

Andrew H. Nelson

Marine Mills

Minn

Jan 30 July 1897

~~~~~

this is the
Psalm book,
they used in
the Swedish
church (Lutheran)
Stockholm Minn

Digitized by the Internet Archive
in 2025

Den Swenska
Psalm-Boken

af år 1819.

Öfversjedd af

J. H. Thomander och P. Wieselgren,

samt

försejdd med beriktigade uppgifter rörande psalmförfattarnes
och öfversättarnes namn och dödsår, äfwen som med

Korta biografiska upplysningar.

Rock Island, Illinois,
The Lutheran Augustana Book Concern.

THE LIBRARY

OF CONGRESS

1851

IN

Entered according to Act of Congress in the year 1885, by

ENANDER & BOHMAN,

in the office of the Librarian of Congress, at
Washington, D. C.

All rights reserved.

THE LIBRARY

THE LIBRARY
OF CONGRESS

Innehåll.

Ingångs-psalm: N:o 1.

1. Gud.

A). Sanningen och trösten af Guds warelse:

N:ris 2—5.

B). Guds wäsende och egenskaper.

1) Ewigghet och oföränderlighet, N:ris 6, 7. 2) Allmagt, N:o 8. 3) Helighet och rättfärdighet, N:ris 9, 10. 4) Allwetenhet och allestädesnärvaro, N:ris 11, 12. 5) Sannfärdighet, N:o 13. 6) Godhet och barmhertighet, N:ris 14—16.

C). Guds enhet och treenighet: N:ris 17—26.

2. Skapelsen och Försynen.

A). I allmänhet: N:ris 27—33.

B). De förnämsta skapade warelser.

1) Änglarne, N:ris 34—36. 2) Menniskan, tropps- och själsegenstaper, förnuft, fri wilja, samwete, wärde och ändamål, N:ris 37—42. Menniskans fall, N:ris 43, 44.

3. Återlösningen.

A). Den fallna människans upprättelse genom Jesus: N:ris 45—47.

B). Jesu kärleksfulla uppenbarelse i menskligheten.

1) Jesu antråde till sitt medlarefall (Adventpsalmer), N:ris 48—54. 2) Jesu födelse (Julpsalmer), N:ris 55—63. 3) Jesu namn, N:ris 64—66. 4) Ledstjernan till Bethlehem (Trettondedagspsalmer), N:ris 67—69. 5) Jesu förnedring, N:o 70. 6) Jesu person, lära och gerningar, N:ris 71—74. 7) Jesu lidande, död och begrafning; Allmänna betraktelser öfwer Jesu lidande, N:ris 75—79. Jesus uppgår till Jerusalem, instiftar nattwarden, förrådes, N:ris 80—82. Jesus lider i Gethsemane, förnekas och fängslas,

N:ris 83—86. Se menniskan! N:o 87. Hans blod komme öfwer oss! N:o 88. Och han bar sitt kors, N:o 89. Jesus på korset, N:ris 90—94. Jesu sista ord på korset, N:o 95. Tacksamma judar wid Jesu kors, N:ris 96, 97. Jesu begrafning, N:o 98—101. 8) Jesu uppståndelse (Påstpsalmer), N:ris 102—112. 9) Jesu himmelsfärd, N:ris 113—116.

C). Jesu andeliga werldsregering och wård om sin stridande församling: N:ris 117—124.

D). Jesu heliga hågkomst och efterföljelse: N:ris 125—129.

4. Helgelsen.

A). Den Helige Andes nåd (Pingspsalmer): N:ris 130—138.

B). Nådens medel.

1) Ordet. I allmänhet, N:ris 139—141. Lagen, N:ris 142—144. Evangelium, N:ris 145—147. 2) Sakramenten. Döpseln: N:ris 148, 149. Nattwarden, N:ris 150—160. Nattwardpsalm för en sjukt, N:o 162.

C). Nådens ordning.

Nådewalet, N:o 163. 2) Kallelsen, wäckelsen, upplysningen, N:ris 164—168. En länge förhårdad syndares uppwaknande, N:ris 169, 170. 3) Omvändelsen: Kristlig sjelspröfning, N:o 171. Bättringens nödwändighet och wådan af dess uppstof, N:ris 172, 173. Behofwet af Guds nåd wid känslan af bättringens ofullkomlighet och syndens bedröfliga wälde, N:ris 174—179. Ånger och tro (Botpsalmer), N:o 180—189. Under trons swaghet och misströstan om Guds nåd, N:ris 190—192. Trons seger, förtröstan och wißhet om syndaförlåtelse, N:ris 193—198. 4) Nya födelsen, N:o 199. 5) Nattfärdiggörelsen, N:o 200. 6) Den dagliga förnyelsen, under bön, waksamhet och strid emot andeliga fiender, N:ris 201—211. 7) Benådade fristnas frid, sällhet och åliggande, N:ris 212—218.

5. Kristligt sinne och förhållande.

A). I allmänhet.

1) Förhållandet till Gud. Kärlet, wördnad, tacksamhet, N:ris 219—223. Lydnad för Guds wilja och frimodighet under hans bestydd, N:ris 224—232. Tålmod och tröst af Guds godhet, under korset och bedröfwelsen, N:ris 233—246. Glädje i Gud och förnöjsamhet med hans behag, under alla stift-

ten, N:ris 247—257. Umgänge med Gud i bönen, N:ris 258—261. Herrans bön, N:o 262. Guds lof, N:ris 263—272. 2) Förhållande till oss själwa och nästan. Ödmjukhet, fattmod, stilla lefwerne, N:ris 273—275. Ståndattighet, rättwisa, redlighet i handel och wandel, N:ris 276—279. Försakelse, slit och förnöjsamt sinnelag, N:ris 280—284. Menniskoförlet, barmhertighet, försonlighet, N:ris 285—289. Måttlighet och nykterhet, N:ris 290, 291. Ryskhet, N:ris 292, 293. Hjertats renhet, N:o 294. Tidens och werldens rätta bruk, N:o 295. Glädjens rätta bruk, N:o 296. Tungans rätta bruk, N:o 297. Den angelägnaste omsorgen, N:o 298.

B). Med afseende på sårskilda personer, tider och omständigheter.

1) Öfwerhet, underfåtare, fädernesland, N:ris 299—308. 2) Domare och rättföskande, N:ris 309—312. 3) Lärare och åhörare. I allmänhet, N:ris 313, 314. Wid prestwigning, N:ris 315, 316. Wid prestwal, N:ris 317, 318. Wid en biskops inställande i embetet, N:o 319. Wid en kyrkas inwigande, N:o 320. På sabbatens morgon, N:ris 321, 322. Wid ringning till gudstjenst, N:o 323. Gudstjenstens glädje och högtidlighet, N:ris 324—326. Före predikan, N:ris 327—330. Efter predikan, N:ris 331, 332. 4) Husbönder och tjenare, N:ris 333, 334. 5) Matar, föräldrar, barn. Wid brudwigsel, N:ris 335—337. För äkta matar, N:ris 338, 339. För föräldrar, N:ris 340, 341. För barn, N:o 342. För en husfader eller husmoder wid ett årsföfste, N:o 343. Wid en matas död, N:o 344. Wid ett barns död, N:ris 345. Wid en faders död, N:o 346. Wid en moders död, N:o 347. 6) Ungdom och ålderdom. För ynglingar, N:ris 348, 349. För en fattig yngling, N:o 350. För en ung qwinna, N:o 351. För nattwardsungdom, N:ris 352—356. En äldre kristens tackoffer på sin födelsedag, N:o 357. För ålderstigna, N:ris 358—360. 7) Sjukdom och hellsa. Under allmänna farfoter, N:o 361. För sjuka, N:ris 362—364. För en blind, N:o 365. Wid bad- och heljobrunnar, N:o 366. Tacksägelse efter sjukdom, N:o 367. För en hustru, som skall kyrktagas, N:o 368. För frista, N:o 369. 8) Resande till lands och watten, N:ris 370, 371. Efter storm på hafwet, N:o 372. 9) Botfärdiga fångar, N:ris 373—375. 10) Frids- och krigs-tider. Bön om frid, N:o 376. Bön under krig, N:o 377. Krigspsalmer, N:ris 378—380. Tacksägelse efter seger, N:o 381. Tacksägelse för fred, N:ris 382, 383. 11) Allmänna böne- och flagodagar, N:ris 384—391. 12) Årets tider och jordens fruktbarhet. Våren, N:o 392. Sommaren, N:ris 393, 394. I långwarig wäta, N:o 395. I långwarig torka, N:o 396. Tacksägelse efter regn, N:o 397. När åstkan går, N:o 398. Bön om jordens fruktbarhet, N:o 399. Skörbetiden, N:o 400. Tacksägelse för jordens fruktbarhet, N:ris 401, 402. I miswärtår, N:o 403. Hösten, N:o 404. Win-

tern, N:o 405. 13) Årets början och slut. Nyårspsalmer, N:ris 406—413. Vid årets slut, N:ris 414, 415. 14) Morgon och afton, N:ris 416, 417. Morgonpsalmer, N:ris 418—431. Aftonpsalmer, N:ris 432—443. Vid aftonklämtningen, N:o 444. 15) Före och efter måltiden, N:ris 445—447.

C). Med afseende på de yttersta tingen.

1) Lifwets korthet och dödens wißhet, N:ris 448—454. 2) Längtan till det himmelska och ewiga, wid betraktande af werldens såfänglighet och onda wäsende, N:ris 455—461. 3) En warnande åtanke på den osaliga ewigheten, N:ris 462—465. 4) En sent uppväckt, men botfärdig syndares suckar mot döden, N:ris 466, 467. 5) Kristlig bön om en salig ändaligt och stilla hängifwenhet under Guds wilja, N:ris 468—472. 6) En trogen själs glädje att stiljas hädan, N:ris 473—483. 7) En trogen själs försmak af en salig ewighet, N:ris 484—488. 8) Begravningspsalmer. I allmänhet, N:ris 489—492. Vid ett spädt barns begrafning, N:o 493. Vid en ung menniskas begrafning, N:o 494. Vid en wärdig själaherdes begrafning, N:o 495. 9) Om de dödas uppståndelse och den yttersta domen, N:ris 496—499.

Slutpsalm: N:o 500.

Den swenska psalmbokens författare, ...	Sid. 341.
Bers-Register, ...	Sid. 354.
Högtids- och Misionspsalmer, ...	Sid. 393.

Förord.

Denna psalmboksupplaga stiljer sig i flera afseenden från alla andra i Sverige och här i landet utgifna. Den af herrar Thomander och Wiessegren reviderade textens interpunktering har blifwit öfversedd, oriktiga uppgifter rörande psalmernas författare äro rättade, och under de allra flesta psalmer angifwas icke blott det rätta namnet å författaren, utan äfwen hans dödsår, hwilket utwisar under hwilket tidsfede i kyrkans häfder psalmen tillkommit. Är författaren (eller öfversättaren) okänd, utmärkes detta med tecknet —?, till hwilket tecken i flera fall fogats uppgift om den tid, under hwilken den till namnet okände troligen lefwat och wakat. Näst efter författarens namn följa namnen å dem hwilka öfversatt eller omarbetat psalmen, och i den ordning de waktställt sådant arbete. Desutom finnes infördt, omedelbart efter psalmerna, ett biografiskt register öfwer psalmbokens alla swenska och utländska författare. Uppgifterna i dessa fortsattade "tefnadsteckningar" äro hämtade dels ur J. W. Beckmans utmärkta arbete, "Försök till Swensk Psalmhistoria", dels ur swenska, tyska och engelska litteraturhistoriska källor, och har wid detsamma utarbetande största uppmärksamheten naturligtwis fästats wid de swenska och de förnämsta utländska författare. Wid slutet af psalmboken äro efter ett utförligt alfabetiskt versregister fogade några högtids- och missionspsalmer från den lutheriska psalmdittningens guldålder.

Evangelii-bokens evangelier och epistlar samt Kristi pinas historia äro hämtade ur den nya öfversättningen af Nya Testamentet. Gudstjänstordningen och öfriga formulär äro desamma som i Augustana-synodens kyrkohandbot. De enskilda bönerna, som inledas med en passande bibelvers, äro hämtade ur Luthers, Arndts, Scriveris och andra utmärkta lutheriska författares arbeten.

Utgijwarne.

63019

Ingångs-Psaln.

1. Upp, psaltare och harpa, Upp, kraftens ord, du Andans
svärd, Tweeggade och skarpa! Ur dwalan wäck en syn-
dig werld. Och, nådens milda lära! De wäckta hjertan bjud
Att känna, älska, ära Barmhertighetens Gud, Som huld, i
Sions gårdar, Med Andan och sitt ord, Alltsom en herde
wårdar Sin dyra återlösta hjord.

2. Han, för de qwistar torra, Ej hugga will sitt winträd
ner. Han skonar ett Gomorrha, Der tio fromma blött han
fer. Der två och tre allena Uti hans dyra namn, Sin bön
och sång förena, Han öppnar nådens famn, Och hjertan wede-
qwecker Och gifwer själar ro, Och med sin sköld betäcker Sin
frälsta kyrkas hopp och tro.

3. Så kom i helig prydnad, O Sulamith, du Kristi brud!
I ofskuld och i lydnad Möt här din Herre och din Gud. Han
är för dig utgifwen, Att frälsa dig från fall. Han är din
brudgum blifwen, Att han dig helga skall. I trohet och i
renhet Gif hjertat, gif din hand, Och wårda andans enhet
Med kärlekens och fridens band.

4. Ej ewigt är du worden I dessa Redars hyddor fäst:
En liten tid på jorden Du går en främling och en gäst. War
trogen, o! war trägen I lof och bönesång, Så blifwer himla-
wägen Ej slipprig eller lång. De frommas samljud twingar
Till tyftnad qwalens röst, När Davids harpa klingar, Det
stormar ej i Sauls bröst.

5. Men glad som Moses skådar Från öknens sand, från
mödans ban, Det land, som Herren bådär På andra sidan af
Jordan; Så själen sig förnöjer Af salighetens hopp Och frälsit
från jorden höjer Sin blick till himlen opp; I tron hon ser
och smakar, Hur ljuflig Herren är, När helig andakt wakar
På alla känslor och begär.

6. Kom, Israel! att dyrka Din Gud på hwarje tid och
ort, Men blifwe dig hans kyrka Ett heligt rum och himlens
port. Ej störe menskofunder Och jordiskt känsloprål De
helga sabbatsstunder, De höga föremål, Att Herren i ditt öra
Ej ropar innan kort: Jag will ditt spel ej höra, Haf dina
wisors buller bort.

7. Dig skall ditt Sion sjunga Och bära fram för dig, o Gud! Med hjerta och med tunga Sin lofpsalm och sitt böneljud. Ditt ord i våra bygder Må rikeligen bo Och bära frukt i dngder, Gudaktighet och ro. Som hafwets sand, otaligt, Ditt folk föröke sig Och, heligt och lycksaligt, I ewighet lofsjunga dig!

(J. D. Wallin, † 1839.)

1). Gud.

A). Sanningen och trösten af Guds warelse.

2. Herre! ewigt stor i ära, Höghet, wisshet, nåd och magt, Mild och sann i himlens lära, Rik och god i jordens prakt, Trognas wärn och wäcktas tröst Dig jag helgar denna röst.

2. Fast den blick, jag till dig höjer, I sin swaghet dig ej fer, Dig du för mitt hjerta röjer Ut i allt, hwad mig omger: Allt ditt werk dig wittne bär, Att du god och rättwis är.

3. Ingen tankegåfwa mäter Dig i din fullkomlighet. Du, då werlden dig förgäter, Sjelf af ingen saknad wet. Men, i kärlek lika stor, Du i trogna hjertan bor.

4. Härlighet din thron betäcker, Ewig klarhet strålar der. Du din allmagts spira sträcker Öfwer allt, hwad skapadt är. Men din blick, din ömma röst Gjuter lugn i trogna bröst.

5. Önskan för ditt öga rädes, Fast hon trampar dina bud; Hoppet under bäswn glädes Att en fader i sin Gud; Swagheten förgäter sig, Fattar mod och nalkas dig.

6. Fader! tacksamheten blandar Denna stämma, låg och swag, Med det lof dig ljusets andar Sjunga i en ewig dag. Du, o Gud! barmhertig är, Af ett stoft ej mer begär.

(S. Ödmann, † 1829.)

3. Öga majestät! wi alle För dina fötter nederfalle: Ditt lof från våra hjertan går. Ewig är din magt och ära; Dig jord och himmel wittne bära: Af allt ditt werk du offer får. Dig lofwa Cherubim, Dig sjunga Serafim. Hofianna! Helig är Gud, All werldens Gud, All krafts och nåds och wisdoms Gud!

2. Solen dig sitt offer tänder, Der klar hon fram på fästet länder Med ljusets prakt och rikedom; Och, då ljusst naturen swalkas, Med milda strålar månen nalkas För dig i nattens

helgedom; Och hela himlens här Dig samma wördnad bär. Med ditt finger, O Jehova! I werldarne Du skref ditt namn. Halleluja!

3. Hör ditt lof från tusen munnar. En dag den andra det förkunnar, En natt den andra säger det. Åskans knall och blytens lågor Och stormens ljud och hafwets vågor Förkunna, Gud! ditt majestät. Och själen, denna slägt Utaf din ande=drägt, Mäktigt dragen På ljusets stig, O Gud, af dig, Med bön och lofsång närmar sig.

4. Fader! allt i dig sig gläder: Du föder allt och allt du kläder, Och wårdar med din högra hand: Stjernan du på fästet leder Och minsta kräf deß wäg bereder Och wakar öfwer minsta grand. Dig fogeln i sitt ljud, Och liljan i sin skrud, Fader tallar. Ditt barn är jag; Med hwarje dag Jag röner säll ditt hjertelag.

5. Helige, som bor i ljuset! Du wårdar dina verk i gruset, Du dina barn ej öfwerger: Du, o Fader! dig förbarmar; Din egendom i dina armar, Ditt folk, Barmhertige! jag ser. Din Son du werlden sändt; Wi dig i honom känt Guld och nådig: Din Ande rör Och rena gör Dem Sonen lidit döden för.

6. Rör af fromma röster skallar: Dig helig, helig, helig fallar. Din helga hjord, din kristenhet. Hör de barn, du twagit rena. I trohet wilja de dig tjena Och wandra uti helig=het. I öf din kärlek tänd; Din höga wisshet sänd Från din himmel, Att hon öf när På jorden är, Och dina wägar rätt öf lär.

7. Öf wälsigna och bewara: Med nåd ditt ansigte förklara Och wänd det till ditt folk med frid! Här ditt namn wi wilje sjunga; Och sedan med en helig tunga, Dig lofwa Gud! till ewig tid, Med dina Cherubim Och dina Serafim. Hosiaanna! Helig är Gud, All werldens Gud, All krafts och nåds och wisdoms Gud!

(E. F. Hedborn, † 1849.)

4. För dig, o Gud! mitt hjerta brinner, Du tände det, då det war kallt. Jag saknar dig: och allt förswinner. Jag finner dig: och äger allt. Jag glömmet dig: och oron tär. Jag lyder dig: och lycklig är.

2. Mitt öga skådar dina under I stormens wåld och hafwets swall; Din allmagt uti åskans dunder, Din mildhet uti regnets fall. Men hjertat erfar dig, o Gud! I dina löften, dina bud.

3. Den röst, som i mitt samwet talar Och warnar mig för mitt begär; Den milda kraft, som mig hugswalar, Då jag belymrens börda bär; Allt är, o Gud! en nåd af dig, Som will mitt wäl och wårdar mig.

4. Det lugn, som mig i spåren följer Wid allt, som göres rätt och godt; Den blygsel, som mitt hjerta höljer, Om än det hölja kan sitt brott, Bewittnar din rättfärdighet, O Gud! som allting ser och wet.

5. Om tidens winning jag försakar Wid hoppet om ett ewigt wäl; Om jag mot hjertats willor wakar, Med segrens styrka i min själ, Det är en gåfwa af din hand, Som losfat mig ur syndens band.

6. Så, milde Gud! i dig jag äger En Fader som ledsagar mig. Din röst uti mitt hjerta säger, Att detta namn behagar dig. Allt wittnar, Herre! att du är: Mitt hjerta, att du är mig när.

(S. Ödmann, † 1829.)

5. **W**e den, som säger: Gud ej är; Hans mörka wäg till döden bär Igenom jemmerdalen. Med kropp och själ till jorden böjd, Han har i lyckan ingen fröjd, Och ingen tröst i qwalen. Han känner ej den ljuswalott, För Herrans skull att göra godt, Och af odödlighetens hopp Hans slagna mod ej friskas opp. O Gud, vår Gud! hur jemmerlig, Föraktelig, Är masken menskan utom dig!

2. Om du, Allswåldige! ej är, Hvem skapte och på händren bär Den sköna, wida werlden? För solar, stjernor utan slut, Hvem skrifwer lag och stakar ut Den jemna, ljusa färdan? O, hwilken stakar ut för mig Min dunkla, oförsedda stig? Hvem skrifwer i mitt bröst den lag, Som bjuder, utan undantag, Att alltid rätt jag göra skall, Om werlden all Sig reste wäpnad till mitt fall?

3. Jag ser din hand, jag hör ditt bud, Du lesrwer, och i dig, o Gud! Wi lesrwe och wi röras. O wäsens upphof, hjer-tans hopp! Till dig gå jordens böner opp, Af dig de alla höras. Min suckan är dig ej förböld, Och du har allt uti ditt wåld: Min

frid och strid, min fröjd och nöd, Mitt lif, o Fader! och min död. Och skickelsen, som dunkel war, Skall blifwa klar, Då tidens förlåt remnat har. (B. Münster, † 1793. S. O. Wallin.)

B). Guds wäsende och egenheter.

1). Ewighet och oföränderlighet.

6. **G**ud! du af inga skiften wet, Af ingen tidens skranka. Du är och blir i ewighet, Högt öfwer menstkotanka. Den swindlar då den wågar sig På djupet till att fatta dig, Som war, som är och blifwer.

2. Förr än din sol från fästets höjd En blick till jorden skickat; Förr än till skyn med tacksam fröjd Ett menstkoöga blickat; Förr än i himlars paradís En ljusens ängel sjöng ditt pris Du war, du Gud allena!

3. Och hwad du war, du ewigt är; Och hwad du är, du blifwer. För dig ej tiden åldrar bär, Ej rymden gränser skrifwer. Af ingen du ditt ursprung har, Du alla wäsens Gud och Far! Du är, allt annat warder.

4. Du är dig nog, du är dig allt. Ej höjs, ej sänks din ära Utaf den werld, som du befalt Att dig sitt offer bära; Om än hon trampar dina bud, Du är dock Gud och blifwer Gud, Uti ditt wäsen lifa.

5. Du öfwer tingens skiften höjd, Dock dem, o Herre! leder. Och menskans sorges, menskans fröjd Med samma hand bereder, I begge samma kärlek rår; Ehwad jag saknar eller får, Din godhet är dock lifa.

6. För ewigt blir din wisdoms råd, Det ingen ändring röner; Och ewig är som du din nåd Mot alla jordens söner. Af ewighet du såg vår nöd, Af ewighet du räddning bjöd, Och ewigt skall den gälla.

7. I syndens straff, i dygdens pris Du rättwis dig förklarar; I allt du, lifa god och wis, Din ära uppenbarar. Ditt hot, ditt löfte blifwer fast, Om både jord och himmel brast: Ditt ord är ewig sanning.

8. Min själ utaf din Andra är, Till ewig tid hon blifwer. Ett ewigt lif är trons begär, Och du fullbordan gifwer. När stoftets werldar blifwa grus, Den själ, som sökte här ditt ljus, Skall i ditt ljus och lefwa.

9. Gif, Fader! med din Ande gif, Jag detta så betänker,
Att jag må komma till det lif, Som du i Kristus stänker. Låt
under alla skiften mig Ståndaktig wandra på den stig Som upp
till himlen leder. (B. Månster † 1793. J. Åström † 1844.)

Dev. 90.

7. Dändlige! o du, hwars hand Från slägt till slägt, från
land till land. All werlden hägnad gifwer! Förr'n
jorden folk och skördar bar, Förr'n bergen woro till, du war,
Och ewigt du förblifwer. Men jordens barn, men stoftets son
Knappt fröjdas får af lifwets lån, När honom genast åter Du
hädan kallas låter.

2. För dig, o Herre! tusen år Rikt dagen, som gick fram i
går, Rikt nattens wäkt, förswinna: Och våra dagar som en
dröm, Som windens slägt, som böljans ström, Bortila och för-
rinna. Om morgonen slår blomman ut, Men wißnar före
dagens slut; Och hennes life worden Är menniskan på jorden.

3. Wi hafwa det förskyllt, o Gud! Wi hafwa mot ditt ord
och bud Med våra fäder brutit. Si, detsför är vår tid så kort,
Och hastigt, som ett ljud dör bort, Är menskans lif förslutet.
Ja, hennes högsta wandring går Till sjutti eller åtti år, Bland
arbete och möda, Och stannar hos de döda.

4. Så snart är det med oss förbi, Så snart, så fort, som
flöge wi, Till dödens land wi fara. O! må wi märka tidens
flygt Och tänka på vår ändalykt, Att wi må wise wara. Men
du, som ej af skiften wet, Den samme är i ewighet, Du hörde
fädrens böner; Du bönhör deras söner.

5. Behåll oss, Herre! wid det hopp, Att du vår lefnads
dunkla lopp Till ljusets hem ledsagar. Vårt hjerta gläd, vår
anda stärk Och främja våra händers werk I alla våra dagar.
Gif oss och våra barn din nåd Och war med oss i råd och dåd.
Vår oss beredde wara Hwar stund att hädanfara.

(S. D. Wallin † 1839).

2). All magt.

8. Dig allena ware ära, Werldars konung, härars Gud!
Från din thron, den himlar bära, Ewigt klädd i lju-
sets skrud, Du din allmagts spira sträcker Till ett rike utan
gräns; I din höghet, som försträcker, Dock din mildhet ses och
fäns.

2. Vid din allmagts warde! blifwa Werldar, himlar, haf och jord; Då du gräns för dem will skrifwa, Jordras blott af dig ett ord. Alla stjernors flot förswinna Vid din wint, som allt förmår, Himlar fly och werldar brinna, Nya födas i ditt spår.

3. Du, o Gud! om du behagar, Ändra kan naturens bud. Blott för oss de äro lagar; Icke lag för dig, o Gud! Då en blick ditt öga sänder, Alla krafters motstånd flyr För den magt med fria händer, Som all werldens öden styr.

4. Du, då wäld och list bereder Rätten undergång och fall, Ondskan till det målet leder, Der dess bölja stanna skall. Du, då lärjungarne bäfwa, Näpser stormen och förstör Farorna, som kring dem swäfwa, Stilla lugnet återför.

5. Gif, o Gud! mig ljus och styrka, Att i tron dig hålla kär, Att med heligt hjerta dyrka Dig, som Gud och fader är. Låt mig nöjd din kärlek skåda, Låt din sol, hwar morgon ny, Och, i all min nöd och wåda, Till din magt med glädje fly.

(G. Ödmann † 1829).

3). Helighet och rättfärdighet.

Es. 6.

9. **E**saias såg den Aldraheligaste I helgedomen sig nedsän-
kande På majestätets thron. Allt Sions hus Upp-
fylldes af hans klädsafäll med ljus. Kring den, för hwilken him-
len ej är ren, Serafer syntes i fördunkladt sten. För konun-
garne konung skylte de Med wingar två sitt klara anlete, Sin
fot med två, med två och flögo de; Den ene till den andre ropade: "Helig är Gud Jehova Zebaoth! Helig är Gud Jehova Zebaoth! Helig är Gud Jehova Zebaoth! Hans härlighet uppfyller jordens rund. Af ropet skälde templet på sin grund, Och wardt uppfyllt af röt i samma stund.

(M. Luther † 1546, L. Petri, S. J. Hedborn, J. O. Wallin).

I sin psalm m. 3 Dav. 94.

10. **O** Gud, som hämden hörer till! Hur länge will Du
skona dem dig gäcka? Bete dig, werldens domare!
Din magt bete, Som trotsas af de fräcka. Din arm uträck
Till deras sträck; Låt deras brott, Ditt namn till spott, Ej
wäldet längre sträcka.

2. Med wåld och swel de gå omkring, Och arga ting, De städse eftertrakta: För ofskuld lägga de försåt, Och enfors gråt Och spädas rop förakta: Och rof och lif Är deras lif: "Gud", säga de, "Gj kan det se, Gj Jakobs Gud det akka".

3. Men märken dock, ogerningsmän! Att hämnaren Har både syn och öra. Skall han, som ögat gjordt, ej se? Den helige, Som örat gjort, ej höra? Allt hwad här sker, Han hör, han ser, Och kommer snart, Med stormens fart, Att mörkrets werk förstöra.

4. Dock, Herre! hämden dig tillhör: Hwad helst du gör, Så tröstar öf din lära, Och irast af dig den fromme får, Då illa går, Att korset tåligt bära. Hwad helst du will, Öf dela till, Så måste rätt Dock warda rätt Och dygd bestå med ära.

5. Mot ondskans magt allena du, Som förr ännu, Till wärn för mig uppträder, Om Herre! du mig icke hjälpt, Jag wore stjelpst Af minsta motgångs wäder. Det är din nåd, Som gifwer råd; Det är din tröst, Som detta bröst I allt behjmmmer gläder.

6. Ifrån den tro jag aldrig går, Att Herren står Uppå de frommas sida. När han till sanningens förswar Mig wäpnat har, Skall han ock för mig strida. I lif och död Är han mitt stöd, Min frälsare, Min hjälpare: Wäl dem hans hjelp förbida.

(J. D. Wallin f 1839).

4). Allwetenhet och allestädes närwarelse.

David. 139.

11. Du, Herre! ser och känner mig, Mitt hjerta du rangafar; Min hwilobädd, min wandringsstig Du alltomkring bewakar. Hwad steg jag går, hwad råd jag hör, Hwad föresats jag wäljer, Det ord, som på min tunga dör, Den suck, jag hemligt swäljer, Du wet och ser och täljer.

2. O blick, för klar, för underbar, Att af min tanke följas! Hwar, Herre! will jag gå, o hwar, Att kunna för dig döljas? Ty, steg jag öfwer molnens bädd, Din glans mig der omslöte, Och sjönk jag neder, stum och rädd, I jordens djupa sköte, Är du mig der till möte.

3. Och förd till hafwets andra strand På morgonrodnans wingar, Mig äfwen der din starka hand Upphinner och bevingar; Och ginge jag att skyla mig I midnattsmörkrets dimma,

Stall, wid en enda blick af dig, De swarta skuggors timma I middagsklarhet glimma.

4. Och förr'n i modersfamn jag låg, Förr'n fadersnamn jag wisste, Du alla mina dagar såg, Den förste som den siste; Swart ljust, hwart sorgligt ögonblick, Som här min lott har bliwit, Och mitt fördolda ödes skick, Allt i din bok war skrifwet Långt innan jag såg lifwet.

5. O, djup af nåd och majestät! Du ser mig alla stunder, Du följer alla mina fjät, Och gör med hjertat under. O, Herre! utransaka mig, Mig wärdes ljus beskära. Och, om jag är på orätt stig, Din väg mig wärdes lära, Mig led och war mig nära. (N. Bogt herr † 1530, J. O. Wallin).

12. I det djupa, i det höga, Råder en oshnlig hand, Och ett aldrig slutet öga Wakar öfwer minsta grand. Intet hwalf dig innestänger, Dit den handen icke når; Ingen natt omfring dig står, Dit det ögat icke tränger: Swart du flyr och hwar du är, Före dig är Herren der.

2. Dig han möter allestädes: Bliw du ej af häpnad stum? Rummet, som af dig beträdes, Är det ej ett heligt rum? Ingen är dig mera nära, Än den Gud, som skref sin lag, Skref sitt heliga behag I ditt hjerta och sin lära, Och som sjelf dig döma skall; Syndare! i stoftet fall.

3. Slå dig för ditt bröst och bafwa: Du är röjd af hämnarns blick; Du det wittnet ej skall jäfwa, Som dig följde, hwart du gick. Kan och här din gerning döljas, Brottsling! för en gäddad werld; Kan och, skrymtare! din flärd Här i dygdens mantel höljas: Inför Gud är mörkret klart Och det dolda uppenbart.

4. Men, du nödens barn, som klagar, Eller tyft din plåga här! Sök din tröst i mulna dagar Hos din Gud, som är dig när. Sanningswän, som omildt dömes, Otäck får och smålet tål! Meniskowän, som utan prål Gör det goda och förglömmes! Tänk på den, som allting ser, Magten har och lönen ger.

5. Höga tanke, ljust att tänka: Öfwerallt bor Herren Gud! Icke blott der stjernor blänka Och der åstan bär hans bud. Han i mörkret mig betäcker, Gläder mig i dagens ljus, Swalkar mig i windens sus, Och i källan wedergwecker. Jag i allt, som är och sker, Honom hör och honom ser.

6. Gud! jag lefwer och jag röres Blott i dig och genom dig. Af din fadershand jag föres Öfwer tidens dunkla stig; Under ditt beskärm jag hwilar Uti sjelfwa grafwens famn, Tills du ropar mig wid namn, Och jag wagnar glad och ilar, Fader! att ewinnerlig Skåda och lofsjunga dig.

(J. D. Wallin † 1839).

5). Sannfärdighet. !!!

13. Dig, o Gud! en ewig dag, Dig en ewig klarhet höljer; Ewig sanning är den lag, Du i nåd och wisheit följer. Känslan af din sannings magt Du i detta hjerta lagt.

2. Sanning, Herre! i ditt hot, Öfwer mig förfärlig ljungar, Då jag bryter dig emot Och med synder mig betungar: Tränge denna warningsröst Djupt uti mitt falla bröst.

3. Sanning från ditt hjerta går, Då som fader fram du träder, Kallar mig från willans spår Och med löften hjertat gläder: Tränge denna milda röst Djupt uti mitt wäckta bröst!

4. Sanning, Gud! den lära är, Som af dig förkunnad blifwer Och sitt eget wittne bär I den kraft, hon hjertat gifwer: Ware denna kraft mitt stöd, Till att göra det du böd.

5. Sanning, Herre! är den pligt, Du mitt hjerta föreskrifwer; Gif, att denna fordrans wigt Dyr och outplånlig blifwer: Dyr för mitt och andras wäl, Outplånlig i min själ.

6. Minsta tanke och begär, Som ifrån din sanning wiker, Idel synd och willa är, Som förtjusar, men beswiker, Hjertats lugn på lifwets stig Är att tro och lyda dig.

7. Förr skall himmel, haf och jord Till sitt fordna intet falla, Än du, Gud! ett enda ord, Det du talat, återkalla. Öföränderlig och sann, Dig du ej förneka kan.

(G. Odmann † 1829).

6). Godhet och barmhertighet.

14. Fader! under detta namn Räckas jag med hopp och gjuter Mina suckar i din famn, Wiß att du mig ej förskjuter. Du en faders hjerta bär För ditt barn som hjälp begär.

2. Då du mig från willans stig Kallar och till bättring väcker: Då jag, ängerfull till dig, Herre! mina händer sträcker, Du en faders hjerta bär För ditt barn, som nåd begär.

3. Då du gläder med din röst Hjertat, som i oro swäfwat:
Då du styrker detta bröst, Som sin wanmagt ser och bäfwar,
Du en faders hjerta bär För ditt barn, som stöd begär.

4. Då din kärleks ömma wård Jag i nödens timma röner,
Åfwen då du synes hård Och mig wägrar mina böner, Du en
faders hjerta bär För ditt barn, som tröst begär.

5. Fader! må ditt hjertelag Dig ett tacksammt bröst bereda!
Må din Ande dag från dag Mig i tro och kärlek leda, Att jag
dig i hjertat bär Och af dig mitt allt begär.

(S. Ödmann † 1829).

15. Allt det goda, som mig fögnat, Allt, o Fader! du
mig ger; Du, som wårdar mig och hägnat, Du,
som styr allt hwad som sker. Mig du ur mitt intet bragt; Mig
din wiskhet, nåd och magt Tillmätt detta lifswets dagar; Mig
du sthddat och ledsagat.

2. Öfwer mig din kärlek gjuter Sötman af min glädjedag.
Blott af dig mitt hjerta njuter Lifswets fjällhet och behag. Under
mina pröfningsår Blott af dig jag styrka får: Segrens glädje,
då jag strider, Och förtröstan, då jag lider.

3. Du från mig den fara wänder, Som mitt öga icke ser.
Mig du öppnar dina händer, Förr än dig om hjälp jag ber.
Du med helsans kraft och fröjd Gör mig lycklig och förnöjd.
Du min framtids börda lättar Med det hopp, som mig upp-
rättar.

4. Din försyn min nödtorft skickar Dag från dag ur ditt
förråd; Morgonrodnans nya blickar Båda mig förnyad nåd.
Tidens skiften, Ljusets lopp, Skörden, mina mödors hopp,
Lugnet, som min bädd omgifwer: Allt af dig förordnad
blifwer.

5. Så du will min börda lätta, Fader! som i himlen är,
Och hwad fordrar du för detta? Blott mitt hjerta du begär,
Blott att, af din Ande rörd, Af din nåd och wiskhet fördd, Jag
i Jesu fotspår träder Och min tryckta life gläder.

6. Må mitt hjerta tacksammt brinna, Tacksammt helga dig sin
röst. Må den själ, som lider, finna Tröst och hjälp wid detta
bröst. Dig jag ewigt dyrka skall. Gif, att för din fotapall
Sig mitt hjerta rätt ödmjukar Och din godhet ej misbrukar.

(S. Ödmann † 1829).

Dav. 103.

Sjunges som N:o 1.

16. Min själ skall lofwa Herran, Swad i mig är, hans helga namn; Han är från oss ej fjerran, Han räcker oss sin hulda famn. Han hörer våra böner Och helar all vår brist. Oss med sin nåd bekröner Och frälsar oss förwißt. Vår ungdomstid han mättar Med glädje utan tal, Och ålderns börda lättar Och hjälper oss i dödens qual.

2. Han mildrik oss förfunnar Sin helga lag, sin wilja god, Och till allt godt förunnar, Af blotta nåd oss kraft och mod. Den sig till honom vänder, Han möter ewigt huld. Han då på sina händer Oss tecknar, ej vår skuld; Sin nåd så högt befäster Som himlen, och så widt Som öster är från wester, Vårt hjerta gör från synden fritt.

3 Som sig en far förbarmar Och barnens fel förgäter snart, Så Gud i kärleksarmar Oss sluter in med fadersart. Han wet vårt swaga wäsen: Af stoftet är det gjordt. Wi blomstre såsom gräsen, Och wißne lika fort. En slägt, som liljan hinner, Afkläder all dess pragt: Så menniskan förswinner; Ej hjälper konst, ej båtar magt.

4. Men Herrens nåd allena Dwanskelig är i ewighet, Dem, som, af trone rena, Åstunda hans rättfärdighet. Hans thron står fast i höjden, Högt öfwer jordens grus. I änglar! som er fröjden Uti hans klarhets ljus, I hjeltar! I som ljungen Att föra ut hans bud, I meniskor! alle sjungen, Loffsjungen Herran eder Gud. (J. Polander † 1541, L. Petri, J. O. Wallin)

C). Guds Enhet och Treenighet.

17. Wi tro på en allsmächtig Gud, Af hwars Ande, genom ordet, Allt skapadt är, och på hwars bud Allt är godt och härligt wordet. Oss en fader will han wara, Och utaf sin goda wilja Skall han alltid oss bewara, Aldrig oss ifrån sig skilja. På allt hans öga gifwer akt, Och ingen står emot hans magt.

2. Wi tro också på Jeshu Krist, Fadrens Son, vår Herre föra; Af ewighet är han förwißt Fadren lik i magt och ära. Af Guds Ande jungfrun rena Till sann mandom honom födde; Han för werldens skuld allena Pintes och på korset dödde; Begrofs och upstod, seger wann, Och sitter på Guds höggra hand.

3. Vi tro och på den Helge And', En allmänlig, helig kyrka; Helgamanna samfundsbund Andens goda gästwor styrka. Synden warder här borttagen, Stillad all vår själawända, Och uppå den sista dagen Vi förwänta att uppstånda. Ett ewigt lif skall komma, då Gud låter oss sin glädje få. Amen.

(M. Luther † 1546, D. Petri, J. D. Wallin.)

18. Jag tror uppå den Gud, som med sitt ord besatt Naturens prakt och tingens skara Och wareser och werldar wara, Och sthr och uppehåller allt. O kraft och wisshet utan life, Dändlige! du göms för tankens skumma syn Men hjertat wördar din försyn, Så widsträckt som din allmagts rike.

2. Jag tror på Medlaren, som rördes af vår nöd, Att himlens frid till jorden bära, Och skänkt oss ljuset med sin lära, Och köpt oss lifwet med sin död. O, nåd och kärlek utan life, Förbarmare! ud ser till en förwillad hop, Och låter upp för ångrens rop Ditt hjerta och ditt nåderike.

3. Jag på den Ande tro, som går af Herren ut, Och förbereder hjertats böner, Och trones strid med seger kröner Och pröfningen med saligt slut. O, ljus och sällhet utan life, Hugswalare! du är vår hjelp i all vår nöd, Och öfwer brist och qwal och död Du öppnar härlighetens rike.

19. Dändlige! i ljusets strålar För dödlighetens blickar skymd, Ditt wäsens härlighet sig målar Kring himlens hwalf, fring jordens rymd. Upp till din höjd ej tanken hinner, Ner till ditt djup ej tanken når, Men hjertat i ditt werk dig finner, Och dyrkar dig i dina spår.

2. Från jordens stoft till himlars himlar, Allt hwad som wareser har fått, Allt hwad i wida rymden wimlar, Allt är ditt werk, och allt är godt. I allt din magt sig uppenbarar, I allt din wisshet strålar klar, I allt du mild och god förklarar, Att du är alla wäsens far.

3. I ostuld prydd, ur dina händer, Gick menskan säll, din tankes bild, Men snart hon sig till brottet wänder Och blir från paradiset skild: Och lustans yrsel föder nöden, I hjertat hämdens gissel slår; Förbannelsen, i följd med döden, Går tätt i fallna slägtets spår.

4. Å! hwad försoning kan jag gifwa? Hwad offer för min syndaskuld? Blod? Tårar? Kan jag frikäpt blifwa Med lösen af allt jordens guld? Förgäfwes — nej, det dyra ordet Blott är i skaparns hjerta födt: O, hemlighet! och det är wadet I tiden uppenbart i kött.

5. Dändlige! i ändligheten Du sänker dig försonande; O höjd! o djup! och menfligheten Får uti dig en life se, Som går för syndare att blöda Och, skuldfri sjelf, wår börda bär, Och låter sig på korset döda, Och säger: allt fullkomnadt är.

6. Hos Gud då inga hinder mera För menstans frälsning, Ljus och frid, Men i mitt eget bröst deß flera, Dem jag med tårar kännes wid. Å! född i synd, och på deß bana, Så irrande i öfwerdåd, Hur kan jag bryta köttets wana. Hur winna del i himlens nåd?

7. Blott wanmagt är all min förmåga; Men ewigt Herrens råd består: Hans Ande, helighetens låga, Af gudomsfötet ewigt går. Ej blott uti naturens under, Än mer i återlösningens; I nådens gåfwor alla stunder Guds kärlek strålar utan gräns.

8. Ja, han, den ewigt gode Anden, Sjelf fallar mig från willans spår Och sönderbryter syndabanden Och läker mina samwetsfår. Han mig förnhar, och bereder Sig sjelf en boning i min själ, Och mig på lifwets bana leder Till frid och fröjd och ewigt wäl.

9. Så, Gud! of uppenbar du blifwit, Som Fader, stor, i skapeljen, Som Son, den sig för of utgifwit, Som Ande, mild i helgelsen. En i ditt wäsen, uppenbarar Du dig jemwäl treenigt stor; Och helig, helig, helig, swarar På jordens lof din änglafor.

(J. Åström † 1844, J. O. Wallin.)

Sjunges som N:o 35.

20. O Ewige, o Gud! till dig Ditt folk sin lofsång höjer, Af nådens ljus det fröjdar sig Och för din thron sig böjer; Du, som med wisshet, nåd och magt Den werld, du sjelf ur intet bragt, Bestyddbar och regerar!

2. O Fader! dig som ewig är, Som ewigt war och blifwer, Ditt folk, som detta offer bär, Sin enda dyrkan gifwer.

Dig jord och himmel prisa skall, Som upprest werlden ur dess fall Och wäg till frälsning banat.

3. O Jesu! du, som menskers nöd Och synder welat bära; Den werld, du frälst med blod och död, Du leder med din lära. Ditt folk, som frid och sällhet får, Med seger krönt ur striden går, Ditt lof att ewigt sjunga.

4. O Ewige! i ditt förbund Din Ande oss ledsage. I glädjens dag, i nödens stund Wår dyrkan dig behage, Wälsigna oss med nåd och tröst, Och warde frid i alla bröst Och syndens wälde krossadt.

(G. Edmann † 1829.)

21. O Fader wår, barmhertig, god, Som oss till dig will kalla Och stänka oss med Kristi blod, Som rena kan oss alla! Låt komma, Gud! till oss ditt ord, Det heliga och klara; Låt det i mörkret på wår jord En ledare oss wara, Att wi ej wilse fara.

2. Men alle rope wi till dig, Ej annat är till råde, Ty ingen tar ditt ord till sig, Om han ej får din nåde, O helge Fader! tänk derpå, Att djeswulen will blanda Sitt ogräs i din jäd, och så Oss komma sig tillhanda: Ty sänd till oss din Ande.

3. O Gud och menska, Jesu Krist! Som synden på dig lade, Du känner bäst wår stora brist Ty du oss mandom hade. O Jesu Krist! wår broder kär, Ditt löfte wi påfalla: Hugswalaren låt komma när, Som sanning lär oss alla, Att wi från dig ej falla.

4. O du, Guds helge Ande! kom, Slit sönder satans jnara. Det ord, wi fått af Herranom, Uti wår själ bewara, På det en hwar må, heliggjord, Lössjunga Gud med gamman, Och Jesu Kristi dyra ord Oss leda allejamman Till himlens glädje! Amen.

(Claus Petri † 1552, J. L. Wallin.)

22. Gud trefaldig! ståt oss bi Och låt oss ej förderfwas. Gör wår själ från synden fri, Låt himlen af oss ärfwas. Styrke oss din kraft, att wi Det onda öfwerwinne, Och så med kristligt sinne Det sälla målet hinne. Hjelp att dig wi älska må Och, såsom oss, wår nästa. Wår tro, wårt hopp befästa; Gud! hjelp oss till det bästa. Amen, amen, sje alltså: Halleluja! Halleluja!

(Martin Luther † 1546.)

23. O Herre Gud! vändelig, Gif oss nåd till att prisa dig Och sätta all vår tro dertill, Att du är ewigt god och mild. :,:

2. O Jesu Krist! som mandom tog, Hjelp oss att komma städs ihog Din bittra död, ditt rena ord, I dem vår själ blir saliggjord. :,:

3. O Helge And'! gif oss din nåd, Att alltid följa dina råd. Vedsage, hägne oss din hand, Gud Fader, Son och Helge And'! :,: (? — J. D. Wallin.)

24. Allena Gud i himmelrik Må lof och pris tillhöra, För all den nåd, han kärleksrik Med oss har welat göra! Han jorden skänkt stor fröjd och frid. Ack! menskan må väl glädjas wid Guds ewigt goda wilja.

2. Vi prise, vi tillbedje dig, Ditt namn städs ware lofwadt, O fader! ou, som nådelig Oss med allt godt begåfwat; All ting du hafwer i ditt wäld, Och dig är ej en suck fördold; Wäl den dig rättsligt fruktar!

3. O Jesu Krist! Guds ende Son, Som såg vår själa=fara, Och, att oss frälsa derifrån, Dig själf ej wille spara; Du med ditt blod, din hårda död Förlossat oss af syndens nöd, Säll den på dig förtröstar.

4. Du är allen vår frälserman Och will oss himlen gifwa; Du är Guds lam, hwars blod utrann, Att vår försoning blifwa. Du är allen vår salighet, Du är, för tid och ewighet, Wårt hopp, o Jesu Kriste!

5. O, Helge And'! gör själen from, Förnöjd och oförsärad: Gör hjertat till en helgedom, Der Gud i allt blir ärad; Gif stöd, gif tröst i all vår brist, Hjelp att wi tro på Jesum Krist Båd' nu och alltid! Amen.

(Hilarius † 368? M. Decius, J. D. Wallin.)

25. O Skapare! o gode Gud! O Fader! nådens källa, Förlåt hwad gjordt är mot din bud, Låt Jesu förbön gälla. Ej handla med oss efter rätt, Fast mera uppå fadersfätt: Och, som ditt barn, må hwar och en, Från synden ren, Dig framgent tjena utan men.

2. Förbarma dig, o Jesu Krist! Och wärdes oss benåda. Du är den starke hjelte wißt, Som hindra kan all wåda. Så

fräls ditt folk utaf des nöd, O du, som med din blod så röd
Oß löst af qwal och ewigt we, Din nåd bete! Att intet ondt
hos oss må ske.

3. Välsigna oss, o Helge And'! Låt oss din nåd ej mista;
Låt kärlekens och fridens band Ej i ditt samfund brista. O
Gud! af tröst och glädje rik, I nöden ej ifrån oss wif. Wär
sijäl gör ren och wäl förnöjd, Gif ewig fröjd För Jesu skull i
himlens höjd.
(?— J. O. Wallin † 1839.)

26. Wi på jorden lefwa här, Under döden fångne.
Hwem få wi, som hjälpen är, Att ej bli för-
gångne? O Fader! dig allena, Ty må wi sörja bitterlig, Att
wi så förgätit dig. Helige Herre Gud! Helige starke Gud!
Helige, barmhertige Frälsare! Du ewige Gud! Låt oss icke falla
I den bittra dödens nöd. War oss barmhertig!

2. Wi för syndaskulden swår Måste straffet bida. Ho är
den, som för oss går Och will döden lida? O Jesu! du allena.
Du hafwer lidit hårdan död, Till att frälsa oss ur nöd. Helige
Herre Gud! Helige starke Gud! Helige, barmhertige Frälsare!
Du ewige Gud! Låt oss ej förfästas Från din nåd till afgrunds-
glöd. War oss barmhertig!

3. Wi ej lefwe, som oss bör, Städs i synd wi falle, Ho är
den oss starka gör Emot synder alle! Guds Ande! du allena.
Blott i din kraft wi komme fort; Ditt är allt, som wäl är
gjordt. Helige Herre Gud! Helige starke Gud! Helige, barm-
hertige Frälsare! Du ewige Gud! Låt oss ej förtappas Utan
hopp i ewig död. War oss barmhertig!

(Martin Luther † 1546, L. Petri.)

II). Skapelsen och Förshnen.

A). Ö allmänhet.

Sjunges som N:o 39.

27. Gud! jag i stoftet böjer mig Och prisar, store Herre!
dig, Som allt har skapt och skickar. När allt i
intets mörker låg, Du ljusets rymder genomsåg; Och hwart
ditt öga blickar, Blir ljus och rörelse och lif, Och när din all-
magt ropar: blif! Ur djupet werldar ljunga, Att, Gud! din
ära sjunga.

2. Hur stråla för min häpnad syn De ljusa undren osvan
skyn Högt i naturens tempel! Här träder solen härlig opp Och
gjuter dagen i sitt lopp Och bär din äras stämpel. Här må-
nens milda anlet ler, Och tusen stjernor ståda ner, Ditt blickar
af ditt öga, Till mig ifrån det höga.

3. Jag ser, i oförwilladt lopp, Här werldar sänkas, der gå
opp; Och Skaparns wisshet prisar. Mitt öga sänks mot jor-
dens brunn, Och samma wisshet för min syn I tusen städ sig
wisar. Den röjer sig i minsta stoft, I gräsets brodd, i blom-
mans doft, I maskens gång i gruset, I örnens flygt mot
ljuset.

4. Allt hwad till warelse är wäckt, Upplifwas af din An-
des slägt, Och allt din wårtnad njuter: Från stoftets grand
till Cherubim, Från minsta frö till Serafim, I allt din kraft
sig gjuter. Till allt, o werldars Gud och Far! Din kärlek,
som sig, ren och klar I tusen färger bryter, Med från ditt
hjerter flyter.

5. O Gud! din wisshet, nåd och magt, I allt hwad du ur
intet bragt, Sig härlig uppenbarar; Men i mitt samwet, store
Gud! Der du har skrifwit dina bud, Du helig dig förklarar:
I den rättfärdiggjordes frid, I syndens qual, begärens strid
Du domen redan fäller, Och rättwißt wedergäller.

6. Du är, o Gud! allena wärd Att taga dyrkans helga
gård Af warelsernas skara: I dig allt lefwer, röres, är, Och
på din starka hand du bär De ting, du budit wara, Ty skall
min stämma höja sig Bland de otaligas, som dig Med rörd
och helig tunga, Sitt Halleluja sjunga. (J. Åström † 1844.)

28. Dig skall min själ sitt offer bära, O Fader, Skapare
och Gud! Dig will jag med mitt hjerter ära, Och
dig med mina läppars ljud, Med wårtnad tänka på din nåd,
Din magt, ditt underfulla råd.

2. Du lif och warelse har gifwit Att allt i himmel och på
jord; Ditt stora, milda namn du skrifwit I skapelsen och i
ditt ord. I allt du dig förklarat har, O Skapare och Gud
och Far!

3. Du stadgat ordningen för tingen, Du satt en gräns för
pröfningen; Men för vårt hopp, vår sällhet ingen, Ty du, o

Gud! är kärleken. Du allt på fadershänder bär Och hör hwad minsta barn begär.

4. Ej mörker mer mitt hjerta hindrar Att se och wörda dina fjät. Hwar stjerna, som på fästet tindrar, Är wittne om ditt majestät, Och minsta lilja på min stig, Är, Gud! ett wänligt ord från dig.

5. Derför, o Fader! i det höga, Jag i din hand mitt wäl betror; Jag wet ditt hulda fadersöga Ser och den mäst i stoftet bor. På glädjens eller sorgens stig De dina leder du till dig.

6. O Herre! dig jag will åfalla, När aftenstjernan framgår skön; När morgondaggens perlor falla, Till dig jag höja skall min bön, Och aldrig glömma dina bud, O Fader, Skapare och Gud!

(A. A. Afzelius † 1871.)

David. 103.

29. Lofwa Herran Gud, min själ! Hwad han gör är rätt och wäl; Lofwa honom allan tid, Ty han nådig är och blid.

2. Trösta ej på någon man, Huru hög han wara kan, Ty han hjälpa ej förmår, När du mest i nöden står.

3. Menneiskan är förelagdt, Som Gud sjelf oss hafwer sagt, Dö och åter bli till jord, Deras menneiskan är gjord.

4. Se! hwad blir då hennes magt, Hennes anslag, hennes pradt! Allt förloradt blir och dödt, Allt förwandladt och förödt.

5. Ewiget salig är den man, Som på Gud förtrösta kan; Den hos honom söker råd, Säker är att finna nåd.

6. Gud är den, som med ett ord Skapat himmel haf och jord; Men af allt, som jorden bär, Menneiskan honom karest är.

7. Den, som hungrar, gör han mätt, Skaffar den förtryckte rätt, Löser den, som fången är, Och den blinde syn bestär.

8. Han upprättar mer och mer Den, som ligger slagen ner; Ålskar den, som lefwer from, Spar den onde till sin dom.

9. Herren ser till enfors nöd, Ger de faderlösa bröd. Främlingar han nåd beter, Slår de ondas anslag ner.

10. Sions Gud är hög och stor: Salig den på honom tror, Lofwa Herren, gammal, ung, Gladlig Halleluja sjung!

(S. Arrhenius † 1725.)

Spunges som N:o 8.

30. Stora Gud! som tusen werldar Ur sitt intet bragt
och styr, Sträng mot den, som sig förhårdar, Mild
mot den, som till dig flyr, Hör ett stoft, som tanken höjer Till
din gudoms majestät, Till den wisshet, som sig röjer Öfwer-
allt i dina fjät.

2. Du den werld, hvars lopp du wänder, Med ett ord i
dagen bragt. Swart jag ögats blickar sänder, Strålar idel
nåd och magt. Ljusets fart den klarhet sprider, Som din
glädjes afbild är. Hjertat, som af mörkret lider, Gläds att
du och finnes der.

3. Till din thron lycksalig träder Högste ängeln öfwer
skyn. Din försorg och godhet gläder Masken under jordens
bryn. Trädet, som af bördan dignar, Bär din rikdom på sin
stam. Dig jag i det doft wälsignar, Som ur blomman stiger
fram.

4. Himlens hwalf och jordens yta Du med ljus och fä-
ring prydt. Du, då strålar mörkret brnta, Dufar öf wårt
bord på nytt. Du wår stig med ögat följer, Med din hand du
styr wårt lopp. Töcknet, som wår framtid höljer, Skingras
af förnyadt hopp.

5. Du till lycklig utgång leder Månget oförwäget råd. Du
med långmod dig bereder Wäg att göra dubbel nåd. Du den
troghes tyfta tårar Ser och deras antal wet; Dock den hand,
som honom sårar, Njuta får din skonksamhet.

6. Men twärtom du ofta brnther Att din wän ett spar-
samt bröd: Den förföljdes öga flyter, Öskuld trampas i sin
nöd. "Kan en werld, der sådant händer, Styras af en rätt-
wis Gud?" Menska! frågar du och sänder Upp till skyn ditt
klagoljud.

7. Lär öf swage! att tillbedja, Tyft och tålig Herrans råd.
Han, som håller tingens kedja, Ser till hwarje länk i nåd.
Salighetens frukter knoppas I ett bröst, der Herren bor, Gör
Guds wilja, lid och hoppas, Salig den ej ser, men tror!

(S. Ödman + 1829.)

31. Du, Herre! i din hägnad tar Allt hwad som lif och
anda har, Och hwarje öga wänder sig I mörker

och i ljus till dig, Till dig, som allas fader är Och åt en hvar sin del beskär.

2. Du på din hand dem tecknat grant, Och ingen är dig obekant. Och, när du låter upp din hand, Då flöda öfwer haf och land Wälsignelser af alla slag, Och allting mättas med behag.

3. På mig i nåd du äfwen tänkt Och min beskärda del mig skänkt. I dag och alla mina dar Du gaf mig föda och förjwar. Ej är en far så faderlig Mot något barn, som du mot mig.

4. Jag är ock wiß, o Gud! att du Skall förja för mitt wäl ännu, Och höra hwad min själ begär. Ack! gif mig då hwad nyttigt är, Ej fattigdom, ej öfwerflöd, Men finnesfrid och dagligt bröd.

5. Ej fogeln plöjer jordens land, Likwäl han mättas af din hand. Du kläder liljan i deß skrud, Dock känner hon dig ej, o Gud! O! skulle du till mig ej se, Som af din nåd är mer än de?

6. Ja! mig du större nåd betett, Min kropp mer underbart beredt, Mig gifwit en odödlig själ, Mig danat för ett ewigt wäl, In lär mig bruka tiden så, Att jag ditt rike ärftwa må.

7. Att dig jag älskar öfwer allt Och wandrar så som du befalt, I tro och kärlek, from och nöjd, Och fyller upp mitt kall med fröjd, Förlän mig det; i lif och död Blif du min hjälp, mitt hopp och stöd. (B. Mänter † 1793, J. O. Wallin.)

32. Dig, Herre Gud! är ingen lif I himlen och på jorden. Så härlig, hög och nåderik Är ingen konung worden. Stor är du och ditt namn är stort, Och stora ting du med oss gjordt, O alla herrars Herre!

2. Du ensam, helig, god och wiß, Allt till det bästa skickar: Fast ofta glömd af meniskors pris Och döld för deras blickar, Likwäl du gifwer dem allt godt, Och alla sin beskärda lott Af dig, o Gud! bekomma.

3. Om nöd och sorg du stundom bjöd Att våra hjertan trycka, Så låg i denna sorg och nöd Ett frö till högre lycka; In lika huld och faderlig Du i din tuftan wisar dig, Som när du dig förbarmar.

4. När jordens folk, i hrans tid, Blott wåldets budord
lydde Och under tusen willors strid, All rätt och sanning flydde,
Du wåldet bröt och hran twang, Och sällhet, ordning, sam-
manhang Du åter gaf åt jorden.

5. Wäl of, o allmagts Gud! att du Din spira ewigt förer;
Du ser till dina barn ännu Och deras suckan hörer. Du öfwer
himlars himlar bor, Dock lika nådig, wis och stor Förnimmes
än på jorden.

6. Jag för min lott ej förje då. Ditt råd jag ej må klan-
dra. Derom jag förje, att jag må Uti din fruktan wandra.
Ej jag, men du, mitt bästa wet, Och du har tid och ewighet,
Uti din hand, o Fader! (— J. D. Wallin.)

Dav. 121.

33. Jag lyfter mina händer Upp till Guds berg och hus,
Från dem han hjälpen sänder Och skickar ut sitt
ljus. Mig Herren hjälp bejakar, Som jord och himmel gjort;
Min bön han ej försakar, Men skyddar mig allt fort.

2. Han låter mina fötter Ej slinta, ty han är En wäktare,
ej trötter Och blir mig alltid när. Han nådigt mig bewarar
Och skyddar mig från fall, Mig dag och natt försvarar, Wäl-
signar ock mitt fall.

3. Allt ondt han från mig wänder Och frälsar mina själ.
Schwad som helst mig händer, Så slutas det dock wäl. Min
utgång han bewarar, Min ingång lifaså: Sin nåd Gud aldrig
sparar För dem med honom stå. (J. Arrhenius † 1725.)

B). De förnämsta skapade warelser.

1). Änglarne.

Sjunges som N:o 3.

34. Förr än menstkostämmor hördes Och förr än mensto-
hjertan rördes Af Herrans salighet och nåd, Tu-
sen sinom tusen stodo Omkring Guds thron och der tillbådo
Den outgrundeliges råd. På helga harpor's ljud De buro
fram till Gud Lof och ära, Och skylande, Sitt anlete, Rnä-
höjde för sin skapare.

2. Helig! helig! helig! ljuder, Omkring den thron, der
Herren bjuder, Hans änglakor i ewighet. Honom de sitt offer
bära, Ty honom endast tillhör ära Och rike, magt och härlig-

het. De tjena Herren Gud Och akta på hans bud. Deras prydning Är helighet Och hörsamhet Och ofskuld och fullkomlighet.

3. Öfwer haf och land de fara, Som vinden och som bligten snara, I ljustigt och lycksaligt fall. Till den frommes hägn de ila, De lägga sig omkring hans hwila, Hans fötter akta de från fall. Och när från syndens stig En själ omvänder sig Och benådas, Då sjunga de: Förbarmare! Dig pris och tack och ära ske.

4. Gud! med dina änglahärlar Skall den, som dig af hjertat ärar, Hå ewigt glädja sig en gång. Buren här på deras händer, Skall han med dem i friden's länder Uppstämma segrens jubelsång. Den mild och ödmjuk går I Jesu Kristi spår Genom werlden, Skall, ren och skär Och salig der, Med dem dig skåda som du är.

5. Meniska! vill du se Guds rike, Will der du: blifwa änglars like, Blif här Guds barn, i enfsald from. Wet att du för Gud skall swara, När, åtföljd af sin änglastara, Han skall med werlden hålla dom. Så kämpa, waka, bed Och dig hwar stund bered, Att din tunga, I paradys, På änglawis Må ewigt sjunga Herrans pris! (J. A. Cramer † 1788.)

35. Gud låter sina trogna här Allt godt af nåd erfara, Och budskap af hans kärlek är Mång tusen änglars skara; Ty sjunge wi med godt behag: Guds änglar, från vår barndomsdag, Öf följa och bewara.

2. De lägga sig kring hwar och en, Som fruktar Herren gerna, Och deras hjälp är icke sen Mot dem, som ondt öf ärna; Ty sjunge wi med godt behag: Guds änglar, från vår ungdomsdag, För wäld och list öf wärna.

3. På wägen de öf föra så, Att wi vår fot ej stöta, Men trygge och förnöjde gå, Fast nöd och sorgar möta; Ty sjunge wi med godt behag: Guds änglar öf till äldrens dag, På hulda armar sköta.

4. Med vänlig hand, fast icke sedd, De grafwens skräck förjaga, Och hålla tröstens kalk beredd, När ångsten gör öf swaga; Ty sjunge wi med godt behag: Guds änglar öf i dödens dag Till himmelen ledsaga.

5. O Herre Gud! war mild och god, När wi med döden stride, Din Ande gifwe kraft och mod, Att wi i frid aslide, Så skole wi med godt behag Dig sjunga på den stora dag, Som wi med fröjd förbide. (G. Reimann † 1615, J. Swedberg, J. D. Wallin.)

Sjunges som N:o 394.

36. Gud ware tack och ära För helga änglars wakt, Som han mig täcks beskära, Emot all ondskans magt! Han bjuder, och de fara Som wädren, på hans bud, Att hägna och förswara Den rättsligt fruktar Gud.

2. De goda andar rödja Den wäg jag wandra skall; De starke hjeltar stödjä Min gång i mödans fall; De helga härar skyddä Min anda och min kropp, Och kring min stilla hyddä De slå sitt läger opp.

3. Hos mig besök de göra, Som förr hos Israhel; De mig ur faran föra, Som fordom Daniel; De leda mig wid handen, Som Loth ur eld och glöd, Som Petrum utur banden, Som Paulum ur nöd.

4. Och när på jorden händer, Att någon syndaträl Sig ångrar och omwänder Och tänker på sin själ, Då hörs i himlens rike Guds änglars fröjdeljud, De hafwa fått en life Och lofwa Herran Gud.

5. Gud! låt mig äfwen söka Att dem bereda fröjd, Och helgons tal föröka En gång i himlens höjd. När dina änglar wilja Mig bära hem till dig, Gud! låt ej synden skilja De helige från mig.

6. När lifwet skall upphöra, Gif mig en sömn så söt. Låt dina änglar föra Min själ uti ditt sköt. När du till doms will komma, Låt, Fader! nåderik, Mig då med alla fromma Bli dina änglar lif.

(P. Melancthon † 1560, G. Sacer, J. Swedberg, J. D. Wallin.)

2). Menniskan.

Kroppss- och själssegenskaper, förnuft, fri wilja, samwete, värde och ändamål.

37. Af dig, o Gud! jag kallad är Till dagens ljus och lifwet, Och allt, som mig förnöjer här, Är af din godhet gifwet. Jag är ett ringa stoft för dig, Dock hafwer du bewist på mig Din höga allmagts under.

2. Att mig du en förnuftig själ, Din egen bild, beskärde,
Och fast hon spilde bort sin wäl, Hon återfatt sitt wärde, Då
du din son i werlden sändt, Som ljus på nytt för henne tändt
Och ewigt lif förwärfwat.

3. Du bygde utaf jordens mull Ditt mästerwerk på jorden,
Den kropp, som skön och ordningsfull, Är själens boning wor-
den. Mitt öga ser, mitt öra hör De stora ting, du gjort och
gör; Min tunga dem förkunnar.

4. Th prisar jag din magt och nåd, Min Gud, mitt wä-
sens källa! Och går att efter dina råd Min forta wandring
ställa, Till deß jag, höjd från jordens grus, Dig får i härlig-
hetens ljus Gwinnerligen prija.

(C. C. Sturm † 1786, J. D. Wallin.)

38. Store Gud! mitt hjerta lär Mot din kärlek rätt att
sjwara. Du, som gjorde att jag är Och att jag
skall ewigt wara, Du, som gaf ett ewigt hopp, Styr till ewigt
lif mitt lopp.

2. Öfwer allt, hwad lif har fått, Lifwets fröjd du hymnigt
gjuter. Allt är lyckligt i sitt mått, Allt af dina händer njuter
Det förråd, din wisa magt, I naturens skatter lagt.

3. Men, o Herre! i min själ Du det wittnesbördet lem-
nat, Att du till ett högre wäl Mig af nåd och wisshet ämnat:
Högre, än hwad ögat ser, Större, än hwad tiden ger.

4. I en kraft, att ondt och godt Med ett andligt öga
pröfwa, Mig du ensam gaf den lott Ondt att fly och godt att
öfwa. Willig lydnad är dig kär, Th en trones frukt han är.

5. Född som menska med behof Att af lifar bistånd låna,
Mig med rena kärletsprof Du befalt att alla tjena. Hwad
dem gifwes utaf mig, Är en skuld till dem och dig.

6. Jag den glädje, du mig ger, Pligtig är till andra
sprida. Då jag mig hugswalad ser, Bör jag trösta dem, som
lida, Och, beskyddad af din nåd, Ge den swage hjälp och råd.

7. Detta hjerta du mig gett, Att af nödens tårar wäckas;
Denna handen du beredt, Att till wärnlösheten räddas, Och
uppmänt denna röst Till den tryckta dygdens tröst.

8. Stor och helig är min pligt, Men i tron på dig allena
Får ditt bud sin rätta wigt, Får jag kraft att rätt dig tjena.
Herre! wid din fotapall Jag min seger hemta skall.

(E. Ödmann † 1829.)

39. **H**wad Herren äskar, hwad är rätt, Förfunnadt är
från ätt till ätt; O meniska! det besinna. Då till
hans bild du skapad blef, Sin lag han i ditt hjerta skref, Att
dig din pligt påminna. Än tala kan uti mitt bröst Af Her-
rans helighet en röst, Som öfwer lustan ljuder Och dig det
rätta bjuder.

2. Ett samwete dig Herran gaf; Ifrån hans lag wil aldrig
af, Lyd wiken från det höga. Till hwarje handling, hwart
begär, Till ondt och godt dig wittne är Din Herres eget öga.
På ljufets wäg, på mörkrets stig, Märk! pröfwande det följer
dig, Och gillar och fördömer Hwad du för werlden gömmer.

3. Sök ej att tysta warnarns röst, Sök icke wäktarn i ditt
bröst; Ditt lugn blir eljest wåda, Vilt det, som öfwer hafwets
bryn Försätligt hwilar, att från skyn Den wrede stormen båda.
Snart hämden öfwer dig du ser, Snart ljungar straffets wigge
ner Och störtar i ditt hjerta, Af we! med afgrundsmärta.

4. Ty wet, här hålles Herrans dom: I nåd, om du är god
och from, I wrede, om du bryter. Här pröfwas gerningarnes
halt, Här lönas allt, här straffas allt, Här fridens källa fluter;
Här brusar wredens mörka flod, Här ropar Abels gjutna blod,
Här hulpsna lifars böner Af Gud du hörda röner.

5. Och om det blir din sälla lott, I tron att werka rätt
och godt, Ditt hjerta då bewaka, Att friden i ett helgadt bröst,
Långt mer än werldens bisallsröst, Må god och ljuslig smaka.
Med samwetetsfrid i lust och nöd, Med Jesu nåd i lif och död
Du njuta får den fröjden, Som Gud beredt i höjden.

6. O Jesu! tag med nåd emot Min suckan, lagd wid kor-
sets fot; Mitt samwete du vera. Lät syndasåren med ditt
blod, Bjud qwalda hjertat fatta mod Och mig med dig förena,
Att jag i samwetet en wän Och i den högste domaren En fader
blott må skåda, Som will sitt barn benåda.

(J. Åström † 1844.)

40. **M**eniska! i ditt hjerta står Herrans budord skrifwet.
Wårda hjertat! deraf går. Der bewaras lifwet.

Högt en röst I ditt bröst Om din pligt predikar Emot Gud och lifar.

2. Du må, trygg för meniskodom, Mörkrets anslag nära Och med själ på dygder tom, Dygdens mantel bära; Denna röst I ditt bröst Blir dig swår att stilla, Då du handlat illa.

3. Swadan kommer detta ljud, Som jag wille qwäfwä? Swadan utgår detta bud, Som ej står att jäfwä? Denna röst I mitt bröst, Som jag ej fått hämma, Är Guds egen stämna.

4. O du helige! för dig Swar will jag mig dölja? Inga högar skyla mig, Inga djup mig hölja. Denna röst I mitt bröst Ingen undsflykt lemnar: Allt du ser och hämnar.

5. O! jag finner ingen ro, Om det blod, som talar Nåd och frid åt bot och tro, Icke mig hugswalar. Denna röst Gifwer tröst Åt den fallne åter, Som sig helgas låter.

6. Samwete! som skänktes mig, Att Guds rätt bewaka, Och till Gud från willans stig Manar mig tillbaka. Må mitt bröst Wid din röst Wafna upp och röras Och till bättring föras.

7. Wäktare af himlens bud I ett jordiskt finne, Lär mig alltid hafwa Gud Och min pligt i minne. Låt din röst I mitt bröst Håg och gerning leda Och min frid bereda.

8. Men om ock mitt hjerta här Skulle mig fördöma, Större än mitt hjerta är Gud, som mildt will ömma. Wid hans röst, I mitt bröst Nådens sol skall skina, Herren känner sina.

(J. O. Wallin † 1839.)

41. För tidens korta qwal och fröjd Jag är ej ämnad worden, Ej blott en mask, till jorden höjd Och genast gömd i jorden. Till dig, o Gud! jag skådar opp, Till dig på tankens wingar Jag mig uppswingar Och, full af saligt hopp, Dig hjertats offer bringar.

2. För mig din wiskhet, nåd och magt Har uppenbarad blifwit. I blommans skrud, i stjernans prakt Din ära sjelf du skrifwit. En werld, af dig beredd och prydd, För mig med tusen munnar, Gud! dig förkunnar, Som lif och fröjd och skydd Åt alla wäsen unnar.

3. Dock stälde du ej målet här, Dit du mig bjöd att sträfwä. Ett rike för mig tillredt är, Swars grundwal ej kan bäfwä. En liten tid, wid jorden fäst, Jag skall för himlen öfwä.

Uppfostras, pröfwas; Du känner medlen bäst, Som för mitt wäl behöfwas.

4. Jag hafwer till min ledning fått Ett samwete, som jäger, Då rätt jag lyfnar, hwad är godt, Hwad ewigt värde eger, Och med din Andas kraft i tro Jag söka kan mitt bästa, Och from befästa I dig mitt hjertas ro, Då du hos mig will gästa.

5. Så går jag stilla och förnöjd Mot obekanta dagar Och tror, att du i sorg och fröjd Till målet mig ledsagar. När trones kamp jag lyttat har, Min själ i dina händer Jag glad uppsänder. Från dig hon kommen war, Till dig hon återwänder. (S. O. Wallin + 1839.)

Sjunges som N:o 392.

42. **S**öj, menska! höj ur gruset Din blick till himlen opp. Se strålande i ljušet Ett oförmansfligt hopp. Guds afbild i naturen Den första menskan war Och högt uppöfwer bjuren Hon jordens spira bar.

2. Hwad war din själ? en låga, Som från Guds kärleksföt Med lefwande förmåga Sig ned i stoftet göt. Du föll, men ännu höres En röst i hjertat qwar. I Gud du lefwer, röres Och warelse du har.

3. Upp, dig med kraft bemanna! Hwartill uti din själ Guds wink upp till det sanna, Om du är lögnens träl? Upp! nådens werk betrakta, Guds under känna lär, På korsets läraakta Och sök din wisshet der.

4. En ewig lag naturen I twångets fjettrar slöt; Du war till frihet buren, Och fritt Guds lag du bröt. Men lösas syndabanden, Så är du fri i Gud, Och för den nye anden Är nytt det rättas bud.

5. En röst till hjertat talar; Det är Guds Andes röst, Som leder och hugswalar Med ordets ljus och tröst. Det goda, Gud dig bjuder, Det kan du wilja då; Det onda Gud förbjuder, Det kan du fly också.

6. Med känsla för det sköna Dig Herren danat har; Sitt mästerwerk att fröna, Han ingen gäfwä spar. Njut, men med tacksammt sinne Och helgade begär, Dig hwarje fröjd påminne, Att Gud deß källa är.

7. Det arf, dig himlen lemnat, Förspill ej brottsligt det.
Den sällhet, Gud dig ämnat, Ej följer syndens fjät. Höj blic-
ken öfver tiden Till ewighetens ljus, Och wet: du finner fri-
den Blott i din faders hus.

8. Af stoftet är du tagen, Till stoft skall du ock bli; Men
anden upp i dagen Sig swingar säll och fri. Den trogne åter-
födes I döden till ett lif, Som icke mer förödes. Till döden
trogen blif!
(J. Åström † 1844.)

Människans fall.

43. Jorden, full af Herrans ära, Skön i fägring, rik i
prakt, Tolkar Skaparns nåd och magt; Himlens
rymder wittne bära Om den Gudens majestät, Som strött
ljus i sina fjät.

2. Menskan fram i dagen träder, Af Guds allmagts-hand
beredd, Af hans godhet frönt och ledd, Att sin sällhet hon sig
gläder. Skuld hennes prydnad är; Himlen hon i hjertat bär.

3. En gudomlig stråle gjutes Uti hennes rena själ, Wis-
het stadgar hennes wäl, Saligt lugn i hjertat njutes; Ingen
plåga än är känd, Ingen brottslig låga tänd.

4. Hennes sällhet är att lyda; Hennes skatt, att wara nöjd;
Hennes arf, en himmelsk fröjd; Hennes mål, att jorden pryda,
Och att ewigt, wis och fri, Till Guds kärlek wittne bli.

5. Ack! på denna klara dagen Följer snart en ryslig natt,
Som i jemmer oß förjatt; Menskan, dårad och bedragen,
Samlar öfver sig den hämnd, Som för brottet är bestämd.

6. Fruktlöst nu förnuftet strider Mot det mörker, som
oß höljt, Mot den wanmagt, som oß följt; Åtrån tunga bojor
smider Att ett hjerta, som ej mer Gud sin högsta kärlek ger.

7. Gläds, min själ! en härlig dager Dock ännu dig åter-
står; Gud dig sjelf till räddning går; Han till nåd ännu dig
tager. Bedjande och ångerfull, Bli du hörd för Jesu skull.

8. Jesu! du, som nådigt sträckte Till min nöd din kär-
leksblick Och för mig i döden gick, I ditt blod vårt fallna
slägte, När det följer dina spår, Lif och sällhet återfår.

(G. Odman † 1859.)

44. **A**ck! wi äro alla Adams barn, o Gud! Wi också, wi falla, Bryta mot din bud. Lust och högmod höra Ormens smicker än. Att hwarann förstöra, Wän förleder wän. Herre, dig förbarma! War oß nådelig! Herre, hjälp oß arma!

2. Men den fröjd förswinner, Som jag brottsligt wann; Snart min brist jag finner, Som ej skylas kan. Fåfängt jag mig döljer Undan Herrans röst, Hwart jag flyr, den följer, Kopar i mitt bröst: Herre, dig förbarma! War oß nådelig! Herre, hjälp oß arma!

3. Flyktadt är det Eden Der jag menlös war; Flydd är samwetsfreden, Glädjen mer ej qwar. Om ock lydan mäter Mig sitt öfwerflöd, Skild från Gud, jag äter Ett olyckligt bröd. Herre, dig förbarma! War oß nådelig! Herre, hjälp oß arma!

4. Si, af jorden komna, Bli wi jord igen; Fåfängt dock wi somna, Själen wakar än: Wakar och begråter Utan slut sin nöd; Beswer, för att åter Dö en ewig död. Herre, dig förbarma! War oß nådelig! Herre, hjälp oß arma!

5. Werldarne sig röra Efter Herrans bud: Menskan blott kan göra Mot din lag, o Gud! Till den minsta lilja Allt war skapadt godt; Ack! af menskans wilja Föds det onda blott. Herre, dig förbarma! War oß nådelig! Herre, hjälp oß arma!

6. Skola wi förskjutas, Utan hjälp och tröst? Skall din himmel slutas För vår qwalda röst? Skall din jord oß nära Till förtappelse, Och blott tistlar bära Och förbannelse? Herre, dig förbarma! War oß nådelig! Herre, hjälp oß arma!

7. Nej, på ormen träder Dwinnans helga säd. Gud! din nåd oß gläder Än wid forsets träd. Jesus kom, och jorden Är wälsignad än, Himlen öppnad worden, Döden själf wår wän. Herre, dig förbarma! War oß nådelig! Herre, hjälp oß arma!

8. Du, som frälst oß alla, Jesu! kom till mig. Låt mig mer ej falla, Håll mig fast wid dig. Hjälp mig, när jag strider, Gör mig from och wis, Och mig tag omsider I ditt paradis. Herre, dig förbarma! War oß nådelig! Herre, hjälp oß arma!

(F. M. Franzen † 1847.)

III). Återlösningen.

A). Den fallna människans upprättelse genom Jesum.

45. Huru länge skall mitt hjerta Sucka, söka efter friden,
Och med outsjälig smärta Aldrig finna den i tiden?
Huru länge skall mitt öga Efter ljus förgäfwes spana I det
molnbetäckta höga Och på lifwets dunkla bana?

2. Tanken sig ej reda mäktar Ur det mörker, som mig höljer;
Wiljan wacklande försmäktar I den wanmagt, som mig följer;
Och hwad hjertat estersträfwar, Af mitt samwet förewites:
Mellan lif och död jag swäfwar, Mellan jord och himmel slites.

3. Swåra fallen, skild från Herran, Den wid stoftet bundne
anden Ser sin faders boning fjerran, Och förmår ej lösa banden,
Och förstår ej Fadrens mening, Och i säkerhet fördrifwer Sista
tanken på förening Med den Gud, han öfwergifwer.

4. Är det ej ett dunkelt minne Af ett Eden, som förswun-
nit? Ej en aning i mitt sinne Om ett mål, som ej är hunnet?
Veder ej den wäg till lifwet, Som of uppenbar är worden
I det ord, som blef of gifwet Till vår ledning här på jorden?

5. Friden nalkas till mitt hjerta; Profetian sig fullbor-
dar. Ej skall twiflet mer mig smärta; Herrans, Herrans Ande
ordar: "Flydda äro nattens wäktar, Öfwer Sion uppgår ljuset
Och för jordens fallna slägter Öppnas åter fadershuset."

6. Mer i dödligheten stiga Råd och sanning och försoning,
Att det fallna hjertat wiga Till Guds Helge Andes boning.
Sig med menniskonaturen Herrans härlighet förenar, Och
Guds son, af qwinna buren, Blic det offer, som of renar.

7. I det heligsta ingången, Han of min förlofning funnit
Och åt mig, i synden fången, Frid och frihet återwunnit, Att
jag, kärleksfull och trogen, Skulle i hans fotspår sträfwä Och till
ändan redobogen, Werlden dö och Gudi lefwa.

8. Salig, salig, den som kände, Den, som trodde dig allena,
Sannan Gud och den du sände, Att med dig of än förena.
Jesu Kriste! du är worden Wägen, sanningen och lifwet; Och i
himlen och på jorden, Är ej annat namn of gifwet.

Sjunges som N:o 140.

46. **S**war man må nu wäl glädja sig! Här är stor fröjd å färde, Ty nu är Gud of nådelig, Som woro döden wärde. Han hafwer allom sagt det till, Att han barmhertig wara will: Swad kan vårt hopp förtränga?

2, Jag under satan fången låg Och kunde mig ej hjälpa; Den synd, som rådde i min håg, I grund mig wille stjelpa. Min synd mig till förtwislan dref, Mitt samwets dom orygglig blef; Och helwetet stod öppet.

3. Men Gud af sin barmhertighet Sin ögon till mig wände; Han såg i nåd min uselhet Och hjälp af höjden sände. Andock jag war af synder full, War han för mig en fader huld, Och lät sig om mig wårda.

4. Till ende Sonen fado han: Jag måste mig förbarma. Far ner uti det syndaland Och lös de fångar arma Af deras synd och stora nöd, Fräls dem ifrån en ewig död Och lät dem med dig lefwa.

5. Sin fader Sonen lydig war, Kom till mig här på jorden. I menskligheten uppenbar, Är han min broder worden. Sin kärlek wille han bete Och frälste mig från allt det we, Som jag förskylt att lida.

6. För mig sitt lif, sitt dyra blod Han wille icke spara, Att för den dom, mig förestod, Jag måtte tryggad wara. Han blef hos Gud min löstesman, Uti hans död min synd förswann: Så är jag frälsad worden.

7. Han upp till Fadren for igen Från denna werlds elände, Och i mitt bröst Hugswalaren, Den Helge Ande, sände, Den i min nöd skall trösta mig, Mig föra på min bättringsstig Och i all fanning leda.

8. Ty ware pris i ewighet Och lof förutan ände Guds ewiga barmhertighet, Som of den hjälpen sände, Och nederflog, i Kristi död, Synd, helwete och dödens nöd. Ho kan of nu förderfwa?

Martin Luther † 1546, D. Petri, D. Forszell, J. D. Wallin.)

47. **D** Jesu Krist! du nådens brunn, Du lifwets rena källa, En bön, som går af hjertats grund, Våt, Herre! för dig gälla. Din stora nåd, ditt ljustwa namn, Mig locka till din öppna famn. Min nöd för dig att ställa.

2. Mitt ursprung är af syndig fäd, En syndig mor mig födde; Jag åt af ett förbudet träd, Som själens lif förödde, Ty blef min wilja ond och swag: Jag följde endast syndens lag, I synden jag förblödde.

3. Då skulle all vår släkt bli wis, Men bättre blef ej handiadt, Än att det ljuswa paradiset jemmer blef förwandladt, För salighet kom qwal och nöd, Guds wrede och en ewig död Blef på vårt hufwud samladt.

4. Men lof ske dig, o Jesu Krist! Som höll ännu oss kära, Som tog på dig vår synd och brist Och wille korset bära. Swad jag war skyldig, du betalt; Till salighet du mig utwalt, Ditt helga namn till ära.

5. Du mig har låtit werldens ljus Med frid och glädje skåda; Föräldrar, wänner, lif och hus Du frälst från mycken wåda, Och med en fri, förnuftig själ, Som bort förstå sitt eget wäl, Har du mig täckts benåda.

6. Swad större nåd med mig är gjord, Har du mig uppenbarat Uti det dyra lifwets ord, Som mig ditt råd förklarar. Der en omätlig rikedom, Mot alla qwal en läkedom, Ut mig du har förwarat.

7. Omkring ditt kors, o Jesu! kär, Jag sträcker mina händer, Och mot det lifsbaner, du bär, Ett hoppfullt öga wänder. Det we, förbudna trädet bar, På korsets träd du lidit har; Det mig till tröst nu länder.

8. Så gif mig nåd, för ditt namns skull, Att rätt min synd begråta Och älska dig, som ewigt huld, Mig will och kan förlåta. Jag sedan får i werlden här, Swad dig, min Gud! behagligt är Och mig kan ewigt båta.

9. Jag, usle mask och wandringsman På tunga lefnadswägen, Jag söka will mitt rätta land, I bön och möda trägen. Här har jag ingen säker ort, Jag längtar dit och skyndar fort, Der friden är belägen.

10. Mitt rätta hem i himlens höjd, Och icke här, jag finner; Ty werlden med dess falska fröjd Som blomstret snart förswinner. Mitt lif en skugga är, en dröm, Bortlöper hastigt som en ström, Som regn i jorden rinner.

11. När kroppen blir i döden fall Och ögat läggs tillsammans, Mig tag från sorg och oro all Till ewig ro och gamman.

Gud Fader, Son och Helge And'! Dig ware pris i alla land,
Nu och för ewigt, Amen! (? — Stolpe † 1852.)

B). Jesu kärleksfulla uppenbarelse i menskligheten.

1). Jesu anträde till sitt Medlarekall.

Sjunges som N:o 77.

48. Jesu! lär mig rätt betrakta Ordet, som blef kött i dig,
Och all werldens lust ejakta Mot den fröjd, du
hjuder mig. Fröjd af sanning, nåd och frid. Fröjd, som blir
i ewig tid, Då du Fadrens råd förklarar, Fadren sjelf och
uppenbarar.

2. Fadren sjelf, hos hwilken Ordet Ewigt war och ewigt
är, Af hwars tanke allt är wordet Och hwars hand all werlden
bär: Honom, den oändlige, I hans ende Son wi se, I den
wise, kärleksrike, Helige, som blef vår life.

3. Gud! när du i molnen ljungar Och i morgonsolen ler,
När du föder fogelns ungar, Siljorna sin fågring ger, När du
mig ur faran för, När din röst hos mig jag hör, O! då känner
jag dig wara Och din härlighet förklara.

4. Dock, när tanken dig will hinna I det ljus, som höljer
dig, Kan han ingen hwila finna, Hjertat sjelft förirrar sig.
Men du tar en jordist hamn: Gud och menska, i din famn Du
och sluter såsom bröder, Och, lift vårt, ditt hjerta blöder.

5. Si, då wiker twislet fjerran För det klara lifwets ord:
Tro och kärlek ståda Herran I hans wägar på vår jord. Då
han föds, som lofwad är, Då för och han korset bär, Då utur
sin graf han träder, Nåd och sanning werlden gläder.

6. Gud! din kärlek kan ej kallna Mot det stoft, du lifwat
har: Sjelf du söker här den fallna, Som af dig en afbild war.
Se'n ej mer hon liknar dig, Ej till dig kan lyfta sig, Du till
menstkan stiger neder, Sjelf till himlen henne leder.

7. Led och, Jesu! lär och lida, Vår och werka, såsom du,
Och ett ewigt lif förbida Efter detta korta nu. Som du ett
med Fadren war, Fadren, i dig uppenbar Så wi ett med
dig må wara, Dig i allt vårt werk förklara.

(F. M. Franzen † 1847.)

49. O Jesu Krist! som mandom tog, Att lif åt werlden
gifwa, Din kärlek blott dig dertill drog; Vårt

hopp du wille blifwa. Du såg vår synd och stora nöd: Och förestod en ewig död, Och helwetet låg öppet.

2. Då tänktes du förbarma dig Och kunde icke lida, Att mörkrets magt oss tog till sig: Du wille för oss strida. Du kom till oss i werlden ned, Beredde oss en ewig fred Med dinom död och pina.

3. Derjemte sade du oss till: I skolen hafwa trona; Ty du är ewigt god och mild Och will oss alla skona, När wi ensaldigt tro derpå, Att det skall med oss wara så, Som du oss lofwat hafwer.

4. Vår broder nu du worden är, Och till stor fröjd och ära: Du will oss alltid wara när Och oss allt godt beskåra. Hwad rör oss werldens hot och hån? Vår broder är Guds enda son: Ho kan oss nu förderfwa?

5. Pris ware dig ewinnerlig, Som oss din nåd bewiste, Wi äro nu Guds barn med dig, O, Herre Jesu Kriste! Så må nu hwar man wara glad, Och prisa Gud i allan stad: Han är vår käre Fader. (D. Petri † 1552, G. G. Adlerbeth.)

50. Förlofningen är wunnen: Guds Son från ewighet Af Fadren är upprunnen Till werldens salighet. Han är den morgonstjerna, Som lysa kan och värna I mörker och i qwal.

2. Han menniska är worden. En lofwad nådetid Har uppgått öfwer jorden Med ljus och hopp och frid. Nu dödens magt är krossad Och syndens boja lossad Och öppnad himlens port.

3. O, Kriste! oss benåda, Så att i tron wi må Ljus i din fanning skåda, Lif af din kärlek få. Till dig vårt hjerta längtar, Från werldens slärd det trängtar Till din rättfärdighet.

4. Din fader dig allena Har gifwit allt i hand, Att du må allt förena Med trons och fridens band, Och så åt dig förwärfwa Ett folk, som sällt skall ärfwa, Det rike, du beredt.

5. Hwad Fadren dig har gifwit, Du ej borttappa will: Du för till rätta lifwet Allt hwad dig hörer till. Du wärdes oss oss föra, Att wi må dig tillhöra I tid och ewighet.

(Ambrosius † 397? A. Knöpten, D. Petri, J. Åström.)

51. Gläd dig, du Kristi brud! Och möt din Herre Gud.
Den stora dag du skådat, Som de profeter bådadt.
Hosianna, pris och ära Vår konung wi hembära.

2. En krona han ej bär, Men dock en konung är. Hans
prakt är ganska ringa, Dock kan han döden twinga. Hosianna, etc.

3. Saktmodig, mild och god, Han ger de swaga mod; Han
sällhet har att föra, Som skall hans brud tillhöra. Hosianna, etc.

4. Ditt hjerta öppne sig: Bjud Kristum hem till dig.
Han aftar hos dig gästa Och dig för ewigt fästa. Hosianna, etc.

5. Høj glädjerop till skyn Wid denna glada syn: Här
kommer Sions förste, Bland konungar den störste. Hosianna, etc.

6. Strö palmer på den stig, Der Herren nalkas dig. Lagg
för hans fot din prydnad, Bekänn dig till hans lydnad.
Hosianna, etc.

7. Och spenabarnens ljud Med dig skall lofwa Gud,
Och all den hedna skara Skall, glad och frälsad, swara:
Hosianna, pris och ära Vår konung wi hembära.

(? J. D. Wallin.)

52. Gör porten hög, gör dörren bred, Och djupt i stoftet
böj dig ned. Din frälsare, din Gud det är, Som
dig på hjertat klappar här. Høj upp din röst med helig fröjd,
Stäm upp din sång till himlars höjd: Dig ware pris, o Jesu
fär! Som komma will och bli mig när.

2. All sällhet Jesus med sig för, All nåd han dig af hjertat
gör; Hans krona är af helighet, Hans spira af barmhertighet.
På all din jemmer gör han slut, Och all din skuld han plånar
ut. Dig ware pris, o Jesu Krist! Som hjälper mig i all min
brist.

3. Du stad är säll, du land är bäst, Som denna konung
får till gäst. I dig fins kärlek, dygd och ro, In Kristus själf
will hos dig bo. Han främjar dina wärf i nåd, Och är dig
när i råd och dåd. Dig ware pris, o Jesu! mild, Som från
de trogna ej är skild.

4. Gör porten hög, gör dörren bred. Ditt hjerta till hans
boning red. Låt trones lampa brinna klar Och waka, bed och
redo war. Han komma will, han närmar sig, Att med all nåd
befröna dig, Dig ware pris, o Jesu fär! Som mig så mild
och nådig är.

5. Kom snart till mig, o Jesu! kär, Mitt hjerta för dig öppet är: Kom in med nad och salighet Och blif der qwar i ewighet. O Jesu! gif en stadig tro, Och hjelp mig till din himlaro. "Jag kommer snart, o kära själ!" Ja, amen, kom! nu är mig wäl.

(G. Weissjel † 1635,

J. Arrhenius, J. Swedberg, G. G. Alderbeth, J. O. Wallin.)

53. Bereden wäg för Herran! Berg, sjunken, djup stån opp! Han kommer, han, som fjerran War sedd af fädrens hopp: Rättfärdighetens förste, Af Davids hus den störste. Wälsignad ware han, Som kom i Herrans namn.

2. Guds folk! för dig han träder En ewig konung opp Strö palmer, bred ut kläder, Sjung ditt uppfyllda hopp. Guds löften äro sanna. Nu ropa: Hosanna! Wälsignad etc.

3. Gör dina portar wida För Herrans härlighet, Se folken fring dig bida, Att nå din salighet. Kring jordens länder alla Skall denna lofsång skalla: Wälsignad etc.

4. Ej kommer han med härar Och ej med ståt och prast; Dock ondskan han förfärrar I all deß stolta magt. Med Andans swärd han strider Och segrar, när han lider. Wälsignad etc.

5. O folk! från Herren wiket I syndig lust och flärd, Gif att! det helga riket Ej är af denna werld; Ej af deß wise funnet, Ej af deß hjeltar munnet. Wälsignad etc.

6. Den thron, som han bestiger, Är i hans Faders hus, Det wälde, han inwiger, Är kärlek blott och ljus. Hans lof af späda minnar Blott nåd och frid förkunnar. Wälsignad etc.

7. Jerusalem är öde: Deß tempel fallit ner, Deß prester äro döde, Deß spira är ej mer; Men Kristi rike warar Och sig alltmer förklarar. Wälsignad ware han, Som kom i Herrans namn.

(F. M. Franzen † 1847.)

Sjunges som N:o 63.

54. Jerusalem! häf upp din röst, Och, dotter Zion! fatta tröst: Din konung kommer, och hans hand Skall råda öfwer alla land.

2. En sanningens och nådens tolf Till werldens konungar och folk, Han kommer: frid hans hälsning är Och kärleken hans spira bär.

3. Ett salighetens sändebud Till jordens barn från jordens Gud, Han kommer: hoppet föregår Och glädjen följer i hans spår.

4. All världen stämme upp med fröjd: Pris ware Gud i himlens höjd! Välsignad blifwe jordens frets Och menskan bättrad och tillfreds.
(J. O. Wallin † 1839.)

2). Jesu födelse.

55. War helsad, sköna morgonstund, Som af profeters helga mun Är oß bebådad worden! Du stora dag, du fälla dag, På hwilken himlens wälbehag Ännu besöfer jorden! Unga Sjunga Med de gamla; Sig församla Jordens böner Kring den störste af deß söner.

2. Guds wäsens afbild, och lifwål En meniskojon, på det hwar själ Må glad till honom lända, Han kommer följd af frid och hopp, De willade att söka opp Och hjelpa de elända, Wärma, Närma, Till hwarandra Dem, som wandra Kärlekslösa Och ur usla brunnar ösa.

3. Han tårar fälla skall som wi, Förstå vår nöd och stå oß bi Med kraften af sin Anda; Förkunna oß sin Faders råd Och sötman af en ewig nåd I sorgeskallen blanda. Strida, Lida Dödens smärta, Att vårt hjerta Frid må winna Och en öppen himmel finna.

4. Han kommer, till vår frälsning sänd, Och nådens sol, af honom tänd, Skall sig ej mera dölja. Han sjelf vår herde wara will, Att wi må honom höra till Och honom efterfölja, Nöjda, Höjda Öfwer tiden, Och i friden Af hans rike, En gång warda honom life.
(J. O. Wallin † 1839.)

Sjunges som N:o 63.

56. Si! natten flyr för dagens fröjd, Och änglars röst från himlens höjd Det bud till fromma herdar bär, Att född den gode herden är.

2. I stilla glans han träder fram: Af spridda får och späda lam Han sig en hjord församla will, Den himmelriket hörer till.

3. Saktmodig, mild och ofskuldsfull, Han ej med silfwer eller gull, Men med sin lydnad och sin död Förlossar oß från ewig nöd.

4. Hans kyrka, i sitt frö så späd, Skall warda likt ett skuggrikt träd, Som hulda grenar sträcker ut Åring jordens rund, till tidens slut.

5. Ditt sommarregnets ljuswa fall, Hans ord all werlden glädja skall Och skaffa frukt till ewig tid I sanning, helgelse och frid.

6. Och himmel skall förgås och jord, Men ej hans helga dyra ord. Hans namn af alla tungors ljud Skall kallas Frälsare och Gud.

7. Statt upp, war ljus, o menisklighet! Ditt namn skall wara kristenhet, Din ära och din hjälaro, Att uppå Herran Kristus tro.

8. Högtlofwad ware Herrans nåd, Hans magt, hans underfulla råd! Högtlofwad i all ewighet Den ewiges barmhertighet!

(J. D. Wallin † 1839.)

57. Rosjungen Herrans nåd och magt! Nu spiran, som profeten sagt, Är tagen ifrån Juda. Nu har all werlden ro och fred, Ty fridens furste stiger ned, Att öfwer werlden bjuda. I Bethlehem, i Davids hus, Går upp ett stort, ett härligt ljus För alla folk och tider, Och sanning, nad och salighet Det öfwer tid och ewighet På milda stralar sprider.

2. Han wäger, dold från werldens larm, Den starke segerhjelstens arm, Som Israel förlossar; Han nalkas, trygg för wäldets hot, Den ljuslige budbärarns fot, Som ormens hufwud krossar; Och, i den låga krubban gömdt, Så gudarent, så menskoömt, Det hjerta börjat klappa, Som wittna skall, att Gud är god Och offra will sitt eget blod, Att ingen själ borttappa.

3. Dig kläd i helighetens skrud, O Sion! låt ditt harposlud Nu klinga; när och fjerran; Brist ut och sjung, du Kristi brud: Min ande fröjdar sig i Gud, Mitt hjerta prisar Herran. Han fungjort har sitt helga råd: Hans sanning, ewig som hans nåd, Skall aldrig återwända! Han öppnat har sin hulda famn: Hans lof skall wara som hans namn, Allt intill werldens ända!

(J. D. Wallin † 1839.)

58. Werldens Frälsare kom här; Rena jungfrun moder är; Ty en börd så underlig, Herre Jesu! höfdes dig.

2. Nådens under här wi sett, Af Guds Ande är det skedt.
Ordet utaf Fadren födt, Har i tiden blifwit kött.

3. Utan synden buren är Den all werldens synden bär.
Han, i ofskuld född och död, Frälsar oss ur dödens nöd.

4. Han med himmelsk fröjd och fred Kommit har till
jorden ned; Ty han är båd' Gud och man, Som oss allom
hjelpa kan.

5. Han från Fadren gången war Och till Fadren han
uppfar, Sitter på Guds högra hand, Råder öfwer alla land.

6. Stor, gudomlig är hans magt: Döden har han neder-
lagt. Nederlagt i wäldig strid Mörkrets här till ewig tid!

7. Pris sje Gud i himmelshöjd, Bäre jorden frid och fröjd,
Och hans wilja, med hans ord, Kring all werlden blifwe spord!

(Ambrosius † 397,

Martin Luther, D. Petri, J. Åström, J. O. Wallin.)

59. Gläd dig, du helga kristenhet! Bekänn, besjung din
salighet; Ty Jesus kommen är Som dig det bud-
skap bär, Att Herren dig har ewigt färr.

2. Fullbordadt är det löftets ord, Som Herren gaf, en
fallen jord; Ty född är qwinnsans säd. O Adams släkt! dig
gläd, Till nådens thron med lofsång träd.

3. Hör din profet, som, full af nåd, Dig uppenbarar Her-
rans råd, På ljusets wäg dig för Och så ditt hjerta rör, Att
du Guds lag af kärlek gör.

4. O werld! din högsta prest tillbed, Som stiger till din
frälsning ned. Det är hans höga kall Att rädda dig ur fall;
Sig sjelf för dig han offra skall.

5. Din konung möt, som sträcker ut Ett wälde utan gräns
och slut, På sanning, nåd och frid Han, mächtig, hög och blid,
Sin thron befast för ewig tid.

6. Besegladt är de trognas hopp: Rättfärdighetens sol går
opp. Nu Herrans klarhets ljus Bestrålar jordens grus Och
leder oss till Fadrens hus.

7. Ditt folk, o Jesu! gläder sig, Wårt hjerta, frälsst, wäl-
signar dig. I helighetens skrud Med tacksamhetens ljud All
werlden prise dig, vår Gud!

(?— D. Petri, S. Hedborn, J. O. Wallin.)

60. En jungfru födde ett barn i dag, Det wi skole prisja och ära. I det hafwer Gud ett godt behag, Han bjuder oss höra deß lära. Och more ej det barnet födt, För tappadt blefwe då allt kött: Nu frälsning bjuds åt alla. Pris ware dig, o Jesu Krist! Du är vårt enda hopp förwißt; Wi för din fot nedfalla.

2. De herdar waktade deras hjord I markene, der de lågo; Der fingo de höra ängelens ord Och Herrans klarhet de sågo: "Stor fröjd åt eder bådär jag, Stor fröjd åt alla: ty i dag Är Kristus födder worden, Som Herren är i Davids hus, Si, ljuet af Guds klarhets ljus Har uppgått öfwer jorden."

3. De himmelska härar med högan röst Begynte med ängelen sjunga, De lofwade Gud med glädje och tröst, Med helig, odödelig tunga: "Pris ware Gud i höjdene, Frid ware också på jordene, Och menniskom god wilje!" Pris ware Gud! sin nåd och fred, Den han med Sonen sände ned, Han aldrig från oss stilje!

(Benno + 1107? D. Petri, J. D. Wallin.)

61. Swar fristtrogen fröjde sig Utaf hjertat innerlig! Gud är också misfundelig. Han är också när, hans härlighet wi sågo. Här wi sporde Det kungjorde Gabriel. Eja! Eja! Guds ord är nu wordet kött. Af en jungfru är det fodt: Halleluja! Och är född Förlössaren, Förbarmaren, I Israel. Gud blef man; Sjelf Herren, han Blef här en träl. Ljuslig hamn Är också hans namn: Immanuel! Han också bjuder frid och fröjd och ewigt wäl.

2. Utaf Jesse rot en gren Föddes utan syndamen, Guds Son af en jungfru ren, Han är också när, hans härlighet wi sågo; etc.

3. Pris Herren, qvinnor, män! Ärer denne konungen, Spunger denna lofsången: Han är också när, hans härlighet wi sågo; etc.

4. Sion! nu med själ och röst Lofwa Gud, din enda tröst, Som dig hafwer återlöst. Han är också när, hans härlighet wi sågo. Här wi sporde Det kungjorde Gabriel. Eja! Eja! etc.

(?— J. D. Wallin.)

62. Lof ware dig, o Jesu Krist! Som menska blef, dock utan brist. I oskuld dig en jungfru bar, Stor fröjd derwid i himlen war. Ära ware Gud!

2. Den högste Fadrens ende Son, Han föddes här, oß till stor mån. I krubban lagd på hö och strå, Han vill oß arma ej försmå. Åra ware Gud!

3. Den werlden ej begripa kan, Maria i sitt sköte fann. Han är ett barn, så späd och klen, Och jord och himmel bär allen. Åra ware Gud!

4. Det ewiga Guds ljus allen, Han werlden gifwer ett nytt sken Och lyser oß i mörkret så Att ljusets barn wi warda må. Åra ware Gud!

5. Gud Faderns Son af himmelrik Blef här en en gäst på jorderik, Att föra oß från jemrets dal Till ewig fröjd i himlens sal. Åra ware Gud!

6. I fattigdom här ned han kom, Att skänka oß stor rikedom, Att göra jorden glädjerik, Och menskan himlens änglar lik. Åra ware Gud!

7. Allt detta har han oß beredt Och så sin kärlek oß betett: Deß fröjde sig all kristenhet Och prise Gud i ewighet! Åra ware Gud!

(Notker Balbulus † 912?, M. Luther, D. Petri, J. D. Wallin.)

63. Af himlens höjd oß kommet är Ett bud, som frid till jorden bär. Stor fröjd I skolen höra få, Det eder grant bör afka på.

2. Ett barn är födt på denna dag: Så war Guds råd och wälbehag; Det föddes af en jungfru skär: Kristus, Guds Son, det barnet är.

3. Den högsta tröst han blifwa skall, Han hjälper oß från synd och fall. Han är den rätta frälserman: Säll den på honom trösta kan!

4. Han förer med sig salighet, Den Gud beredt af ewighet Att dem, som uti himlens höjd Guds rike få med ewig fröjd.

5. Så märker nu det tecknet rätt! I skolen finna wägen lätt: I krubban är det barnet lagdt, Som har all werlden i sin magt.

6. Ty må en hwar nu wara glad Och gå med herdarne åstad, Att se, hwad Gud har oß beskärt Och med sin ende Son förärt.

7. Mitt hjerta! si, ho lades der I krubban ned? märk ho det är. Det Jesus är, sann Gud och man. Ej större under spörjas kan.

8. Välkommen war, o Herre! kär, En gäst när oß du worden är; I fattigdom, för menskers skuld, Du kom, och Gud är oß nu huld.

9. Dig ingen nog beprisa kan, Att vår natur du tagit an. Förnedrat hafwer du dig så, Att sjelf du låg på hö och strå.

10. Om werlden ännu större war, Af guld och perlor pridd och klar, Så wore hon dock alltför flen, Att wara dig en säng allen.

11. Dock hwilar du, i ringhet klädd, På fattigdomens hårda bädd. Det är den kungaprakt du för. Allt oß till godo du det gör.

12. Dermed du oß på hjertat lagt, Att werldslig rikdom, magt och prakt, Ej någon salig göra kan. På dem förtröste ingen man.

13. Ack, Herre Jesu! hör min röst: Gör dig ett tempel i mitt bröst; Uti mitt hjerta blif och bo, Så har jag tröst och ewig ro.

14. Låt aldrig mig förgåta dig. Ditt namn ske pris ewignerlig! Ditt namn med fröjd jag lofwa will, Förlåna mig din nåd dertill.

15. Ära ske Gud uppå sin thron, Som oß har skänkt sin enda Son! Nu menskers röst och änglars kor Loffsjunge den i himlen bor.

(Martin Luther † 1546, D, Martini.)

3). Jesu namn.

64. **W**älsignadt ware Jesu namn Och prisadt utan ända, Ty det är en utforad hamn, Dit wi oß trygge wända. Af nåd han oß elända Har tagit till Guds barn med sig. Wi på hans namn tro stadelig; Hwad kan wäl då oß hända?

2. All knä sig böje sannerlig I himlen och på jorden, Helwetets magter gifwa sig, Hwar Jesus nämnd är worden. Och fasta stå de orden, Att Jesus Kristus Herren är Och herden, som sjelf omsorg bär För återlösta jorden.

3. Oß kristna bjuder Skriften all, Att wi det namnet ära; Ty med deß kraft en kristen skall All mörkrets magt försära.

Det namnet skall beståra De sorgsna tröst, de fränka ro. Det ned i själfwa dödens bo Skall lifwets budskap bära.

4. Gud hafwer lofwat salighet Till ewig tid åt alla, Som Jesu namn med trofasthet Anamma och åkalla. När Guds basuner skalla, I Jesu namn de tröstligt gå För stolen fram, och trygge stå, När jord och himmel falla.

5. Så upp, min själ! att Jesu namn Med helig andakt prisa Och, sluten i hans kärleksfamn, Dig med hans ord bespiša. Han i all nöd kan lisa: Hans ljuswa namn är Frälsare, Och syndernas förlåtare, När wi vår tro bewisa.

(?— J. Åström † 1844, J. D. Wallin.)

65. Jesu namn beghnna skall Allt mitt företag, Styrka mig i lifwets fall, Hugna mödans dag: Ty han är den, Som ger krafter till allt godt Och åt troheten sin lott I himmelen.

2. Jesu namn bewara skall I en farlig werld Mina fötter ifrån fall, Hjertat ifrån slärd, Ty han är den, Som på helighetens stig Will och kan ledsaga mig Till himmelen.

3. Jesu namn bemanna skall Mitt beklända bröst, När det under sorgens swall Suckar efter tröst, Ty han är den, Som mig lugnar och mig lär, Att den smala vägen bär Till himmelen.

4. Jesu namn betrygga skall Mina böners ljud, Att wid nådens fotapall Wåga nalkas Gud, Ty han är den, Som mig Fadrens nåd beredt, Barnaskapet återgett I himmelen.

5. Jesu namn besluta skall Lifwets qwal och strid, När min pröfwodag är all Och jag far i frid, Ty han är den, Som afplanat all min skuld Och mig möter ewigt huld, I himmelen.

(J. D. Wallin † 1839.)

Sjunges som N:o 198.

66. Si, Jesus är ett tröstrikt namn Och i all nöd vår säkra hamn. Igenom Jesum få wi nåd Och finne på det bästa råd.

2. Guds ende Son, o Jesu! huld, Förlåt oss all vår synd och skuld. Vår nöd du ser och hjälpa kan, Du, som är både Gud och man.

3. Af dig är all rättfärdighet, Af dig all frid och salighet. Ho sätter till ditt namn sin tröst, Han warder af allt ondt förlöst.

4. Dig ware pris för lifwets ord, För dopets bad och nådens bord. Din frid och här i tiden gif, Och efter döden ewigt lif. (B. Förtsch † 1619, S. Augustus, J. Boethius.)

4). Ledstjernan till Betlehem.

67. En stjerna gick på himlen fram, Halleluja! För Österns wise undersam. Halleluja! Halleluja!

2. Då märkte de att konungen, Halleluja! War kommen ned af himmelen. Halleluja! Halleluja!

3. In kommo de till Betlehem, Halleluja! Dit stjerneglansen ljste dem. Halleluja! Halleluja!

4. Guld, röfwerk, myrrha buro de, Halleluja! Och gladdes att få Kristum se, Halleluja! Halleluja!

5. Och fristna bör på samma wis, Halleluja! Att Herren offra ewigt pris. Halleluja! Halleluja!

6. Lof ske Gud Fader och hans Son, Halleluja! Samt Helge And' i himlens thron, Halleluja! Halleluja!

7. Pris ware Guds barmhertighet, Halleluja! Nu och uti all ewighet. Halleluja! Halleluja!

(?— Laur. Jonae, J. Ramberg, J. O. Wallin.)

68. Statt upp, o Sion! och lofsjung Din Frälsare, profet och kung. Du hans stjerna skådar: Stäm upp i helig fröjd din röst! Glädjerik hon bådär, Att kommen är, till werldens tröst, Herren som benådär, Alla trogna bröst.

2. Hur skön och klar för oss hon går! Vi följa hennes ljusa spår, Följe med de wisa, Att dig med fromma läppars ljud, Herre Jesu! prisa Och ödmjukt hylla dina bud. Wårdes nåd bewisa, Du all kärleks Gud.

3. I nåd, o Herre! tag emot Swad wi oss lägge för din fot. Wåra gäfwor blifwe Ej myrrha, guld och röfelse! Wi vårt hjerta gifwe Att dig, o Gud, wår Frälsare! Sjelf deri du lifwe, Tro och helgelse!

4. Ditt ord, o Jesu! blifwa må Den stjerna, i hwars sken wi gå. Låt din helga lära Ledsaga oss i all wår tid, Ljus och kraft bestära Att oss i lifwets sorg och strid, Och i döden bära Till vårt hjerta frid.

5. Lys helga stjerna! mild och ren, Kring jorden sprid
Guds klarhets sten. Alla knän må böjas Vid Jesu nådefulla
röst, Alla böner höjas I Jesu namn med hopp och tröst, Och
hans kärlek röjas uti alla bröst. (J. D. Wallin, † 1839.)

Sjunges som N:o 55.

69. Nu segrar alla trognas hopp: Vid änglars lofsång
rinner opp En salig morgonstjerna. Hon stannar
öfwer Herrens hus, Och folken skola i dess ljus Församla sig så
gerna. Stort ljus, Klart ljus Nedergjutes; Natten slutes,
Dagen börjas, Att fring hela werlden spörjas.

2. I nåd och sanning bland oss bor Den dolde Guden, mild
och stor, En frälsare för alla. Vi ståda nu hans härlighet,
Som ende Sonens härlighet. Och till hans fötter falla Haf
tröst, Mitt bröst! Gläds att Ordet Rött är wordet, Gud för-
klarad Och hans kärlek uppenbarad.

3. O gläds min själ! och sjung hans pris, Som öppnat
dig det paradys, Hvars port din synd tillslutit. O gläds, att
Gud förbarmar sig, Och huld förnya will med dig Förbundet,
som war brutit. Åra ware Gud i höjden! Friden, fröjden,
Helig wilje Sig från jorden aldrig skilje!

(S. J. Hedborn † 1849.)

5.) Jesu förnedring.

70. Helga, Jesu! röst och hjerta, Att jag måtte tacka dig
För den nåd, du wifad mig, Den förnedring och
den smärta, Du på jorden undergått, Att försona mina brott.

2. Himlen sig till jorden sänkte, När bland oss du trädde
fram, Helig, fast af dödlig stam. Saligt hopp åt oss du skänkte,
När du, Gud i menskohamn, Räckte oss en brodersfamn.

3. Armod! gläds åt dina smulor; Wet att Jesus hungrat
har. Nöd! om du ej har förswar: Wet att räfwarne fått
kulor, Örnarne fått bon; men han Intet skogd på jorden fann.

4. Jesus själf har frestad blifwit: O! hwad skall wäl
hända mig? Werldens lycka bjuder sig Och will allt mig hafwa
gifwit, Blott jag henne höra till, Falla ned och tjena will.

5. Frestad till en brottslig möda. Will jag ofta i min nöd
Göra stenarne till bröd, Och min hjai en ujel födda Beta i
stof, som än Aldrig kunnat mätta den.

6. Öfsta jag mig ej besinnar, Förr'n jag, stolt att kallas from, Stolt af dygd och kristendom, Ser mig förd på templet's tinnar, Derutför jag blindt, på nåd, Störtar mig i öfwerdåd.

7. Men du hafwer seger wunnit På förförarns magt och list: Herre! under all min brist, I din kärlek kraft jag funnit, Att hans smicker, som hans hot, Kunna lifa stå emot.

8. Andtlig kom den grymma stunden, Stunden kom, min frälsare! Då dig werlden skulle se, Smäddad, häddad, fargad, bunden: Sanningens och dygdens vän, Räkнад bland ogeringsmän.

9. Wäld och qwal dig öfwerhoppa; Men jag ser ditt tålamod. Halfdöd, badande i blod, Dig jag hör från korset ropa, Och jag ropa will med dig: "Nåd för dem, som hata mig!"

10. Ömt du ser till dem, du lemnat, Till i döden släcks din blick; Solen då i mörker gif. O mitt hjerta! bergen remnat, Jorden skalf: kan du dig te Mera obewekt än de?

11. Förlåten i templet brister: Gläds, att ingen förlåt mer Mellan Gud och dig du ser. Grafwen sina döda mister: Gläds, att ett odödligt hopp Kröner nu den frommes lopp.

12. Jesu! pris ske din försoning, Som of lifwet återställt, I din död du döden fält; I din graf, från fasan's boning, Du af våra grafwar gjort Hwilans sköt och hoppets port.

13. Jesu! jag med dig will lida, Werlden dö jag will med dig. Din förnedring styrke mig, Att, lik röfwar'n wid din sida, Afwen jag i trone må Hän med dig till lifwet gå.

(D. König † 1783, C. Dahl, J. D. Wallin.)

6.) Jesu person, lära och gerningar.

71. Dig jag ödmjukt will betrakta, Jesu! i ditt lefuadslopp, Och på dina fotspår akka, Som till himlen leda opp. Lagens bud du upphyllt har; Helighet ditt wäsen war: Uti dig sin bild på jorden, Fadren är förklarad worden.

2. Ut du går att ljuget sprida Till en blind och brottslig werld, Går, att willans magt bestrida, Blott med sannings helga swärd. Kärleken din samn utsträckt Mot den fallna menföslägt; Fadrens afbild i det höga Lyser ur ditt lugna öga.

3. Leswande för himlens ära, Wertande för jordens wäl, Dig ej farorna förfära, Retelsen ej når din själ. Åran aldrig

dårar dig; Lyckan flyr din hårda stig; Jordens glädje du ej smakar: Allt för vår skull du försakar.

4. Allt för vår skull, allt du lider: Fattigdom, föraft och nöd, Från din första barndoms tider Allt intill din bittra död. Hatad, fast du gjorde väl, Qwald till kropp och qwald till själ, Misskänd, gäckad, smäddad, slagen, Ser du slut på lefnadsdagen,

5. I Getsemane ditt hjerta Suckar, blöder, kämpar ber. Uppå Golgata hwad smärta Störtar i din ande ner: "Gud! hwi öfwerger du mig?" Ropar du, men höjer dig Öfwer qwaltet och uppfänder Själen i din Faders händer.

6. Så din lydnad blifwit pröfwad, Pröfwad intill korsets död. Fadrens wilja, troget öfwad, War i lif och död ditt stöd. Kärlek, himlaren och fann, I ditt ömma hjerta brann, Som till döds frivilligt blöder, För att rädda fallna bröder.

7. Gode herde! du för fåren Sjelf ditt lif till offer bar. Menstkärlek tecknar spåren På den väg du wandrat har. För det folk, dig döden ger, Kärleksrift till Gud du ber. Kärlek, när ditt hufwud böjes, Än i sista blicken röjes.

8. Så din wandel högt predikar Himlens höga, milda bud: Kärleken till usla likar, Kärleken till Herren Gud. Gif att jag i dina spår, Öförwillad, målet når Och i kärleken och hoppet Wårdar tron, fullbordar loppet. (J. Åström † 1844.)

Sjunges som N:o 186.

72. På krubbans strå man lade dig, O Jesu! himlens förste, Och menniskor ej kände dig, Fastän du är den störste. Du bådades af stjernors gång, Du prisades af änglars sång; För werlden war du ringa.

2. Med lydigt sinne tog du an Det fall, hwartill du waldes. I armas hyddor man dig fann, Med syndare du dwalades. Dig låg om hjertat, Helige! Att ej ett får borttappat se Af dem, dig anförtröddes.

3. Du mild, af hjertat ödmjuk war; Ditt ord gaf ro i själen. Och samma ord till tröst du bar Ät konungen och trälen: Ett hopp, en tro, en mildrik far Och, hwem botsfärdigt hjerta har, Förlåtelse, försoning.

4. Du tålig war till smädlig död, Ja, intill korsets pina.
Ett lam, du dig åt bödlar böd, Du flyddes af de dina. Du i
ditt helga, milda namn Böjs hwarje knä, och Fadrens famn
För oss är åter öppnad.

5. För dig ej werlden hade band, Och grafwen icke stäng-
sel, Förgångelsen ej hade tand, Och helmetet ej fängsel. Din
seger ewigt wittne bär, Att den, som ren och helig är, Är och
allena mäktig.

6. Besästa oss uti din tro, Din lära, ditt exempel. Din
Anda låt i hjertat bo Och gör det till ditt tempel, Att wi åt
Gud, som du det böd, Må säga, så i lif som död: Ske, Fader!
blott din wilja!

(E. G. Geijer † 1847.)

73. Wänligt öfwer jorden glänjer Strålen af ett him-
melst hopp; Stilla inom tidens gränser Ewig-
hetens sol går opp: Åh! så stilla, att mitt öga Hennes sten
fördraga må Och Guds dolda råd förstå.

2. Ej af werldens wise kändes Den oändligt wises råd.
Kristus kom och dagen tändes, Full af sanning och af nåd:
Sanning för de trognas blickar, Nåd för ångerfulla bröst.
Så fick jorden ljus och tröst.

3. I en werld, der lustar strida, Föddes brott och sprid-
des we. Kristus kom, och wid hans sida Kärlek gick och hel-
gelse: Helgelse blef hjertats yrke, Kärlek slöt begärens strid.
Så fick jorden dygd och frid.

4. Sälla äro de som höra Hwad den ewigt gode lärt; De
som älska, de som göra Hwad den helige begärt; De, som, ledlda
af hans Andas, Lysta af hans milda ljus, Kalka sig till
Fadrens hus.

5. Deras tro skall öfwerwinna Tidens otro, jordens flärd;
Deras kärlek skön skall briuna I den kärlekslösa werld; Deras
hopp, i lifwets skiften Och i lifwets afstund, Hwilar på sin
klippas grund.

6. Milda sten af Fadrens ära! Dina rena strålar sprid
Kring vår jord, att hon må bära Ljus och tröst och dygd och
frid: Att han må en förgård blifwa Till din himmel dit du will
Samla dem, dig höra till!

(J. D. Wallin † 1839.)

Sjunges som N:o 111.

74. Rriste! som ditt ursprung leder Ewig från din Faders sköt, Och från himlen stiger neder, Dig i jordiskt skepnad slöt, O Guds Son och menskers like! Hör ett stoft, som lyfter sig, Trängtande att nalkas dig.

2. Af en ringa jordiskt moder, Herre! du dig födas lät Och blef menniskornas broder, Döljande ditt majestät. Ack, må du ock i mitt hjerta Födas och förblifwa der, Du, som Gud och ewig är!

3. Wisshet strålar i din lära, Helighet i dina bud; Dina läppar till oss bära Fridens ord från nådens Gud. Wärdes ock min själ upplysa Och mitt hjerta böja så, Att jag ordet göra må.

4. Wid ditt bud de blinde skåda, På din wink de lame gå; Dumbar för de döfwa båda, Att de döde lifwet få. Underbar uti naturen, Men i nåden ännu mer, Dig i allt jag rörd tillber.

5. Då till dina fötter dignar Syndaren och ber om nåd, Fräljare! jag dig wälsignar, Du, som gifwer hjelp och råd. Dina spår, o Jesu! wijsa Vägen opp till himmelen: Lär, o lär mig wandra den!

6. Lifwets qwal och dödens smärta Du för mina synder led; Kärleksblodet ur ditt hjerta Rann för mig på korset ned. Allt är inför Gud fullkomnad. Lyude ock uti mitt bröst Samma himmelskt ljuswa röst.

7. Lyude den wid dödens möte, Lyude den wid grafwens port. Du ock nedsteg i dess sköte Och har helgat hwilans ort. Äfwen dit jag dig skall följa För att ock med dig uppstå Och till nya lifwet gå.

8. Dödens magt är kufwad worden, Mörkret du besegrade, Och din Anda gaf åt jorden Segrens frukt, wälsignelse: Gaf oss ljus och tröst i qwalen, Styrka under lifwets lopp Och i böden fridens hopp.

9. Ack! i böden låt min anda, Förd och skyddad af din hand, Undan lifwets stormar landa På lyckjalighetens strand: In du är till Fadren gången, Att, ditt stora namn till pris, Föra oss till paradiset.

(J. Åström † 1844.)

7). Jesus lidande, död och begrafning.

Allmänna betraktelser öfver Jesus lidande.

Sjunges som N:o 70.

75. Jesus! lär mig rätt betänka Din tänkvärda swåra död
Och din bittra pinas nöd; Hjelp, att jag mig nu
må sänka Ned i dina helga sår, Der jag lif och helsta får.

2. Fast min tunga måste lemna Mycket, som i själen är,
Swilken dig har ewigt kär, Will likväl jag något nämna, Dig
till ära, mig till tröst. Jesus! hör en ödmjuk röst.

3. Efter jag all werldslig tanka Bör i dag ur hågen slå
Och wid korset troget stå, Hjelp mig, att jag der må samka
Helga droppar af ditt blod, Som uppfristar själ och mod.

4. Öppna mig förståndets öga, Att jag må din kärlek se,
Som du wille mig bete, När du, på det korset höga, Som ett
lam uppoffrad war Och all werldens synder bar.

5. Jag kan deras swårhet finna, Efter du har swettats
blod, Då dig döden förestod, Och du lät Guds wrede brinna
Öfwer dig, emedan jag Syndat har emot Guds lag.

6. Högfärd ur min själ förswinne, När du, som den högste
är, Törnets krona ödmjuk bär, Werldens swet och flärd jag
finne, När du warder först berömd Och till korset sedan dömd.

7. Wallust mig då bitter blifwe, När den galla bjudes
dig, Swilken räckas bort åt mig. Girighet jag från mig
drifwe, När man, dig till hån och spott, Kastar om din kläd-
nad lott.

8. Huru afund dem förtrycker, Som Gud frukta, ser jag
bäst, Efter werlden hatat mest Dig, som dock i alla stycker
Sökt, med ren och helig själ, Fadrens ära, meniskors wäl.

9. Jude knß och Petri eder, Hanne list och Caiphe trug
Samt Pilati rädda hug Och Herodis hala feder Sanna, att
allsiingen man Uppå werlden lita kan.

10. Du blef för ett ringa wärde Af din wän förrädd och
fäld I det arga folkets wäld, Att, då satan mig besvärde,
Skulle jag förlossad bli Med ditt blod, och köpas fri.

11. Du blef gripen utaf många, Öfwerfallen, bunden hårdt
Och i mörkret släpad bort, På det jag, en ujel fånge, Som
war snärd i mörkrets band, Wätte lösas af din hand.

12. Grymt man dig för brott beskylde, Dig, som aldrig gjorde ondt, Dig, som alla hjälpt och skont, Att jag arme, synduppskylde, Jag, som ond och brottslig war, Måtte njuta ditt förswar.

13. Dina lemmar måste swida, När man dig med grymhet slog, Stötte, ruckte, wåldsamst drog, På det jag ej skulle lida Swad min swåra synd förtjent, Men deß straff från mig bli wändt.

14. Du hudflängdes och afsläddes, Att min sjuka, nakna själ Måtte läkas, prydas wäl. Du bespottades och häddes, Att jag ära wänta må, När jag skall för domen stå.

15. Dömd till döden, du upphängdes På ett kors bland röfware Utom staden, och lät se, Huru jag, som uteslängdes, Från Guds nåd, blir honom kär, Då jag korset tåligt bär.

16. Ty will jag nu öfswergifwa Werlden med deß flärd och list Och hos dig, o Jesu Krist! Uti lif och död förbliwa, Wara med ditt kors förnöjd, Ega blott i dig min fröjd.

17. Ty ditt kors är all min ära Och ditt blod min högsta skatt: Ja, jag har mig föresatt, Att jag will din smälek bära, Lida förr med dig förakt, Än behaga werldens prakt.

18. Wärdes mig det hopp förläna, Styrk mig i den fasta tro, Att din möda war min ro, Att du wille för mig tjena, På det jag, en syndaträl, Winna må en friad själ.

19. Sådant wille wißt ditt hjerta Uti nåd försäkra mig, Då det öppnad blef på dig, Och din mun, af dödens smärta Slutet, ack! och utan röst, Mer ej kunde tala tröst.

20. Hjelp mig, Jesu! detta lära, Hjelp mig detta stadigt tro, Så får jag till själen ro; Ty jag kan ej rätt dig ära Eller lesa som mig bör, Om jag icke med dig dör.

(H. Spegel † 1714, J. O. Wallin.)

76. Jesu! du mitt lif, min helsa, Jesu! du för mig är död; Du dig utgaf, mig att frälsa, I den djupa själanöd. Intet skall mig nu förderfwa: Lif och sällhet skall jag ärfwa. Pris och ära ware dig, Herre Jesu! innerlig.

2. Du, o Jesu! måst utstånda Hädeord och hån och spe, Smälek, hugg och mycken wända, Band och bojor, ångst och we, Mig eländig att förlossa, Mörkrets kedjor sönderkrossa. Pris och ära etc.

3. Du lät såra dig och pina Och handtera jemmerlig, Till att hela såren mina Och i ro försätta mig. Ack, du för min välfärd sanna Sjelf har låtit dig förbanna. Pris och ära etc.

4. Svårt och bittert blef du hädad, Törnekrönt din hjesja blef. Att ja plågad bli och smäddad, Ack! hwad war det, som dig dref? Att du måtte mig bekröna Med din ärefrona sköna. Pris och ära etc.

5. Du dig lät så rycka, draga, Att jag måtte helad bli; Lät dig utan skuld anklaga, Att jag måtte dömas fri; Att jag måtte tröstas åter, Tröstlös du dig hänga låter. Pris och ära etc.

6. Du dig hafwer fänkt i nöden, Lidit allt med tålmod, Smakat och den bittra döden Och för mig gjort saken god. Att jag bland Guds barn må täljas, Wille du dig swåra qwäljas. Pris och ära etc.

7. Med din ödmjukhet du bringat Lösen för mitt öfwermod, Döden i din död betwingat, Att min död mig warder god. Spott och hån, som du månd bära, Måste tjena mig till ära. Pris och ära etc.

8. Nu dig tackar allt mitt hjerta, Jesu! för din myckna nöd, För din ångest, för din smärta, För ditt kors och för din död; Ja, för allt det bittra, swåra, Som du led för synder våra. Pris och ära ware dig, Herre Jesu! innerlig.

(C. C. H o m b u r g † 1681, C. N o r e n i u s, M. S t e n h a m m a r, J. O. W a l l i n.)

77. Jesu! djupa såren dina, Dina qwal, din bittra död Gifwa i lifsdagar mina Tröst i kropps- och själa-nöd. Fallor något ondt mig in, Tänker jag på pinan din: Derutaf kan jag wäl hemta, Att man skall med synd ej skämta.

2. Will då sig i wällust göda Ett förderfwadt kött och blod, Minnes jag din swett, den röda, Och får straxt ett annat mod. Om mig satan fresta tör, Till mitt hjertas sköld jag gör Din förtjenst, den nåderika: Och han måste då bortwisa.

3. Wille werlden hjertat föra På den wäg, der hon är wan Själars frid och hopp att störa, Skådar jag din marter-ban, Törnet, som dig stinger hwaft, Korset, der du naglas fast: Så kan jag i andakt bliwå, Dnda lustars magt fördrifwa.

4. Ja, mot allt hwad helst mig kränker, Gifwa dina sår mig kraft; När i dem sig hjertat sänker, Friskas det af lifwets saft. Din hugswalans sötma god Wänder bort mitt sorgsna mod. Du mig helsan har förskaffat, Då du led för mig dödsstraffet.

5. Jag på dig min tröstan ställer: Du min tillflykt är för sann. Med din död du döden fäller, Att han mig ej skada kan. Nu i dig jag hafwer del, Skydd och helsa utan fel; Du i nöden wedergweder Och från döden mig uppwäcker.

6. Har jag dig i hjertat inne, Allan godhets källa wid! Ingen sweda når mitt sinne, Ingen oro stör min frid. Herre! när jag hafwer dig, Intet mer kan fattas mig. Den sitt allt i dig har funnit, Han har lyckligt öfwerwunnit.

(M. Augustinus † 430, J. Heerman, E. Norenus, J. O. Wallin.)

78. **F**rälsta werld! i nådens under Wörda helighetens Gud! Sinai med bligt och dunder. Golgata med fridens bud Kopar: menska! ej förgät, Samma gudoms majestät Syndens stränga dom förkunnar, Syndarn tröst och nåd förunnar.

2. Samma röst, som mild förlåter, Gaf rättfärdighetens lag, Till din Gud dig kallar åter, Bjuder nyttja nådens dag. Wandra trygg i Jesu spår, Wägen som till lifwet går. Styrka will han sjelf dig gifwa, Tro och hopp i hjertat lifwa.

3. Syndaskulden att förjona, Jesus steg från himlen ned; Ej att syndalustan skona Lifwets Herre döden led. Hat till allt, som orätt är, Strid mot brottsliga begär. Hjertats renhet, Andans lydnad Ware, frälsta själ! din prydna.

4. Intet qwal så bittert ömmar, Som ej flhr wid Jesu röst, Med hans blod från korset strömmar Frid i ångersfulla bröst Med att hämma lustars lopp, Kraft att strida, segrens hopp, Himmelsk fröjd i alla öden, Ljus i mörkret, lif i döden.

5. Dyra kors, de trognas ära, Djupet af Guds hemlighet! Wid din fot skall hjertat lära Sanning, kärlek, ödmjukhet. Werldslig wishets tomma pratt, Twisflets skugga, otrons magt, För den kärleksblick försvinner, Som i Jesu öga brinner.

6. Du, som gick att werlden frälsta, Du min frälsare och blif! Samwetsfriden, själens helsa, Syndens död och andans lif, Allt är nåd och kraft af dig. Si! mitt hjerta öpp-

nar sig: Ångrens suct förtröstan andas; Glädjens tår med sorgen blandas.
(E. F. Lundwall † 1858.)

Sjunges som N:o 78.

79. O min Frälsare! din smärta, Jesu! din försoningsdöd Gjuter i mitt swaga hjerta Tröst och styrka mot all nöd. Då i qwal du sänkes ner, Jag med tacksam undran ser, Hur sig nåd och rätt tillika Hos en helig Gud förlifa.

2. Då för min skull Gud dig plågar, Ser jag rätten i sin höjd Och därför ej draga vågar Nåden till en syndig fröjd. När jag frestas af begär Till det ondt och orätt är, Dina jar jag mig påminner, Och från synd mig affsträckt finner.

3. Då med Gud du mig försonar, Ser jag nåden i sin höjd; Den rättfärdige mig skonar, När min tro till dig är böjd. För din skull, som allt gjordt godt, Mig förlåtas mina brott Och, då döden mig försträcker, Du mig lifwets frona räcker.

4. När mig så för ögat ställes Guds rättfärdighet och nåd, Jag ej af förtwiflan fälles, Jag ej förs till öfwerdåd. O min Jesu! när ditt blod Wisar Gud så sträng och god, Kan jag ej i lydnad tweka, Ej mitt hjertas hopp förneka.

(S. Nibelius † 1820.)

Jesus uppgår till Jerusalem, instiftar nattwarden, förrådes.

Sjunges som N:o 70.

80. Swilken kärlek oss bewisad! Af din nåd hwad grundlöst haf, När du dig i döden gaf, Jesu! du, som, ewigt prijad Af mitt hjerta och min röst, Är i lif och död min tröst.

2. Dig, min Jesu! nu jag skådar Wandra i ditt dyra kall, Till den stad, hwars djupa fall Under tarar du bebadar, Då han ej betänkt i tid Hwad som hörde till hans frid.

3. När du med din ankomst gläder Menigheten utanför, Som din wäg med palmer strör; När i portarne du träder, Skallar folkets glädjeröst: Hosanna, Sions tröst!

4. Du, som meniskohjertat känner, Ser hur denna fröjd till slut Skall i grymhet bryta ut. Dessa dyrkare och wänner, Som så djupt ödmjuka sig, Skola snart förstäfa dig.

5. Då i nåd på oß du tänker Och ett testamente gör, Det oß heligt hålla bör: Uti win ditt blod du skänker, Din lekamen uti bröd, Oß till styrka i wår nöd.

6. Gif, att när du oß bespisar, Dig till hugkomst, som du böd, Wi förkunna må din död. Och att så wår wandel wisar, Hur din död oß kraft bestärt Till att leswa som du lärt.

7. Att försonlighet oß lära, Ödmjukhet och tålmod, Du så kärleksrik och god, Du så stor i magt och ära, Oß i ringhet föregår, När du andras fötter twår.

8. När du är så djupt bedröfwad Öfwer Jude fall och brott, Åh! hwad blifwer då min lott? Daglig synd, af mig föröfwad, Daglig swaghet, daglig brist Har förrådt dig, Jesu Krist!

9. Petrus sig i faran kastar, Tror sig fast som klippan stå, Lofwar att i döden gå. Gif, att jag ej lika hastar Öförwägen på en stig, Der jag lätt kan glömma dig.

10. Gif, att jag dig ej försakar; Bed för mig och styrk min tro. Jesu! gif, att all min ro Jag i din förening smakar Och, som du, från werlden går, Att med dig jag leswa får.

(?— C. Dahl, J. O Wallin.)

81. Milde menniskornas vän! Hur dig lik i alla öden, Hur i lifwet, hur i döden Detta hjerta käns igen, När du, alla qual att smaka, Uppgår till Jerusalem; När de dina dig försaka, Du dock ej försakar dem.

2. Ewigt gode! du ej kan, Fast du dör, dem öfwergifwa; Du med dem förent will blifwa, Dem förena med hwaraunn. Dersför, när din stund war inne, Du dem till en nattward bjöd, Som till tidens slut är minne Af din kärlek och din död.

3. Och i brödet, du dem bröt, Och i kalken, du dem räcker, Nådens fullhet, som sig sträcker Till ett ewigt lif, sig gjöt. Uti denna stund af smärta, När ditt afsted förestod, Gaf du dem med brodershjerta Din lekamen och ditt blod.

4. Ja, i detta win och bröd, Jesu! du dig sjelf har gjutit, Dig och oß emellan slutit Ett förbund i lif och död. Medlen, jordiska, här gifwas, Himmelsk spis och dryck deri: Här förenas, införlifwas Jord och himmel, Gud och wi.

5. Nu jag följer dina fjät, Du, som älskade och blödde! Hur du lesde, hur du dödde, Må min tro förkunna det. Du,

som i din sista smärta Åsven tänkte huld på mig! Jag, med dig uti mitt hjerta, Beswer, dör, står upp med dig.

(Thomas från Aquino † 1274,
B. Schmoldt, C. F. Loman, C. Dahl, F. M. Franzen.)

Sjunges som N:o 229.

82. O Gud! hwarthän ett hjerta drifs, Som syndig åtrå leder, Det fall, det afgrundsdjup ej gifs, Dit ej det störtas neder. En Jesu vän, som njöt hans bröd, Så syndig winning wäljer, Att till en grym, ofsyldig död, Sin frälsare han säljer.

2. Ja, rörda själ! en billig harm Hos dig mot honom brinner; Dock märkt, om ej i egen barm Du samma falskhet finner: Med lifa syndiga begär, Som Jesu död förwålde. Ej mindre såld af dig han är, Än Judas honom sålde.

3. Besinna, att det ock är du, Som öfat Jesu smärta, Och märkt, om du ej bär ännu Förrädarn i ditt hjerta: En synda-art, som gör dig böjd Att jord för himmel wälja Och för en falsk och brottslig fröjd Din Gud och nästa sälja.

4. O Gud! hwad flärd, som dagligt spord Mot dig för-öfwad bliwer, Hur mången, ack! wid nådens bord Dig falska fysjar gifwer. Hur mången dig, som, Herre! än Med hycklad fromhet prijar, Hur mången heljar dig som vän Och trolöshet dig wijar.

5. För sådant swef och skrymteri, O Jesu! mig bewara, Och i min swaghet stätt mig bi, Att fly begärens snara. Det minsta fjät på lastens itig Lär mig med affty skåda, Och ej min egen själ och dig För stoft och flärd förråda.

(? — C. Dahl, F. D. Wallin.)

Jesus lider i Getsemane, förnekas och fängslas.

83. Öffret stundar; blöd mitt sinne! Lammet till förso-ning går. Örtagården, falllets minne, Hemst i nattens swepning står. Ack! de fallnas vän derinne Swettas blod och ro ej får.

2. Dödens dom är redan skrifwen, Och förgäfwes bönens ljud. Si, Guds Helige är bliwten Klädd i blodig offerfrud. Herrans Krist är öfwergifwen Utaf menniskor och Gud.

3. O, I fallne! så allena Jorden bär wälsignelsen. Så, från syndens ogräs rena, Himlens skördar blomstra än. Så försonat kan Gud förena Sig med mennikor igen.

4. När, förlåten af de fina, Jesus bär all werldens skuld, Lösar oss med död och pina, Ej med silfwer eller guld: Nådens strålar åter skina, Gud är oss i Kristo huld.

5. Waka, fristen! kom att smaka Kalken af hans blodsförbund. Werldens lusta glad förfaka, Jesus är din sällhetsgrund: "O, förmådde du ej waka", Ropar han, "med mig en stund?"

6. Stunden ilar. Bed, war trogen, Följ din Frälsare förnöjd, Intill döden redobogen, Under korset tåligt böjd. Bed och waka och blif mogen, Jordens son! för himlens fröjd. (S. D. Wallin † 1839.)

84. **M**in frälsare! hwad själawe Du lider i Getsemane, Ho kan det rätt beskriwa? Hur helwetets och dödens qwal Och alla bäckar Belial Dig, Jesulder omgifwa. Du går, Än står, Dwider, bäfwar Och upphäfwer Dina händer Till de himmels trösteländer.

2. Åck, käre Fader! sade du, Om det dock möjligt wore nu, Att dessa qwal, så många, Den bittra kalk, den djupa nöd, Som bränner med sin asgrundsglöd, Mig kunde undångånga. Ber jag: Förtag Denna qwida, Dock så wida, Gud! din wilja Täckes henne från mig skilja.

3. Du swettas blod uti din nöd, Emedan dig Guds wredes glöd Så jemmerliga plågar. Allt som en mask, så ömfelig På marken wändas du, och dig En ängel trösta wågar, Åck, hwad Blodbad! Åck hwad smärta I ditt hjerta! Hwad för pina Du utstår för synder mina!

4. Jag har förskilt och mig har bort, För allt det onda, som jag gjort, Sjelf utstå sådan smärta; Jag skulle denna bitterhet Med ewig skräck och grussamhet Ha smakat i mitt hjerta: Lida, Dwida, För synd mina, I den pina Och den låga, Som de dömda andar plåga.

5. Så hjälper du min arma själ, O trofaste Emanuel! Ifrån så stort elände. Din ångst i denna örtagård, Din kamp och strid med döden hård, All fara från mig wände. Jag

bör Derför Dig lofsjunga: Sjal och tunga Dig må prisa,
Som will mig din nåd bewisa.

6. Dig ware derför lof och pris! Åh, låt din glädjeande
wis Mitt sinn' och hjerta styrka, Att jag i mitt Getsemane,
I mitt bekymmer, qwal och we, Må dig ståndaktigt dyrka.
Hjelp mig Andtlig Wäl ur qwalen, Tåredalen, Dit att komma,
Der du lefwer med de fromma.

(J. Lwirsfeld + 1686, A. P. Amnelius, J. C. Wallin.)

85. Jesu! dig i djupa nöden Dina egna öfwerge, Dig,
som går för dem i döden, Swika och förneka de.
Åh, jag sjelf, som bland de dina Du will frälsa med din pina,
Öfwerger dig för en werld, Full af dårskap, synd och flärd.

2. Hwem war den, som dig förradde, Då din tår för
honom flöt, Dig, som nyh hans fötter twädde, Brödet nyh
med honom bröt? Åh, jag sjelf, som från det bordet, Der
ditt blod bejglar ordet, Der du mig min synd förlät Återföll i
frestarns nät.

3. Ej förmå de swaga wänner Waka blott en stund med
dig, Då du hölj'd af blodswett känner Dödens fador samla sig.
Åh, jag sjelf förmår ej waka, Ej en flyktig ro försaka; Rörd
en stund, dock innan kort Sofwer jag min bättring bort.

4. Hwem war den, som dig ej kände, Dig, sin lärare och
wän, Bröt den tro han nyh bekände, Bröt den tredje gången
än! Åh, jag sjelf, som flera gånger Brutit löftet af min
ånger, Nekat och försakat dig, Som så ofta sökte mig.

5. Salig den dig aldrig swiker, En gång af din kärlek rörd;
Aldrig från din sida wiker, Åf en fåwitst werld förförd, Som,
Johannes lik, wid ropen Åf den onda, blinda hopen, Trofast
följer dina spår, Wid ditt kors till ändan står.

6. Men du och den fallna åter Med en blick upprätta kan;
Den sitt fall, som Petrus, gräter, Lär du älska såsom han.
Jesu! för din bittra smärta Gjut din kärlek i mitt hjerta;
Jesu! du min barndomswän, Gör mig till Guds barn igen.

(F. M. Franzen + 1847.)

86. Du går, Guds lam! du milda, Öskydiga och rena,
Att oss, från Gudi skilda, Med Gud igen förena.
Ditt hjerta bär vår sweda, Att våra hjertan freda. Pris
ware dig o Jesu!

2. Du såg de hårda banden. De såransfulla öden; Bedröfwad war dig anden, Bedröfwad intill döden. Bewekt af vårt elände, Helwetets qwal du kände. Pris ware dig, o Jesu!

3. Att kunna öf wälsigna, Du låter dig förbanna. De tyngda skuldror digna, Blod droppar från din panna. Den kallt, som wreden rågar, Du ensam tömma wågar. Pris ware dig, o Jesu!

4. Fast änglars legioner Din bön kan nederkalla, Fast öfwer himlathroner Din wink förmår befalla, Du willig bojan tager Och tålig bördan drager. Pris ware dig, o Jesu!

5. Men Gud, som dig ej skonat, Min synd mig nu förlåter, Hugswaladt och försonadt, Mitt hjerta lefwer åter. Mitt hjerta jag dig gifwer Och din för ewigt blifwer. Pris ware dig, o Jesu!

(C. E. Sturm + 1786, J. O. Wallin.)

Se menniskan! Joh. 15: 19.

87. Se menniskan! ack, hwilken lott Den kärleksfulle medlarens är worden; Ack, hwilken lön den gode fått, Som steg med himlens salighet till jorden.

2. En meniskoson ej lidit har Så oförfkyld, så grym, så gränslös smärta. En tyngd så swår ej någon bar: Han bär all werldens synder på sitt hjerta.

3. Se menniskan! för menskors skuld De hwasja törnen i hans panna tryckas; Dock är hans blick så lugn, så huld. Som skulle han af ros och lager smyckas.

4. Bespottad, qwald och höljd med blod Han under hån och slag will digna neder, Men lider allt med tålmod, Och tyft till Gud för sina bödlar beder.

5. Se menniskan! så hög och skön Är synen af den helige, som lider I Gud allen har han sin lön; Bland menniskor wälsignelse han sprider.

6. Upp till den höjd, den ljusa höjd, Dit han med sig will lyfta menskligheten, Han tröstad ser och wandrar nöjd Det tunga korsets wäg till härligheten.

7. Se menniskan! o lär, min själ, Att för ett högre mål än jorden sträfwa. I Jesu namn gör rätt och wäl, Och ej för nöden, ej för döden bäfwa.

8. På Jesum tro och följ hans spår, Mot himlen höj en tålig blick och hoppas! Igenom natt till dag du går, Och glädjens ros på qwalets törne knoppas. (J. O. Wallin † 1839.)

Hans blod komme öfwer oss! Matt. 27: 25.

Sjunges som N:o 5.

88. Jerusalem! i öfwerdåd Föraktar du Guds kärleksråd Och ler åt Kristi pina. Guds Israel! med gudlöft mod Du manar öfwer dig hans blod Och öfwer barnen dina: Och öfwer dig det komma skall! Se dina stolta murars fall Och gå att, sluktig och förspidd, Från tid till tid, fring jordens widd Bewittna ho den Herren war, Som forset bar, Och se i hweim du stungit har.

2. O, du, som för vår frälsnings skull, Öfhyldig, helig, nådefull, Dig själf ej wille skona; Ditt blod, o, Jesu! öfwer mig Wälsignande må gjuta sig, Att mig med Gud försona. Mig lifwe detta dyra blod Till kärlek tro och tålamod; Det tröste mig i all min nöd, Det styrke mig i lif och död, Att efter ett i frid och hopp Fullbordadt lopp Jag i din samn må tagas opp! (— J. O. Wallin.)

Och han bar sitt kors! Joh. 19: 7.

89. Du bar ditt kors, o Jesu! mild, Då dödens wäg du trädde Till frälsning för den werld, som wild Och full af hat dig hädde. O kärleks höjd! Du blöder höjd För dem, som dig förfölja.

2. Du bar ditt kors. Då bar du ock Med werldens skulder mina, Och bland de otacksjammars flock, Som du will nämna dina, Är också jag, Fast dag från dag Din kärlek mig besöker.

3. Du bar ditt kors. Din härlighet, Som alla himlar prisa, Din magt, som icke gränser wet, Du lade af, att wisa Det intet fins, Som icke winns Af kärleken, som lider.

4. Du bar ditt kors. Så lär ock mig, O segerhjelte! winna, Och uppå korsets helga stig Till himlamalet hinna. Då är min hjäl Förwarad wäl Uti din kärleks armar.

)E G. Geijer † 1847.)

Jesuz på korset.

Sjunges som N:o 433.

90. Din synd, o werld! besinna. Se här det blodet rinna,
Som frälshar Adams släkt. Se höjden af all
smärta. O! måtte dock hwart hjerta Af Jesu sista suck bli
wäckt.

2. Det qwal, hans själ förföljer, Den frans, hans huf-
wud höljer, Det kors som honom bär, Den törst, som ingen
lindrar, Hans hjerta dock ej hindrar Dig intill döden hålla fär.

3. Till dig sin blick han sträcker; Till bättring dig han
wäcker Och dig till lifwet för. Mot nåden mer ej sträfwa;
Se här din dom och bäfwa, Om Jesu fruktlöst för dig dör.

4. I dag till korset hasta Och ängrens blickar fasta På
dina willors stig; Mot hjertats lustar waka, Gå icke dit till-
baka, Der blygd och jemmer wänta dig.

5. Så lef till Jesu ära! Din säkerhet att nära, Han icke
gjöt sitt blod. Nej mörkrets magt förkrossad, Och menskers
släkt förlossad, Är Jesu kärleks segerstod. (S. Ödmann + 1829.)

91. Ditt hufwud, Jesu! böjes, Ditt werk fullbordadt är.
Till dig mitt hjerta höjes Och än en blick begär.
Till korset jag dig följer, Dit kärleken dig bragt, Der du din
höghet döljer Och dör uti föraft.

2. Din ondskas fallna släkte! Sin udd mot Jesum hwäkt.
Den handen han dig räckte, Du här wid korset fäst. Du ser
det öga slutet, Den tunga stum och kall, Som ömhetstårar
gjutit Och warnat dig för fall.

3. Du ser hans hjesa färad; Af rns wid denna blick.
Den fot är genombårad, Som dig till räddning gick. Det
bröst, som för dig ömmat, Af spjutet öppnadt är, Och detta
blod, som strömmat, Din frälsning än begär.

4. Ej solen mera sprider Det ljus, af Gud hon fick. En
jord, der Jesus lider, Är icke wärd dess blick. Dock midt i
mörkrets dimma En nådesol går opp, Då Jesu sista timma
Förnyar werldens hopp.

5. Si, templets förlåt remnar: Fullbordadt är Guds råd.
Han ängrens tårar lemvar Fri tillgång till sin nåd. Ej

någon uteslutes Från denna fadrens bröst. Det blod, som här utgjutes, Är hela werldens tröst.

6. Si bergens grundwal bäfwar; Si, hårda klippan rörd; Dock menskans otro jäfwar Guds eget vittnesbörd. Våt du, som döden smakat, Till frälsning för min själ, Det hjerta blijwa skafadt, Som glömmet så sitt wäl.

7. Våt mig hos dig förblijwa, Som återlöste mig, Och dig ett hjerta gifwa, Förtappadt utan dig. När du mig innesluter Uti din kärleksfamn, Jag lugn och trygghet njuter I denna fälla hamn.

(St. Bernard + 1153,

P. Gerhard, C. M. Bellman, C. J. Lohman, S. Ödmann.)

92. Skåder, skåder nu här alle, Huru Jesus plågad är. Tårar flyte, klagan skalle, Då vår syndaskuld han bär. Så, som Jesu smärta war, Aldrig någons warit har.

2. Hand och fot man genombårat; Sträckt och plågad är hwar led; Hufvudet, af törnen såradt, Blekt och blodigt sjunker ned. Så, som Jesu smärta war etc.

3. Ändtlig öfwerljuddt han sänder Upp sin sista suck och ber: Fader! jag i dina händer Nu min anda återger. Så, som Jesu smärta war etc.

4. Denna stund är Jesu sista; Templets förlåt ris i tu, Solen mörknar, bergen bresta; Öga, hjerta! hwad gör du? Så, som Jesu smärta war etc.

5. Wafna upp, du hårda hjerta! Se hur Jesus har dig kär. Känn din syndaskuld med smärta, Ty för den han korsfäst är. Så, som Jesu kärlek war, Aldrig någons warit har.

(J. Dwirsfeld + 1686, A. Ammelius, J. D. Wallin.)

Sjunges som N:o 31.

93. O du, vår Herre Jesu Krist! Som på dig tog vår synd och brist, Som plågad war och slagen hårdt, Som måste draga korset swårt, Dig bedje wi att, för din död, Du hjälper oss i all vår nöd.

2. Ditt stora werk fullbordadt är. Guds nåd och stränghet se wi här: En helig Gud, för menskers brott, Har offer kräft och offer fått. En nådig Gud, en himmelsk far, Till sina barn oss återtar.

3. Men ack! hur swaga äro wi, Om, Herre! du ej står
 öf wi. Ack, Jesu! huru snart och lätt Förspille wi vår
 barnarätt, Om du, som öf förwärfwat den, Ej styrker sjelf de
 swaga än.

4. Så styrk öf, hjälp öf, war öf när I faror, forger och
 beswär. I frestelsen gif heligt mod, I striden kraft utaf ditt
 blod. Gif tröst af din försoningsdöd I lifwets och i dödens
 nöd. (—, J. Swedberg, 1 v., J. D. Wallin, vv. 2—4.)

Sjunges som N:o 86.

94. Guds rena lam! öfkyldig På korset för öf slagtd,
 Alltid befunnen tålig, Ehur du war föraktad.
 Vår synd du hafwer dragit Och dödens magt nedslagit. Gif
 öf din frid, o Jesu! (M. Decius † 1529, D. Petri, E. G. Geijer.)

Jesu sista ord på korset.

95. Wi följt i dag med heta tårar Till korset våra
 själars wän. Ehuru djupt hans åsyn sårar,
 Förblifwen der; han andas än. An under ångest, swett och
 möda, Skall han öf hugna med sin röst. Må ljudet in i
 själen flöda Och orden ristas i vårt bröst.

2. Hwad wåld, o Jesu! kan dig röra? Förlåt dem,
 Fader! säger du, De weta icke hwad de göra. Fäll
 samma bön för mig ännu. Må jag min swåra synd begråta
 Och, såsom du förlåter mig, Min owän utan flärd förlåta Och
 i mitt hjerta lifna dig.

3. Du tröstar dina sorgsna wänner Och anförtror dem åt
 hwarann, Du deras nöd och brister känner; Men hwem ditt
 ställe fylla kan? Du till Johannes modren wisar Och säger:
 Öwinna! se din son. O gif, att jag mig ock bewisar Om
 hwar bedröfwad lifa mån.

4. Den nåd, som röfswarn får erfara Utaf din röst:
 I dag med mig Skall du i paradiset wara, Ack!
 låt den äfwen sträcka sig Till mig, när snart min lefnad ändas,
 Att efter sann omwändelse Min blick, min sista blick må
 wändas I tron till min Försonare.

5. Från öf, så brottsliga som swaga, Är straffet, Jesu!
 wändt mot dig. Min Gud! min Gud! du hördes klaga,
 Hwi har du öfswergifwit mig? Så, när jag mig för-

låten finner I nöden, gif att af ditt blod Mot frestelsen jag styrka winner Och under bördan tålmod.

6. Förr än ditt hufvud dignar neder, Mig törstar, man dig sucka hör. En swamp med ättika man reder Och upp mot dina läppar för. O, Herre Jesu! när jag lider, En bättre druck för mig nu fins. På plågans läger när jag qwider, Gif att din sista stund jag mins.

7. Alltså, du är ett offer worden, Som Gud och menniska du bragt Till slut ditt dyra wärf på jorden: Allt är fullkomnad, har du sagt. Hvad tröstrikt ord! du målet hunnit, Och wi ett stöd att tryggas wid; På synd och werld och död du wunnit Och oß beredt en ewig frid.

8. Och nu mot himmelen sig höjer Den sista sucken i ditt bröst, Och, som ditt hufvud ned sig böjer, Du ropar med en upphöjd röst: O fader! uti dina händer Min anda jag befaller nu. Till himlen, dit han återländer, Oß med din röst ledsage du.

9. Dig, Jesu Kriste! ware ära, Dig, som i allt mitt lefwerne, I ditt exempel som din lära, Har latit oß din ömhet se; Och denna kärlek utan life I dina sista andedrag. Må wi förenas i ditt rike Och här dig nalkas hwarje dag.

(G. F. Gyllenborg † 1808.)

Tacksamma suckar wid Jesu kors.

96. **W**i tacke dig, o Jesu! god, Som rinna lät ditt dyra blod. Från satans magt och arga list Har du oß löst, o Jesu Krist!

2. Wi bedje dig, sann Gud och man! Slit sönder våra synders band, Fräls oß ifrån en ewig död Och stätt oß bi i all vår nöd.

3. Bewara oß för syndamen; När korset trycker, war ej sen Att hjälpa, styrka, stödja så, Att det för swårt ej wara må.

4. O Jesu! du vår broder kär, Du will oß alltid wara när. I vårt elände hos oß blif Och hjälp oß till ett ewigt lif.

(G. F. Vischer † 1600.)

97. **M**ed rördt och tröstadt hjerta, Jag prisar, Jesu! dig; Ty all min ångst och smärta Du utstår ock

för mig. För mig och mina synders skull Du kämpar och du lider, Till döden kärleksfull.

2. Till döden vill jag minnas Det kors, för mig du bär, Och mer ej öfvervinnas Af syndiga begär. Ej werlden mer skall dåra mig; Jag vill med glädje wandra På lifwets smala stig.

3. Hjelp mig och tåligt bära Mitt kors och all min nöd, Och dig af hjertat ära, Dig följa till min död, När ångren tar mitt arma bröst, Säg att min synd förlåtes, Så har jag frid och tröst.

4. Du, som till menskers bästa, Har sjelf upposfrat dig, Hjelp och att jag min nästa Må älska såsom mig, Om hat och otack blir min lott, Må jag dock ej förtröttas Att göra lifar godt.

5. Och när min tid är ute Och slutad är min strid, Jag till ditt bröst mig lute Och finne ewig frid. Den dig bekände här med fröjd, Den vill du ju bekänna Hos Gud i himlens höjd? (S. D. Wallin f 1839.)

Jesu begrafning.

98. Å! hjertans we, Att jag skall se Guds egen Son försmådas, Och Guds wäsens beläte Under föttren trädas.

2. O, sorg och nöd! Se, Kristus död Och uppå korset dräpen. Den har wißt en själ af sten, Som ej warder häpen.

3. Den store Gud Hwars röst och bud Kan hela jorden röra, Lät, som men'ska, tyßt och död Sig i jorden föra.

4. O! syndare Bör slift ej se Förutan gråt och tårar; In det är vår ondskas stor, Som Guds Son så sårar.

5. Han trädde fram, Ett menlöft lam, Och lät sitt blod utgjuta, Att wi nåd och salighet Må för hans skull njuta.

6. Å! luffsta mun, All sannings brunn, Du är oftyldigt slagen Och utaf vår mun förrådd, Hädad och bedragen.

7. O, brudgum! skön, Bland mannakön Fins ingenstäds din like; Likväl blef du blott och arm, Men wi dermed rife.

8. O, huru fäll! Är wißt den själ, Som detta rätt befinnar Och sig med en stadig tro Kristi död påminnar.

9. Du efter han, Sann Gud och man, Led det han ej förtjente, Vi nu utan vår förtjenst Salighet förwänte.

10. Den nya graf, Man honom gaf, Har nu så helgat jorden, Att vår graf är oß en skön Hwilokammar worden.

11. I allan tid, O Jesu! blid, Vårt hjerta wi dig gifwa, Att du deri hwila må Och så när oß blifwa.

12. Ack, Jesu Krist! Vår tröst förwißt, Wi dig i trone bedje: Låt din pina, kors och död Lända oß till glädje.

(J. Krist + 1667. G. Spegel.)

99. Så är fullkomnadt, Jesu! kär, Hwad om din död förfunnadt är: Hwad som profeter förespått, Det har nu sin fullbordan nått.

2. Du lydig war din Fader huld Till korsets död, för människors skuld; För människors skuld ditt blod uttrann, Som all vår synd utplåna kan.

3. Nu döden dina ögon söft, Din mun är tyst, ditt öra döft; Men i din död oß lif du ger, Ej kan oß döden skada mer.

4. Oß grafwen synes mörk och kall, Men det vårt hopp ej störa skall: När Jesus läggs i grafwen ner, Deß mörker wi ej frukte mer.

5. Tack ware dig, o Jesu! kär, Som för oß pint och dödad är; Tack dig, som grafwens mörka port Har ljus med din begrafning gjort.

6. Haf hwila, Jesu! blif och bo Uti mitt bröst med ostörd ro; Haf, Jesu! der din hwilostad, Så far jag sist i grafwen glad.

7. Du, som besegrat grafwens magt, Du om min graf har vård och wakt; Och, medan stoftet hwilar sig, Har själen fröjd och frid i dig.

8. Du, som af grafwen månd uppstå, Låt oß med lust af grafwen gå Och följa dig med salig fröjd Till ewig ro i himmelshöjd.

(J. Swedberg + 1735, J. D. Wallin.)

100. Ditt lidande har nått sitt slut, O Jesu! du har kämpat ut För oß den swåra striden. Ej förr än frid åt oß du wann, Du wille njuta friden.

2. Så hwila, gode Herde! nu. Du förr ej fristad haft, der du Ditt hufwud luta kunnat, Det tjäll, du ej bland människor fann, Dig hårda klippan unnat.

3. Du stilla graf! du fälla bo! Min Jesus helgat har din ro. När dödens afton skimmer, Som han jag somna skall förnöjd Från möda och bekymmer.

4. Du tunga sömn, du långa natt! Min Jesus målet för dig satt: När lifwets morgon flammar, Som han jag träda skall med fröjd Utur min hwilokammar. (J. O. Wallin † 1839).

101. Den mun är tyst, som bad så ömt För mensfors arma slägte, Och kärleken den kallt har tömt, Som heligheten räckte. Till ro den gode Herden går, Som gaf sitt lif för sina får: Från qwal och strid och möda Han hwilar hos de döda.

2. Men ewigt ej, o mensfors vän! Din hjord du öfwer gifwer; En liten tid, och så af den Du återfunnen blifwer. Det korn, som dödt i jorden war, Skall, efter korta wäntans bar, Stå upp och frukter bära, Att hela werlden nära.

3. O lifwets furste! som steg ned I grafwens mörka sköte, Mig i din nåd och sanning led Till dödens wisfa möte. När från en werld, af oro full, Jag sänkes i den tysta mull, Må du min själ förwara Bland dina frälstas skara.

(J. O. Wallin † 1839.)

8) Jesu uppståndelse.

102. Swad ljus öfwer griften! Han lefwer, o fröjd! Fullkomnad är skriften, O, salighets höjd! Från himmelen helsad, Han framgår i glans, Och werlden är fräl-sad, Och segren är hans. Bortwältad är stenen och inseglet bräckt, Och wakten har flytt, af Guds arm försträckt, Och af-grunden bäfwar. Halleluja!

2. Här war mellan ljuset Och mörkret en strid; Dock segrade ljuset För ewig tid. Redstörtad är döden; Och tron står opp, Bland jordiska öden, Med himmelskt hopp. I förjande qwinnor! hwem söken I här? Den lefwande ej bland de döda är: Uppstånden är Jesus. Halleluja!

3. Så himlen med jorden Försonade sig, Så grafwen är worden Till glädjen en stig. I hufwu'n, som böjdens Wid forsets fot, Uppluftens och fröjdens Trots werldens hot. Kom, skingrade hjord! till din Herde igen: Han lefwer, han lefwer och följer dig än Osynlig från himlen. Halleluja!

4. Nu stormen, o tider! Hans kyrka står fast, Som ljuset sig iprider Hans lära med hast. Ut gå i all werlden Hans sändningabud Och vittna bland swärden Och bålen om Gud, Och vittna om honom, o tröst i all nöd! Som, död för vår synd, blef genom sin död En förstling till lifwet. Halleluja!

5. I fromme! hwi klagen, Hwi mißtrösten I? Hur fort är båd' dagen Och natten förbi! Snart jorden upplåter Sin samn till er ro; Snart uppstån I åter, Liff kornen som gro. Han sjelf, som dem sådde, skall komma till slut Och samla in skörden, men skilja förut Ogräset från hwetet. Halleluja!

(F. M. Franzen † 1847.)

103. Sitt öga Jesus öppnat har, Och mörkret är fördrifwet. Det helga lif han återtar, Som war för oss utgifwet. Hjerten fram ur grafwen går, Och på hans segerfana står: Uppståndelsen och lifwet. Halleluja!

2. Till ljusets rymder nu mitt lopp, Mitt hjertas hopp skall sträckas. Jag skall stå opp, som han stod opp, Jag skall med honom väckas Till ett lif, som ej förgås, Som af förgängelsen ej nås, Af synden ej besläckas. Halleluja!

3. Du död, hwar är din udd? Hwar är din seger afgrunds-
skara? Det lif, som Jesus mig beskär, Kan ingen död befara. Ewiget hör jag honom till, Som sade: "der jag är, jag will, Att mina skola wara." Halleluja! (J. D. Wallin † 1839.)

104. Nu kommen är vår påstaföröjd. Pris Jesu! dig i himmelshöjd. Ur grafvens djup befrias wi, När sjelf derur du framgår fri.

2. Sann lifwets frukt det träd oss bär, Der offrad din lifamen är, Din blod utgjuten rosenröd: Wi lefwe nu af himmelskt bröd.

3. Pris Jesu! dig, att oss din hand Befriat oss ur syndens band; Nu slutad är den trældom swår, Nu är det rätta fria år.

4. Vårt påskalam, o Jesu Krist! Är du förutan wank och brist. Att oss du kraft och näring bjöd I all vår strid, i all vår nöd.

5. Allting wi genom dig förmå, Som helwetet kan neder-
slå, Förlossa fångar, dig till pris, Och öppna för dem paradiz.

6. Ack! gif att, såsom du uppstod, Jag och uppstår med gladligt mod, Ur synden först, till ditt behag, Ur grafwen sist på domedag!

7. Pris dig, som har från dödens mald Mig, köttslig, under synden såld, Köpt fri och lärt den väg att gå, Der jag ett ewigt lif skall nå!
(?— D. Petri, J. D. Wallin.)

Sjunges som N:o 50.

105. Du segren oß förkunnar, Du oß förlossat har. Dig prise våra munnar, O Jesu! vårt förswar. Du dödens udd har krossat Och grafwens bommar lossat Och lifwet fört derut.

2. Du träder fram i ära, Och werlden fylls af ljus; Dets strålar hugnad bära I sjelfwa dödens hus. Fröjd är i änglars boning, På jorden fröjd, försoning Och ett odödligt hopp.

3. Gif grafwen oß försträcker: Den war din bädd också. Din milda hand oß räcker, Hur djupt wi hwila må. Den dig i lifwets skiften Har följt, skall och ur griften Upptagas i din famn.

4. Ty lär oß lefwa, lida, Som du och dö din död; Låt oß din hjälp få bida, I kampen war vårt stöd! Blott den, som delar striden, Skall dela segren, friden, Och himlens ro med dig.

5. När, Herre! du oß wäcker, Den sista morgonwäckt, Och du din hand utsträcker Att döma jordens släkt, Vjust skall din stämma klinga Och oß det budskap bringa, Att ingen död mer är!
(E. G. Geijer † 1847.)

106. Upp, min tunga! Att lossjunga Hjelten, som på korssets stam För oß blödde, Led och dödde, Som ett menlöst offerlam; Han ur griften, Efter skriften, Nu i ära träder fram.

2. Han fullgjorde Swad wi borde, Och blef war rättfärdighet. Han afwände Wårt elände För båd' tid och ewighet. Han förwärfde, Att wi ärfde Ljus och frid och salighet.

3. Wi förlossas, Ormen krossas, Afgrundens och dödens magt Nu är bunden: Från den stunden Allt är Sonen underlagdt. Nu är heladt Swad wi felat, Och Guds nåd i ljuset bragt.

4. Gamla, unga Må loffjunga Fadrens magt och härlighet, Och hembära Sonen ära För så stor barmhertighet; Prisa Anden, Som wid handen Förer oss till salighet.

(W. H. C. Fortunatus † 609, G. Olon, J. D. Wallin.)

107. Sig fröjde nu hwar kristen man, Att Jesus Kristus seger vann. Hans gudom nu är uppenbar. Vissom en morgonstjerna klar.

2. Det war så skrifwet i Guds lag: Han uppstå skall på tredje dag, Se'n han med sin försoningsdöd, Oss frälsat har från dödens nöd.

3. Fast grafwen blef förwarad så Att han derur ej skulle gå, Dock halp ej magt, ej heller wård, Han gick igenom stenen hård.

4. Nu helmetet är nederlagdt, Och döden hafwer ingen magt. Halleluja! uppstånden wißt, År, efter löftet, Jesu År.

5. Deß tackom wi dig, Jesu! kär, Som ur din graf uppstånden är. Våt oss och wara wärdige Med dig uppstå rättfärdige.

(Ambrosius † 397, ?— J. D. Wallin.)

108. Han lefwer! o min ande, känn Din Herre och din Gud igen! Han lemnat har sitt hwilorum, Och rösten höres, som war stum, Och handen räddes, som war kall: Han lefwer och du lefwa skall!

2. Så hör hans röst och tag hans hand, Du wandringsman till bättre land, Som pröfwat här en liten tid. Lyft upp ditt hufvud, känn med frid Att pröfwotiden snart är all: Han lefwer, och du lefwa skall!

3. Och du, som är i synden död: Waf upp, statt upp, som Herren böd! Botfärdig kom och trogen blif, Så hafwer du i honom lif Förutan död och syndafall: Han lefwer och du lefwa skall!

4. Hans ledning följ, och jemn och ljus Blir vägen till din Faders hus. Med kärlek, tro och saligt hopp Fullborda här ditt wandringslopp, Och sedan i hans armar fall: Han lefwer, och du lefwa skall!

5. Han framstår i sin härlighet, Och öfwer tid och ewighet Går upp rättfärdighetens sol. Han lefwer! himlen är

hans stol, Och jorden är hans fotapall: Han lefwer, och du lefwa skall!

6. Och werldar skola hafwa slut, Och stjernor skola slocka ut, Och himlar störta med wår jord; Men dig, som tröstat på hans ord, Ej när förgänglighetens swall: Han lefwer, och du lefwa skall!

(J. O. Wallin † 1839.)

109. Låt oss fröjdas, gladlig sjunga, Låt oss nu med själf och tunga Prisa Gud på denna dag För wår owäns nederlag. Låt oss lofwa Herran, Herran; Låt oss fröjdas, när och fjerran.

2. Mächtig från i dag regerar Och i ära triumferar Hjerten wår, Immanuel. Fursten öfwer Israel Månde, fri ur dödens wånda, Segerfull i dag uppstånda.

3. Han, som gick för oss att strida Och den grymma döden lida Hafwer så, på segrens fält, Oss wår arfsrätt återstält. Han, som led förakt och häddes, Så med segerprakt bekläddes.

4. Ett förgift nu månde wara, Så för död som afgrundsflara, Lejonet af Juda stam, Som i dag har stigit fram, Oss ur mörkrets käftar tagit, Mörkrets verk och nederlagit.

5. Satan! hwar är nu ditt wälde? Jesus Kristus det nedfälda. Hwar är nu din udd, o död? Helmete! hwar är din glöd? Dödens fasa är förswunnen, Mörkrets magt är öfwerwunnen.

6. Kristus döden har fördrifwit; Öförgängligheten, lifwet Hafwer han i luset fört Och all syndens wåld förstört. Afgrunds qwal och swåra låga Skall de trogna aldrig plåga.

7. Jesu! dig ske tack och heder, Att du slog wår owän neder Och förstörde med din död Hwad oss gjorde qwal och nöd. För din kamp, o Jesu käre! Dig nu hela werlden äre.

8. Gif, o Jesu! mig din nåde, Fräls mig från en ewig wåde. Gif mig kraft att här uppstå Af min synd, på det jag må Dig i himlen ewigt lofwa, Ewigt glädjas af din gåfwa.

(E. C. Homburg † 1681, P. Braff, J. O. Wallin.)

110. Låt oss nu Jesum prisa, Som är wår högsta tröst! Låt oss wår fröjd bewisa Med hjerta och med röst! Ty han är nu uppstående Ur grafwens djup, och wånden Är nu i seger wånd.

2. Det lejon har nu vunnit, Som är af Juda stam; Det dyra blod har runnit, Och offradt är Guds lam. Af det är döden dräpen, Och afgrunds magt gjord häpen, Och arma werlden frälst.

3. Den Simjon, som war fången, Har sjelf förlossat sig Och för oss öppnat gången På salighetens stig. Nu är all dödens plåga, All helwetets förmåga Af Jesu magt förstörd.

4. Den Jonäs, som man kastar I hafwet stiger opp. Ur grafwen Jesus hastat, Sin frälsta werld till hopp. Nu wredens storm är stillad, Vår återlösning gillad, Förwärfwad ett nytt lif.

5. Si! ormen hade stuckit Vår Jesus i hans hål; Och Jesus hade druckit Ur bäcken, att hans själ Af ångst och natt omhöljdes, Hans gudoms klarhet döljdes I hans förnedringstid.

6. Den fienden, som hade Mot Jesum stält sin magt, Vår Jesus nederlade, Som sjelf förut han sagt. Han satans wäld förstörde, Det, som ett rof, bortförde, Förqwäfde afgrunds magt.

7. Nu är den stora dagen, Som Herren sjelf har gjort. Vår fiende är slagen Och Kristi rike stort. Låt oss med fröjdfull tunga Om jadan seger sjunga, Och prisa Herran Gud.

8. Nu kan en kristen fråga: Hwar är din udd, o död? Och frälsning hoppas wåga Från en ewig nöd. Guds namn städs ware lofwadt, Att han oss så begäfwat Med segrens rika frukt.

9. Vår själ har han uttagit Från död, från fall wår fot, Och sorgens tår aftwagit, Och hämmat lagens hot. För Gud wi wilja wandra, Vår synda-art förändra, Och så till lifwet gå.

10. I dopet nu till döden Med Kristo äro wi Begräfne, och från nöden Vår själ är frälst och fri. Gud sjelf hos oss nu werke Och med sin Ande styrke I tron wårt nya lif.

(H. Spegel † 1714, J. O. Wallin.)

111. Jesu! du dig sjelf uppväckte, Då du låg i grafwen död; Med ditt dyra blod du släckte Afgrundseldens swåra glöd. Wärdes och min själ upplifwa, Att hon ifrån jorden sig Hasta må, o Gud! till dig.

2. Låt din Ande i mig verka Rätta lifwet mer och mer, Att min själ må kunna märka All den nåd som du betar. Hjelp mig döda syndens lusta Och korsfästa så mitt kött, Att det blifwer werlden dödt.

3. Jag är wäl med dig begrafwen Genom dopet till din död; Jag är krossad af den stafwen, Mose lag, och det du böd; Men den onda wanart qwidnar Öfta i min själ på nytt Och will det, jag förr har skytt.

4. Gerna will jag för dig wandra I förnyadt lefwerne Och mitt sinnes lust förändra, Att din wilja städs må ske, Men mig hindrar werldens wana, Röttets swaghet, satans list, Och jag märker mycken brist.

5. Hjelp fördensfull, Jesu Kriste! Med din Andes milda nåd, Att det lif, som Adam miste, Då han följde satans råd, Alltid må i mig förnyas. Styrkas och förökas så, Att jag lifwets wäg kan gå.

6. Hjelp att jag ej mera följer Gamla menskans wälbehag, Eller synden öfwerhöljer Med en ursäkt, som är swag. Att du uppstod, det skall lära Huru jag af synden bör Uppstå, så att jag ej bör.

7. När mitt hjerta måste bäfwa För ditt hot och lagens röst, Jesu! låt din Ande häfwa Denna sten ifrån mitt bröst, Denna tyngd af syndaskulden; Låt din ängel stiga ned Att förkunna mig din fred.

8. Åh! låt honom ljusligt båda, Att du hafwer seger fått, Låt mig sjelf i trone ståda, Att du har ur fångslet gått Och betsamma för mig öppnat, På det jag derur skall gå Och på domedag bestå.

9. Wärdes du ock sjelf mig möta, Att jag dig med hugnad ser I din ord och lösten söta, Der du dig med kraft betar Och mig kungör lifwets vägar, Dem jag wandra skall till ro, Att jag glad må hos dig bo.

10. Här skall nu min själ sig nära Af oskradt himmelsbröd, Jesu nåd, och ej begära Annat till sitt understöd, Än det han förwärfwat hafwer, Rasta syndens surdeg bort, Hwilens fröjd är snöd och kort. (H. Spegel † 1714, J. O. Wallin.)

112. Denne är den stora dagen, Som oss Kristus hafwer gjort: Mörkrets furste nu är slagen, Nederlagd är dödens port, Grafwens mörker har förswunnit, Lifwets sol har nu upprunnit.

2. Hwar är nu, o död! ditt wälde! Helwete! hwar är din magt? Ormen, som vår moder fälde, Hafwer Kristus nederlagt. Öfwer allt, hwad oss förderfwat, Kristus seger oss förwärfwat.

3. Säll och salig är den stunden, Då vår frälserman uppstod; Satan blef i mörkret bunden, Dämpadt wardt hans grymma mod. Si, nu kunna fåren wara Ibland ulfwar utan fara.

4. Wi ha warit fjerran gångne Från det lif, som oswan är; Oss har döden hållit fängne Med sin grymma magt och här, Men wi frias från den wänden, Sedan Jesus är uppstånden.

5. Wi ha warit dödens trälar, Wi ha warit mörkrets barn; Satan hade våra själar Snärjda i förderfwets garn. Nu har Jesus oss förlossat, Ormens hufwud sönderkrossat.

6. Jude slägt! din otro spegla Uti dessa underting; Utfätt watten och besegla Grafwen med Pilati ring: Kristus går dock utan möda Genom stenen från de döda.

7. Hwässe döden sina tänder, Ryte satan hämnd och mord: Bundna äro nu hans händer, Dödens magt tillintetgjord. So med Kristus blir begrafwen, Uppstår under Kristi glaswen.

8. Låtom oss nu wara glada, Fröjdas hwar uppå sin ort: Nu är botad all den skada, Som oss syndafallet gjort. Dödens fruktan är fördrifwen, Döden är uppiwulgen blifwen.

9. Upp, min själ, min mun och tunga! Upp, mitt hjerta och min röst! Till att prisä och lofsjunga, Jesum, som oss återlöst, Jesum tacka och berömma, Jesu godhet aldrig glömma.

(J. Franck 1677, G. Olsson.)

9). Jesu himmelsfärd.

113. Till härlighetens land igen Jag ser dig, Jesu! fara; Men jag på jorden måste än En gäst och främling wara. Långt från mitt hem jag wandrar här, Mitt sällskap sorg och möda är.

2. Långt från min faders hus jag går; Åh Herre! huru länge? Men dig mitt öga icke når, Min ömma bön sig tränge; Min suck, osäglig, innerlig, Skall dela skyn och hinna dig.

3. En skymt jag då i trone ser Utaf det goda landet, Der du från mig ej skiljes mer, När, löst ur jordebandet, Bland helgonen jag, fri och glad, Får bo i lefwande Guds stad.

4. Deruppe är det ingen natt Och ingen gråt och smärta; Deruppe är min högsta skatt, Der ware och mitt hjerta. I himlen, hos min frälsare, Der ware min umgängelse.

5. Och, som du for, du komma skall, O Jesu! hit tillbaka. Jag afka will uppå mitt fall, Jag bedja will och waka. Jag wet ej stund, jag wet ej dag; Men dagligt dig förbidar jag.

6. Och salig är den tjenaren, Som du så finner göra, När sikt du komma skall igen; Du honom lofwat föra Till ära och odödlighet Uti din Faders härlighet. (J. D. Wallin † 1839.)

114. Du, som oß frälst ur syndens band, Ur dödens natt och asgrunds brand! Du höjs från wanstlighetens land Till ära på Guds högra hand.

2. Du fadrens wärf fullbordat har Och till din faders boning far, Men är osynlig hos oß qwar, När skyn dig från vår åsyn tar.

3. En herde för din dyra hjord, Du än bland oß skall warda spord, Igenom Anden och ditt ord Och dopets bad och nådens bord.

4. Till tidens slut din lära än Skall leda jordens wandringsmän, Till deß du komma skall igen Med härlig magt från himmelen.

5. Säll den, som fast i trone står Och bär sitt kors i dina spår! Dit du har gått, med fröjd han går Och af din hand sin krona får.

(J. D. Wallin, † 1839.)

Sjunges som N:o 63.

115. Uppfaren är vår Herre Krist; Halleluja, Halleluja, Fullbordadt är hans werk förwißt. Halleluja, Halleluja!

2. För oß han blef på korset död, Halleluja, Halleluja! Och frälste oß från syndens nöd. Halleluja, Halleluja!

3. Om han oß icke älskat så, Halleluja, Halleluja! Vi hade mäst i döden gå. Halleluja, Halleluja!

4. Han är nu worden fadren lif, Halleluja, Halleluja! Regerande i himmelrik. Halleluja, Halleluja!

5. Han för oß arma syndare, Halleluja, Halleluja! Är der en förebedjare. Halleluja, Halleluja!

6. Han kärleksfull från himmelen, Halleluja, Halleluja! Vär till de sina skådar än. Halleluja, Halleluja!

7. Och, såsom han ifrån oß for, Halleluja, Halleluja! Han komma skall med ära stor. Halleluja, Halleluja!

8. I denna stora segers fröjd, Halleluja, Halleluja! Lofsjungom Gud i himmels höjd. Halleluja, Halleluja!

9. Dig, heliga Trefaldighet! Halleluja, Halleluja! Dig ware pris i ewighet. Halleluja, Halleluja!

(? — J. Åström, J. O. Wallin.)

Sjunges som N:o 9.

116. Allt fullkomnad är, o, Jesu! och du far Upp till det ljus, hwars sändebud du war. Nu himlars himmel för dig öppen står, Till Majestätets högra hand du går; Dock ser du än med kärlek till den jord, Der du ditt blod har lemnat och ditt ord. Ifrån all werldens thron, o menskers vän! Du ser till oß och oß wälsignar än, Då i ditt spår, som öfwer forsets stig Till himlen för, wi blicke upp till dig. Helig är Herren, Fadren, Skaparen! Helig är Herren, Sonen, Medlaren! Helig är Herren, Anden, Tröstaren! Så himlen stämme upp sitt fröjdeljud, Och jorden kläde sig i högtidskrud Och sware: Helig, Helig, Helig, Gud!

(J. M. Franzen † 1847, J. O. Wallin.)

C). Jesu andeliga werldsregering och wård om sin stridande församling.

Sjunges som N:o 12.

117. Upp, ätt Kristi seger fira, Frälsta, fälla mensko-
slägt! Öförgänglig är den spira, Som han öfwer werlden sträckt. Lif en flippa, mot hwars grunder Wägen såfängt wredgad slår, Kristi kyrka tryggad står, Sanningens och nådens under Bland begärs och willors swall, Meningars och throners fall.

2. Ej skall mörkrets hela skara, Ej den fräcka otrons magt, Henne öfvermågtig vara: Gud om henne sjelf har wakt. Fångadt förstar sig omgjorda, Fångadt resas folken opp, Under tidehwarfswens lopp. Emot Herran och hans smorda: Sina fiender han skall Lägga till sin fotapall.

3. Si, de föllo, och de falla, För det swärd, som är Guds ord. Segrens rop mot himlen skalla Från en frälst, lycksalig jord. Mild och klar går Jesu lära Att, ej mer af willor skymd, Kring den wida werldens rymd Himlens bud och löften bära; Och i hennes ljusa spår, Tro och hopp och kärlek går.

4. Ordets ringa frö så blifwer, Under wård af odlarns hand, Till ett härligt träd, som gifwer Frukt och hägn åt alla land. Menckoslägt! stäm glädjens toner, I deß skugga lyckosam; Stödjén mot deß trygga stam, Jordens förstar! edra throner; Ty ej någon magt består, Som af Gud sin kraft ej får.

5. Dygden, ljuset, glädjen, friden I de helgas samfund bo, Der det ewiga ur tiden Uppgår för en salig tro. Jord och himmel skall förswinna, Men ej Herrans Jesu ord: Wid deß sken wi en ny jord, En ny himmel skola finna, Der rättfärdighet och frid Blifwa skall i ewig tid. J. O. Wallin † 1839.)

Sjunges som N:o 35.

118. Din spira, Jesu! sträcket ut, Så långt som dagen hinner. Ditt rike står till tidens slut, Det står då allt förswinner. Ditt namn bekäns med himmelskt mod Och för ditt kors, din segerstod, Medfalla folk och kungar.

2. Det barn, som föds, till dig man bär, Till dig man flör i döden. Om du i lyckan bortglömd är, Man söker dig i nöden. Der ofskuld trycks, der dygd blir hädd, I sorgens hus, på plågans bädd, Din tröst allena galler.

3. Kom, Jesu! war i we och wäl, I lif och död oss nära, Och gjut i hwar förkrossad själ Din Anda med din lära. Oss styrka gif till helig strid, Och samla oss i ewig frid, Då du all werlden dömmar.

(N. M. Franzen † 1847.)

119. Den korta stund, jag wandrar här, Swad fruktar jag och klagar? Han som den gode herden är,

Han mina steg ledsagar. Han, som gaf lifwet för sin hjord, Än med sin Anda och sitt ord Är när oss alla dagar.

2. Jag hör hans röst och känner den, Och går dit han vill falla. De sina känner han igen, Han räknat har dem alla. Han söker den, som wilse far, Den swaga i sin famn han tar, Upprättar dem som falla.

3. Han styrker mig med lifwets bröd, Wid nådens helga fälla, Der Andans kraft mot synd och död, Der frid och fröjd uppvälla. Hur mörkt min väg bland törnen går, Blott jag ej witer från hans spår, Jag ej skall modet fälla.

4. O du, som jade: "ingen kan De mina från mig taga!" Dig mot en werld jag ropar an, Som vill mig från dig draga. Låt mig ej willas bort från dem, Som till din faders fälla hem Du lofwat att ledsaga.

5. Hur tomt är allt hwad werlden har, Hur kort dess nöjen wara! Snart stundar natten, då en hwar Af oss skall hädanfara; Och då, hwad är all lycka här Emot det löftet: "hwar jag är, Der skolen I och wara!"

(F. M. Franzen † 1847.)

Sjunges som N:o 99.

120. Af blif hos oss o Jesu Krist! Ty afton är nu kommen wißt. Din helga läras klara ljus Låt alltid lysa i ditt hus.

2. Nu är en fast bedröflig tid; Förföjut oss ej, o Herre blid! Låt oss behålla i vår nöd Ditt sakrament intill vår död.

3. Helt syndigt går nu hos oss till, Din fyrta hjälp, o Herre mild! Gif ljus och anda med ditt ord, Så att dess kraft må warda spord.

4. Behåll oss wid ditt rena ord, Förhindra satans själa-mord, Så att din kyrka i all tid Må se, att du är henne blid.

5. Du wärdes Herre! se dertill, Att mången lærer som han vill: Ett hjelfflokt wett will mästra Gud Och tadla på hans ord och bud.

6. De stolta andar dämpa ned, Som, snabba efter tidens jod Att föra nytt på banan an, Förfälska så din lära sann.

7. Din sak det är, o Jesu! mild, All äran kommer och dig till, Fördensfull på dens sida stå, Som här ditt ord för-swara må.

8. Ditt ord är i vår nöd och sorg Vår säkra tröst och fasta borg; Derwid behåll din kyrka ren Och fria henne från allt men.

9. Gif att ditt ord oss lyser så, Att wi i mörkret icke gå Men genom denna jemmerdal Må wandra till din himmelsfal.

(L. Selnecker † 1592, J. Swedberg.)

David. 12.

Sjunges som N:o 186.

121. Hjelp, Gud! de trogna äro få, Och synas dagligt färre. Swad ondt, som stora här och små Bedrifwa, ser du, Herre! De tala blott onyttig ting: Lögn, stryktan, arghet griper fring Bland menskers barn allt wärre.

2. De äro ens i wrångwis flärd, När orätt skall befrämjas Och när den fromme skall bli snärd, De eljest så ej sämjas. Förtag, o Gud! de ondass råd, Låt deras hjertas öfwerdåd Utaf din tuftan tämjas.

3. De spörja: ho är Herren Gud, Swars röst wi lyda höre? De säga: wi ej annat bud, Än våra lustars höre, Ho är, som oss kan stå emot? Wi akte ingens trug och hot, Vår wilja blott wi göre.

4. Men Herren säger: snart jag skall All ondskans magt försära, Allt högmod bringa uppå fall, Men härlig lön beskära Ät dem, som byggt på mig sin lit Och haft för mino huse nit Och kämpat för min ära.

5. Si, Herrans ord är rent och klart, Som guld i degeln skäradt; I nåd och janning uppenbart, Det blifwit oss föräradt. Ty är oss bland betryck och brist, Vårt hopp till Herran fast och wist, Vårt hjerta oförfäradt.

6. Oss lyfa skall hans nådes sken, När wi hans ord förfäkte, Hans lära bibehålle ren Bland ett förderfwadt slägte. I honom, under all vår strid, Wi finne seger, wänte frid; Med honom allt wi mägte.

(W. Dachstein † okänt år efter reformationens början; ?—.)

Sjunges som N:o 229.

122. Gud! vår broder Abels blod Till dig från jorden ropar. Än rasar ondskans öfwermod, Än brott på brott hon hopar. Dock wid allt otrons öfwerdåd, De dina du hugswalar: Till jorden ser du än i nåd, Ty Jesu blod der talar.

2. Korsfäst! de ropte om Guds Son, Och Barrabas behöllo. I Kristi fjät, med qual och hån, Hans trogna vittnen föllo. Men ordet lefwer efter dem, Som ljus åt werlden gifwit, Då af din prast, Jerusalem! Ej sten på sten förblifwit.

3. Och si, då en rättfärdig man Står fram att sanning nrka, All werldens magt ej fruktar han, Guds sak ger honom styrka. Förgäfwes ondskan tändren skär Och till hans död sig wäpnar: Hans uppsyn lik en ängels är, För hwilken brottet häpnar.

4. Att himlen lyftande sin syn, Den fromme går att lida, Och skådar i den öppna styn Guds Son wid Fadrens sida. Lik honom ber han i sitt fall För dem, hans ofärd göra, Och dör med lugn, ty en gång skall Dock mörkrets magt upphöra.

5. Ja, Herrans ljus ej flocknar ut, Fast det i moln sig döljer; Det goda jegra skall till slut, Fast werlden det förföljer. Och han, som kom i Fadrens namn, Skall än wälsignad komma Och samla i en ewig hamn Från tidens storm de fromma.

(F. M. Franzen † 1847.)

123. Sion klagar med stor smärta, Kopar i sin tröstlöshet, Gjuter ut sitt sorgse hjerta För den, som desß hjerta wet; Säger: "Herren hafwer sig Wortwändt, öfwer gifwit mig; Han ej mer sig låter finna, Fafängt mina tårar rinna."

2. Herren sig i nåd förklarar, Herren, som är ewigt god, Med ett fadershjerta swarar: "Trykta Sion! fatta mod. Skulle jag dig öfwerge? Månn en moder funnat se Barnets nöd och icke ömma? Skulle jag dig då förglömma?"

3. Om och någon qwinna wore Så owärdig modersnamn, Att hon hat till fostret bore, Det försköte ur sin famn; Jag ett annat hjerta bär Emot den förkrossjad är, Och min hand, som synden straffar, Tröst och hjälp åt nöden skaffar.

4. Si, jag hörer dina böner, Dina strider jag och wet, Och i sinom tid befröner Dig med ljus och salighet. Waka, kämpa, trofast war, Dig jag ej förgätit har; Si, jag har på händer mina Tecknat dig och barnen dina.

5. Genom sorgen jag trolofwar Dig med mig till ewig tid; Rifligt jag och dig begäfwar Med barmhertighet och frib, När

du tvådd i dopets flod, Heliggjord i lammets blod, Vär den rätta bröllopsprydnad, Som är kärlek, tro och lydnad.

6. Måste och af törnen vara Här din krona, o min brud! Tårar, dina perlor klara, Suckar, dina sångers ljud; Lyft din ögon upp och se, Öfver jordens qual och we, Himlen öppnad, palmen wunnen, Lifwets krona saligt funnen.

7. Si, så bygger Gud sin kyrka, Si, så pröfwar han vår tro, Gifwer oss i nöden styrka Och i döden salig ro. Ära ske den Herren stor, Som i himlars himlar bor, Men ser neder till den arma Och will gerna sig förbarma.

(J. Heermann † 1647, J. Voethius, J. O. Wallin.)

124. Vår Gud är oss en wäldig borg, Han är vårt wapen trygga; På honom i all nöd och sorg, Vårt hopp wi wilje bygga. Mörkrets furste stiger ned, Hotande och wred; Han rustar sig förwißt Med wäld och arga list: Lifwäl wi oss ej frukte.

2. Vår egen egen krafft ej hjälpa kan, Wi wore snart förströdda; Men med oss står den rätte man: Wi stå af honom stödda. Frågar du hwad namn han bär? Jesus Krist det är. Han är den Herren Gud, Som, klädd i segerskrud, Sin thron för ewigt grundat.

3. Och wore werlden än så stor, Och full af mörkrets härrar, Dock, när ibland oss Herren bor, Platt intet oss förfärrar. Werldens furste är ju dömd, Och hans krafft är tömd. Han på ett hufwudhår Oss skada ej förmår: Ett ord kan honom fälla.

4. Guds ord och löfte skall bestå; Wi det i hjertat bäre. För himmel, ej för jord, wi gå Till strids och glade äre; Åro alltid wäl till mods, Hast wi måge gods Och ära, lif och allt. Ske blott som Gud befallt! Guds rike wi behålle!

(M. Luther † 1546, D. Petri, J. O. Wallin.)

D). Jesu heliga hågkomst och efterföljelse.

Sjunges som N:o 226.

125. Haf i ditt minne Jesum Krist, Som oss från mörkrets magt och list Förlossat och förwarat, Och, oss till ljus och salighet, Guds wilja uppenbarat.

2. Haf i ditt minne Jesum Krist, Som, själf förutan synd och brist, Guds lag för oss fullgjorde Och lärde oss med ord och werk, Hur wi här wandra borde.

3. Haf i ditt minne Jesum Krist, Som återköpte hwad wi mist, Då han på korset blödde. I honom till Guds beläte Wi warda återfödde.

4. Haf i ditt minne Jesum Krist, Som stod ur grafwen upp förwißt Och dödens magt förstörde Och lif och oförgånglighet I ljuset återförde.

5. Haf i ditt minne Jesum Krist, Som upp till himlen for, och sist Skall än till jorden komma, Att döma med rättfärdighet De onda och de fromma.

6. Du, som så högt har älskat mig Min Jesu! jag ej glömmer dig I glädjen eller nöden; Min vän är min och jag är hans I lifwet och i döden. (J. D. Wallin † 1839).

126. Dit du gått, dit går och jag; Der du blifwer, will jag blifwa. Wärdes sjelf ditt wälbehag, Jesu! i mitt hjerta skrifwa. Helad ifrån syndajären Will jag följa dig i spåren. :,:

2. Såsom du, i dopets flod Helgad Herren Gud till ära, Will jag, renad i ditt blod, Rena offer Herran bära. Af ditt namn mig namn är gifwet Och i lifwets bok inskrifwet. :,:

3. Kärlek, tillförsigt och hopp Till din Fader uti höjden Styrde allt ditt lefnadslopp, War dig enda lefnadsfröjden. Jesu! håll mig wid det ena Herren, såsom du, att tjena. :,:

4. Mörkret flydde för din blick; Tröst du gaf åt sorgsna hjertan; Allestäds omkring du gick, Gjorde wäl och lätte smärtan. Låt din Ande mig upplifwa, Att dig lif i kärlek blifwa. :,:

5. Vän och owän af din hand Samma hjälp och ömhet rönte; Anytande wårt brödraband, Ondt med godt du stads belönte. Hulda meniskowän! ditt minne Lifwe mig till lifa sinne. :,:

6. Frestad, såsom wi, du blef, Men din själ förblef Guds tempel: Lagens rena bud du skref Med ett himlarent exempel. Den, till döden trofast blifwer, Du och lifwets krona gifwer. :,:

7. Som ett lam att slagtas går, War du stilla hwarje smärta. Korset på den bana står, Der du går med tåligt hjerta. Jesu! lär och mig att bära Korset willigt, dig till ära. :,:

8. Och wid slutet af mitt lopp, När du mig ditt budskap sänder Lemne jag min själ med hopp, Såsom du, i Fadrens

händer. Då ibland de jällas skara, Skall jag din för ewigt
 vara. :, :

(J. Åström † 1844.)

Sjunges som N:o 111.

127. Jesus haf i ständigt minne, Will du bli Guds barn
 och wän, Jesus bär i hjertat inne, Jesus haf
 för ögonen. Wid din möda, wid din hwila, I din glädje, i
 din nöd, Se på Jesu lif och död.

2. Se på Jesus, och upplifwe Tro och kärlek all din själ:
 Till allt godt din håg de drifwe, När du ser hur han gjort
 wäl. Werka, såsom han i tiden, Det som ewigt frukter bär;
 Werka medan dagen är.

3. Se på Jesus, bed och waka. När din fot på rosor går,
 Werldens lust och prål förfäta, Tag ditt kors och följ hans
 spår. Se på Jesus, när du frestas: Då skall frestarn fly med
 skam, Och Guds änglar träda fram.

4. Se på Jesus, när en fara Hotar dig, och tro på Gud.
 Se, ibland en rädlös skara, Jesu lugn wid stormens ljud. Tro
 på honom, som kan näpfa Haf och windar, eld och flod, Och
 gå fram med fristligt mod.

5. Se på Jesus, när du lider; Se hwad han, den gode,
 led. Är det hjertats hårda strider, Själens qwal, dig trycka
 ned; Se hans ande djupt bedröfwad, Se hans blodswett, je
 hans strid, Hör hans bön och känn hans frid.

6. Är det nödens tagg dig fårar, Suckar du på plågans
 bädd; Pressar otäck dina tårar, Är af werlden du försmädd;
 Glöms, förnekas du af wänner, Se hwad Jesus utstått har,
 Hwilken ren som ljuset war.

7. Se på Jesus, när du döden, När du domen för dig ser.
 Jesus än i sista nöden Ger den frid, ej werlden ger. Bed som
 han och böj ditt hufwud: Jesus fullgjort allt för dig, Jesus
 tar din själ till sig.

(J. M. Franzen † 1847.)

128. O, min Jesu! dit du gått, Der will jag också blifwa.
 Werlden har ej mycket godt Att åt hjertat
 gifwa. Mig hon äfwen insöft har; Men ur dwalan waknad,
 Åck, hwad har jag, som blir qwar? Ånger blott och saknad.

2. Dersför ser till dig min själ I de tyfsta böner, Ser och
 längtar, och likwäl Hemlig bäfwan röner. Åck, en helig blick

från dig Hjertat genombårar: Trolöst jag förhållit mig, Måste fälla tårar.

3. Jag är swag och syndafull, Kan ej till dig lända, Om ej, för din kärleks skull, Du mig hjälp vill sända. Jesu! mig din Ande gif, Som på nytt mig föder Och i trones rätta lif Styrker mig och stöder.

4. Jag mitt kött försästa vill Med deß onda lusta; Jesu! värdes mig dertill Med din kraft utrusta. Dig jag vill i fröjd och nöd Ålsta, kärleksfulle! Du, som lidit bitter död, Att jag lefwa skulle.

5. Att jag lefwa skulle dig, Synden dö allena, Med ditt eget blod du mig Welat två och rena. Att i himlen jag min lott Skulle se förwarad, Har du och ur grafven gått, Härlig och förklarad.

6. Lif och oförgänglighet Har du fört i ljuget, Att jag till din salighet Blicka må ur gruset. O! så låt mig städs dit Upp från jorden blicka Och med allwar och med flit Mig för himlen sficka.

7. Hjelp att werlden mig ej mer I sin willa förer, Att jag synden öfwerger Och blott dig tillhörer, Troget håller ditt förbund, Minnes hwad du lärde, Tills jag, i en salig stund, Får gå mina färde.

8. Dig jag efterfölja må, Korset gerna taga, Wiß att hwad du lägger på, Hjelper du att draga. Och ju större kors jag bär, Desto förr jag renas, Desto förr och färdig är Att med dig förenas.

(J. D. Wallin † 1839.)

Sjunges som N:o 77.

129. Jesu! gör mig så till sinnes, Såsom du till sinnes war. I all nöd mig för till minnes, Hur ditt kors du tåligt bar. Och om menskor hata mig, Jesu! lär mig lifna dig: Deras brott och nöd begråta, Deras oförrätt förlåta.

2. Jesu! låt din helga wandel Alltid för mitt öga stå, Så att jag i all min handel Dig blott efterfölja må. Du, som willigt gjorde allt, Hwad din Fader dig befalt, Hjelp mig så min lefnad föra, Att jag städs må dig tillhöra.

3. Jesu! lär mig så i nöden, Som i glädjen, tro på Gud, Så i lifwet, som i döden, Tröstligt höja bönens ljud, Wara

med Guds wilja nöjd, Hafwa i hans ord min fröjd Och, intill min lefnads ända, Söka att hans werk fullända.

4. Jesu! värdes mig utrusta Med din Helga Andas nåd, Att ej werlden och dess lusta Skiljer mig från dina råd. Se, jag villig är, men swag: Jesu! i ditt hägn mig tag, Du, som mächtig i de swaga, Bäst kan hjälpa och ledsaga.

(3. Hjerten f 1835.)

IV). Helgelsen.

A). Den Helige Andas nåd.

Sjunges som N:o 186.

130. Du, som af gudomsffötet går Att menfkor återföra Till Gud ifrån förderfwets spår Och syndens magt förstöra: Kom, Helge Ande! fyll mitt bröst, Mitt hjerta rena, stäm min röst, Att dina under sjunga.

2. När syndarn, blind af öfwerdåd, Sig i förderfwet kastar, Han förekommes af din nåd, Du till hans möte hastar Och ropar: "stanna, syndaträl! Sök räddning för din arma själ, Waf upp och se din wåda."

3. Han wafnar wid din nåderöst Och för sig sjelf försträcket. En stråle tränger till hans bröst, Och ångrens känsla wäcket. Hans ögon öppnas och han ser Här hämdens wiggas ljunga ner, Der nådesolen skina.

4. Förfrossad, undan lagens hot Utaf din hand han ledes Till nådens thron, till korsets fot, Der frälsningen beredes. Här renas han i Jesu blod, Här fattar han ett annat mod, Här lif i trone skänkes.

5. Hur är hans tillstånd nu förbht! Omfkapadt är hans sinne; Af nåden är han född på nytt, Och frid i hjertat inne, Förlåten är hans stora skuld, Gud honom, som en fader huld, Till barn ånho tagit.

6. Han, af ditt ljus på vägen ledd, Till himlen ställer loppet, Med kraft, utaf din nåd beredd, I kärlek, tron och hoppet. Han följer troget Kristi spår, Med hwarje dag ny kraft han får Och nya segrar winner.

7. Af dig han har i faran skydd, Hugswalelse i nöden Och upphöjdt mod till hwarje dygd Och frid och hopp i döden. I

himlen själen saliggörs, Och skoftet som till grafven förs, En gång står upp förklaradt.

8. O, gode Ande! led du mig Till sanningen och lifswet. Skrif i mitt hjerta hwad af dig I lifswets ord är skrifwet. Styrkt af din kraft, ledd af din nåd, Jag will ditt kärleksfulla råd Med helig wandel prisa.

(J. Åström † 1844.)

131. Helige Ande! Sanningens Ande! Kom, att oss ledsaga. Låt oss ej falla eller oss förwilla, Men till målet draga I trones ljus, förtröstande och stilla. Wisshet, o Herre! Gif oss af höjden.

2. Helige Ande! Kraftenes Ande! Kom, att oss upplifwa. Må kärlek bo i våra hjertan inne, Och deß frutter blifwa En fristlig dygd, ett himmelskt mod och sinne. Helighet, Herre! Gif oss af höjden.

3. Helige Ande! Glädjenes Ande! Kom att oss hugswala. Låt hoppets röst bland lefswernets bekymmer, Till vår ande tala, Och gif oss frid, när lifswets afton skimmer. Salighet, Herre! Gif oss af höjden.

(J. L. Wallin † 1839.)

132. O du Helge Ande! kom till oss in; Med nåd och frid i dina trognas hjertan blif, Din lefswande kärlekslåga der upptänd och uppehåll, Du, som af alla tungomål och land församlar folken I Herrans Jesu Kristi tro endrägteliga, Halleluja! Halleluja!

Veni, Sancte Spiritus! reple tuorum corda fidelium. et tui amoris in eis ignem accende: qui per diversitatem linguarum cunectarum gentes in unitate fidei congregasti. Halleluja! Halleluja!

(—? [från början af 11:te årh.],—?, E. G. Geijer.)

133. Kom, Helge Ande! Herre god, Besök vårt hjerta, Gif oss mod; Förläna oss din helga nåd, Förläna oss etc., Och war med oss i råd och dåd.

2. Den sanna tröstaren du är: Så kom och war oss alltid när. De hårda hjertan själf bewef, De hårda etc., Allt öfwa kärlek utan swef.

3. Ditt ljus tänd i vårt mörka sinn', Gif tro och hopp i hjertat in; Och allt hwad här oß fela må, Och allt etc., Låt oß af dina nåde få.

4. I dina gånwor tusensald, Du är Guds höggra hand ntwald; Du lär, med skilda tungors ljud, Du lär etc., All jordens folk att prisa Gud.

5. Wår fiende ifrån oß drif Och sjelf med friden när oß blif. Bewara oß till sista stund, Bewara etc., I nådens saliga förbund.

6. Gud Fader du oß känna lär Och wittnesbörd om Sonen här. Till Gud du wijsar wägen bäst, Till Gud etc., Du, som af Gud utgången äst!

7. Gud Fader och hans ende son Ske pris för himlagånwors lån, Som genom Andans nåd wi få, Som genom etc., O Gud wår suckan ej försmå.

(?— [i 8:de årh.].)

Martin Luther, L. Petri, J. D. Wallin.)

134. Kom, Helge Ande, Herre Gud! Gif lust att hålla dina bud. Wår köld, wår tröghet öfwerwinn, O, kom i våra hjertan in! Du helga kraft med nådens isen Gör wiljan god, gör själen ren, Att lifwets wäg wi glade gå Och heligt rörde sjunga må: Halleluja! Halleluja!

2. Du helga ljus, all sanning's port! Lär oß på hwarje tid och ort Att känna Gud och den han sändt: Gör Sonens dyra namn bekändt, Förklara Fadrens wälbehag, Och saliga läror från oß tag. Det ord är fast, det ord är wißt, Som lär oß tro på Jesum Krist. Halleluja! Halleluja!

3. Du helga eld, all werldens tröst! Låt kärlek brinna i vårt bröst; Gif oß, af din hugswalan god, I jordiskt nöd ett himmelskt mod. På korsets wäg oß styrk och led, Mot frestelsen med kraft bered, Att här wi manligt strida må Och genom död till lifwet gå. Halleluja! Halleluja!

(?—, Martin Luther, L. Petri, J. D. Wallin.)

135. Dig, Helge Ande! bedje wi, Att med din kraft du står oß bi Under pröfwotider Och swåra strider, Helst uti den yttersta, När det till ändan lider. O Gud! förbarma dig.

2. O, ädla ljus! gör med ditt sken Vår tro på Jesum
sann och ren, Och den själf upplifwa Att frukter gifwa. Hjelp
oß att i denna tro Till ändan faste blifwa. O Gud! för-
barma dig.

3. O, kärlekseld! uppvärm vårt sinn', Allt hat, all ljum-
het öfvervinn; Att wi lesfwa läre, Som bröder käre, I förson-
lighet och frid Och Kristi sinne bäre. O Gud! förbarma dig.

4. O, högsta tröst! i all vår nöd, Oß uppehåll i lif och
död. Låt oß ej förjaka Att bedja, waka Och betänka, att en
gång Wi döden måste smaka. O Gud! förbarma dig!

(?—, Martin Luther, L. Petri, J. O. Wallin.)

136. Helge Ande, hjertats nöje! Bästa skatt och högsta
tröst, Du till andakt själf mig böje, Då jag
helgar dig min röst. Öfverallt ditt tempel står, Der du heligt
offer får; Låt min själ dertill utwälgas, Att du må i henne
dwälgas.

2. Du är den förnämsta gäfw, Den min Jesus skänker
mig, Den han wärdes allom lofwa, Som den söka hjertelig.
Du är ordets vittne sannt Och min återlösnings pant.
Själens hugnad, Herrans finger, Hoppets ankar, trones
vingar.

3. Kärlekseld och nådefälla, Ljusets ursprung, fridens
band! Du kan hjertat tillfredsställa, När det tärns af ångrens
brand. Gif min anda witnessbörd, Att af Gud jag warder
hörd Som ett barn utaf sin fader, Så är jag förnöjd och
glader.

4. Du är ned af himlen gjuten, Som en ljuslig dagg och
regn; Frid och tröst med dig är sluten, Under Kristi milda
hägn. Ak! så uppsitt, mildelig, Nu min själ, som öppnar
sig. Af din nåd hon sig will fägna Och sig den med tron
tilllegna.

5. Du och alla ting utgrundar, Ja, Guds djuphet wet du
wäl; Derför jag af dig åstundar Underwisning för min själ.
Att jag wet Guds wilja rätt Och kan lesfwa på det sätt, Som
hans ord mig föreskrifwer, Att jag honom tacklig blifwer.

6. Du är helig, dig misshagar Allt hwad synd och orätt är.
Den med otro dig förjagar, Kan du aldrig wara när. Helga

mig i en rätt tro, Att du wärdes när mig bo. Då kan jag försäkrad wara, Att jag skall till himlen fara.

7. Du är nådig, mild, saftmodig, Som en dufwa, men du flyr Bort från den, som, öfwermodig, Ej sitt onda sinne styr. Gif mig trones stilla fröjd, Gör mig tålig och förnöjd, Att jag ej min nästa hatar Eller det, du älskar, ratar.

8. Hjelp, att jag mot synden strider; När jag itapplar, war min staf; Trösta mig den stund jag lider; Styrk mig, när jag somnar af. När jag skall igen uppstå, Gif att jag med glädje må Inför Jesu domstol ställas Och med de utvalda jällas.

(P. Gerhardt † 1676, H. Spegel, J. D. Wallin.)

137. Andra, full af nåde! I all nöd och wåde, Du min tröst förblif. Agg och harm du släcker Och i hjertat wäcker Kärleks eld och lif. Vär du nu min swaga tunga Om din kraft med glädje sjunga.

2. Du kan underwisa Och, wår Gud att prisa På mång' språk och sätt. Af din låga brinne Städs wår håg och sinne, Gud att älska rätt. Och du wärdes nåd beskära, Honom öfwer allt att ära.

3. När betryck och jemmer Hjertat hårdt beklämmer, Låt mig då hos dig Ro och tillflykt finna, Låt det moln förswinna, Som här omger mig. Kom o, nådesol! med gamman Lys och gläd oss allesamman.

4. Kom, Guds dyra gästwa, Som han wärdes lofwa, Och min tro upptänd. Kom, ack, kom min längtan, Kom mitt hjertats trängtan! Och mitt qwal bortwänd. Hjertat får nytt lif och styrka, När du gör det till din tyrka.

5. Hjorten häftigt längtar Och till watten trängtar, När han jagad är; Sjålen sammalunda, När bekymren stunda, Tröst af dig begär. Hon sitt hopp då mände ställa Till den enda glädjekälla.

6. Du, som ny mig denar Och min synd asplanar Genom Kristi blod! Du, all renhets Andra! War mig städs tillhanda, Gör mig wis och god; Vär mig ditt behag att göra, När mitt kött mig will förföra.

7. Styr och för min wandel, Helga håg och handel; Låt min stig och gång, Dig till pris och heder, Syfta dit du leder;

Låt min bön och sång, Som jag frambär till din ära, Läckas dig och frukter bära.

8. Låt ej satan arge, Med sin list den marge, Mig här skada få. Låt mig, när en ände Sker på mitt elände, Himlens glädje nå. Der skall jag, med fröjdsfull tunga, Gud! din ära ewigt sjunga.

(J. Franck † 1677

P. Brast, F. M. Franzen, J. O. Wallin.)

138. Kom, Helge Ande! till mig in, Upplys min själ, upptänd min sinn', Att jag i dig må blifwa. Låt Insa lifswets ljus för mig Och led mig på på den rätta stig, Dig vill jag helt mig gifwa.

2. Uti all sanning led du mig, Förståndet öppna nådelig Och lär mig, Gud! din wilja. Ack! gör mig från all synder ren, Att jag må följa dig allen, Allt ondt ifrån mig skilja.

3. Hjelp, Herre! nåderik och blid, Att jag af hjertat, all min tid, Mig håller wid det ena: Att tro på Herren Jesum Krist Och öfwa kärlek utan list; Min hjälp är du allena.

4. Uppå min sida alltid stå, Att satan mig ej skada må, Ej werlden mig förföra. Med minom ande wittne bär, Att ett Guds barn jag också är, Det han vill jaligt göra.

5. Jag kännes wid min swaghet all, Jag wet ej hwad jag bedja skall. Hwad gagnar eller skadar, O, Helge Ande! bed för mig Och lär mig sucka innerlig Mitt Abba, käre fader!

6. Mig i din nåd behåll du qwar, Som allt i dina händer har; Min onda håg förändra. Hwad jag har syndat, gif mig till; Styrk mig, att godt jag göra vill Och i din fruktan wandra.

7. Gif lycka, Gud! till allt godt werk, Befrämja det, och kraften stärk, Att jag allt mer tilltager Uti din wisdom och din nåd Och alltid följer dina råd Och gör hwad dig behagar.

8. Hjelp mig att nyttja tiden rätt Och skaffa nytta på allt sätt, Mitt pund ej nedergrafwa; Th den, som Gud ej tjena vill, Men gör hwad werlden hörer till, Han kan ej framgång hafwa.

9. O, fröjdeande! statt mig bi I all den sorg jag kommer i, Helt när mig döden fallar. Då hjelp att jag må kristelig Få skiljas hädan, när jag dig Min själ i hand befaller.

(?— J. O. Wallin.)

B). Nådens medel.

1). Ordet.

Ö allmänhet: *Anden som*

139. Vi lofwe dig, o store Gud! Med magt och ära
går ditt bud, Ditt helga ord, Kring himlar
och kring jord. Helig, helig, helig är Herren Gud!

2. Din kyrka glädes i ditt skygd. Hon på ett helleberg är
bygd: Till domens stund Hon hvilar på sin grund. Helig,
helig, helig är Herren Gud!

3. Allt folk skall samlas i des samn, Och böja knä i Jesu
namn, Och lofwa Gud Med kristna tungors ljud. Helig,
helig, helig är Herren Gud!

4. Allt folk omkring din thron en gång Skall sjunga
segrens höga sång, Der Cherubim Beswara Serafim: Helig,
helig, helig är Herren Gud! (J. D. Wallin, † 1839.)

Dav. 19.

140. Af himlens här den högstes magt Förtäljs med
tusén munnar, Det wida fästets ljuša prackt
Hans händers werk förkunnar, Och dagen som ifrån oss flyr,
Bebådar, för den dag, som gryr, Hans ära och hans under.

2. Den rösten hörs af en och hwar, Den gyllne skriften
glänser Från österns portar, lika klar, Till westerhafswets
gränser, Så widt som solen sträcker ut, Från dagens uppgång
till des slut, Sin höga hjestebana.

3. Dock strålar i en högre dag Det fröjdefulla ordet, Der,
gode Fader! ditt behag Är uppenbaradt wordet; Der själen,
af din Anda rörd Och styrkt af Andans witnessbörd, I trones
ljus dig skådar.

4. Ett klarligt ljus af dina bud På all min wäg mig
leder, Och dina löftens nåd, o Gud! Mitt hjertas fröjd
bereder. Din sanning och din fruktan är Mig mera kostelig
och kär, Än alla jordens häfwor.

5. Säll den, som alltid låter sig Utas ditt ord förmana!
Hans lön skall bliwå stor hos dig Wid slutet af hans bana.
Men ho är den, som märka kan, Du Helige! hur ofta han
Emot din wilja bryter?

6. Bewara mig för öfwerdåd, Förlåt de gömda brister,
Och gif, o Gud! att jag din nåd I ewighet ej mister, Dig,
min förlossare, min tröst! Må tackas mina läppars röst Och
dig mitt hjertas tankar.

(S. O. Wallin † 1839.)

Sjunges som N:o 420.

141. Dig ljusensFader! ware pris: Jag fick till rikedom
Det ord, som gör den fromme wis Och gör den
wise from.

2. Hur ljust, hur hjertligt talar du I detta dyra ord
Till mig, som går ett barn ännu, O Fader! på din jord.

3. Wäl har naturens rika praft Med tusen stämmors ljud
Till min försagda tanke sagt, Att du är stor, O Gud!

4. Din wäldighet, ditt majestät, Ditt underfulla råd Jag
såg i solens höga fjät Och gräsets minsta tråd.

5. Dock låg för mig din mening skymd, Ditt hjerta jag ej
fann; Och i en mörk, oändlig rymd, Jag som ett stoft
förswann.

6. Men gryning blef fring Sinai, På Tabor uppgick dag;
Och själen såg, från töcknar fri, Din lag, ditt wälbehag.

7. Förklaradt för mitt samwete Stod helighetens bud;
Till hjertat flöt hugswalelse Med nådens milda ljud.

8. Och tidens qwal fick sammanhang Med ewighetens
tröst, Och himlaröstens återklang Blef hörd i jordiskt bröst.

9. O menniska! det är dig sagdt, Hwad Gud af dig begär;
Hwad han uppå ditt hjerta lagt, Din egen sällhet är.

10. I enfald och i ödmjukhet Håll dig till Herrans ord,
Och låt, när du hans wilja wet, Hans wilja blifwa gjord.

11. Du genom Kristum allt förmår, Som sjelf dig mäktig
gör, När dig hans Anda leda får Och dig hans kärlek rör.

12. Sann tro på Gud och på hans ord, Och kraft att göra
godt, Och frid i himmel och på jord, Är fristnas kall och lott.

13. Till denna lott till detta kall, Mig nåd, o Jesu! gif;
Då wet jag hwad jag göra skall Att få ett ewig lif.

14. I dig är Fadrens wälbehag, I dig wår salighet, O
Jesu Krist, i går, i dag Och i all ewighet!

(S. O. Wallin † 1839.)

Lagen.

142. Beträktom wäl de tio bud, Dem himmelens och jordens Gud Utgifwit har från Sinai; Annu i dag förnimme wi De helga ljud.

2. För mig ej andra gudar haf! Så säger han, som lifwet gaf; Mig frukta, älska öfwer allt, Haf lit till mig, som jag befallt. Så talar Gud.

3. Mitt höga namn misßbruka ej, Ditt tal skall wara ja och nej. Tänk hwad du ber, håll hwad jag lär, Och wördnad för det helga bär. Mins Herrans bud.

4. Tänk på att helga hwilans dag; Besök mitt tempel, hör min lag, Till himlen höj din själ, och märk, Att dit bör slyta allt ditt werk. Så talar Gud.

5. Föräldrar skyldig heder gif Och deras stöd och hugnad blif, Att dig på jorden wäl må gå, Och du här länge lefwa få. Mins Herrans bud.

6. Förstör ej ditt, ej andras lif, Men undfly wrede, hat och fiß. War fridsam, war din owäns wän Och löna ondt med godt igen. Så talar Gud.

7. Mot köttslig lusta war på wakt: En helig Gud på dig ger akt. Låt tuft och ära hos dig bo Och älska den, du gaf din tro. Mins Herrans bud.

8. Tillgrip ej hwad dig ej tillhör, Gör redligt hwad du göra bör; Gif allom sitt, gör allom rätt Och winn ditt bröd på ärligt sätt. Så talar Gud.

9. Ej falskt och argt om andra döm, Om nästans goda namn war öm. War sann, war ssonsam, aldrig hal; Sky både smicker och förtal. Mins Herrans bud.

10. Haf icke lust till nästans hus: War nöjd, så blir din lefnad ljus. Fly afund, list och girighet, Och gläds, när du en lycklig wet. Så talar Gud.

11. Dawß syndens frö uti ditt bröst: Lyd ej begärens falska röst. Ett renadt hjerta Gud begär: För honom wiljan gerning är. Mins Herrans bud.

12. Så säger han: jag är din Gud, Som hämnar mina fränkta bud. Förakta ej mitt majestät, Ty straffet går i brottets fjät. Så talar Gud.

13. Säll den, som håller dessa bud, Han finner nåd för Herran Gud, En nåd, som i mång' tidehvarf, Till fromma barn skall gå i arf. Mins Herrans bud.

(M. Luther † 1546, D. Petri, J. O. Wallin.)

143. Sång nr 39.

143. På Sinai stod Herren Gud, Bland eld och rök och thordöns ljud Han stod, fördold i töcken. Basunen ljöd och Herrans röst Med baswan slog allt folkets bröst, Och berget skalf och öknen. Och Herren talade och böd Och sade: den är ewigt död Som af min budords rätter Blott en åsidosätter.

2. O, samwete, o röst af Gud! Som himlens stjernor, lagens bud Oß lysa ewigt klara. Men hwem på hela jordens rund, Hwem fins, som kan i domens stund Den starke hämnarn svara? En enda fins, som svara kan: Allt är fullkomnad, säger han, Sin blick till himlen höjer Och ner sitt hufwud böjer.

3. Från Sinai till Golgata Ditt öga wänd, o menniska! Och se hwad du har brutit, För dig han lagens wrede bär; O syndare! för din skuld är Hans helga blod utgjutet. O kom, försmält af ånger, kom Och låt ditt hjerta skapas om, Lat tron din anda lifwa Och frukt i kärlek gifwa.

(F. M. Franzen † 1847.)

144. Gud har af sin barmhertighet Till nåd oß arma tagit Och all wår orättfärdighet Med Kristi blod aftwagit. All wår förtjenst är uteläckt: Wår själ, af syndens börda tryckt, Till nåden måste falla.

2. Guds lag war helig, rätt och god; Men, sedan Adam brutit, Sig syndens smitta i wårt blod Från första stunden gjutit. Guds wrede dermed på oß kom, Oß förestod en skräckfull dom; Guds bud nu woro brutna.

3. Till helig lydnad för Guds lag Wårt hjerta måste lifnas Om Guds, den heliges, behag Åt våra verk skall

gifsas. Allt, som är födt af kött, är kött, Besmittadt och i synden dödt Och emot Andan strider.

4. Dock war af nöden, att Guds lag Fullbordan måste vinna, Om inför Gud, på domens dag, Vi skulle misfund finna. Pris ware Gud, som såg vår nöd! Att frälssa oss från ewig död, Sin egen Son han sände.

5. Guds lag för oss uppfylde han Och stillade Guds vrede. Sig fröjde nu hwar kristen man, Att oss den fromman skedde. Till lagen må wi tala så: Trots att du mig fördöma må; Dig Kristus fullgjort hafwer.

6. När nu wi fätte lit härtill Och icke till oss sjelfwa, Gud all vår synd förlåta will Och bördan från oss hwälwa. Vi bli och fromma inför Gud Och få den kärlek till hans bud, Att wi dem gernat lyda.

7. Med tron Guds Ande kommer god, Att oss ånyo föda Och verka i oss annat mod Och köttets wälde döda. De goda verk så komma fram; Vi finna idel synd och skam I hwad wi fordom gjorde.

8. Sann tro ej utan kärlek är, Och frukten trädet prisar. En trogen hafwer nästan kär Och honom godt bewisar. Så warder lagens bud uppfylt: Hwarann wi tjena oförfylt, Som Kristus oss har tjenat.

9. Sann kärlek söker ingen lön; Dock tro wi den tillstunda. Vi fätte den uti Guds skön Och twisla ingalunda, Att wi den säkert skola få; Hans löfte hafwa wi derpå, Dock af hans nåd allena.

10. Så står alltsammans i Guds nåd, Att saliga wi blifwa, Och är uti hans milda råd, Dem trognom det att gifsas. Vi hafwa idel skröplighet; I Gud är all vår salighet. Gud ware pris och ära.

(P. Speratus † 1554,

D. Petri, S. Edmann, J. O. Wallin.)

Evangelium.

145. Om, Jesu! på min wandringsstig Ditt dyra ord ej leder mig, Min själ af natt omgifsas, Och mitt begär Lik böljan är, Som utaf wädret drifsas.

2. Men af ditt evangelium Går ljuset upp i mörkrets rum. Wid denna morgonstjerna Ditt råd jag ser, Din nåd tillber Och gör din wilja gernat.

3. Det löste jag ej glömma will, Att himmelriket dem hör till,
Som hafwa barnafinne. I barnslig tro Och barnaro
Jag lifwets wishet finne.

4. Då skall, i känslan af min brist. Det ord jag wörda,
som är wißt Och kan all sanning lära. Din kärleksröst Skall
bli min tröst, Ditt kors min fröjd och ära.

5. Då skall jag, from och älskande, Uti min Gud en fader
se, En broder i min life, Och heta din, Och komma in Uti
ditt himmelrike.

6. Och salig när jag detta wet, I lydnad och enfaldighet
Jag will till målet strida Och högre ljus I Fadrens hus
Med barnsligt hopp förbida. (S. D. Wallin † 1839).

146. När werldens hopp förtwinadt stod, Likt blomman
uti sanden, Rann upp så klar en helsoflod, Gaf
kraft och mod Att qwalda meniskoanden.

2. Det Jesus war, som huld och god, Blef oß en lifwets
fälla; Wi funno i hans dyra blod Den helsoflod, Som gör oß
ewigt fälla.

3. I werlden han den ende är, Som hugna kan och lifwa
Den syndaångrens smärta tår Och som begär I honom salig
blifwa.

4. Han ljuset är och sanningen, Han wägen är och lifwet;
Den honom söker, finner än, Och äfwen den, Som beder,
warder gifwet.

5. Han genom hela lifwets dag Uträcker sina händer Till
syndare, och med fördrag, Der tron är swag, Han wiken åter-
tänder.

6. Och, som en herde för sin hjord, Allt hwad oß fattas
gifwer; Sin Andas, salighetens ord, Sitt rika bord, Och alltid
trofast blifwer.

7. Hwad skulle Herren göra mer, Att fallna menskor frälse?
Han för oß strider, segren ger, Wår längtan ser Och är vårt
lif och helssa.

8. Wå wi som dina barn få bo När dig och alltid njuta
Kraft af ditt ord till hopp och tro, Till själen ro Till wi
wår wandring sluta.

9. Du är i lidandet vårt stöd, O kärlek! utan life; Du för oss genom sorg och nöd Och qwal och död, Till härlighetens rike. (—?, Peder Däleman, lefde år 1583, S. J. Hedborn.)

Sjunges som N:o 41.

147. Så högt har Gud, oss till stor fröjd, Den fallna werlden älskat, Att han sin Son från himlens höjd Har sändt, som oss har frälsat. I synden war så werlden fänt, Att hjelp ej stod att finna, Ej nåd att winna, Om Gud sin Son ej skänkt. O, menska! det besinna.

2. Men detta är vår själatröst, En källa af all nåde, Att Jesus har oss återlöst Och frälsat af all wåde. O Gud! hur är din kärlek stor, Hur wille du oss lifa, Oss hjelp bewisa; Den der på jorden bor, Kan det ej fyllest prisa.

3. Ty ho, som tror på Jesum Krist, Han ewigt salig blifwer: Den salighet, som förr war mist, Gud genom Jesum gifwer! Ty icke har Gud sändt sin Son, Att han skall werlden döma, Sin nåd bortglömma; Men oss till en stor mån, Will han vår synd förglömma.

4. Men den är redo dömd förwift, Och honom Gud förkastar, Som ej will tro på Jesum Krist, Han till förderfwet hästar; Ty efter han ej wille tro I Sonens namn allena, Guds lam det rena, Gud honom själaro Och himlen skall förmena.

5. Den som till ändan trogen är, Skall lifwet få att ärfwa: Det lif, som döden ej blir när, Månd' Kristus oss förwärfwa. Gif oss, o Gud! en stadig tro, Att Jesum här omfamna Och sedan hamna Der själen hafwer ro. Du oss till dig anamma.

(—? —? J. Kolmodin.)

2) Sakramenterna.

Döpfelsen.

Sjunges som N:o 77.

148. Selge Ande! du som samlar, Lyser, tröstar med ditt ord En förwillad släkt, som samlar Kring en olycksfälig jord: Sanningens och nådens tolf, Som af jordens alla folk Gör en kyrka, der de alla Gud i Kristo fader falla.

2. Wittna städse med min anda, Att och jag af samma Gud Är ett barn som vågar blanda Röstén med de frälstas ljud; Att till mig han äfwen såg, När jag i det tysta låg; Att till mig hans famn och sträcktes, När jag ur det tysta väcktes.

3. När du fordom lif en duswa Sänktes till Jordanens brädd, Hördes orden, sälla, ljuswa, Ned ur molnens delta bädd: Se min Son, till hwilken jag Ewigt har ett godt behag! Ak! ännu med dessa orden Öppnas himlen öfwer jorden.

4. Ak! ännu, när uti dopet Fadrens, Sonens, Andans namn Nämnas, lyssnar du till ropet, Öppnar du din hulda famn. Äfwen jag ur nådens bad Gick, pånyttfödd, ren och glad, Min försonare till möte, I hans helga kyrkas sköte.

5. Då blef hjertat rikt begärowadt Af en himmelsk far och wän. Kan jag glömma, att jag lofwat Bli hans trogna barn igen? Lofwat, under tro och hopp, Egna mina dagars lopp At hans dyrkan och allena Honom älska, honom tjena?

6. Rörande och dyra minne Af det sällaste förbund! Swäfwa troget för mitt sinne Under hwarje lifwets stund. Tala på min skumma stig Om en far, som leder mig; Bland bewärens, plågan, bristen, Säg mig, att jag är en Kristen.

7. Lär mig Jesu kors att wörda Och, ehwad mig förestår, Finna ljus och lätt den börda, Som jag bär i Jesu spår. Wid begärens willoljud, Påminu hwad jag lofwat Gud, Hwad han lofwat mig tillbaka, Så kan jag min skatt bewaka.

(J. D. Wallin † 1839.)

Sjunges som N:o 21.

149. "Qåt barnen komma hit till mig", Så du, o Jesu! huder, Så, menlöshetens wän! från dig Den milda stämman ljuder. Din Anda utgår hwarje stund Att fromma hjertan gläda, Men först uti din nåds förbund App-tager han de späda, Dem himmelen tillhör.

2. Af Andans kraft i dopets flod Wår själ från synden renas Och, genom ordet wis och god, I tron med Gud förenas. In den der blifwer döpt och tror, På nytt af Andan

födes. I honom Sonens kärlek bor, Och hans förhoppning stödes På Fadrens nådelöften.

3. Vär Jesu minne i ditt bröst. Vär det i alla skiften, Det blifwa skall din lefnads tröst Din tröst en gång wid griften. Ditt kors uppå dig willigt tag, Bekänn din tro för werlden, Så hafwer Gud till dig behag, Och, när du slutat färdan, Du än af Herran kännes.

4 O menfkor! wänden om till Gud Och warden barnen like, Blott med ofkyldighetens skrud I prydens till Guds rike. Med kristlig dygd och samwetsro Ert barnskap förklarar, Behåller kärlek, hopp och tro, Och himlens nåd bewarar Uti ett helgadt hjerta.

(J. D. Wallin † 1839.)

Nattwarden.

Sjunges som N:o 97.

150. O Jesu! än de dina Du will omkring dig se, Och af din bittra pina En salig frukt dem ge. Dem in i döden älskar du, Och i din Faders rike Will undfå dem ännu.

2. Dock will du än på jorden Bland oss och stiga ner. För oss ett offer worden, Dig sjelf åt oss du ger Och säger ewigt huld och god: "Tag! det är min lefamen, Och tag! det är mitt blod"

3. Dig Jesu! än wi höra I dessa dyra ord. Oss alla will du göra Till dina wid ditt bord. Oss alla, då du brödet tog, Du slöt intill ditt hjerta, Som för oss alla slog.

4. Det hjertat, som i nöden Den armas tillflykt war, Som bad för oss i döden Och våra synder bar; Det hjertat än med frid och tröst, Med salighet från höjden, Här nalkas trogna bröst.

5. Du kommer, kärleksrike! Ännu i Herrans namn Och för oss i ditt rike Emot en faders famn: En faders, som förlåta will De barn, du återlöste, Och som dig höra till.

6. Dig wilje wi tillhöra, O Jesu! till vår död, Och Herrans wilja göra I medgång, som i nöd. Då blir du när oss alla dar Intill vår lefnads ända, Som sjelf du lofwat har.

(F. M. Franzen † 1847.)

151. Jag kommer, Gud! och söker dig, Förfrossad, stadd
i nåda, Förbarmare! ack se till mig Och mig
med tröst benåda. Jag brutit har mot dina bud, Men Jesus,
medlaren hos Gud, Har världens synder burit.

2. Med ängrens qual fring korsets fot Jag mina armar
sluter: O Jesu! tag den suck emot, Som här mitt hjerta gju-
ter. Jag tröstar på din nåd och magt; Allt är fullkomnad!
har du sagt; Du mig med Gud försonat.

3. Då till ditt bord du träder fram, Låt mig den trösten
finna, Att ock för mig på korsets stam Ditt blod du låtit rinna;
Att du, som fullgjort Herrans lag, Att mig beredt Guds wäl-
behag, Då jag i dig förblifwer.

4. War du mitt skydd mot världens flärd, Mot syndens
magt och willa, Att kronan, som mig är beskärd, Jag icke må
förspilla. O Jesu! du, som frälsat mig, Mitt hela lif jag hel-
gar dig, Din död att ewigt prisa.

(E. F. Sellert † 1769. J. A. Lindblom.)

152. Jesus Kristus är vår helsa, Som oss alla wille
frälja. Med sin pina och sin död Han oss för-
löst ur dödens nöd.

2. Att wi Herren ej förgäte, Har han, i det bröd wi äte,
I det win wi dricke här, Sjelf lofwat att oss vara när.

3. Wid sitt bord han will oss trösta, Att wi äro återlösta;
Wi derom försäkra så, När wi till Herrans nattward gå.

4. Nådens kraft wi då erfara, Endast wi den tro bewara,
Att för oss han bliwit död, Och att han är i detta bröd.

5. Ingen har han vägrat falla, Kärleksfull han bjuder
alla Till sitt helga nådebord: Det är så skrifwet i hans ord.

6. Så är det ock Kristi wilja, Att ej någon skall åtskilja
Hans lefamen och hans blod, Som han bjöd allom, ewigt god.

7. Du skall ock dig sjelf betrakta Och uppå ditt hjerta akta;
In den hit omärdig går, För lifwet han här döden får.

8. Derför ömt din nöd begrund, Och se'n twisla inga-
lunda, Att hans nådeord är sant; Du finner här des underpant.

9. Han wår sweda på sig lade, "Kom till mig", han mild-
rik sade, "Kom! du, som betungad är, Din syndaskuld på mig
jag bär."

10. Detta löste tillhör alla, Som här ödmjukt nederfalla,
Den, som känner synden swår, Till detta bordet värdigt går.

11. När sig syndarn vill besinna Och till bättring krafter
vinna, Åter så i en sann tro, Så får han i sitt hjerta ro.

12. Herre! dig wi skola prisa, Som oß vill så huld be-
spisa. Tack ske dig i ewighet För en så stor barmhertighet!

(S. Hufs 1415, Martin Luther, D. Petri, J. D. Wallin.)

153. **H**wad röst, hwad ljuslig röst jag hör! Upp, själ!
och fira, som sig bör, Den dag, som Herren gör;
I dag till dig sker Herrans ord: "Kom i min famn, kom till
mitt bord."

2. Jag kommer, Jesu! på ditt bud; Men kläd mig sjelf
i helig skrud, Min Herre och min Gud! Ikläd mig din rätt-
färdighet, Att jag må se din salighet.

3. I werlden utan hjälp och hopp, Som ett förloradt får,
jag lopp; Men du mig sökte opp. Du, som de dina tecknat
har, Mig hem på dina armar bar.

4. Lik Petrus, jag på willans stig Förnekade och glömde
dig; Men du ej glömde mig. Din blick mig fann, din kärleks-
blick Till djupet af mitt hjerta gick.

5. Så gif att nu jag aldrig mer Dig, Herre Jesu! öfwer-
ger, Ditt öga till mig ser. Se till att på din wäg jag går,
Och bär mitt kors i dina spår.

6. Och när jag önskar wederså De krafter, som ej mer
förmå, Jag, lik Maria, då Wid dina fötter sitta vill Och,
hwad du talar, lyfna till.

7. Ett enda mig nödwändigt är: Att hafwa dig af hjertat
får Och tro, hwad du mig lär. Af denna kärlek, denna tro, I
lif och död har själen ro.

8. En själ, som du åt himlen wann, På jorden ej sin nä-
ring fann, Af stoft ej mättas kan. Den dryck och spis, som
henne när, Ditt blod och din lekamen är.

9. Dig sjelf du åt de trogna bjöd: Du är det sanna lif-
wets bröd, Som frälsar oß från död; Du är den källa, af
hvars flod En kristen hemtar kraft och mod.

10. Hwad skadar mig allt jordiskt qwal, Som mig betun-
gar utan tal I denna jämnens dal? Det böjer ned en dödlig
kropp, Men lyfter själen till dig opp.

11. Hvad gagnar mig allt jordiskt wäl, Om jag, en usel syndaträl, Får skada till min själ? I döden det som drömmen far, Men Andans frukt skall blifwa qwar.

12. Och Andans frukt är ödmjukhet, Och sanning och rättfärdighet, Och fröjd och fridsamhet, Och ofskuld i en helgad själ, Samt mod och kraft för nästans wäl.

13. Låt ej mitt hjerta blifwa kallt, Men älska dem, som du befalt, Och dig utöfwer allt; Derpå jag kännas skall igen, Och weta att jag är din wän.

14. Så kom, att i mitt hjerta bo! Till dig jag sätter all min tro, Hos dig jag finner ro. Med dig jag lugn till målet går Och trygg på Herrans dag består.

15. Din Ande mig det wittne bär, Att intet mer fördömligt är Hos den, du blifwit när; Ty blif mig när i lif och död, O nådens källa lifwets bröd. (J. D. Wallin, † 1839.)

154. Wår Herras Jesu Kristi död Hugswalar oss i all wår nöd, Och när wi tänke deruppå, En hjertans glädje wi då få.

2. Afplanat har han med sitt blod Den handskrift, som emot oss stod. Mot oss han war så god och huld, Att han betalte all wår skuld.

3. Att detta trofast är och sant, Han gifwit oss en säker pant Uti sin helga nattward, der Wi smake huru ljuf han är.

4. Ty hans lefamen, helig, sann, Så ock hans blod, som för oss rann, Wi undså wid hans helga bord, Som han har lofwat i sitt ord.

5. En härlig spis är detta wißt, På hwilken aldrig blifwer brijt, En himmelsk manna, som wår själ Till ewigt lif bewarar wäl.

6. Säll är då hwarje wärdig gäst, Som sig wid Jesu löfte fäst; Ty Jesus will med kärlek bo Hos den, som har en städigt tro.

7. Samt har det uppsåt att han sig Omvända will och rättelig I Kristo lefwer, synden dör, Och ja Guds helga wilja gör.

8. Men den owärdig går härtill; Ej tror, ej sig omvända will, Han finner ingen frälsning här; På Herrans blod han saker är.

9. O Jesu Krist! vår broder kär, Som för vår skull korsfästad är, Med dina sår du helar väl En sargad och bedröfvad själ.

10. Gif att med dig i denna stund, Vi rätt förnye vårt förbund. Din nåd är rik, din magt är stor. Amen, wälsignad den det tror! (H. Spegel † 1714, J. D. Wallin.)

155. Du lifwets bröd, o Jesu Krist! Som låter dig här finna Den nådig, som sin syndabrist Will ångra och besinna, Dig beder jag så innerlig, Du wille nu bereda mig, Att jag må wärdig wara.

2. Du wärdes mig i denna stund Till nådebordet leda, Och der bekräfta det förbund, Som kan mitt samwet freda; Så att min själ, ej blott min mun, Må af din spis och nådesbrunn Sig kunna wedergifwa.

3. Du wärdes oss, o Herre Gud! Mig kraft och nåd förlåna, Att wandra städs i dina bud Och troget dig här tjena. Begåfwa mig med hopp och tro, Att du må stadigt hos mig bo, När du mig har bespifat.

4. Tag bort allt hat och bitterhet, O Jesu! ur mitt hjerta; Låt mig min synd och orenhet Här ångra med all smärta. Du är för mig på korset död, Har frälsat mig från ewig nöd; Det är min tro, o Jesu!

5. Jag är, o Gud! din nåd ej wärd, Fast mera wärd din aga. Jag är i synd och ondskas snärd; Deröfwer må jag klega. Dock tröstar det, o Jesu! mig, Att du förlåter nådelig Och gerna dig förbarmar.

6. Jag är all full med syndasår; Åh, låt din hand mig hela, Jag är helt blind och wilse går; Din nåd låt mig ej fela. Jag är helt swag, förbarma dig; Förloradt sår, men uppsök mig Och med din hjälp benåda.

7. O Jesu! kom, kom hit till mig, Dig wärdigas mig gifwa, Att dock din kärlek innerlig Må ewigt hos mig blifwa. I nöd och död är du min fröjd, I dig är jag så hjertligt nöjd: Ej skole wi åtskiljas.

8. Sift beder jag rätt innerlig, Låt, Jesu! mig åtnjuta Din helga nattward wärdelig Och mig i dig insluta. Jag

blir i dig, du blir i mig: Du skall och mig på lifwets stig Till himlens glädje föra.

(J. Rist † 1667, J. Arrhenius, J. Swedberg, J. O. Wallin.)

Sjunges som N:o 51.

156. Jag vill i denna stund, Min Gud! af hjertans grund Den stora nåd beprisa, Du wärdigats mig wijsa. Dig vill jag mig nu gifwa Och ewigt din förblifwa.

2. O Jesu, Herre god! Din sanna kropp och blod Mitt hjertas fröjd skall wara, Min tröst uti all fara, Min håg de himmelsk göra, När jorden vill förföra.

3. Ej wårt förnuft och wett Guds wiskhets djup insett; Dock måste sanning winna, All tvekan här förswinna. Guds ord stå faste alla, Om jord och himmel falla.

4. Här är Guds rätta lam, För oss på korsets stam Af werlden djupt föraktadt, Af kärlek till oss slagttadt. Här själen nåd kan finna, Will hon det rätt befinna.

5. Din trohet, stor och blid. Ske, Herre! pris all tid. Du mig nu har upprättat Och mildeligen mättat. Mig wärdes nåd bestära, Att lesa dig till ära.

(J. Olearius † 1684, J. Swedberg, J. O. Wallin.)

Sjunges som N:o 198.

157. Säll den, som hafwer Jesum får Och honom i sitt hjerta bär; Ty ingen större hugnad är, Än hafwa Jesum hos sig när.

2. Jag hörer ingen bättre röst, Jag känner ingen bättre tröst, Än Jesum, som mig återlöst: Han ensam lugna kan mitt bröst.

3. Han är mot ångerfulla god, Han gifwer de beträffa mod, Han renar oss i dopets flod Och styrker med sitt helga blod.

4. Jesus är hjertats högsta fröjd, Jesus gör själen bäst förnöjd; Han lyfter upp till himlens höjd Den under korsets tyngd war böjd.

5. Förnuftet visar ej ett sätt, Hur nåd i himlen går för rätt; Men hjertat, som han styrkt och glädt, Med tron hans kärlek fattar lätt.

6. Jag söker Jesum med all flit, Och har till honom all min lit; Mitt qwalda hjerta längtar dit Från tidens slärd och swel och split.

7. När jag om morgonen uppstår, Jag söker först min Jesu spår Och, som Maria, helst jag går, Der jag om honom kunskap får.

8. O Jesu! som till himlen for, Du konung, öfwer alla stor, Så nåderik likwäl du bor Hos den af hjertat på dig tror.

9. Blif när mig, o Immanuel! Med dig och genom dig min själ Är frälst och wiß om ewigt wäl, Men utom dig en syndaträl.

10. Ifrån ett hjerta, som har byggt På dig sitt hopp, förnöjdt och trygg, Fåfänglighet blir utelykt; Men djupt din kärlek der inträckt.

11. Din kärlek, Herre Jesu Krist! Öf wäpnar mot all werldens list; Den öfwerstyler all vår brist Och återgifwer hwad wi mist.

12. Din kärlek, som i döden brann, Ditt blod, som från din sida rann, Din död, som döden öfwerwann, Förlofning för oss alla fann.

13. Du kom till oss af himlen ned, För oss ditt lif i strid framstred, Och korsets död för oss du led, Att oss förwärfwa ewig fred.

14. Och, att wi detta skole tro, Du wärdes själf uti oss bo, Och hugna själen med den ro, Som wid ditt kors kan härsligt gro.

15. In din lekamen, som wardt död, Ger du oss i wälsignadt bröd, Och uti win din blod så röd, Som läker all vår brist och nöd.

16. Den, som dig undfår wärdelig, Han har Guds rike uti sig, Han finner frid och fröjd hos dig Och wandrar på din wiljas stig.

17. Åh Jesu! oss beredda gör, All syndens magt i oss förstör; Wårt hjerta öppna, wäck och rör, Att wi dig undfå som sig bör.

18. Ja, nu och alltid när oss blif, Allt ondt, o Jesu! från oss drif, Och oss omsider nådigt gif En salig död, ett ewigt lif.

(St. Bernhard † 1153, H. Spegel, J. D. Wallin.)

Spunges som N:o 154.

158. Af helig längtan hjertat slår, Min Jesum jag till mötes går. Af, låt mig se och smaka här, Hur ljuflig du, o Herre! är.

2. Jag hörde rösten af ditt bud, Jag följer nådens glada ljud; Och fram jag träder nu för dig, Förskjut ej mig, förskjut ej mig.

3. Jag usle är i synder snärd Mig hafwa satan, kött och werld, Så grymt bedragit, arma barn; Jag föll i deras snöda garn.

4. Jag mången gång på dig har tänkt, Men åter mig i lustar fänt; Ty samwetet mig gjorde we, Tills det i synden somnade.

5. Du har ditt budskap till mig sändt, Du har mitt öga till dig wändt; Jag klappar rädd, med blygd och qwal, På dörren af din bröllopsfal.

6. Af, tiden ilar med all fart; Ett ewigt mörker stundar snart, Och ryslig ewigheten är För den, du ej din nåd beskär.

7. Du fordom högt mig älskat har, Har än du samma kärlek qwar? Ja! tillgißt syndaren ju får, Som full af ånger till dig går.

8. Af, Jesu! mig och nu tillgif Och mig ej från ditt ansigt brif. O du, som werldens synder bar, Mig nådig och barmhertig mar.

9. Fast jag så mycket ondt har gjordt, Som är inför din thron förspordt, Likwäl jag drifstar fram till dig. Förskjut ej mig, förskjut ej mig.

10. Du är barmhertig; låt, o Gud! Dig täckas mina läppars ljud: En försmak af ett ewigt lif I mitt förslagda hjerta gif.

11. Jag känner mig uti ditt hus, Så tringhwärfd af din nådes ljus: Här bjudes mig så härlig spis Af frukter från ditt paradys.

12. Så wet jag då, hur allt mitt we Jag kan i fröjd förwandladt se: När till ditt helga bord jag går, En himmelskt tröstedryck jag får.

13. Der får jag och ett himmelskt bröd, Som giswer kraft i själanöd. Jag fruktar ej för fattigdom: Din kärlek är min rikedom.

14. O kom, min Jesu! då till mig; Låt reda till mitt bröst åt dig, Att längtans suck dig möter der, Och trones lampa redo är.

15. Och när du nattward hålla vill, Ditt hjerta jag mig tryggas till, Liksom Johannes wid ditt sköt, Om natten, då du brödet bröt.

16. Hwad batar mig en jordiskt glans? Mig fröjdar mer den törnekrans, Jag slätad ser kring dina hår, Då jag hos dig wid korset står.

17. Hwad batar gunst och rikedom! Förutan dig är werlden tom; Förutan dig hwad jordiskt wäl Från döden frälsa kan min själ.

18. Wid dig jag ewigt blifwa skall; Du är mitt lif, min glädje all, Mitt ljus, min rätta dryck och bröd, Min salighet uti min död.

(S. J. Hedborn † 1849.)

159. Gud ware lofwad och af hjertat prisad, Att min själ nu är bespisad Wid Herrans helga bord, hvars himlagåfwor Öfvergå all jordens håfwor! Dig ware pris, o Herre Gud! Du, som allt kan ge och sjelf dig gaf, Och min skuld af kärlek planat af. Att dig lemnar jag och mig; Hwad jag är, jag är i dig. Dig ware pris, o Herre Gud!

2. Hur ljusligt är ditt bord, der kärlek föder Med sitt blod en släkt af bröder, Dem du förbarmande har welat frälsa, Dem du när till ewig hellsa; Dig ware pris, o Herre Gud! Jag stod upp att till min Fader gå, Ende Sonen emottog mig då, Lifwets kalk mig dricka böd, Spiste mig af lifwets bröd. Dig ware pris, o Herre Gud!

3. O! jag skall ej för ewigt smaka döden, Ty och i den sista nöden, Jag wet sig samma kärlekshand skall sträcka Mot mig och mitt fångsel bräcka. Dig ware pris, o Herre Gud! Jesu! gif att wid din nattward då Jag, den minste, och ett rum må få, Och för hwad jag felar än, Möt mig med förlåtelsen. Dig ware pris, o Herre Gud! (J. O. Wallin † 1839.)

160. Hur kan och skall jag dig, o Jesu! nogsamnt prisa? Du wärdes mig med dig uti din nattward spisa; Min själ uppfriskar du med ditt utgjutna blod, Du lindrar hjertats ångst, du gifwer fröjd och mod.

2. Du har min syndaskuld och börda från mig drifwit; Du har gudaktighet och kärlek igengifwit; Du har min swagatros af nåde återtändt, Du till min matta själ ny tröst och styrka sändt.

3. O du, min ädla skatt, du lifwets springefälla, Som dig till egendom åt mig will återställa, Att, blif och war hos mig, så är jag salig wißt, Så är min död mitt lif, hjälp mig, o Jesu Krist! (J. Heermann † 1647, J. Petraeus, J. O. Wallin.)

Sjunges som N:o 35.

161. Dig Jesu! ware ewigt pris För all din nåd och gåfwa, Att dig jag i en jordiskt spis Undfår en himmelsk håfwa. Välkommen war, du ädle gäst! Som dig med mig så nära fäst, Deß är jag glad och sjunger.

2. O Jesu! du mig bjudit in, Att af din nattward spisa. Nu är jag din, och du är min, Det skall i nöd mig lisa. Nu har jag nog i all min brist, Nu är min själ wälsignad wißt: Deß sje dig lof, o Jesu!

3. Låt mig så blifwa städs i dig, Och dig för ewigt tjena! Förblif och ewigt du i mig Och wärdes sist förläna, När jag är stadd i dödens nöd, Att, styrkt af detta nådens bröd, Jag glad till dig må fara! (J. Clearius † 1684, J. Swedberg.)

Nattwardspsalms för en sjuk.

162. Sär ensam på mitt plågoläger Din nattward, Herre! jag begår; Men äfwen här jag hoppet äger, Att du mig arme ej försmår. Swar helst dig ropar nödens röst, Der kommer du med hjälp och tröst.

2. Kanste ej mera här i tiden Din dyra måltid bjudes mig. Är då min lefnadsdag förliden, O Herre Gud! gör nåd med mig. Min hjälp, mitt ljus, o Jesu! war; Så blir min afton lugn och klar.

3. Låt syndaskuldens tyngd förswinna Wid minnet af din kärlekshöjd. Låt mig i nådefalken finna En försmak af din himlafröjd. O Jesu! din försoningsdöd, Hugswale mig i dödens nöd.

4. O Jesu! du, som synd förlåter, Bewisa mig barmhertighet. För tron du himlens port upplåter. Låt mig så se

din salighet. När, Jesu! dig i tron jag ser, Försvinner plågan mer och mer.

5, Ej döden skall mig då försträcka: Min själ, o Jesu! tillhör dig. I grafven vill du själf mig väcka, I domen själf förswara mig; Ty är jag nöjd med hwad du gör; I dig jag lefwer och jag dör.

(C. C. Sturm † 1786, J. D. Wallin.)

C.) Nådens ordning.

1.) Nådewälet.

Sjunges som N:o 78.

163. Store Gud! hwad skall jag göra, Att jag salig warda må? Är jag wald, att dig tillhöra, Eller dömd, från dig att gå? Står i lifwets bok mitt namn? Öppnas eller sluts din famn, När mig döden snart skall fälla Och mig för din domstol ställa?

2. O, min Gud! mitt hjerta bäsvar: Dutforskligt är ditt råd. Mellan lif och död jag swärfvar. Wågar jag wäl hoppas nåd? Af det finnes ju hos mig Intet gällande för dig? Männ, en gång af synden däråd, Jag kan wara en utforad?

3. Ja! du wid dig själf har swurit, Att du ej will syndarns död. Denna ed har Jesus burit Till en syndig werld i nöd. Den är skrifwen med hans blod; O min själ! så fatta mod. Den till ändan trogen blifwer, Honom Herren lifwet gifwer.

4. Till den himmel, som blir allas. Swilka honom höra till, Ingen är, som icke kallas, Ingen han borttappa will. Till hans hjerta en och hwar Lika öppen tillgång har, Samma röst till alla ljuder, Samma frälsning han dem hjuder.

5. "Kommen alle, som arbeten! Allt är redo!" ropar han. "Nåden, friden, saligheten Jag åt sorgsna själar wann. Och, du wilseförde! kom; Will du lefwa, o wänd om, Öfwer gif den breda wägen!" Så han ropar, huld och trägen.

6. Men den hjertat framgent sluter För hans kallelse och nåd; Den hans salighet förskjuter, Fräck i synd och öfwerdåd; Den ej bättrar sig och tror, Men i synden säker bor, Han sin dödsdom själf har skrifwit, Han, blott han, förkastad blifwit.

7. Jesu! gör mig angelägen Om hwad ewigt gagnar mig. Du till himlen wijat wägen, Låt mig dit och följa dig; Att

jag, frälsst från synd och last, Min utforelse gör fast, Och beskyddad för all fara. Din i lif och död må vara.

(S. Åström † 1844.)

2). Kallelsen, Wäckelsen, Upplysningen.

Sjunges som N:o 77.

164. Allt är redo, fallna slägte! Hör den röst, som kallar dig Och, ur dödens mörka hätte, För dig fram på lifswets stig. Nu är salighetens dag; Känn din Faders hjertelag. Bästja att den nåd förskjuta, Som ännu dig bjuds att njuta.

2. Gud sin kärlek dig förklarat, Meniska! redan wid ditt fall; I sitt ord han uppenbarat Hur ännu du räddas skall: Han ännu dig tar emot, Om i redlig syndabot Du för honom faller neder Och i tron om tillgift beder.

3. Ack! om du ditt hjerta sluter För den röst, som kallar dig; Om du än den hand förskjuter, Som ifrån förderfwets stig Dig så gerna leda will; Wet att en gång slutes till Nådens dörr, dit Gud dig åter Aldrig, aldrig kallas låter.

4. Men om du, af ånger slagen, Har ditt intet känna lärt, Gläds att han, som uppfyllt lagen, Har dig himmelen befkärt. Hör hans ewangelium: Kom till bordet, här är rum; Här skall himmelsk spis dig nära, Att din tro må frukter bära.

5. Gud, min Frälsare! jag beder: Må ditt ord ledsaga mig, Att mig werlden ej förleder Till ett återfall från dig; Din lekamen och ditt blod Mig förläne kraft och mod, Till att segra i all fara, Att jag din må ewigt vara.

(?—, E. Dahl † 1809, J. O. Wallin.)

Sjunges som N:o 33.

165. Waf upp! hör wäkten ljuder Från Sions murar än. Se nådens sol dig bjuder En bättringsdag igen. Men snart skall budet fara Från lifswets furste ner, Och i hans namn förklara, Att ingen tid är mer.

2. För sent skall syndarn wafna, Der ingen morgon är, Der han skall ewigt sakna Den nåd han spilde här, Der inga böner höras, Der ingen bättring sker; Ty kan wäl bättring göras, Då ingen tid är mer?

3. O, du i synden döde! Se denna ewighet, Der allt är mörkt och öde Och ej af ändring wet. Att synden hopplöst minnas: O mast! som ro ej ger, Ack! kan wäl hoppet finnas, Då ingen tid är mer.

4. Waf upp! hör ropet skallar: Nu är behaglig tid, Nu gäck dit Herren fallar Med bön och bot och strid. Will du den nåd förnimma, Som syndarn bjuds ännu, Så tänk hwar dag, hwar timma, Att nu är tid, blott nu.

(F. M. Franzen † 1847.)

166. Gud, min Gud! som dig förbarmar; Du, som icke will min död, Jesu! rädd mig dina armar, Der jag ligger i min nöd. Synd och qwal mig öfwerhoppa: Låt mig icke fåfängt ropa. Jesu! du min hjälp och tröst, War mig nådig, hör min röst.

2. Nu jag ser, hur jag gjort illa, Jag, som på förderfwets stig Låtit werlden mig förwilla, Låtit synden fångsla mig. Nu omsider jag försarit, Hur mitt hopp bedrägligt warit, Då hos dig, o Gud! min själ Icke sökt sitt högsta wäl.

3. Men jag finner, till min smärta, Att ännu hos mig jag bär Samma tygellösa hjerta, Samma swäckfulla begär. Att jag dem må kunna dämpa, Jesu! lär mig städse kämpa, Och, i kraften af ditt blod, Gif mig styrka, gif mig mod.

4. Ja, mig strida lär i tiden, Och när jag ur tiden går, Gif uti den sista striden Att jag segerkronan får; Att jag, frälst från ewig fara, Måtte, bland de sällas skara, Milde Jesu! prisa dig, Som ur nöden hulptit mig. (—, C. Dahl.)

167. En syndig man, som låg i syndens dwala, En himla-röst så hörde till sig tala: "Waf upp, waf upp! hör ordet, som hugswalar; Se, hwilket ljus beskiner berg och dalar!"

2. Hvars är den röst, som går till hjertegrunden? "En ängels från de himmelska förbunden. Ack, sof ej mer: med tunga, mer ej bunden, Sjung Herrans lof, den sköna morgonstunden."

3. Ett sorgfullt bröst har ej en ledig tunga; I själanöd ho kan med glädje sjunga? Bland jordens barn, de gamla som de unga, Den nöd är stor; ty synder ofß betunga.

4. "När syndaren vill sig till Gud omvända, Gud honom hjälp af höjden lofwat sända. Säll är du själ! Gud ser till den elända; Han ock för dig skall lifwets ljus upptända."

5. Den syndige stod upp: hans qwal fick lisa, Hans håg blef warm, sin Gud han wille prisa; Han öfwer sig ett himmelskt ljus såg lysa, Och andaktsfull han sjöng sin morgonwisa.

6. Miskundlig Gud! låt nådens sol upprinna, Att för deß ljus må syndens nöd förswinna; Din Andas kraft låt mig, o Jesu! vinna, Åt låt mig nåd för dina ögon finna.

7. All werldens ljus! liksom en morgonstjerna Du rinner opp, att lysa, värma, värna De jordens barn, som sig till himlen ärna: Jag skådar dig, jag följer dig så gerna.

8. Pris dig, som ej tillstodde mig att sofwa I syndens sömn; min mun förmår ej lofwa Den nåd, hwarmed du wärdes mig begåfwa; Mitt hjerta tag, tag mot den ringa häfwa.

9. Förfsonare! du har för mig och alla Tömt wredens kast och smakat dödens galla. Dig vill jag tro, dig älska, dig åkalla, Och med din hjälp, ej mer i synden falla.

(J. O. Wallin † 1839.)

Sjunges som N:o 111.

168. Store Gud! som handen räckte Mig till räddning i min nöd, Och mig med din Anda wäckte, Då jag låg i synden död, Wärdes ock min själ upplysa, Att hon rätta wägen ser, Och ej wrångwis irrar mer.

2. Gif att jag må kunna skada Widdan af mitt öfwerdåd, Djupet af min själawåda, Höjden af din dyra nåd. Låt den rätta morgonstjernan Stråla klar, på det min själ Må förstå sitt fanna wäl.

3. Åt med ånger, blygd och smärta, Mina synders mängd jag ser; Men ifrån ditt fadershjerta Flödar nåden mycket mer. Lagens blit uti korset fälle, Släkt uti ditt dyra blod, Som ingifwer frid och mod.

4. Skingra, Gud! all twiflans dimma, I ditt ljus låt ljus mig se, Låt i trone mig förnimma, Att blott du kan frälsning ge, Att den wäg, som Jesus banat, Är den enda jag kan ga, För att lif och räddning få.

5. War mitt ljus på lifwets bana, War mitt ljus i dödens dal. Låt mig, fri från syndens wana, Lagens hot och

ångrens qwal, Mer och mer det landet nalkas, Der allt mör-
ter skingradt är: Ty du själf är solen der.

: 1111 (S. Åström † 1844.)

En länge förhårdad syndares uppvaknande.

Sjunges som N:o 95.

169. Mitt samwet ur sin långa dwala Med bäs-
wan ändtlig waknat opp: Ack! utan kraft att mig
hugswala, Jag ryser för mitt lefnadslöpp. Det ligger för mig
som en kedja Af willor, dårskaper och brott. Jag bär mitt
straff och kan ej wädja Ifrån den dom jag redan fått.

2. Min lycka spild, mitt lugn förswunnit, Mitt goda namn
förstördt jag ser: Rikt offren, som till aska brunnit På Molochs
altar en gång ner. Och nu, då ångren, qwalet, nöden Med
långsam brand mig själf förtär, Swad blir min lott? jag fruk-
tar döden, Och lifwet mig förhatligt är.

3. O! kan wäl denna branden släckas? Jag har förtram-
pat dina bud; Jag må wäl darra och förskräckas, Att du rätt-
färdig är, o Gud! Du helig är: du måste straffa De dödens
barn, som ej i tid Med fruktan och med bäs-
wan skaffa Sin salighet och själsfrid.

4. Swart skall jag fly, när du will falla? Jag göms ej,
Helige! för dig, Fast jordens berg uppå mig falla, Fast graf-
wars högar skyla mig. Swarthän, om du dig ej förbarmar,
Will jag wäl gå? — ack, haf fördrag! Jag kastar mig i dina
armar: Gör med mig efter ditt behag.

5. O du, som kom att wreden dämpa, Fullkomnande Guds
kärleksråd, Min bön, lik Israels, skall kämpa Med dig, till deß
jag winner nåd. Min tro, lik Moses staf, skall klappa På
salighetens klippa jemnt: O du, som ingen will borttappa Af
dem du med ditt namn har nämnt.

6. Mig i den kärleksfulla wården Du, gode herde! äfwen
flöt; För mig din swett i örtagården, Ditt blod på Golgata
du göt. Du och från mig ej welat skilja Ditt sista gällande
förlåt! Blott jag mig gifwer i din wilja, Blott wi ej mera
skiljas åt.

7. Så hör mig, jord! må himlar höra, Och wittna mellan
Gud och mig; Jag beder: lär mig bättring göra, Och du, o

Gud! förbarma dig. "Så sant jag lefwer", du förklarar, "Jag syndarens förderf ej will"; "Så sant du lefwer", rörd jag swarar, "Hör jag i lif och död dig till."

(B. Mänter † 1793, J. O. Wallin.)

170. Swart flyr jag för Gud och hans ewiga lag? Den drabbar mig nära och fjerran. Hur skall jag, på domens förfärliga dag, Wäl kunna bestå inför Herran? Gud ware mig syndare nådig!

2. Jag bätswar, då jag uppåt himmelen ser, Der stå mina synder beskifna; Och fastar till jorden jag ögonen ner Der äro de alla bedrifna: Gud ware mig syndare nådig!

3. Swart skall jag mig wända, hwar finner jag tröst I denna min jämmer och smärta? Förskräckt jag af ångest mig slår för det bröst, Som hyser mitt syndiga hjerta: Gud ware mig syndare nådig!

4. O du, som mig skapat, min frälsare bli; Mig lede, mig styrke din Ande; Din frid mitt oroliga samwete gif, Med tröst mina tårar du blande, Gud ware mig syndare nådig!

5. O Jesu! det blodet, som talar så mildt, Ditt blod, som från korset flöt neder, Gif att det på mig ej må blifwa förspilt, På dig jag förtröstar och beder: Gud ware mig syndare nådig!

(O. Kolmodin † 1753, C. Dahl, J. M. Franzen.)

3). Omwändelsen.

Kristlig själspröfning.

171. Bepröfwa mig, min Gud! förnim hur jag det menar: Om werlden eller dig, i håg och werk jag tjenar. Se till, om ej ännu på orätt wäg jag är; Och led mig på den wäg, som till ditt rike bär.

2. I dopets helga bad du mig en fader blifwit, Mig nådens barnaskap och löftets arf du gifwit; Har jag och som ditt barn, i allt mitt lefnadslopp, Dig fruktat, älskat, lydt, med hjertats tro och hopp.

3. Har jag ej spart den kraft, den tid, du mig förunnat, Att werka i min frets det goda, som jag kunnat? Och gick, der jag det gjort, i min beräkning in, Ej mera werldens dom, än samwetets och din.

4. Har jag med trohet förjt för dem, du mig förtrodde? Med godhet dem bemött, som af mitt bud berodde? Och warit i mitt fall, min hydda och min bygd, En wärdig föreshn af ordning, flit och dygd?

5. Har jag mot hämdelust och afund mig bemannat? För dem mig hatat, bedt, wälsignat dem mig bannat? Har jag gjort allom rätt, och önskat allom godt, Wid andras lycka glad, och nöjd med egen lott?

6. O Gud! har denna röst ej smickrat, ej förtalat, Men, lika öm och sann, bestraffat som hugswalat? Har denna hand jag räckt till nättans hjälp i nöd, Till den betrycktas wärn, den öfwergifnas fröd?

7. Har jag med andans kraft, mot köttets lusta kämpat? Dess wäckta gnista qwäft, dess första utbrott dämpat, Att ej begärelsen i hjertat synnen födt, Och, i fullbordad synd, jag andeligen dött?

8. War jag, i glädjens dag, blott glad uti din fruktan? War jag, i sorgens dag, med tålmod din tuktan? Gaf jag, i fröjd och nöd, dig tacksamhetens pris, Förwissad att i allt du nådig är och wis?

9. O Gud! ho märka kan, hur ofta här han bryter? Gå ej med mig till doms: du skådar hwad jag tryter. Hwad jag misshandlat har, för Jesu skull gif till; Jag på en bättre väg härefter wandra will. (J. A. B. Weigel † 1806, J. D. Wallin.)

Bättringens nödwändighet och wådan af dess uppskof.

172. Tiden flyr! när will du börja, O min själ! För ditt wäl Att med allwar förja? Gud dig ropat och han ropar Dig ännu. Hwad gör du? Skuld på skuld du hopar.

2. Stanna och din frid besinna! Gud är sann: Än du kan Nåd och tillgift winna. Här är döden, här är lifwet; Märk härtill! Det du will, Skall dig warda gifwet.

3. Men förspill ej nådetiden. Åh, så dyr! Se, han flyr Och är snart förliden. Dröj ej, tills de onda dagar Hinnas opp. Ärens lopp Kraft och mod förswagar.

4. Medan du ännu kan syna, Öfvergif Syndens lif, Ur förderivet skunda. Sökt af Herran, låt dig finna, Medan du, Har ännu Tid att bättring vinna.

5. Sök att på din brist ej skylla. Kraft Gud ger Den som ber, Vill din bön uppfylla. Lär att bedja, waka, kämpa; Gud skall då Med dig stå, Syndens wälde dämpa.

6. Sök i tron, med ångrens smärta, Jesu nåd, Följ hans råd Med ett ödmjukt hjerta, Då skall dig hans Ande stärka I ditt fall; Si han skall Håg och gerning verka.

7. O min Jesu! jag vill hasta, Att med bot För din fot Mig i stoftet kasta. Wiß att du min synd förlåter, Dig jag vill Höra till. Jesu! tag mig åter.

8. Jesu! wärdes sjelf mig föra På den stig, Der du mig Lofwat saliggöra. Aldrig från min själ sig stilje Stadig tro, Stilla ro, From och lydig wilje. (J. D. Wallin † 1839).

173. I dag om Herrans röst du hör, Upp syndaträl! Och bättring gör, Wak upp ur syndens dwala. Besinna, o, besinna här, Hwad du din Herra skyldig är; Du kan det ej betala. Men fall med bot Till Herrans fot, Och längre ej förhala.

2. Du länge nog har synden tjent, Och, med de pund dig Gud förlänt, Blott öft ditt skuldregister. Du werlden följt på willans stig. Hwad blir den tack hon bjuder dig, När deß behag du mister? Hwad har deß röst Att dig till tröst, När snart ditt hjerta brister?

3. Åck, fruktan, sorg och samwetsqwal Och blygd och plågor utan tal, Se der den lön hon gifwer! De grunder, i din wälmagts tid Hon blygde för ditt hjertas frid, I nöden hon upprifwer; Och hennes mun I domens stund Sjelf wittnet mot dig blifwer.

4. Fly werlden innan hon dig flyr, Och nådens tid, så fort och dyr, För dig ej mera dagas. Dig bättra medan än du får, Ty, dag från dag och år från år, Din kraft, din håg förswagas. Åck syndaträl! Din arma själ Skall snart ifrån dig tagas.

5. Räds då, att ej den sena bot, Som wäcktes blott af dödens hot, Skall lända dig till nytta, Åck lit ej på, att de

begär, Som fängslat dig wid grufset här, Bli då i hast för-
hytta. Åh! lit ej på Att ängren då Skall dig i himlen flytta.

6. I dag din våda öfverväg. Och slå dig för ditt bröst
och säg: O Fader dig misfunda! Lif en förlorad son jag är;
Mig slården lika inföft här; Jag vill och sammalunda I tid
stå opp, Och ej mitt hopp På owis framtid grunda.

7. Jag syndat har mot dina bud: Förlåt mig det, och lär
mig, Gud! Deröfwer hjertligt förja. På min misgerning
mer ej tänk, För Jesu skull mig krafter skänk, Ett heligt lif att
börja, Och så din nåd, I råd och dåd, I lif och död förspörja!
(J. D. Wallin † 1839.)

Behofwet af Guds nåd, wid känslan af bättringens ofullkom-
lighet och syndens bedröfliga wälde.

Sjunges som N:o 239.

174. Jag arma menska, ho skall stila Min själ från
denna dödens kropp? Jag löfte gaf, jag hade
wilja, Att bryta af mitt syndalopp, Men, ah! min trohet
war ej lång; Jag föll, jag föll och denna gång.

2. Åh! det begär, som jag fördömer, Lifwäl jag hemligt
hos mig när. Min goda föresats jag glömmar I samma
stund jag frestad är. Åh, we mig usle syndaträl, Hur jag
förstör båd' kropp och själ!

3. Jag wet, o Herre! hwad mig felar: Jag twänne herrar
tjena will. At werlden jag det hjerta delar, Som dig bör
odelt höra till. Åh! jag är lika varm och kall För Kristus
och för Belial.

4. O Jesu! kunde jag allena Dig öfwer allting hålla fär,
Med himmelsk kraft jag skulle genast Bemannas mot allt ondt
begär. Om jag till dig mig hölle rätt, Då bleswe segren wiß
och lätt.

5. Så gif mig tron uti mitt sinne, Så sänk till mig din
Ande ner. När han är i mitt hjerta inne, Kan lustan der ej
rasa mer. Hon mig ännu försöka må, Dock med din kraft
skall jag bestå.

6. Med mistro till min egen styrka, Med waksamhet och
bön till dig, I dig jag hjelparen skall dyrka Och ledaren på

lifwets stig; Och när jag möts af syndens nät, Jag trotsar ej, men undflyr det.

7. Så skall min själ allt mera lugnas, Allt mera stärkas i all strid, Så skall mitt hjerta framgent hugnas Med din wälsignelse och frid; Och fristlig tro, i nådens skygd, Bekröna mig med fristlig dygd. (B. Mänter † 1793, J. O. Wallin.)

Sjunges som N:o 167.

175. Bönhör mig, Gud! bönhör den swage anden, Som, swigtande i striden, till dig beder. Min Trälsfare, om du ej räcker handen, Lif Petrus jag i djupet sjunker neder.

2. Betungad, jag det kors ifrån mig kastar, Det du mig gaf att bära och att wörda. Dock sjunker jag: ack! hjertat är belastadt Af egen tyngd, af syndens swåra börda.

3. Jag skröt af dygd, då frestelsen war fjerran; Jag usle! ack, hur plötsligt, wid dess möte, Jag glömde mig, lif Simson glömde Herran, Och slumrande jag sjönk i syndens sköte.

4. Jag ropet hört: "wak upp! du blir förgången." Jag wagnar upp, will slita syndabanden, Förmår det ej: ack! jag är blind och fången: Warfunna dig, o Jesu! rädd mig handen.

5. Gif mig min syn, att jag må se mitt bästa; Slit syndens band, du det förmår allena. Och wisa mig det helande Betesda, Det Siloa, som kan mitt hjerta rena.

6. Det är ditt blod, som syndafären helar, När jag dess kraft med otro ej förskjuter. Det är din nåd, som ljus och tröst mig delar, När jag mitt bröst ej för din Anda sluter.

7. Jag tror: o Gud! min otro wärdes hjälpa; Jag bättre ras will: ack, styrk min matta wilja. Låt köttets magt ej mer i synd mig stjelpa. Ej werldens lust mig från din kärlek skilja.

8. Ransaka mig, förnim hur jag det menar; Mig uppehåll, att jag ej modet faller, Men wandrar from förbi de stötestenar Och de försåt, dem frestarn för mig ställer.

9. Då wet jag wist, att, när med blygd och smärta Jag ser min synd, och ångren hjertat gnager, Är du, o Gud! dock större än mitt hjerta, Och än till nåd för Jesu skull mig tager.

(J. O. Wallin † 1839.)

Sjunges som N:o 51.

176. **S**warthän skall jag dock fly Ur syndens djupa dy?
Med mina brister många, Hwar skall jag trö-
sten fånga? Ty hela werlden wida Ej lisa kan min qwida.

2. O Jesu! rif af nåd, Uppå ditt bud och råd Min sorgs-
na själ framträder Och af din nåd sig gläder. Ditt blod mitt
samwet renar Och mig med dig förenar.

3. Jag ditt sorgfulla barn, Besnård i syndens garn, Mig
i din famn nu kastar, Med allt hwad mig belastar. I dina
får jag sänker Det qwal mitt hjerta fränker.

4. Med ditt menlösa blod, Den sköna röda flod, Åttwå
misßgerning mina, Upptag mig bland de dina; Min synd du
ej påtänke I hafwets djup den sänke.

5. Du är min enda tröst, Du har mig återlöst; Hwad jag
mig har förbrutit Har du i grafwen slutit, Gif att jag mig ej
åter I synden söfwas låter.

6. Den ondskan är wäl stor, Som än i hjertat bor Men,
Jesu! wid din sida, Jag mot allt ondt kan strida. I dig min
kraft jag finner, Hos dig min sorg försvinner.

7. Mig mycket jela kan, Dock är din lofwen sann, Att du
af nåd will skänka Mer godt än jag kan tänka; Med dig jag
trygg kan wara I all min nöd och fara.

8. Om werld och ondt begär Och hela satans här Mig
wille från dig draga; Dock skall jag dem förjaga; Ty du mig
styrka gifwer, När jag dig trogen blifwer.

9. Min Jesu uppå dig Förlåter jag städs mig. Hwem
kan mig nu förderfwa? Ditt rike skall jag ärfwa, Som du mig
skaffa månde, När du led dödens wände.

10. Skrif i mitt hjerta in, Att jag är ewigt din: Hjelp
att jag gör din wilja, Flyr hwad oß kan åtskilja Och sist det
lif får njuta, Som ingen död skall sluta.

(J. Heermann † 1647, Z. Springer.)

Sjunges som N:o 70.

177. **A**ck, hwar skall jag tillflykt finna? Ack, hur qwäl-
jer synden mig, Djupt mitt hjerta ängslar sig!
Omniigt mina tårar rinna. Sorg och ånger i mitt bröst
Bemna mig förutan tröst.

2. Gud! din tuftan har mig slagit, Du mitt samwete har wäckt. För desß hot är jag försträckt; Synden, som min själ bedragit, Har mig fjerran från dig fört Och min själaro förstört.

3. Ack! hwartut skall jag mig wända, I min stora nöd och brist? Om ej du, o Jesu Krist! Wäg din Nuda wärdes fända, Faller jag ur syndens nöd, Wißt uti en ewig död.

4. Jesu! du som täcktes bana Salighetens smala stig, Din förtjenst tillegna mig Och nytt hjerta i mig dana, Jag till nadaftolen går, Der jag lif och helja får.

5. Jesu! utgjut i mitt hjerta, Som bedröfwadt är, din nåd. War mitt bistånd och mitt råd, Så förswinner syndens smärta, Herren warder än mig blid, Och mitt samwet får hans frid.

6. Ja, jag redan saligt finner, Att min bön af dig är hörd. Nu din Nudas wittnesbörd, Som till detta hjerta hinner, Wäg den ljuswa trösten bär, Att min skuld afplanad är.

7. tack, min Gud! för denna nåde, Att du hafwer tröstat mig. Si, mitt hjerta fröjdar sig: Jag är frälst från syndens wade. Gud ske pris! nu är mig wäl: Lofwa Herran (Gud min själ!

(J. Wulthejus † 1700, G. G. Adlerbeth.)

178. Är jag allen en främling här på jorden? Är jag till rof åt sorgen lemnad worden? Hwar finnes tröst? Hwar får mitt hjerta ro? Hwar skall jag fri för qwal och jämmer bo?

2. Hwar morgon, då ny dag öf solen gifwer, Min sorg och ny, min nöd föröfad blifwer; Hwar aften, när de andra gå till ro, Då wakar jag med tarar i mitt bo.

3. Min själ försträcks, mitt hjerta är bedröfwadt För all den synd och ondskas jag föröfwat. Min skuld jag ser, min dom mig förestår, Ehwar jag är, ehwart jag flyr och går.

4. O! hade jag dock dufwowingar snälle, Jag flöge bort, långt bort från detta ställe; Dock, hwem kan fly för Herrans starka hand? Att gömma sig fins icke rum och land.

5. Jag flyr till dig, o du, som dig förbarmar, O Jesu Krist! jag flyr i dina armar. Der finnes tröst, der får mitt hjerta ro, Der skall jag fri från qwal och jämmer bo.

6. Jag gerna vill min faders tuktan draga, Ty han sitt barn till bättring blott vill aga. Med tålmod och ödmjuk, lydig själ, Är agan nåd, och korset är mitt wäl.

7. Jag mycket har, ja, gräsligt mycket brutit; Dock har din nåd ännu mig ej förskjutit; Ty du är god, o Herre Zebaoth! I Jesu namn du tar min suck emot.

8. Jag fattar mod och mig till glädje gifwer, Att du den son, det får, som wilse drifwer, Den penning, som war borta, letar fram, Och friar mig från syndens straff och skam.

9. För Jesu skull du vill mig nådigt skona; Du ock åt mig förwarar ärans krona, Och förer mig, igenom korta qwal, Till ewig fröjd bland de utwaldas tal.

(Rist + före 1683, Arrhenius.)

Sjunges som N:o 78.

179. O, du bittra sorgefälla, O, du usla syndakropp! Ho skall hjertat tillfredsställa? Ho skall rätta sinnet opp? Ho kan frälja mig ur nöd? Gör det, Jesu! för din död. Ryck mig ut ur werldens snara, Öppna mig din himmel klara.

2. Herre Gud! jag war fullslagen Och af satans råd förstörd, Af hans onda hop bedragen, Af hans arga list förstörd. Men din milda nådeshand Sönderstet hans grymma band. Jesus hafwer för mig kämpat Och hans magt för ewigt dämpat.

3. Fader! ack, hur kan jag tänka Utan sorg och häpenhet, På de synder, som mig fränka, Och mitt hjerta med mig wet? Då jag lust till werlden fick, Bort ifrån ditt anlet gick, Att en träl af synden blifwa, Då jag dig bort hjertat gifwa.

4. Ack! hwart hade jag dock lupit I min dårskaps öfwerdåd? Öppnadst war mig asgrundsdjupet; Men min själawän fann råd. Med sin nåd han wäckte mig: "Syndare! besinna dig, Will du så Guds rife sälja, Och så flyktig lust utvälja?"

5. Ack! det gör mig hjertans qwida, Att så djupt jag fallen är. Jesu! i din öppna sida All min tillflykt jag begär. Med ditt helga, dyra blod, Styrk i stridens stund mitt mod. För din hårda död och pina Stänk mig, Jesu! glädjen dina.

6. Medan du mig unnar lefwa, Will jag, med din Andas kraft, Mig ej mer i inaran wäfwa, Der mig synden fången

haft. Låt din Anda med mig stå, Att jag rätt må wägen gå;
Låt mig bland de frommas skara Få hos dig i glädjen wara.

(J. Q. Wirsfeld, † 1686, A. P. Amnelius, J. O. Wallin.)

Änger och Tro.

180. Beklagad af allt sinne Må jag min själanöd. Med
Davids sorg jag finne Hur jag är andligt död.
Jag det wäl wet, Det gör min synd allena: Ack! mitt begär
orena Gör all min uselhet.

2. O Gud! jag mig bekänner En syndare för dig, Jag
finner, ser och känner Ej annat uti mig, En ond åtrå Och
werldens lustar snöda, Som själen ewigt döda; Ack! hjertat
brista må.

3. O Herre! mig benåda. Min Gud och Fader! blid,
Min själ är stadd i wåda; Jag swigtar i min strid. Gif mig
din frid Och wärdes mig bewara Från satans falska snara,
I denna pröfwotid.

4. Hjelp att jag ej bortkastar Med synd och oundska mer
Ditt ord, som synden lastar, Men tröst i ångren ger. O
Herre! båd, Låt mig så trofast blifwa, Att ingen mig kan
drifwa Från dig med list och wåld.

5. O Kriste! du allena Mig tröstar först och sist; Du är
Guds ord det rena, Som helar syndens brist. Det är ock
wißt: Du mig har täckts förwärfwa, Att jag kan himlen
ärfwa; Pris dig, o Jesu Krist!

6. Blij Helge And'! mig nära. Utaf din gudomsmagt
Kan du all sanning lära, Som Kristus hafwer sagt. Din
wård och wakt Mot kött och werld mig låna; Och lär mig
Herran tjena Af all min håg och aft.

(B. E. [på danska 1536] —? [på svenska omtr. 1572], J. O. Wallin.
Konung Erik XIV är, enligt Beckman, icke psalmens författare, ehuru
han i de flesta upplagor uppgifwes wara det.)

Dav. 51.

181. O Herre Gud! gör nåd med mig För den misfönd,
som är i dig, Du will ju hjälpa alla, Som dig
i nöd åfalla. Min nöd är stor; med skräck och qual Jag ser
på mina synders tal. Swad är att jag dem gömmer, När du
mig ser och dömer? För dig jag syndat, dig, som ser I mörk-

ret och i hjertat ner. Mot dig jag brutit, dig, hwars lag, Rättfärdige! till domens dag Ej skall en pridf förlora.

2. Si, jag i synd är född och närd, Och fostrad i en syndfull werld; Dock, skapad till din ära, Gif jag din sanning lära. I dina werk, din lag, din nåd, Jag tillbad dina dolda råd; Men under mörkrets wälde Mig werldens lustar fälde. Gud! skall jag dö en syndaträl? Gifs ingen räddning för min själ? O Jesu! du kan twå mig ren Och gifwa frid åt dessa ben, Dem syndens börda krossat.

3. Wänd bort ditt ansigte, o Gud! Från all min wandring mot ditt bud. Nytt hjerta hos mig dana Och styr min framtids bana. Sänd mig din Ande, gjut din tröst, Gjut mod och wißhet i mitt bröst, Att ingen magt må skilja Min håg ifrån din wilja, Att, stadig sjelf på lifwets stig, Jag wisar andra wäg till dig. Så skall ditt Sion byggas opp, Der dig, i kärlek, tro och hopp, Blott hjertats offer täckas.

(M. Greiter † 1550, L. Petri, J. M. Franzen.)

David. 130.

182. Af djupets nöd, o Gud! till dig Jag ropa må och klaga; Din milda öron wänd till mig, Min röst låt dig behaga; Ty om du synden räkna will Och blott din stränga rätt se till, Ho kan då för dig blifwa?

2. Så är oß nu ej annat råd, Att synden från oß skilja, Än fly i trone till din nåd, Din ewigt goda wilja. På jorden finnes ingen man, Som lagen rätt fullborða kan: Guds nåd hwar man behöfwer.

3. Ty will jag till den fasta grund, Som är Guds ord, mig trygga, Och hoppet om min frälsningsstund På Gud allena bygga. Min egen kraft ej här förslår, Allena Herren allt förmår: På honom jag förtröstar.

4. Om Gud än wille pröfwa mig Och hjälpen strax ej sända, Skall dock i trone stadelig Min bön till honom lända. Han synes wred, men är dock blid; Han hjälper mig i rättan tid, Som han mig lofwat hafwer.

5. Fastän min synd är ganska stor, Dock större är Guds nåde; Han hjälper en, på honom tror, Uti all nöd och wåde.

Jag tackar honom gladelig, Som har min synd förlåtit mig:
Gud ware pris och ära!

(Martin Luther † 1546,

D. Petri. E. M. Fant, J. O. Wallin.)

1. Dav: 130.

Sjunges som N:o 33.

183. Till dig af hjertans grunde I nöden ropar jag.
Ack! att jag finna kunde, O Gud! för dig behag.
Låt upp ditt milda öra, När jag åfallar dig. Af nåd mig
värdes höra; Du wet hwad felar mig.

2. Ho warder wäl besunnen, Som kan för dig bestå? Ho
blifwer ej förwunnen, Om du till doms will gå? Men, fast
jag är owärdig, Din nåd du mig betar, Om, ödmjuk och bot-
färdig, Jag synden öfwerger.

3. Min tro och hopp jag ställer Uppå det trösteord, Att i
den dom, du fäller, Skall nad för rätt bli spord, Du, som mig
utranjafar, Till dig jag trofast ser, Lif wäktaren som wakar
Till deß sig dagen ter.

4. Min själ! ditt hopp till Herran, Den gode Fadren,
wänd, Hwars nåd är när och fjerran Af trogna hjertan känd.
Du finner lif och helja I hans barmhertighet; Han sina barn
will frälja Från synd och farlighet.

(Clem. Marot † 1544,

Abr. Lobwasser, L. W. Wimalius, J. O. Wallin.)

Sjunges som N:o 39.

184. Hjelp mig, min Gud! ack, fräls min själ: Till dig
jag usle syndaträl Min tillflykt ändtlig tager.
Du ser hur arm och fränk jag är; O Gud! mig ågrens låga
tär, Mig samwetsmasken gnager. Ack, att jag icke sökt dig
förr, Nu, Herre! wid ditt huses dörr, Jag i mitt armod
ligger Och nådesmulor tigger.

2. Mig nådig och barmhertig war, Du, som din nattward
tillredt har Och mig och många bjudit. Till mig du ock med
fallelse Utiskadat dina tjenare, Till mig ditt rop ock ljudit. O
Herre! nu jag komma will, Ack! har du slutit dörren till? Är
utelykt jag worden Från de fullsatta borden.

3. O we! jag kommer då försent, Jag dåre, som likväl förment Mig ega tid och stunder; På werlden lekte all min håg Den långa dag, och jag ej såg Hur solen sjönk derunder. O we! hur jag mitt wäl författ, Det mörknar, ack, det blifwer natt, Och werlden mig förskjuter, Och himmelen sig sluter.

4. O Herre! slipper jag ej in? O Fader! är jag mer ej din? Har jag ej bröllopskläder? Skall jag nu gå den mörka stig, Der ingen stjerna lyser mig Och ingen wän mig gläder? Ack, fins i himmel och på jord, För mig ej mer ett tröstens ord, Som hjertat wedergweder Och hoppet åter wäcker.

5. Det fins ett ord, för mig så kärt, Så fast och så anamman swärdt Till själens lif och helja: Att Jesus werldens synder bar, Att han i werlden kommit har, De fallna till att frälja; O nådens ewangelium: Att han, som röswaren ett rum I paradiset förunnar, Sig öfwer mig warfunnar.

6. O Jesu, Davids Son! till dig Min blick, mitt hjerta wänder sig Och mina händer sträckas. Gör ångren sann, fast den är sen, Och två mig från de synder ren, Af dem min själ befläckas. Ett willadt får, som funnet är, Ack, till den frälsta jorden bär På hulda herdearmar, O du, som dig förbarmar.

(J. O. Wallin † 1839.)

185. När jag befinnar, store Gud! Hur ofta dina helga bud Af mig förgätna blifwit, Hur framgent uppå lastens stig, Jag samlat skulder öfwer mig Och Herran öfwer gifwit; Då ser jag mina synders tal Med fasa, blygd och samwetsqual. O Gud! hwad står mig åter, Om du mig ej förlåter!

2. Jag har till snöda lustars träl Förnedrat en odödlig själ, Den högsta skatt jag äger. O samwete! med ångrens slag, Du rösvar glädjen från min dag Och sömnen från mitt läger. Förgäfwes bjuder werlden tröst, Och yrans larm och flärdens röst, Som döfwar och förwillar, Ej själens oro stillar.

3. O kan jag hoppas tillgift mer Utaf en Gud, som allting ser Och rättwist wedergäller, Då, för min öfwerträdelse, Swar stund, mitt eget samwete Med straffets dom mig fäller? Gud! med hwad brottsligt öfwerdåd Jag har förspilt din

dyra nåd, Mot dig beständigt brutit, Och dock din kärlek njutit.

4. Swart skall jag fly, Allwetande! För dig som pröfwar njurarne Och hjertat utransafar! Din blick, som genomtränger mig, Till hwarje känsla sträcker sig, På hwarje tanke wakar. Af blngfel höljid, af ånger tård, Jag är, o Gud! din nåd ej wärd, Af ångest jag försmäktar, Mig sjelf ej hjälpa mäktar.

5. Men, ack! i lifwets ord jag har Ännu en tröst, en tillflykt qwar, Att få med Gud förenas. War lugn, min själ! och fatta mod, Ty uti Jesu dyra blod Kan du från synden renas. Med ånger, bättring, hopp och tro Jag söker och jag finner ro Hos dig, som gått i döden, Att frälja mig ur nöden.

6. Jag flyr till dig, min Frälsare! Som lät, för arma syndare, Ditt blod på korset rinna. I ditt tillbedjanswärda namn Jag skundar till en faders famn, Att nåd och tillgift vinna. Wid korsets fot jag faller ner, Och under ångrens tårar ber: Låt blodet, som der flutit, Försona hwad jag brutit.

7. Hör mig, o Jesu! war min tröst, Du, som den ångersfulles röst Med godhet lofwat höra. Gif mig din Andas kraft och nåd Att, alltid trogen dina råd, En fristlig wandel föra. Min sköld i bättringsstriden war, Mitt ljus, min tillflykt, mitt förswar I alla lifwets öden, Mitt fasta hopp i döden.

(E. G. Cassel † 1866.)

186. Min högsta skatt, o Jesu! kär, Du wärdes mig benåda. Jag swedan af de synder bär, Som wid mitt hjerta låda, O Jesu! min förhoppnings grund, War du min tröst i qwalens stund, Min hjälp i själens wåda.

2. Mig nådig och misföndlig war, Förlåt mig synder mina, För dem du döden lidit har På korset med stor pina; Låt dem mig ej tillfoga men, Men gör mig från dem skär och ren; Låt nådesolen skina.

3. Ack! när jag min misgärning swär Med allwar eftertänker, Mitt hjerta då en börda får, Som mig till jorden sänker. Om jag ditt ord ej hade då, Ej någon tröst jag kunde få, Som frid åt hjertat skänker.

4. Men detta ord försäkrar mig, Att du af nåd tillgifwer Den synd, som hjertligt inför dig Bekänd och ångrad blifwer, Och att du möter, huld och god, Dem, som ett rätt förkrossadt mod Till nådathronen drifwer.

5. Ja, när jag rätt botsfärdig är, Du mig till nåd upptager. När leda jag till synden bär, Som nu mitt samwet gnager, Jag tror att du, af syndens men, Som David och Manasse, ren Uti ditt blod mig twager.

6. Alltså jag träder nu till dig, Och faller för dig neder Med böjda knän och innerlig Af allt mitt hjerta beder: Förlåt att jag förbrutit mig Mot dina bud och följt den stig, Som till förderfvet leder.

7. Du med din kraft, som allt förmår, Mig, Herre! wärdes röra, Att jag ett heligt sinne får Och kan din wilja göra. Att hjertat, till din lydnad böjdt, Med ditt behag i allting nöjdt, Må framgent dig tillhöra.

8. Din Andas tröst i all min nöd, Låt Jesu! mig förnimma; Låt mig, hugswalad af din död, Förbida dödens timma, Och finna, då jag hädanfar, En himmel öppnad, ewigt klar, Högt öfwer tidens dimma.

(B. Ringwaldt †1598, ?—, J. L. Wallin.)

187. Min synd, o Gud! Mot dina bud Går mig så djupt till sinnes. Slätt ingen man, Som hjälpa kan, I denna werlden finnes.

2. Går jag än widt, Hit eller dit, Ja, längst till werldens ända, Slätt ingen wrå Jag finna må, Som kan min sorg afwända.

3. Jag flyr till dig: Förflykt ej mig, O, haf ditt barn förskonadt! Din stränga rätt Afidosätt: Din Son har allt försonat.

4. Men skall så ske, Att straff och we På synden måste falla; Så risa här Och lisa der, Och mig till bättring falla.

5. O Jesu god! Gif tålmod, Sann tro och lydigt hjerta. Låt aldrig mig Förlora dig, I glädje eller smärta.

6. Gör du med mig Som godt syns dig, Hjelp du hjelf forset draga; Men, Herre blid! Till ewig tid Mig ej ifrån dig jaga.

7. Som foglar små, När dundra må, Och djuren sig för-
sträcka; De skynda fort, Hwar på sin ort, Att sig för faran
täcka.

8. Så jag och får I dina sår Min tillflykt, Jesu fromme!
När synd och död Tillfoga nöd, Hos dig jag ro bekomme.

9. Fast kropp och själ Utstils, likväl Mitt hjertas tröst
du blifwer. Du mig och wist, O Herre Krist! En ewig glädje
gifwer.

10. Gud Fader, Son, I himmelsthron, Och Helge And'
tillsamman! Upptag min bön Och mig befrön Med nåd och
fällhet. Amen. (M. Rutiglius † 1618, J. Major [Gros], ?—.)

11. Sjunges som N:o 280.

188. O Jesu Krist! min högsta tröst, All nåds och god-
hets fälla, Ack, hör min bittra klagoröst, Den
bön jag nu vill fälla. Mitt hjertas jämmer är nu stor, Ty
synden så margfaldig bor I mig och mig försträcker.

2. Hon trycker mig till jorden ned, Som en odräglig börda.
Hon synes mig så stngg och led, Som den der vill mig mörda.
Hon ger mitt samwet djupa sår Och såsom tusen pilar står I
mitt beklämda hjerta.

3. I sådan nöd förbarma dig Och låt dig om mig vårda;
Ty du har ju stått ut för mig På korset döden hårda, Att jag
ej skulle lida den, Men frälsas från förbannelsen, Som synden
wål förtjenar.

4. När jag med allwar tänker på Hur illa jag har lefwat,
Då börjar hjertat i mig slå, I qwal och ångst inwäfwadt.
Det warder tungt och swårt som sten Och lemnar uti mina ben
Alls ingen frid och styrka.

5. Men si, det ljuwa lifwets ord Mitt hjerta wedergwec-
ker, Och efter syndens själamord Rytt lif i mig uppwäcker,
Ty det försäkrar, du är god, Dem, som med ett bedröfwadt
mod Till dig, o Jesu! komma.

6. Ty kommer jag nu usle fram Med ett förkrossadt hjerta,
Betungad med stor blghd och skam, Med fruktan, sorg och
smärta, Och wille gerna gråta blod, Om det i mina krafter
stod Och kunde mig förlösa.

7. Men ack! mitt blod och all min gråt Kan ej min synd
afplana. Uti ditt blod mig renas låt; Det blodet som kan

mana Inför din fader godt för mig Och talar ej så strängelig,
Som Abels blod det ropar.

8. Förlåt, fördenskull, gode Gud! Förlåt, o Jesu! käre,
Att dina helga ord och bud Af mig försmädde äro. Jag haf-
wer lefwat werlden lif Och följt min egen wiljas swik, Ditt
fors förglömt och hatat.

9. Har David funnit nåd hos dig, Har du Manasse spa-
rat, Har du till Petrus mildelig Wändt dig och tröstligt swa-
rat Den röfwaren, som tog sin flykt Till dig uti sin ändalykt,
Så hoppas jag detsamma.

10. Styrk mig allenast i den tro, Att du för mig har lidit,
Så får mitt samwet ljuslig ro, Och jag har kraftigt bedit: Din
Ande tröste mig alltid, Och hjälpe i den sista strid, Den jag
med döden håller.

(H. Spegel † 1714, J. O. Wallin.)

Sjunges som N:o 160.

189. Mitt skuldregister när jag will, o Gud! beskåda
Ser jag att synden mig har sänkt i ewig wåda,
Ty jag densamme är, som tio tusen pund Betala skyldig bles,
men, Gud! bete miskund.

2. Jag arme, som i synd är född och aflad worden, Ej
finner någon tröst i himlen och på jorden, Förutom dig, o
Gud! men, ack! jag har allt fort, Ifrån min födslostund, mång
tusen synder gjort.

3. O Herre! dig jag har i blindhet, som en däre, Förtör-
nat dag från dag med mina synder swäre. Och när din kärlek
mig till bättring kallat har, Har jag föraktat all den nåd du
till mig bar.

4. Å! jämmer! skall dock jag inför din domstol stånda,
Och till den asgrund gå, der allt är idel wånda, Der jämmer,
ängslan, skrän samt tusen ack och we För ewigt skilja mig ifrån
ditt ansigte?

5. O, Herre Zebaoth! hwart skall jag taga wägen? Hwart
skall jag usle fly? jag är om hjälp förlägen: Jag wet ej annat
råd, jag faller dig till fot; O Gud! du ej försmär ett krossadt
hjärtas bot.

6. Tag an det dyra blod, som hymnigt är nedslutet Från
forsets helga stam, och för min skuld utgjutet; Som rikt betala

kan de tio tusen pund: Ty war, o store Gud! mig nådig, gör misfund. (S. Lisco + 1689, J. Petraeus, J. Swedberg, J. O. Wallin.)

Under trons swaghet och misströstan om Guds nåd.

190. O Gud! jag nödgas klaga För dig min själanöd. Min bön lät dig behaga, O Jesu! för din död. Min tro af twefkan drifwes Och swigtar af och an; Om mig ej ityrka gifwes, Deß weke slocka kan.

2. Ack, upplys du mitt sinne, Så att jag mer och mer Förstår och har i minne Den tröst, ditt ord mig ger. Ditt ord, o Jesu! blifwe För mig af helig wigt, Och mig din Ande lifwe Till barnslig tillförsigt.

3. Fast jag i allt ej fattar Ditt underbara råd, Gif att för allt jag skattar Din sanning och din nåd, Mitt hjerta rätt ödmjukar För dig, som hjertat ser, Och fromt de medel brukar, Dem oß till tröst du ger.

4. Gif att jag fast mig håller Wid dig i råd och dåd, Och ej med synd förwaller Misströstan om din nåd, Att i all nöd och wåda Jag må, till själens ro, Om ej din djuphet skåda, Lifwål din kärlek tro.

5. Och när, uti mitt sista, Min tro på prof blir fatt, Låt mig det ljus ej mista, Som skingrar dödens natt; Låt än din kärlek wara Ett fäste för min tro, Så kan jag hädanfara Med tröst och sinnesro. (C. Ryren + 1789, J. O. Wallin.)

191. Misströsta ej, att Gud är god, När synden gör dig sorgse mod. För Gud är hon förhatelig, Men drif förtwislan bort från dig, Och fall din Herre Gud till fot Med ödmjuk bön och redlig bot.

2. Ty Jesus, Guds enfödde Son, Är kommen ned af himmelsthron, Att hela våra samwetsfår. För sina barn och fofterfår Han sig i döden gifwit har, Och all vår skuld på sig han bar.

3. Har du otaligt godt bortmist, Otaligt godt är dig förwist Förwärfwadt af din frälserman, Som seger öfwer döden wann. Den lag du brutit, har han fyllt, Och lidit hwad du har förskilt.

4. Om du dig skilt från Herren Gud Med synder mot hans helga bud, Och qwäljes utaf lagens hot: Hos Jesus får

säker bot. Guds wrede har han på sig lagt, Och friden han dig återbragt.

5. Försträcket du för ewig död, För satans wäld och afgrundsglöd: Betänk att Jesus nederlagt Död, helwete och satans magt, Förwärfwat dig rättfärdighet Och Fadrens nåd i ewighet.

6. Om tron dig synes matt och swag, Dock tröst af Jesu kärlek tag, Att han, som tro i hjertat ger, Skall och fullborda den alltmer. En ryfand' weke släcks ej ut: Den swaga tron når och godt slut.

7. Din bättring ofullkomlig synes; För Gud rättfärdig ingen fins. Gud gör din bot och bättring sann, Om du i trone håller an. Med Jesu skall du allt förmå, Hans löfte har du deruppå.

8. Är du Guds godhet icke wärd, Den är och dig af nåd befkärd. Din Jesus undfår syndare, Som äro rätt botsfärdige. Till honom fly, Gud är dig god, För hans förtjenst och dyra blod.

9. Om dig stor swaghet kommer på, Med trogen bön till Jesum gå: Hos Jesum finnes tröst och råd, Ty han är rik af magt och nåd. Sann lärdom mot all synd och brist, Uti hans får du finner wißt.

10. Slätt ingen, utan Jesus kär, I himlen och på jorden är, Som glädja kan en sorgsen själ: I Kristo är och ewigt wäl. Håll dig med tron wid honom fast Han hjälper dig från all din last.

(Kolmodin + 1789.)

Sjunges som N:o 77.

192. Bort, mitt hjerta, med de tankar, Att från Gud du är utstött. Håll dig fast wid Guds ords ankar, Och blif ej i bönen trött, Är du full med synd och skuld, Ei, så är Gud ewigt huld. Fast din synd förtjenar döden, Fräljar Gud dig dock ur nöden.

2. Adams barn, som andra alla Född i synd du föll med hast, Och, förledd att städse falla, Sjönk alltmer i synd och last; Men om du till Herran flyr Och din förra ondskas flyr, Skall han wißt dig arma, swaga, Åter i sin nåd upptaga.

3. Du i Gud en fader finner, Som med oss har tålmod. När i hjertat ängren brinner, Han barmhertig är och god.

Ömt han wårduad om oss bär, Will oss alltid wara när, Med sin nåd wårt hjerta freda, Med sitt ljus wår wandring leda.

4. Hör hans ord: "så sant jag lefwer, Will jag icke syndarns död, Utan att han alltid sträfwar Till att döda synden inöd; Jag en hjertlig glädje får, När en själ, som wilse går, Will sig rätt till mig omvända; Intet ondt skall henne hända."

5. Ingen herde kan så leta Efter ett borttappadt får, Kunde du Guds hjerta weta, Huru ömt för dig det slår, Törstar, längtar innerlig Efter den, som söndrat sig Från hans hjord och får så såta, Skulle du af glädje gråta.

6. Ingen sjö så högt kan swalla, Intet djup så grundlöst är, Intet regn så rikt kan falla, Att det minsta likhet bär Med den nåd, som Herren blid Oss bewisar allan tid, Helst då synden will oss föra I förderf och oss förstöra.

7. Så war tröst och haf gladt sinne, Du min själ, som ängslig går! All din sorg härwid förswinne: Ingen nöd dig skada får. Dina synders myckenhet Emot Guds barmhertighet Kan ej lifnas, icke nämnas; På dig will han aldrig hämnas.

8. Wore werlden af wår Herre Tusen gånger större gjord, Och deß synder, större, smärre, Uti tankar, werk och ord, Wore af dig alla slätt Öwade på många fätt, Kunde dock Guds nåd ej itäckas, Och hans kärlekseld ej släckas.

9. Ack, min Gud! låt samma nåde Alltid för mig öppen stå, Att jag i min sorg och wåde, Gud! din godhet smaka må. Haf mig kär och uppwäck mig Att jag åter älskar dig. Låt din Anda mig ledsaga, Som är mächtig i de swaga.

(P. Gerhard t 1676, P. Braß, J. Swedberg, J. O. Wallin.)

Trons jeger, förtröstan och wißhet om syndaförlåtelse.

Sjunges som N:o 160.

193. Jag wet på hwem jag tror, när mina synders minne, Med ångrens bittra qwal, betungar själ och sinne: Botfärdig nalkas jag min Gud, i Jesu namn, Och öppnad ser för mig en faders hulda famn.

2. Jag wet på hwem jag tror, när, modfäld och förlägen, Jag saknar egen krafft att gå den goda vägen: Med redlig bättringshåg min bön till Jesum går, Och helighetens krafft jag af hans anda får.

3. Jag wet på hwem jag tror, när werldens lust och lycka
Mig wilja söfwa in och i förderfwet rucka; Jag Jesu warning
hör, och wandrar i hans spår, Och så med heligt mod i frestel-
sen består.

4. Jag wet på hwem jag tror, när lifwets glädje rhymer
Och hjertat brista will bland oro och bekymmer; Jag mins
hwad Jesus led; min själ och måste så, Igenom swåra prof, in
i Guds rike gå.

5. Jag wet på hwem jag tror, när dödens timma nalkas
Och dagens heta qwal i afontskuggan swalkas: Min Jesus i
sin död har döden bragt på fall; Han lefwer och min själ med
honom lefwa skall.

6. Jag wet på hwem jag tror; men honom rätt jag pri-
sar, När jag mitt hjertas tro med werk och gerning wisar; Ej
ropar Herre blott, men Herrans wilja gör. Blott så i Kristi
tro jag lefwer och jag dör. (J. D. Wallin † 1839.)

194. Till dig allena, Jesus Krist, Mitt hopp står här
på jorden. I all min wåda, sorg och brist,
Är du min tillflykt worden. Du är till menstors frälsning
sänd: Förutan dig är ingen känd, Som kan af nöden hjälpa
mig; Jag flyr till dig; Du kan, du will förlossa mig.

2. Min synd är stor och mycket swår, Att hjertat må för-
twina; Men hela du mitt samwetsfår Uti din död och pina.
I ångrens stund, tillsäg mig huld, Att du betalt min synda-
skuld; I farans stund, o Herre! war Sjelf mitt förswar, Som
du af nåd mig lofwat har.

3. Gif mig af din barmhertighet Den rätta kristna trona;
Att Gud, för din rättfärdighet, Mig syndare will skona, Och
lär mig främst att älska dig Och så min nästa såsom mig. Till
lifwets slut din hjälp mig sänd Din nåd gör känd, All satans
list ifrån mig wänd.

4. Ära ske Gud, som från sin thron Till oss i nåd ser ne-
der, Och Jesu Krist, hans enda Son, Som för oss alla beder,
Och Andan, som med ljus och frid Oss blifwer när i all vår
tid! Ja, pris, o Herre! ware dig, Här timmelig, Och sedan
der ewinnerlig. (J. Schneefeng † 1567, ?—, J. D. Wallin.)

195. O Jesu Krist! Till dig förwißt Har jag mitt hopp allena. Jag tror på dig Så hjertelig; Förskjut ej mig. Din tröst mig ej förmäna.

2. Jag alltid vill Dig höra till Och dig i sanning dyrka. Lär mig, min Gud! Ditt helga bud. Låt nådens ljus Mitt swaga hjerta styrka.

3. Jag redo är, O Jesu kär! Att ewig tro dig lofwa Dig sluta in Uti mitt sinn', O Herre min, Med all din nåd och gåfwa.

4. Nu sannerlig Jag lemnar mig Allena i din wilja. O du, mitt stöd! Ej lust och nöd, Ej lif och död Skall från din nåd mig skilja.

5. I all min tid Mitt hjerta frid I dig, o Jesu! njuter, Din ljuswa röst Uti mitt bröst En hymnig tröst Mot allt bekymmer gjuter.

6. I all min sorg Är du den borg, Der jag i ro kan wara; Ty den, du tar I ditt förswar, Han trygghet har I allsköns nöd och fara.

7. I all min brist, O Jesu Krist! Till dig min blick sig wänder: Ty den, som är Dig Jesu! när Och har dig kär, Allt till det bästa länder.

8. Hjelp oss, o Gud! I dina bud Här wandra så tillsammans, Att wi hos dig, Erwinerlig Nå gladelig Få sammanleswa! Amen. (H. Chr. Ethen + kort efter 1603, ?—, J. O. Wallin.)

David. 32.

Sjunges som N:o 186.

196. Säll den, hwars öfwerträdelse Den ewige förlåter! Säll den, som sin förwillelse Bekänner och begråter, Och med ett hjerta utan flärd, Ifrån en ond och syndig werld, Till Herran wänder åter!

2. Så länge jag min synd förteg, Förtwislan hos mig rådde; Den suck, som från mitt hjerta steg, Till himlen icke nådde. Min mun war tyst, men ack! en röst, Förgäfwes tystad i mitt bröst, Mig brottet förebradde.

3. O Gud! jag flydde till din famn, Och dig min synd bekände: Jag bad om frid i Jesu namn, Och friden du mig

fände; Jag bad om nåd för Jesu skull, Och nåden, ljus och fröjdefull, Mitt hopp ännu tände.

4. Och samma bön jag bedja vill I all min tid med alla, Som dig i kärlek höra till Och dig i tro åkalla. De se din nåd hvar morgon ny, De hafwa frid när stormar gny Och olycksböljor swalla.

5. O Gud! hur ljuslig är den tröst, Som du mig låter smaka; Hur sällt att lyhöna till din röst Och werldens lust för-saka! Du säger: "wandra på min stig, Så skall min hand ledjaga dig, Mitt öga på dig waka."

6. För lasten äro många qwal Och många sorger satta; Men Herren skall de trognas tal Med ewig nåd omfatta. I fromme! höjen glädjens ljud Och lären, under lof till Gud, Att rätt er sällhet skatta. (S. Spegel † 1714, J. D. Wallin.)

197. Wäl mig i ewighet! nu känner hjäl och finne Tröst, fagnad, frid och ro; ty jag är uti minne Hos Gud min Frälsare, och ser mig njuta wißt En frukt af din förtjenst, o, milde Jesu Krist.

2. Borthän, borthän från mig, med er fördömda skara, Synd, asgrund, djefwul, död! ty Gud will mig förswara: Han är med mig; hwem kan sig sätta emot mig? Han är den mig i allt beskyddar wälselig.

3. Han är den, som till nåd och barnaskap mig tagit, Af syndens band mig löst, ur nödens djup mig dragit. Härefter lär mig, Gud! min lefnad ställa så, Att jag i tro och hopp och kärlek lefwa må.

4. Gif att jag alltid må i dina budord wandra Och, hwad ej dig är täckt, med allv flit förändra. Hjelp att jag hålla må för all min lust och fröjd Din sanna fruktan, och så lefwa ewigt nöjd. (S. L i f f o v † 1689, J. Petreus, J. Swedberg.)

198. Jag tackar dig, min högste Gud! För nådeordets fröjdeljud, Hwaraf mitt hjerta gläder sig, I all ansäktning stadelig.

2. Jag känner nu din Andes tröst, Som gjuter frid uti mitt bröst, Och mig förwissar om din nåd, Fast jag har brukat öfwerdåd.

3. Af sådan nåd jag fröjdar mig Och ödmjukt, Herre!
tackar dig, För det din kraft så wäldelig Uti min swaghet
styrker mig.

4. Din nåd föröka, Gud! i mig Och led mig på din
wiljas stig. Mitt lifslopp du bäst styrka kan, Att det förargar
ingen man.

5. Gif stadig tro och kärlek ren, Gif att jag ej är trög
och sen Till bot och bättring och att jag Bereder mig till
dödens dag.

6. Du satans list ifrån mig drif, Mig uppehåll till ewigt
lif. En salig ända mig bestär Och låt mig blifwa, der
du är.

7. Då skall jag, för din himlathron, Loffjunga dig med
högre ton. O du, som högste Fadren är! Gif hwad ditt barn
af dig begär.

(P. Brajer + före 30 Mars 1691,

J. Swedberg, J. O. Wallin.)

4.) Nya födelsen.

199. O Gud! ditt rike ingen ser Och ingen blir
derinne, Att hwilken ej din Ande ger Ett
menlöft barnasinne. Hwad köttsligt wett Ej hört och sett,
Du har åt dem förwarat, Som from och ren I nådens sten
Ser himlens råd förklaradt.

2. Ett jordiskt sinne tryckes ner Af egen tyngd till jorden;
Och den i Gud ej lefwer mer, Är död i synden worden. Be-
gärens brand Tar öfwerhand, Der Andans lif ej wäckes; Den
bryter ut Och blir till slut En eld, som aldrig släckes.

3. Jag will; men Gud! hwad mägtar jag, Så oren och
så bräcklig? Ack! utom dig är kraften swag Och wiljan otill-
räcklig. Det, som är födt Af kött, är kött; Men det, så sjelf
du säger, Är ande, som Af Andanom Sitt lif allena äger.

4. Mig då, o Gud! din Ande gif, Som syndens lust kan
döda Och till ewinnerliget lif På nytt min anda föda. För
tro och hopp Han låter opp De himlaportar flara; För
öfwermod, För kött och blod, De skola slutne wara.

5. Men alle äro barn af dig, Som af din Ande drifwas;
Och är jag barn, så skall ock mig Det goda arfwet gifwas.

Bland sorg och brist, Jag då förwißt, Min tröstekälla finner,
Min själaro, Uti den tro, Som werlden öfwerwinner.

6. Som dagg af morgonrodnan född, Skall trones frukt och flöda;
Den nya menskan, af dig stödd, Sig för allt godt bemöda.
Med hågen bytt, Med hjertat nytt, Ny hörsamhet och lydnad
Förblifwa skall Mitt barnafall. Och helighet min prydad.

7. Snart får jag skåda hwad jag tror; Bör jag för döden bäsfa?
Nej! Kristus i mitt hjerta bor; Han lefwer, jag skall lefwa.
Nytt kreatur, Af Guds natur, Jag är delaktig worden,
Och har min fröjd I himlens höjd, Fast ännu stadd på jorden.

8. Välsignad ware Gud, som har Oss födt på nytt till lifwet,
Och oss en ewigt mildrik far I Jesu Kristo blifwit!
Med honom wi Oss skole bli Medarfwingar i hoppet, Till
himlens ro, När i sann tro Wi här fullborde loppet.

(J. O. Wallin † 1839).

5). Rättfärdiggörelsen.

200. Twiflan ur min själ förswinne: Ewigt trofast Herren är. Om hans hulda faderssinne Anden kraftigt wittne bär. Till en själ, som troget beder, Skådar han med mildhet neder. Fast jag idel skulder har, Är han dock min Gud och far.

2. Han i nåd för mig will ömma; Hwilken kan åklaga mig? Hwilken wägar den fördöma, Som han kallat har till sig? Om mig syndens minnen smärta, Gud är större än mitt hjerta. Han min trogna suckan hör, Och af nåd rättfärdiggör.

3. Jesus sig för mig utgifwit, Och är genom trona min; Af hans blod, som giutet blifwit, Flödar mod i hjertat in. I hans ewiga försoning Wann jag tillgift och förskoning. Nådens dom war redan sagd, Innan werldens grund blef lagd.

4. För vår synd han dödad blifwit Och för vår rättfärdighet Han uppstånden är till lifwet Genom Fadrens härlighet. Nu hos Fadren i det höga Skådar han med nådigt öga Till den werld, han frälsat har, Och är ewigt vårt förswar.

5. Jag i denna tro förblifwer, Lyfter glad mitt hufwud opp. Om och allt mig öfwergifwer, Swiker icke trones hopp.

Ingen motgång, ingen lycka Skall ur Jesu famn mig rycka.
Han är min i lust och nöd, Han är min i lif och död.

(J. A. Schlegel † 1793, J. Åström.)

6). Den dagliga förnyelsen, under bön, waksamhet
och strid mot andeliga fiender.

Sjunges som N:o 200.

201. Skapa i mig, Gud! ett hjerta, Som är heligt,
godt och rent, Och med dig i fröjd och smärta
Dupplösligen förent. Lär mig onda lustar qwäfsa Och mot
fött och werld så sträfsa, Att i tankar, werk och ord, Blott din
wilja blifwer spord.

2. Gif mig en förnyad anda, Som i dig har ljus och ro,
Och ehwad mig står till handa, Aldrig wacklar i sin tro; Men,
beständig i din fruktan, Möjd och tålig wid din tuftan, Glad
och tacksam wid din nåd, Swilar trygg wid dina råd.

3. Många skulder mig belasta, Många brott mot dina bud:
Wärdes dock mig ej förkasta Från ditt ansigte min Gud! Du,
jom rörd af vårt elände, Enda Sonen till oss jände, Att bort-
taga jyndens skuld, Gode Fader! war mig huld.

4. Gif att jag ej mer må skilja Mitt begär från ditt behag.
Helige! som ser min wilja, Gj din Anda från mig tag. Mig
han tro och hopp skall gifwa, Mig till helig kärlek lifwa, Då
mitt hjerta öppnar sig För den nåd han bjuder mig.

5. Skall bland sorger, nöd och wåda Detta hjerta pröfwas
än, Herre! mig med kraft benåda, Trösta med din hjälp igen.
Om jag stapplar, räck mig handen, Och den gode, milde
Anden, Uppehålle mig hwar stund I din dyra nåds förbund.

(J. O. Wallin † 1839.)

Sjunges som N:o 198.

202. O Gud! som äfwen räckt din hand, Att föra mig
till fridens land, Hjelp att jag aldrig, skild
från dig, Må tappa bort den rätta stig.

2. Lång wäg att wandra jag ej har; Men wigtigt är
hwart steg jag tar. O Herre! war mitt ljus och stöd; Jag ser
för mig båd' lif och död.

3. Ett är nödvändigt, har du sagt, Och det uppå mitt hjerta lagt. Hjelp att jag städs betänker det Och trofast går i Jesu fjät.

4. Jag, arma mäst, är allt för swag Allt göra efter ditt behag. Om ej din Andas nåd jag får Jag intet af mig själf förmår.

5. Ack, lär mig söka det du vill, Så faller mig allt annat till; Och får jag kraft af Jesu blod, Bli'r kampen lätt och segren god.

6. O, Herre Jesu! wärm mitt bröst, Blif mitt beskydd, mitt hopp, min tröst. Om hela werldens byggnad brast, Du flippan är, som dock står fast.

(C. A. Rock † 1843.)

203. Hjelp mig, Jesu! troget wandra På den wäg du anbefalt: Allt, som mig, jag älskar andra, Älskar dig utöfwer allt. Gif att jag din röst må höra Och din wilja gerna göra.

2. Hjelp mig, Jesu! tåligt lida Pröfningens och sorgens slag Och med stilla hopp förbida Frälsningens och glädjens dag. Låt mig, under all min smärta, Åga dig uti mitt hjerta.

3. Hjelp mig, Jesu! from förtrösta På din sanning och din nåd, Och, bland dina återlösta, Fröjdas af ditt kärleksråd. Låt min tro alltmera stärkas Och på goda frukter märkas.

4. Hjelp mig, Jesu! hjälp mig fara Sift från denna werld i frid, Och, bland dina helgon, wara Der du är till ewig tid. Der, i salighet och ära, Skall jag ewigt lof dig bära.

(J. D. Wallin † 1839, C. A. Rock.)

204. Jesu! du min fröjd och fromma, All min glädje Och min tröst, Wärdes nådigt till mig komma Med ditt ord, din ljuswa röst. Kom, o Jesu! blif mig när, Låt mig blifwa der du är.

2. Jesu! låt mig städse börja I ditt namn allt hwad jag gör, Allt jag måtte framgång spörja Och så sluta, som jag bör. Kom, o Jesu! blif mig när, etc.

3. Alla mina ord och tankar, Jesu! låt behaga dig; Laga att jag flitigt samtkar Det, som ewigt gagnar mig. Kom, o Jesu! blif mig när, etc.

4. När jag lägger mig att sofwa, Skydda mig, o Jesu! mild. När jag uppstår, låt mig lofwa Dig, och war ej från mig ifild. Kom, o Jesu! blif mig när, etc.

5. När jag slutar mina dagar, Låt mig roligt somna in; Sfe det, när dig helst behagar, Blott jag ewigt blifwer din. Kom, o Jesu! blif mig när, Låt mig blifwa der du är.

(?—, C. J. Arrhenius † 1725, J. D. Wallin.)

205. Jesu! som min själ bespisar Med ditt ord och nåd bewisar, Allt godt finner jag hos dig. Blif, o Jesu! städs hos mig.

2. Sant är, när jag will besinna, Kan jag mig ej wärdig finna; Men jag hoppas uppå dig, Blif, o Jesu! städs hos mig.

3. Blif mig när, ty jag är swager, Att ej satan mig bedrager; Ty jag hoppas uppå dig. Blif, o Jesu! städs hos mig.

4. Låt den onde från mig wika, Rött och werld mig ej beswika; Ty jag tröstar uppå dig. Blif, o Jesu! städs hos mig.

5. Fastän jag i synden swäfwat, Ofta mot din wilja sträfwat, Jag ej mer förgäter dig. Blif, o Jesu städs hos mig.

6. Intet kan mig här förderfwa, Himmelriket får jag ärfwa; Ty jag hoppas uppå dig. Blif, o Jesu! städs hos mig.

7. Wärdes, Jesu! när mig blifwa Och allt ondt ifrån mig drifwa; Ty jag håller mig till dig. Blif, o Jesu! städs hos mig.

8. När du, Jesu! hos mig blifwer, Och din Andas nåd mig gifwer, Si, då har jag allt i dig, Blif, o Jesu! städs hos mig.

9. Då får jag och salig fara Andtlig till din ängläskara Och der ewigt prisa dig. Blif, o Jesu! städs hos mig.

(J. Flitner † 1678, J. Arrhenius.)

206. Hvad godt kan jag dock göra Af egen kraft och råd. Om Gud mig ej will föra Allt med sin Andas

nåd, Ty led mig med din staf, Min Gud! af nåde rifer, Att jag dock aldrig wiser Från rätta wägen af.

2. Lär mig att, skild från flärden, Min wäg ensaldigt gå; Ej wara träl af werlden, Men bruka henne så, Att jag ditt rike bär Uti min själ med trona, Så skall du mig w:st skona, Fastän jag syndig är.

3. Lär mig det onda dämpa, Det goda efterstå, Och mot allt uppsåt kämpa, Som dig ej täckas må; Men göra godt hwar man Och oförtröttad söka Ditt rike att föröka, Så widt jag nånfin kan.

4. Låt mig ej bli förmäten, Om lyktan tager till, Men werlden bli förgäten, Som mig förföra will; Att jag, i trone fäst, Kan bedja trygg och glader Mitt Abba, käre fader, I motgång allra mest.

5. Lär mig din rena lära Rätt fatta och förstå, Den i mitt hjerta bära, Ej wika derifrå, Att jag med werk och mun, Din sabbat helig håller Och helar hwad mig wäller I Sions helshobrunn.

6. Lär mig ock rättsligt wörda Föräldrar, öfwerhet; Ej tunga nästans börda Med orätt och förtret, O Herre! wärdes mig Med dine hjelp utrusta Emot all köttslig lusta, Som skiljer mig från dig.

7. Från girighetens snara Och allt bedrägeri Fräls mig, och från den fara, Som tungan för uti. Ej låt mig, Herre! kär, Min nästas gods begära; Du kan mig dock bestära Hwadhelst mig nyttigt är.

8. Låt tron uti mig verka Hwad jag mig tager för Att man må kunna märka Hwad tro och kärlek gör. Hjelp mig i denna werld Östraffligt lefwa kunna, Och sist, o Gud! mig unna En salig hädanfärd. (B. Dillon † 1703, J. O. Wallin.)

Sjunges som N:o 160.

207. O Gud, o Gud! så from, Du som din nåd öf lofwar, Och af deß rikedom Öf med allt godt begåfwar, Regera du mig wäl Och låt uti mig bo En obefläckad själ, Godt samwet och ren tro.

2. Gif att jag gör med flit Allt det som mig tillhör Och i din Andas nit Min kallelse utför. En tid, som flyr så

snart, Mig wisligt nyttja lär, Och gif en lycklig fart Att allt hwad nyttigt är.

3. Mitt tal det falle så Att jag det kan förswara; Fåfäng-
lig ord ej må Från min mun utfara, Men, när jag tala bör,
Hjelp att jag talar rätt; O Herre! tungan rör Och lär det
bästa fätt.

4. Om någon farlighet Sig och emot mig ställer, Så gif
frimodighet, Att hon mig icke fäller; Hjelp att jag, af din
nåd, Med saktmod segra må, Och när jag tarfwar råd, Låt
mig dem af dig få.

5. Låt mig med hwarje man I frid och endrägt blifwa,
Så widt en fristen kan. Will du mig något gifwa Af werl-
dens gods och guld, Som rättwißt wärfwas kan, Låt mig bli
armom huld, Och skada ingen man.

6. Skall jag i werlden här En högan lifstid minna Och,
genom mång' beswär, Till ålderdomen hinna, Gif tålmod;
din hand Mig lede, hwart jag går, Att jag och bära kan Med
äran min grå hår.

7. Hjelp att jag somnar in På Jesu död och pina, Låt själen
wara din Och komma till de dina. Gif trötta benen ro I
mina fäders graf, När jag i lefwand' tro Från werlden
wandrat af.

8. När du af jordens sand De döda will uppväcka, O!
wärdes då din hand Och till min graf utsträcka. Låt klinga
mig din röst Och wäck mig glader opp; Förläna ewig tröst,
Föreana själ och kropp. (J. Heermann † 1647, J. D. Wallin.)

Sjunges som N:o 41.

208. Till dig jag ropar, Herre Krist! Min suckan wär-
des höra. Gif mig den rätta tron, som wißt
Min själ kan saliggöra. Jag sätter all min lit till dig Och
till din stora nåde. I allan wåde Din ande styrke mig Och
till det bästa råde.

2. Jag beder dig, o Herre Gud! Att mig ett hopp du
gifwer, Som bland allt werldens smädeljud, På skam ej
nånsin blifwer Då kan till dig jag skåda opp Ur all min nöd
och fara, Tålmodig wara, Fullborda wäl mitt lopp Och
gladligt hädanfara.

3. Förlän att jag, af hjertans grund, Må prof åt nästan gifwa Af kristlig kärlek hwarje stund, Och i din frid så blifwa: Gif nåd att dig, o Herre! lif, Jag älskar och owänner, Och så bekänner Den Gud, som kärlekssrif Sin sol för alla tänder.

4. Låt ingen lust, ej heller nöd, Så stor mig nånsin hända, Att, fast det gälde lif och död, Den kan mig från dig wända. Låt ingenting mig bli så kär, Som mig kan från dig draga Och kan förswaga Mitt hjertliga begär Att endast dig behaga.

5. Här står jag i en andlig strid, Som gör mig sorg och wände: Rött, werld och satan ingen frid Att hjertat lemna mände. Ty hjälp och styrk min skröplighet, Jag måste eljest falla; Dig, Gud! som alla Will te barmhertighet, Jag städse will åfalla.

(B. Speratus † 1554?).

Öfwerj. på danska 1553, på jweniska 1567. J. O. Wallin.)

209. Nu skall ej synden mera I tråldom hålla mig: Gud! du skall mig regera, Ty jag tillhör dig. Min synd jag ångerfull Har inför dig begråtit; Och du har allt förlåtit För Jesu Kristi skull.

2. Jag will i fröjd och smärta, Nu wara din, o Gud! Och med ett helgadt hjerta Åtlyda dina bud. Ja, wiljan, Gud! du ser, Men kraften är så ringa. Hur kan jag lusten twinga, Om du ej bistånd ger?

3. Ty skall jag alla dagar, Om hjälp anropa dig. När köttet mig förswagar, O Herre! styrk du mig. Din nådes hand mig rädd, Att jag mot synden kämpar, Att jag dess wälde dämpar Och blir allt mer dig tacks.

4. Gör mig i bönen trägen, Mig led i Jesu spår; Så wandrar jag den vägen, Som till ditt rike går. När mig mitt fors blir tungt, Och mången brist mig fränker, På Jesu fors jag tänker, Och hjertat warder lugnt.

(Th. Kingo † 1703, P., J. O. Wallin.)

210. Waka själ! och bed, Och till strids dig red. Räds, att frestarn lägger snaran, Der du minst förmodar faran; Sådan är hans sed. Waka själ och bed.

2. Uti lustans spår Smygande han går, Wännens röst han efterapar, Sig till lufsets ängel skapar, Tills dig snärd han får, Uti lustans spår.

3. Under werldens larm, Vägen till din barm, Som en listig orm, han hittar Och med slärd och otro smittar Hjertat i din barm, Under werldens larm.

4. Waka, bed min själ! Blif ej köttets träl Och låt werlden dig ej köpa; Hvad deß barn så efterlöpa Är ett flyktigt wäl. Waka, bed min själ!

5. Glädjen flyr sin fos; Nöjet är en ros, Som med jagert sken dig dårar, Men dig, när hon brytes, fårar, Wißnande derhos. Glädjen flyr sin fos.

6. Lyckans falskhet känn: Bäst hon smilar än, Ditt Urie bref hon skrifwer; Joabs kyskar dig hon gifwer, Dräpande sin wän. Lyckans falskhet känn.

7. Hvad är ärans prål? Gift i gyllne stål, Dryck, som törsten icke släcker, Resekost, som icke räcker Fram till reses mål. Hvad är ärans prål?

8. Ack! i tidens haf Får det allt sin graf, Likt Egyptens rejenärer; Men det hopp, som hjertat närar, Skall ej gå i qwas Uti tidens haf.

9. Se det goda land På den andra strand, Dit Guds folk igenom strider, Genom haf och öfnar, skrider Wid sin Josue hand. Sök det goda land.

10. Arfwet ej förspill, Som dig hörer till, Rämpa redligt, bed och waka, Werlden och dig sjelf försaka, Om du frönas will. Arfwet ej förspill.

11. Waka, bed och strid, Än en liten tid. Snart ditt Ranaan skall hinnas, Kronan räddas, palmen winnas I en ewig frid. Waka, bed och strid! (J. D. Wallin, † 1839.)

211. Upp, fristen! upp till kamp och strid; Med Andans kraft dig rusta Mot köttet och en farlig tid, Mot werlden och deß lusta. Den ej med allwar kämpa will, Han hörer ej den Herren till, Som seger öf beredde.

2. Är mödan tung och striden swår, Deß större lönen blifwer. Med hwarje framgång, som du får Ny kraft dig Herren gifwer. För den till Gud om bistånd flyr, Blir segren wiß, om också dyr, Och ljuf ju mer den kostat.

3. Betänk om Gud med blomster blott Den smala wäg beströdde, Tron egde redan här sin lott, Och trones frukter dödde.

De törnen, han på wägen får, Förfälskelsens och smärtans tår,
Beprynda nu des krona.

4. Här gäller lif, här gäller död; Och will du lifwet winna,
Så strid i Gud, som striden böd, Du hjälpen och skall finna.
Men styr du mödan, feg och swag, Så förestår dig nederlag
Och fångenskap och döden.

5. Tag trones sköld, bind Andans swärd, O fristen! wid
din sida, Och gack att så, mot kött och werld, Med heligt all-
war strida. Den intill döden trofast är, Han en gång lifwets
krona bär, Som Herren Jesus gifwer. (J. Åström † 1844.)

7). Benådade fristnas frid, sällhet och åliggande.

Sjunges som N:o 12.

212. Har jag nåd hos Gud i höjden, Har jag i mitt
samwet frid, O, hur lätt jag umbär fröjden Af
en yr och fåfång tid! Ingen önskan står mig åter, Ingen sorg
mitt lugn förstör, Ty af Jesu mun jag hör: "Dina synder
jag förlåter; Mig, min wän! ditt hjerta gif, Och du har ett
ewigt lif."

2. Dig, min Gud! jag hjertat gifwer, Nu från syndens
börda fritt; Ditt i lif och död det blifwer, Och i ewigheten
ditt. Möjen, lycka, usla brunnar! I hugswalen ej min själ;
Jesus mig ett högre wäl, Mig en bättre tröst förunnar: Han
min själ rättfärdiggör Och till lifwets källa för.

3. Nu det mig bekräftar föga Hur mig werlden döma will;
Wittnet har jag i det höga, Wittnet, som jag wädjar till.
Menskor mina brister minnas; Gud min tro och bättring ser;
Med hans hjälp skall jag alltmer Wakande och trogen finnas,
Hugnas i all nöd och strid Af hans andas fröjd och frid.

4. Jesu! jag af din förnedring, Har i allt mitt lefnadslopp,
Själens ljus och hjertats rening, Samwetsro och saligt hopp.
Dolda sfisten mot mig ila; Men den frid, i dig jag fann, An
i stormen lugna kan; Denna själens sabbatshwila Helga skall
min wandringsstig Och till himlen följa mig.

(J. O. Wallin † 1839.)

Sjunges som N:o 8.

213. Jesus är min wän, den bästa, Hwilkens like aldrig
är; Skall då jag så med de fleste Öfvergiftwa

honom här? Ingen skall mig kunna skilja Ifrån den mig har så kär; En skall wara begges wilja Alltid här och ewigt der.

2. Han har döden för mig lidit, Ingen skall fördöma mig; Hos sin fader för mig bedit, Det mig gagnar ewiglig. Ho är då, som will förklaga Den han sjelf utforat har? Ho will ifrån honom draga Den han har i sitt förswar.

3. Jag är wiß och derpå liter, Swarken lif ej heller död Mig ifrån min Jesu sliter: Englar, höghet eller nöd, Djuphet eller annat mera, Ware kommand' eller när, Skall mig från Guds kärlek föra, Som i Jesu Kristo är.

(J. Arrhenius, † 1725.)

Sjunges som N:o 70.

214. Jesus är mitt lif och helja, Jesus är min nådastol, Jesus är min sköld och sol; Han är kommen mig att frälja, Han allena nåd beskär, Jesus högst mitt goda är.

2. Utan Jesus jag förderfwas, Utan Jesu nådesten, Är mig allt till ångst och men; Blott i honom lif kan ärfwas, Öfwerwinnas allt bejmär. Jesus allt mitt goda är.

3. Har jag Jesus i mitt hjerta, Si, så har jag glädjen all, Den mig ewigt hugna skall. Jag ej fruktar någon smärta, Medan Jesus är mig när, Och mitt högsta goda är.

4. Derför jag och mig förlåter På dig, Herre Jesu Krist! Emot synd och satans list, Mig till nåd du tagit åter, Mig ditt blod gör ren och skär, Du mitt högsta goda är.

5. Jesu, hjertats glädjekälla! Du är genom trona min, I ditt blod är jag och din. Mig ej kött och werld skall fälla, Eller hela mörkrets här. Jesu du mitt goda är.

6. Din, min Jesu! will jag blifwa Här i tid och ewigt der, In du är min Jesus kär. I min död skall du mig lifwa. Jag för ingen rädes här. Jesu! du mitt goda är.

7. Jesus är mig allt i alla, Jesus bor uti min själ, Uti Jesus är mig wäl, Jesus will jag städs åfalla, Jesus jag i hjertat bär, Jesus allt mitt goda är.

(J. Berdes [Berdesen] † 1673, St. L. Muraens, J. D. Wallin.)

215. Jesus allt mitt goda är, För mig har han sig ut-
gifwit; Honom vill jag blifwa när; I sin bok
har han mig skrifwit. Annat allt förgängligt är; Jesum vill
jag hafwa kär.

2. Jag ej frågar efter gull, Efter höghet och stor ära.
Gull ej annat är än mull, Få sin höghet rättsligt bära. Det
ock snarligt allt förgår; Ewigt Jesu nåd består.

3. Han är min förnöjelse, Han är ämnet för min längtan,
Lindrar hjertats qwal och we, Stillar själens törst och träng-
tan. Här allt bemängdt med pust; Jesus ger den rena lust.

4. Bort, o werld! med ditt försåt, Du som ned i afgrund
förer, Bort med allt ditt gods och ståt, Du som mången själ
förstörer. Aldrig gör du mig förnöjd; Jesus är och blir min
fröjd. (A. Fritsch † 1701, J. A. Arrhenius, J. D. Wallin.)

216. Jesus är min hägnad Och mitt hjertas fägnad:
Jesu! hör min röst, Efter dig jag längtar, Blott
till dig jag trängtar; Ty du är min tröst. Du Guds lam!
På korsets stam För mig låtit blodet rinna, Och din kärlek
brinna.

2. Synden mig förskräcker, Som Guds wrede väcker Mot
mig, usla mull. Ack! jag må wäl qwida, Mina händer
wrida. Gud! förlåt min skuld. Jesu blid! Gif mig din
frid, Du, som led hwad jag förstyhde Och Guds lag uppfylde.

3. Jag på Kristum bygger, Dersför blir jag tryggar Och
från synden fri. Satan jag ej fajar, Huru han ock rasar;
Jesus står mig bi. Fastän synd, Den hwåra tyngd, Tycks
mig wilja nederstjelpa, Kan dock Jesus hjälpa.

4. Wid min Jesu sida Skall jag framgent strida Emot
kött och werld. Emot syndens lusta Skall jag mig utrusta
Med hans andas swärd. När Guds magt Om mig har wakt,
Synd och satan måste wika, Kött och werld tillika.

5. Allt hwad werlden lofwar, Swarmed den begäfwar,
Ära, pris och gull, Jag ej eftertraktar Jag det icke aktar Mer
än stoft och mull. Innan kort Det hastar bort; Jesus ewigt
hos mig blifwer, Och mig lifwet gifwer.

6. Möda, sorg och tårar, Allt hwad hjertat sårar, Synd
och dödens qwal, Skola mig ej skilja, Mot min Jesu wilja,

Från Guds barnas tal. Derom jag, Så natt som dag, Till min Gud min juck vill sända Till min wandrings ända.

7. Andra högt må fika; Mig må lyckan swika, Är så Guds behag. Han wet väl mitt bästa; Jag mig blott vill fästa Hardt wid Herrans lag. Jag är nöjd, Allena böjd Till min Jesum; wid hans sida Will jag nåd förbida.

8. Nu all sorg jag kastar, Som min själ belastar, Jesu! uppå dig. Du för mig väl förjer När som dagen börjar, När den slutar sig. Med ditt blod Du, mild och god, Mig från syndens smitta twager Och mig till dig tager.

(J. Francé † 1677, J. Schmedeman, J. D. Wallin.)

Spunges som N:o 77.

217. Röm, min fristen! Gud till ära, Röm och hör hwad Herren talt. Du skall här få nogjamt lära, Hvem till nadebarn han walt: Ho bekänner med sin mun Jesum och i hjertats grund, All sin frid af honom äger, Och så gör som Herren jäger.

2. Salig den, som ödmjuk lefwer, Den som andligt fattig är, Och sitt hjerta ej förhäfwer Af de gäfwor Gud beskär, Utan Gudi äran ger Och sin egen ringhet ser, Han Guds rife öppet finner Och en ewig ära winner.

3. Salig den, hvars trohet pröfwat I beghymrens tunga lott, Men hvars hjerta mest bedröfwat Öfwer sina fel och brott. Till den Gud, som allt förmår, Ej hans juck förgäfwes går: Wißt skall han hugswalad blifwa; Fröjd skall Herren honom gifwa.

4. Salig den, som i sitt hjerta Är saktmodig, from och god, Som i glädje och i smärta Bär sitt jemna lugna mod, Utan flärd och ränker är, Aldrig harm och afund när. Han, i frid med sig och andra, Glad sin werld skall genomwandra.

5. Salig den sin lust ej finner I wår werlds såfänglighet. Men af helig åtrå brinner Efter sann rättfärdighet, Trängtar ifrån jordens grus Efter himmelskt lif och ljus: Hans begär skall ej förwillas, Men hans trogna längtan stillas.

6. Salig den, som för de arma, Ett medlidsamt hjerta bär, Tröttnar ej att sig förbarma Öfwer den, som nödstäld

är, Men på himlafadrens sätt Gör den trycktes börda lätt:
Han skall sjelf, i nödens timma, Guds barmhertighet för-
nimma.

7. Salig den, som ren och tuftig Uti ord och gerning är;
Den som, waksam och gudfruktig, Segrar på sitt kött's begär.
Med ett samwet utan fläck, Skall hans anda, Gudi tack, Dag-
ligt helgas till den fröjden, Att få skåda Gud i höjden.

8. Salig den, som will befrämja Samdrägt, enighet och
frid, Lifwar kärlek, stiftar sänja, Qwäfwer hat och dämpar
strid, Rnhyter skilda wänners band, Att en owän räcker hand,
Icke wredgas, icke hämnas: Han Guds eget barn skall nämnas.

9. Salig den, som tåligt lider För det rätta oförrätt Och,
om än hans hjerta swider, Dock ej byter handlingsfätt, Alltid
håller sanning kär, Och deß nöjda offer är; Gud skall sjelf
hans sak utföra, Himlen honom skall tillhöra.

10. Jesu! gif att denna lära, Skrifwen i ett helgadt bröst,
Bli min lefnads ljus och ära, Bli mitt hjertas fröjd och
tröst: Och med denna salighet, Som för tid och ewighet, I
ditt ord dem trognom lofwäs, Jesu! låt ock mig begäfwäs.

11. Lär mig föra helig wandel, Ålsta tuft och nykterhet.
Wisa uti all min handel Kärlek och rättfärdighet, Lefwa
ödmjuk, stilla, nöjd, Under korset tåligt böjd: Ja! din anda
mig förläna, Att jag dig må ewigt tjena.

(D. Denicke + 1680, J. Swedberg, J. O. Wallin.)

Sjunges som N:o 215.

218. Du, som fått en fristens namn, Dig till tröst af
honom bära, Som dig öppnat nådens famn
Och dig leder med sin lära, Höj din själ med tillförsigt, Se
din sällhet, känn din pligt.

2. Gläd dig åt ett dopsförbund, Som din tro till lydnad
höjer, Och ditt hopp i nödens stund, Öfwer tidens gränser
höjer Till ett arf, som ewigt är Och af nåd dig gifwes der.

3. Gläd dig, åt det dyra blod, Som dig wäg till himlen
banat; Att en Gud, som, wis och god, Dig till tro och bättring
manat, Att, från syndaskulden fri, Af Guds nåd rättfärdig bli.

4. Gläd dig åt en mild förynn, Den du dagligt ser och
röner. Gläd dig att den höga skyn Öppnar sig för dina

böner, Då din suck från jorden går Till din Gud som allt förmår.

5. Gläds! men lär att Herrans röst Med ett renadt hjerta lyda, Att den tro, som ger dig tröst, Med en helig wandel pryda; Troget följa Jesu spår, Trygg du då till målet går.

6. Känn din pligt att göra godt, Bakfamt mot begären strida, Mildt förlåta andras brott, Ömt hugswala dem som lida, Willigt ge den swaga stöd, Röden tröst och hungren bröd.

7. Hög till Gud ditt hopp och lär Att din fröjd i honom finna. Lifswets mödor och besvär Wid ett högre ljus förwinna, Då ditt hjerta renadt är Och af Gud sitt allt begär.

(S. Ödmann † 1829.)

V. Kristligt sinne och förhållande.

A.) I allmänhet.

1). Förhållandet till Gud.

Kärlek, Bördnad, Tacksamhet.

Sjunges som N:o 200.

219. Gud fullkomlighetens fälla! Du, som ewig kärlek är, Och kan ensam tillfredsställa Själens trängande begär, Wårdes sjelf mitt hjerta rena, Lär mig blifwa wid det ena, Att i kärlek dyrka dig, Du som först har älskat mig!

2. Ej min tanke djupet hinner Af din kärlek, ej dess höjd; Men mitt hjerta rördt den finner I wälgerningarna röjd. Swart mitt öga sig och wänder, Swarte werf af dina händer Denna sköna påstrift bär: Gud en ewig kärlek är.

3. Gud! i dig jag lefwer, röres, Är af dig allt hwad jag är. Tanken, som till himlen föres, Hjertat, som dess frid begär, Allt hwad godt, jag ägt och njutit, Af din nådes brunn har slutit. Skulle jag ej älska dig, Som så högt har älskat mig?

4. Jesu blod, som för mig runnit, Ljuset, lifwet i min själ, Barnaskapet, som jag wunnit, Hoppet om ett ewigt wäl, Nåden, som rättfärdiggörer Och på lifswets väg mig förer; Allt ju ropar högt till mig: Älska Gud, som älskat dig.

5. O! hur skall jag wedergälla Allt det goda, som utgår Af din kärleks rika källa? Njuta det jag blott förmår. Dock om wisligt jag använder Skänkterna af dina händer, Du ej mer af mig begär, Du, som ewig kärlek är.

6. Lifwa sjelf mitt kalla sinne, Att dig älska öfwer allt, Werldens retelser förswinne För det goda du befalt. Ware kärlek, tro och lydnad Ewigt själens sanna prydnad, Ware du min själs begär, Du, som ewig kärlek är!

7. Jord och himmel må förswinna, Må försmäktta själ och kropp; Salig dock jag mig skall finna, Om du är min del, mitt hopp. Dubbel jalighet sig gjuter I det goda, som jag njuter, Då i tron jag älskar dig, Du, som först har älskat mig!

8. Gud! att jag dock älska kunde, Dig så rent, så högt jag hör? Snart, ack snart den dagen stunde, Då jag dig, blott dig tillhör; Då jag, lyftad öfwer gruset, Ser ditt ansigte i ljuset, Och ej stiljes mer från dig, Du, som ewigt älskar mig!

(B. Mänter 4, 1793, J. Åström.)

Sjunges som N:o 28.

220. Jag vill dig prisa, Gud! min styrka, Jag vill dig ewigt hålla kär. I allt och framför allt dig dyrka, Skall ewigt bli min själs begär: Jag endast dig vill höra till Och wet att du mitt bästa vill.

2. Hwi har ej förr min kärlek brunnit Till dig, som älskar mig så högt? Hwi har min själ så sent dig funnit, Hwi har hon sökt sitt wäl så trögt? När detta allt jag tänker på, Af blygd, o Gud! jag tystna må.

3. Min tid förgick, mitt lif förtärdes, Ett rof för syndiga begär, Och mer och mer mitt hjerta snärdes I werldens nöjen och besvär; På willans stig jag yr och djerf, Säg först wid branten mitt förderf.

4. Den sällhet, werlden gaf att skörda, War blott ett swefullt slafweri, Men lust ditt ok och lätt din börda, Se'n du från synden gjort mig fri. Jag werldens bojar mer ej bär, Ett högre wäl min själ begär.

5. All jordens fröjd så snart förswinner; All ära, wällust, rikedom, Om ock jag dem med möda winner, Så lemna de

dock själen tom. Min Gud! jag finner blott i dig Den skatt,
som ewigt hugnar mig.

6. Gif att, om dig blott angelägen, Jag anse må allt tim-
ligt wäl Blott som en nödtorft under wägen, Blott som en
pröfning för min själ, Men hålla din rättfärdighet För högsta
skatt i ewighet.

7. Gif att, i lif och död dig egnad, Till dig i tro och
färlef böjd, Jag må dig älska, Gud! min hägnad, Jag må dig
prisa, Gud! min fröjd, Och finna än i dig min tröst, När
hjertat brister i mitt bröst.

(J. Scheffler † 1677, G. A. Hiärne, Chr. Dahl.)

Sjunges som R:o 5.

221. Af hjertat hafwer jag dig får: Kom, milde Jesu!
blif mig när, Och mig med dig förena; Ty i
den hela wida werld Är idel oro, sorg och flärd, Men frid hos
dig allena. Om än i qwal min kropp och själ Försmäktade,
är du lifwäl Mitt hjertas tröst, min del, mitt allt: Dig har
jag trygg mig anbefalt. O, Jesu Krist! min frälserman,:
Allena du mig hjelsa kan.

2. Att dig, o Gud! som allt förmår, För hwad jag är och
har och får Bör jag min tack hembära. Lär mig och nyttja,
som du böd, Din nådeskänk till nästans stöd Och Herre! till
din ära. Allt godt o Gud! du sjelf mig lär Och rena du min
själs begär Och gör mig tålig och förnöjd Och öfwer jordens
forger höjd. O Jesu Krist! ack, för din död :, War du min
tröst i all min nöd.

3. Sänd, Herre! dina englar ut, Att själen må, wid lif-
wets slut, Af dem till himlen föras; Och låt min trötta kropp
i ro Sig hwila i sitt tysta bo, Tills der din röst skall höras,
Då skall jag, klädd i helig skrud, Med mina ögon skåda Gud,
Och af hans nåd och härlighet Mig fröjda i all ewighet. O
Jesu Krist! ack, bönhör mig :, I lif och död jag tillhör dig.

(M. Schalling † 1608, H. Ausius, J. D. Wallin.)

222. Till dig, som hjertat gläder, Och all deß tillflykt
är O Gud! jag tacksam träder Och dig mitt
offer bär.

2. På mig din kärlek tänkte, Förr än jag tänkt på dig,
Och mig det lifwet skänkte, Hwaraf jag gläder mig.

3. I dopet du mig sände En faders ömma blick; Och jag,
som dig ej kände, I dig en fader fick.

4. Jag af din godhet närdes, Beskyddad i din famn,
Och mina läppar lärdes Allalla Jesu namn.

5. I lifwets wår mig rörde Din faderliga röst; Den
späda suck du hörde, Som gick utur mitt bröst.

6. Men snart mitt hjerta, dåradt, För dig ej mera brann.
Jag fann mitt samwet såradt: Mitt hjertas lugn förswann.

7. Ditt kärleksrop mig wäckte; Din nåd mig återtog. Den
handen du mig räckte Ur willans djup mig drog.

8. Du gaf mig kraft att waka, Att wårda glädjens dag,
Och lifwets sällhet smaka, I lydnad för din lag.

9. Med hwarje dag du gifwit Mig samma dags behof,
Hwar timme tecknad blifwit Med nya kärleksprof.

10. Så under lifwets öden Din wård mig alltid följt.
Du för ditt barn i nöden Ditt hjerta aldrig döljt.

11. Åh! må din kärlek gifwa Den kraften åt min själ,
Att jag ditt barn må blifwa Och dig förtro mitt wäl.

12. Må mig din godhet lära Att, under tro och hopp,
O Fader! dig till ära, Fullborda wäl mitt lopp.

(S. Odman + 1829.)

Dav. 166.

223. O Gud! det är min glädje, Att mild du hör min
röst. Du nådigt mig tillstådje, Hos dig att
söka tröst.

2. Du nådigt wille höra Min suckan, då jag dig Ett offer
tänker göra, O Gud! som hulpit mig,

3. Mig hade dödens snara Omfattat hårdelig; Jag war i
ångst och fara, Och mörkret omgaf mig.

4. Men då jag sökte Herran Och sade: fräls min själ,
Då war min Gud ej fjerran, Han halp mig snart och wäl.

5. I magt tillbedjanswärdig Han är i nåd och stor Mot
den, som är botfärdig Och upppå honom tror.

6. Han kan oss snart uppdraga Ur motgångs djupa grund,
Oss usla skona, aga, Allt efter sin misfund.

7. Mig är slitt wedersfaret, In Gud på mig har tänkt,
När jag i ångest varit Af sorger nederfänkt.

8. Min själ har Gud uttagit Från död, min fot från fall;
Från tårar ögat twagit. Hans namn jag prisa skall.

9. Hur skall jag wedergålla All godhet, Gud mig gör?
Jag kan ej rättsligt ställa Min wandel, som sig bör.

10. För Herran vill jag wandra I tro och lydnad sann.
Och ej hans vägar klandra, Fast sweke mig hwar man.

11. Jag vill med glädje taga Den kalk, Gud skänker mig,
Förbättras af hans aga Och wandra i hans stig.

12. Jag städse dig vill tjena Och värda dina råd: O
Gud! dertill förlåna Din Helga Andas nåd.

(H. Spiegel † 1714, J. O. Wallin.)

Lydnad för Guds wilja och frimodighet uuder hans beskydd.

Sjunges som N:o 33.

224. Befall i Herrans händer Din möda och din wäg;
Och hur sig werlden wänder, Hans ord i hjer-
tat äg; In intet ord är giswet, Så fast som Herrans ord, Och
ingen gerning blifwit, Som ej i Gud är gjord.

2. För lycka, bröd och ära I denna werld ej strid Låt
sorgen dig ej tära För denna forta tid; Det är till andra
strider Dig Herren kallat har, Det är för andra tider Han
lönen åt dig spar.

3. Här gäller det att werka Hans werk, som dig har sändt.
Och med hans anda stärka Det lif, hos dig han tändt. Här
gäller det att söka Först hans rättfärdighet Och med all id
föröka, Hans rikes härlighet.

4. Så strid med helig iswer Mot mörker, synd och flärd,
Och wet, att segren blifwer I Kristi namn befvärd. I glädjen
och i nöden, Stå fast wid Herrans bud; War trofast intill
döden; War trofast mot din Gud.

5. Tro ej han löftet bruter, Tro ej han från dig flyr, Då
stormen mot dig ryter Och dundret fring dig guyr; Han går
på stormens wingar, Han far på dundrets wagn, Och sjelswa
fskadan twingar, Att tjena dig till gagn.

6. War trofast! natten dagas: Ke'n purpras österns rand:
Allt mörker skall förjagas Utaf den starfes hand, Som ur sitt

tjäll Orion Och morgonstjernan för, Och nåden öfver Sion
 I arladaggen strör.

7. Alltså, Guds hjälp förbida, Och räds ej menskers hot.
 Är Herren på din sida, Ho kan dig stå emot? Sin kraft han
 dem förlänar, Som wandra i hans bud. Allt till det bästa
 tjänar För dem, som älska Gud. (J. O. Wallin † 1839.)

David. 16.

225. Säll du, som dig åt Gud betror, Och tröst till
 Herran äger! Uti hans wård du fredad bor,
 Du trygg och tålig säger: "Gud är min tillflykt och min borg,
 På Gud mitt hopp jag bygger; Uti all fara, nöd och sorg,
 Hans sköld mig öfverskygger." Säll du, som har I Gud din
 fröjd och ditt förswar.

2. I sina wingars skygd han skall Ditt stilla läger bädda.
 Och från försåt och olycksfall Hans trohet dig skall rädda.
 När, honom lydig, honom tack, I hans beskärm du hwilar,
 Så bäska ej för nattens skräck Och ej för dagens pilar. Tro
 hwad han sagt Och frukta ej all mörkrets magt

3. Om tusen wid din sida än, Om tiotusen falla, Du,
 frälsad från förödelshen, Skall glad din Gud åkalla. Trygg
 kan du gå bland wilddjurs hot, Ty Herren dig bewakar, Och
 träda med en stadig fot På lejon och på drakar: På all din
 ftig Guds änglar skola följa dig.

4. "Han älskar mig", så talar Gud, "Hans strid jag sjelf
 skall föra; Mitt namn han känner och mitt bud, Hans böcker
 skall jag höra. Jag honom skall, i nödens dag, Ifrån all fara
 rycka, Jag kröna will hans företag Med ära och med lycka.
 Min salighet Han röna skall i ewighet."

(J. O. Wallin † 1839.)

David. 31.

226. På dig jag hoppas, Herre! kär, Du, som min säkra
 tillflykt är I all min nöd och wåda, Jag beder
 dig, Du wärdes mig Nu och med hjälp benåda.

2. Din milda öron wänd till mig, Åt hör min bön, för-
 barma dig Och låt din hand mig leda. Jag sorgsen går Och
 ej förmår Min räddning sjelf bereda.

3. O, starke hjelte! stätt mig bi, Var mig en bl. Från jag uti Må wäldeliga strida. Af mörkrets här Jag fi. hwärfd är: O, wif ej från min sida.

4. Du är mitt lif, min salighet, Mir klippa i all farlighet, Mitt fasta wärn i nöden. Är du mig när, Har du mig kär, Jag trotsar sjelfwa döden.

5. Jag ser hur werlden wäpnar sig Med arghet, lögn och flärd mot mig, Och lägger ut sin snara; Men Herre! du Skall mig ännu Uti din nåd bewara.

6. Min anda jag befaller dig: Min Gud, min Gud! wif ej från mig, Haf mig i dina händer. För din Sons död, Hjelp mig af nöd Jag mig nu till dig wänder.

7. Lof, ära, pris och härlighet Dig tillhör i all ewighet, O Fader, Son och Ande! Din nåd och magt, Din wård och wakt, Ske pris i allo lande.

(A. Reizner † omfr. 1563, ?—J. Åström, J. O. Wallin.)

David. 46.

Sjunges som No 140.

227. Gud är vår starkhet och vårt stöd I våra sorger alla. Gud är vår hjelp i lif och död; Ty skall vårt mod ej falla, Fast skälfde jordens tunga kropp, Fast hwälfde hafwen styhögt opp Och bergen sjönke neder.

2. Likwäl den helgedom består, Der Gud sitt ord förkunnar, Der hjertat sig hugswala får Ur Sions heljoberunnar; Ty Herren sjelf derinne bor I magt och kärlek lika stor, Han der of tillflykt bjuder.

3. De wrångas hopp skall nederflås Och mörkrets wälde falla Och werlden med des lust förgås, När Herrans domar skalla, Men wi ej frukte farors hot. Med of är Herren Zebaoth, Oß Jakobs Gud bewarar.

4. O, kommen, skåden Herrans-werk, I folk! ty allt han leder, Kom, werld! och på hans under märk Och fall i stoftet neder; Ty storm och örlig i all land Han stillar, och med wäldig hand De stoltas båge bryter.

5. "Förskräckens ej för wäldets bud". Han talar: "waren stille! Besinnen dock, att jag är Gud Och faren icke wille. Jag pris på jorden winna skall Och hägna dem från blygd och fall, Som mig allena frukta".

tjäll
S ar-
ning=

165

är Herren Zebaoth, Oß Jakobs Gud bewarar.
ill oß stå emot, När han oß sjelf förswarar?
gladligt mod, Ty han är stark och han är god.
pris och ära!

(S. Heyd † 1561 — ?, J. D. Wallin.)

Dav. 62.

Sjunges som N:o 35.

228. Mitt fasta hopp till Herren står, Jag vill
hans hjelp förbida, Och wet, att jag hans
bistånd får, Ehwad jag än må lida. Jag wet att Gud är wis
och god: Ej faran nedslå skall mitt mod, Hur stor hon än må
wara.

2. Fast många ställa sig mot mig, Som, ensam och elände,
Är lik en wägg, som lutar sig Och snarlig går om ände; Dock,
när min bön till Herren går, Min kraft förnyas och består
Mot ondskans wåld och ränker.

3. Gud gör mig bistånd, ger mig tröst, Så att jag icke
faller; Han frälsar, då med ödmjuk röst Jag honom mig be-
faller; Han är min klippa och min borg, Han hjälper mig i
all min sorg, Den jag på honom kastar.

4. Ty tror Guds löfte, som är wißt! Han sina barn skall
höra Och dem ur qwal, betryck och brist, Med wäldig arm
utföra. När Herren räcker ut sin hand, Då wäga mindre än
ett grand, De wäldige på jorden.

5. På orätt ingen grunda må, Sin magt, ty den skall
brista. Det gods ej någon tröste på, Som han så snart skall
mista. Jag mins och tror hwad Gud har sagt. Att Gud
allena äger magt Och högsta rätten skiper.

Dav. 71.

229. Min Gud! på dig förtröstar jag I alla mina
dagar. Jag lemnar mig åt ditt behag Och
wördar dina lagar. O! war mig huld, För Jesu skull, Och
låt mig bistånd finna. Du är den borg, Der jag all sorg
All nöd kan öfwerwinna.

2. Förbarmare! rädd ut din hand, Fräls mig ur själasara;
Slit sönder mina synders band Och satans hårda snara. På

dig jag wißt I all min brist Mitt hela hopp må fästa. Från första stund Har din misfönd Mig följt och sökt mitt bästa.

3. Fast många äro de, som mig, Med hätska blickar skåda, Dock skall min tunga gladelig Guds lof och pris bebåda. Fast qwald och swag, Dock håller jag Mig till det ord, som lärer, Att den allt må, Med fröjd utstå, Som Gud sin nåd beståder.

4. Om jag skall hinna åldrens dag Och gråa håren bära, Ska, gode Fader! ditt behag, Blott jag dem bär med ära. Min tid du wet. Om bräcklighet Skall mig på bädden sträcka. Gif, Herre! blott Att synd och brott Mitt samwet ej besläcka.

5. Min hydda utaf stoftet bygd, Till stoftet går tillbaka; Men själen skall, i nådens skygd, Förgängelsen ej smaka. Min fot och hand Kan slås i band, Men ej min håg och wilja Mig ondskans råd Från mensfors nåd, Men ej från Guds kan skilja.

6. Du, Herre! du, men icke jag, För allt skall äran taga, Din kraft, o Gud! då jag är swag, Är mächtig i den swaga. Du, kärleksfull, Mig ringa mull Blott till ditt medel brukar. Pris ska dig, Gud! Jag för ditt bud I stoftet mig ödmjukar.

7. Det är din nåd, som styrker mig, Att jag kan hör sammt wandra Uppå din wäg och prisa dig, Ja, underwisa andra. Du i ditt sköt, Min barndom slöt, Du hugnar mödans dagar; Du skydda skall Min fot från fall, När åldren mig förswagar.

8. Det goda, som du mig har gjort, Skall vara prisadt vida; Det skall, af barn och barnbarn spordt, Till deras barn sig sprida. Ditt ljus, din frid, Från tid till tid, Att mensfors hjertan unnas; In skall din nåd, Din magt, ditt råd, Från slägt till slägt förkunnas.

9. Pris ware dig, att sorg och nöd Jag äfwen fått förnimma! Du, efter stormar, solen bød Långt härligare glimma Du lifwar opp Mitt sjunkna hopp, Du tröst och hjelp bewisar; Mitt hjerta, Gud! Mitt böneljud, Mitt hela lif dig prisar.

(H. Spiegel † 1714, J. O. Wallin.)

Sjunges som N:o 199.

230. **W**ar glad, min själ! och fatta mod, Gud vill sig än förbarma. Wißt hjälper dig den Herren

god, Som frälsa will den arma. Är nöden hård, I rosen-
gård Får man ej alltid wara; Den på Gud tror, Dock trygger
bor, I allsköns nöd och fara.

2. Det Josef wist, den fromme man, I fordom tid försä-
rit; Om Job och David läsas kan, Hur de i nöd och warit;
Men Herren blid, I rättan tid, Dem dock ur nöden ryste.
Den på Gud tror, Han trygger bor, Fast werlden all för-
tryckte.

3. Trots, werld och satan! att I mig Från min Gud
kunnen draga, Mitt hopp wid Herran fäster sig, Hans hand
skall mig ledsaga. Han hjälpen har, Beredd och snar, Deß
will jag honom prisa. Den honom tror, Han trygger bor;
Ho will mig annat wisa?

4. När menniskor bespotta mig Och uti grund förakta,
Som Gud mig hade stött från sig, Dock will jag det ej akta:
Ty Herren mig Skall wissjerlig I sinom tid upphöja. Jag
honom tror Och trygger bor, Hur djupt de än mig böja.

5. Ändock det stundom tyckas må, Som Gud sig ej will
wärda, Och werldens barn emot mig stå, Så hetska och så
hårda; Så wet jag wist, Att han mig sist Upprätta skall och
hjelpa. Den på Gud tror, Han trygger bor; Ho kan mig då
nedstjelpa?

6. War glad, min själ! haf Herran kär Och låt mig ej
förföra; Ty werld och synd och satans här Skall dig ej skada
göra. Si, Jesus Krist, Guds Son förwist, Dem mände
öfwerwinna. På Gud du bygg Så är du trygg Och skall din
frälsning finna.

7. Nu dig, min Gud! jag hörer till, Wid dig jag städse
blifwer. Du ingen öfwergifwa will, Som dig ej öfwergifwer.
Tro, kärlek, hopp, I allt mitt lopp, Du nådefull mig delar.
Den på Gud tror, Han trygger bor, Ej honom något felar.

8. Den hjelp hos werlden söker här, Och ej hos Gud sin
Herra, Han wrångwis och förderfwad är Och kommer ej till
ära. Gud först och sist I Jesu Krist Och hjälper allesamman;
Den sådant tror, Han trygger bor Och warder salig. Amen.

(G. Schmuckert 1154)

[förf. ps. omfr. 1578], P. Brast, J. O. Wallin.)

231. **A**ff, min själ! haf gladligt mod; Twisla ej att Gud är god. Att dig werlden hata må Ligger föga magt uppå.

2. In ej nånsin såg jag den Utas Gud förgätas än, Som till honom hafwer satt Sin förtröstan dag och natt.

3. Hwi skall du så bitterlig, O min själ! då gräma dig, Medan du en sådan vän Hafwer uti himmelen.

4. Hvad i werlden gör dig qwal: Otäck, afund och förtal, Agg och hetsfhet utan grund, Warar en så liten stund.

5. När du håller dig till Gud, Aftar på hans ord och bud, Skall han hjälpa dig förwißt Af all oro, sorg och brist.

6. Dröjer hjälpen och en tid, Är dock Herren lika blid: Ja! den, som han älska må, Läger han en börda på.

7. Lef i Gudi glad och god, Bed och lid med tålmod. Om du och förgäten är Utas släkt och wänner här.

8. Lifwæl hafwer Gud dig ej, O, min själ! förgätit, nej. Sina änglar har han satt, Dig att wakta dag och natt.

9. Kunde än en moder fär Barnet sitt förgäta här, Skall dock Gud ewinnerlig Ej, min själ! förgäta dig.

(A. Falc [i 16:de årh.], J. O. Wallin.)

Das. 37.

Sjunges som N:o 186.

232. **L**åt icke det förtryta dig, Att de, som wåld bedrifwa Och åt sin ondskas glädja sig, Så ofta skönte blifwa. De skola dock en dag förgås, Och såsom gräs till jorden slås, Och wißna och förtrampas.

2. Till Herran din förtröstan sätt, Förtro dig i hans händer. Den i hans kraft gör godt och rätt, Allt till det bästa länder. Haf kärlek för ditt fosterland, Och föd dig redligt, Herrans hand Skall dig ej olönt lemna.

3. Fast under öfning af ditt fall, Du will af bördan digna. Så war dock säker, att han skall Till slut ditt wärf wälsigna. Jag warit ung, jag ålder nått, Men aldrig har jag än förstått, Att Gud förglömt den fromma.

4. För afundsmäns förfäkt och list Du modet ej må fälla. Gud skall din ofskuld skydda wißt, Och den i dagen ställa. De

dig med swärdet hota må, Det skall ej skada dig, men gå Dem
hjelfwa genom hjertat.

5. Jag såg en ogudaktig man, Swars wälde wida räckte,
Hans öfwermod ej motstånd fann, Hans anblick bäfwan wäckte.
För honom föllo staror ner; Jag gick framom: han war ej
mer, Hans rum blef icke funnet.

6. Så känner Herren wäl sin tid, Att straffa och belöna,
Och att med salighet och frid Den redlige bekröna. Deß enda
skärj är mera wärd, An skatters mängd och häfwer's flärd,
Som af förtryckarn samlas.

7. Den, som för Herran fruktan bär, Är nöjd i alla skif-
ten. Med lugn han bär sitt lifs beswär, Med lugn han nal-
kas griften. Ej werldens stormar honom bry: Han har en
hamn dit han kan fly, Som ewig trygghet skänker.

(L. Hertz er † 1529, D. Petri, G. G. Adlerbeth.)

Tålamod och tröst af Guds godhet, under kors et och
bedröfwelsen.

233. **S**af tålamod, War from och god Och efterfölj Guds
wilja. Den detta hör Och detta gör Skall Gud
från sig ej skilja. Ett himlabröd I jordiskt nöd Dig tålamodet
gifwer; Af denna spis Du lugn och wis, Förnöjd och ödmjuk
blifwer Och såfång sorg fördrifwer.

2. Jag utan knot Ditt kors emot, Det dig till wälfärd
länder. Tro Gud om godt, Du har din lott Utaf en faders
händer. På många wis, Sitt namn till pris, Han barnens
trohet öfwar. Som guld i glöd, Wår själ i nöd Han luttrar
och bepröfwar; Och hjälpen se'n ej töfwar.

3. Min Gud och far! Med goda dar Du ofta glädt mig
swaga. O, skulle jag Den onda dag Ej och till godo taga?
Ej ser jag här Swad bäst mig är, Begären mig förwilla; Men,
Herre! **du** Det känner ju Och will ditt barn ej illa: Ty är
jag nöjd och stilla.

(F. Erics Helsingius † 1615. J. D. Wallin.)

Esjunges som N:o 10.

234. **G**ud! du är kärleksrik och god. Med tålamod Jag
tager mot din aga. Ehwad du gör, min Gud

och far! Litwæl jag har Ej orsak till att klaga. War lugn, min sjål! Gud will dig wæl; Han aldrig än Förskjutit den, Som på hans kärlek tröstar.

2. Om han ock döljt för mig sitt råd, Han dock i nåd Och wisshet med mig handlar. När ingen hjelp jag ser, då är Med hjälpen när Den hand, som allt förwandlar. Min Gud! ännu På ingen du En börda lagt, Den ej din magt Med faders-godhet lättar.

3. O Jesu! mig din frid bestär Och sjelf mig lär, Att lidandet fördraga. Då korsets tyngd för mig du bar, Du tålig war Och hördes aldrig klaga. O, lär ock mig, Att likna dig Och wid din fot Förutan knot, Förlofningstimman wänta.

(S. Hjerten † 1835.)

235. Ju större kors, ju bättre kristen: I elden guldet luttradt är. I nödens degel syndabristen Sig dagligt mer och mer förtär; Och härlig trones blomma står, I korsets och i Jesu spår.

2. Ju större kors, ju mera trogen: I stormen stadgas efens rot. Du blir allt mer för himlen mogen, Med korsset, buret utan knot; Ju mera under korsset böjd, Deß mera öfwer jorden höjd.

3. Ju större kors, ju mera brinner Din kärleks låga ren och skär; Den tröst i Gud, som hjertat finner, På trones lampa oljan är. I högsta nöd din bästa wän Du finner uti himmelen.

4. Ju större kors, ju flera böner; Ju mera bön, deß mera nåd. Ju mörkare du jorden röner, Deß ljusare blir himlens råd. Ju mindre stöd dig werlden ger, Du har i Jesu nåd deß mer.

5. Ju större kors, ju mer blir döden För dig en ljuf och säker hamn Mot olycksstormarna och nöden, Om korsset bärs i Jesu namn. Han gif förut på korsets stig, Han döden öfwer-mann för dig.

6. Så will jag, Jesu! korsset bära, Med tålmod i dina spår. Att följa dig är högsta ära, Och korsets wäg till himlen går. Den trycktes suck af dig är hörd, Och tårars säd blir glädjens skörd.

(B. Schmolck † 1737, J. Åström.)

Sjunges som N:o 81.

236. Dyra kors! min själs behof, Wisshetens och dng= dens pröfning, Trons och tålmodets öfning. Kristendomens sanna prof, Du i swagheten mig stöder, Du mitt wärn i faran är; Fast mig ömmar, fast jag blöder, Tålmod af dig jag lär.

2. Sälla kors! du bittra ro, Jag will hellre, än begära Glansen af all jordisk ära, Att din skugga mig förtro. Wå du mig i stoftet trenka Hellre än att synd och flärd Höjer, under namn af lycka, Mig i sina bojor snärd.

3. Dig jag willigt tager an, Wår min börda och betänker Att mig Gud ej annat skänker, Än hwad ewigt gagna kan. Mot all swaghet och all fara, Under dig jag städs på wakt. Scke söfs i lustans snara, Scke fruktar ondskans magt.

4. Du, som anförtrrodde mig, Efter dig mitt kors att bära, Wårdes, Jesu! nåd beskåra, Till att trofast följa dig. Du, om ock mitt mod förswinner, Med din starkhets arm mig led. Att en gång jag kronan winner, Och får korset lägga ned.

(S. Hiärne + 1737, C. Dahl.)

237. I wärlden är så mörkt och tungt, Swarthelst jag än må lända: Hur skall mitt hjerta blifwa lugnt? Till hwem skall jag mig wända? Till hwem i himmel och på jord, Om ej till dig allena? Du, Jesu! hafwer lifwets ord, Det ewiga och rena.

2. Det sälla ord och trösteljud Jag will i hjertat fästa, Att dem, som älska dig, o Gud! Allt tjänar till det bästa. Den här sin börda tåligt bär, Du styrker och du stöder, Och smär= tan, som dock timlig är, En ewig sällhet föder.

3. Jag will ej om den glädje be, Som söks af syndaträlen; Att förja bättre är än le, Ty sorg förbättrar själen. Du stund= den wet att från all nöd Ditt barn för ewigt skilja; Ty är min bön, i lif och död: Scke Herre! blott din wilja.

4. Och nu, jag öfwerlemnar mig I dina milda händer; Jag wet, att jag på korsets stig Till fridens hyddor länder. Om än till sista droppan ut Jag sorgens kalk skall tömma, Du åt din wän dock will till slut, Det goda winet gömma.

(S. D. Wallin + 1839.)

Sjunges som N:o 160.

238. Den wedervärdighet, som mig eländan trycker,
Mitt hjerta tröstlöst gör och hoppet undanryc-
ker. Min jämmerfulla själ ej finner någon ro; Min ångest
större är, än någon det kan tro.

2. Jag kan mitt hjerta ej för någon uppenbara Och ser
mig ingen hjälp på jorden öfrig wara. All klofhet intet är.
Hwad kan en dödlig magt? Den dertill sätter lit, blir först i
faran bragt.

3. Min Gud! har du mig då för ewigt öfwergefwit? Har
du från nådens thron till nödens djup mig drifwit? Har du
nu så för mig ditt milda anlet gömt? Har du ditt arma barn,
o Fader! så förglömt.

4. Nej! mitt qwal är stort; men bort, förtwiflans
smärta! Jag wet, du bär för mig ännu ett fadershjerta. Fast
mig min stora synd owärdig gör dertill, Så tror jag dock att
du mig ej förskjuta will.

5. Jag wet att du ditt ord och löfte aldrig ryggar. Det
är min fasta borg, derwid min själ sig tryggar. Ja, om än
himmelen och jorden gå i grund, Förgås dock intet ord, som
går utaf din mun.

6. Och du har lofwat mig, att mina böner höra Och intet
är för dig omöjeligt att göra. Du råder öfwer allt; om allt
du wårtnad bär. Ho är en sådan Gud, som du, o Fader! är?

7. Jag flyr alltså till dig i detta mitt elände Jag faller dig
i famn: gör på min nöd en ände, Hos dig är hjälp och tröst,
hos dig är magt och råd, Hwar morgon är ock ny din godhet
och din nåd.

8. Min sorg är dig bekant; du hör, o Gud! min qwida:
Th will jag ock din hjälp i tålmod förbida. Du, Herre! wet
din stund att sluta allt mitt we; Th suckar jag förnöjd: o Gud!
din wilja ske.

9. Gif mig hwad nyttigt är och hwad dig helst behagar,
Hjelp ock att ingenting mig från din fruktan drager. I mot-
gång styrk min tro, i medgång led du mig, Att jag i öfwer-
mod ej må förlora dig.

(B. Carlberg † 1683.)

239. Min själ och sinne! låt Gud råda Och hoppas på
din fader blid, Så skall han i all nöd och

wåda, Befröna dig med nåd och frid. Den sig betror uti Guds hand, Han bygger ej på lösan sand.

2. Hwad hjälper oss wi mycket förje? Hwad gagnar oss vår pust, vårt qwal? Hwad är, att wi med tårar börje Och slute våra dagars tal? Vår sorg förbittrar mödans bröd Och öfer tyngden af vår nöd.

3. Ty är det bättre tåligt lida, I hoppet och i Gud förnöjd, Och trofast efter Herren bida, Hvars hjälp är wiß, om än fördröjd, Ty Gud, som känner bäst hwar man, Han wet väl hwad oss fela kan.

4. Han utser tiden att hugswala, Han skickar väl det nyttigt är; Hwad wi af troget hjerta tala, Det märker strax vår Fader får: Så kommer Gud, förr än wi tro, Och skänker hugnad, tröst och ro.

5. Tänk ej uti din motgångstimma, Att du af Gud förgäten är! Han skingrar sorgen som en dimma. Och har dig alltid lika kär. Tänk, tiden snart förbyter sig Och motgång är föränderlig.

6. Det kostar Gud ju ganska ringa Den fattige att göra rik, Den rike att till armod bringa, En hög den låge göra lif, Ty Gud, den högste underman Upphöja och förnedra kan.

7. Sjung, läs och gack på Herrans vägar Och gör din kallelse med flit, Förtro dig till hwad Herren säger Och haf till himmelen din lit, Ty den blir en lycksalig man, Som fast på Gud förtrösta kan.

(G. Neumark f 1681, G. Olon, J. O. Wallin.)

David. 77.

Sjunges som N:o 33.

240. Gud! låt min bön dig tackas: Fast den är swag och matt, Se mina händer räddas Till dig den långa natt. I tårar ögat wakar, Af ångest hjertat slår: Jag lifwets fröjd ej smakar Och grafwens ro ej får.

2. Jag suckar och jag qwider, Och mera ej förmår. Jag mins de gamla tider, Jag mins de förra år, Då Herrans hand mig ledde I sanning och i nåd, Då jag i allt, som skedde, Blott såg en faders råd.

3. Har han mig nu förskjutit? Är han ej god, som förr? Har han i wrede slutit Barmhertighetens dörr? Har nu den

godhet ända, Som war mitt hela hopp? Skall nåden återwända? Skall löftet höra opp?

4. Nej, fly, I mörka tankar! Förtwisla ej mitt bröst! Men håll dig wid det ankar, Som är vår enda tröst, Från längst förflutna stunder Guds nådewägar märk, Betänk hans allmagts under Och akta på hans verk.

5. Och säg, när du bedröfwes: "Nu är min forgetid: Ett barn af fadren pröfwes, Dock är han lika blid. Hans hand kan allt förwandla, Han är så mild som stor, Och skall i färlet handla Med den på honom tror."

6. Ty will jag Gud åfalla Och till hans sköte fly, När qwalens böljor swalla Och olycksstormar gny. Fast ögat ej utreder Hans djupt fördolda spår, Han sina barn dock leder Som herden sina får.

(S. O. Wallin † 1839.)

241. Mitt öga, spar nu dina tårar Qwäf dina suckar, Klämda bröst! Den ängslan, som mitt hjerta fårar, Förwandlas skall i hymnig tröst. Fast nöden kännes tung och swår, Guds nåd den wida öfswergår.

2. Han ej sitt tryckta barn förgäter, Han älskar äfwen då han slår; Han tyngden efter styrkan mäter, Hans hjelp tillreds wid branten står. Den kalk, som dryg och bitter är, Omsider fötma med sig bär.

3. Min själ! låt aldrig modet falla; Du under korset glömd ej är. Ut Jesus räcketes bitter galla Dock war han Gudi lika fär. För dig hans hjerta glöder än, Han ser din nöd och är din wän.

4. Gud sina barn med wisshet leder; Han skiftar glädje och besvär. Ett barn, som får allt hwad det beder, Sin egen ofärd snart begär. Lär då en gång att döma rätt Om denna fadrens delningsfätt.

5. Om alla skatter wi förlöre, Så blir dock Jesus hos oss qwar. Om ingen wän i werlden more, En wän i Jesus jag dock har. Den sig åt honom anförtror Af lyckans skiften ej beror.

6. Så fälle då på våra kinder Ej mera någon tröstlös tår. Vår nöd med Jesus oss förbinder, Vi äre hans, och han är vår. Han våra sorger skall till slut, Likt våra synder plåna ut.

(B. Schmolck † 1737, D. Kolmodin.)

242. När werld och wänner lemna dig Allena med din smärta, Så ropar Herren: "kom till mig, Kom, slut dig till mitt hjerta," Han skiftar både fröjd och nöd, Han bryter ock i nåd det bröd, Som du med suckan äter. Med allt han syftar till ditt wäl; Förgät ej honom o min själ! Han aldrig dig förgäter.

2. Till sina barn den gode ser Med samma fadersöga, Om ock hans glada sol ej ler Beständigt från det höga. Det måste wara moln och regn, Att ej må sela fast och hägn Att jordens ädla gröda; Det måste wara sorg och gråt, Att werlden ej och deß försåt Må trones frukt föröda.

3. När solens milda strålar snart Igenom molnen bryta, Är luften frisk och fästet klart Och grön står jordens yta, Förbi-da Gud, min sorgsna själ! Hvad Herren gör, är rätt och wäl: Han pröfwar sina trogna; Men töcknet stingras efter hand, Och full blir dagen i det land, Der hoppets skörd skall mogna.

4. Ty utgå nu min tåresäd Med fromt och tåligt sinne, Och dig åt skördetiden gläd, Som snart, ack snart är inne! En Jesu vän ju löftet fått, Att den, som här med tårar satt, Skall der med fröjd uppskåra? Så tro och gör det Herren böd, Och säg i både lif och död: O Gud! dig ware ära.

(J. O. Wallin, † 1839.)

243. O säg, min själ! hwi du förfäras? Hwi suckar du så djupt, mitt bröst? Fler än de qwal, som dig beskåras, Bar han, som dig har återlöst, Gick till hans kors och se och lär; Och sedan ditt med lydnad bär.

2. Hör från hans mun den dyra lära: "De, hwilka här med tårar så, De skola der med fröjd uppskåra, Och himmelsriket ärfwa så, Ja, salig den bedröfwad är: Hugswalelse han finner der."

3 Som guldet genom elden pröfwas, Så själen pröfwas genom qwal. Gud wäljer dem, han ser behöfwas, Och sätter gräns för deras tal. När Herrans affigt wunnen är, Ur profwet går du ren och skär.

4. Din Jesus lärde dig att lida Med tacksamhet och tålmod; En himmelsk hjälp han böd dig bida: Min fader, sade han, är god. Han gick så sjelf bekymrens stig, Förnöjd och tålig, före dig.

5. Din sorg kan han i glädje wända, Han lika mäktig är, som blid; Men skulle det ej strax dig hända, Så är ej än hans rätta tid. Dig gläd åt hwarje stund som flyr; En gång din fjällhets morgon gryr.

6. När jolen bortom bergen ilar, Och bådär sjettede dagens qwäll, Går dagakarlén hem och hwilar Till Herrans sabbat i sitt tjäll: Så hwilar du i grafwen sött, Af korssets thyngd och lifswet trött.

7. Ur jömmen snart dig Jesus wäcker Till ewighetens sabbatsår; Det mörker, här din wäg betäcker, I salighetens ljus förgår: Det kors, du här på jorden bar, Dig till förbättring gifswet war.

(S. J. Hedborn † 1849.)

Sjunges som N:o 206.

244. S wad förjer du så swåra? Hwi skall så djupt, min själ! En timlig nöd dig sára? Gud är Imanuel. På honom skall du tro; Med dig han wäl så lagar, Som honom bäst behagar Och ländér dig till ro.

2. Han aldrig öfwergifwer Den honom sig förtror. Den honom trogen blifwer, Han salig gör och stor. Fast sällsamt synes gå, Dock låt dig ej förtryta: Han kan det snart förbyta, Att allt dig gagna må.

3. På honom må du wåga, Och wara wid godt mod. Dändlig i förmåga Han är, och ewigt god. Swad Herren nyttigt fann, Det kan ej någon hindra, Och våra smärtor lindra Förmår allena han.

4. Om afgrunds wreda bölja Dig wille sluka opp. Om tunga dimmor hölja Din himmel och ditt hopp, Dig Gud dock hjälper fram; Han dimmorna skall fälla I sinom tid och ställa För böljorna en dam.

5. Ty will jag, Gud till ära, Jemt wandra i hans lag Och endast det begära, Swartill Gud har behag. Jag med Guds råd är nöjd, Guds wilje är den bäste, Gud är min borg, mitt fäste, I Gud är all min fröjd.

6. Gif, Gud! jag dig må ära Af hjertat all min tid, Ett troget lof dig bära Och hugnas af din frid. I frestelsen gif mod, Gif tålmod i nöden, Gif saligt hopp i döden, O, fader! ewigt god.

(J. Seermann † 1647, J. Arrhenius, J. D. Wallin.)

Sjunges som N:o 8.

245. **S**warför sörja, hwarför klaga? Se mot höjden
och haf tröst! Herren styrker än de swaga,
Hörer de betrycktas röst. Ur det moln din dag betäcker, Skall
en stråle än gå fram, Och den kall, dig sorgen räcker, Bitter
är, men hellsam.

2. Wisserligen har du syndat Och dermed förspilt Guds
nåd, Du till egen ofärd skyndat, När du följt din lustas råd;
Men den hand, som allt förvandlar, Vönar ej på menisköfätt;
Gud med en botsfärdig handlar Efter nåd, ej efter rätt.

3. Den, som ångrens tårar gråter, Röna får att Gud är
huld Och som fader mildt förlåter, Mildt tillgifwer syndens
skuld. Blär en jordisk fader göra Swad ett barn med ömhet
ber, Skulle då ej Herren höra Våra suckar mycket mer?

4. Till din bättring han dig låter Pröfwas här en liten
tid: När du wändt till honom åter, Återkommer och hans
frid. När du hört den röst, som warnar, Och din faders
wink förstått, Skall du se hur himlen klarnar, Skall du se,
hur allt är godt.

5. Allt blir godt, när hjertat hwilar Fromt och fast wid
Herrens nåd. Ingen nöd dig öfwerilar Utom hans allwisa
råd. Sorg, som glädje, då skall lyfta Till ditt eget fanna
wäl, Rena ditt begär och lyfta Närmare till Gud din själ.

6. Swarför klaga, hwarför sörja? Bär ditt kors i Jesu
spår! Måste du med suckan börja, Du med lofsång sluta får.
Herren delar fröjd och smärta: Tro hans ord och sköt ditt fall.
Och med hoppfullt barnahjerta I hans fadersarmar fall!

Sjunges som N:o 76.

246. **S**erre! du som sänder trösten Till den själ, som
tröstlös är, Stäng ej himlen för den rösten,
Som i dag din nåd begär. Sorgen trycker mig till jorden,
Ack, men låt de ljuswa orden, Jesu! än upprätta mig: Att
mitt hjerta tillhör dig.

2. Tunga bördor sinnet trycka, Bördor af mångfaldigt
slag. Wanstlig är all jordisk lycka, Hastigt flykter glädjens
dag. Men jag knotar ej deröfwer, Ty jag wet att jag behöf-
wer Det, som kraftigt säger mig, Att mitt hjerta tillhör dig.

3. När mig synden vill bestrida Rättighet att kallas din,
Statt, o Jesu! på min sida, Så blir segern säkert min; När
begäret för i fara, Eller werlden lägger snara, Wärdes själf
påminna mig, Att mitt hjerta tillhör dig.

4. Sorgligt måste jag bekänna Att jag ofta bröt min tro;
Ängrens tårar kinden bränna, Hjertat finner ingen ro, Och
den synd, som jag begråter, Öfwar jag så ofta åter: Ack, mitt
hjerta glömmer sig, Glömmer att det tillhör dig.

5. Trägna suckar vill jag sända Upp till dig i himlens
höjd; Och min håg från jorden wända Till en oförgänglig
fröjd; Ofta vill jag estersinna Att ditt blod du låtit rinna,
För att öfwerthga mig Att mitt hjerta tillhör dig.

6. När jag, frälst ifrån all wåda, Alla synder, alla qwal,
Får ditt blida anlet skåda Uti himlens fröjdesal, Skall jag,
bland de frälstas skara, Ewig tacksam dig förklara, Dig, som
först har älskat mig, Att mitt hjerta tillhör dig!

(J. Arrhenius + 1725, M. Choraëus.)

Gladje i Gud och förnöjiamhet med hans behag under
alla skiften.

Sjunges som N:o 8.

247. **G**ladje utan Gud ej finnes, Utan Gud ej finnes
frid. Tom den lycka är, som winnes, Om wi
glömme Gud derwid. Men ej högsta nöd skall rycka Herrans
frid utur vårt bröst, Om i både nöd och lycka Wi förnimme
Herrans röst.

2. Molnen våra blickar stänga, Wanmagt tecknar våra
spår; Men till allt hans blickar tränga, Öfwerallt hans magt
förmår. Fadershjertat i det höga Wårdar barnahjertats rätt:
Fadershand och fadersöga Heter Guds regeringsätt.

3. Låt oss därför glade sträfwä Genom tidens dunkla lopp,
Och ej ej tröttna eller bäfwa, Ställande till Gud vårt hopp.
Låt oss i hans fruktan wandra På den wäg, som blifwit vår,
Och den högre wäg ej klandra, Der han själf i wisshet går.

4. Stilla är hans gång och säker, Som hans milda stjer-
nors gång. Våra hjertans sår han läker, Löser våra bördors
twång, Endast wi de bud hörsamme, Dem han skref i våra
bröst Och det nådens ord anamme, Som är själes ljus och
tröst.

5. Så wi känne hur försoning, Helgelse och sinnesro, På vår vandring, i vår boning, Med oss wandra, bland oss bo. Så vårt hjerta tröstligt minnes Under lifwets sorg och strid: Glädje utan Gud ej finnes, Utan Gud ej finnes frid.

(J. O. Wallin † 1839.)

Dom. 63.

Sjunges som No. 215.

248. Gud, min Gud! till dig jag ser, Upp till dig mitt öga wakar: För den glädje du mig ger, Jordens lust jag nöjd försakar; Och när bördan böjer mig, Har jag lif och kraft i dig.

2. Härlig i din helgedom Strålar fram din magt och ära; Der will jag, förnöjd och from, Dig mitt hjertas offer bära, Och till dig med tro och hopp Lyfta mina händer opp.

3. När till ro jag lägger mig, Mina tankar till dig ila; Gladligt talar jag om dig, När jag wagnar ur min hwila: Ty du är min hjälpare Och ditt namn är Frälsare.

4. Med en tro på dig blott bygd, Med begär till dig blott höjda, Skall i dina wingars skygd, Af din godhet jag mig fröjda. Mig din hand ledsaga skall Och bewara ifrån fall.

(J. O. Wallin † 1839.)

Dom. 73.

Sjunges som No 223.

249. Du, Herre Gud! allena Det högsta goda är, För hjertan, som dig tjena Med helgade begär.

2. Hvad rör mig werldens lycka? Jag är i dig förnöjd; Jag will ej mer förtycka De ondas korta fröjd.

3. Långt heldre will jag wara Föraktad och betryckt, Än deras ro försara Och deras ändalykt.

4. Wid dig jag städse blifwer, Blott dig jag håller kär, Och tror att du mig gifwer Hvad helst mig nyttigt är.

5. I all min sorg du mäktar Hugswala, Gud! mitt bröst; Om kropp och själ försmäktar, Är du mitt hjertas tröst.

6. Ty will jag alltid bygga På dig mitt hopp, o Gud! Mig wid den kärlek trygga Och lyda dina bud.

(J. O. Wallin † 1839.)

Sjunges som N:o 104.

250. **U**ti din nåd, o Fader blid! Befaller jag i allan tid
Min arma själ och hwad jag har: Anamma allt
i ditt förwar.

2. Mitt lif, min fropp och ande är Din egendom, o Herre!
får Bewara sjelf hwad dig tillhör, Att intet ondt mig
skada gör.

3. I dig är jag af hjertat nöjd, Du är min enda tröst och
fröjd Uti min nöd och stora brist Är du min hjälp, det wet jag
wist.

4. Det är min tro, o Fader blid! Hjelp att jag alltid blir
derwid; Ifrån ditt barn du aldrig wif, Att jag må ärfwa
himmelrik.

(B. Förtfich † 1619, S. Aufius, J. Swedberg.)

Sjunges som N:o 229.

251. **S**wad min Gud will, det alltid sker: Hans wilja
är den bästa; Sin nåd och hjälp han dem betar,
Som stå i tron befästa. I all min nöd, För Jesu död, Skall
han mitt wäl förswara. Den sätta will Sin tro dertill, Skall
Herrans hand bewara.

2. Gud är mitt hopp, min salighet, Min tröst och sjelfwa
lifwet. Och honom, som mitt bästa wet, Har jag mig under-
giftwit. Af mig ej går Ett hufwudhår, Att han det ej för-
spörjer; Han segeln när Och liljan flår: An mer för mig han
förjer.

3. Från denna werlden skall en dag Du Herre Gud! mig
skilja. Men stunden står i ditt behag: Ske, gode Gud! din
wilja. Min arma själ Betror jag wäl, Min Gud! i dina
händer; Ty synd och nöd, Och ewig död Ifrån ditt barn du
wänder.

4. Jag ber och har det hopp till dig, Att du min bön
bejafar; När frestelsen påkommer mig, Att jag dig ej försakar.
O Herre! war Sjelf mitt förswar Emot den onde anden;
Haf om mig wakt, Och gif mig magt Att bryta syndabanden.

5. Du hafwer ju, o Fader blid! Utlofwat sjelf att wara
Hos mig, ditt barn, i all min tid, I all min nöd och fara,
Och föra mig den rätta stig Till glädje fröjd och gamman.
Jag sätta will Min lit dertill Och sjunger hjertligt amen.

252. På Gud, och ej på eget råd, Will jag min lycka bygga Och till hans wisshet, magt och nåd Med barnsligt hopp mig trygga. Han allt förmår, Han allt förstår, Och allt hwad han förlänar, Hans barn till nytta tjenar.

2. Han täljde mina dagars tal, Den ewigt kärleksfulle; Han såg hwad mått af fröjd och qwal Mig ewigt gagna skulle, Och sammanband, Med fadershand, Min lefnads alla skiften, Från waggan intill griften.

3. Jag wet, att både natt och dag På denna jord behöfwas, Och hjertat, ester Guds behag, Af sorg och fröjd skall pröfwas; Ty må jag nöjd, I sorg som fröjd, Den tro hos mig bestäta, Att Herren will mitt bästa.

4. Hwad är all werldens härlighet? Hur snart är den förswunnen! All nöd och brist och bräcklighet Är snart och öfwerwunnen. O Herre! gif, Att när mitt lif Med nöd och lust förswinner, Din nåd jag ewigt finner.

(E. F. Gellert † 1769, J. O. Wallin.)

Sjunges som N:o 140.

253. Som, Gud! dig tackes gör med mig I döden och i lifwet. O, Herre Gud! allena dig Har jag mig undergiftwit. Jag sofwer, wakar, sitter, står, Jag talar, tänker eller går, Är Gud mig allt allena.

2. Jag fallor godt och ganska wäl Allt det, som dig behagar; Ej någon nöd så hårdt mig qwäl, Den jag då ej fördrager, Helst jag fullwäl besinnar här Att hwad du gör, min båtнад är, Och icke min affaknad.

3. Af, gif att jag, o Fader huld! Må din i döden bliwa. Förlåt mig all min brist och skuld, Och låt din Anda skrifwa Uti mitt hjerta ditt behag, Som leder mig här dag från dag Till dig från werldens willa.

4. Och när du sist besluta må, Att jag skall hädanfara, Så låt, o store Gud! mig då Hos dig få bo och wara, Och, bland ditt folk, i himmelshöjd, Atnjuta ewig frid och fröjd För Jesu död och pina. (E. Melissander † 1591, P. Brast.)

Sjunges som N:o 229.

254. Hwad Gudi tackes är mig täckt, Hwad helst är på färde; Jag lefwer stadigt oförsträckt, Fast högsta

nöd mig snärde. Gud är den borg, Som i all sorg Mig hägnar alla dagar. Det måste gå I allting så, Som honom det behagar.

2. Hwad Gudi tackes, är jag nöjd På hwilket sätt det galler. Hwad ej bör ske med lust och fröjd, Jag hans behag hemställer. Han pröfwar mig Dock mildelig, Om jag ståndaktig blifwer. Så framt jag då Ej twifla må, Allt godt han mig wißt gifwer.

3. Hwad Gudi tackes, är mig kärt, Hans wilja ser jag gerna. Hwadhelst han en gång har bestärt, Kan ingen emotspjerna. Förgäfwes är Allt det besvär, Som mot hans uppset sträfwar; Men den, som har Af Gud förswar, För intet motstånd bäfwar.

4. Hwad Gudi tackes, ske alltså! Tillfreds jag mig nu gifwer Och gläds, att allting måste gå, Sam han det föreskrifwer. För hans behag Ej jättes lag, Ty räds jag ingen wada, Om än min blick Hans wisa skick Ej än kan genomskåda.

5. Hwad Gudi tackes, lyfter mig, I lust och wedermöda; På sorgens som på glädjens stig, Jag wet han skall mig stöda. Ehwad han gör, Hans namn jag bör Med ödmjukt hjerta prija; Ehwart det bär, Jag trygger är: Gud skall mig nåd bewisa.

6. Hwad Gudi tackes, will ock jag, Och låter fara sorgen. Att jag får glädja mig en dag, Hans godhet är min borgen. Hwad Gud beredt, Bliir mig betedt, Fastän det synes dröja; Jag tror förwißt Att han mig sist Till ära will upphöja.

7. Hwad Gudi tackes, jag begär, Mer will jag ej åstunda. På Herren, som min klippa är, Jag allt mitt hopp skall grunda. I lif och död Är han mitt stöd, På honom glad jag bygger. När wåndan swär Mig öfwer går, Är jag i honom trygger.

8. Hwad Gudi tackes, tar jag an Och will städs tålig vara; Han är allen, som hjelpa kan Mig i min största fara. Fast nöd och qwal Förutan tal Till döds mig wille trycka, Skall Herren mig Dock wäldelig Ifrån förderfwet rycka.

(A. Blaarer † omkr. 1568, P. Braß, J. O. Wallin.)

255. **H**wad du tager eller ger, Så wärdes, Gud! mig mer och mer Ut i den tro befästa, Att hwad mig med din wilja sker, Sker alltid till mitt bästa.

2. Min blindhet är så ofta röjd; Af egen wilja ledd och böjd, Jag mitt förderf bereder; Jag må fördenf full wara nöjd, Hwart Herrans hand mig leder.

3. I allt, hwad helst mig går emot, Lär mig, o Gud! att utan knot Dig undergifwen blifwa, Och, böjd i stoftet för din fot, Blott dig min dyrkan gifwa.

4. Hur lycklig som ditt barn jag är, Att du, som fadersnamnet bär. Drar äfwen faderssorgen, För hwad din wisshet mig beskär, Din godhet är min borgen.

5. Dig, Gud! ske ewigt lof och pris, Som, alltid lika god och wis, Ger äfwen mulna dagar. Jag kysa skall den fadersris, Som mig till bättring agar.

6. När på min stig du törnen strör, Du mig än mera waksam gör För målet, dit jag lyftar. Då plågans bädd min sömn förstör, Till dig jag ögat lyftar.

7. Om sparjamt brutas skall mitt bröd, Om jag skall pröfwas genom nöd, O Fader! ske din wilja. Ej skall i lif, ej heller död, Mig något från dig stilja.

(S. Hjerten † 1835.)

Das. 119.

Sjunges som N:o 24.

256. **O** Herre! för allt godt, du mig Har wärdigats bewisa, Mitt hjerta ödmjukt tackar dig Och skall dig ewigt prisa. Men när din wisshet fann behof, Mig förelägga korsets prof, Du och mitt bästa wille.

2. Af lyckans gunst i blindhet förd, Jag lärde älska werlden; Din warning war ej mera hörd: Min håg blef fäst wid flården. Jag fortgick blind på willans stig, Till des din tuttan sökte mig Och från förderfswet frälste.

3. Af oförsedda motgångs rön Min sansning återwäcktes. För werldens tjenst blef qwal min lön; Det hopp, mig dårar, släcktes. Och äfwen när mig blef beskärddt Hwad jag af jordiskt gods begärt, Det hjertat ej förnöjde.

4. Bland mången sorg och öm förlust, Bland stormars hot och wåda, Jag lärde misstro werldens lust Och all des tomhet

skåda. O Gud! då war det som till dig Mitt öga, öppnad, wände sig Och åter såg din sanning.

5. Jag fann att när du är min skatt, Må jag för intet rädas: Att den till dig förtröstan satt, Kan midt i nöden glädas: Att, när jag med uppriktighet Främst söker din rättfärdighet, Allt till mitt bästa ländes.

6. Ja, Herre! ljust är ditt ok, Och salig är din börda. Hwad om mitt öde i din bok Står tecknad, will jag wörda. I medgång prisar jag din nåd, I motgång dina wisa råd, I allt en faders kärlek.

(G. G. Adlerbeth † 1818.)

Sjunges som N:o 77.

257. **H**wad kan dock min själ förnöja Wid vår tids eländighet? Swart wi våra sinnen böja, Är allt obeständighet. O min själ! betänk och märk, Att vårt wäsen och vårt werk I en flygtig tid omwandra Och som månen sig förändra.

2. Meniskans beslut och handling, Dess beswär och tidsfördrif Underkastas jemn förwandling: Wansfligt är vårt hela lif. Flygtig är all konst och råd, Obeständig gunst och nåd, Omwärdigt hwad wi gøre, Tänke, tale, se och höre.

3. Dock, fastän öf ofta fränker Denna werlds ostadighet, När man åter sig betänker, Hugnas hjertat, ty man wet, Att vår tids och lyckas stic Wårdas af den fadrens blick, Som har allt i sina händer Och allt till vårt bästa wänder.

4. Allt, hwad wi med ögon skåde, Allt är Gudi underlagt: Swad wi gøre, tänke, råde Står allt i Guds hand och magt. Swad wi äge, han beskär, Swad wi bedje, han förär. Till vårt bästa allt han wänder, Allting är uti hans händer.

5. Att wi stige upp till heder, Att vår lycka med öf står, Att wi läre konst och seder, Att vår slit belöning får: Sådant och allt annat mer Blott af Herrans godhet sker, Som har allt i sina händer Och allt till vårt bästa wänder.

6. Att vår tid förnöjsamt skrider, Att wi samle många år, Att wi tälje lugna tider, Att vårt hufwud bär grå hår, Att wi se och hugnas wid Wåra barn i åldrens tid: Sådant af Guds godhet händer, Som har allt i sina händer.

7. Deremot när man beklagar, Att en nyttig lefnads lopp Uti mångens halfwa dagar, Oförmodligt hörer opp, Låt öf

tro, att Gud och der Lika wis och nådig är, Som her allt i sina händer Och det till vårt bästa vänder.

8. När i kroppens alla delar Kraft och värme taga af, När öf syn och hörsel felar, När wi lute till vår graf, När vår ande afsted tar Från den hddda, nu han har, Och till himlens borjning länder, Hamnar han i Herrans händer.

9. Säll är den, som det betänker Och i Gudi har sin fröjd; Han är trygg mot werldens ränker Och bland lyckans skiften nöjd. När han, skild från tidens qwal, Wandrar genom dödens dal, Gud allt till hans bästa vänder, Tar hans själ i sina händer.

10. Säll är den, som sina händer I Guds händer sluter in; Swart hans werld och lycka vänder, Har han dock ett roligt sinn': Han är nöjd i sorg och nöd, Han har tröst i lif och död: Allting till hans bästa länder, Han är alltid i Guds händer.

11. Sist, min Gud! jag dig nu beder: Tag min hand uti din hand, Så att du mig alltid leder, Förer till ditt fröjdeland, Swarest ändas allt besvär, Och när loppet slutadt är, Och jag dig min anda sänder, Tag då den i dina händer.

(G. Dillon † 1703.)

Umgänge med Gud i bönen.

Sjunges som N:o 31.

258. Att bedja Gud, han sjelf öf böd; Det fordrar och vår egen nöd. Den, som med troget hjerta ber, Blir hörd af Gud, som hjertat ser. Kan någon sällhet lifna den, Att gå till Gud som till en vän?

2. Gif aft uppå ditt lefnadslopp, Swad har du wäl till själ och kropp Utaf dig sjelf? allt är ett lån, Allt gifz, allt kommer ofwanfrån, Mer än du sjelf dig önska wet, Och först och sist din salighet.

3. Bed trägen, bed i Jesu namn, Då öppnar Gud en faderssamn Och gifwer dig sin andas nåd Till ljus och hjälp i råd och dåd, Till hopp och tröst i sorgens tid, Till kraft och mod i andlig strid.

4. Bed ödmjuk, bed förtröstansfull, Att Gud för dina synders skull Ej wägrar bönen, men bestär Swad honom täckt, dig

nyttigt är; Åh! bed med ånger och med tro, Så får du i ditt hjerta ro.

5. Med andakt fall för Herran ned, Men för dig sjelf ej endast bed; Försonlig, broderlig och öm, Uti din bön ej nästan glöm; Hans nöd, och som din egen känn, Han ware owän eller vän.

6. Hvad tröst för oss, o store Gud! Att nalkas dig med bönens ljud. Åh, mana sjelf dertill vår själ Och låt vår bön dig tackas väl. Gud! låt vår bön af hjerta gå, Och ej i blotta ord bestå.

(Finnes i prosfj:b. 1761, 1793; J. O. Wallin.)

259. Skapare! att nalkas dig Genom bönen du mig lärde; Ljuswa lära, som för mig Har så mycken tröst och värde. Stoftet ur sin wanmagt fann Wäg till werldars upphofsman.

2. Hvad mig brister i min lott Får jag af din nåd begära. Jordiskt liksom andligt godt Har du lofwat mig bestå, När för dig jag faller ner Och i Jesu namn dig ber.

3. Ljus är denna tillförsigt, Stort det löfte du mig gifwit; Dock du har en helig pligt Mig tillika föreskrifwit: Att jag annat ej begär, Än du ser mig nyttigt är.

4. O, min Gud! hwem bättre wet Hvad mitt sanna väl bereder, Än du sjelf, hwars allmishet Hwarje menskas wägar leder, Och, från waggan till deß graf, Henne prof af huldhet gaf?

5. Må, ehwad mig är beredt, Bönen mig med dig förena; Både uti ljus och ledt Uppehåll mig wid det ena, Att jag fruktan för dig bär Och som fader har dig kär.

(G. G. Adlerbeth † 1818.)

Sjunges som N:o 392.

260. O Gud! all sannings källa! Jag tror ditt löstes ord. Hvad du har sagt skall gälla I himmel och på jord: Åkalla mig i nöden Så får du hjälp af mig; Ja, Herre! intill döden Will jag åkalla dig.

2. Hvad hjälp mot all min smärta, Att trösta på din nåd Och anförtro mitt hjerta Ut dina wisa råd; När du mig bedja lärde I Jesu Kristi namn, Du åt mitt hopp beskärde En fristad i din famn.

3. Och hwad mitt hjerta beder, Det wet jag att du hör,
Och hwad mitt wäl bereder, Det wet jag att du gör. I nö-
dens högsta smärta Din hjelp mig närmast är; Jag wet att på
ditt hjerta Du mina sorger bär.

4. Jag skall ej öfwergifwa Den enda tröst jag har, Jag
skall ej tröttad blifwa Att sucka till en far. Förtwiflan wike
fjerran: Till afgrund bär deß stig. Jag släpper icke Herran
Förr'n han wälsignar mig. (P. D. Nyström † 1838.)

Sjunges som N:o 197.

261. Mitt hjerta! fröjda dig: må själ och sinnen röras;
Låt andakt af din bön allt upp i himlen höras;
Ty Fadren bjuder dig, dig kallar och Guds Son, Att träda
trösterik inför sin nådesthron.

2. Det är din Fader kär, som dig befaller bedja; Din bro-
der är och den, dig will din bön tillstädja; Din tröstare, ehwad
du bedja skall, dig lär: Alltså med ödmjukt hopp till Gud din
suckan bär.

3. Du ser Guds hjertelag, låt dig deraf beweka. Hans
mun, hans dyra ord kan dig ej något neka. Hwad dig omöj-
ligt syns, det will hans fadershand Dig gifwa, ja, och mer, än
du ens tänka kan.

4. Så kommer jag, min Gud! i Jesu namn rätt glader
Och säger i fast tro: jag är ditt barn, min Fader! Jag beder,
tror och wet, att du min bön upptar; Du will, du kan, du gör,
hwad du mig lofwat har. (J. Clearius † 1684, G. Mon.)

Herrans bön.

262. Herre! du, som från det höga Allt bewakar med
ditt öga, Allt bewarar i din famn, Fader vår!
wi dig åkalla: Heligt ware för oss alla Ditt tillbedjanswärda
namn.

2. Komme, Gud! till oss ditt rike. Brott och qwal och
mörker wike För din Andas helga röst. Skänk ditt ljus åt
wilseförda, Lätta de betrycktas börda, Gif de ångersfulla tröst.

3. Gode Fader! från din wilja Låt ej mörkrets ande skilja
Dina återlösta mer. Lär oss bedja rätt de orden: Ske din wilje
här på jorden, Såsom den i himlen sker!

4. Våt öf ej i fäfang möda, Lifwets dyra lån föröda, Gif ej rikedom, ej nöd, Gif blott att wi redligt winne Och med ett förnöjsamt sinne, Njute hwarje dag vårt bröd.

5. Sjelfwe stapplande och swaga, Vår öf andras fel fördraga Utan agg, förtal och knot; Och då wi vår synd begråte, Öf förlåt, som wi förlåte Dem, som brutit öf emot.

6. När wi frestas på vår bana, Än af werldens onda wana, Än af eget kött och blod, Wisa öf vår själawåda Och i faran öf benåda Med ett himmelskt hjeltmod.

7. När till dig i mörka tider, Hårda prof och tunga strider, Höjas våra klagoljud, Öfvergif öf ej i nöden, Stöd öf, led öf, och i döden, Fräls öf från allt ondt, o Gud!

8. Hör den bön, dig hjertat egnar! Din är magten: allt du hägnar: Ditt är riket: allt du styr, Din är äran, härligheten; Dig lofsjunger ewigheten, Dig det ögonblick som flyr.

(J. O. Wallin † 1839.)

Guds lof.

263. O Gud! wi lofwe dig. O Gud! wi tacke dig. Du är; och genom dig är allt, All werlden rörs, som du besatt. Ifrån din thron går ljuset ut, Och stormen väntar ditt beslut, Hwem gör att allt i detta nu, Ej blir till intet? endast du. Helig är Herren Gud! Helig är Herren Gud! Helig är Gud, den store Herren Zebaoth!

2. Så ljusens änglar dig, vår Gud! Lofsjunga högt i himlens sal, Bland Kristi trogna sändebud, Bland heliga martyrs tal. Och från den låga jordens dal Ditt folk uppstämmer samma ljud Och redan här, bland strid och qual, Lofsjunger dig, all werldens Gud! O Herre, du vår Skapare! O Herre, du vår Frälsare! O Herre, du vår Tröstare! Dig pris och tack och ära ste.

3. Dig prise wi, att, ewigt mild, Du till den fallna menskan såg, Som genom synden från dig skild, I mörker, nöd och wanmagt låg. O du, hwars kärlek war så stor Att du din ende Son utgaf På det att hwar och en, som tror Och från det onda vänder af, Ej skall förgås, men wid din hand Ledas till ditt fröjdeland Dig prise wi med enig röst, För ljus och helgelse och tröst.

4. Låt oss, o Gud! din anda få, Som, helig, mächtig, vis och god, Oss lärar Kristi ord förstå, Försoning finna i hans blod Och i hans helga fotspår gå Med frid och fröjd och kristligt mod. Hjelp oss i kärlek, tro och hopp Fullborda väl vårt wandringslopp.

5. Dig bedje, dig anrope wi, Du ewigt gode! statt oss bi, Sträck öfwer oss din starka hand, Behåll oss i din nåds förbund. Bewara våra fäders land, Wälsigna hela jordens rund. Till dig, till dig står all vår tröst; O Herre! hör vår böneröst. Amen (—, M. Luther & M. Franzen.)

(“Te Deum laudamus” begagnades allmänt wid gudstjensten redan i 5:te årh. Den kallas wankligen den “Ambrosianska lofsången”, ehuru Ambrosius troligen icke är förf. Sedan 9:de årh. sjunges denna ps. wid särdeles hogtidliga tillfällen, såsom efter wunnen seger, wid kröningar, biskopsinwigningar o. s. w.)

David. 28.

264. Lofwa will jag Herran, Herran, Ty han hafwer hört min röst. Han är, då all hjelp syns fjeran, Dock min starkhet, sköld och tröst. Han de ondskas kraft förtager Och sitt barn ur faran drager.

2. På min Gud i lif och döden Har jag min förtröstning satt, Han har hulpt mig i nöden, Och mitt hjerta är nu gladt. Dersför will jag honom prisa, Honom ewig ära wisa.

3. Herre! war de trognas styrka, Och din smorda hjelp be-
skär; Fräls ditt folk och stöd din kyrka, Som ditt arf och eget är; Låt dem här i dig förnöjas Och till ewig tid upphöjas.

(G. Dillon † 1703.)

Sjunges som N:o 139.

265. Dig ware lof och pris, o Krist! Wälsignad denna dag förwißt! Wi lofwe dig nu och till ewig tid: Helig, helig, helig i höjdene!

2. Dig lofwar helga änglars kor Och himlars här med glädje stor. Dig lofwa Cherubim och Serafim: Helig, helig, helig i höjdene!

3. Ditt folk, o Herre! lofwar dig, Din brud af hjertat gläder sig För all din nåd och din barmhertighet, Helig, helig, helig i höjdene!

(?—, Ps. finnes på swenska redan 1529.)

David. 95.

266. Loffjungom Herran! låtom oss med fröjdeljud Anä-
böja, nederfalla och tillbedja Gud; Loffjungom

Herren den allswåldige, Vår skapare, vår frälsare, Vår tröstare: Högtlofswad ware Herren!

2. All himlens här, all jorden och det wida haf Han war-
relse och rörelse och lagar gaf; Ty ijunge jorden och allt hwad
hon bär, Och hafwet och hwad deri är, Och himlens här:
Högtlofswad ware Herren!

3. Och du, hans folk, hans fosterfolk, som af hans hand
Ledjagas som hans egen hjord, fring goda land, Du frälsta
mensko slägt, i tacksammt bröst Förmim hans godhet, känn hans
tröst Och höj din röst: Högtlofswad ware Herren!

4. Loffjungom Herran, vår förlossjare och Gud! Från
wåra hjertan stige våra läppars ljud Till Herran, som oss
hjelper i all nöd, Han är vår klippa och vårt stöd I lif och
död: Högtlofswad ware Herran! (J. D. Wallin † 1839.)

Das. 99.

Sjunges som N:o 131.

267. Loffjungen Herran, Som i det höga Wåra öden
hwälfwer; Från himlars thron den starke häm-
narn ljungar, Och all jorden skälfwer, Och ner till jorden
böjas folk och lungar. Wäldig är Herren, Herren, vår
konung!

2. Loffjungen Herren, Som i det höga Lönar och bestraf-
far; Ut den förtryckta, som till honom ropar, Rätt och dom
han skaffar, Och nederslår de fräcka wäldets hopar. Helig är
Herren, Herren som dömer!

3. Loffjungen Herran, Som i det höga Wåra hjertan glä-
der; Med samma hand, som i de fordna dagar Förde våra
fäder, Han oss ännu befnddar och ledjagar. Ljuslig är Her-
ren, Herren vår herde!

4. Loffjungen Herren, Som i det höga Wåra fel förlåter;
När i sann bot wi ångrens tårar fälla, Han oss tager åter
Till sina barn och gör oss ewigt fälla. Nådig är Herren,
Herren vår fader! (J. D. Wallin † 1839.)

Das. 100.

Sjunges som N:o 2.

268. Sela werlden fröjdas Herran Tidigt och af hjer-
tans grund! Kommen ifrån orter fjerran, S

som stån i hans förbund. Träden fram med lust och fröjd, Sjungen Gud i himmelshöjd.

2. Han är den oß hafwer skapat Sig till folk och fosterfår, Frälsat det, som war förtappadt Och är den, som med oß står, Will oß ändtlig föra in Uti himlaglädjen sin.

3. Tacken honom i hans portar, Lofwen honom i hans gård; Kommen hit från alla orter, Prisen den om oß har wård, Ty han är fast god och blid, Håller tro i ewig tid.

(J. Francé † 1677, C. J. Archenius, J. Swedberg.)

Dav. 145.

Sjunges som N:o 35.

269. Ditt namn, o Gud! jag lofwa will Och utan ända prisa; Förläna sjelf din nåd dertill Och bästa sättet wisa. Min konung! jag will stadelig Upphöja och berömma dig I alla mina dagar.

2. Du, Herre! stor och lofwärd äst, Din magt har ingen ända; Ditt majestät wi spörje bäst. När wi vår tanke wända Till dina verk att dem bese, Som med vår undran alltid se, Men kunna ej begripas.

3. Jag tala skall om dina råd, Ditt wälde, dina under, Din härlighet, din stora nåd, Din wisshet, alla stunder. Din godhet skall af våra barn, Din rättwishet af barnabarn Förkunnas och wälsignas.

4. All werlden och hwad du har gjort, Förtälja skall din ära; Att du är mild, skall blifwa spordt, Och alla skola lära Och se att du förbarmar dig Mot all din verk, men synnerlig Mot dina barn och wänner.

5. Af ewighet ditt rike war, I ewighet det blifwer. Det hägn, du fädren gifwit har, Du än åt barnen gifwer. Du alla dem, som lida men, När deras hopp och tro är ren, Wäl hjelper och förswarar.

6. Du låter i ett hymnigt mått Din godhets gåfwor flöda Till allt, som kropp och lif har fått Och wäntar af dig föda; Du låter upp din milda hand Och mättar allt i alla land Med godt behag och nöje.

7. Du är när dem, som älska dig Och med allt allwar frukta; Förderfwar ej ewinnerlig, När du dem nödgas tukta.

Du hörer dina frommas rop Och friar från de ondass hop,
Som snarlig blir till intet.

8. Du rättwis är, o Herre Gud! I alla dina vägar, Och
heligt är ditt ord och bud, Som sjelf du vara plägar; Th
skall min mun, och allt det kött, Som varit har och än blir
födt, Dig utan ända prisa. (J. Arrhenius † 1725.)

270. Lofwad ware Herran, Våra fäders Gud! Både
när och fjerran Skalle detta ljud: Lofwadth,
upphöjdt, prisadt Ware Herrans råd! Han har oss bewisat
Outsäglig nåd. Prijer och berömmar Gud, som rättwist dömer
Och sitt folk ej glömmar.

2. Dig, som härlig sitter Öfwer Cherubim, Prijar luftens
qwitter, Prijar böljans stäm, Ljuet, som oss gläder, Jorden,
som oss när: Allt din ära qwäder, Allt dig offer bär. Prijer
och berömmar etc.

3. Dig som sparfwens näste Wårdar, huld och wis, Him-
lens wida fäste Sjunger lof och pris. Åfrens moln och dun-
der, Stjernans milda prast Lofwar dina under Och din nåd
och magt. Prijer och berömmar etc.

4. Dig, som wäldig skickar Från din konungsstol Längre
dina blickar Än den klara sol, Dig, med tusen munnar, Allt
lofsjunga wet; Dag och natt förkunnar Din barmhertighet.
Prijer och berömmar etc.

5. Dig all werlden ärar, Gud! all glädjes grund; Äng-
lar, himlahärar Lofwar dig hwar stund. Men, o Adams
söner! Er, för alla bör Med lofsång och böner Wittna hwad
Gud gör. Prijer och berömmar Gud, som rättwis dömer
Och sitt folk ej glömmar.

(H. Spegel † 1714, J. O. Wallin.)

Dav. 150. *om han som talar*

Sjunges som Ps: 29. *Om Gud som talar*

271. Lofwen Gud i himmelshöjd! Hwarje själ till
honom böjd, Hwarje stämma, glad och from,
Lofwe i hans helgedom!

2. Th allt, hwad hans hand har gjort, Är allt dräpelig
och stort Och hans stora härlighet Warar i all ewighet.

3. Lofwen honom, allan stund, Högt och utaf hjertans grund. Lust bland helga sångers tal Klinge harpa och cymbal.

4. Allt, hwad lif och anda har, Skynda dig och redo war, Lofwa Herran Jehova, Prisa Gud: Halleluja!

(J. Swedberg † 1735, J. O. Wallin.)

Sjunges som No. 197.

272. Nu tacken Gud, allt folk! med hjertans fröjd och gamman, För stora ting, dem han gör med oss allesamman: Den från vårt moderslif, af nåd och stor misfönd, Så mycket godt oss gjort, och än gör hwarje stund.

2. Den nåderike Gud, han oss och här förlåne, Att wi med hjertans fröjd i frid städs honom tjene; Och Herren, stor af nåd, oss ware alltid blid, Oss ware Herren när, nu och i ewig tid.

3. Pris ware dig, o Gud, o Fader, Son och Ande! Högtlofwad, store Gud! af oss i allo lande, Du som af ewighet, treenig Gud förwist, Har warit, är och blir, högtlofwad först och sist!

(Kinckart † 1649, J. Swedberg.)

Psalmen skrefs med anledning af freden efter 30-åriga friget, och såsom ett lätt utförbart "Te Deum" begagnas den, i likhet med ps. 263, wid synnerligeu högtidliga tillfällen.

3). Förhållandet till oss sjelfwa och nästan.

Ödmjukhet, saktmod, stilla lefwerne.

Sjunges som No 167.

273. Namma from de dyra nådeorden Och ödmjuk sitt wid Herrans Jesu fötter, Ty ödmjukhet hon är den goda jorden, Der ordets säd wälsignas och slår rötter.

2. Hon lifnas må wid dalen waturika, Dit frukt och fröjd på milda sturar flöda, Då högmod är med kala berget lifa, Som saknar must och gifwer ingen gröda.

3. Han mild och ödmjuk war, den grund så trygg, På hwilken saligheten står och stödes; Då allt, hwad wi på egen gerning bygga, Ett Babel är, som prunkar och förödes.

4. Ty will jag ej för fåfäng ära slafwa, Men akta from på Jesu ord och lagar; Han bor när dem, som ödmjuk anda hafwa, Och deras bön hans hjerta wäl behagar.

5. Hvad är väl jag? blott synder wid mig låda. O Herre! du allena vill mitt bästa. För Jesu skull allena kan jag ståda Med hopp till dig, med kärlek till min nästa.

6. Om af Guds nåd jag bättre lottad blifwit, O, skulle jag deröfwer mig förhäfwa? Ack nej! af den, som Herren mera gifwit, Jag wet att han skall äfwen mera träfwa.

7. Jag wet, min Gud! att jag är alltför ringa Till all den nåd, du welat mig bewisa. Min mun dig ej ett wärdigt lof kan bringa; O, måtte dig min wandel bättre prisa!

8. Lär mig förstå, att jag är stoft och aska, Och trogen bli, jemwäl uti det lilla. Då skall mig ej ditt budskap öfverrasta: På stilla dag skall natten komma stilla.

(J. O. Wallin † 1839.)

Sjunges som N:o 199.

274. Allt meniskoflägtet af ett blod Den store Guden danat. Och allas wäg han, wis och god, Till samma mål har banat, På det, som barn af samma far Och bröder med hwarandra, Wi skulle våra pröfningsdar I endrägt genomwandra.

2. Wi hit ej förde gods och gull, Ej wäldighet och ära, Och ner i grafwens tynga mull Wi intet med oss bära. Hwarandras bistånd, tröst och råd Wi hafwa här af nöden, Och Guds barmhertighet och nåd I lifwet och i döden.

3. Allt meniskoflägtet med ett blod Förlöstes att i renhet, I ödmjukhet och tålmod Bewara andans enhet, En medlare, en tro, ett dop Bjöd samma tröst åt alla, Som låta sig af nådens rop Till bot och bättring kalla.

4. En tjenarens tjenare, Kom alla herrars Herre Att frälsta de förtappade, Det större med det smärre. Och wid sin bortgång skänkte han Oss detta testamente: "I bröder! tjenen så hwarann, Som jag er alla tjente".

5. Och i hans Andra blefwo wi Hwarann som fristne life, Och både tjenare och fri Fick arfsrätt till hans rike. Sig allas blick från qwalens jord Till samma himmel höjde Och allas knä, wid nådens bord, I samma tro sig böjde.

6. In hjälp oss, Herre! att wi må, Bland gästwor många-handa, Som i din rika nåd wi få, Dock lifwas af en anda,

3. Lofwen honom, allan stund, Högt och utaf hjertans grund. Ljust bland helga sängers tal Klinge harpa och cymbal.

4. Allt, hwad lif och anda har, Skynda dig och redo war, Lofwa Herran Jehova, Prisa Gud: Halleluja!

(J. Swedberg † 1735, J. O. Wallin.)

Sjunges som No. 197.

272. Nu tacken Gud, allt folk! med hjertans fröjd och gamman, För stora ting, dem han gör med oss allesamman: Den från vårt moderslif, af nåd och stor mistund, Så mycket godt oss gjort, och än gör hwarje stund.

2. Den nåderike Gud, han oss och här förlåne, Att wi med hjertans fröjd i frid städs honom tjene; Och Herren, stor af nåd, oss ware alltid blid, Oss ware Herren när, nu och i ewig tid.

3. Pris ware dig, o Gud, o Fader, Son och Ande! Högtlofswad, store Gud! af oss i allo lande, Du som af ewighet, treenig Gud förwist, Har warit, är och blir, högtlofswad först och sist!

(Kincart † 1649, J. Swedberg.)

Psalmen skrefs med anledning af freden efter 30-åriga kriget, och såsom ett lätt utförbart "Te Deum" begagnas den, i likhet med ps. 263, wid synnerligen högtidliga tillfällen.

3). Förhållandet till oss sjelfwa och nästan.

Ödmjukhet, saktmod, stilla lefwerne.

Sjunges som No 167.

273. Namma from de dyra nådeorden Och ödmjuk sitt wid Herrans Jesu fötter, Ty ödmjukhet hon är den goda jorden, Der ordets säd wälsignas och slår rötter.

2. Hon liknas må wid dalen waturika, Dit frukt och fröjd på milda skurar flöda, Då högmod är med kala berget lifa, Som saknar must och gifwer ingen gröda.

3. Han mild och ödmjuk war, den grund så trygg, På hwilken saligheten står och stödes; Då allt, hwad wi på egen gerning bygga, Ett Babel är, som prunkar och förödes.

4. Ty will jag ej för fåfång ära slafwa, Men akta from på Jesu ord och lagar; Han bor när dem, som ödmjuk anda hafwa, Och deras bön hans hjerta wäl behagar.

5. Hvad är väl jag? blott syndar wid' och wandel.
Herre! du allena vill mitt bästa. För Jesu
kan jag ståda Med hopp till dig, med kärlek till mig vem går sin

6. Om af Guds nåd jag bättre lottad blifwit, ifröfruktan
jag deröfwer mig förhäfwa? Nej! af den, som Herr hägnad
gifwit, Jag wet att han skall äfwen mera kräfwa.

7. Jag wet, min Gud! att jag är alltför ringa Till ras
den nåd, du welat mig bewisa. Min mun dig ej ett värt
lof kan bringa; O, måtte dig min wandel bättre prisa!

8. Lär mig förstå, att jag är stoft och aska, Och trogen bli,
jemväl uti det lilla. Då skall mig ej ditt budskap öfverrasta:
På stilla dag skall natten komma stilla.

(J. O. Wallin † 1839.)

Sjunges som N:o 199.

274. Allt meniskoslägtet af ett blod Den store Guden
danat. Och allas väg han, wis och god, Till
samma mål har banat, På det, som barn af samma far
Och bröder med hwarandra, Wi skulle våra pröfningsdar I
endrägt genomwandra.

2. Wi hit ej förde gods och gull, Ej wäldighet och ära,
Och ner i grafwens tynga mull Wi intet med oss bära. Hwar-
andras bistånd, tröst och råd Wi hafwa här af nöden, Och
Guds barmhertighet och nåd I lifwet och i döden.

3. Allt meniskoslägtet med ett blod Förlöstes att i renhet,
I ödmjukhet och tålmod Bewara andans enhet, En medlare,
en tro, ett dop Bjöd samma tröst åt alla, Som låta sig af
nådens rop Till bot och bättring kalla.

4. En tjenarens tjenare, Kom alla herrars Herre Att
frälsta de förtappade, Det större med det smärre. Och wid
sin bortgång skänkte han Oss detta testamente: "I bröder!
tjenen ja hwarann, Som jag er alla tjente".

5. Och i hans Andas bleswo wi Hwarann som fristne life,
Och både tjenare och fri Fick arfsrätt till hans rike. Sig allas
blick från qwalens jord Till samma himmel höjde Och allas
knä, wid nådens bord, I samma tro sig böjde.

6. Ty hjälp oss, Herre! att wi må, Bland gästwor många-
handa, Som i din rika nåd wi få, Dock lifwas af en anda,

4. Den, som fattiga och rika Åttar lika, Fasten blott för-
aktlig tror; Den, i hwilkens lugna öga, Ej den höga, Men
den helige är stor.

5. Den, som nästans hopp ej swiker, Eller wiker Från sin
ed för winnings skull; Den, som dygdens fall ej wäller, Ej
förhåller Nödens rätt för gunst och gull.

6. Han, o Herre! skall med friden Ester tiden I din helga
hydda bo; Han skall, upphöjd öfwer nöden, Sorgen, döden,
Få hos dig en ewig ro. (J. O. Wallin † 1839.)

Dav. 37.

Sjunges som N:o 124.

278. **D** menska! hör det bud, hwartill Du bör all ger-
ning föra: "Åt andra gör, hwad sjelf du will
Ått de dig skola göra." Dem, som öfwa wäld och list, Bidar
straffet wißt: De draga swärdet ut; Men si, det skall till slut
Gå in i deras hjertan.

2. Den starke hämnaren, som ser Hur de sin bäge bända
Ått en ofkyldig fälla ner Och krossa den elända, Han, till
deras blygd och fall, Rätten skipa skall: Då stjelper deras
magt, Förstwinner deras prakt Och bågen sönderbrister.

3. Men dem, som i allt godt bestå Och Herrans dom för-
bida, Dem skall det wäl på slutet gå. Ånfsönt en tid de lida.
Deras rätt blir uppenbar, Som en middag klar, Och Herren,
som han sagt, Skall hålla dem wid magt Åtti den onda tiden.

4. Så handla rätt och sköt ej om, Ått werldens lön begä-
ra, Men haf din lust i Herranom, Blif i ditt land med ära,
Hwad ditt hjerta önskar sig, Kan han gifwa dig; Ty anbefall
din wäg I Herrans hand, och äg Hans lag uti ditt hjerta.

5. Från jordisk fröjd och fruktan skild, Dig gläd i Herrans
fruktan; War, som hans barn, mot bröder mild, War tålig
wid hans tuktan. Ej skall den rättfärdige Sig förstjuten se:
Han jäger till sin ått: War from och handla rätt, Och Gud för-
fer wäl brödet. (J. O. Wallin † 1839.)

Sjunges som N:o 31.

279. **G** if, Gud! att ren och samwetsgrann, Jag inför
menskor wandra kan, Hjelp mig, att jag gör
allom rätt Och får mitt bröd på ärligt sätt; Ty orätt gods
dock ej består, Med synd det kom, med sorg det går.

2. Långt heldre låt mig lida nöd, Än njuta brottsligt öfwerflöd. Att wara gudelig och nöjd Är winning nog, är lust och fröjd. Det goda samwetet, o Gud! Gif mig till dagligt gästabad.

3. När jag dig söker som du böd, Du ock mig hjälper i all nöd. När främst af allt jag söka wet Ditt rike, din rättfärdighet, Du omsorg för allt öfrigt bär Och gifwer mig det nyttigt är.

(J. D. Wallin † 1839.)

Försakelse, Flit och förnöjsamt sinnelag.

280. Af rikedom och werldslig fröjd Ej själen båtad äger; Men wara gudelig och nöjd, Allt annat öfverväger, En helgad håg, ett tåligt mod, En barnslig tro att Gud är god, Är winning nog för själen,

2. Min Gud, som hör hwad jag begär Och ser hwad jag behöfwer, Han ger mig wäl det nyttigt är Och håller wård der öfwer. I denna sälla tillsärsigt Jag går frimodigt till min pligt, Förtröstande på Herran.

3. Hwi skulle jag en lycka tro, Som lockar och bedrager, Och söfwas i den korta ro, Som flärden ger och tager? Ack, när min drömda fröjd förswann, Hwad wore jag? en fåwitst man, Som byggt sitt hus på sanden.

4. Med Kristi Anda i mitt bröst, Will jag den sällhet bygga, Som himlens ord och nådens tröst Bereda och beträgga; Så räds jag inga farors hot, Men tar förnöjd och lugn emot Hwad Herren helst förlänar.

5. I glädjens dag, med tacksam själ, På gifwaren jag tänker, Som ock bestämt till andras wäl Det goda, han mig skänker, I sorgens dag är hoppet qwar, Att han, som hittills hulspit har, Skall ock härefter hjälpa.

6. Fly, falska fröjd! ifrån min stig. Din flykt jag ej begråter; Gud är min fröjd, jag nöjer mig Med hwad han gör och låter; I hwad han ger, i hwad han tar, Han är min vän, han är min far, Hwad har jag då att frukta?

7. Han känner hwad mig görs behof Att bli för himlen mogen; Jag derför, under alla prof, Will wandra tyst och trogen, Och när jag blir af werlden trött, Så låter han mig somna sött Och i sin glädje wakna.

(J. D. Wallin † 1839.)

281. **E**j guld och rikedom jag har; Min lott är ringa
worden; Men jag i himlen har en far, Om
intet stöd på jorden. Han ser min wandel från sin höjd, Och
hwad han ger, jag tager nöjd. Hans tröst wäl hos mig blif-
wer, Om allt mig öfwergifwer.

2. Hur nåderikt, o Gud! du styr, Det tyda alla stunder.
Den natt, som sänks, den dag, som gryr, Förfunnar dina
under. Du kläder liljorna i prakt; Att allt hwad rörs, med
fadersmagt Du dagligt föda mäter, Du mig ock ej förgäter.

3. Håll du min hand till nyttigt werk, Fastän jag sent får
sömpa, Och mina swaga krafter stärk, Enär de wilja domna.
Den, som dig tjenar, är du blid; An såg jag icke någon tid
Att den dig trogen blifwit, Du, Herre! öfwergifwit.

4. Jag wet, du will ej pröfwa mig Mer än min kraft kan
bära. Ack! nödens väg och och brottets stig De gå hwaran-
dra nära. Men swigtar jag, du stöde mig, Din trohet är
ewinnerlig; Du älskar den du tuktar, Och hjälper den dig
fruktar.

5. Min pröfningstid ej ewig är: Ditt ord är mig en
borgen Att jag en gång med fröjd uppskär Hwad jag får ut i
forgen. Ty will jag wandra lifswets stig Med dygd och stilla
hopp till dig, Tills fäld är wandringsstafwen Och jag får ro i
grafwen.

(E. G. Geijer † 1847.)

Sjunga som N:o 89.

282. **E**j större bröd oss kommer till An Gud will oss
tillmätas; Men den, som ej arbeta will, Skall
icke heller äta; Och detta bud Från Herran Gud Du aldrig
må förgäta.

2. War arbetsam, du jordens son! I swett skall du dig
föda. Guds gåfwor då i samma mån Som swettens droppar
flöda, Han lofwat ge Wälsignelse, Men efter använd möda.

3. War arbetsam! i nyttans wärf Ditt mod, din kraft sig
dane. Wet, lättjan är din själs förderf, Din wälfärds wissa
bane; Då pligten är, Så lätt, så fär, För den wid bördan
wane.

4. War arbetsam! Guds hjälp ej dröjt För dem hans
bistånd skatta. De händer, du mot himlen höjt, Med kraft i

verket fatta; Och bönen gör Dig arbetsför, När händren blifwa matta.

5. War arbetsam! men se ej blott Uppå ditt eget bästa. Gör alltid rätt, gör gerna godt, Haf ömhet för din nästa. De hulpnas bön Skall frid och lön Wid dina mödor fästa.

6. War arbetsam! men blott de där, Då Gud dig böd arbeta; Den sjunde dag han helgat har Att Herrans sabbat beta. Då bör din själ Sitt högre wäl Begrunda, se och weta.

7. Ditt werk du, både sist och först, Med Guds behag för-
like. Blif heldre, än på jorden störst, Den minste i Guds rike,
Ett enda här Nödwändigt är, För det allt annat wike.

(J. D. Wallin † 1839.)

283. A risten, klandra ej din lycka, Fast en mindre del du fått; Werldens trälar blott förtycka Nästans ymnigare lott. Gud, som afmätt dina dagar, Skådar hwad dig nyttigt är. Med förtröstan till hans lagar Tag förnöjd hwad han beskär.

2. Så din åker, spar ej mödan, Sådant är den Högstes bud; Att deraf bestämma grödan, Tillhör icke dig, men Gud. Får Guds nåd din lusta twinga Och en annan håg dig ge, Blir den lott, dig syntes ringa, Stor af Guds wälsignelse.

3. När det sparda guldet blifwer Tungt och kallt för werldens träl, Gud dig bättre skatter gifwer I en ren och fridfull själ; I ett samwete, som jäger Att du redligt fylt ditt kall, I det fasta hopp du äger Att du himlen ärfwa skall.

4. Så den arma som den rika Måttas ett och samma slut, Döden skall dem göra lika Och all skilnad plåna ut. Domarn skall det goda löna, Som du werkat i ditt mått. Större ansvar den skall röna, Som har större gåfwor fått.

(G. G. Adlerbeth † 1818.)

Sjunges som N:o 40.

284. I din wård, som räcker till, Gode Gud! åt alla, Nästans wäl jag lika will Såsom mitt befalla. Herre! war Hans förswar, War hans hjälp i nöden, Styrk hans hopp i döden.

2. Med ditt faders hjertelag Wille du mig lära, Att mot bröder horde jag Brodershjerta bära. Denna pligt Högsta wigt Af det blodet wunnit, Som för alla runnit.

3. Ej en Kristen hugnas kan Af sin broders skada; Med de sorgsna förjer han, Glädes med de glada. Aggets röst Till hans bröst Ej en ingång finner, Afund der ej brinner.

4. Tyngd och lättnad, sorg och fröjd Allom delad blifwit; Den är lycklig, som är nöjd Med den lott du gifwit. Allt är godt, Om det blott Själens wäl bereder Och till Gud öf leder.

5. Detta mindre eller mer Skall min hug ej fästa. När, o Gud! din wilja sker, Sker också mitt bästa. Hvad mig här Sällast är, Wet jag du förlänar, Mer än jag förtjenar.

6. Hvad mig batar, ej din nåd Att min bön förnekas. Kommer dag, så kommer råd, Jag derom ej tvekar, Endast jag Svarje dag Med godt samwet möter Och mitt kall rätt sföter.

(S. D. Wallin 1839.)

Menniskoförlef, Barmhertighet, Försonlighet.

Sjunges som N:o 19.

285. **J** mensfors barn! som alla ägen Er wård af samma faders hand, Hwi kifwen I ändå på wägen Till ett och samma fadersland? I hafwen ej de bud i minne, Som Herren gaf öf, ewigt god; I hafwen icke Kristi sinne, Och fåfängt flöt för'er hans blod.

2. Hur fridsamt deras dagar hwälfwa, Som rätt förstå hwad han befalt: Att älsta andra som sig sjelfwa, Och älsta Herran öfwerallt; Som ondt med ondt ej wedergälla, Men öfwerwinna ondt med godt, Och hämden glömma eller ställa Uti den Högstes händer blott.

3. Den helige du fåfängt prisar Med böners mängd och sångers ljud, Om ej din menskoförlef wisar Din sauna förlef till din Gud. För honom fåfängt du begråter Din brist wid nådens altarfot Om du en broder ej förlåter Hvad han har brutit dig emot.

4. Ty war din trätobror benägen Till wänskap medan än är tid. Gör wäl, då än du är på wägen, Om du will fara hän i frid. Gör wäl, ej blott åt den, som löner, Att den, som prisar dig igen; I samma hjerta, samma böner, Haf rum för owän och för wän.

5. Och fød den arma, kläd den nakna, Låt upp för nödens barn din dörr; Du skall ej sjelf din nödtorft sakna Af Herrans

händer, mer än förr. Säll den, som sist i Fadrens rike Får möta detta glada ljud, Det goda, du bewist din life, Det har du ock bewist din Gud!

6. O du, som gaf ditt lif för fåren! Om nåd och kraft wi bedje dig, Att framgent följa dig i spåren På kärlekens och fridens stig. Låt mer och mer en skingrad skara Förenas i din sannings ljus, Att det må wara, ewigt wara En herde och ett fårarhus!

(J. O. Wallin † 1839.)

Sjunges som N:o 77.

286. Gud, som gläder mina dagar Med din rika nåd och wård, Gif, att för den röst, som klagar, Jag ej finnes döf och hård. Det är du, som allt beskär: Jag ditt redskap endast är, Då du genom mina händer Hjelpen till min broder sänder..

2. Då jag under nödens börda Mina likar swigta ser, Lär mig då din kärlek wörda, Som en bättre lott mig ger. Då med tacksam blick till skyn Jag wälsignar din förskyn, Gif att hjertats värma sprider Hjelp och tröst till den som lider.

3. Må min wenstra hand ej weta Swad den högra handen gör, Högmöd ej mitt hjerta reta, Då jag dina gäfwor för. Må min tro, af kärlek ledd, Endast af ditt öga sedd, Sin wälger-ning icke mäta, Göra godt och det förgäta.

(S. Edmann † 1829.)

Sjunges som N:o 101.

287. Säll den, som, mot den arma huld Och werksam för deß bästa, Bekänner Herranom sin skuld Med kärlek till sin nästa; Som tänker i sin glädjedag På den, som, torftig, sjuk och swag, Blott lefwer för att lida Och tröst af böden bida.

2. I onda dar Guds hjelp skall bo I meniskowännens hudda, Wälsignelse och timlig ro Hans rätter skola frydda; Hans trogna bön, i sorgens tid, På qwalens bädd, i dödens strid, Skall Herren Gud ock höra Och nåd med honom göra.

(J. O. Wallin † 1839.)

Sjunges som N:o 21.

288. När trygg och mått du somnar in, När friß och glad du wagnar, Din arma nästa dig påminn,

Som bröd och hellsa satnar. Du nattens hwila njuter nöjd;
Han spør hwad natten lider. Och när din dag går fram i
fröjd, I brist och qwal han qwider, Att dagen långsamt sfrider.

2. Fall, fristen! för din fader ned Och bed för dina bröder,
En bön för hwarje hjerta bed, Som under korset blöder. När
se'n du handlar, som du ber, Din tro du rätt bewisar; När du
en usling bistånd ger, När du en sjuksling lifar, Du rätt din
fader prisar.

3. Om jag en daglig nödtorft fått Med hellsans dyra
gåfwa, Jag will min Gud för denna lott Med ord och gerning
lofwa; Ja, tacksam will jag då mitt bröd, Men icke ensam, äta,
Och skulle ingen, i min nöd, Med samma mått mig mäta,
Skall Gud mig ej förgäta. (J. D. Wallin † 1839.)

i otolm (1831) Sjunges som No 113.

289. Mitt vittne ware Gud! jag will Till honom häm-
den ställa. Förlåta hörer menskor till, Och
Gud att wedergälla. Ack! huru skall jag sjelf bestå, Om
han med mig till doms will gå.

2. En syndig werld har han förskont: En fader han för-
blifwer Mot den, som sjelf med Gud förskont, Sin nästas skuld
tillgifwer. Säll den, som lyder fridens bud, Ty han skall heta
barn af Gud.

3. Med fristligt saftmod, o min själ! Ditt barnaskap be-
fanna. Ut dem, som hata dig, gör wäl, Wälsigna dem dig
banna: Försonlig war och kärleksrik, O, war den högste fa-
dern lif!

4. Ännu han till sin nådastol Ej någor wägrar falla, Ty
nådens, liksom dagens sol Går upp ännu för alla; Ännu och
flödar Jesu blod, Liff Herrans regn till ond och god.

5. Men synde wi på Herrans nåd, Wår dom wi sjelfwe
målla, Ty låt oss dämpa hämdens råd Och wreden återhålla,
Att öfwer dem ej solen må Ranske för alltid nedergå.

6. Kom broder! räck mig här din hand Till wänskap och
försoning. Blott de, som vårda fridens band, Gå rum i fri-
dens boning. Som wi hwarann förlåte här, Så warder oss
förlåtet der.

7. O Herre! du vår fader är, Och dina barn wi äre. Ack, lär oss hafwa friden kär, Så warde wi dig käre. Välsigna oss i all vår tid, Och låt oss mötas i din frid.

(J. O. Wallin † 1839.)

Måttlighet och Nykterhet.

Sjunges som N:o 8.

290. Du, som låter mig erfara Af din nåd så rika prof, Fader! lär mitt hjerta wara Lyckligt under så behof. Låt din godhet ömt bewaras I ett nöjdt och helgadt bröst, Och min tacksamhet förklaras Genom nästans hjälp och tröst.

2. Straff du i naturens lagar Stadgat för begärens slaf, När han spiller hellsans dagar Och den välsfärd, som du gaf. Wärdes, Gud! mitt hjerta rena Lär mig se mitt sanna wäl I det goda, som allena Ewigt fröjda kan min själ.

(S. Edman † 1829.)

291. Hur mild och nådig är vår Gud, När wi, med lydnad för hans bud, Wårt hopp till honom ställe; Han skyddar oss mot brist och nöd, Han gifwer både must och bröd, Till fröjd och uppehälle. Med redlig flit och trogen bön Wi sakne aldrig mödans lön.

2. Men du, som detta mildhets prof, Med wisshet, wärdighet och hof Ej tacksam nt njuta lärde, Din näring warder dig ett gift, Och ditt begär en djurisk drift, Som qwärfwer menskans värde. Den, som har buken till sin gud, Han syndar mot Guds första bud.

3. Hvad du förtär i öfwerflöd, Du från din nästa i hans nöd Med gudlös hårdhet röfwar; Och på din egen kropp och själ Med detta rån, o lustans träl! Ett sjelfsmord du föröfwar. Ack, rusja ej så blind och djerf, O syndare! till ditt förderf.

4. Waf upp, bed Gud om kraft och mod Att mot ditt eget kött och blod Till manlig strid dig rusta. Låt hjertat ej betungadt bli Af dryckenskap och fråsferi Och denna werldens lusta. Se till att Herrans dag ej må För hastigt komma dig uppå!

5. Förty den dagen komma skall Liksom en snara, sträckt till fall För alla jordens trälar. Hjelp, Gud! oss dertför lefwa

så, Att wi för ewig tid ej må Förderswa våra själar; Men
nyktre, wakande i bön, Fly syndens snaror och dess lön.

(J. D. Wallin † 1839.)

Kysth.

Sjunges som N:o 186.

292. Gud säger, att den salig är, Som är befunnen wor-
den I hjertat, helig, kytt och skär I lefnad och
i orden. Han skall en gång, i glädje stor, Få skåda Herran,
der han bor Med alla helga änglar.

2. Men we den, som här gifwer sig I köttets lust att
swäfsa Och uppå hedningarnes stig Will mot Guds wilja
sträfsa; Ty hwad som här i mörkret skett, Det skall i dagen
blifwa sedt, Då Gud det uppenbarar.

3. Den der har lustan till sin Gud, Och tuft och dygd ej
aktar, Men wandrar twärt mot Herrans bud, På honom
straffet waktar Med ånger, ångslan, qwal och nöd, Och slutet
blir en ewig död, För denna wällust korta.

4. Fördensfull ho will tänka på Att fredadt samwet bära,
Sitt hjerta han behålla må I helgelse och ära; Sin kropp så
grant han wårda bör, Att han ej Kristi lemmar gör Till snöda
syndalemmar.

5. En tuktiga kropp och hjerta är Den helga Andas tem-
pel. Ostraffligt blifwer hans begär, Hans tal och hans exem-
pel. När han betänker Kristi nöd, Hans törnekrona kors och
död, De onda lustar wika.

6. Rent hjerta skapa, Gud! i mig, Gif mig en ny, wis
anda, Och gör mig bistånd nådelig, Ehwad mig läggs till-
handa. Du är, o Gud! min helgelse, Hjelp mig uti all fre-
stelse: Min hjelp du lofwat wara.

7. Förlåt, o Gud och Fader god! Mig alla mina brister;
Förstör, o Jesu! med ditt blod, All satans magt och lister. O
Helge Ande! war mig när, Och helga städs min själs begär
Gud öfwer allt att älska.

(?— före 1652, H. Spegel, J. D. Wallin.)

Sjunges som N:o 8.

293. Salig den, hwars hjerta lågar Utaf heliga begär,
Den sitt öga lyfta wågar Till en Gud, som he-

lig är, Då på ljusets väg han träder, Herren honom krafter ger; Ren i Kristo han sig gläder Ut den blick, som allting ser.

2. Fullt af wämjelse och smärta, Afgrundsmörker förestår Honom, som med orent hjerta Lustans mörka vägar går. Han i natten och i dagen Endast ängrens ämnen ser, Hör medbrottlingen bedragen, Hämdens domar falla ner.

3. Du, som helga lagar bryter Med ottyglade begär, Wet, en gnista snart sig byter I en låga, som förtär. Den, som ej i ungdomsåren Fruktar wädan af ett fall, Låt en blomma, bräckt i wären, Uti förtid wißna skall.

4. Känn din plats uti naturen, Känn den plats Guds nåd dig gaf. Djupt förnedrad under djuren Är begärelsernas slaf. Gud, för att din själ förwara, Sändt sin Son, sin Anda sändt. Säg, hwad vill du honom svara, Som sin sannings ljus dig tändt.

(S. Ödmann † 1829.)

Hjertats renhet.

Sjunges som R:o 45.

294. **H**o är den, för Herran träder, Honom täck i Sions gårdar? Den, som bär de hwhita kläder Och den helga lampan wårdar. Kristi brud! i fröjd och smärta Afsta wäl den dyra skuden. Kärlek af ett menlöst hjerta Hufwudsumman är af buden.

2. Utan helgelse kan ingen Skåda Herren i det höga. Dock är ej i änglaringen Någon ren inför hans öga. Ho vill finna då den rena, Som för Herran dristigt träder! Jesu blod för-mår allena Rentwå själens bröllopskläder.

3. Se på honom, som war frestad, Liksom wi i alla stycken; Honom, som, wid korset fästad, Drack för dig den bittra drycken. Ren och helig, han allena Kunde frälsning öf förwärfwa, Att wi, heliga och rena, Skulle paradiset ärfwa.

4. From och waksam, böj din wilja Under Kristi andas lydnad. Utan släck, som dalens lilja, Blifwe helighet din prydnad. Frisk som blomstret nti Saron, I ditt bröst bewara henne, Och deß smycke, såsom Aron, Bär uppå ditt klara äne.

5. Flyh bespottarenas skara, Sitt ej der de fräcka sitta! Deras tunga är en snara, Deras anda dödens smitta. Dig

förnöje Herrans lagar; Herrans helga bud och rätter Gifwe fröjd åt dina dagar, Gifwe frid åt dina nätter.

6. Upp, min själ! att korset bära, Upp, att segerprofwet gifwa, Will du tjena Gud med ära, Red dig till att frestad blifwa. Salig den, som tåligt lider: Han hugswalelse skall finna. Salig den, som manligt strider: Han skall lifwets krona vinna.

7. Upp, att helgelsen fullborda Och din himlaskatt förwara! Dig med Herrans kraft omgjorda Mot all frestelse och fara. Upp, att Herrans lof förklara, O mitt hjerta, o min tunga! Tills du får, bland helgons skara, Helig, helig, helig sjunga.
(J. D. Wallin † 1839.)

Tidens och werldens rätta bruk.

295. O Gud! om allt mig säger Att jag ej dröjer här,
Hjelp att jag öfwerwäger, Hur dyrbar tiden är,
Och frukter samlar in Utaf den stund jag äger: Den nästa är ej min.

2. Hvad batar det att ärfwa Börd, rikedom och magt;
Hvad batar att förwärfwa All werldens lust och prackt, Om
detta allt likwäl Blott tjente att förderfwa Min återlösta själ.

3. Jag will mitt wäl besinna, Då jag ännu har tid, Och
lifwets lycka finna I tro och samwetsfrid. Då äger jag en
skatt, Som icke skall förswinna I sjelfwa dödens natt.

4. Jag will för eget bästa Så sträfwa att min pligt Mot
Gud och mot min nästa För mig har helig wigt; Så bruka
denna werld, Att hon mig ej må fästa I bojan af sin flärd.

5. Men gör mig angelägen, O Jesu! om din nåd. Hos
dig jag, from och trägen, Will hemta kraft och råd. Ad led
mig med din hand, O du, som känner wägen Till salighetens
land!

6. Fast domaren är öfwer Och grafwen under mig Jag
hwarje stund behöfwer Ett warningsrop från dig, En wäckelse,
som gör Att synden mig ej söfwer Och jag ej ewigt dör.

7. Så intryck i mitt sinne Din eftersyn, din lag, Att jag
med dem i minne, Må helga dig min dag, Och gå med salig
tro När aftenen är inne, Hem till min Herras ro.

(J. D. Wallin † 1839.)

Glädjens rätta bruk.

296. **D** kärleksrike Gud! din godhet är en borgen Att du ej danat oss för mödan blott och sorgen. Men glädje är i dig, allt godt din gåfwa är: Säll den som nyttjar rätt de gåfwor du består.

2. Guds Son war glädjens vän: han sjelf med mensko- hjerta Tog del i menskers fröjd, såwål som deras smärta; Och Andan trösterik går ut af himlens höjd Att mildra jordens qwal och rena jordens fröjd.

3. Ty will jag wara glad och dig, o Fader! lofwa. För hwarje lycklig stund, för hwarje nådegåfwa. Hwar dag sin plåga har; men för ett troget bröst, En Gudi helgad själ, har och hwar dag sin tröst.

4. Din helga lag en gräns åt all min glädje gifwe, Din fruktan helge den och samwetsfrid den lifwe. Den med guds- fruktan gläds uti den goda dag, Tar och den onda mot, förnöjd med Guds behag.

5. Min nästa wid min fröjd, ej glömd och hjälplös qwide, Den dag, då jag är säll, till honom sällhet spride! Godt sam- wete dock är ett dagligt gästabud; D, lär mig det förstå, du kärleksrike Gud!

(A. H. Niemeyer † 1828?, J. D. Wallin.)

Tungans rätta bruk.

Sjunges som N:o 160.

297. **D**u, som åt menniskan Den ädla förmån skänker Att tungan yttra kan Hwad själen will och tän- ker, Med answar fullt af wigt, Du lemnar i mitt wal Att tillse när min pligt Är tystnad eller tal.

2. Må aldrig denna röst Sig blanda med de fräckas Af hwilka jordens tröst Och himlens budord gäckas. En oblyg ordalek Mitt skämt besmitte ej, Ej swordom eller swef Mitt öppna ja och nej.

3. Jag wäja må det ord, Som willar eller sticker, Och fly, som själamord, Allt baktal och allt smicker. Jag sanning tala will Och anse för ett rån Så wäl att lägga till, Som taga derifrån.

4. Jag söke ingen del Uti den usla ära Att träffa nästans fel Och dem i dagen bära. Den illshint gripes an, Jag kristligt hägna will Och der jag det ej kan, Jag tige heldre still.

5. Min tunga aldrig skall En hemlighet förråda, Hon heldre stum och kall, Må fast wid gomen låda. Hwad wännen trygg förtror Att ömhetens förwar, Må han, som trätobror, Annu der finna qwar.

6. Men lofne tungans band, Att tolka hwad jag känner För konung fosterland, Wälgörare och wänner Jag spare ej mitt tal, Der jag, med Jesu nåd, Kan lindra uslas qwal Och hindra ondass råd,

7. Hwad rätt, hwad ärligt är, Hwad kysst, hwad ljustligt lyder, Hwad dygdens stämpel bär, Hwad ung och gammal pryder, Sig gjute med min röst, Liksom en morgondagg, Och wittne om ett bröft Förutan slärd och agg.

8. Men först och sist, min Gud! Jag will med tacksam tunga Förkunna dina bud, Din nåd och sanning sjunga, Och gå, i fröjd och qwal, Till dig med bönens ljud: Låt mina läppars tal Behaga dig, min Gud! (J. O. Wallin + 1839.)

Den angelägnaste omsorgen.

298. Om kristna bör tro och besinna Hwad Kristus så nådigt har lärt, Då han oss här will påminna, Hur litet allt werldsligt är wärdt; Ty den kan ej himmelen söka, Som blott will det jordiska öka Och blott har det timliga färt.

2. Att tjena två herrar tillika, Så skilda som Mammon och Gud, Det kan ingen, utan att swika Och wanwårda enderas bud. O menniska! wälj till ditt bästa, Wid hwilken du tänker dig fästa, Och honom ditt hjerta tillbjud.

3. Mißtröstande! förj ej för lifwet, Nog får du ditt dagliga bröd. Det är dig af Skaparen gifwet: Han ser ditt behof och din nöd. Han kan sina tjenare pröfwa, Men aldrig skall han dem beröfwa Sitt bistånd sitt huldrika stöd.

4. Dig hela naturen må lära För mißtron att blygas med skäl: Ej foglarne så eller skära, Men Herren försörjer dem wäl. Du mera än dessa ju skattas: O, skulle han låta dig fattas Din nödorst bekymrade fjäl.

5. Se liljorna kunna ej spinna, Dock lifwar dem himmelens flägt. Hwad färger och fägring wi finna I all deras

talrika slägt! Sjelf Salomo lycklig och mächtig, Var icke en klädnad så präktig, Som deras förtjusande dräkt.

6. Om Gud nu så gräset bekläder Som blomstrar på marken så kort, I dag med sin wälluft oß gläder, I morgon är wißnadt och torrt, Hur kunna dig werldsförger smärta? Ack, skulle, o klenetrogna hjerta! Den allgode glömma dig bort?

7. Dig trogen i pligterna sticka; Spörj ej, efter hedningars sed: Hwad skole wi äta och dricka? Hwad skola wi kläda oß med? Gud lofwar för detta att förja: Med hopp kan du arbetet börja, Med frid kan du lägga dig ned.

8. Så lemna all otidig möda Och war ej en fåfängans träl; Sörj icke för kläder och föda, Men sörj för din fattiga själ. Sök ifrigt och slitigt Guds rike Och hugna din törstiga like, Så får du det öfriga wäl.

(H. Spegel, † 1714, J. O. Wallin.)

B.) Med afseende på färsfilda personer, tider och omständigheter.

1.) Öfwerhet, Undersåter, Fädernessland.

David. 101.

Sjunges som No. 28.

299. Om nåd och rätt jag tänker sjunga: Du, gode Ande! stätt mig bi Och gif att ordet på min tunga Må i min lefnad sanning bli; Ack! lär mig du det bästa sätt, Att likna dig i nåd och rätt.

2. Lär mig min håg, mitt hjerta fästa Wid det du hafwer mig befalt, Och söka mina bröders bästa Och, Gud! din ära framför allt, På det rättfärdighet och ljus Må bland oß bo i fridens hus.

3. Till allt, hwad jag mig tager före, Berede mig en trogen bön. Din lag mig blifwe rättesnöre, Och ditt behag min ljuswa lön, Då wet jag Herre! att du skall Wälsigna sjelf mitt dyra kall.

4. Jag smickrets stämma ej må höra, Menakta på mitt samwets röst. För baktal slute sig mitt öra, För agg och mannamån mitt bröst. Ack, hindra ondskans verk och råd, O Gud! förlän mig kraft och nåd.

5. Hos mig de redlige i landen Må finna tillflykt och för-
 swar; Jag räcka må de arma handen Och bli de faderlösas
 far. Och göra nödens börda lätt Och skaffa de betryckta rätt.

6. Mitt öga efter dem skall leta, Som Kristi ord och
 löften tro, Som med hans Andas hjälp arbeta, För enskildt
 wäl och allmän ro. De skola fröjdas åt min tid, Och dem
 vill jag mig trygga wid.

7. Men dig, min starkhets Gud! jag beder: Regera du
 mitt hjerta så, Att jag, ditt namn till pris och heder, Allt
 detta troget göra må, Så skall mitt hjerta innerlig Loffjunga
 dig ewinnerlig. (J. S wedberg † 1735, J. O. Wallin.)

300. Hell konung! säll och lyckosam För Herrans folk
 du drage fram, Och Herran för dig gånge.
 Till folkets fader han dig gjort: Ditt kall är högt, ditt hus är
 stort Och dina barn så många. O, må från Sion öfwer dig
 Hans wisdoms Ande gjuta sig Hans starkhet dig omgjorda,
 Hell dig du Herrans smorda!

2. Du hjelte! bind wid dig ditt swärd, För dygd och san-
 ning är du wärd Att himlens rustning bära. Si, kärlek är
 din spiras magt, Gudaktighet din kronas prakt Och folkets
 wäl din ära. På nåd och rätt din thron är bygd: De arma
 skola der få skydd, Och ondskans härar alla Förfära sig och
 falla.

3. Hell! landets brudgum i din skrud, Ditt folk skall stiga
 likt en brud, I ära wid din sida. Ifrån din konungsliga stol
 Ditt anlete, likt Herrans sol, Skall ljus och glädje sprida: In
 Herran höjer ditt baner, Han hörder hwad ditt hjerta ber Och
 skall sitt råd fullborda; Hell dig du Herrans smorda!

(J. O. Wallin † 1839.)

301. Dig, våra fäders goda land! Wälsigne, hägne
 Herrans hand, Frid dina gränser trygga göre,
 Och sällhet dina tjäll tillhöre; I ljus, i dygd, i ära stig, Dem
 gånge wäl, som älska dig Och önska dig af hjertat lycka, We
 dem, dig hata och förtrycka!

2. Må våra söner, till vårt hopp, Som friska plantor
 wäxa opp! Wälsignad ware flitens möda Och hjeltens kraft

och jordens gröda! Må våldets rop och nödens skri I våra hem ej hörda bli! Gudsfruktan, endrägt, mod och dygder Lyckjalliggöra dessa bygder!

(J. O. Wallin † 1839.)

Sjunges som N:o 64.

302. Vår konung och vårt fosterland, O fädrens Gud! bekydda. Slut kärlekens och fridens band Omkring palats och hydda. Med owäld ware tydda De lagar du oss gaf o Gud! Och sanningens och fridens bud Af fria hjertan lydda.

2. Styrk dem, o Gud! som fädrens bygd Med fädrens mandom stöda. Hjelp dem, som sig för bröders dygd Och ljus och tröst bemöda. Låt hymnigheten flöda Af borgarns flit och trefna ro. Gif hägn åt åkermannens bo, Hans arbete och gröda.

3. Nu blott ett hjerta och en själ Må nordens söner nämna, Och allmänt wäl bli allas wäl, Och rätt och pligter jemna. Att glömskan allt må lemnas, Som gör ett brödrasinne kallt, Och Kristi anda lifwe allt, Som tänkes och som ämnas.

4. Wälsigna den, som wet och will Deri sin ära sätta, Att, oförkränkt, blott höra till Det sanna och det rätta. Bekymrens bördor lätta, Att dygdens mödor lycka gif; Och låt oss i ett bättre lif Så mötas efter detta.

(J. O. Wallin † 1839.)

303. Örlän oss, Gud! din helga frid, I kärlek oss ledsaga; Ty hat och afund, split och strid Ej kunna wi förtaga; Du det förmår allena.

2. Gud gifwe wårom konung och all öfwerhet Frid och godt regiment, Att wi under honom Må en stilla, rolig lefnad alltid föra, I all gudaktighet och ärlighet! Amen. :, :

(1 v. ? [möjligen kort efter 1459].

Martin Luther, L. Petri, J. O. Wallin.)

304. O Gud vår konung lyckjalliggör, Vår fader wäl bewara; Hans rådslag styr, hans härar för, Hans folk och land förswara. War du hans klippa och hans borg, War du hans tröst uti all sorg, Hans wärn uti all fara.

2. Hans många barn i många år Sig till hans hjerta slute, Och på hans sena silfwerhår Din frid, o Gud! sig gjute. Af våra böner lifwad opp, Han blifwe nya slägters hopp Och samma kärlek njute.

(J. D. Wallin † 1839.)

305. Välsigna, gode Gud! vår konung och vårt land, Och sträck din milda allmagts-hand Utöfwer flott och hydda! Gif enighet, gif frid, oß i din fruktan stärf, Befrämja våra händers werk, Och våra hem bestydda! Gif tålmod, gif mannamod I motgång och i fara! Gif allom kraft att lif och blod För allmänt wäl ej spara! O Gud! war dina folke god, Din arfwedel bewara!

(J. D. Wallin † 1839.)

Dav. 127.

Sjunges som N:o 199.

306. Förgäfwes all den omsorg är, Som styrd af Gud ej blifwer, Förgäfwes menniskans besvär, Om Gud ej framgång gifwer. Hwad gagna kan, Att med hwarann Wi rådslå och arbeta, Om ej Guds nåd, I råd och dåd, Wi städse med oß weta?

2. En konung öfwer konungar, Folkslagen han regerar, Han kunskaper och näringar Välsignar och förmerar. Inom det land, Der fridens band Ej i hans namn blef knutet, Med härars magt, Med murars wakt, Man lyckan fåfängt slutit.

3. Sällt är det land, den stad, det hus, Der bön och rena seder I molnets dagg, i solens ljus, Hans mildhet falla neder; Der helsan går I mödans spår, Der trefna odlarn röner En tacksam jord, Och kring sitt bord Ser sina söners söner.

4. Men om vår själ ej lyftes fri Till det, som ewigt blifwer, En wanfelig gröda berge wi Af allt hwad tiden gifwer; Förloradt är Allt det besvär, Som gräfs i jorden neder, Den lycka wesk, Den wisdom swesk, Som oß ej högre leder.

5. Åh! lär oß, Gud! med fröjd och flit Ditt rike först att söka, Upplyfta våra hjertan dit Och der vårt goda öka; Att wi må se, I wäl och we, Ditt ljus allt mera dagas, Och sist med frid, Till ewig tid, I dina hyddor tagas.

(Chr. Dahl † 1809, J. D. Wallin.)

Dav. 133.

Sjunges som N:o 186.

307. Si, huru godt och ljust är, Att bröder kunna
sämjas, Att en den andra håller kär Och allas
wälgång främjas. Som helsofraft af balsam går, Vitså ett
folk af endrägt får Sin rätta krafft och helsa.

2. Som daggen gör stor fruktbarhet, När den af Hermon
rinner, Så trefnad föds af enighet, Der Kristi kärlek brinner.
Der skall wälsignelse och fröjd Och allt hwad själen gör för-
nöjd, I råd och dåd förspörjas.

(G. Spegel † 1714, J. O. Wallin.)

Sjunges som N:o 126.

308. Kristen! war, för Herrans skull, Mensklig ordning
undergifwen; Fullgör, glad och kärleksfull Denna
lag, i ordet skrifwen: "Frukta Gud, din konung ära", Sådan
lyder ordets lära.

2. Till ett folks lycksalighet, Dygdens wärn och lagens
wårdnad, Är all werldslig öfwerhet Utaf Herren Gud förord-
nad, Och med hämdens swärd bewäpnad Till de ondas straff
och häpnad.

3. Lef rättrådig, from och nöjd, Gif din skatt och bär din
börda: Då skall du med frid och fröjd Dina mödors frukter
skörda, Och hwarthän din wäg och leder Finna utkomst, hägn
och heder.

4. När du, fäst i pligtens band, Trygg wid lagar som dig
skydda, Njuter frihet i ditt land, Säkerhet uti din hydda:
Gläds att lyda, ej att klandra; Och din wäg i stillhet wandra.

5. Fyll ditt kall med tillförsigt, Gud och fosterlandet tro-
gen. Faller så du för din pligt, Är du re'n för himlen mogen,
Och ditt namn skall barnen lära Frukta Gud och konung ära.

6. Gud, som furstars hjertan kan Såsom wattubäckar leda,
Gif vår konung nåd, att han, Dina vägar må bereda. Låt
oß alle med hwarandra I ditt ljus till målet wandra.

(J. O. Wallin † 1839.)

2). Domare och Rättsjökande.

Sjunges som N:o 160.

309. O store allmagts Gud! som allting ser och dömer,
Gif mig din nåd, att jag min embetspligt ej

glömmar, Som är att skaffa rätt och icke sköta om Ens ogunst eller gunst, men blott en rättwis dom.

2. Gif nåd, att omsorgsfull för menskers wäl jag wakar, Att lugn och samwetsgrann jag hwarje mål ransakar, Att jag en utredd sak ej swikligt drager ut, Ej heller är för bråd i mörka sakers slut.

3. Att jag en ringa ej försmår, en mächtig ärar, Men hörer både den som svarar och som lärar; Han ware fattig, rik, wän, owän, upphöjd, låg, Så lär mig döma så, som jag här ingen såg.

4. Ty jag i sanning wet, att Gud ej fjerran wistas, Men sitter i vår dom och märker hwad här twistas, Hwad tänkes, talas, görs; och öfwer wäld och wäld Hans dom, hans stränga dom, en dag skall warda fäld.

5. Så underwis mig, Gud! och lär mig dina rätter, Att jag ej någonsin mitt kall tillbakafätter, Men dömer så att jag ej kommer uppå fall, När, Herre! för din dom jag sjelf framträda skall.

(O. Rudbeck d. y. † 1740, J. O. Wallin.)

Dav. 82.

Sjunges som N:o 199.

310. **S** Guds församling Herren Gud Förfunnar dessa orden Att dem, som sattes på hans bud Till domare på jorden: "Upp! skiper lag för hög och låg, Bestraffar eller skoner, Men väger dem på samma wäg, Och sen ej till personer".

2. "Upp! skaffer faderlösa rätt Och enfors tillskynt warer, Den trycktas börda görer lätt Och oskulden förswarer; Mot wäld och list ett heligt skygd Att wärnlösheten egner, Och sanning, redlighet och dygd Till jordens glädje hägner".

3. "Ty snart I skolen tagas bort (Betänken wäl de orden): I skolen dömas innan kort, I domare på jorden!" Så talar han, som skall en dag Allt folk tillrätta ställa Och, efter helighetens lag, Öf alla wedergälla.

(B. Meuslin † 1563, L. Petri, J. O. Wallin.)

Sjunges som N:o 8.

311. **H**erre! du, som himlens lagar Jordens folk till ledning gett, Ack! de brötos, mörka dagar Men-

skap har sig själf beredt. Från din höjd förfärlig ljuder Domen
öfver lustans träl, Som föraktar det du bjuder Och förtram=
par menskers väl.

2. Du förordnat öfverheten, Som din wilja främja skall.
Och du böd försonligheten, Att förmildra lagens fall. Våt då
ondskap icke bröta Fridsamhetens brödraband, Det din kärlek
wille knyta, Helgadt af din egen hand.

3. Gif, o Gud! att den, som dömer, Mot försåten wäpnar
sig, Och i hjertat aldrig glömmar Att han dömas skall af dig.
Gif, att allom rätt han delar, Ledd af himlens ljus och nåd;
Om för swagheten som felar, Sträng mot brottets öfwerdåd.

4. Gif, att ingen af sin nästa Sista skärsfen kräfwär ut.
Må till allmänt lugn och bästa Styrs uppsåt och beslut; Straf=
fet dem till bättring tukta, Som föraktat dina bud, Och ditt
folk i stillhet frukta Dig, all frids och ordnings Gud!

(J. D. Wallin † 1839.)

Sjunges som N:o 182.

312. När du på samwete och ed Skall sanning uppen=
bara, Till orätt dom ej då förled, Råds att be=
dräglig wara, Ty helig, helig Herren är, Och den, som falskt
wio honom swär, Kan icke bli ostraffad.

2. Om du med uppsåt sanning döljt, Och en oskyldig fäller,
För hwad du har i mörkret höljt, Gud dig i ljuset ställer.
Gud låter icke gäcka sig; Han ser dig, han skall döma dig:
Falskt wittne skall förtappas.

(J. Hjerten † 1835.)

3). Lärare och Åhörare.

J allmänhet.

Sjunges som N:o 160.

313. O gode herde! du, Som gaf ditt lif för fåren,
Du ger dem kraft ännu Utur de helga fåren.
Ännu du håller wakt Omkring din klena hjord, Med samma
gudoms magt Och samma nådens ord.

2. Jag är bland dina får, Dock hafwer du mig kallat Till
herdastjflan swär, Och wården mig befallat Om din dyrköpta
hjord. Åh, Herre! huru skall En mask på denna jord För=
rätta så högt fall?

3. Men efter detta är Ditt stora verk allena, Och du, o Herre! kär Sjelf sändt mig, att der tjena, Så gif och nåd der- till, Med gäfwor mig bekrön, Att tjena som du will. Ack, Herre! hör min bön.

4. Hjelp, att med kristligt nit Jag söka må din ära; Din hjord med waksam flit Uppbyggga, trösta, lära, Ejakta werl- dens pris, Ej heller trug och hot, Men på ensaldigt wis Befordra syndabot.

5. Styrk mig, att rätt, o Gud! Ditt löstes ord utsprida Och skärpa in ditt bud, Fast jag skall därför lida. I ditt för- swar mig tag; Ty jag ej tala får Till hwars och ens behag, Men hwad ditt ord förmår.

6. Då jag förkunna skall Ditt ord och dina under, Det ware gudligt tal Och inga menstfunder. Gif att den goda säd, Som är ditt helga ord, Af mig må utsås rätt Och falla i god jord.

7. När i ditt ljus jag bör Rätt wisa andra vägen, Mig sjelf, o Herre! gör Till ljusets verk benägen, Att sjelf ej syndafull, Då helgelse jag lär, Jag slår dermed omkull Hwad af mig uppbyggt är.

8. Gif att jag ej begär Gods, yppighet och ära, Men att förnöjd jag är Med hwad Gud täcks beskära. När jag har dagligt bröd, Jag glad dig tacka will Och nöjas till min död Med hwad du skickar till.

9. Du öfwerherde! gif, Det jag din får så wårdar, Att de få ewigt lif Med mig i dina gårdar, Och jag på domens dag, Må säga inför dig. O Herre! här är jag Med dem du gifwit mig.

(J. Swedberg † 1735, J. D. Wallin.)

Sjunges som N:o 206.

314. O Gud! som herdar gifwit, Att föra, med ditt ord, Till sauningen och lifwet Din återlösta hjord, Må oss din kärlekshöjd Mot dem till kärlek röra. Att de sitt kall ej göra Med juckan, men med fröjd.

2. O, lär oss dem att hugna, Som från vår lefnadswår Oss råda, leda, lugna I prästingarnas år, Oss styrka i vår strid, Hugswala oss i nöden, Och uti sjelfwa döden Oss bjuda hopp och frid.

3. Uppmärksamhet och egnar, När, efter ditt behag, De gå på dina wagnar Att tyda och din lag; När de med fadersröst Bestrafva och förmana Och nådens wägar bana Till syndarns slutna bröst.

4. Men, Gud! de äro swaga Och menniskor, som wi; Ack! wärdes dem ledsaga Och stätt dem nådigt bi, Att i ostrafflighet De hjelfwa stadigt wandra Den wäg de wisa andra Till frid och salighet.

5. Förtroligt, fromt och stilla Wi dem må följa åt, Och undfly werldens willa Och frestarens försåt. Då skall din nåd och frid I våra hyddor triswas, Och våra hjertan lifwas Af fröjd för ewig tid.

(J. D. Wallin, † 1839.)

Wid prestwigning.

Dav. 15.

Sjunges som N:o 51.

315. O Herre! ho skall bo På Sions berg i ro? Hwem är den du täcks wälja Att der ditt lof förtälja? Hwem will du nåd bewisa? Ho kan dig wärdigt prisa?

2. Den ödmjuk, ren och from, I Herrans helgedom Upplyfter sina händer Och ej sitt hjerta wänder Till wrång och fäfang lära, Men will Gud sanning ära.

3. Han skall, i all sin tid, Få röna Herrans frid. Till honom nåd skall flöda I hwila och i möda, I glädjen och i nöden, I lifwet och i döden.

4. Så låt och öppna snart Wårt hjerta uppenbart, Att Jesus må behaga Sin boning deri taga, Och med sin anda lifwa Och ewigt hos och blifwa.

5. Ack! hafwom honom kär, Som ärans konung är, Han, mächtig och rätträdig, Barmhertig, mild och nådig, Och med sin hand bewarar, Wälsignar och försvarar.

(H. Spegel † 1714, J. D. Wallin.)

Sjunges som N:o 35.

316. Af dig förordnad, store Gud! Den helga tjenst är worden, Som himlens dyra ord och bud Förkunna skall för jorden, Och leda folken i ditt råd Och lära dem att med din nåd I Kristus fristligt lefwa.

2. Dem som arbeta i din säd, Som dyrbar är och mycken,
Med kraft af höjden du bekläd Att de i alla stycken Må vara
Herrans tjenare Och finnas trogna skaffare, Att säden ej
förderfwas.

3. Dem nåd förlän, att de i allt Dig, mer än menstor,
lyda Och, hwad du skickat och befalt, Med nit och sanning
tyda, Det ware ljust, det ware tungt, Dock skall ditt ord till
minsta punkt, För hög och låg förkunnas.

4. Låt dem på sig och gifwa aft, Att budet sjelfwa hålla.
De stå ju på sin Herres wakt? O! må de aldrig wälla, Att
någon tar förargelse Utaf dens onda lefwerne, Som bör all
dygd och lära.

5. I högfärd och i hyppighet, O Gud! låt dem ej lefwa,
Ej efter gods och werldslighet Och fåfång ära sträfwa. Må
de besinna en och hwar, Att Herren dem förordnat har Till
herdar, ej till herrar.

6. Så skicka herdar till din hjord, Som den för ulfwar
wakta, Den spisa med ditt helga ord Och på deß bästa afta;
Att i din sanna kännedom Den warda må din egendom Och
ewigt salig blifwa. (J. Sweberg † 1735, J. O. Wallin.)

Wid prestwal.

Sjunges som N:o 206.

317. O Gud! ditt folk dig beder I hopp och ödmjuk-
het. Du ser i hjertat neder Och våra tankar
wet. Utaf din hand i dag En herde wi begära, Som kan och
troget lära Ditt bud och ditt behag.

2. Och wärdes den beskära, Som delar ordet rätt, Så ren
uti sin lära, Som i sitt lefnadssätt: En våra själars wän,
Som, from och mån om likar, Gör sjelf hwad han predikar,
Gud! lär och wälja den.

3. Här må ej ränker gälla, Ej twång, ej heller wäld. Den
dom, i dag wi fälla, I himlen ware fäld. Styr, Herre! vårt
beslut, Att den till herde falla, Hwars wal må för och alla
Till ewigt wäl gå ut. (—C. Dahl, J. O. Wallin.)

Sjunges som N:o 8.

318. Du, som din församling wårdar, Den ditt blod
har återköst, Och i dina helga gårdar Söker och

med fridens röst, Hör i dag ett folk begära Sig en herde af din nåd, Som predikar lifwets lära Och förtunnar dina råd.

2. Styr vårt hjerta att wi mäte Wigten af en herdes fall, Om wi det i dag förgäte, Dyrkt vårt ansvar bliwå skall, Låt ditt folk ett samwet bära Ur ditt tempel, fritt från qwal: Själars frälsning och din ära Ware målet för vårt wal.

(S. Ödman † 1829.)

Wid en biskops inställande i embetet.

319. Wäktare på Sions murar! Ståda midnatten af ditt fall. Inför den, som pröfwar njurar, Räfskap du göra skall. Wårda Kristi får och lam; Träd med herdastafwen fram, Waksam fridsam, lyckosam!

2. Skrif det konungsliga budet Tidigt i de ungas bröst. Låt af nåden utgå ljudet, Till de ångerfullas tröst. Wilsefördas ledswen war, Swagas tillflykt och förswar, Och de armas män och far.

3. War på tidens tecken waken War wid deß förderf ej lum, Låt den helga ljusastaken Icke stötås från sitt rum, Båswa ej i stormig tid, Manligt emot ulfwar strid. Tåligt Kristi smålek lid.

4. Sök din ära i Guds ära, I hans starfhets magt war stark, Gack att som apostel lära, Styrå såsom patriark. Upphöj korsjets lifsbaner, Att deß inskrift werlden ser: Gud i Kristus segren ger.

5. Dig den högste herden lede, Du som leda skall hans hjord, Dig han styrke och berede Med sin Anda och sitt ord, Gifwe han, som trofast war, Dig en krona, ewigt klar, När din kamp du kämpat har!

(J. O. Wallin † 1839.)

Wid en kyrkas inwigning.

Sjunges som N:o 197.

320. Se, milde Gud! i nåd ett samfund, dig till ära, I dag från detta rum sitt första offer bära. Med ödmjukhetens hopp och tacksamhetens ljud Wårt lof wi egne dig, vår fader och vår Gud!

2. För dig, som i din höjd all werldens öden wänder, Den boning är för låg, som byggs af menskohänder, En wäckt och krossad själ, som nådens ljus begär Och lyder Jesu röst, ditt rätta tempel är.

3. Så kom, o Gud! att öf i nåd och sanning leda; Att här i våra bröst ett tempel dig bereda. Till öf en stråle sänd, och låt i detta hus Öf glädjas af din tröst och lysas af ditt ljus.

4. Låt säkerheten här ur syndens dwala wäckas, Och nådens milda kraft åt wäckta hjertan räddas; Den sorgsne njuta tröst, den swage styrka få, Och nåden söka dem, som ännu wilse gå.

5. Låt icke här ditt ord på hårda klippan falla, Med Jesu blod wår själ till tro och bättring falla; Låt här wårt hjertas bön, på rena läppar förd, Uppstiga till din thron med hopp och blifwa hörd.

6. Du wärdes våra barn din nåd med dopet gifwa, Att helgelsens förbund och pligter troгна blifwa; Och låt, wid nådens bord, den fallne tillgift få, Den, som förkrossad kom, med glädje återgå.

7. Nu, Fader! åt din wård wi detta tempel lemne. Öf blifwe denna dag ett heligt fröjdeämne; O, Herre! låt ditt folk, med renade begär, Ditt stora namn till pris, dig alltid möta här.

(S. Ö d m a n n † 1829.)

På Sabbatens morgon.

Sjunges som N:o 7.

321. Hur härlig, Gud! din sol nppgår, Allt af din nåd sig fröjda får, Allt i ditt ljus förnöjes. Hur löses ej all mödans twång, När stilla, enig, gudlig sång Från tusen munnar höjas, När Kristi hjord, i tro och hopp, Till dina gårdar wandra opp Och hjertat till dig böjes. Du är, du är, O Gud! öf när.

2. Som wälluft går af blomstrens ring, En stilla andakt rundt omkring Uppstiger att dig dyrka. Ja, dig förkunnar, Herre Gud! Allt hwad som anda har och ljud, Och werlden är din kyrka, Och lust och ljus och berg och flod Och menstohjertats glada mod Den samma lära yrka: All werlden har, En Gud och Far.

3. Skall jag då ensam wara stum? Nej, uppgå till de helga rum Jag will och se din ära. Skön är din himmel och din jord, Men härligare är ditt ord, Din lag, din nådelära.

Dig nalkas jag i Jesu namn: Tag bort min skuld, slut ej ditt samn Och låt mitt hjerta bära Mig vittnesbörd Att jag är hörd.

4. Vår jord, och hwad som är derpå, Skall störtas, himlen skall förgå, Med alla stjernors skara Men ej ditt ord och ditt förbund, Som warit har till denna stund, Och skall för ewigt wara. Lär mig då akta på din lag, Att på den stora Sabbatsdag, Då jag för dom skall swara, För Jesu skuld, Du är mig huld.

(E. G. Geijer † 1847.)

Sjunges som No. 35.

322. Mitt hjerta, Jesu! denna dag Skall helgas dig till ära. Låt denna röst, till ditt behag, Ett heligt offer bära; Med fröjd jag i ditt hus will gå, Att af ditt blod min styrka få Och ljus utaf din lära.

2. Din wisshet och din allmagts höjd Förfunna himlens härar. Ditt frälsta folk med helig fröjd Dig i ditt tempel ärar. Der öppnas dig ett krossadt bröst, Som söker dig och finner tröst För allt som det förfärar.

3. Så gif, o Gud! att denna dag Af mig må wäl användas, Låt ånger wäckas af din lag Och tro af nåden tändas, Och mörkret för din klarhet fly, Och himlens nåd hwar morgon ny, Till trons förkofran sändas.

(S. Ödman † 1829.)

Wid ringning till Gudsstjenst.

Sjunges som N:o 4 eller N:o 28.

323. Hör, Gud! ännu sin nåd dig bjuder, Se, templetz portar öppna sig. Kan ske härnäst, då klockan ljuder, Upplåtes grafwens port för dig; Du går ej mer i Herrans hus, Ditt rum bereds i jordens grus.

2. Men om i dag du söker Herran Och hem hans ord i hjertat bär, Han följer dig och är ej fjerran, Då du hans hjälp och tröst begär; Han ej din sjukfång öfwerger Och än i grafwen till dig ser.

3. Så sök i dag, då år och helsa Ej neka råderum dertill, Sök Herrans nåd, som will dig frälsa, Blott du på honom trösta will, Och Gud, som hör din bön och sång, Wälsigna skall din fyrfogång.

(F. M. Franzen † 1847.)

Gudstjenstens glädje och högtidlighet.

Sjunges som N:o 140.

324. O Gud! det är en hjertans tröst Att i ditt hus få komma, Der wi få glädjas af din röst Med alla dina fromma. Hur wäl det i ditt tempel går, Hur helgedomen härlig står, Det är stor lust att ståda.

2. I dina huse är en dag Fast bättre till att blifwa, An allt det nöje och behag, Som werlden har att gifwa. Fullkomlig glädje hos dig är Uti din boning, Herre! kär, Der du dig uppenbarar.

3. Ty bedje wi så innerlig, Att du vår själ förunnar Den nåd att städs hugswala sig, Der man ditt ord förtunnar, Och låt oss der din ära se, Din härlighet oss der bete, Till fröjd förutan ände. . . .

4. Gif oss, o Gud! din Anda god, Som på din wäg oss leder, Upplýser, styrker håg och mod, Och nådigt oss bereder, Att wi ditt ord må rätt förstå Och oss derefter ställa så Att ditt namn alltid helgas.

5. Wi prise dig, o Fader, kär, Wi dig, o Jesu äre; Dig, Helge And'! som trösten är, Wi lika lof hembäre, Som det i allan tid har skett Och ännu sker i ewighet: Wi sjunge dertill Amen!

(L. Jonae Gestritius † 1597, J. Swedberg.)

Dav. 84.

Sjunges som N:o 51.

325. O huru ljuflig är Din boning, Herre! kär, Ditt tempel och din kyrka, Der sig min själ får styrka Och med ditt ord sig spisa Samt all din godhet prisa.

2. Min själ stor längtan har Och glad sin tillflykt tar Till dina helga gårdar, Der dina barn du wårdar, Der de, i dig förnöjda, Sig af din kärlek fröjda.

3. Som fogeln, fri och snar, Till kända nästet far, Att der i frid så wara För oro, wäld och fara, Så själen till dig längtar Och till ditt altar trängtar.

4. Ty si, det håller hon, O Jesu! för din thron, Der nåd du henne skänker, Der hon sin frid betänker, Ditt ord och bud får lära Och dig af hjertat ära.

5. Ack! sälla de som bo Uti ditt hus med ro, Och hjertat städse wända Till det som bäst kan lända Dig, Gud! till pris och söka Sin tro med ordet öka.

6. Ack! sälla äro de, Som lifwets wägar se, Af nådesolen Insta, Och, uti hoppet tyta; Rätt wandra, tåligt lida Och Herrans hjälp förbida.

7. Fast de med sorg och qwal Igenom jemrens dal Sin wandring måste taga, De nöjda allt fördraga, Ty lifwets brunn de finna, Der mod och tröst de winna.

8. Ja, deras lärare Med hjertans hugnad se Att Herrans bud bli Indda, Och de med seger prydda, När ondskans wälde sträcket, Och trones lif uppväcket.

9. Ack, Herre! hör min röst, Du är min enda tröst; Befrämja Kristi rike, Och satan dädan wike; Låt mig en lem der wara, Den du will själf förswara.

10. Att tjena dig en dag För mig har mer behag, Än all den fröjd och ära, Som werlden kan beskära. Det hus jag föllast ättar, Der man ditt ord betraktar.

11. Du är min sol i köld, I strid är du min sköld; Min tro kan du upptända, Allt ondt ifrån mig wända, Mig nåd och ära gifwa Och låta salig blifwa.

(S. Spegel † 1714, J. O. Wallin.)

Dav. 92.

326. Hur fröjdar sig i templetz famn Mitt hjerta och min tunga! Hur ljust att den Högstes namn Ibland hans folk lofsjunga! Hwar morgon hans barmhertighet, Hwar afton hans sannfärdighet, Hur saligt att förkunna!

2. Wak upp, min själ! war glad och märk Det goda, Gud dig gifwer; Hans wisshet i hans råd och verk Här uppenbarad blifwer; Hans nåd, oändlig som hans magt, I hwad han gjort, i hwad han sagt, Här till din tröst förklarad.

3. O fröjd, o frid! som njutes här Af andaktsfulla själar, Må werldens lustar och begär Förnöja syndens trälar; All deras fröjd är tom och kort: Som wisna gräs de falla bort Och ewigt sig förderfwa.

4. Men cedern lif, som frisk och skön, På Libanon sig höjer, Och palmen lif, som alltid grön Sin ädla fägring röjer,

Så skall i Herrans helga gård Den fromme blomstra i hans
wård Och ewigt frukter bära. (J. D. Wallin † 1839.)

Före predikan.

Sjunges som N:o 199.

327. Kom, frälsta hjord! Och hör det ord, Som kan ditt
hjerta nära; Församlens folk! Der fridens tolt
Förkunnar Jesu lära. Den lärans röst Är nåd och tröst Att
hwarje själ som blöder, Deß enkla bud Är: frukta Gud
Och älska dina bröder.

2. O syndaträl! Som kropp och själ I werldens sorg be-
grafwer, Hwart ämnar du? Wänd om, ännu En liten tid du
hafwer. Guds wilja hör Och bättring gör, I dag sin famn
han räcker. En annan dag Dig wredens slag, Ej nådens
stämman, wäcker.

3. Låt, store Gud! Din sanningens ljud Af oss med andakt
höras, Låt hwarje bröst Af nådens röst I dag till bättring
röras, På det vår tid, I dygd och frid, Må trones frukter
röna, Och salighet I ewighet Vår tro med seger kröna.

(J. D. Wallin † 1839.)

328. Sit, o Jesu! samloms wi, Att ditt helga ord få
höra: Wärdes sjelf du stå oss bi Och vår håg
till andakt röra, Att han, ifrån jorden tagen, Till dig alltid
warder dragen. :,:

2. Vårt förnuft förblindadt är, Mörker all vår själ be-
täcker, Om din ande ej är när, Som nytt ljus i henne wäcker.
Jesu! värdes oss nu stärka Och nytt hjerta i oss werka. :,:

3. O, du härlighetens sten! Ljus af Fadrens ljus utgån-
get, Gör vår håg från mörkret ren, Som vårt hjerta håller
fånget. Styr vår tunga, håg och öra, Till att rätt vår guds-
tjenst göra. :,:

(T. Clausnitzer † 1684, P. Lagerlöf.)

Sjunges som N:o 140.

329. O Gud! som hörer allas röst, Gif oss din Andes
gäfsa, Att wi, som sätte till dig tröst, Dig
rätt må kunna lofsa. Lär oss ditt ord anamma så, Att tron
deraf må styrka så Och wi må kristligt lefsa.

2. Låt upp hwar trogen herdes mun, Att han ditt bud må
följa Och oförsträckt i denna stund, Ej någon sanning dölja.

Men hwad du, Gud! öf säga will. Det gif du nåd och styrka till, Att han öf det förkunnar.

3. Vår öron öppna, Herre Gud! Regera håg och sinne, Att wi må höra dina bud Och hafwa dem i minne, Så att wi ordet rätt förstå Och alltid i din wilja gå, Och således ordet göra. (J. Uten h o v i u s [i medlet af 16:de årh.]. J. Swedberg.)

Sjunges som N:o 198.

330. O Jesu Krist! dig till öf wänd, Din Helga Anda till öf sänd, Vår andakt wäck, vår suckan hör Och öf på lifwets wäg sjelf för.

2. Upplåt vår mun till ditt namns pris, På öf din nådes kraft bewis, Förök vår tro, upplys vår själ, Ditt helga ord att lära wäl.

3. Till deß wi sjunge med Guds här: Gud helig, helig, helig är, Och saligt skåde ljusens far Bland änglasçaror uppenbar.

4. Ära ste Fadren och hans Son, Den Helge And' i samma thron! Den heliga treenighet Ste pris och lof i ewighet! (Wilhelm II † 1662, Gezelius d. n.)

Efter predikan.

Sjunges som N:o 328.

331. tack, o Jesu! för det ord Du i dag öf låtit lära, Må din fanning på vår jord Rota sig och frukter bära. Kom, att i vårt hjerta fästa Rärlek till vår Gud och nästa. :, :

2. Du, som låtit öf din lag Ren och helig här förklara, Gif att oc vår arbetsdag Må en själens sabbat vara. Wärdes du vårt bröst upplifwa, Att det må ditt tempel blifwa. :, :

3. Gif att, under lifwets lopp, Lifwets pligter redligt skötas. Låt öf här med tro och hopp Dig till ära åter mötes. Låt det ljuset, som öf leder, Aldrig bland ditt folk gå neder. :, : (S. Ö d m a n n † 1829.)

Sjunges som N:o 126.

332. Således är vår kyrkogång Denna stunden wäl försluten. Guds ords lära, bön och sång Är i Herrans namn besluten. Gud han ware ewigt prisad! Här- ligt är vår själ bespisad. :, :

2. Vi gå hem, hwar till sitt bo, Af Guds helga gåfwor glade. Nu wår själ har fått den ro, Swartill hon stor längtan hade, Gud öf framgent så ledsage, Att wi honom wäl behage! :,:

3. Gud! wår utgång salig gör, Wåra brister nådigt hela, Och all satans list förstör, Dagligt bröd låt öf ej fela, Låt öf wäl wår wandring ända Och till dig i himlen lända. :,:

(J. Schenk + 1681, P. Lagerlöf.)

4). Husbönder och Tjenare.

Sjunges som N:o 199.

333. Du Gud! mig kristligt nyttja lär, Den magt, du täcks förlåna, Att jag hwad rätt och lifa är, Bewisar dem mig tjena, Wäl wetande att jag öf har En herre i det höga, Som mig, ehwad jag företar, Städs följer med sitt öga.

2. Lär mig att deras tunga fall Med vänlig omsorg lätta, Med godhet warna dem för fall, Med saktmod dem upprätta, Dem i din fruktan föregå, Dem i ditt ljus ledsaga, Och större öf ej lägga på, An de förmå att draga.

3. Den lägste tjenaren af dig Till sällhet kallad blifwit. För honom, lifawäl som mig, Du har din Son utgiswit. Hans troгна бön går lifa fort, Som min, till nådethronen. Du, Herre! af ett blod öf gjort, Och ser ej till personen.

4. Det goda en bland dessa små Af mig, o Gud! försporde, Det will du nådigt räfna så, Som jag åt dig det gjorde, Ack, i behofwet af din nåd Vi alla äro life, Ty led öf alla i ditt råd, Som barn, hem till ditt rike.

5. En dag skall tjenare och fri För dig till rätta ställas: Du, hjelp öf wandra så, att wi Ej må i domen fällas! Då skall du, Gud! ej dertill se Hwem här en herre hetat, Men, som din gode tjenare, Din wilja gjort och wetat.

(J. D. Wallin + 1839.)

Sjunges som N:o 31.

334. Du, Herre! affkilt har min lott; Gif att jag, nöjd med hwad jag fått, Gör allt det goda, som jag kan Och söker frid med hwarje man, Men öf på deras bästa står, I hwilkens tjenst mitt bröd jag får.

2. Lär mig så lyda deras bud, Att främst jag tjenar dig, o Gud! Hvars klara blickar skåda ner, Dit intet menstodda ser, Ty låt mig alltid wandra så, Att inför dig jag kan bestå.

3. O Jesu! du ej från mig wif; Du själf en tjenare war lit, När du all werldens synder bar Och frälste det borttappadt war. Till dig jag flyr med bön och tro Och finner kraft och själaro.

4. Till dig jag ber med stilla hopp, När morgonsolen träder opp, Till dig mitt offer glad jag bär, När dagens möda slutad är: Ty går mitt arbete med fröjd, Och sedan hwilar jag förnöjd.

5. På Herrans dag, i Herrans hus, Jag får och hemta tröst och ljus Utaf hans dyra nåd och bud; Ack, lär mig tacka dig, o Gud! Att jag har helja, dagligt bröd, Och på ditt ord ej lider nöd.

6. I knifhet, nykterhet och flit, Till dig jag ställa må min lit. Du war min hjälp från ungdomsdag, Och blir jag gammal, sjuk och swag, Jag får till samma fader fly, Hvars nåd är hwarje morgon ny.

7. Jag ej förtryste andras lott, Ty alla sina bördor fått Och gömmas sif i samma jord; Men den, som, efter Jesu ord Här i det ringa trogen war, Sin lön i Jesu rike har.

(J. O. Wallin, † 1839.)

5). Makar, Föräldrar, Barn.

Wid brudwifsel.

335. Gud! wälsigna dessa hjertan. Helga dessa wänners band Och, i glädjen som i smärtan, Hägna dem med fadershand. Bästa skatt i deras bo, Mödans lön och hwilans ro, Bliwne kärlek, dygd och tro!

2. Bliwne många, bliwne lugna Deras oätsfälda år; Barn, som deras hjertan hugna, Träde fromt i deras spår; Endrägt, flit och kristligt hopp Bygge deras lycka opp, Trygge deras hela lopp!

3. På den wäg de skola wandra, Led dem i ditt wisa råd, Låt dem, stödjande hwarandra, Understödjast af din nåd; Lydnad för din helga lag, Wisshet om ditt wälbehag, Följe dem till åldrens dag!

4. Våt dem, Herre! i din fruktan Glädjens dag till mötes gå: Tåligt böjas för din tuftan, När du lägger korset på; För hwarandra, som du böd, Wara allt i lust och nöd, Wara ett lif och död.

5. Och när sist, wid dödens möet, Trogna makar skiljas åt, När från wänners kalla stöte Wännen sliter sig med gråt, Trösta den, som sorgen tär, Att ett lif kan ärfwas der, Swarest ingen död mer är.

(J. O. Wallin † 1839.)

336. Du, hwars kärlek sig förklarar I allt, som andas lif och tröst, Men ljufligast sig uppenbarar I hulda, rena mensko-bröst, O, wärdes sjelf den låga nära, Som, till vår sällhet och din ära, Du i förtrogna hjertan tändt; O Jesu! låt de ömma banden Befästas af den gode anden, Som till vår helgelse du sändt.

2. Wälsigna du de löften dyra, Som nu från dessa läppar gå. Må sjelf du deras hjertan styra, Att din wälsignelse de få. På deras dunkla wäg till griften, Dem förestå så många skiften, Men lifwe dem din kärlek opp. Så skall den stilla dygdens trefnad Försköna deras sammanlefnad Och sällhet fröna deras lopp!

(J. O. Wallin † 1839.)

Sjunges som N:o 197.

337. Nu blott för werlden två, För Gud ett lif, en anda, De hulda makar gå Att sina öden bianda Och dela ljust och ledt, Allt efter ditt behag, O du, som wis beredt Så klar som mulen dag!

2. Wälsigna det förbund, De wid din kärlek trygga Våt dem sitt hopp hwar stund På dig allena bygga, Och sist, när jordens band Af döden lösas opp, I fridens sälla land Fullborda deras hopp!

(A. A. Afzelius † 1871.)

För äkta makar.

Sjunges som N:o 296 eller 160.

338. Du, Herre! godt ej sann, Att menskan blef allena; Du welat därför man Och qwinna huld förena, Att de, med trogna bröst, Må wara till sin död Hwarandras hjelp och tröst, Förnöjelse och stöd.

2. Som du, o Jesu! ett Med din församling blifwit, Att henne frid beredt, För henne dig utgifwit, En make främje så Af kärlek makans wäl, Och blifwe af de två Ett hjerta och en själ.

3. In kärleken är mild, Han tål och han förläter, Från agg och mistro skild Och wänder icke åter; Han ökar lifwets fröjd Och minskar des besvär, Han öfwer smärtan höjd Och stark som döden är.

4. Men, Herre! utom dig Wi alla äro swaga. Wi hafwa, hwar för sig, Att våra fel beklaga, Se oss i mildhet an, För oss är bästa råd Att undse med hwarann, Och hoppas på din nåd.

5. När i gudaktighet Vår stilla wäg wi wandra Med kärlek, fridsamhet Och trohet mot hwarandra, Så blifwer kärlekens Och fridens Gud oss när, Och oss till lifwets gräns, Allt godt af nåd bestär.

6. Jag kan mitt hjertas wän Ej sjelf åt mig bewara; O Gud! bewara den För dold och öppen fara. Ack! låt oss sammanbo, Att lofwa än ditt namn Och följas åt i ro En gång till fridens hamn.

7. Men är det ditt behag Att wännen från mig skilja, Haf med min sorg fördrag Och böj mig till din wilja, Att jag, när lifwets lopp För mig och når sitt slut, Får gå, med saligt hopp, Dit wännen gått förut.

(J. D. Wallin † 1839.)

Das. 128.

339. Säll är den man, som fruktar Gud Och gerna wandrar i hans bud. Hans händers werk, hans hus och kall Af Herren Gud wälsignas skall.

2. Hans maka, from och kärleksrik, Ett fruktsamt winträd warder lik; Hans barn omkring hans bord också Likt friska oljeplantor stå.

3. Sjelf står han lik en löfrik stam, På en gång ljus och allwarjam, Och ser med fröjd sitt hus och land Förkofras under Herrans hand.

4. Och när han sin wälsignelse Att barn och barnbarn hunnit ge, Han, rik af dygder som af år, Med frid till sina fäder går.

(M. Luther † 1546, D. Petri, F. M. Franzen.)

För föräldrar.

Sjunges som N:o 160.

340. O Gud! du skänkt mig barn som föddes att dig dyrka; De skola höra till ditt rike och din kyrka. Min pligt mot dem är dyr: gif mig wälsignelse, Att dana till din tjänst dem, du lät ljust se.

2. Gif mig din Andas nåd, att dem din wilja lära, Så att de må ditt namn rätt frukta och rätt ära. Låt detta wishetsfrö så tidigt rötter slå, Att dagligt de i nåd, som ålder wära må.

3. Låt mig och samwetsgrant mitt answar estersinna, Att de sin föreshyn må i min wandel finna. O Herre! skydd dem för all förargelse, Som kan en menlös hjäl till rof åt lasten ge.

4. Må ej, som Eli, jag så blind i kärlek wara, Att, när jag stådar fel, jag skulle näpsten spara. Med saktmod, allwar- sam och nitisk i min wård, Må jag ej wara wesk, må jag ej wara hård.

5. O Gud! som hjudit mig att huldhet mot dem öfwa, Förkasta ej min bön: må de mig ej bedröfwa; Med framgång krön mitt hopp, ledsage dem din hand, Att goda kristna bli och gagna fädrens land.

6. O, måtte jag dem se emot min omsorg swara Och, glad af denna syn, i frid från werlden fara? Men är min stund bestämd i deras spåda dar, Så blif, o Herre! hjelf de wärnlöfas förswar.

7. Gif, när jag samlad är med dem till mina fäder, Och jordens hela ätt inför din domstol träder, Att jag må säga glad, uppstånden ur min graf: O Gud! si här är jag, med barnen du mig gaf.

(G. G. Adlerbeth † 1818.)

Sjunges som N:o 126.

341. Du, som war den minstes wän Och lät barnen till dig träda, Jesu! du wälsignar än, Tar i famnen än de spåda. Du en faders omsorg leder Och en moders fröjd bereder.

2. Gode herde! i din hjord Du de swaga lam ej glömmar. Lifwets bad och nådens bord Du så huldrik åt dem gömmer. I din famn du will de kära Till din Faders boning bära.

3. Jesu! i din vård wi ge Våra barn, vårt glädjeämne. Gud! din gåfwa äro de, Dig wi dem tillbaka lemne. Re'n i dopet till dig tagna, Låt dem ej från dig bli dragna.

4. Låt oss wandra med dem så Att wi himlen med dem ärfwa, Ej med ondt dem föregå, Ej en helgad själ förderfwa, Att de änglar, dem ledsaga, Ej hos dig må oss anklaga.

5. Ingen så ditt ord oss lär, Ingen kommer i ditt rike; Som ej barnsligt hjerta bär Mot sin Gud och mot sin life; Gif att dig, som barn, wi alla Ålsta, lyda och åkalla.

(F. M. Franzen † 1847.)

För barn.

Sjunges som N:o 178.

342. O Gud, som ej de spädas röst föraktar, Hjelp oss att jag med barnslig lit betraktar Att du min Gud och Fader wara will; Hör nu min bön, den jag dig ställer till,

2. Du kallat mig af nåd till detta lifwet; Min kropp, min själ och allt, af dig är gifwet, Ja, ännu det, som mycket mera är: I dopet du mig twagit ren och skär.

3. Gif att jag städs min wandring så anställer Att ungdomsfel och odugd mig ej fäller; Jag icke själf min in- och utgång wet, En led mig du uti all menlöshet.

4. Hvad nyttigt är, gif, Gud! jag det må lära, Beslita mig derhos om dugd och ära; Min ungdomstid ej nöta fåfängt bort, Det läras bör är drögt, men tiden kort.

5. Föräldrom är jag skyldig barnslig lydnad Och heder: det skall lända mig till prydning, När de mig hålla till all kristlig tuft, Deras jag får med åldren mycken frukt.

6. Bewara mig, o Gud! för ond' exempel, Att ej förstörs den Helga Andas tempel; Ondt sällskap, som förgift, lär mig att sty, Falsk lära och de ondass seder fly.

7. Styrk mig att jag allt mera må tilltaga Uti allt godt och städs dig behaga, Förtöfra mig i visdom och i nåd, Och aldrig gå från dina helga råd.

8. Min lefnad will jag dig, min Gud! befalla Och dag från dag om bistånd dig åkalla, Att jag må wäl fullända lifwets lopp, Behålla tron samt kärlek och godt hopp.

(J. Sweborg † 1735, J. O. Wallin.)

För en hushåder eller hushåder wid ett årsfifte.

Sjunges som N:o 77.

343. Gode Gud! som lät mig hinna Fram till denna glada dag, Må för dig mitt offer brinna, Anse det med wälbehag. Måka, barn, allt i mitt hem Du åt mig, och mig åt dem Mildt bewarat; dig ske ära, Dig vårt hjertas lof wi bära.

2. Lär mig glad och tacksam wörda Dina faderliga råd. Rika prof har jag fått skörda, Herre! af din stora nåd; Men den är, när dagen gryr, Och sig lik när dagen flyr; Den så widt som himlen räcker Och från slägt till slägt sig sträcker.

3. Låt den fröjd du skänkt de mina, Gå till dig, deß ursprung, opp. Låt dem, Fader! wara dina, Under hela lifswets lopp. Och när du will kalla mig Hem, du gode Gud! till dig, Låt dem då den trösten njuta Att ej du dem skall förskjuta.

4. Fader! jag i dina händer Öfwerlemnar dem och mig. Du, som allt till godo wänder, Led oss på din wiljas stig. Wi af dig så mycket godt, När wi, nöjda med vår lott, Synden fly, det goda göre, Frukte dig och dig tillhöre.

5. Huru länge wi här wandra, Står allena i din hand: Tiden för oss från hwarandra, Döden sliter ömma band, Men du dig förbarmar wißt Öfwer all din werk och sist Oss för-samlar i ditt rike, O, du Fader! utan life.

(J. Åström † 1844.)

Wid en makas död.

Sjunges som N:o 21.

344. Å! döden hafwer hädanryckt Min wän ifrån min sida. Af sorg till jorden nedertryckt, Hvad tröst kan jag förbida? Gud! uppehåll mig, jag är swag, Fräls mig från twiflets fara, Och lär mig wörda ditt behag, Som jag ei kan förklara. O Gud, min tro bewara.

2. Tung blir den wäg, och mörk den qwäll, Jag nu skall ensam wandra, Men snart i samma tynsta tjäll Wi hwila hos hwarandra. Föräldrar, syfkon, barn gå bort, Och maka skiljs från maka, Att wi ett lif, så tomt och kort, Deß heldre må försaka, Och själens wäl bewaka.

3. Ett stöd dock alltid öfrigt är För den, som Herren fruktar: I sorg och fröjd är Gud oss när, Och närmast, då han

tuftar. Han är de faderlösas far, Han enfors rätt förswarar. I werlden intet skygd blir qwar, Som oß till slut bewarar: Guds omsorg ewigt warar.

4. Ej må en kristen förja så, Som de der hopp ej hafwa. En stund för oß till hwila gå De trogne wi begrafwa. En stund förut blott hemma är Den wän, som du begråter. Wår Gud har mången boning der, Dit Herren Jesus låter De sina samlas åter.

(F. M. Franzen † 1847.)

Wid ett barns död.

Sjunges som N:o 280.

345. Så snart for då min fröjd sin kos, Så forgetim-
man ilar, Och blefnadt, som en bruten ros,
Mitt barn på båren hwarlar! O Jesu! du som tröst beskär, Se
mildt till den förfrossad är, Att jag ej syndigt klagar.

2. Allsingen så, som du, förmår Hugswala den, som lider,
Rätt föra den, som wilse går, Och styrka den, som strider.
Omger mig natt ur dödens hus, En enda stråle af ditt ljus
Kan grafwen själf förklara.

3. Jag wet, o Gud! att det är rätt, Swad du med mig
will göra. Ej känner jag det bästa sätt, Du wärdes själf mig
föra. Lär mig att älska ditt behag Och uppehåll den själ, som
swag För dina domar bäsvar.

4. Mot sorgesulla är du god, Och wäl bekant med smär-
tan. Du offrade ditt eget blod, Att trösta menskers hjertan.
Den lidande du drar till dig, Och jag wälsigna will den stig,
Som mig till dig kan föra.

5. Du har, o Gud! med hårda slag Mig faderligen tuftat,
Du rättwis är i allt, men jag Har ej dig trott och fruktat.
Din wård är bästa faderswård; Känns äfwen handen tung och
hård, Det är dock fadershanden.

6. All skuld är min, all rätt är din; Ske, Fader! blott din
wilja. Det swärd går djupt i hjertat in, Som måste hjertan
skilja. De minas graf och min en dag, Du öppnar, Gud! gif
då att jag Dem må med glädje möta. (E. G. Geijer † 1847.)

Wid en faders död.

Sjunges som N:o 433.

346. Åh, re'n i unga åren Jag ser min far på båren.
Han höll mig dock så fär. Swem skall min

ungdom leda, Min framtids wäl bereda? På jorden faderlös jag är.

2. Hvem skall mig underwisa Guds werk att se och prisa, Hvem wårda sig om mig? Hvem will i nöd och fara, Min hjälp och tillflykt wara, Min ledare på lifwets stig.

3. Fast mina tårar strömma, Jag will Guds ord ej glömma: "Gud är min vän och far; Han aldrig öfvergifwer Den honom trogen blifwer Och städs för sina ögon har."

4. Tack, Jesu! för din lära. Låt henne frukter bära Uti mitt unga bröst. En Fader du mig wisat: Han, som med sorgen risat, Han skall ock gifwa hopp och tröst.

5. Till Gud, som hjälpen sänder, Jag i min sorg mig wänder. O, faderlösas far! I nödens stund jag beder: Till barnet skåda neder, Och sjelf i nåd min fader war.

6. O du, som blomstren kläder, Och minsta fogel gläder, Tänk ock i nåd på mig! Du, som höll barnen kära, O Jesu! låt din ära På mig, ditt barn, förklara sig.

7. Mitt hjerta Gud! bewara För syndens falska snara, Och rätta mina fel, Gör själen till din hydda, Och sjelf ditt werk beskydda, O, Gud! mitt hjertas, tröst, min del.

8. Om menskor för mig ömma, Åt låt mig aldrig glömma Att tacka dem och dig; Om de mig från sig skjuta, Låt mig den trösten njuta, Att aldrig du förskjuter mig.

9. Åt! låt den gode Anden Mig leda städs wid handen, Att jag en gång hos dig Får skåda, salig worden, De kära, som på jorden Mig hjälpt och manat godt för mig.

(E. G. Küster † 1799, J. Åström.)

Wid en moders död.

Sjunges som N:o 187.

347. Du, som för mig Så innerlig Har omförg haft och wakat Och dagens fröjd, För min skull, nöjd, Samt nattens ro försakat.

2. Ej mer du är, Och ingen här Blir så mot mig till sinnes; Ej moders bröst, Ej moders röst För mig på jorden finnes.

3. Ett hjertelag, Som, mer än jag, Har känt min fröjd och smärta, Der jäkert war; In sådant har Gud skapat modrens hjerta.

4. O store Gud! Det första bud, Som löfte med sig hafwer, Ditt bud det är, Det mins jag, när Min moder man begrafwer.

5. På det mig må Här lyckligt gå, Jag skall föräldrar ära. Förlåt, o Gud! Att detta bud Jag ofta trädt för nära.

6. Om dig, o Gud! Och dina bud Påminnas jag behöfwer, Jag har ej gjort Hwad jag har bordt, Och förjer nu deröfwer.

7. Må Jesu nåd Och Andans råd På bättrings stig mig föra. Med mig skall då Wißt Herren stå Och mina suckar höra.

8. I grafwens bo Till ostörd ro Man stoftet nederjänker. O! att med frid, I all min tid, Jag på min bortgång tänker.

9. O Jesu! god, Gif du mig mod Att åt min faders sköte Mig rätt förtro I helig ro, Till deß jag når ditt möte.

10. I detta hopp Begyns mitt lopp Och fortgår och försvinner. Ej dödens stig Förfärar mig, Om dig på den jag finner.

(M. Dehler † 1807, J. O. Wallin.)

6). Ungdom och Alderdom.

För ynglingar.

Sjunges som N:o 28.

348. I blomman af min ungdoms dagar Hvem är jag skylldig tacksamhet, Om ej den Gud, hwars milda lagar Mig styrka skänkt och munterhet, Och öppnat werldens fält för mig, Der all hans godhet röjer sig.

2. Men då jag knappt har lagt till rygga De första stegen af mitt lopp, Hvem är, som skall deß fortgång trygga Och gifwa stadga åt mitt hopp? Du, Gud! allena mägtar det. Som redan räknat mina fjät.

3. Bedsaga mig den rätta vägen, Bland willor och bland farors hot, Att jag ej blind och oförwägen Mot stenen stöta må min fot, Och att jag ej, i förtid trött, Må gagnlöst se mitt lif förnött.

4. När i bekymmersamma öden Jag oförfaren tarfwar råd, O! gif mig dem, jag har af nöden, Med faderswishedet,

fadersnåd; Och stapplar jag, så stöd mig mildt, Förr än mig
fallet från dig skilt.

5. Våt aldrig mig förmåten tänka, Att den, som ung för-
glömt din lag, Tids nog åt bättringen kan stänka En bräcklig
ålders sena dag: O! hwem är den, som wisshet fått, Att
morgondagen blir hans lott?

6. O, må jag wisligt nyttja tiden, Till ditt namns ära
och mitt wäl; Må nådens ljus och samwetsfriden Beständigt
wårdas i min själ, Så skall jag möta oförsträckt Min framtid,
fast i moln betäckt.
(G. G. Adlerbeth † 1818)

Sjunges som N:o 77.

349. O min Gud! hwad härlig dager Strålar på den
ynglings stig, Som af dig sin styrka tager Och
sin glädje har i dig, Som sig håller till din lag Och, som, efter
ditt behag, Född på nytt, i tron och hoppet Redan börjar
lesnadsloppet.

2. Han, med bröst af dig regeradt, Fredadt från begärens
brand Blomstrar, likt ett träd planteradt På den friska flodens
strand. I hans blick, som källan klar, Himlens lugn sin
spegel har. Hjertat, renadt och benådadt, Har i tron Guds
himmel skådat.

3. Wiljan för det goda lågar, Tanken i det sanna ser.
Ordet swarar, då han frågar. Herren hörer, då han ber.
Jordens syns ett wärens fält, Hwilket, lofwande och fältt.
Bär åt dygdens hopp och möda Full wälsignelse och gröda.

4. Der skall han, lik fädren, hägna Frihet, lag och faders
land, Sanningen sin stämma egna, Wänskapen sin trogna hand,
Der skall han, med redlig själ, Främja menskers rätt och wäl
Och i swaga, qwalda hjertan Skingra willan, lugna smärtan.

5. Hjelp mig, Gud! att sådan blifwer Min förhoppning
och min skörd, Ack! om du ej styrka gifwer, Är jag snart och lätt
förförd. Styrk mig, led mig, att jag må Rätt min kallelse
förstå Och min sällhet ej förspilla På begärens flärd och
willa.

3. Vär mig ej allenast weta, Men också göra ditt behag,
Träget bedja och arbeta, Troget akta på din lag. Anden med

ett heligt mod Wäpne mig mot kött och blod, Att ej lustans dolda gnista Må i lastens wådelö brista.

7. Jag har syndat, mig benåda, Mig förlåt, för Jesu skull! Om jag stapplar än i wåda, Stöd mig lika nådefull: Och din Andas kraft mig gif, Att, o Gud! mitt hela lif Wåtte offras dig till ära Och åt nästan frukter bära.

8. Skulle du också snart mig taga Från en werld, som wådelig är; Skulle jag dig så behaga, Wara dig, min Gud! så kär O, då will jag prisa dig, Att den själ, du gifwit mig, Frälst från ondo återwänder, Gode Gud! i dina händer.

(J. D. Wallin † 1839.)

För en fattig yngling.

Sjunges som No. 33.

350. Till arf af mina fäder Ej gods och guld jag fått, Men glad min wäg beträder Och tror min Gud om godt, Ty Fadren öfwer alla Är Fader också för mig, Och honom anbefalla Jag will min lefnadsstigt.

2. Hvad menstör härligt tycka, Är blott fåfänglighet. Jag ej till jordiskt lycka, Till himmelskt döpt mig wet. Ack! skörden blifwer mycken, Blott nu jag utgå will Och wara i de stycken, Som höra Gudi till.

3. Jag werlden icke känner Men i Guds ord jag sett, Hur Herren sina wänner Ej nånsin öfwergett: Hur trofast och benägen Han deras suckan hört Och på den goda wägen Dem till sin glädje fört.

4. En pröfwad Josef finner Rättfärdighetens lön; En David segren vinner Med tillförsigt och bön; Gud styrker Eleasar, Som, from från ungdomsår, För wåldets slag ej fasar, Men blott för samwetsfår.

5. O Gud, min Gud! du blifwer Den samme, som du war, Och mig du äfwen gifwer Ett lika huldt förswar Och mig mitt bo bereder Och bryter mig mitt bröd, När from till dig jag beder Och wandrar som du böd.

6. Mig dertill nåd förunna, Ty, Herre utom dig Hur skall en yngling kunna Östraffligt gå sin stig? Hjelp mig till döden bära, Med kraft af Jesu blod, En kristens namn med ära, Mitt förs med tålmod.

7. Så är jag ej förlägen Hwad väg jag wandra bör;
Min Frälsare är vägen, Som till Guds rike för. När, lydig
Herrans wilja, Jag hwilar wid hans råd, Ej lif, ej död skall
skilja Mitt hopp från Jesu nåd. (J. D. Wallin † 1839.)

För en ung qwinna.

Sjunges som N:o 45.

351. Du, hvars rena hjerta blödde, För att fallna hjer-
tan gläda, Du, som huld de swaga stödde Och
i famnen slöt de späda, Jesu! trygg jag öfwerlåter Att din
ledning mina dagar, Och af salig fröjd jag gråter, Att du mig
så ömt ledsagar.

2. Lär mig du mitt hjerta egna, Låt det ewigt dig tillhöra!
Du allena kan det hägra, Frälsa, fröjda, saliggöra. Låt min
frälsta själ ej glömma Hwad du led för mig på jorden. Lär
mig som Maria gömma I mitt hjerta nådeorden.

3. Men hwad är, att jag dock bäswar, Gjuter tygt en suck
af smärta? Herre! faran fring mig swäswar; Ondt och wärn-
löst är mitt hjerta. Öfwer gif mig ej, ty flården Will mig
från din kärlek draga. Stöd mig, när den falska werlden Will
mitt hopp till dig förswaga.

4. Jesu du mig ej förskjuter, Du mig har i troget minne,
Du din anda nedergjuter I ett djupt förkrossadt sinne, Att
det bedja må och waka Och i frestelsen ej falla Och dig, Jesu!
ej försaka, Om de dig försaka alla.

5. Låt min själ ditt tempel wara, Der din kärlek stilla
lågar; I mitt hjerta själf förklara Hwad med oro tanken
frågar. Du den swaga, när hon lider, Tröstens kalk i nåd
tillskicke, Dermed hon i nöd och strider Sig och andra weders-
qwicke.

6. Qwinnan, själf om hjelp förlägen, Skaptes till en hjelp
på jorden. Herre! du som själf är vägen, Led mig; jag är
wilse worden. Otro snart all werlden dårar, Lär mig följa
dig allena; Håll mig qwar i stilla tårar Wid ditt kors, som
Magdalena.

7 Herre! se din tjenarinna; Lär mig så mitt kall bewaka,
Att på dagar, som förswinna, Jag med frid kan se tillbaka.

Mången pröfning, sorg och fara Står i tiden till ditt möte,
Men du kan mitt hopp bewara: Jag mig tryggas till ditt sköte.

8. O! du wet och ser allena, Hwilket kors min tro behöf-
mer, Hwilket prof min själ kan rena, Och jag sörjer ej der-
öfwer, Sörjer ej om lifwets stunder Blifwa flere eller färre,
Blott du wet att jag derunder Tror och älskar dig, o Herre!

(J. D. Wallin: † 1839.)

För nattwardsungdom.

Sjunges som N:o 8.

352. Kom, o Jesu! wäck mitt sinne Och bered mig med
ditt ord Till den stund, som snart är inne, Då
jag framgår till ditt bord; Ack! det bordet dit du stiger Kär-
leksfull från himlen ner Och till salighet inwiger Den, som
dig sitt hjerta ger.

2. Dig mitt hjerta will jag gifwa Låt det helgas af din
nåd, Din för alltid will jag blifwa: Led mig i din Andas råd.
Du, som ej försköt den spåda: Du min ungdoms tillflykt war,
När jag i en werld skall träda, Der så mången wilje far.

3. Låt ditt ljus så för mig skina, Att jag går den rätta
stig, Påminn mig din död och pina, Då en afwäg frestar mig,
Låt mig djupt i själen fatta, Hur du lidit för min skuld, Och
din kärlek högre skatta, Än all werldens magt och guld.

4. Låt mig höra, hur du säger: "Kom mitt barn och blif
hos mig! Ingen bättre wän du äger, Än den wän, som dött
för dig". Gif att nu mitt hjerta känner, Att din Ande är mig
när; Jag mig upp bland dina wänner, Låt mig blifwa der
du är.

(J. M. Franzen † 1847.)

Dav. 25.

Sjunges som N:o 229.

353. För dig jag träder fram, o Gud! Som ömmar för
de swaga, Låt mina läppars böneljud, O Herre!
dig behaga. Hjelp att jag städs din wilja gör Och ditt för-
bund ej swiker, Och från den wäg, jag wandra bör, Med upp-
fåt aldrig wiker.

2. Jag har af synd min dryga del, Har tänkt och handlat
illa: Men tänk ej på min barndoms fel, Förgät min ungdoms
willa. Förlåt mig, Gud, för Jesu skull, Förlåt hwad jag

begråter, Och led mig, huld och kärleksfull, På dina vägar åter.

3. Ty sanning och barmhertighet, De äro dina vägar; Der led mig i ostrafflighet Bland dem du wårda plägar; Bland dem, som, trogne ditt förbund, I kärlek till hwarandra, Förtröstande på din misfund, För dig i renhet wandra.

4. Och nu, hwad qwal och nöd som helst Mig här till möte ila, Låt du mig, från all wåda frälst, Uti ditt sköte hwila; Och Jesu blods delaktighet Hugswale mig i nöden, Och tron på din barmhertighet Förljufwa själfwa döden.

(F. D. Wallin † 1839.)

354. Du, som förr än min mun dig nämna funnat, En kristens namn och rätt åt mig förunnat! Wälsigna, Gud! en dyr och helig stund, Då jag med dig förnyar mitt förbund.

2. Min wår har flytt, min barndom är förliden; Mot andra dar jag föres fram i tiden, Låt flyktingen som från sin lugna strand Af stormen drifs mot obekanta land.

3. På lifwets wäg jag ondt och godt skall pröfwa, Och under allt ett troget stöd behöfwa; Hwar får jag det? Jag fåfängt derom ber Den falska werld, der allt mig öfwerger.

4. En trogen arm, som all min wanmagt stöder: Ett troget bröst som wid min smärta blöder, En trogen röst, som tyder städs på dig, Hwar finnas de, o store Gud! för mig?

5. Du Gud! som war, som är och ewigt blifwer, Jag wet, att du mig icke öfwergeifwer, Allenast jag, hwadhelt mig förefår, Din wilja gör och dina vägar går.

6. Jag wet att du i denna stund mig skådar Och med din kraft en ödmjuk själ benådar, Som rätt förkrossad, på ditt löfdesord, Här dignar neder till ditt nådebord.

7. Jag wet, du ej ett wärnlöst barn förskjuter, Som sig till dig wid nådens altar sluter Och söker der i ensald, som du böd, Mot sorgen tröst, mot frestelserna stöd.

8. Jag wet att jag hos dig kan råd begära Mot syndens magt, mot werldens onda lära, Och hemta kraft till seger och till frid, Mot qwalens udd och mot begärens strid.

9. Tag bort all skrymtan, Gud! från mina böner, Att jag din Ande i mitt hjerta röner; Tag bort allt själfswäld, tankelöshet och slärd; Tag bort mitt hjerta från en ören werld.

10. Det är ett heligt rum, som jag beträder, Gif att jag bäfwar rätt och rätt mig gläder, Och utan säkerhet och öfwerdåd Enfaldigt flyr till Jesu Kristi nåd.

11. Låt Jesu ord och hans försonings minne Djupt fästa sig uti mitt unga sinne; Ack! blifwe de i hwarje lifwets stund, Min tanke's ljus och min förhoppnings grund.

12. Då skall jag trygg gå fram bland nya öden Och under allt, i glädjen som i nöden, Dig höra till, dig älska öfwer allt, Och göra glad hwad du mig anbefalt.

13. Till deß jag, följd af kärleken och hoppet, Får sluta nöjd det förelagda loppet, Och dig förtro, som will mig ewigt wäl, Min pröfwade, för ewigt frälsta själ.

(S. O. Wallin † 1839.)

Sjunges som N:o 239.

355. Hur rörs, o Gud! mitt unga sinne, Hwad wigtig stund i lifwets lopp; Ditt löfte träder för mitt minne; Din nåd är grunden för mitt hopp. Tag mot mitt los, min andakt stärk Och helga, Herre! själf ditt verk.

2. Förr än jag själf mig känna lärde, Jag genom dopet blef ditt barn, Du tidigt mig ditt ord beskräde, Att wara mig för syndens garn. Beskyddad i din hulda famn, Jag underwistes om ditt namn.

3. Men, ack, än mer: mig usla, swaga, Mig maskars life, född af jord, I dag will himlens Herre taga Till gäst wid sitt, wid nådens bord, Och han sig själf förena will Med stoftet och mig höra till.

4. O Jesu! i den spis, du gifwer, Dig själf, ditt kött och blod jag får, Och i mitt hjerta djupt du skrifwer, Att nåd för rätt i himlen går. Du själf will bo i detta bröst Och wårda hwad du återlöft.

5. Nu, då jag första gång är färdig Att undfå en så dyrbar lott, Gör mig, o Herre! dertill wärdig, Gif mig ett hjerta, rent och godt. Låt själen, höjd från jordens grus, Upplysas af din sannings ljus.

6. De tårar, som från ögat rinna, Den suck, som höjs från hjertats grund, Ack! må de alltid mig påminna Om helgden af så jällt förbund. Ack, må den tanken: din jag är, Besegra hwarje ondt begär!

7. Utaf en flyttad barndoms dagar Må nådens intrnf blifwa qwar, Att jag mot dina helga lagar Af uppsåt intet företar. Hwar gång din nattward delas mig, Låt hopp och tro förkofra sig.

8. O Gud! i kärlek utan life, Ack, hör min bön och styrk min tro; Att som ditt barn jag i ditt rike Må sist bland dina sälla bo. Min Gud, min Far! se till mig ner. Mitt hjerta ord ej finner mer.

(G. G. Adlerbeth † 1818.)

Sjungez som N:o 77.

356. Du, som i ditt ord förkunnar Att ditt hjerta gläder sig Att ett lof från barnens munnar, Möt nu dem som nalkas dig. Låt, o Jesu! från din höjd Nådens ljus och himlens fröjd Kraftigt deras hjertan gläda, Som nu till ditt altar träda.

2. Af din nåd dem gif att njuta Himmelsk salighet och tröst. Må det blod du lät utgjuta, Nu förwara deras bröst. Deras ljus och styrka blif, Deras hopp och deras lif. I ditt blod, ack, lät dem renas, Och i tron med dig förenas!

3. Jesu! du som i det höga Hwad oss brister ser och wet, Vänd till dem ditt milda öga, Wiså dem barmhertighet, Herre! du som allt förmår Och den tyfsta suck förstår, Hör nu hwad hwart hjerta beder, Som ditt bistånd fallar neder.

4. Du, från lifwets första dagar, Om de späda wården bar. Barnasinnets dig behagar, Sjelf en gång ett barn du war. Låt oss dem från denna stund, Slutna uti ditt förbund, Ömt på dina armar bäras, Af din nåd och kärlek näras.

5. Milde Jesu! dem ledsaga På den wäg, dem förestår, Låt ej werldens kärlek draga Dem ett steg från dina spår, Gif af ditt försoningsblod Dem i faran kraft och mod, Låt din kärlek, om de falla, Dem till skynsam bättring falla.

6. Må till himmelsk glädje röras Dessa frälsta barnens bröst, Må ifrån ditt tempel höras Allas vår förenta röst:

Pris ste dig, som med ditt ord Ger ännu wid nådens bord
Nya lemmar åt din kyrka, Att med trogna bröst dig dyrka.

(S. Odman, † 1829.)

En äldre kristens tackoffer på sin födelsedag.

Sjunges som N:o 28.

357. O Gud! som mina steg ledsagar Ifrån min wagga
till min graf, Dig helgas främst bland mina
dagar Den dag, då du mig lifwet gaf; I ditt beskydd, min
högste vän, Jag lugn och lycklig firar den.

2. För swag är denna röst att lofwa Ditt milda under-
fulla råd; Allt hwad jag eger är din gåfwa, Allt hwad jag
njuter är din nåd; Swad är, som jag dig offra will, Då allt,
o Gud! dig hörer till.

3. Om jag ifrån de spåda åren Fått i din kunskap wära
opp; Om faror, som mig följt i spåren, Ej willat eller stängt
mitt lopp, Dig tackar jag, o Gud! derför Som wårten ger och
bistånd gör.

4. För allt, som hugnat har min lefnad, För mödors lön,
för wänners tro, För helsta, dagligt bröd och trefnad, För
hyddans och för hjertats ro; Dig tackar jag, af glädje rörd,
Och wet att jag af dig är hörd.

5. Wäl har ock nöden mig ödmjukat, Och sorgen under-
wisat mig; Men, om för dem jag underdukut, Det war den
stund jag glömde dig, Nu, läst af samma hand som slog, Jag
tackar dig som gaf och tog.

6. Jag förjer ej för morgondagen, Ty Herren för mig
förja skall; Hans hand är aldrig från mig tagen, När jag är
trogen i mitt fall. Swad fruktar jag, hwad felar mig, O
Herre! när jag hafwer dig?

7. Swad mer, om hjertat ock skall blöda Ännu af forjets
tyngd och qual? Jag wet, att tidens wedermöda Och några
mulna timmars tal Ej är att lifna mot den fröjd, Som wän-
tar mig i himlens höjd.

8. O du, som räknat mina dagar Och känner hwad mig
görs behof. Jag wet att du mig dock ledsagar Till målet
genom alla prof, Ty är jag nöjd med ditt behag Och tackar dig
för hwarje dag.

(J. O. Wallin, † 1839.)

För ålderstigna.

Sjunges som N:o 78.

358. Ålderdomen redan sprider Kring min hjeßa hwita
hår. Jag till min förwandling strider, Trött
af skiften, tung af år. Gud, som har ledsagat mig Genom
lifswets mödostig, Låt mig så min bana sluta, Att jag må din
glädje njuta.

2. Ofta i min ungdoms hra Öfwerträdde jag din lag,
Magtlös att begären styra, Hård och brottslig, wett och swag.
Syndens wana mig förfört, Sent jag har din warning hört,
Och du har dock ej förskjutit Den så länge mot dig brutit.

3. Ändtligt märkte jag min willa: Werld! jag såg dig,
som du war; Såg hur jag har använt illa Himlens lån och
styrkans dar; Såg min trägna werksamhet Öffrad åt fåfäng-
lighet. Nu, hwad ogjordt är, jag finner, Ack, då dagen re'n
försvinner!

4. O, att flydda dagar kunde Ån tillbaka skänkas mig,
O, att du en lifslängd unde Mig på nytt att tjena dig;
Fåfäng bön! med tidens flykt Denna tröst är från mig ryckt,
Men den trösten står mig åter, Att, som fader, du förlåter.

5. Ur din bok, o Herre! plåna Mina fels och bristers
mängd; Till nytt lif mig krafter låna, Innan nådens dörr är
stängd. Om min dag gått fruktlöst bort, Gör min aften ej så
fort, Att ju i de sista timmar, Någon aftenrodnad glimmar.

6. Låt mig lefwa till din ära Och blott helga dig min
själ; Låt min wandel äfwen bära Frukt till min nästas
wål. Öf min wisshet dag från dag Och, om bördan gör
mig swag, Lär mig du att tåligt lida Och din hjälp med lugn
förbida.

7. När den sista klockan flämtar, När för ögat sprides
natt, När mitt bröst med möda flämtar, När mitt hjerta röres
matt, Lindra dödens bitterhet; Gif mig hopp, ståndaktighet,
Låt mig i din äras rife Gå att blifwa änglars life.

(G. G. Adlerbeth † 1818.)

Sjunges som N:o 178.

359. Mig dagen flyr och åldren ögat skymmer. Min
kraft är tård af år och af bekymmer. Mång'

barndomswän sin hwila funnit har, Jag ensam snart på jorden wandrar qwar.

2. Fort, Gud ske lof! min eländstid har farit Och ej så lång, som mina fäders warit, Och ej så mörk, att ögat ju har sett, Hur Herrans hand igenom den mig ledt.

3. Du lät mig, trött, o fader! hwilan smaka; Jag wilje gif, du winkade tillbaka, Jag hungrade, jag war wid sorgset mod, Du mättade, du stödde mig så god.

4. Om dina råd jag i min blindhet klandrat, Och, trolöst seg, ej dina vägar wandrat, Så tack ske dig, som lifwet uppehöll, Att jag i snaran ej för ewigt föll.

5. Mig återstår, då det min Gud behagar, Att sluta så de mörka årens dagar, Och lägga ner mitt hufwud uti ro På grafwens bädd, mitt sista, lugna bo.

6. Våt du min själ uti den sista färden, Uppstiga lif en gnista utur härden, Och söka fri sitt helga ursprungs ljus, När afsan djupt man bäddar ner i grus.

7. Långt bättre är en enda dag hos Herran, Än tusen år i denna öfen fjerran; Wi än förbide Jesu Kristi dag. Gud i en salig stund mig till dig tag. (P. A. Sonden † 1837.)

Sjunges som N:o 280.

360. Jag hafwer en gång warit ung: Nu är jag gammal worden. Min kropp sig böjer, trött och tung, Till allas moder, jorden; Och själen nalkas till det land, Der herden, på en fredad strand, Församlar spridda hjorden.

2. Bland långa rön af ljufst och ledt Min hjeßa grå är blifwen; Men aldrig jag den fromme sett Af Herren öfvergifwen, I nödens som i glädjens dag Han är förnöjd med Guds behag Och på des händer skrifwen.

3. Jag slägter fly och komma såg Och wän från wänner wifa, Och rik och fattig, hög och låg I grafwen warda lifa, Men Herrans nåd, hwar morgon ny, För dem som komma, dem som fly, Sitt löfte aldrig swifa.

4. På werlden mätt, af åldren rörd, Jag ser min tid förfliden. Mitt hufwud, hwitnande till skörd, Bebådar andetiden,

Färväl, I sorger och besvär! I lärden mig, hur ljust det är
Att ändtligt hinna friden.

5. Hur ljust att från en tid och werld, Som icke mer
behaga, Få reda till sin hädanfärd Och till sitt land hemdraga,
Ack! må det ske i Jesu namn Och mig i lugn och säker hamn
Guds änglar snart ledsaga.

6. Gif, att med Simeon i frid Jag hädan mig begifwer.
Lif kärswen, som i rättan tid Från marken införd blifwer.
Mig, Jesu! med det hoppet gläd Att bland din skörd, din
goda säd, Du mig ett rum och gifwer.

(S. D. Wallin. † 1839.)

7). Sjukdom och Halsa.

Under allmänna farföter.

361. Herre! mäktig att befalla Öfwer lif och öfwer död,
Låt oss ej förderfwas alla, Hör vår jemmer, se
vår nöd! Sjuka, döda wid hwarann, Knappast mer man
räkna kan; Låt, o du! som hjälp kan sända, Dessa plågor
återwända.

2. Syndens gift, som Adam fälde, Döden på vårt slägte
bragt; Men han nu, med ökad wälde, Gränslöst öfwar ut sin
magt. Likt med våra synders mått, Har vår nöd sin råga
nått. Milde Fader! låt oss pröfwas, Men din hjälp oss ej
beröfwas.

3. Wärdes i din wård oss taga, Du, som älskar dina verk,
Dem du finner godt att aga, Herre! trösta, Herre! stärk, War
de faderlösas far, Entors tillflykt och förswar, Vindra sjukas
nöd och smärta, Lätta den betrycktas hjerta.

4. Wärdes aldrig trösten skilja Ifrån lidandet, o Gud!
Gör oss nöjda med din wilja Och beredda på ditt bud. Må
med tålmod och hopp Wi fullborda wäl vårt lopp, Och, från
syndens smittor twagne, Blifwa i din famn upptagne.

(?—, E. Dahl.)

För sjuka.

Sjunges som N:o 178.

362. Jesu Krist! du är min vän den bäste, När
werlden styr mitt mörta sorgenäste, När helshan

flyr med glädjen bort från mig, Behåller jag i tron dock städse dig.

2. Du med ett ord i fröjd min wända byter, Intill min själ ditt evangelium flyter, Och kärlek, frid, hugswalelse och tro Tillsamman der med mina plågor bo.

3. Af werldens flärd och lyckans hunnest swiken, Jag war från dig, o Jesu! fjerran wiken; Du hann mig opp, du räcke mig din hand, Och syndens sår på mig så huld förband.

4. Min franka själ du så har welat frälsa, Med qwalen henne återge sin helsa. Pris ware dig! hwad helst du med mig gör, Gif att i dig jag lefwer och jag dör.

5. Och är du min, jag din sår ewigt wara; Du förer mig förbi all nöd och fara, Till lifwets land, der jag ewinnerlig, Min helsas Gud! skall se och lofwa dig.

(S. J. Hedborn † 1849, J. O. Wallin.)

Sjunges som N:o 77.

363. Gud, som mig i kärlek kände, Innan än jag werlden såg, Och till mig ditt öga wände, Medan jag i mörkret låg; Bättre wet du det än jag, Att min warelse är swag: Grant du ser till alla delar, Hwad en bräcklig hydda felar.

2. Lär mig att din faderstufthan Taga som ett barn emot Och, uti din sanna fruktan, Den fördraga utan knot: Lär mig rätt förstå och se, Hur på synden följer we; Gör mig nöjd, fast kroppen späkes, Om allenast själen läses.

3. Jesu! wärdes mig förläna, Att min bräcklighet och nöd Mätte mig till wälsfärd tjena Och till hugkomst af din död. Gif att jag i bot och tro Hos dig söker all min ro Och mig i tickar alla dagar Att gå hem när dig behagar.

4. Jesu! låt min sjufdom blifwa En förbättring för min själ. Will du helshan återgifwa, Lär mig den att nyttja wäl, Så att både själ och kropp Till din ära offras opp, Och ditt namn må warda prisadt För den nåd du mig bewisat.

(?—, J. O. Wallin.)

Sjunges som N:o 160.

364. Å! huru plågas jag och måste stundligt qwida, Är ingen hjälp för mig på jorden mer att bida?

Jag sökte menskers råd, men, ack! jag finner här, Att deras magt och konst till slut förgäfwes är.

2. Du, Herre! endast du, kan både slå och hela, Du, åt den hjälplös är, allena hjälp kan dela; Ack! hela den igen, som du så slagit har; Tag bort min stora synd, som dertill orsak war.

3. En fader heter du, du har ett fadershjerter, Ditt barn det ligger nu uti stor nöd och smärta; Ty ropar jag till dig, o Fader! mig bönhör, Se till min stora nöd och nådigt bistånd gör.

4. O Herre Jesu Krist! wänd nu till dig min tanka. Förbarmat har du dig utöfwer alla fränka; Wår sweda och wår wärk du, Jesu! på dig bar: Fördensfull, Jesu god, mig huld och nådig war.

5. Ack! låt mitt usla lif en salig ände winna; Hjelp att jag i min död din död må så besinna, Att jag med frid och fröjd ur detta lifwet går, Och ewigt lif hos dig uti din himmel får.

6. Så skall uti min mun ditt lof ej återwända, Men jag skall prisa dig nu och förutan ända. Ty kom, o, Jesu! kom, du, som är A och O, Och byt nu all min wärk i ewig fröjd och ro.

7. Ja, jag är wiß derpå, att du will mig benåda; Dig, Herre! dig jag skall med mina ögon skåda, Förklarad snart och fri, och i all ewighet Loffsjunga dig, min Gud i himmelsk salighet.

(O. Rudbeck d. y. † 1740, J. O. Wallin.)

För en blind.

Sjunges som N:o 160.

365. Jag får ej se Guds dag, Som minsta fogel prisar; Dock prisar äfwen jag Den nåd, mig Gud bewisar. Fast jag hans werk ej ser, Hans Ande är mig när Och i hans ord mig ger Ett ljus som ewigt är.

2. Hwad jag ej ser, jag tror, Jag det i hjertat känner: Hur Gud är wiß och stor, Hur han är god, jag känner, Jag känner, hur hans hand Ledfagar mig hwar stund, Och drar ur syndens band Min själ i sitt förbund.

3. O Jesu! du är än Den blindas tröst på jorden, Du alla armas vän, Sjelf arm i tiden worden. O! du som sjelf här led, Sjelf kände sorg och nöd, Du stiger till mig ned, Och blir den swages stöd.

4. Du will, o werldens ljus! Ett ljus för mig och wara: Du låter i ditt hus Din nåd för mig förklara; Du låter wid ditt bord Mitt hjerta nalkas dig; Och sjelf, o lifwets ord! Du följer hem med mig.

5. Gif att i dig förnöjd Jag somnar och jag wagnar, När du mig ger din fröjd, Ej werldens lust jag saknar; Om jag ej ser deß pratt, Ej af deß nöjen wet, Jag ser i tron din magt, Ditt rikets härlighet.

6. Den natt mig höljer nu, Skall ej för ewigt wara; Ty en gång öppnar du Min syn i skyar klara. Om ej mitt öga här Har solens glans fått sj Så låt mig skåda der Ditt eget anlete.

(F. M. Franzen † 1847.)

Wid badorter och heljobrunnar.

Sjunges som N:o 216.

366. Du, all helkas källa! Jag till dig will ställa, Jesu! allt mitt hopp. Wärdes nådigt hela Allt hwad mig kan fela, Så till själ som kropp. Gif att jag, Betryckt och swag, Må i allt ditt bistånd finna Och förbättring winna.

2. Allt, hwad själen kränker, Jesu! du fördränker I ditt dhra blod; Men för kroppens sjuka, Låter du mig bruka Heliomattnets flod. O, så gif Ny kraft och lif, Så till mitt som andras bästa, Detta vårt Betesda.

3. Skall jag sjukdom draga, Af! så låt din aga Min förbättring bli; Men om du mig låter Helsan winna åter, Statt mig nådigt bi Allt hwar stund, Af hjertans grund, Dig med ord och gerning lofwa, Herre! för din gåfwa.

(O. Kolmodin † 1753, J. O. Wallin.)

Tacksägelse efter sjukdom.

Sjunges som No. 160.

367. O Gud! som skiftar allt, död, sjukdom, lif och helka, Så stor är ingen nöd hwarur du ej kan frälja; När hoppet ute war och döden kom mig när, Blef du min hjälp, o Gud! som sanna lifwet är.

2. Din godhet och din nåd du ny hwar morgon wisar, Hugswalar sinnets qwal och kroppens smärta lisar. Du ock till mig, ditt barn, med fadersöga såg, När jag, af plågor tård, uti min wanmagt låg.

3. Du hafwer slagit mig, men äfwen nådigt helat, Förlåt, för Jesu skull, hwad jag mot dig har felat. Du, som min fropp har styrkt, gif att min själ också I dig sitt lif, sin kraft, sin helsa söka må.

4. Förlåna mig din nåd, att jag, för helsans gåfwa, Med tankar ord och werk dig rätt må kunna lofwa. Din Ande lede mig, att jag må lesa din, Och flytta, när jag dör, till dig i glädjen in. (J. Olearius † 1684, J. Swedberg, C. Dahl.)

För en hustru, som skall fyrktagas.

Sjunges som N:o 215.

368. Gud, min Gud! som wille än Mig åt barn och maka frälja, Gläd mig i ditt hus igen, Gläd mig ock med själens helsa, Styrk mig, helga mig i dag; Utom dig, hwad more jag?

2. Jesu! på ditt dyra ord Lär mig, som Maria, höra; Låt deß kraft hos mig bli spord Mot den werld, som will förföra, Att jag jemt på hjertat bär Hwad den bästa delen är.

3. Sedan kan jag, lugn och nöjd, Äfwen Marthas omsorg bära, Tacksam för den stilla fröjd, Som du wärdes mig bestära. Rätta glädjen är hos dig, Blif en daglig gäst hos mig.

4. Kom, o Jesu! låt ditt namn Mig, som mor och maka gläda. Teg mitt barn uti din famn, Du, som älskat har de späda! Du, som sjelf har, späd och arm, Legat wid en moders barm.

5. Kom med kärlek och med tro, Låt mig dig, o Herre! tjena. Kom, wälsigna bröd och bo Och din helga frid förlåna. Låt mig göra, wis och from, Af mitt hus din helgedom.

(F. M. Franzen † 1847.)

För friska.

Sjunges som N:o 264.

369. Hellsans gåfwa, dyra gåfwa! Af den Gud, som ger allt godt, Må wi glade honom lofwa För så

omvärderlig lott, Som af oss dock sällan skattas, Kan ske först, när den oss fattas.

2. När, i nätter som i dagar, På en bädd, der qvalen bo, Hjertat utan lindring klagar, Ögat vakar utan ro; Då af värk och wända tärde, Åh! wi känna hellsans värde.

3. Jesu dig i nåd förbarma Öfwer alla plågas rof; Herre Gud! låt ej de arma Ställas på för hårda prof; Hjelp dem, gif dem tröst i nöden, Mod i striden, frid i döden.

4. Will du än dem hellsan skänka, Lär dem rätt förstå dess wigt; Lär oss och oss med dem betänka Så wår sällhet, som wår pligt, Att wi dig af hjertat prijs Och mot lifar kärlet wise.

5. Hjelp oss alla så använda Hwar förlänad helstoftund, Att ännu, när den har ända, Du wår själ må finna sund, Och siit från allt ondt oss frälja, Jesu! du wårt lif och helsa.

(J. O. Wallin † 1839.)

8). Resande till lands och watten.

370. **S** Herrans namn far jag åstad Och är i Gudi trygg och glad: Är jag på watten eller land, Betror jag mig uti hans hand. Hans ord mitt hjerta tröst beskär Och mina fötters lyfta är: I lif och död är han mig när.

2. Jag skiljs från mina och mitt hem: Jag dig, o Gud! befaller dem. Om du med mig den nåden gör Att du mig lyckligt återför, Så skall jag, Herre! innerlig I din församling prijsa dig, Som wårdat och ledsagat mig.

3. Nu, Jakobs Gud! med mig du war, Gör lyckosam den wäg jag far. O store Gud! låt allt gå wäl, O Herre! styr min kropp och själ. Ja, derpå jag förlitar mig Att du, o Fader! wårdar dig Om dem, som gå på loslig stig.

4. Wår Herras Jesu Kristi frid Vedsage oss till ewig tid. Gud tröste den bedröfwad är, Den ware fjerran eller när. Bewara Gud! din kristenhet, Så oss wår kära öfwerhet; Gif lycka, Gud! och salighet.

(?— J. O. Wallin.)

Sjunges som N:o 81.

371. **N**u farwäl, wårt fosterland! Dina dalar, berg och stränder Wi befaller den i händer, Som wälsignar haf och land. Wårdes, gode Gud! bewara Wåra wänner

i vår bygd, Hjelp dem i all nöd och fara, Slut dem i ditt milda skugg.

2. Så i Jesu dyra namn, Ut på böljans rymd wi drage: Gud! din allmägt öf ledsage, Att wi nå en önskad hamn. Wärdes mild hos alla dröja, Som att vinna dagligt bröd, Hafwet eller jorden plöja: War, o Herre! allas stöd.

3. Endrägt, frid, rättfärdighet Åring vår konungs thron befästa! Folkets kärlek, landets bästa Ware hans lycksalighet, Att wi, om du ger öf lycka, Känna må vårt land igen. Och till hjertat glade trycka Hwar sin broder, hwar sin vän.

(C. Friman † 1829, J. O. Wallin.)

Efter storm på hafwet.

Sjunges som No 1.

372. Åring rymden breddes fasa, Och natten föll på böljans stig. Wi hörde wädren rasa, Wi sågo djupen öppna sig. Från denna störa plank, Som fringdref likt ett flarn, För hjertats sista tanka Till wänner, makar, barn. Vår sista suck i nöden, Till Gud med bäsman gif, Och hotande kom döden Allt närmare, hwart ögonblick.

2. Men Herren tillslöt grafwen, Som öppnade sig, djup och wid; Den Herren, som åt hafwen Och länderna kan gifwa frid. Till stormen "tyft!" han sade, Till böljan: "lägg dig ner!" Och böljan ner sig lade, Och stormen röt ej mer. I wattnets lugna spegel Medblickar solen skön; Wi hissa våra segel, Och prisa den, som hört vår bön.

3. Pris dig, som ensam räddar Och kärleksfull det rop förnam, Som genom molnens bäddar Till dig ur djupen trängde fram! Till dig vårt lof skall stiga Med glad och tacksam röst. Åh, bjud öf stormen tiga I våra egna bröst, Fräls öf ur syndanöden I Jesu dyra namn, Och låt i sjelfwa döden Öf finna der vår säkra hamn!

(J. O. Wallin † 1839.)

9.) Botfärdiga fångar.

373. Gud! hwem skall jag klaga Den sorg jag måste draga, Så arm och syndafull? Åh! hwad jag har bedrifwet, Kan endast bli tillgifwet :: För Jesu Kristi skull.

2. Jag är en fattig fånge I denna werlden wrånge, Som fåret på en ö; Jag kan ej hädankomma, Kanste ej ro bekomma, :,: Förr'n Gud mig låter dö.

3. Jag är från honom wiken, Af syndens lust beswiken, Som sisten uti nät, Nu will mig sorgen stjelpa; Guds ord kan blott mig hjelpa, :,: Må jag anamma det!

4. I nätter som i dagar Mitt hjerta mig anklagar Och af dess dom jag fällt. O Gud! du mig bewara Från satans fästa snara, :,: Mig från förtwiflan fräls.

5. Jag beder dig, o Kriste! Af, låt mig ej gå miste Om arfmedelen min. Hjelp mig så wäldigt strida, Att jag må kronan bida :,: En gång i glädjen din.

6. O Gud! i dina händer, Schwart min werld sig wänder, Förtrot jag lif och själ. Af! jag ej kunde tänka, Hur djupt sig allt kan sänka :,: Så länge allt gick wäl.

(— J. D. Wallin. [Att Erik XIV skulle wara psalmens författare bestrides af J. W. Beckman.]

374. Af, Herre! dig förbarma; Förtvng ej på mig arma Din wredes hårda hand. Af, Herre! mig ej krossa, För Jesu skull förlossa Min själ från syndens band.

2. Mitt öga skumt har blifwit, Min kraft mig öfwergefwit; Blif du mitt ljus, mitt stöd! Styrk hoppet, när det bäfwar, Styrk hjertat, när det swäfwat Emellan lif och död.

3. Jag är din nåd ej wärdig; Men du mot en botfärdig Barmhertig är och huld. Den synd, som jag begråter, Jag tror att du förlåter, Af nåd för Jesu skull.

4. Jag känner bördan lättad, Min ande är upprättad, Min trogna bön är hörd; Ditt barn du ej förskjuter, Jag i mitt hjerta njuter Din Andes wittnesbörd.

5. Ty will jag mer ej klaga, Men lida nöjd den aga, Som mina brott förskjult; Snart från all nöd och smärta Du frälsar detta hjerta, Som du med nåd upphjält.

6. Du mig ej öfwergefwet, O Gud! min hjelp, du blifwer Ej fjerran från mig skild; I lifwet och i döden Du leder mina öden, Allsmächtig, wis och mild. (J. D. Wallin † 1839.)

Spunges som N:o 280.

375. O Herre Gud! hwad har jag gjort? Nu först jag warse blifwit Hur jag ej lefwat som sig bort

Och du mig föreskrifwit. Så djupt mig lasten hade söft, Att detta medel du behöft. Att mig till sansning wäcka.

2. Ja, ofta mig din nåd du bjöd, Men jag har den föraktat. Din kallelse till mig och ljöd, Men jag derpå ej aktat: Jag följt mitt arga hjertas råd Och i min blindhets öfwerdåd Min egen ofärd wållat.

3. J synder mitt förlänta pund Jag tidigt nedergräfsde Med nya synder, stund från stund, Jag samwetsropen qwäfsde: Från brott till brott mig gran dref, Från djup till djup jag föll och blef För straffet ändtligt mogen.

4. Men intet straff, o Gud! förslår Att mig med dig försona, Och ingen mensklig nåd förmår Mig för din wrede stona: Min dom jag i mitt hjerta bär. Jag mast, och icke menska är: Ack! att jag ofödd wore.

5. Förtwisflans skuggor omge mig, Mig qwalen öfwerhopa. Ur djupets nöd, o Gud! till dig Jag måste klagligt ropa: Ack! är dock tid för nåd och hopp, Så länge än din sol går opp För onda och för goda?

6. Ack! är dock tid? du wet det, Gud! Du wet, om du förskjutit En usling, som mot dina bud Så fräckt, så länge brutit. O Gud! jag har blott gråt och bön, Och ewig död är syndens lön, Om du dig ej förbarmar.

7. O, haf dock, haf dock tålmod, För Jesu skull mig stona! En droppe af hans dyra blod Kan all min skuld försona; En stråle af hans nådes ljus Kan af det mörka fångahus Ett himlens förhus göra.

8. Ja, du har ej förskjutit mig: Den hand du fåfängt räckte Till ledning på min lefnads stig, Mig hann i detta häfte. Jag kysser denna hulda hand, Som lade på mig fångens band, Men löste syndarns boja.

9. Om plötsligt i mitt yra lopp All werldens wäg jag farit, Jag hade, ack! förutan hopp Förtappad ewigt warit; Men du ej wille syndarns död. Ty jag blef stadd i denna nöd, Att jag och skulle frälsas.

10. O Gud! du är dock ewigt mild, Af blygsel, rörd, jag gråter. Jag war så fjerran från dig skild, Dock upptar du mig åter. Jag kommer, en förlorad son, Som har förlöst din kärleks lån: Dock mig din kärlek möter.

11. Din röst wid lifswets ändalyft, Mig, såsom röstvarn
hellar. Mig lik en brand ur elden ryckt, Från ewig död du
fräljar. Min bot är sen, min bättring swår, Dock skall, så
länge hjertat slår, Mitt hjerta dig tillhöra.

12. De brott, som förde mig på fall, Jag icke vill för-
dölja: Ej någon gömd misgärning skall Mig till din domstol
följa. Så går jag döden nöjd emot Och ångerfull, men utan
knot, För lagens hämd mig böjer.

13. Åh, låt mig till det landet gå, Der synd och död för-
swinna, Der kan jag den fullkomning nå, Som jag ej här får
hinna, Der skall jag, twädd af lammets blod, Allt mera hel-
gad, wis och god, Min arfwezel och finna.

Alm. tabl. v. (S. O. Wallin, † 1839.)

10). Frids- och Krigstider.

Alm. tabl. v. (S. O. Wallin, † 1839.) Bön om frid.

376. Fridens Gud! öf frid förläna, Hör öf, milde Herre
Gud! Hjelp ditt folk dig troget tjena, Fäst det
wid din wiljas bud. O! då skall med helgad ro Det i fridens
hyddor bo.

2. Ingen magt kan det förfära, Då det har sin tröst till
dig; I ditt hägn det står med ära, Står, då werlden hwälf-
wer sig, Står, då folk förgås med hast, I din fruktan lugn
och fast.

3. Men det land, der Gud förgätes, Röner snart hwad
ofrid är: Först af egna det upprätes, Sedan af förtryckarns
här; Skylar trampas ner i blod, Högare stå der bygden stod.

4. Åh! der synd och otro råda, Hjelpa icke swärd och spjut;
Skulder uppå skulder bada Nöd och undergång till slut, Werld-
slig klockhet, werldsligt mod, Hämna ej förderiwets flod.

5. Du blott hjälper i all fara, Du, de trognas wärn och
fngd, Fädrens Gud! lär öf bewara Fädrens tro med deras
dygd, Att wi må i eget land Fria tryggas af din hand.

6. Frid i landet du öf gifwe, Frid i husen följ den!
Makar, bröder, grannar lifwe Fridens anda, kärleken! Frid i
hjertat, Jesu! bjud, Frid med menstor och med Gud.

7. Frid på jorden, sjöngs i höjden, Jesu! i din födelsestund; Frid från himlen utgör fröjden Af det saliga förbund; Men i denna pröfwotid Wins den ej förutan strid.

8. Hjelp oss du, o kärleksrike! Styrk oss med din Andas mod, Du, vår konung! i det rike, Som du köpte med ditt blod. Der med oss mot synden strid, Tills wi nå en ewig frid.

(F. M. Franzen † 1847.)

Bön under frig.

Sjunges som N:o 187.

377. Du, som har Ett huldt förswar Och fordom låtit röna, Som härars magt Har nederlagt, Att oss med seger kröna!

2. Styrk deras mod, Som nu sitt blod För fosterlandet wåga, War du vårt wärn Mot wäldets jern, Och dämpa frigets låga!

3. Du, härars Gud! Den magt förbjud, Som blott will skada göra; Dig till oss wänd, Din ängel sänd, Att friden återföra!

4. Då skall din hand, Som frälst vårt land, Bli prisad utan ända, Och nödens slag Från denna dag Och till förbättring lända.

(G. G. Gyllenborg † 1808, C. Dahl.)

Krigspsalmer.

378. Förfäras ej, du lilla hop! Fast fiendernas larm och rop Från alla sidor skalla. De fröjdas åt din undergång, Men deras fröjd ej blifwer lång, Ty låt ej motet falla.

2. Din sak är Guds: gack i ditt fall Och i hans hand dig anbefall, Så räds du ingen fara. Hans Gideon skall än bli spord, Som Herrans folk och Herrans ord Skall manligen förswara.

3. I Jesu namn vårt hopp är wißt, Att de gudlösas wäld och list Ej oss, men sig förstörer. Till hån och spott de skola bli, Med oss är Gud, med honom wi, Och segren oss tillhör!

(Kon. Gustaf II Adolf † 1632, J. D. Wallin.)

David. 20.

Sjunges som N:o 21.

379. Nu Herren Gud wälsigne oss, Vår kraft, vårt mod han lifwe, Den ewige beware oss Och lycka han

oß gifwe, Ja, Gud, vår Gud! som till oß ser, Skall hjälpen ej fördröja: I Herrans namn vårt stridsbaner Wi med förtröstan höja: Gud! gif vår konung seger.

2. Må andra prisa swärd och spjut Och tro på sina härar, Med oß skall Herren draga ut: Oß ingen då förfärrar. De skola störtas i sitt lopp, De skola nederfalla; Men oß skall Herren hålla opp, Ty wi hans namn åkalla. Gud! gif vår konung seger.

(J. O. Wallin. † 1839.)

Sjunges som N:o 21.

380. Jag tror på Gud, och wet att han Har afsmätt mina öden; Jag fruktar Gud och ingen ann, Ja! icke själswa döden. För frihet, rätt och fosterbygd Jag wapen trygg skall bära. Gudaktighet är frigarns dygd, Och mensklighet hans ära, Och hjertats frid hans winning.

2. Ej falla trädets frukter af, Förr än de mogna blifwit; Och Herren, som oß lifwet gaf, Vår lifslängd själf uppskrifwit. Med fröjdsfullt hopp till Herrans ord, Wi farorna omfamna: För kung och lag och fäders jord Wi segra eller hamna I rätta faderslandet.

3. O du, som våra hufvudhår Och våra stunder täljer, Du enjam öfwer striden rår, Och stridens offer wäljer, Och du är wis, och du är god, Ty äro wi så trygga; I ditt beskärm wi hafwa mod, På dig vårt hopp wi bygga I lifwet och i döden.

(J. O. Wallin † 1839.)

Tacksägelse efter seger.

381. Förtälja will jag, Gud! din nåd, Din magt, ditt underbara råd, Intill min sista timma. Den stolte har du nederlagt Och krossat öfwerdådets magt Och låtit dig förnimma, På det all werlden skulle se Att aldrig du will öfwerge Det folk, som endast uppå dig I lif och död förlåter sig. Pris, lof ske våra fäders Gud! Hans tempel fylls af fröjdeljud: Halleluja, Halleluja!

2. Utöfwer konung, folk och land Du Herre! sträcker ut din hand Och gjuter glädje neder. Swad är wäl all vår styrka wärd, Om du ej förer själf vårt swärd Och våra härar leder? Din starkhet fattar herdens staf, Och resen stupar i sin graf; Bäst man förtryckarn blomstra ser, Hans rum är icke funnet

mer, Och den förtruffte, frälst och glad, Får höja sången i hans stad: Halleluja, Halleluja!

3. Pris ske dig, Gud! i ewighet, Som kungjort din rättfärdighet, Din mildhet och din tuktan; Blott ett står fast i fröjd och nöd, Och bryts ej af den bleka död: Det är, o Gud! din fruktan. Låt städse den vår arfdel bli, Att barn och barnabarn, som wi, Loffjunga må din stora nåd, Din starka hand, ditt wisa råd. Du, Herre Gud! är hämnaren, Förbarmaren, besträffaren. Halleluja, Halleluja!

(E. G. Geijer † 1847, P. A. Sonden, J. D. Wallin.)

Tacksägelse för frid.

Sjunges som N:o 197.

382. Lof ske dig, store Gud! som frid och glädje låter
Besöka våra hem och våra hjertan åter, Vårt
offer wi med fröjd nu lägge för din fot. Du wärdes, milde
Gud! i nåd det taga mot.

2. I nödens tid, o Gud! du våra böner hörde; Du stridde
för ditt folk, du sjelf deß sak utförde, All werlden frukte dig,
hwar's arm är uppenbar, Ja, dig loffjunge allt, hwad lif och
anda har!

3. Det är din hand, o Gud! som faran från oss wänder:
Hwad är all menisklig magt, om du ej hjälpen sänder? Du näp-
fer hafwets wåg, du bjuder stormen fly, Du Herre! winkar
blott, så tystnar härars gny.

4. Tillbedjande din magt, ditt majestät, din ära, Ditt fräl-
sta folk i dag skall dig sitt lof hembära; Och bröder, makar,
barn, uti de sinas famn Gemenfamt prisa nu ditt ewigt stora
namn.

5. De, hwilkas hjertan rönt en öm förlust i striden, Till
dem, o Herre! sänd hugswalelsen med friden. Ack! se till enfors
nöd, gif hopp och tålamod, Och säg hwar faderlös, att, Fader!
du är god.

6. Pris ware dig, hwar's hjälp wi hittills fått erfara, Ack!
låt din fadershand allt framgent med oss wara. Wälsigna oss
vår Gud, och landet njute frid, På Herrans fruktan bygd till
sensta åldrars tid.

(S. Sjerten † 1838.)

383. Åra sje Herran! vår hjelpare Herren är worden. Målet han satte för sköflingen, våldet och mordet. Han till vår nöd wände sitt öga, och böd: Frid ware åter på jorden!

2. Och, som en stråle fördelar de samlade skyn, Fridsbudet kommer, och glädjen och hoppet förnyar: Ljusligt och fällt, Selskar det dalar och fält, Selskar det städer och byar.

3. Långsamma dagar ej mer i bekymmer förnötas: Fredliga yrken i trefliga boningar skötas. Välstånd och ro, Tryggade nejder bebo, Godhet och trohet der mötas.

4. Åra sje Herran! ja, Herran allena sje ära, Mäktig att göra långt mer än wi mägte begära, Härligt och stort År hwad den Ewige gjort: Honom vårt offer wi bäre.

5. Vär om för Herran det offer, som honom behagar: Saktmod i lyktan, och tålmod när han oss agar. Sanning och dygd, Kärlek för fädernebygd, Lydnad för konung och lagar.

6. Lycka sje konungen! Herran hans vägar berede, Styre hans råd, och hans hjerta för sorgerna frede, Herren vårt land Hagne med faderlig hand Och i sin fruktan oss lede.

(S. O. Wallin † 1839.)

11.) Allmänna Böne- och Ålagodagar.

Sjunges som N:o 8.

384. Herre! dig i nåd förbarm, Hör ditt folk, som hjälp begär, Du, som ömmar för de arma Och vår enda tillflykt är, Kom att från vår hjesa wända Våra synders swära lön, Och ditt ljus från höjden sända: Fräls ditt folk och hör dess bön!

2. Du, som med en faders hjerta, Vär en faders ljuswa namn, Du, som under dödens smärta, Öppnat oss en broders famn Du, som werldens wäl bereder, Söker oss på willans stig, Kallar, väcker, styr och leder, Öfwer oss förbarm dig!

3. Oss som dina lagar brutit, Skona, milde Herre Gud! För det blod din kärlek gjutit, Hjelp oss, milde Herre Gud! Från de brott, som dig bedröfwa, Då wi

trampa dina bud, Från de lustar, som oß söfwa, Oß bewara, Herre Gud!

4. Från allt ondt, som hjertat leder Till begärens willostig, Från försåt, som fall bereder, Hungrens fasa, pest och frig, Uppror, twedrägt, brand och lågor, Hagel, storm, din wredes bud, Och från ewighetens plågor Oß bewara, Herre Gud!

5. Du, som föddes menskers life Och ditt lif för werlden gaf, Du, som öppnade ditt rike, Då du uppstod ur din graf, Och beseglade din lära, Då du, klädd i segerskrud, Återgick till himlens ära: Hjelp oss milde Herre Gud!

6. Skydda, styr och fräls din kyrka, Samla sjelf din spridda hjord; Gif deß herdar mod och styrka, Rätt att lära lifwets ord. Räck din hand åt dem, som falla, Och med nådens milda ljud De förförda återfalla: Hör oss, milde Herre Gud!

7. Sprid ifrån palats till hydda Fridens sällhet med din hand, Sträck till oss din arm och skydda Konung, folk och fosterland, Dig i nåd och magt förklara, Gud! då frigsbasunens ljud Samlar dem, som oss förswara: Hör oss, milde Herre Gud!

8. Må till dina öron hinna Modrens suckar i sin nöd, Må hos dig den sjuke finna Under plågan tröst och stöd, Må, o Gud! ditt hjerta röras Af den sängnes klagoljud Och hans suck med mildhet höras: Hör oss milde Herre Gud!

9. Låt den faderlösas böner Till ditt fadershjerta gå, Enkan, som sin saknad röner, Stöd af dig från höjden få. Låt vår owäns hjerta böjas Af försonlighetens bud, Och vår suck för honom höjas: Hör oss, milde Herre Gud!

10. Låt vår bön och arbetsmöda Öppna wäg till ditt förråd, Bergens malm och jordens gröda Tacksamt nyttjas, med din nåd, Dig förbarma öfwer alla, Dig med ödmjukt böneljud, Fader! dina barn åkalla: Hör oss, milde Herre Gud!

11. Du, som werldens synd borttager, Öfwer oss förbarma dig! Du, som werldens synd borttager, För ditt folk från willans stig! Du, som

werldens synd borttager, Afvänd våra synders lön.
För det blod, som dem aftwager Gif oss nåd och hör vår
bön! (S. Ödmann † 1829.)

385. O du, som alla hjertan ser Och alla hjertan döma
skall, Allswåldige wi falle ner I stoftet för din
fotapall. Här samlas tjenare och fri, Här hög och låg ej
skiljas will, Ty syndare blott äro wi, Ej annat namn oss
kommer till.

2. Ack! fjerran gångne från det lif, Som är i dig, wi
hafwa gått Med jordens sorg och tidsfördrif Och slöft på dem
vår himlalott. Wi hafwa öfvergifwit dig I tankar, tal,
begär och wärj, Och hasta på de dårars stig, Med stora steg
till vårt förderf.

3. Wi wilja ej med sagert sken Oss wärja mot din stränga
rätt, Ty inför dig är ingen ren: Din lag wi alla öfwerträdt.
Wi wilja heldre med hwarann Afalla din barmhertighet Och
tro på den, som skyla kan Vår brist med sin rättfärdighet.

4. Men utan bättring ingen tro Och utan ånger ingen
nåd, Stall skänka våra hjertan ro: Så är din wilja och ditt
råd. O Gud! med heliga beslut Vår marga synd begråte wi;
För Kristi skull oss ej förskjut, Och med din Anda statt oss bi.

5. Vnjt upp vår själ ur jordens mull, Vårt hjertas upp-
sät styrk och stöd, Att högre afte dygd än gull, Och rädas mer
för synd än nöd. Låt ära wäga i vårt land, Låt frid och rätt
der sammanbo Och trohet räcka godhet hand Till enskildt wäl
och allmän ro.

6. Ack, gör oss, Herre! till ett folk, Med fromhet wist,
med wisshet fritt, Der hwarje röst är hjertats tolk Och hwarje
hjerta, Gud! är ditt, Ett folk, som städs besflitar sig Att
willigt göra det du böd, Och så på dig förflitar sig I wäl och
we, i lif och död.

7. Så, Gud! med oss du wara skall, Som du med våra
fäder war, Och frälsa än från blygd och fall Ett folk, som du
förwärfwat har. Så blomstra skall vår gamla bygd Från
tidehwarf till tidehwarf, Och fädrens hopp och tro och dygd
Till barnen gå i ewigt arf.

(J. D. Wallin, † 1839.)

386. Hör ditt Sions bittra klagan, Herre! hör vårt böneljud. Vi förtjent den svåra agan, Du vi syndat mot vår Gud. Du har skäl att straffa, risa, Lägga oss i stoft och mull, Men oss wärdes nåd bewisa, För din Sons förskyllan skull.

2. Han för oss har lidit döden: På hans kärlek tröste wi, Store Gud! så låt ej nöden Lifva stor som synden bli. Herre! fäst wi mycket brutit, Skona oss på faderssjätt; För den frälsning, som wi njutit, Låt oss njuta barnarätt.

3. Vi för korset ödmjukt falle, Der det dyra blodet rann, Och den kärlek wi åkalle, Som oss Jesus återwann, Ack! för Jesu död och pina, Fräls oss, Gud! från nöd och qual; Låt oss sift ibland de dina Samlas i din fröjdesal.

(?—, 1793, J. O. Wallin.)

387. Wänd af din wrede, Gud! som straffet sänder, Wänd af din wrede Från bestörta länder, Wänd af din wrede, Gud! som har i händer Lifwet och döden.

2. Will du oss plåga, Som wi äre wärda, Ho har för-måga Att din blick uthärda? Ack! af din låga Jord och haf förtärda Med oss förgingos.

3. Böner så warma Alle wi förena: Döm ej oss arma Såsom wi förtjena. Gud dig förbarma, Af din nåd allena Bide wi räddning.

4. Nåd wi begäre, Låt oss henne finna! Nåden bestäre Hwad ej rätt kan vinna! Massar wi äre, Skuggor, som för swinna, Stoft som förskingras.

5. Bojor wi draga Af den lott wi ärfwa, Lustar oss jaga, Frestelser omhwärfwa, Herre! så swaga, Will du oss förderfwa Utan förskoning?

6. För Jesu pina, För den törnekrona, Han för de fina, Bar, att dem försona, Låt nåden skina, Wärdes oss förskona, Bar oss en fader!

7. Jesus allena Hela kan det brutna, Med dig förena Det från dig förskjutna, Genom det rena, Från hans hjerta slutna, Blodet och wattnet.

8. Låt oss ej falla Låt den förbön gälla, Som för oss alla
Jesus hördes falla, Dig vi åkalla, Gud all godhets fälla,
Trefaldigt store!

(G. Thymus † 1561, på svenska 1616, J. D. Wallin.)

Sjunges som N:o 70.

388. Store Gud! med skäl du klagar Att ett folk för-
derswadt är, Som ditt namn på tungan bär,
Men förtrampar dina lagar Och, för hjertats öfwerdåd,
Hemtar styrka af din nåd.

2. I din helgedom dig möter Mången själ, som kall och
död, Utan känsla af sin nöd, Endast werldens nöjen sköter.
Och, då hon sig lycklig ser, Glömmer dig, som lyckan ger.

3. Kärleksfull, i våra själar, Ordet du på klippan sår,
Der det inga rötter slår. Lifwets frö hos werldens trålar
Dör och qwäfwes af begär, Att det inga frukter bär.

4. Du kan tusen werldar styra Med ett enda allmagtsord;
Styr då ondskan på vår jord! Wäck ditt folk och qwäf deß
hjärt, Dock i nåd, att det i tid Än besinna må sin frid.

5. När du oss till bättring wäcker, Krossa då med lagens
röst Säkerheten i vårt bröst. När i nödens stund du sträcker
Oss till hjälp din milda hand, Bryt då äfwen syndens band.

6. Gör min själ den trösten wärdig, Som du ger i Jesu
blod. Lär mig tro, att, mild och god, Du tillika är rättfärdig,
Att din kärlek frälste mig, Till att ewigt tjena dig.

(G. Odman † 1829.)

Sjunges som N:o 77 eller 136.

389. Wänder om, I sorgse sinnen, Wänder om till
Herran Gud, Medan än I honom finnen,
Med sann bot och böneljud, Han, hwars magt af ingen man
Störtas eller minskas kan, Lika stor i nåd skall blifwa, Om
vi synden öfwergifwa.

2. Fast han har oss nederslagit, Straffat oss en liten tid,
Han ej ewigt från oss tagit Sin förlåtelse och frid. Låter oss
då fatta mod, Ty densamme Herren god, Som oss sargar, slår
och ipäker, Syndasåren åter läker.

3. All den nöd, som man beklagar, Wiker för hans starka
hand: Efter två framlidna dagar Löser han af dödens band,

Och när tredje dagens ljus Träder in i våra hus, Gifwer han nytt lif och styrka, Att med fröjd wi honom dyrka.

4. Snart får man med hugnad ståda All den kärlek, frid och tröst, Hwarmed Herren will benåda Dem, som ofta på hans röst Då skall vara i gemen Vårt bekymmer, det allen, Att wi Gud, hwars folk wi äre, Öfwer allting älska läre.

5. Ty han will då till oss komma, Som en morgonrodnad klar, Och bebåda sina fromma, Att hans dag skall komma snar, Salighetens ljusa dag, Då med nåd och wälbehag Guds, vår Faders milda öga Ser till oss ifrån det höga.

(P. Gerhardt † 1676, P. Braß, J. D. Wallin.)

David. 46.

390. En Gud med faders hjertelag Och wälbehag Har skickat våra stunder; Han pröfwar oss i nödens dag Med hårda slag, Men styrker oss derunder. Hans ord står fast, Om klippan brast Och jorden skalf Och himlens hwalf Spred lågor, skräck och dunder, Han gör stor ting och under.

2. Uppfrisas efter solens brand, Den heta sand Af milda skurars flöden, Så får oss ett bedröfwadt land Af Herrans hand Hugswalelse i nöden. Vår Gud är stor! Bland oss han bor, Till oss han ser Med godhet ner, Och leder våra öden, I lifwet och i döden.

3. När Herren öfwer jordens rund I farans stund Sin vredes thordön sänder, Då wackla menniskors förbund Uppå sin grund, Då bäfwa folk och länder; Men wi se opp Till Gud, vårt hopp: Med oss är Gud, All werldens Gud, Som oss med allmagts händer Allt till det bästa wänder!

4. När Herren, efter sorg och strid Och mulen tid, Ån hoppets morgon tänder Och hugnar, nåderik och blid, Med fröjd och frid Betrycka folk och länder, Då höjs vår röst Till Gud, vår tröst, Med oss är Gud, All werldens Gud, Som oss med faders händer Allt godt af höjden sänder!

(J. D. Wallin, † 1839.)

391. En jemmerlig och usel ting Är lifwet, och tar snarligt slut. Dödsängeln swäfwar alltomkring Och öfwer werlden ropar ut: Fåfänglighet, förgänglighet!

2. Allt, som på jorden anda har, Till jorden faller för hans glas, Och sorgen ensam lefwer qwar, Att rista på den wida graf: Fåfänglighet, förgänglighet!

3. En stark ej tröste på sin magt, Och på sin wisdom ej en wis: Hvad är dock lycka, fröjd och prakt Och jordagods och menckopris? Fåfänglighet, förgänglighet!

4. När samma jord man samma ser En dagafarls och konungs ben, Hvad säger mindre eller mer En muldhög eller marmorsten? Fåfänglighet, förgänglighet.

5. Si, den, hvars werld är honom trång, Och den, som sätter kött till arm, De finna begge rum en gång Wid samma moders kalla barm: Fåfänglighet, förgänglighet.

6. Si, den, som nyß på magtens höjd Af böjda skaror dyrkan fått, För dödens magt sjelf nederböjd Bewittnar stum all werldens lott: Fåfänglighet, förgänglighet!

7. O menckor, menckor! frukten Gud, Som, ensam ewig, spira bär. Hans löften blifwa och hans bud, Allt annat under solen är Fåfänglighet, förgänglighet.

(J. D. Wallin † 1839.)

12). Årets tider och jordens fruktbarhet.

Wåren.

392. Den blida vår är inne, Och nytt blir jordens hopp: Men fröjd får hwarje sinne, Nytt lif får hwarje knopp; Hur lifligt solen strålar, Hur majestätiskt mild För dödliga hon målar Odödlighetens bild!

2. Förskönad står naturen Uti sin högtidsdrägt, Hvad ljuflig wälluft, buren På hwarje windens fläkt, Hvad prakt, hvad rikedomar Som skifta tusenfaldt; Allt lefwer, doftar, blommar, För dig, o mencka! allt.

3. I luft, i lundar höras Mång tusen fröjdeljud. Skall ej vår tunga röras Och lofwa Herran Gud! Skall ej vår frälsta anda, Ur jordens forger höjd, Sin känslas offer blanda Med all naturens fröjd?

4. Men må de glada sånger Af rena hjertan gå, Dem brottets agg och ånger Besmitta aldrig må. Må kölden i vårt sinne, Lit winterkylan fly, Och kärleken derinne, Lit vårens morgon, gry.

5. Snart wären är förliden, Men Jesu! när oss bli; An warar nådatiden, Din råd oss, Herre! gif, Att hjertats stor-
mar tystna Och själen uti ro Till dina bud må lyfna, På
dina löften tro.

6. Låt hymnigheten flöda Med glädjen fring vår bygd,
Gör landet rikt på gröda, Gör folket rikt på dygd. Som
bröder må wi wandra En stund i gruset än, Som bröder se
hwarandra En gång hos dig igen. (J. O. Wallin † 1839.)

Sommaren.

Sjunges som No. 1.

393. Naturen åter träder Förnyad fram i högtidsfrud.
Allt af din nåd sig gläder. Du werldens skapare och Gud! Af solens milda strålar Förlänges glädjens
dag, Och blommans knopp du målar Med färger och behag.
Du fröjdar alla wäsen Med godhet och med nåd, Din dagg,
på låga gräsen, Är hymnighetens förebåd.

2. Dig, milde Fader! ärar Allt, hwad du lif och anda
gett: Dig prisa lustens härar, Dem din försyn ett bord beredt;
Dig prisa regnets droppar Och windens ljustwa fläkt, Och
fruktens späda knoppar Och trädens rika dräkt, Och hafwets
wildd wågor Och bäckens lena fall, Och blixstens klara lågor
Och åskans dunder, fart och knall.

3. Till dig naturen sänder, O Skapare! sin högtidsång.
Dig prisa flodens stränder, Dig prisar källans friska språng,
De stjernbeströdda himlar Och djupets mörka stig, Allt hwad i
böljan wimlar, Allt, Fader! prisar dig; Och allt, hwad ljuset
gläder, Och allt, hwad jorden bär, Till dig med lofsång träder
Och vittne om din godhet är.

4. Från berg och dalar skallar Till Herrans lof ett åter-
ljud, Som dig, o menska! kallar Att böja hjertat till din Gud.
Dig hugnar fältets gröda Och arets böjda topp: Så glöm i
dag din möda Och gläd dig i ditt hopp, Wak upp att lofwa
Herran Med nöjdt och helgadt bröst, Så blifwer han ej fjerran
Sfrån din fulna ålders höst. (S. Ödman † 1829.)

394. Den blomstertid nu kommer Med lust och fågring
stor: Du nalkas, ljustwa sommar Då gräs och

gröda gror. Med blid och liflig värma Till allt som varit dött, Sig solens strålar närma Och allt blir återfödt.

2. De fagra blomsterängar Och åkrens ädla säd, De rika örtesängar Och lundens gröna träd, De skola oss påminna Guds godhets rikedom, Att wi den nåd besinna Som räcker året om.

3. Man hörer foglar sjunga Med mångahanda ljud, Skall icke då vår tunga Lofsjunga Herran Gud? Mein själ! upphöj Guds ära, Stäm upp din glädjesång Till den, som vill oss nära Och fröjda på en gång.

4. Du milde Jesu Kriste! Vår glädjesol och sköld, Ditt ljus och hägn ej briste, Uppvärm vårt sinnes köld, Gif kärlekself i hjerta, Men dämpa lustans brand, Vänd bort all sorg och smärta Med mild och mäktig hand!

5. Du Saron's blomster sköna, Du lilja i grön dal, Ack, värdes själen fröna Med alla dygders tal. Af Sion må hon juktas Med nådens dagg, att hon Förskönas och befruktas Som ros på Libanon.

6. Välsigna årets gröda Och watta du vårt land, Gif oss nödortfödig föda, Välsigna sjö och strand, Af himlen drype fetma, Bespisande vår jord, Och flöde nådens sötma Till oss i lifwets ord!

(D. Kolmodin † 1709, J. D. Wallin.)

I långvarig wäta.

395. O Gud! din himmel gråter Wid jordens swåra skuld. Till dig wi wände åter O Fader! war oss huld, Vår fröjd du låtit sänkas Uti en syndaflood: O, må vår synd oss dränkas I Jesu dyra blod!

2. Du wänt i olycksflöden Din nådes öfwerflöd. Ack! utom denna nöden Wi glömt vår själanöd. O Gud! till ånger förda, Wi se vårt öfwerdåd, Till bot och bättring rörda, Wi bedje dig om nåd.

3. Du vill oss ej förderfwa Med straffets hand, o, Gud! Men dig ett folk förwärfwa, Som håller dina bud, Ja, när det öfwergifwer Sin synd och hör din röst, Det fröjd i himlen blifwer Och uppå jorden tröst.

4. Så hjelp oss att ej förja För grödans spilda hopp. Men nu med allwar börja Ett bättre lefnadslopp, Vårt fall

med trohet sköta Och minnas hwad du sagt, Och sedan trygga möta Hwad helst du förelagt.

5. Hwad helst du ger och tager, Är du dem trognom blid, Och dem ej undandrager Din hand i nödens tid. O Gud! ditt namn wi prise Och trösta på din nåd. När nöden gjort oss wiå, Så kommer hjelp och råd.

(J. O. Wallin † 1839.)

I långwarig torka.

Sjunges som N:o 198.

396. Du, mensfors Fader, himlars Gud! För hwilkens minsta ord och bud De hårda bergen smälta bort Och sjelfwa hafwet blifwer torrt.

2. Du kan, o Herre! lättelig Befalla styn att öppna sig; Du kan, o Herre! när du will, Din himmel åter sluta till.

3. Du, Herre! märker mer än wi, Du ser hwad nöd wi äro i, Wår synd har det dock wäl förtjent, Att du din kärlet från oss wändt.

4. Det goda, af din hand wi fått, Du ser hur det har tje-
nat blott Till misshruk och till öfwerdåd; Ty undandrar du oss din nåd.

5. Kring grödan, som förtorkad står, Ditt folk, o Gud! bedröfwadt går Och tänker nu med skräck och ewal På sina swåra synders tal.

6. O Gud! med ånger, bön och bot Wi ödmjukt falla till din fot. Se till wår jemmer, brist och nöd, Och gif oss än ett dagligt bröd.

7. Wi äro barn, som bedje dig I Jesu namn så hjertelig. Ditt hjerta röres, tro wi wißt, Så tidt wi nämna Jesum Krist.

8. Krön året, Herre! med allt godt, Gif dagg och must i hymnigt målt. Ack! wedergick den usla jäd, Och sorgsna hjer-
tan åter gläd.

9. Wi kyssa då ditt fadersris Och säge ewigt lof och pris. Gif, Herre! hwad wi bedje om, Och med ett nådigt bistånd kom.

(H. Spegel † 1714, J. O. Wallin.)

Tacksägelse efter regn.

Sjunges som N:o 1.

397. Sin suck naturen skickar Till dig, o Gud! från brända fält. Af solens heta blickar För-

tärd, sitt hufwud blomman fält, Ej hjorden swalka hemtar
Wid trädets höljda stam Och willebrådet slämtar Sin nöd ur
skuggan fram: Då du från himlens skär Och hjälpen sänder
ner, Och jordens skrud förnyar Och lifwets glädje återger.

2. I milda skurar nalkas Den tröst, oß är af dig beskärd.
Naturen åter swalkas, Af ångst försmäktande och tärd. Med
kyla luften blandas, I fröjd är jemren bytt, Och creaturen
andas Ett lyckligt lif på nytt. På skördemannens kinder Man
glädjen målad ser, Och då han kärswen binder, Han prisar
dig, som wärten ger.

3. Till dig, som werlden gläder Och mild naturens juckan
hör, Ditt folk med andakt träder Och tacksamhetens offer för.
Wår mödas swett ej twingar Ett korn ur jordens sköt; Den
frukt, oß fältet bringar, Din nåd från höjden göt. Må oß
din mildhet lära Att ewigt älska dig! O Fader! dig till ära
All werldens röst förene sig.

(B. Münter † 1793, S. Ödman.)

När åstan går.

Sjunges som N:o 8.

398. Herre! när din allmagts under Möta wår bestörta
syn, När med ljungande och dunder Fasan swäf-
war ned från skyn: Lär oß, Herre! tanken wända På wårt
usla lefnadsstic! Du ger lif, du kan och sända Döden i hwart
ögonblick.

2. Under bligt din lag oß skänktes: Wid din röst ur mol-
nets hwalf Allt i häpenhet försänktes Öfken röt och Sinai
skalf. När deß thordönsbud förklara Att ej brottet skonas
kan, Jesu! rädd din famn och swara, Att du tar min ånger an.

3. Eldar skola luften tända, Gästet gifwa knall på knall,
När wid tidehwarfswens ända Domsbasunen höras skall; Men
o Jesu! du ej glömmes Löftet, som du gifwit har, Att de dina
du ej dömer Utan ger dem ditt förswar.

4. I all känd och okänd fara, Under tusen dödars hot, Herre!
lär mig redo wara Att gå döden nöjd emot; Hjelp att jag ej
må försträckas, När du fordrar in ditt lån, Hur och när det
dig må tackas, Att jag skiljes härifrån.

(E. M. Fant † 1817, C. Dahl, J. O. Wallin.)

Bön om jordens fruktbarhet.

Sjunges som N:o 198.

399. Gif oss, o Gud! ett dagligt bröd, Förskona oss för
hungernöd; Förlåna oss hvad nyttigt är, O,
du vår Gud och Fader kär!

2. Våt upp, o Gud! din milda hand, Gjut ner till detta
folk och land God frukt, god helssa och god tid, Gjut ner väl-
signelse och frid.

3. Du föder djurens marga hop, Du hörer och korp-
ungars rop: Ty hör och märk, o Fader kär! Hvad barnens
mun af dig begär.

4. Förlåt vår synd, och gif oss nåd Att bättre följa dina
råd, Och låt oss din barmhertighet Förspörja i all ewighet!

(N. Hermann † 1561, J. Swedberg, J. D. Wallin.)

Sjunges som N:o 186.

400. I nåd du, Herre! på oss tänkt: Vår jord din rik-
dom hyser, Den frukt uti des sköt wi sänkt, I
ghyllne mognad lyser. Wälsignelse Blott du kan ge. Din högra
hand Att våra land Har gifwit korn och kärna.

2. Si, aret fälles till vår fot, Och faller dödens glaswen.
Af laden tas vår skörd emot Och skördaren af graswen Ranske
besår Om några år En odlare Dwetande Den torfwa, som
oss höljer.

3. Den jord, wi egt, oss eger då; Vårt goda ega andra,
Och nya tjäll fring nejden stå, Der nya slägter wandra. Men,
Herre! du, Skall, liksom nu, Och låta då Din sol uppgå Och
skördar pryda jorden.

4. Allt werldslikt flyr, förgår så fort, Ej må wi dershör
förja. I lifwet wi din godhet sport, I döden wi den spörja.
Ty den på dig Förlitar sig, Af död ej rörd, Skall, som din
skörd, Till dina hyddor samlas. (E. G. Geijer † 1847.)

Tacksägelse för jordens fruktbarhet.

Dav. 65.

Sjunges som N:o 85.

401. Hur ljuf, o Gud! hur säll den lott Att dig i Sion
lofwa, Du, Herre! gifwer oss allt godt, Och

daglig är din gåfwa. O, du, som hjertats böner hört, Af dig på rena läppar fördt, Må hjertats lof och höras!

2. Du, som en fader, öm och huld, Den ångrande förlåter, Då, nedertryckt af syndens skuld, Till dig han wänder åter. Benådad, lugnad, frälst och from, Han mättas i din helgedom Af dina rika håfwor.

3. Din magt, din wisshet och din nåd Af jord och himmel rydes; Du stillar folkens öfwerdåd, Ditt bud af stormen lydes; Ditt namn i skarors fröjdesång Från solens upp- och nedergång Högtidligt återfallar.

4. O werldars Gud! hur skönt wår ängd Din godhet öf förkunnar! Hur flödar dina gåfwor's mängd Ur aldrig tömda brunnar! En blick af nåd du sänker ned, Och strax den ofruktbara hed Af gräs och gröda höljes.

5. Du kommer, och i dina fjät Det goda året träder; Wid skenet af ditt majestät I fröjd sig höjden kläder. Och dällden är af hjordar fylld, Af skördar slätten är förghld. Allt fröjdar sig och sjunger.

(J. D. Wallin † 1839.)

Das. 67.

402. Gud öfwer öf förbarmar sig, Han låter för de sina, Så kärleksrik och nådelig, Sitt klara anlet skina, Att wi hans wägar känna må Hans helga wilja lära, Att wi på jorden må förstå Hans salighet och ära Och honom lof hembära.

2. Så tacka må och lofwa dig, O Herre Gud! all tunga, Och hela werlden fröjda sig, Med lust och glädje sjunga; Ty Herre! du är allas hopp, Som ödmjukt till dig falla, Du hugnar, hägnar, håller opp, Hugswalar, hörer alla, Som dig i tron åfalla.

3. Ja, tacke Gud! och lofwe dig All folk med dygd och fromma, Si, jorden bär nu rikelig Sin gröda, frukt och blomma. Högtlofwad ware i all land Ditt namn, båd' när och fjerran! Wälsignat hafwer öf din hand: All werlden prise Herran! All werlden frukte Herran!

(M. Luther † 1546, D. Petri, J. D. Wallin.)

I misßwärtår.

Sjunges som N:o 39.

403. O Herre! war oß nådelig, Med sorgse röst, o Gud!
till dig Ditt folk sin botpsalm sjunger. Oß
rörde ej din milda hand; Nu derför till ett syndigt land Du
skickar nöd och hunger. Wi wid din tålsamhet och nåd Blott
söfdes in i öfwerdåd. Ej förr än wi den saknat, Wi ur wår
dwala wafnat.

2. Wårt korn uti den hårda jord Förloradt är, liksom ditt
ord Uti vårt hårda sinne; Och knapp och usel och förstörd,
Som trones frukt, som dygdens skörd. Wi årets gröda
finne. O Gud! wi hafwa det förskilt: Wårt olycksmått wi
sjelfwe skilt Och lide, syndbesvärde, Blott hwad wi äro wärde.

3. Men dessa små, som i sin nöd Så klagligt ropa efter
bröd, Ack, straffa ej de arma För fädernas misßgernings skull,
Men Fader! wärdes nådefull Dig öfwer dem förbarma. Är
du ock ej, du gode Gud! Fast wi förgätit dina bud, En fader
för oß alla, När till din fot wi falla?

4. Ja, dina barn, som till din fot Nu falla ner med bön
och bot, Kan du ej öfwergifwa: När nöden dem till nåden ledt,
När du, o Gud! wår bättring sett, Skall det ock bättre blifwa,
Om ock ej här, dock i den werld, Der, af en ewig kärlek närd,
En salig skörd skall mogna För alla dina trogna.

5. Wi lyfte då vårt hufwud opp Och gå med tålmod och
hopp Att wörda dina lagar. Är det oß nyttigt, skall ock du
Oß hugna här, o Gud! ännu Med många glädjedagar. Men
gode Fader! lär oß då Din wilja bättre att förstå Och nöjda,
fromma, wisa Dig med wår wandel prisa.

(S. D. Wallin † 1839.)

Hösten.

Sjunges som N:o 242.

404. Med hastadt lopp och dunkelt sken Oß solen snart
förlåter, Att uppgå, sorgelig och sen På mulna
fästet åter. Förbi är årets sköna tid, Och stormar störa byg-
dens frid, Och täta skurar swalla; Den sista blomman lutad
står, Och i den kulna höstens spår De gula löfwen falla.

2. Förbleknad åkren tynat af, Sin gyllne skrud beröfswad,
Till hwilan i sin wintergraf Naturen går bedröfswad, Och

öfwer haf och öfwer land, Så fjerran, till en bättre strand, Nu lustens härar draga; Och Herren dem sig tager an: De wandrande allena han Kan mätta och ledsaga.

3. Men of i sjelfwa wintrens bygd Vår Fader will försörja. Vi skola i hans milda skygd In samma nåd försörja. Ej nöden of förfära skall, Ej winternatten, mörk och kall, Ty Herren will beskydda Den stilla flitens förrådshus Och låta uppgå nådens ljus Ut i den frommes hydda.

4. O Gud! vår tid så snart förgår, Vårt mål så hardt är nära; Ack! lär of du att hwad man får, Det skall man of uppskåra, Och låt, från syndaskulden fri, Vår ålder som vår ungdom bli De gråa hår till heder, Och lifwets höst, som förefår, Omärkligt bytas i den vår, Hvars sol går aldrig neder.

(B. Mänter † 1793, J. O. Wallin.)

Wintern.

Sjungeå som N:o 39.

405. War glad uti den goda dag, Men, kristen! of tillgodo tag Den mörka och den fulna. Förnöjd med alla stunder war, Ty Gud dem alla skickat har, De klara med de mulna. Hwad Herren gör är godt och rätt: Ditt fasta hopp till honom sätt Och fröjda dig, att wåren Går wintern uti spåren.

2. I täta moln är himlen klädd Och dödlig i sin hwita bädd Den trötta jorden hwilar. Dock mensthan ser till himlen opp: Deß känsla, warm och full af hopp, Högt öfwer molnen ilar. När från ett tjäll der Jesu tro Och Jesu frid och kärlet bo, En suck går upp till Herran, Då är han icke fjerran.

3. Tänk på den Gud, som dig beskär För hwarje tid, hwad nyttigt är, Tänk sedan på den arma, Som saknar kläder, bädd och bröd, Då du ej wet af någon nöd, Och lär att dig förbarma. Ack! ljuswa, hugneliga lott, Att sprida fröjd och göra godt, Det värmer meniskoanden I sjelfwa winterlanden.

4. O mensta! du ej dröjer här, Och allt, hwad ditt på jorden är, Wid grafwens brädd du mister; Ditt gods, som drifwan, smälter bort, Din lust, som wintrens dag, är kort, Din magt, som isen brister. Men fälle himmel, fälle jord, Ewaredeligt är Herrans ord: Ho derpå aftning gifwer, Ewinnerliga blifwer.

(J. O. Wallin † 1839.)

13). Årets början och slut.

Nåårs-psalmer.

406. Du, som härlig stälde Din thron högt öfver tiden,
 Der sällheten och friden Ej werla om, ej sluta
 sig, Ewige, ditt wälde Ej ljus och mörker skiftat: Den lag, för
 oss du stiftat, Förvandlar icke dig.

2. Konung i det höga! Du släppter bortgå låter Och andra
 komma åter, Och åldrar undan åldrar fly; Men ditt faders-
 öga Mildt wakar öfver alla: Din nåd, som wi åfalla, Är
 hwarje morgon ny.

3. Är och wänner flykta, Men du densamme blifwer; Du
 än åt barnen gifwer Den wård som du åt fädren gaf: Mod åt
 de betryckta, Och styrka åt de swaga, Och tröst åt dem som
 klaga Wid sina wänners graf.

4. Gud! wi wandra trygga, När wi i trone wandra, I
 kärlek för hwarandra, I hörsamhet för dina bud. Gud! på
 dig wi bygga Vårt hopp i alla öden: I lifwet och i döden
 Du wårdar oss, o Gud!

5. Lofwad ware Herren, Sannfärdig, wis, och nådig Och
 helig och rättrådig, Han alltid allt allen förmår. Lofwad
 ware Herran! Hans lag, hans nådelära, Hans härlighet och
 ära I ewighet består.

(J. D. Wallin † 1839.)

407. Ån ett år uti sitt sköte Oss en mängd af dagar bär,
 Dem wi skola gå till möte, Om det Herrans
 wilja är. Hwem blir mulen, hwem blir klar? Gud oss det
 förborgat har.

2. Dock begär ej, mäst i gruset! Att hans dolda råd för-
 stå: Hwarje morgonwäkt med ljuset Goda gåfwor till oss gå,
 Hwarje natt hos Jesu wän Wakar Gud i mörkret än.

3. Herrans nåd i solens låga Sprids från himlens klara
 fält, Skiftar härlig i den båga, Han i molnen hafwer stält;
 Ty han tänker hwarje stund Uppå oss och sitt förbund.

4. Herrans öga aldrig blundar, Hwarje dag han sett och
 ser, Den som war och den, som stundar: Hwad will jag då
 weta mer? Han också sett min dolda stig Och den statat ut
 för mig.

5. Ej en framtid mig betungar, Jag deß omsorg lemnar Gud; Han försörjer örnens ungar, Kläder liljan i deß skrud: Skall han mig förgäta! nej! Han de sina glömmar ej.

6. Israel på honom trodde, Då han genom öfnen drog; Gud i tjell med Aron bodde, Och hans folk då egde nog: Det sitt bröd från himlen fick Och ur klippan tog sin drick.

7. Döden kan ej tron förfära, Han må hota år från år; Skall i år mitt strå han skära, I Guds ärende han går: Himlens port han låter opp För min trängtan och mitt hopp.

8. Jag kan trygg wid Herran hwila, Så i glädje som i sorg, Medan tidens stunder ila; Ty han är min fasta borg. Han min starkhets klippa är: Trygg mitt hus jag bygger der.

(S. J. Hedborn † 1849.)

Sjunges som N:o 200.

408. Snabbt, som blixten de försvinna, Våra korta lefnadsår; Som en pil att målet hinna, Tiden hastar bort så snar. Döden möter att oss fälla Och för Herrans domstol ställa; Sällhet eller ofärd då Blir den lott vi ifrå få.

2. O min själ! må du betänka Dina dagars knappa tal Att ej synden dig må sänka I förtappelse och qual. Uppskjut ej att dig omvända, Dröj ej att din lampa tända, Att, när han dig kalla vill, Du också redo är dertill.

3. Lif ett skepp, af vinden fastadt Plötsligt till en ofänd strand, Än ett år, ack! syndbelastadt, Flytt till ewighetens land. Hwad jag gjort och tänkt och welat, Hwad jag brutit, hwad jag felat, Allt med detta flyddas år I Guds bok nu tecknad står.

4. Om också någon dygd blef öfwad, Ack! hur litet gäller den, Då deß inre halt blir öfwad Af den högste domaren! Nej, i stoftet må jag ligga Och om nåd och tillgift tigga. Jesu! låt ditt dyra blod Rena mig och skänka mod.

5. Låt den nya nådetiden Af min själ användas så, Att jag, när den är förliden, Må för dig i tron bestå. Låt från denna dag mig börja Mera wist för själen förja, Lefwa för den ewighet, Som jag snarligt stunda wet.

(B. Mänter † 1793, J. Åström.)

Sjunges som N:o 28.

409. Till dig, o Gud! mitt hjerta hastar Och dig sitt
första offer bär, En tacksam blick mitt öga kastar
På året, som tillrugga är. O! gif att jag lossjunger rätt Den
nåd, som mig så ofta glädt.

2. På branten, der du såg mig falla, Du räckte mig din
hand i nåd; Din röst jag hörde återfalla Mitt hjerta från des
öfwerdåd. Så wårdade du äfwen ömt Det falla bröst, som
dig förglömt.

3. Till dig i nödens stund jag höjde Min röst och himlen
öppen fann; Den tyngd, som mina skuldror böjde, Af dig blef
lättad, och förswann. Så glädde du min sorgedag Med
fötman af ditt hjertelag.

4. Du såg ditt barn med swaghet sträfwä, Och göt din
styrka i des bröst; Du såg ditt barn för faran bäfwä, Och gaf
des hjerta lugn och tröst. Jag, Fader! detta barnet är, Som
samma nåd ännu begär.

5. Förstjut mig icke, när jag felar Mot dina kärleksrika
råd, Det blod, som werldens brister helar, Mig återföre till
din nåd! Du sjelf i Jesu dyra namn Mig öppnat vägen till
din famn.

6. Låt kraften af ditt ord bereda De rätta skatter för min
själ, Låt Gud! din sanna fruktan leda Till enskildt lugn och
allmänt wäl! Wälsignadt warde då det år, Som nu ditt folk
till mötes går.

(S. Ö d m a n n † 1829.)

Sjunges som N:o 206.

410. Din godhet rätt att lofwä, O Jesu! nåd beskär,
Wårt hjerta är den gåfwä, Som du af oss
begär; O! må det skänka sig Odeladt, fromt och renadt I ditt
blod, och förenadt Igenom tron på dig.

2. Oß kan ej wedersaras En större nåd och tröst, Än att
oss uppenbaras, Att du oss återlöst. Ditt blod, som för oss
rann, Har helgat denna dagen: Du, undergifwen lagen, För-
löfning för oss fann.

3. Fördensfull är dig gifwet Ett namn, som härligt är,
Som salighet och lifwet Allena innebär: Ty Jesus kallas du,
O Jesu! wärdes blifwä Wår Jesus och oss gifwä Hwad wi
ombedje nu.

4. Dig Fadren welat skänka Att oß till Frälsare: O! må wi det betänka Och alltid låta se Wårt hjertas tacksamhet, Dermed att wi dig prise Och städs wår tro bewise Med sann gudaktighet.

5. Du nådigt welat frälsa Wår syndbesnärliga själ, Bestärt oß lif och helja, Bewakat allas wäl, Att wi af ditt behag Förskonte från all wåda, Med glädje kunna ståda Och fira denna dag.

6. Wår första gerning denna Må bli alltså i år, Att andaktsfullt bekänna Ditt namn, som allt förmår, Och glade samlas här, Der oß ditt ord förkunnas, Der oß den friden unnas, Som trygg och ewig är.

7. Förnya du wårt sinne I detta nya år. Gif att wi oß påminne, Hur tiden snart förgår. I himlen tecknad står Hwar stund, som användts illa. Gud! låt oß ej förspilla Kanste wårt sista år.

8. Ack! låt oß våra dagar Framleswa uti ro, Att wi, som dig behagar, I kärlek hopp och tro, Må wandra lifswets itig. Ja, Herre! oß förlåna Att wi dig rätt må tjena, Och så så ro hos dig!

(S. Spegel † 1714, J. O. Wallin.)

Sjunges som N:o 370.

411. Det gamla år framgånet är, Nytt kommer nu i stället här. Gud ware lof, att wi i frid Fått lefwa intill denna tid! Förlän, o Gud! ett godt nytt år, Att hwar och en nytt sinne får Och i sin gamla synd ej står.

2. Hur mången nöd, o Herre! god I detta år oß förestod, Du hafwer dock fast dagelig Den från oß wänt så faderlig. Dåt oß, o Gud! i all wår tid Ännu så trygga oß derwid Att du är nådig, mild och blid.

3. Ho är wäl wärd så mycket godt? Ditt fadershjerta gör det blott: Du kan för din barmhertighet Ej länge se wår uselhet. O, att wi dock rätt tänkte på Att det med oß skall ände få Och wi till Gud oß wända må!

4. För wådelld, pest och hungerstid Har du oß skont, o Fader! blid, Wi hafwa hört af krig och strid, Men sutit dock i ro och frid. O, gode herde! du allen Din dyra hjord behållit ren Från otro, willa och allt men.

5. Vi bedje, vi åkalle dig: Förlåt vår synd, misfunderlig, Låt sakramenten och ditt ord Ej tagas bort ifrån din hjord, Din Andas nåde till oss sänd, Din kärlek i vårt hjerta tänd, Så warder satans list bortwänd.

6 Sträck öfwer oss din högra hand, Välsigna både stad och land, Gif oss, o Gud! ett dagligt bröd Och fräls oss du i all vår nöd, Upplys vår hulda öfwerhet, Förlän oss frid och enighet Och allt hwad du oss gagna wet.

7. Så wilja wi, o Fader! blid, Dig tjena nu och allan tid: Din Helge Andes kraft oss gif Till kärlekens och trones lif; Och låt oss sista bland änglars kor I himlen, der du sjelfwer bor, Loffjunga dig med glädje stor.

(J. Ebert † 1614, J. Swedberg, J. O. Wallin.)

Sjunges som N:o 55.

412. Vår tid är ganska flyktig här: Det förra året gånget är Nu lyckligen till ända. Ett nytt år börjar här sitt lopp. Så wilje wi med tro och hopp Oss till vår Gud nu wända, Som sig Härlig Städs bewisat, Sorgen lisat, Och af nåde Frälsat oss ifrån all wåde.

2. O Gud! din Andas fröjd och frid, Som hugna kan i ewig tid, Har oss ej hittills trutit. Fast wi med synd och öfwerdåd Misbrukat swårt din stora nåd, Har du oss ej förskjutit. Godhet, Trohet, Nådehåswor, Glädjegåswor, Oss till fromma, Wände wi af dig bekomma.

3. O Gud! vårt hjerta öppnar sig, Att för all kärlek tacka dig, Som du oss har bewisat; Du frälsat oss från hungersnöd, Från frig och pest och ondan död, Samt allt bekymmer lisat; Kraft, nåd, Hjelp, råd, Helsen, lifwet, Oss du gifwit, Dig till ära: Dig wi derför tack hembära.

4. Tag bort, nu med det gamla år, Vår gamla synd och ondskas swår För Jesu död och pina! Förwiissa oss att Jesus Krist Har tagit bort vår synd och brist Och låt din nåd påskina. I nöd, I död Han sig gifwit, För att lifwet Oss förwärfwa, Att wi må hans rike ärfwa.

5. Förnya, Gud! i detta år, Välsignelsen och lyckan vår, Att wi med dygd och ära Dig tjena må i frid och ro, I kristlig kärlek sammanbo, Oss redeligen nära. Gud! stärk Vårt

werk, Bördan lätta, Oß upprätta Och förändra Att som nya
menfkor wandra.

6. O Gud! ditt ord och sakrament Låt aldrig blifwa från
oß wändt. Sjelf din församling skydda. Wår kristeliga öfwer-
het Gif helja, lycka falighet; Bewara slott och hydda. Låt
fist, O Krist! Oß i friden, Rätta tiden Till dig fara: Ewig
nyår skall der wara! (?— [tyft], J. Swedberg, J. O. Wallin.)

Sjunges som N:o 136.

413. Gif, o Jesu! fröjd och lycka, Ett nytt år går åter
in; Wårdes ock på nytt intricka I mitt hjerta
wiljan din. Gif att själen, ren och from, Blir på nytt din
egendom. Ny wälsignelse och gamman Skänk af nåd oß
allesamman.

2. Lär mig nu att rätt besinna, Hur jag handlat dig emot;
Låt min syndanöd förswinna, Wäck mig till allwarlig bot, Att
jag ondskar hata må Och din nåd och ynnest få. Ty all synd
du wißt förlåter, När man hjertligt den begråter.

3. Med din kärlek mig hugswala. Hör min suck, o Herre!
fär, Fast ej munnen kan uttala Allt hwad jag på hjertat bär.
Sofwer eller wakar jag, I ditt wärn du mig upptag, Styrk
mig i min nöd och möda, Låt ej synd och sorg mig döda.

4. Detta året lär mig höra Rätt ditt ord, o Herre! blid,
Och en kristlig wandel föra Utan swef i all min tid, Att jag
har min nästa fär, Aldrig hat till honom bär, Gif mig nåd
att heligt lesa Och i synd mig ej inwäsa.

5. Låt din Ande mig ledsaga Alltid på de frommas stig,
Låt ej högfärd mig intaga, Flärd och swef ej bo hos mig; Gif
att jag ondt fällskap flyr, Virighet och otukt styr. I försök-
ning hjelp mig strida, Lär mig motgång tåligt lida.

6. Jesus ware allt mitt nöje, Jesus blifwe alltid när,
Jesus mina sinnen böje, Jesus ware mitt begär, Jesus styrke
kropp och själ, Jesus mig beskydde wäl, Jesus ware i mitt
hjerta, Jesus lise i all smärta!

7. Jesus gif, att jag wäl ändar Detta påbegynta år, Bär
du mig på dina händer, Fräls mig från all wända swär,
Statt mig bi uti all nöd, War mig när uti min död. Ack! du
mig i famnen slute, När min lifstid här är ute.

(J. Krist + 1667, P. Braht, J. O. Wallin.)

Wid årets slut.

Sjunges som N:o 225.

414. Åh, jordens barn! vår tid är kort Och våra da'r förrinna: De som en skugga hafva bort Och som en rök försvinna. Vi se oss om, och åter är Ett år till ända lupet: Deß fröjder, liksom deß besvär, De sjönko ned i djupet. I tidens haf, Den wida, allom öppna graf.

2. Wid årets början mångens hopp, I sköna färger brutet, Deß hela bana mätte opp. Men släcktes innan slutet. Så mången då i sorgfritt tjäll, Med barn och maka bodde; Så mången då, förnöjd och säll. På lif och helsa trodde: Och se! nu re'n Har jorden gömt hans falla ben.

3. Att mig du lifwet än förlänt, Än låter du mig wandra: O Herre! har wäl jag förtjent Att skonas mer än andra? Åh nej, det gör din blotta nåd, Din kärlek utan ända, Att jag må se mitt öfwerdåd Och hinna mig omvända, Jag syndaträl, Som tänkt så litet på min själ!

4. Jag är det trädet i din gård, Som skulle sparadt blifwa, Att en gång, tacksam mot din wård, Det mätte frukter gifwa. Den ömma wård, du tog derom, Från år till år, du öfte; Och hwarje år du återkom Och frukt på trädet sökte. Du kom i år; Men lifa ofruktbart det står.

5. "Tag trädet bort!" så talar du. "Deß torra stam hugg neder!" "Åh, låt det stå ett år ännu": Så Jesus för mig beder. Ja, bed, du gode wingårdsman! Din bön allena gäller, Och hjälp att frukt jag wisa kan, Förr än mig döden faller. O Jesu! blif Den swages kraft, den dödes lif.

6. Mig föd och wattna, med ditt ord Och med ditt blod, så trogen, Att jag, med nytta för din jord, Bli för din himmel mogen. Mig wärdes, för din kärleks skull, Till trones frukter lifwa; Ty snart, der trädet föll omkull, Der skall det också förblifwa. Låt för ditt namn, Mig falla, Jesu! i din famn.

(S. D. Wallin, † 1839.)

415. Så lyftar än ett år sitt lopp: Deß dagar gå ej mera opp, Deß timmar hafwa slagit; Och tidens flod Har ond och god Med sig i farten dragit.

2. Men mig, o Herre! låter du På jorden wandra qwar ännu, Att dock jag måtte hinna Omvända mig, O Gud! till dig Och nåd i himlen finna.

3. Ett annat år upprinner fort: Ranske, förr'n det sitt omlopp gjort, Skall dödens hand mig röra. Då blir försent, Då är förment Att bot och bättring göra.

4. En vill jag medan än är tid, Betänka hwad tillhör min frid Och nter i synd ej falla; Ack! dig jag vill Om kraft dertill Med daglig bön åfalla.

5. För Jesu skull förlåt, o Gud! Att synd och brott mot dina bud Mig fått ifrån dig skilja. Min synd fördrif, Nytt hjerta gif, Nn lydnad för din wilja.

6. Då hoppas jag, för Jesu skull, Att du ej sträng, men nådefull, Här med ditt barn skall handla, Och hjertats hopp, Wid slutadt lopp, I salighet förwandla.

(J. O. Wallin, † 1839.)

14). Morgon och Afton.

416. Sof, pris och ära ware dig, O Gud! att, från det höga, Du wakar, dag och natt, på mig Med nådigt fadersöga.

2. Gif mig din Anda, att jag må, Till gagn för mig och andra, Med trohet dina vägar gå Och i din fruktan wandra.

3. Gif nåd och lycka, ro och frid Åt öfwerhet och rike. Från våra hyddor hungerstid Och pest och twedrägt wike.

4. Slägt, wänner, deras, mitt förråd, Will jag dig anbefalla. Slut ock min owän i din nåd, Du gode far för alla!

5. Må i mitt fall och i mitt bo, Jag nöjd och tålig wara. Din sanning och ditt löfte tro Och såfäng omsorg spara.

6. Ett saligt affsed mig förlän, O Gud! af denna werlden, När jag en gång skall fara hän, Den dyra sista färden.

7. Min bön du wärdes denna gång Inför din thron upp- taga, Låt mig min hjertans suck och sång I Jesu namn behaga.

(M. Brunnerus † 1679, J. O. Wallin.)

417. När jag om morgonen uppstår, Om aftonen till till hwila går, Till dig, o Gud! mitt öga ser, Till dig om nåd mitt hjerta ber.

2. O Jesu! wid din nåd försann Jag trygg och stilla
hvwila kan; Din Andå wißt bewara skall Min själ från qwal
min fot från fall.

3. Ditt blod, som rann från korset ned, Det ger mitt
hjerta tröst och fred; Jag somne eller wakne opp, Är du min
tröst, mitt enda hopp.

4 Din ängel håller om mig wakt, Ty fruktar jag ej
dödens magt; I fröjd och nöd du wårdar mig, Ty med och
motgång är från dig.

5. Ehwad jag lefwer eller dör, Med lif och själ jag dig
tillhör. Min arma själ betror jag dig; Upptag den Herre!
mildelig.

(C. Förtlisch? † 1819, H. Ausius, J. Swedberg, J. O. Wallin.)

Morgon=psalmer.

418. Att dig, o Gud! mitt offer bära, Min första känsla
wara bör; Min röst skall höjas dig till ära:
Mitt hjerta wet att du mig hör.

2. Du är det, Gud! som tima låter Att jag bewarad,
styrkt och nöjd, Ur nattens glömska waknar åter Till denna
nya dagens fröjd.

3. De krafter, hwilan återgifwit, Wälsigna deras bruk
i dag Att på den wäg, du föreskrifwit, Jag wandrar i din
wiljas lag.

4. Låt för din röst, som till mig ljuder, Mitt öra aldrig
sluta sig; Gör mig så from din lära bjuder, Så lycklig, som
hon lofwar mig.

(C. G. af Leopold † 1829.)

419. Jag lefwer och upphöjer Min själ igen till dig,
O Gud! hwars wård jag röjer I allt, som
omger mig: I dagens nya ljus, I lugnet fring mitt läger,
I allt hwad kärt jag eger Ofskadadt i mitt hus.

2. Lof ske ditt ord i tiden, Som böd, att ljuset är, Lof
ske dig och för friden, Som natten till oss bär! Hur ljust att, i
dett famn, Mitt trötta hufwud gömma Och dagens sorger
glömma Och somna i ditt namn!

3. Hur sält att åter träda Förnyad på din jord, Och åt
din sol mig gläda Och tänka på ditt ord, Och gå, med helsans

fröjd, Till mina pligters öfning, Beredd till kamp och pröfning, Och med min lott förnöjd!

4. Du, som att kroppen stärka, Och hwilan gaf, o Gud! Du värdes hos oss werka Men håg för dina bud. Om på min gårdags stig Jag ser med blygd tillbaka, Hjelp mig i dag att waka Mer troget öfwer mig.

5. Hjelp mig att jag ej kränker Min nästas minsta rätt, Ej talar eller tänker På lastarenas sätt, Att jag för stundens ro, Ej spiller samwetsfriden, Ej håglös dräper tiden, Men gör mitt fall med tro.

6. Stanhända snart jag saknar Den tid du nu mig ger; Jag lägges ned och wagnar Till jordens dag ej mer; Upptag min anda då, När kroppen hwila finner, Tilldeß den dag upp-rinner, Som ej skall nedergå. (F. M. Franzen † 1847.)

420. Din klara sol går åter opp: Jag tackar dig, min Gud! Med kraft och mod och nyfödt hopp Jag höjer glädjens ljud.

2. Din sol går opp för ond och god, För alla som för mig, O, må jag så i tålmod Och kärlek likna dig!

3. O, må jag och i tro och dygd, Nöjd med hwad du be-
skär, Än kunna glädjas i ditt skygd, Hwar dag, jag lefwer här!

4. Då skall jag trygg, i råd och dåd, Till dig, o Fader! Fly, Och än förnimma, att din nåd Är hwarje morgon ny.

(J. O. Wallin † 1839.)

Sjunges som N:o 392.

421. Pris ware Gud, som låter Och glade wafna opp, Och öfwer jorden åter En nådedag gå opp, En dag, som skall förswinna, Lif den i går förgick; O! må wi då befinna Deß dyra ögonblick.

2. O, må wi noga märka Hwad Gud af oss begär, Och med all trohet werka, Så länge dagen är, Att icke syndens minne, Vårt hjerta flagar an, När aftenen är inne, Då ingen werka kan.

3. Till bot mot synd och smärta Att söka Jesu nåd, Gif Gud ett odelst hjerta, Ge nästan hjelp och råd, Ej blott Guds wilja weta, Men wandra i hans bud: Det är att Kristen heta, Det är att tjena Gud.

4. Och salig är och blifwer, När Herren komma skall, Den tjenaren, som gifwer Så att uppå sitt fall, Han dela skall den fröjden, Som intet öga sett, Men Herren uti höjden Att sina barn beredt.

5. Vår kraft, o Gud! föröka, Att wi med trofasthet Må först ditt rike söka Och din rättfärdighet, Då will du nådigt skänka Allt öfrigt åt en hwar: O, må wi det betänka, I dag och alla dar!

(J. O. Wallin † 1839.)

Sjunges som N:o 416.

422. O Gud! som åter wärdes mig Med dagens fröjd begåfwa, Mitt hjerta lystadt är till dig, Min tunga dig skall lofwa.

2. Att ljus och ostörd ro jag haft I natt på hwilans läger; Att nyfödt hopp och ökad kraft Till dagens wärf jag äger;

3. Att jag när morgonsolen gryr, Att jag wid qwällens möte, Som barnet till sin fader flyr, Kan fly uti ditt sköte;

4. Det gör din kärlek och din nåd, O du, all godhets källa! Gif att jag efter dina råd Min lefnad ock må ställa.

5. Gif att jag, tacksam för allt godt, Som du mig täcks bewisa, Dig må, ej med min tunga blott, Men med min wandel prisa.

6. Mitt uppsåt styrk, min synd förlåt, Och mig med kraft utrusta Mot frestaren och des försåt, Mot werlden och des lusta.

7. Gör mig allt mera wis och from, Barmhertig och gudaktig Och af din godhets rikedom I lif och död delaktig.

(J. O. Wallin † 1839.)

Sjunges som N:o 200.

423. Morgonrodnan mig skall wäcka Till den helga sångens ljud; Tidigt will jag händren sträcka Upp till Herran Gud, min Gud, Och med hjerta och med tunga Den Allswäldige loffjunga, Hwilken ej det lof försmår, Som af fromma läppar går.

2. Samma sol, som fordomtimma, Öfwer Edens lunder brann; För hvars strålar nattens dimma Från en nyfödd jord förswann, Si, ännu hon härlig brinner, Mild ännu hon oß påminner Att med samma nåd och magt, Herren på sitt werk ger aft.

3. Herre! du i alla tider, Är de frommas ljus och tröst: Frid och salighet sig sprider Af ditt ord till alla bröst, Du i alla ewigheter, Öfwer allt hwad fader heter, Är, i himmel och på jord, Som den rätte Fadren spord.

4. Vär du mig att hoppfull möta Allt hwad du mig förelagt Och mitt fall med trohet sköta Och förbida hwad du sagt. Vär du mig ditt lof att sjunga När jag går i dagens tunga, Låt i ditt beskräm mig bo, När jag går till nattens ro.

5. Och när solens ljus sig röjer För min blick ej mer en gång, Örat hörer, tungan höjer Här ej mera bön och sång, Låt då öga, tunga, öra, Bättre skåda, sjunga, höra Herrans nåd och härlighet I en salig ewighet! (J. O. Wallin † 1839.)

424. Den signade dag, som wi nu här se, Af himmelen till oss nedkomma, Han blifwe oss säll, han låte sig te Oss allom till glädje och fromma, Ja, Herren den högste Oss alla i dag För synner och sorger beware!

2. Den signade dag, den signade tid Hvar morgon jag månde betänka, Då nådenes sol, så härlig och blid Rann upp, för all werlden att blänka, Och herdarne hörde Guds änglar i skyn, Som sjöngo att dagen war kommen.

3. Af, saliga dag, ej uppenbar För werldens såsängliga trälar! Du strålar så skön, du lyser så klar För fromma och helgade själar, För ensaldigt öga och ofskrymtad tro, Nu och förutan all ände.

4. Om än hwarje träd och gräs på vår mark Hått stämma och talande tunga; Om djurens och foglarnes, ljuflig och stark, Som änglarnes röst, kunde sjunga, Förmådde de aldrig tillfylllest Guds Son, Vår Frälsare Jesum lofwa.

5. Men såsom en fogel mot himmelens höjd Sig lyfter på lediga wingar, Han lofwar sin Gud, är glad och förnöjd När han öfwer jorden sig swingar, Så lyfter sig själen i hjertelig fröjd Till himlen med lofsång och böner

6. Af! låtom oss lofwa och bedja vår Gud När stunderna werla och skrida, Så skola wi stärkas att hålla hans bud Och waka och tåligen lida; Ja, låter oss verka med allwar och flit, Så länge oss dagen förunnas.

7. Ty dagen han är dock aldrig så lång, Att icke dess afton skall stunda, Då lemnas vårt verk, då tyfnar vår sång: Må

vi det med allvar begrundar! Vi blifwe utburne, och sömnen blir tung I grafven, vår slutliga boning.

8. Ack! gifwe då Gud, vi honom så tjent Med allt hwad af honom wi äge, Så nyttjat de pund, of Herren förlänt, Att han till en hwar måtte säga: Gack in i din Herras glädje, gack in, Du tjenare gode och trogne.

9. När wi skola till vårt fädernesland Och skiljas wid detta elände, Befalle wi Gud vår själ uti hand, Och glade från werlden of wände. Ja, Herren han gifwe, i Jesu namn, Vår wandring en fröjdefull ände!

(?— [möjligen i 14:de årh.], J. D. Wallin).

Sjunges som N:o 394.

425. Min Gud och Fader käre! Mitt hjerta prise dig Och ödmjuk tack dig bäre, Som wakar öfwer mig. Du har of mig af nåde, I natt bewarat wäl Och frälsat från all wåde Ditt barn till kropp och själ.

2. I dag jag dig of beder: O Gud och Fader min! Led mig i dina seder, Ske hos mig wiljan din, Att aldrig jag bortwiker Ifrån den rätta stig, Att fienden ej swiker Och orätt leder mig.

3. Förlän mig trona rena På din Son Jesum Krist, Vår Frälsherman allena; Förlåt mig all min brist; Du mig ej öfwer gifwer, Det har du lofwat mig, Om jag wid trona blifwer Och städs afallar dig.

4. Mig wärdes hoppet gifwa, Som mig upphålla kan, Lär mig i kärlek blifwa Emot hwar kristen man, Att jag allt godt må göra Min nästa såsom mig, Och sådan lefnad föra, Som kan behaga dig.

5. Ditt ord will jag bekänna För denna arga werld, Mig skall ej från dig wända Gods, ära eller flärd. Led mig uti din wilja, Upplys mitt mörka sinn', Låt ingenting mig skilja Från rätta sanning din.

6. Lär mig min dag fullända Ditt namn, o Gud! till pris, Och tro, hwad helst må hända, Att du är god och wis. Du wärdes hos mig wara I allt mitt lefnadslopp, Och när jag hän skall fara, Tag själen till dig opp.

(J. Rohlfros + 1558, J. D. Wallin.)

Sjunges som N:o 136.

426. Ljus af ljus, o morgonstjerna! Kriste, sanne sol och dag! Vi se nu den solen gerna Framgå efter ditt behag, Som med rosenstrålars sken, Verldens krets uppljser re'n; Det i natt war gömdt, upptäcker, Och hwar till sitt fall uppväcker.

2. Men wårt hjerta är betaget Utaf dårskaps dimma fall; Syndens mörker oß bedragit Och oß kommit uppå fall; Herre! se wi wilse gå: Wåra tankar, werk också, På en farlig ban omswäfwa Och din sannings ljus motsträfwa.

3. Låt din Andas morgonstrimma Skina i vår mörka själ, Att wi lifwets wäg förnimma Och förstå vårt sanna wäl. Gör vår wandel med ditt sken Från allt willans töcken ren, Att din nåd wi känna lära Och din kärlekseld rätt ära.

4. Styrk din kyrkas swaga skara Med den gyllne fridens hand; Wärdes uti nåd bewara Konung, folk och fäders land; Ålwärj twedrägt, sorg och strid, Främja endrägt, fröjd och frid; Hunger, pest, allt ondt förjaga Och oß med din hand ledsaga.

5. Låt vår lampas olja brinna, När du dömer werlden wid; Låt vår lefnad så förrinna Denna korta wandringstid, Att du oß af sorgens dal Wärdes till din fröjdesal Och vårt rätta hemwist föra, Att oß ewigt saliggöra.

(M. Opitz † 1639, I. C. M. P. N. ["Immanuel Celebrabo Mei Peramabile Nomen"], J. P. Ragnensjö? J. O. Wallin.)

Sjunges som N:o 198.

427. O Gud! dig ware lof och pris, Att du har, lika huld som wis, På ljus och mörker skilnad satt, Swaraf är worden dag och natt.

2. När wi ha anlagt dagen rätt Till goda werk på bästa sätt, Är natten gjord af dig dertill Att du oß ro förläna will.

3. Ej tackar jag dig Herre! blid För ro i nattens flydda tid. Ej skräck och plåga har mig wäckt, Ej dödens mörker mig betäckt.

4. War och hos mig i denna dag Och led mig efter ditt behag. Din gode Ande styre mig, Att jag ej wika må från dig.

5. Styrk mig i alla goda verk, J tro och hopp mitt hjerta stärk. Gif stadigt sinne, tåligt mod, Af din hugswalans Ande god.

6. Behåll i mig till ändan wäl En ren och obefläckad själ; Från wällust, högmod, flärd, o Gud! Mig böj till lydnad för ditt bud.

7. Beskydda konung, folk och land Och led oss alla wid din hand; Låt oss få njuta frid och ro Och i all trefnad sammanbo.

8. Förtrolig wänskap öf och stärk, Förtag allt ondt och afundswerk. Förlän till nödorst dagligt bröd, Att wi ej lida timlig nöd.

9. Men gif oss helst hwad nyttigt är Till själens wälfärd Herre! kår, Gif tillwärt, framgång, kraft och sthgd Af janning, ära, tuft och dygd.

10. Min nästa, som är stadd i nöd, Gör bistånd, Jesu! för din död. Med tröst till de betrykta kom Och wänd de wilseförda om.

11. När jag från werlden wandra skall Och lemna wedermödans fall, O, gif mig då en salig fröjd, En ewig ro i himlens höjd!

(S. Spegel † 1714, J. D. Wallin.)

Sjunges som N:o 419 eller N:o 206.

428. S warmed skall jag dig lofwa, Min Gud och Fader blid, Som lät mig roligt sofwa Och wakna upp med frid! Si natten är förbi, Sin klarhet solen sprider, Och du i alla tider Mitt hopp och sthdd will bli.

2. Anamma mina böner Och tänk på mig i nåd, Att jag ditt bistånd röner J allt mitt råd och dåd, Ledsaga och min fot, Att jag går rätta vägar Och ingen handel plägar, Som är dig, Gud! emot.

3. När jag nu åter sthndar, Att gripa an mitt fall, Hjelp mig att jag ej sthndar, Fräls mig från olycksfall; Låt hwarje godt beslut, Till nytta för ditt rike, För mig och för min like, Med framgång föras ut.

4. De trogna herdar skicka, Som akta på din hjord, Samt henne wedergwicka Med Jesu rena ord; Förlän oss ro och frid Och håll oss wid det ena, Att wi dig troget tjena J all vår lefnadstid.

5. Vår konung wäl bewara Och skydda med din hand,
Hans lifstid länge spara Till hugnad för vårt land, Hjelp
honom, Herre! god Sin spira rättwist föra Och fienden för-
störa Med wäldigt hjeltemod.

6. För fiender och wänner, O Herre! jag dig ber, Som
allas tillstånd känner, Att du dem nåd betar. Du är mot alla
god; Men om, till warning, händer Att sorger du oss sänder,
Så gif oss tålmod.

7. I medgång lär mig waka Mot lustars öfwerdåd, I
motgång ej försaka, Att hoppas på din nåd, Då är jag trygg
och nöjd Och wet, ehwad mig händer, Att allt för mig du wän-
der Till salighet och fröjd.

8. När jag skall hädanwandra Af denna jemmerdal, Gif
mig bland fromma andra Ett rum i glädjens sal, Att jag till
ewig tid Må med en änglatunga Dig pris och ära sjunga.
Min Gud och Fader! blid.

(H. Ekman † 1718, J. O. Wallin.)

429. Waf upp, min själ! gif ära Din Gud och Fader
fära, Han, som allt godt oss gifwer. En wäf-
tare oss blifwer.

2. Jag trygg mig nederlade, Th wård han om mig hade;
Mig mörkrets magt begärde, Men Gud mig ro beskärde.

3. Ja, Fader! hwad kan qwälja Den du till barn täcks
wälja? Han, tryggad i ditt sköte, Förbidar dagens möte.

4. "Mitt barn!" du sade, "hwila! Ho kan dig öfwerila?
Sof wäl, förutan wåda, Dagsljuset skall du skåda?"

5. Och nu du mig benådat, Att än jag solen skådat; För
nöd du mig befriat Och lif och hopp förnyat.

6. Jag kan ej rätt dig lofwa, Dock frambär jag min gåfwa;
Den röfelse, jag gifwer, Min sång och suckan blifwer.

7. Förjå mig det jag beder, Du ser i hjertat neder Och
finner att jag hafwer För dig ej bättre gåfwor.

8. Du wärdes sjelf fullända Ditt werk på mig, och sända
Den, som mig alla dagar Hugswalar och ledsagar.

9. Min gerning nådigt skåda, Hjelp du det bästa råda, Låt
upphof, fortgång, ända, Allt till din ära lända.

10. Välsigna mig och skydda, Mitt hjerta blif din hydda;
Låt ditt ord min spis wara, Till des jag hän skall fara.

(P. Gerhardt † 1676, H. Spengel, J. O. Wallin.)

Sjunges som N:o 55.

430. **W**af upp, min själ! och war ej sen, Ty solen nu
sitt blida sten Begynner åter wisa. Gud haf-
mer mig i natt betäckt, Med sitt beskydd, och mig uppväckt, Ty
bör mig honom prisa. Hjertelig Will jag mig Derför gläda
Och framträda Med min gåfwa Och Guds nåd och godhet
lofwa.

2. Ej fins ett offer Gud så kärt Och Herrans wälbehag så
wärdt, Som en andäktig tunga, När den hos en botfärdig själ
Af Andans nåd upplifwas wäl Att bedja och lossjunga, Så-
dant ljud Till vår Gud Skall framföras Och bönhöras; Det
skall hinna Till hans thron och nåde finna.

3. All djur på marken fröjda sig Och på sitt sätt lossjunga
dig, Du store werldens Herre! Hwar fogel sjunger dig till
pris, Hwar träd, hwar blomma, på sitt wis, Det större med
det smärre. Jag har fått Mera godt, Större gåfwor, Bättre
hafwor, Än de alla; Ty bör jag dig mer åkalla.

4. Din omsorg har ledsagat mig, Så underbar som nåde-
lig, Allt ifrån moderlifwet. Du war min enda hjälp och tröst,
När jag låg wid min moders bröst, Och mig af nåd du gifwit
Lif och lem, Hus och hem, Mig förswarat, Mig bewarat Från
elände, Der jag sjelf ej faran kände.

5. Men dyrast är den nåd, o Gud! Att du mig gifwit dina
bud Och låtit mig så weta Den tro, som själen frälsa kan,
Den pligt, som fordras af hwar man, Som will en kristen
heta: Tagit mig Nådelig I din kyrka, Dig att dyrka, Och att
höra Ordet, som kan saliggöra.

6. Min Frälsare! den nådekraft, Ditt ord och din förso-
ning haft, Jag salig rönt och njutit, Då jag i dopet twäddes
ren Utaf min synd, och ofta se'n, När wid ditt bord jag sutit.
Jag har sport Hwad du gjort Till att frälsa, Gifwa helsa
Dem, som förja Och ett nytt lif wilja börja.

7. Ett lif, som af dig sjelfwan är, Och gör att wi dig
komme när Igenom trona rätta, Ett lif, som öfwas allan tid
I hopp och kärlek, fröjd och frid, I kyshet: och allt detta Bör

mig wißt, Jesu Krist! Till din ära Både lära Och bewisa,
Och ditt namn sålunda prisa.

8. På det jag nu deß bättre må Ett sådant heligt mål rätt
nå, Will du mitt lif föröka Och unna mig så mången dag,
Ja, dagligt säga mig din lag, Att jag må kunna söka Det som
är, Jesu kär, Af dig funnet Och dyrt wunnet Med din pina:
Ewig ro för själen mina.

9. Ty tackar jag, o Herre! dig Att du will lemna tid åt
mig Och än med domen dröja, Att jag min lefnad bättre må
Och framgent större krafter få Att så mitt hjerta böja, Som,
o Gud! Dina bud Mig befalla Och öf alla, Som förtröste
På dig, som öf återlöste.

10. Förlåna mig din Andas nåd, Som gifwer mig de
bästa råd Hur jag min tid skall lefwa, Att jag mot werldens
syn och flärd, Swari hon fallen är och snärd, Må stadigt
kunna sträfwa! Styrk du mig Kraftelig Till att wandra
Ej som andra Röttets trålar, De der dräpa sina själar.

11. Men låt mig, som ett ljusets barn, Se och undwika
alla garn, Som satan för mig ställer; Ja, låt mig aldrig
glömma bort Att lefnadstiden är så kort Och likwäl mycket
gäller; Ty bör mig Flitelig Nyttja dagen. Höra lagen,
Som kan lära Det, som ländar till din ära.

(G. Spegel † 1714, J. O. Wallin.)

Sjunges som No 187.

431. Wi tacke dig Så hjertelig, O Gud och Fader!
käre, Att wi, så wäl Till kropp som själ,
Helbregda, styrkta äre.

2. Särdeles att I denna natt Wi öf fått trygge sofwa
Och nu förmå I ditt hus gå, Dig gladelig att lofwa.

3. Wi bedje än Att du igen Öf må i dag bewara Och
med din magt, Din änglawakt, Öf hjälpa i all fara.

4. Upplys vår själ Och lär öf wäl Din helga wilja
känna, Att wi i dag Till ditt behag Må håg och gerning
wända.

5. Vårt kött förwißt Och werldens list Will öf till syn
bedraga, Men war öf när, Öf tillflykt lär Wid Jesu kors
att taga.

6. Vi gifwe dig Lydaktelig Båd' lif och själ i händer;
Th, hwad du will Dß skicka till, Dß wißt till wälfärd länders.

7. Wår öfwerhet Med trofasthet Vi dig ock nu besalle;
Gif henne ro Och låt oss bo I frid och hugnad alle.

8. Låt wattungöd Och ond bråddöd, Krig, pest och hunger
wika Från detta land. Rädd fadershand Till fattiga och rika.

9. Gif allom nåd Och goda råd, Som land och stad
regera, Att allt går rätt Och på ett sätt, Som länders till
din ära.

10. Hjelp hwar för sig, Så kristelig Sitt fall på jorden
sköta, Att wi också Hwarandra må I himlens glädje möta.

(G. Spegel † 1714, J. O. Wallin.)

Aftron=psalmer.

Siunges som N:o 198.

432. O Gud! som allt med wisshet styr, Haf tack för
hwarje dag som flyr, Hwart steg som mig i
Jesu namn För närmare din fadersfamn.

2. Si, jag en främling är och gäst, Som icke här min
boning fäst, Men fristad i ditt hägn begär, Hwar gång en
dagsled slutad är.

3. Wälsigna kroppens hwilotid, Men gjut ock i min själ
din frid: Ransaka mig, min Gud! och säg, Om jag är stadd
på lifwets wäg.

4. Ack, att jag rätt ödmjukat mig, Lif publikanen, inför
dig, Lif samariten, understödt De arma lifar, som jag mött!

5. Ack, att i Jesu spår jag gått Och korsets börda ej för-
smått, Ack, att jag med de pund, du länt, Dig Herre, from
och tålig tjent!

6. O du, som mina brister wet, Jag flyr till din barm-
hertighet, Och tror att du, för Jesu skull, Till mig än skådar
färleksfull!

7. Låt mig i detta ljuswa hopp Få somna in och wakna
opp, Och ledas troget wid din hand Hem till mitt rätta
fadersland.

(J. O. Wallin † 1839.)

433. När allt omkring mig hwilar, Till dig min ande
ilar, O Gud! och lofwar dig, När werldens

larm försvinner Och jag mig ensam finner, Är du, Barmhertige! hos mig.

2. När mörker jorden höljer Och all dess prakt fördöljer, Jag till ditt rike ser; Jag ser det kring de dina Af nåd och fanning skina Ut i ett ljus, som ej går ner.

3. Det ljuset när mig blifwer, Då natten mig omgifwer; Derwid jag somnar in, Derwid jag vaknar åter, Så länge du mig låter Här fostras, att bli ewigt din.

4. Låt mig din nåd ej sakna, Tills jag en gång får wakna, Der sjelf du solen är, Der jag på dig blott aktar, Ditt anlete betraktar Och kommer dig allt mera när.

(F. M. Franzen † 1847.)

434. Så går en dag än från vår tid Och kommer icke mer, Och än en natt med Herrans frid Till jorden sänkes ner.

2. Men du förblifwer den du war, O Herre! full af nåd, Och våra nätter, våra dar, Du tecknat i ditt råd.

3. Trygg i din vård jag lennar mig, När solen från oss flyr; Och gladt till jag prisar dig, När dagen åter gryr.

4. Men om det stilla dödens bud I denna natt jag hör, Gif mig den tröst, att din, o Gud! Jag sefwer och jag dör.

(J. F. Herzog † 1699, Ch. F. Meander, J. O. Wallin.)

Sjunges som N:o 77.

435. I min stilla hyddas sköte Kommer, efter Guds behag, Hvilan åter mig till mitt möte På en väl försluten dag. Gudi ära för allt godt Som har blifwit här min lott, Af, att jag så wißt fullgjorde, Glad och tacksam, hwad mig borde!

2. Men hwad finner jag väl skrifwet I min öppna samwetsbok? Har jag fromt och undergifwet Tagit på mig Jesu of? Har jag kärleksfullt och ömt Om min swaga like dömt? Har jag hjälpt min arma nästa, Och ej sökt blott eget bästa?

3. Har jag skaffat gagn på jorden? Sökt att ofra med mitt lån? Är väl werlden bättre worden Genom mig i någon mån? Är wid denna dagens slut, Sjelf jag bättre än förut? Eller finner du mig, Herre! Lika syndig, om ej värre?

4. Ack! der menskor skuld ej finna, Är för dig dock mycken skuld. Vär mig rätt min frid besinna, Gode Gud! och blif mig huld. Nåd i Jesu namn du böd, Må af hans förtjenst och död, Tron uti mitt hjerta verkas Och på goda frukter märkas!

5. Så af nåd jag tillgift eger, Så af nåd jag eger hopp, Att i morgon från mitt läger Stiga än med glädje opp; Och när helst det tackes dig, Gud! att hädanfalla mig, Du det barnet ej förskjuter, Som sig till ditt hjerta sluter.

(J. D. Wallin † 1839.)

436. Din sol går bort, men du blir när O Gud du alltid hos oss är; I mörkret ser du oss ännu, Och när vi sofwa, vakar du.

2. Allt hwilar under Herrans hand, Som hägnar både stad och land; Och till de goda barnens ro, Hans goda änglar hos dem bo.

3. Sött sofwer den, som fruktar Gud Och wandrar efter Herrans bud; Med glädje står han upp igen Och prisar Gud, sin far och vän.

(F. M. Franzen † 1847.)

Sjunges som N:o 200.

437. Jag i tyfsta skuggors timmar, Herrans lof förkunna skall: Himlen af hans klarhet glimmar, Jorden är hans fotapall. O min tro, du själen öga! Skåda den, som på det höga Dessa sköna sacklor satt, Att oss leda i vår natt.

2. Skrif på fästet, klara måna! Skaparns milda majestät, Och ditt bloß åt natten låna, Att vi der och se hans fjät. Gläns utöfwer berg och dalar; Allt om Herrans under talar. Kläd i silfwer flod och fält; Öfwer allt sin thron han ställt.

3. Ack, så nära, mig så nära Är du då, Därlige! Fast mitt öga ej kan bära Glansen af ditt anlete, Fast min tanke dig att fatta Fåfängt skall sin winge matta, Beswer jag och rörs i dig, Gud, min Gud! så nära mig.

4. Din är jag, när jag uppvaknar, Din när jag och går till ro; Och det ljus, som här jag saknar, Bidar jag med stadig tro. Jag i stilla andakt tiger, Men min längtan högre stiger An dit alla stjernor nå, An dit alla tankar gå.

(E. Vindschöld † 1690, J. D. Wallin.)

438. Den ljusa dag framgången är Och natten re'n oß
höljer; Men, nådesol! blif du oß när, Du som
ditt sten ej döljer: Blif oß när o Herre Jesu!

2. Du är den trogne wäktaren, Som kan oß wäl bewara
Och hjälper oß i frestelsen Och i all nöd och fara. Blif oß
när, o Herre Jesu!

3. Du är vårt wärn, vår fasta borg, När wi ditt namn
åfalla, Och i din mäktiga förjorg Wi trygge oß befalla, Blif
oß när, o Herre Jesu!

4. Låt oß ock, i vårt stilla bo, I natt din wård ej sakna:
Förläna oß en ostörd ro Och låt oß glade wakna. Blif oß
när, o Herre Jesu!

5. Så wilje wi till dig med fröjd I morgon hjertat lyfta,
Och till vårt mål i himlens höjd Med all vår wandel lyfta.
Blif oß när o Herre Jesu!

(S. Chr. Sthen † kort efter 1603, ? — J. O. Wallin.)

Sjunges som N:o 206.

439. Nu är en dag framliden Och natt tillstundar wißt;
Från oß är solen skriden: Blif när oß, Jesu
Krist! Förlän en stadig tro Och städse oß bewara, Att wi må
utan fara Gå till vår nattero.

(E. Columbus † 1679, J. Swedberg.)

440. Nu hafwer denna dag, Allt efter Guds behag,
Sin ända äfwen nått, Och natten, sömnens
wän, Har nu för oß igen I ljusets rum uppstått.

2. O, store Herre Gud! Hvars röst och stränga bud Allt
lynda måste här, Dn skapte dag och natt: När dagen gör mig
matt, Mig natten ro beskär.

3. O Gud! mig ej försmå, Låt mig din nåde få, Ty jag
är swag och trött, Men mörkrets magt är stor, Dock du i
höjden bor, Gör att jag sofwer sött.

4. Min' ögon slutas till, Din ängel, blid och mild För-
ordna du åstad Att hålla trogen wård Och stänga fastan gård
Omkring min hwilofstad.

5. Min kläder klädas af: Min synd, o Gud! begraf I
Kristi sidofår, Så skall min skröplighet Bli wänd i härlighet,
När jag af jord uppstår.

6. Hur glädligt skall jag då Inför ditt anse! stå Uti en härlig skrud, Och sjunga dig med fröjd Uti din himmelshöjd, Min Herre och min Gud!

(S. Columbus † 1679, J. O. Wallin.)

Sjunges som N:o 104.

441. Nu denna dag förliden är. Jag dig, o Gud! mitt lof hembär För all den nåd, jag njutit har Så denna dag, som alla dar.

2. Men ack! förlåt hwad, glömskt och swag, Jag brutit mot din helga lag, Och låt mig nu och allan tid Förnimma, att du är mig blid.

3. Uti din hand med tro och hopp Befaller jag min själ och kropp; Uti ditt namn jag somnar in, Förnöjd och wiß, att jag är din.

4. Din helge ängel blifwe när Och drifwe från mig satans här! Beskräma mig, för Kristi skuld, War mig ditt barn, o Fader! huld.

5. Låt mig, om det dig täckes så, I morgon frisk och sund uppstå, Men om i natt du kallar mig, Så låt mig wakna säll hos dig.

(J. Leo [omtr. 1607, P. Brast,] J. O. Wallin.)

Sjunges som N:o 433.

442. Nu hwilar hela jorden Och lusten mörk är worden, Snart werlden sofwer sött, Men dig, min själ! bör waka, Att bönen's fötma smaka Och i din andakt ej bli trött.

2. Sitt ljus nu solen döljer, Och natten öfwerhöljer Det stora lustens tjäll; Min sol, o Jesu! wisa Din nåd, som kan upplysa Min själ uti den mörka qwäll.

3. Nu hafwer dagen ända Och stjernor börja tända Sitt dägeliga ljus: O Gud! låt mig också komma Dit alla själar fromma Så skina i din himmels hus.

4. Till sömn jag mig bereder, Bortlägger mina kläder, En hamn af dödlighet; Låt Jesu! själen hwila I dina sår, och skyla Sin brist med din rättfärdighet.

5. Dagsbördan tynger neder Min kropp och mina leder, Att de betarfwä ro; Ack, Jesu! låt mitt hjerta Från syndens tyngd och smärta Snart lösas och få hos dig bo.

6. När sömnen mig nedtrycker Och mina ögon lycker, O Gud! haf wård om mig; Ditt milda fadersöga Se neder af det höga, Att jag må hwila tryggelig.

7. Låt oro mig ej wäcka Och ingen nöd försträcka, När jag nu somnar in, Men dina änglar bliwne När mig och hädandriswne Hwad som kan störa hwilan min.

8. Hwad jag i dag har syndat, Af werldens flärd förblindad, O Gud! förlåt mig det; I Jesu namn jag beder Att du mig alltid leder På lifwets wäg, i Jesu fjät.

9. Gif att jag icke jäfnar I morgon, när jag waknar, Din milda allmagts-hand, Som mig i alla dagar Beskyddar och ledjagar Omfider in i lifwets land.

(P. Gerhard t 1676, H. Spegel, J. D. Wallin.)

Sjunges som N:o 126.

443. War nu redo, själ och tunga, O mitt hjerta! redo war, Att tillbedja och lofsjunga Gud, min Gud, min himlasar; Att af honom jag så wäl Skyddad är till kropp och själ, Att jag, i hans hägnad tagen, Ock framlefwat denna dagen.

2. Loj och pris jag will hembära Dig, barmhertighetens Gud! För all tröst af nådens lära, För allt ljus af lagens hud. Pris ske dig för dagligt bröd, Kraft i möda, hjälp i nöd, Lättnad i min dags bekymmer, Hwila när des aften skymmer.

3. Pris ske dig, ja, ewigt store, Gode Gud uti ditt namn Sig min sista suck förlöre, Då jag somnar i din famn. I din nåd och ditt förswar, Herre! nu jag en och hwar, Wän och owän, mig och alla, Will af hjertat anbefalla.

4. Herre! hela riket akta, Led vår konung i ditt ljus, Dina änglar sänd att wakta Hans regering och hans hus, War hans tröst uti all sorg, I all nöd hans fasta borg; Styr hans råd med dinom ande, Styrk hans magt till watt'n och lande.

5. Högste Gud! ack, wärdes höra Hwad ditt barn nu bedit har. Jesu! din förtjenst kan göra, Att jag får ett nådigt swar. Helge And! jag beder dig, Wärdes mana godt för mig. Ja, jag tror det skall så hända, Ty will jag med amen ända!

(J. Rist t 1667, C. Dahl, J. D. Wallin.)

Wid åstonsflämningen.

Sjunges som N:o 33 eller 392.

444. Min hwilotimma ljuder En gång den sista gång,
 Och mig i jorden ljuder En bädd så kall och
 trång. Dock den mig ej försträcker: Så sött jag sofwer der,
 Tills Herrans röst mig väcker, Då ingen natt mer är.

2. Men, Herre Gud! bewara Min själ, till ewig tid För
 syndafömnens fara, För werldens falska frid, Här hjälp mig
 att fullkomna Mitt wärf med tro och hopp, Se'n kan jag
 roligt somna Och stå med glädje opp.

(F. M. Fränzen † 1847.)

15). Före och efter måltiden.

Sjunges som N:o 53.

445. Sfrån min födslotimma Du förjt, o Gud! för mig
 Och låtit mig förnimma Din hjälp så underlig.
 Jag ser din kärlek strömma: O, må jag aldrig glömma Dig
 tacka för allt godt! ;,:

2. När du mig täcks förlåna Så mycken nåd, o Gud!
 Hjälp mig och rätt dig tjena Och wörda dina bud. När glad
 mitt bröd jag äter, Gif att jag ej förgäter Den torstiges
 behof! ;,:

3. Dig, Herre! må wi prisa: Du oß beredt vårt bord.
 Ack, wärdes och bespisa Vår själ med lifwets ord. Din Ande
 när oß blifwe Och oß omsider gifwe En ewig fröjd och ro. ;,:

(S. Hjerten † 1835.)

Sjunges som N:o 481.

446. Dig prise wi, o Herre! du som äter Din faders=
 hand för dina barn upplåter: Må våra hjer=
 tan, som af dig förnöjas, Till dig upphöjas!

2. Allt lefwande med wälbehag du mättar, Allt lidande
 med huld försorg du lättar; Du gifwer styrka, lif och fröjd åt
 alla, Som dig åfalla.

3. Må den wälsignelse, du täcks beskära, Med tacksamt
 sinne njutas till din ära, Och, måttligt njuten, nya krafter
 föda, Till nyttig möda!

(J. A. Cramer † 1788, J. O. Wallin.)

447. Herre! du för oss i nåd Öppnat hafwer ditt förråd:
Dryck och spis åt oss du räckt, Och du styrkt och
mederqweckt; Själ och kropp du dagligt när Och hwad godt
och nyttigt är Och din milda hand beskär.

2. Pris sje dig för dagligt bröd! Må wi ej med öfwerflöd,
Wällust, hårdhet, öfwerdåd, Och förshnda mot din nåd. Skänk
oss frid, förnöjsamhet, Lycka, sundhet, enighet, Sist en ewig
salighet!
(J. D. Wallin † 1839.)

C). Med afseende på de yttersta tingen.

1). Lifswets forthet och dödens wijsheit.

David. 39.

Sjunges som N:o 33.

448. Gud! lär mig dock besinna, Hur snart mitt lif för-
går, Lifsom en ström förinna Deß dagar och
deß år. Om flera eller färre Ät mig du mätte ut, De lifna
dock, o Herre! En flyktad dröm till slut.

2. Si, jordens slägter falla Som stoft till jorden ner:
Hur äro de dock alla En skugga och ej mer! De sika, de arbeta,
Betänka ej sitt fall; De samla, och ej weta Ho det anamma skall.

3. Hwarwid kan jag mig tryggga? På dig förtröstar jag,
Och lägger glad tillrygga Min väg för hwarje dag. En gäst,
lif mina fäder, Jag föres wid din hand Och gränsen snart
beträder Till mina fäders land.
(J. D. Wallin † 1839.)

449. Snart döden skall det öga sluta, Som länge for-
gens tårar göt; Snart skall mitt stoft sin hwila
njuta Och frid i jordens lugna sköt.

2. Men i den stund, då dödens smärta Mig omger med
sin ryslighet, O, då gör känbar för mitt hjerta, O Jesu! din
barmhertighet.

3. När rösten, skälfwande och bruten, Afkallar, Frälsare!
ditt namn, O, sträck mot mig i dödsminuten Din hulda, bro-
derliga famn.
(Anna M. Lenngren † 1817.)

Sjunges som N:o 99.

450. Åh, att i synd wi slumre bort Ett lif, så wigtigt
och så kort, Och glömme för ett timligt wäl,
Att samla skatter för vår själ!

2. Betänk då hwad din frid tillhör, O meniska! bed och bättring gör. I dag du kallas af din Gud; Härnäst dig kallar dödens bud.

3. Då upphör magt och rikedom: Du måste fram för Herrens dom. All werlden der, o syndaträl! Ej frälsa kan din arma själ.

4. Väl den, som följer Jesu röst Och hafwer i hans ord sin tröst, Till hans förtjenst sin tro och lit, Och brinner af hans andas nit!

5. Ej jordisf sorg hans sällhet stör, Han lefwer nöjd, och lugn han dör, Förwisfad att i Jesu namn Få slutas i sin faders famn.

6. O Jesu! du, som med din död Har frälsat mig från ewig nöd, Gif att beredd och glad jag må Min sista stund till mötes gå.

7. I tro och kärlek mig bered Och i din Andas ljus mig led, Att jag fullborda kan mitt lopp Med samwetsfrid och saligt hopp.

8. För döden jag ej fruktan bär, När jag med dig förenad är: Med glädje, när du kallar mig, Min frälsta själ skall gå till dig.

(C. G. Casse! † 1866.)

Sjunges som N:o 386.

451. Mina lefnadstimmar stupa Mot det stilla målet ner. I det tyfsta, mörka, djupa, Sjunka de allt mer och mer. Dagen, som i skymning skrider, Går för mig ej upp igen: Herre! blif mig när: det lider Snart, af! snart till aftenen.

2. Snart från allt hwad lifwet eger, Går jag bort att, kall och stum, Sofwa på mitt tränga läger I mitt låga hwilorum; Öfwer mig den gamla lagen Bjuder snart wid mullens fall: Meniska! du af jord är tagen Och till jord du warda skall.

3. Är jag färdig, är jag mogen? Har jag under dagens tid Werkat tålig, from och trogen, För den goda nattens frid? Har jag, när mitt hjerta brister, Något stöd för hoppet qwar, Någon tillslykt, när jag mister Allt hwad här min glädje war?

4. Af! i jordens stilla sköte Multnar blott en wanskelig fropp: Anden kallas till ditt möte, Båfwande ur gruset opp.

Han skall för din domstol ställas, Att wid ewighetens dag, Pröfwad, dömas, wedergållas Efter helighetens lag.

5. Domare! jag är ej färdig Att för dina blickar stå: Fader! nåd, jag är ej värdig Att de jällas krona få. Ofra fängslad utaf werlden, Har jag glömt mitt janna wäl: Lustarne, begären, slården Hafwa rådt uti min själ.

6. O, jag finner, o jag känner Huru arm och swag jag är: Ära, nöjen, skatter, wänner, Allt mig öfwergefwär här. Sköra wänskap, som jag knutit! Usla skatter, som jag öft! Tomma nöjen, som jag njutit, Falska ära, som jag söft!

7. Gud! misfunda dig, jag beder, Som ett willadt barn sin far: Mycket mig ej i grafwen neder Uti mina halfwa dar; Slut mig ej i dödens fjättra, Innan döden blir min wän! Jag har mycket att förbättra, Mycket att begråta än.

8. Men förgäfwes jag begråter Mina dyra, flydda år: Tiden kallas icke åter, Skulden ensam återstår. Nej, till korsets fot jag dignar, Herre! styrk min swaga tro. Jag behöfwer och wälsignar Rådens kraft till hjertats ro.

9. O, jag känner, o, jag finner, Huru stor din kärlek är: Råd i Jesu blod jag winner, Frid hans anda till mig bär. O! så lär mig troget göra, Tåligt lida hwad du böd, Dig tillita, dig tillhöra, Gode Gud! i lif och död.

10. Du, som ser hwad jag besluter, Du, som wet hwad jag förmår, Du ditt werk ej själf förskjuter, Du min suckan ej försmår, Herre! du will ej fördöma Den som flyr till korsets fot, Men för Jesu skull förglömma Hwad jag brutit dig emot.

11. Må, o Gud! för dina lagar Jag mig böja trygg och nöjd; Will du skifta mina dagar Än åt lifwets qwal och fröjd, Eller snart min ande skilja Ifrån stoftets tunga band, Gode Fader! ske din wilja, Jag mig lemnar i din hand.

(J. O. Wallin † 1839.)

452. Jag går mot döden, hwart jag går: Min wäg bland dolda skiften Må löpa jemnad eller swår, En bär den dock till griften; Jag har ej annat wal. Igenom fröjd och qwal Min gång sig närmar till min bår; Jag går mot döden hwart jag går.

2. Jag går till himlen, hwar jag går, Om Jesum blott jag följer, Min själ af honom kronan får, Då grafwen stoftet

höljer. Jag gör ett saligt wal: Igenom dödens dal Min gång är trygg i Jesu spår, Jag går till himlen hwar jag går.
(G. A. Brorson † 1764, J. O. Wallin.)

453. Mensta! o, hwi dröjer du? Ser du ej hur tiden
ilar? Några ögonblick ännu, Och du i det
tysta hwilar. Mensta! om ditt hus bestyr: Dagen sjunker,
tiden flyr.

2. Jes, som du i döden snart, Dödlige! har lefwa welat.
Allt hwad du af lyckan spart, Allt hwad werlden åt dig delat,
Ingen tröst dig då beskär: Detta goda ditt ej är.

3. Men har du ett hjerta blott, Som i Jesu blod är renadt,
Som är kärleksfullt och godt Och med Gud i tron förenadt,
Då har du i döden frid Och en skatt för ewig tid.

4. Bed att Herren, ewigt god, Så ditt hjerta wärdes dana;
Waka på ditt kött och blod, Strid mot werldens onda wana.
Sörj ej se'n hur snart du dör: Herren förja will därför.

5. Wandra till din graf och lär Att din dödlighet betrakta!
Säg: "jag här en främling är; Herre! lär mig derpå akta,
Och med nådig fadershand För mig fram till lifwets land."

(C. F. Gellert † 1769, J. O. Wallin.)

Sjunges som N:o 173.

454. S lefwerhets bekymmer sänkt, Du ser ej huru oför-
tänkt Din dag till skymning strider. Du tror
dig säker, stark och wis, Du jagar efter jordens pris Och om
deß torfwor strider. O menniska, o menniska! Till aftenen
det lider.

2. Och när du sträfwar här som bäst, Så nalkas en ej
bjuden gäst: Wi honom döden falla, Då bryts den säkres
öfwerdåd, Den wise månde sakna råd, Den starke måste falla.
O menniska, o menniska! Han nalkas dig och alla.

3. "Bestyr," han ropar, "om ditt hus! Du måste dö, och
solens ljus För dig ej mer sig tänder. Farwål åt hela werl-
den säg; Du måste wandra nu den wäg, Der ingen återwän-
der. O menniska, o menniska! Befall dig Gud i händer."

4. Då skall ock du, af werldens pratt, Deß rikdom, ära,
lust och magt Förnimma hela slården. För Kristi domstol

frågas ju, Dyrt köpta själ! hwem tjente du, Din Herre eller werlden? O menniska, o menniska! Betänk den dyra färden.

5. En port är wid, en väg är bred: Den bär i afgrunds-
djupet ned, Och många der förswinna. En port är trång, en
väg är smal: Den bär till himlens fröjdesal, Men få den
vägen finna. O menniska, o menniska! Ditt wal i tid besinna.

6. Så fly till Jesu nåd och bed, Med tro och kärlek dig
bered I frid att hädanfara. De arma fød, de nakna kläd, De
swaga stärk, de sorgsna gläd Och få din tro förklara. O men-
niska, o menniska! Du inför Gud skall svara.

7. Och när du fullgjort detta allt Med redlig håg, som
Gud befalt, Så säg med ödmjukt sinne: Jag är, o Gud, min
Frälsare! Blott en onyttig tjenare, Men nad på rätten winne.
O Jesu Krist, o Jesu Krist! För din skull nåd jag winne.

(L. P. Gothus † 1646, J. O. Wallin.)

2). Längtan till det himmelska och ewiga wid be-
traktande af werldens såfänglighet
och onda wäsende.

Sjunges som N:o 76.

455. Allt hwad wi på jorden äge, Det är allt förgäng-
lighet: Allt, hwad wi här älska pläge, Är dock
blott såfänglighet. Som en ström wår tid förrinner, Som en
dröm wårt lif förswinner; Men på denna wanfslighet Följer
själens ewighet.

2. Såsom månans nya dager Tändes, wäger, fyller sig,
Äter skiftewis aftager Och förswinner slutelig: Alltså är och
all wår handel En ostadig wexelwandel. Werldens lycka af-
wenjå Lika litet plär bestå.

3. Sol och stjer or, luft och wäder, Jorden, tiden, växter,
djur, Allt om en förwandling qwäder: Bräcklig är all tings
natur. Frost och regn och källd och heta Stadigt i sin werling
streta; Koppar, jern och hårda sten Af förändring lida men.

4. Ack! hwad kan oss nyttigt wara Denna werldens stora
gods? Kan det skyddas från lifsfara, Kan det göra glad till
mod? Nej, den werld så skön wi finna Skall med all sin
lust förswinna: Ja, hon gör i hjertat qwal, Gifwer sorger
utan tal.

5. We den, som här ewigt blifwer Skadd och sårad till sin själ Och ej synden från sig drifwer, Utan är desß arma träl, Sig dermed från Gudi wänder, Ger sin själ i jatans händer, Ack! hwar fins så riker man, Som den igenlösa kan?

6. Allt, hwad här wi älska mände, Swinner när wi tänka minst; Gör oss alltså sorg och wände Den förmente werldens minst; Men den werldslig lust föraktar, Himmelriket eftertraktar, Han är rik och wäl förnöjd, Har i Gud en ewig fröjd.

7. Ty låt oss nu städs besinna Denna werlds ostadighet, Att här intet är att winna: Allt är idel wansflighet, Wåra troppar döden trycker Och i mörka grafwen rycker; Själen hafwer här ej ro, Måste bort, när minst wi tro.

8. O, min Jesu! lär mig blifwa From och wiser, så att jag Må besinna, aktning gifwa, Huru allting dag från dag, Läger af och sig borthastar! Och när döden mig fullkastar, Tag mig till dig, Herre! får Der en stadig glädje är.

(P. Brast [† före den 30 Mars 1691], J. O. Wallin.)

456. Far din wäg, du onda werld! Med din oro, synd och flärd, Ingen skall min själ förmäna Till den helga himmel gå, Der för Jesu skull allena Herrans trogna arfwet få.

2. Far din wäg, du grywa werld! All din lust är idel flärd. Mig förbidar i det höga Fröjd af inga skiften störd, Sedd af intet jordiskt öga, Ej af jordiskt öra hörd.

3. Far din wäg du stolta werld! All din ära är blott flärd. Ut min ande, snart förklarad I de ewigt jällas frets, Årans krona är förwarad, Är i Herrans hand tillreds.

4. Far din wäg, du falska werld; Ack, din wänskap hjell är flärd. Jesus mig ej öfwergifwer, Lofswadt ware Jesu namn: Der han är, jag äfwen blifwer: Snart jag slutes i hans famn.

5. Onda werld! jag skiljer mig Utan saknad snart från dig. Till min Jesus will jag komma, Jesus will jag höra till: Bland hans änglar och hans fromma Jag för ewigt wara will.

(J. Dwirsfeld † 1686,

A. Petri, A. Amnelius, J. Swedberg, J. O. Wallin.)

457. Ak! hwad är dock lifwet här? Hemmer, plåga, stort besvär. När som bäst det varit har, Wedermöda blott det war.

2. Ak! hwad är vår korta tid? En beständig kamp och strid, Der den ena på allt wis Är den andres plågoris.

3. Ak! hwad är vår gudlighet? Idel ofullkomlighet: Ingen kan dermed bestå, Om Gud will till rätta gå.

4. Ak! hwad är dock gods och gull? Det ej annat är än muß. Rif i dag, i morgon arm: Begge föda sorg och harm.

5. Ak! hwad är högt stånd och fall? Wådlig brant, der man gör fall. Afund följer ära åt, Dro gömmes under ståt.

6. Ak! hwad är dock menßlig gunst? Blott ett töcken; röf och dunst. Gläd dig ej af wänner mång: Bröders trohet är ej lång.

7. Ak! hwad är vår medgång blid? En försåtlig sjukdomstid, Hwilken mången själ förgör Och i ewig wända för.

8. Ak! hwad hat och afund led Dß här söker störta ned; Här är wrede, der förtal, Dngd förtryckt och ära fal.

9. Ak! hwad frankhet och besvär Plågar oss som tidast här; Ingen lem man nästan har, Den ej någon plåga drar.

10. Men hwad är de frommas död? En god ända på all nöd. Som en wän han dem ur qwal Förer i Guds glädjesal.

11. Det allena gör mig nöjd Att jag snart i himmelshöjd Wäntar trygg den fröjd att nå, Hwilken ewigt skall bestå.

12. Fröjd, den intet öra hört; Intet dödligt hjerta rört, Fröjd, som ren och ewig är, Jesus mig har lofwat der.

(J. Rosenthal + 1690, P. Brast, J. D. Wallin.)

Esjunge's som N:o 51.

458. Du snöda werld farwæl, Till himlen far min själ: Der will hon hamnen hinna, Der söker hon att winna Hwad ewigt mände wara, Ibland Guds helgon klara.

2. Far med ditt gods din fos! Det får af mig ej ros: En flod kan det beswära, En eld kan det förtära. Af dina rikedomar Mig ingen ewigt frommar.

3. Far bort med all din lust, Som snart blir sorg och pust! Af dina glada dagar Mig ingen nu behagar, Af alla dina fröjder Mig ingen gör förnöjder.

4. Far hän med all din prakt! Jag ger derpå ej aft, Det falska prål, dig kläder, Den tomma ståt, dig gläder, Må nämnas med de orden: De äro mull på jorden.

5. Far med din ära fort, Som ingen lycklig gjort, Men gifwer sorg och plåga, Och slofnar med sin låga. Hvad skall jag med den ära, Som will mig städs beswära?

6. Med all din gunst far hän! Hon är en trolös wän, Som då hon will behaga, Är färdig att bedraga. Din kärlet är en snara, Som själen för i fara.

7. I himlen är min wän: Dit längtar jag och hän. Han mig sitt hjerta gifwer Och hos mig trofast blifwer. Han mig med glädje mättar Och alla sorger lättar.

8. Att himlens härlighet Är mig beredd, jag wet Det namn, som mig är gifwet, Är i Guds bok inskriwvet. Min fröjd skall der ej störas, Min lofsång ewigt höras.

9. O himmels gyllne prakt! Du mer af Herrans magt Och af hans godhet lyser Och högre fägring hyser, Än alla stjernor klara. När får jag dit uppfara?

10. O himmels lust så kär! Wäl den, hvars lott du är; Mitt bröst för dig blott lågar, Ej annat efterfrågar; När dig en gång jag funnit, Så är allt ondt förswunnet.

11. O himmels rikedom! Dig snarlig stynnda, kom. Mång ljuslig, härlig gåfwa Mig Jesus der täcks lofwa, Mång skatter, sköna, stora, Dem jag ej skall förlora.

12. Far bort, o werld! så swår, Min håg till himlen står, Det jordiskt är, föraktar, Det himmelskt är, afwaktar. Far wäl, o werld! med alla, Jag will mig Gud befalla.

(B. Müller + 1675. —? J. D. Wallin.)

Sjunges som N:o 280.

459. När jag uti min enslighet, Hos mig wäl estertänker Wår usla werlds säfänglighet, Dess oro, wåld och ränker, Från detta lif jag längtar då Och önskar till min Jesus gå, Som bättre lott mig skänker.

2. Här söka werldens barn med magt Att jordens fröjd förlänga: I wällust, wälgång, prål och prakt De om hwarann si tränga: Men öfwer dem den hand är höjd, Som kan förloca jordens fröjd Och himlens portar stänga.

3. Allt hwad på werldens sagra fält För deras syn kan glimma, Af döden warder nederfäldt, Som strå i skördens timma; Och lyckans sol, som skimrar än, Går ner, och går ej upp igen Ur grafwens dnstra dimma.

4. Men dem, som efter Herran se Och tage sig till wara För synds och satans retelse, Att dem skall Gud förwara En krona, prydd med härlighet, En skrud, beredd af helighet, I de utwaldas skara.

5. Fördenfull, Jesu! led du mig Städs med ditt ord det rena, I hopp och tro, på jemnan stig Och böj mig till det ena Att jag, för allt det jorden bär, Dig wäljer och dig håller kär Och dyrkar dig allena.

6. Till din förtjenst med tron jag flyr: För mig du upp-
fyllt lagen. Den synd, som jag botfärdig skyr, Blir i ditt blod afswagen; In du har dragit all min last, För mig på korset naglad fast, Bespottad, qwald och slagen.

7. Vär mig på denna stora nåd Mitt hopp, o Jesu! fästa. Vär mig att wandra i ditt råd, Wänd allting till det bästa. Min swaga tro gif större kraft, Gif kärlek, mer än jag har hast, Till Gud och till min nästa.

8. Så kan jag när det tackes dig, Till mina fäder fara Och nöjd från werlden skilja mig, Att ewigt hos dig wara Och mättas af den salighet, Som du beredt af ewighet Att din utwalda skara.

9. Hjelp mig, min Jesu! styrk mitt hopp, Håll mig fast wid din lära; Och, när fullbordadt är mitt lopp, Gif mig en ewig ära. Min själ uti ditt sköte tag, Min kropp också, på domedag, Vändlig fröjd förära.

(E. Lind och öld + 1690, J. Swedberg, J. O. Wallin.)

David. 42.

Sjunges som Ps: 77.

460. Såsom hjorten träget längtar Efter friska källans flod, Alltså ock mitt hjerta trängtar Till min Gud, som är så god; Själen törstar innerlig, Herre, Herre! efter dig. När skall det dig dock behaga, Mig in i din glädje taga.

2. Jag mitt bröd med tårar fuktar, Blandar upp min dryck med gråt, I en werld som dig ej fruktar, Men sin lusta följer åt, Der ej mera frid och tro, Endast lif och ränker bo; Der all styggelse bedrifwes, Och rättfärdighet ej trifwes.

3. Ej ditt hus de dårar gläder: Öde står den helga ort, Der de gångne fromme fäder Söft och funnit himlens port. Med din staf på fridens stig Du dem förde hem till dig; Deras barn ifrån dig wifna, Hjordar utan herde lifna.

4. I sin hra de ej rädas För den blick, som allting ser; Sanning hatas, fromhet smädas, Wärlös ofskuld trampas ner. O min Gud! så hör mitt rop: Fräls mig från en gudlös hop, Kom med friden, skänk mig fröjden Hos de heliga i höjden.

5. Dock, hwi will du dig bedröfwa, O, min själ! och qwälja dig? Gud will dig allenast pröfwa: Dersför hoppas stadelig. Komma skall ännu den dag Då jag, honom till behag, Skall ett tacksammt offer reda Och hans loford widt utbreda.

6. Herren mig försäkra gifwer Om sin godhet, endast jag Intill döden trofast blifwer, Åttar på hans wälbehag, Gör mitt fall med fröjd och slit Och till honom har min lit, Wiß att han migej förgäter, Nöjd med hwad han mig tillmäter.

7. Jag på dårars wäg ej träder, Sitter ej i deras lag; Herrans ord, som hjertat gläder, Jag betraktar natt och dag; Herrans helgedom mig är Efterlängtat, skön och kär; Der mitt qwalda hjerta lättas, Lugnas och med glädje mättas.

8. Nu ej mer jag, all bedröfwad: Herren är min Gud och wän; Herren, som mig låter pröfwad, Är min gode fader än. Trygg wid Herran Zebaoth, Will jag gå mitt mål emot, Der jag får med helgad tunga Ewigt Herrans godhet sjunga.

(Ch. Beza 1605, A. Lobwasser, H. Spegel, J. Swedberg, J. O. Wallin.)

Sjunges som N:o 89.

461. O hoppets dag, som klarnar opp Ur dödlighetens dimma! Du sänker till mitt wandringslopp Utaf ditt ljus en strimma; Och brist och nöd Och sorg och död Fly bort som nattens skuggor.

2. Förgås må werlden med sin präst, Sin ära, lust och lycka, Dock skall från wanflighetens magt De sina Herren rycka, Ty döden har Sin udd ej qwar För Jesu återlösta.

3. Jag lifwets dag ej slöje bort På tidens små bekymmer! Allt skall dock lemnas innan kort, När lifwets aften skymmer. Mig följer blott Hwad andligt godt För Jesu skull jag wunnit.

4. Mig följer ej det mynt, här går, Ej guldet eller slården! Men skatten jag af honom får, Som göt sitt blod för werlden. För Jesu skull Blir Gud mig huld Och ger mig lifwets krona.

5. Mig följer dit ej meniskors dom, Ty Herren själf mig dömmar; Den salig dörr i Herranom. Hans verk ej Herran glömmar, Ej ens en blick, En wattudrick, I Jesu namn förunnad.

6. Mig följer hwarje godt beslut, Som ej till verk hann mogna; Mig följer, eller går förut, Hwar tack af Jesu trogna: Mig följer allt, Hvars rena halt Också i himlen galler.

7. Så will jag, innan det blir natt Och hwilans bädd tillagas, Blott samla här åt mig den skatt, Som ej från mig kan tagas, Blott söka här Det namn, som är I lifwets bok inskrifwet.

8. Men, Jesu! under dagens lopp Låt mig din nåd förnimma, Och kom till mig med saligt hopp Ut i min aften-timma, När mig du blif! Är du mitt lif, Blir döden och min winning.

(F. D. Wallin + 1839.)

3).| En warnande åtanke på den osaliga ewigheten.

Sjunges som N:o 295.

462. Du, som förhårdad gäckas Med nådens dyra bud, En gång skall du försträckas För en rättfärdig Gud, Ty wet det blir en tid, Då ej den hand skall räddas, Som dig nu bjuder frid.

2. Ditt lif i synd förstutit Med oro och besvär. Den frukt du brottfäst brutit, Ej måttat ditt begär. I själfwa nöjets spår Du törstat mer än njutit Och straffet återstår.

3. När snart ditt lif försvinner, En asgrund väntar dig,
Och lågan, som der brinner, Skall aldrig sakta sig. O, plågor
utan tal! Du ej förtäras hinne Af ewigt nya qwal.

4. I denna fasans boning, Hör de fördömdas skri, Som
tiden till försoning Sig låtit gå förbi Och syndat på Guds
nåd Dem hoppet om förskoning Blott fördt till öfwerdåd.

5. Der skall ditt samwet wäckas, Som här så hårdt war
söfdt, Ditt öra der förskräckas, Som här för Gud war döft;
Ditt brännande begär, Som här ej kunde släckas, Skall ewigt
tära der.

6. Ack! må du det besinna, Du blinde werldens träl Och
söka tidigt winna En räddning för din själ. Till bättring
skunda dig, Att döden ej må finna Dig än på syndens stig.

7. Wak upp att frukter skaffa Med ditt förlänta pund!
Han kommer, som skall straffa: Du känner ej hans stund. Ack,
medan än är tid Med helig bäsman skaffa Din salighet och
frid!

8. Lär mig, o Herre! märka Hvad ewigt gagnar mig,
Låt nåden hos mig verka Det lif, som är af dig, Då kan jag,
trygg och nöjd, Min själ mot döden stärka Med hopp om
ewig fröjd.

(?— [före 1767], Ch. Dahl, J. O. Wallin.)

463. O ewighet! din längd mig fast försträcker, Som
början har, men ändan aldrig räcker. O ewig-
het! en tid förutan tid, Din hugkomst gör, att jag den hisnar
wid.

2. All timlig nöd, den störste här kan wara, Med tidens
fart sin kos dock måste fara; Men wåndan grym, som ewighe-
ten bär, Förutan hopp, förutan lindring är.

3. O ewighet! för dig mitt hjerta bäsman. När i ditt
djup min häpna tanke swäfsar, Begrundande hur gräslig
pinan är, Som dödar allt, mer intet lif affär.

4. Ack! om det qwal, som de fördömda lida, På så mång
år till ända skulle strida, Som stjernor fins på himlarunden
flar, Som lös och gräs på jorden warit har;

5. Så wore dem en ljustig tröst för handen, En skymt af
hopp att slippa asgrundsbranden: Men, jemmer! då förnyas
plågan först, När de förment den hafwa warit först.

6. O, huru sträng månd' Guds rättwisa wara, Den näpsten ej, ack, ewigt ej kan spara För dem, som här motwilligt, argt och fräckt Den nåd försmått, som dem till bättring wäckt!

7. För gudlöshet, med uppsåt här bedrifwen, I Herrans lag står själens dödsdom skrifwen. Ett timligt brott ett ewigt straff så får, En syndig lust ger ewigt samwetsfår.

8. Fly menskobarn! ack, fly dock satans inara, Din yra fröjd kan icke ewigt wara: Nej, lif en ström den far, den hastar bort Och sänker dig i afgrund innan fort.

9. Så länge Gud är Gud, och Gud månd' blifwa, Skall plågan ej de dömda öfswergifwa I mörkrets djup: då lyktas wåndan der, När Herren Gud ej mera ewig är.

10. Waf upp, min själ! låt syndasömmen fara; Tag dig i tid, ack, tag dig wäl tillwara! I dag, i dag sann bot och bättring gör! Ty öppen står nu ewighetens dör.

11. Låt werldens lust, prakt, högfärd, rikdoms håfwer, Magt, ära, gunst och lyckans falska gåfwer Ej dära dig, att ewighetens natt Med sorg och we dig ej omgifwer platt!

12. O ewighet! din längd mig fast försträcker, Som början har, men aldrig ändan räcker. O ewighet! en tid förutan tid, — Förbarma dig, o Gud! gif nåd och frid.

(J. K i i t † 1667, L. Lucidor [Numerus]?. P. Lagerlöf, J. O. Wallin.)

Esjunges som N:o 229.

464. So satans boning tänker på Och de fördömdas pina, Hans blod af sasa stelna må, Hans kraft af ångst förtwina; Der masken gnager, som ej dör, Der elden ej skall släckas; Ack, Herre! våra hjertan rör, Att de i tid må wäckas.

2. Dit trädet ändtlig faller ner, Der ligger det och blifwer: När man är död och dömd ej mer Gud någon ändring gifwer. I jordens djup ej hjälper då Att man sitt brott begrafwer, Ty hwar och en af Gud skall få, Som han här handlat hafwer.

3. Det blir för sent att ångra sig, Der bättring rum ej finner. Blott den, här lefwat gudelig, Guds nåd i döden winner. De onde från Guds anlet gå, I ewig nöd att qwäljas; Men Jesu trogna wänner få Ibland Guds helgon täljas.

4. O menniska! betänk dig väl, Se helvetet högt gapar, Att swälja upp hwar oren själ; Bed Gud, han i dig skapar Ett hjerta rent, en anda ny, Och så i nåd dig leder, Att du det fall må undansly, Som satan dig bereder.

5. Hjelp, Gud! wi alltid måge få Vårt lefwerne här ställa, Att wi till ewig tid ej få Vår swåra synd umgälla! Låt oss vår werld så genomgå, Att wi, när lifwet ändas, I trone måge faste stå, Så skall i fröjd allt wändas!

(G. P. Harsdörffer + 1658, J. Arrhenius, J. Swedberg, J. O. Wallin.)

Sjunges som N:o 178.

465. O syndaträl! som i din dwala dröjer, Der syndens lust din säkra själ förnöjer, Wak upp och se dig om, det är hög tid, Annu dock är din Gud dig huld och blid.

2. Hör, hur han dig med fadersstämma väcker, Se, hur till dig han fadersarmar räcker! Försumma ej att taga nåden mot, Fast genom jen, dock redlig syndabot!

3. När nådens tid en gång är platt förswunnen, Och du wid lif ej mera warder funnen, Det blir försent, ty då är himlen stängd Till ewig tid: o mer än faslig längd.

4. Fördensfull låt ditt hjerta väl betrakta Din dödlighet och grant på tiden akta; Betänk hwad lön en fristlig lefnad får; Men gräslig dom dem ondom förestår!

5. Hwad är ditt lif? en ström som snart förriinner, Hwad är din lust? en dröm, som straxt förswinner. Din styrka? stöd som faller sjelf omfull, Ditt guld och gods? till slut tre skoflar mull.

6. Ditt lof? en rök. Din sägring? maskars föda. Din klohet? slärd. Din konst? en tanklös möda. Ditt höga stånd? ett löfwerk på din graf. Din lyckas tid? ett falskt och stormigt haf.

7. Men hwad är dygd? en fristlig kärleks öfning; Och wisshet hwad? en daglig hjertats pröfning. Den frommes tro? glad tillförsigt till Gud. Hans samwetsro? ett dagligt gästabud.

8. Hwad är hans kraft? Guds Andas nåd och ledning Hans lefnadskall? en daglig dödsberedning. Hwad är hans

död? en gång till Fadrens hus. Och arfwet der? lycksalighet och ljus.

9. Betänk då, själ! hwad glädje Gud will gifwa Dem som i tro och kärlek faste blifwa: En ewig ro, en oförgänglig fröjd, Som redan här i hoppet gör dig nöjd.

10. Tänk och derhos, hwad grym och gräslig plåga Dem ondom är beredd i afgrundslåga, Der tröst ej fins, och ej förlofnings hopp: De brinna der, men brinna aldrig opp.

11. Rys, hisna, skäl, bäf, darra kropp och leder! Res dig, mitt hår! min tanke stige neder Till afgrunds djup och ser hwad qwal der är, Som fräter allt, men ingenting förtär.

12. Men fröjda dig, mitt hjerta och mitt sinne! Min tunga sjung, så tidt mig förs till minne, Hwad härlighet hos Gud hans helgon få: Ack, hjertans fröjd, när jag det tänker på!

13. Hur god är Gud, som lofwat sjelf dig hjälpa Mot fatans list, som will dig nederstjelpa. Fly synden blott, fly den som dödligt gift: Håll dig wid Gud och wid hans helga skrift.

14. Gif noga akt att lampan icke slocknar Och syndens moln ej öfwer själen tjochnar; Och, faller du, så stätt strax upp igen Och fly till Gud, din bästa själamän.

15. Säg: store Gud, du milderike Herre! Jag wet med mig, jag wet att jag, des wärre, Förskyldt att död och afgrund blir min lott, Om, Gud! din dom skall lifna mina brott.

16. Men fast de fel, jag öfwat, äro store; Fast hunders tal, som sand i hafwet more, Så tog din Son dem alla uppå sig; Och hans förtjenst tillegnar jag nu mig.

(L. Lucidor † 1674 [Humerus] ?, J. Swedberg, J. D. Wallin.

4). En sent upptäckt, men botfärdig syndares
suckar mot böden.

Sjunges som N:o 180.

466. Beklagas och begråtas Må jag mitt öfwerdåd; Men
tårar mig ej båta; Jag har förspilt Guds nåd,
Ack, Herre Gud! Jag ligger här nu slagen, Jag som i glädje-
dagen Förgätit dina bud.

2. Jag, som bland werldens trålar Mitt lif bland synden gaf, Nu lif en mäst, här krälar På brädden af min graf. Ack! på den stig, Som ner i afgrund stupar, Jag mig allt mer fördjupar, Om du ej räddar mig.

3. Min dag till ända strider, Min sista timma slår: Snart är ej mera tider, Snart jag för domen står. O, hjälp, ack, hjälp! Ack, Herre! gör försoning, O Gud! till fasa's boning Min själ ej nederstjelp.

4. Hvad lindring i min smärta! Hvad ljuslig ofänd röst, Som talar till mitt hjerta Försoning, frid och tröst, Ack, får jag tro, Att nåd står än att vinna? O, Gud! kan jag dock finna Hugswalelse och ro?

5. Ja, fälle de, som weta, Att Jesus kommit har I werlden, att uppleta Det, som borttappadt war! Ack, ljuswa tröst, Den enda tröst på jorden: Att han min vän är worden, Att han mig återlöft!

6. Han dem från synden renar, Som affsty syndens stig, Han dem med Gud förenar, Som tro och bättra sig. Allena han Till nåden öppnar wägen För bönen, som är trägen, Och ångren, som är sann.

7. Nu jag min suckan ställer Till dig, min Gud! och tror, Att ej din dom mig fäller, Fast än min skuld är stor. För Jesu skull, Jag wet, du ej förkastar Den själ, som till dig hastar, Betryckt och ångerfull.

8. Nu werlden från mig wike; Lif röswarn, ber jag dig. "Ack Herre! i ditt rike Tänk ock i nåd på mig." Dig ware pris! Jag hör dig, Jesu, swara: "Haf tröst, du skall ock vara Med mig i paradís!"

(J. O. Wallin † 1839.)

Sjunges som N:o 78.

467. Herre Gud! för dig jag klagar Hvad mig qwäljer natt och dag, Hvad min kropp och själ förswargar, Är en fruktan för din lag, Mot hwars bud jag framgent gått, Tills jag fylt mitt syndamått. Ty will mig förtwiflan stjelpa, Herre! wärdes du mig hjälpa.

2. Alla mina fel och synder Jag nu på mitt samwet bär. Jag har varit ganska blinder I allt det, som heligt är. Jag har följt de ondäs råd I ett fortfatt öfwerdåd, Dina helga budord brutit Och din Andas nåd förskjutit.

3. Nu vill därför döden grymma För din dom framställa mig; Ak! hwart skall jag undanrymma? Ak! hwart skall jag fly för dig? Ty den ondskan är så stor, Som uti mitt hjerta bor. Fångadt är att jag mig dölj, När mitt straff mig ständigt följer.

4. Dag från dag är jag bedröfwad, Wet ej mer af någon lust: All min fröjd är mig beröfwad, Allt mitt tal är suck och pust. Ångslan, pina, själaqwal Föra mig i mörkrets dal. Jag kan ej med nöje lefwa, Och vill dock mot döden sträfwa.

5. Ofta tycker jag mig höra: Syndaträl! hwart har du gått? Städsje ljuder i mitt öra, Kom och swara för ditt brott, Allt hwad för mitt öga är, Wittnesbörd emot mig bär; Det, som Gud har täckts mig läna, Lät jag mig till synden tjena.

6. Hjertat, mot din nåd förstockadt, Har sig laster lärt med flit. När och hwar det onda lockat Har jag genast hastat dit. Herrans ord har jag försmått, I hans hus owilligt gått. Mig det jällskap helst behagat Som all blygd och dygd förjagat.

7. Synd på synd jag vågat hopa, Brott på brott, o Gud! för dig. I min nöd jag wille ropa: Berg och högar, skylen mig! Ak, jag blinde syndaträl! Som har så förstört min själ, Dödens hot min ångest väcker, Domen, domen mig försträcker.

8. Är då nådens dörr tillsluten? Är all tröst mig tagen från? Är jag af min Gud förskjuten? Är jag en förlorad son? Ak! jag är hans verk ändå, Jag vill uppstå, jag vill gå Till min Fader, bedja, gråta, Tills han vill min synd förlåta.

9. Dock, min bön och mina tårar, Och den ånger, som mig tär, Hela ej, hwad hjertat sårar, Bättra ej, hwad brutet är. Nej, förlorad wore jag, Mig, så oren och så swag, Skulle domen ewigt fälla, Om ej nåd för rätt fick gälla.

10. Men, fast sargadt och förkrossadt, O mitt hjerta! fatta tröst: Jesus hafwer mig förlöslat, Jesus har mig återlöst. Han för mig har lagen fyllt, Lidit och hwad jag förskylt. När hans ofskuld mig betäcker, Domarns blick mig ej försträcker.

11. Så mig Herren ej förskjuter, Så jag nalkas Gud med hopp; Frid sig i mitt samwet gjuter, Ljus uti min själ går opp, Wiljan, som blir heliggjord, Frufter bär af nådens ord: Hjertat, från sin smitta renadt, Blir med Gud i tron förenadt.

12. Döden gör mig icke häpen, Ändock han syns fäselig,
Th han är af Kristus dräpen Och kan icke skada mig. Domen
fruktar jag ej stort, Fast jag hafwer illa gjort, Th den trösten
jag ej glömmar, Att min broder Jesus dömer.

13. Jesu blod min skuld afplanar, Jesus hafwer allt för-
sont, Jesus allt godt för mig manar, Att jag warder nådigt
skont. Jag en salig tillflykt får Uti Jesu djupa sår, Jesus
hjelper utur nöden Uti lifwet och i döden.

(Lucidor † 1674, [Humerus], H. Spegel, J. O. Wallin.)

5). Kristlig bön om en salig ändalykt, och stilla
hängifwenhet under Guds wilja.

468. Gud! dig min sak hemställer jag: Gör med mig
efter ditt behag. I dag mig falla eller spar
Till andra dar; Så är du dock min Gud och Far.

2. Min tid och stund är när du will; Jag kommer, när
du säger till. Du räknat mina hufvudhår Och mina år, Och
allt i dina händer står.

3. Jag bär mitt kors förutan knot, Men går dock målet
glad emot, Th hwad är menskans hela tid? Blott qual och
strid. I grafwen först är ro och frid.

4. Hwad är, min själ! all jordiskt magt, All jordiskt rikdom,
lust och prakt? En spis, som dig ej näring ger, En börda mer,
Som trycker dig till jorden ner.

5. Med omsorg delar man sitt lif Att möda eller tidsför-
drif; Men lifwet flyr med lika fart: Af gräsets art, Det blom-
strar fort och wißnar snart.

6. Ej hjälper guld, ej ädelt blod, Ej konst, ej gunst, ej
heller mod: Allsingen läkdom jorden här Mot döden bär: Allt
det, som lefwer, dödligt är.

7. Jag wet ej, hwilken dag blir sist; Men döden kommer
lika wißt. Jag om mitt hus och hjerta då Bestyre så, Att den
ej plötsligt kommer på.

8. Om jag med Gud och nästan har Mitt hjertas räkning
ren och klar, Ej något qual min frid förstör, Mitt hopp för-
strör, Ehwad jag lefwer eller dör.

9. Jag kan dock ej för Gud bestå, Om han med mig till doms vill gå. O Jesu! endast af ditt blod Jag hemtar mod; Af din förtjenst min sak är god.

10. Och af din Anda kraft jag får, Att trofast gå i dina spår. Jag så fullbordas dag från dag, Till ditt behag; Och der du är, der blir ock jag.

11. Så nalkas jag med frid och hopp, O Gud! till målet af mitt lopp. Hvar kraft, som i min själ sig rör, Hwart ord jag för, Må vittna att jag dig tillhör.

12. Men när min kraft ej mer förmår, Och mitt förstånd ej mer förstår, Och denna röst ej mer till dig Kan höja sig, Så tale Jesu blod för mig.

13. Kan ske jag lemnar hjertan qwar, Som klaga att från dem jag far, Dock lefwer och regerar han, Som trösta kan Och sig de arma tager an.

14. Och när wid wännens graf till slut Den sista wännen gråtit ut: Så wet jag att i samma ro Vi skola bo, Som lefde här af samma tro.
(J. Poppus † 1610.)

469. O Jesu Krist! sann Gud och man, Som dödens wälde öfwerwann Och frälste oss från syndens nöd, När du led korsets bittra död. Ack, i min sista stund mig stärk, Och på mitt hjertas suckar märk.

2. När jag blir förd i mörkets dal, Och stadd i dödens kamp och qwal; Ack, när ej tungan talar mer, Ej örat hör, ej ögat ser, Och pulsen sakta tynar af: Med mig, o Jesu! minskund haf.

3. När mitt förnuft ej mer förstår Och menskohjelp ej mer förslår, Så kom, o Herre Jesu! blid, Och hjälp mig i min sista tid. Förforta, lindra mina qwal, Och lys mig du i mörkets dal.

4. All fruktan du ifrån mig drif Och med din Anda hos mig blif; Låt själen, löst ur jordens band, Uppswäfwa glad till himlens land, Och kroppen få, i ostörd ro, Sig hwila sött i grafwens bo.

5. En glad uppståndelse mig gif, Och mitt förswar i domen blif. På mina synder icke tänk, Men för din död mig lifwet skänk, Som du mig lofwat i ditt ord, Så blir jag frälst och saliggjörd.

6. Du lofwat har, o Jesu Krist! Att den, hwars hopp till dig är wißt, Han skall i domen trygg bestå, Till lifwet genom döden gå Och fast han lider timlig nöd, Dock frälsas från en ewig död.

7. Ty skall, o Gud! din starka hand Befria mig från dödens band Och föra mig till himlens ro, Der jag med dig får salig bo I helig fröjd ewinnerlig; Dertill förhjelp mig nådelig!

8. Wi bedje dig af hjertans grund: Med oss, o Herre! haf misfund. Lär oss att wörda ditt behag Och möta så din stora dag Med samwetsfrid och kristlig tro; Så få wi sist en salig ro.
(P. Eber † 1569, J. Gothus, J. O. Wallin.)

Sjunges som N:o 280.

470. Ack, Jesu Krist! mig nåd bete: Jag måste hädanfara, Men när och huru det skall ske. Till dig må hemställdt wara. Min stund är icke mig bekant, Men du har henne tecknat grant, Och mina dagar räknat.

2. Jag will, med ditt behag förnöjd, Mig i din hand befalla; Gif att din röst jag hör med fröjd, När du mig hän will kalla. Låt mig också här en försmak få, Hur ljust det är att till dig gå, Hos dig att ewigt blifwa.

3. Lär mig i bättring, bön och tro, Min hädansfärd förbida, Att mina dar i frid och ro Må fram till målet skrida. Ja, må mitt hela lefnadslopp, O Gud! i helgelse och hopp Min dödsberedning blifwa.

4. Ack, gif att jag behålla får Förstånd och redligt sinne, Att jag, så länge hjertat slår, Må hafwa dig i minne. För- unna mig, att i mitt bo, Om du så will, i godan ro, Från denna werlden skiljas.

5. Men skulle det behaga dig, På annor ort mig falla, I wattunöd, pest eller frig, När, hwar jag helst må falla, Så ske, o Gud! ditt wisa råd, Men låt mig wedersaras nåd, Att jag må saligt somna!

6. Om mig min sjukdom gör så swag, Att rösten mig försmäktar, Hör än i hwarje andedrag Den enda bön jag mågtar: Gör på min plåga ett godt slut, Släck mild den tärda lampan ut, Att jag i frid må fara.

7. Men, store Gud! ett stoft ej dig Må något föreskrifwa:
Ditt wälbehag är nog för mig, Wid det må jag förblifwa, Jag
wet att du den wännen är, Som samma hjerta för mig bär I
lifwet och i döden.

8. I lif och död min tillflykt blif! Jag i din hand mig
gifwer: När du, o Jesu! är mitt lif, Min winning döden blif-
wer. När du allena är mitt hopp, Skall jag fullborda wäl
mitt lopp Och lifwets krona winna.

(B. Ringwaldt † 1598, G. Ausius, C. Dahl, J. O. Wallin.)

Sjunges som N:o 280.

471. O, Jesu! när jag hädan skall Och andan min upp-
gifwa, O, då är pröfwotiden all: Hos dig får
jag då blifwa. Min kropp här såddes dödelig, Men skall stå
upp odödelig I härlighet förklarad.

2. Jag kläder af förgänglighet, Blir lös af syndabandet,
I kläder mig stor salighet Uti det goda landet, Der lifwets
krona för mig står, Den jag af Herrans hand då får Och Jesus
mig förwärfwat.

3. Jag kommer af ett brusand' haf På rätta glädjestran-
den; Min kropp han lägges ned i graf, Men Gud upptager
anden. Ur mörker kommer jag till ljus, Från armod till Guds
rika hus, Från oro till god hwila.

4. Min hydda, som här fallen är, Skall Herren der upp-
rätta. Ett paradys mig Gud beskär, Ett ewigt lif för detta.
Min' ögon öppnas, warda klar', Jag lif i döden funnit har:
Så har all sorg en ända.

5. Ty detta lif är idel död, Man må det lif ej nämna:
Men all deß jemmer, brist och nöd, Wid grafwens brädd wi
lemna. Du närmre wi till grafwen gå, Deß säkrare wi röna
få, Att döden blir vår winning.

6. O, usla lif, o, bräcklighet! Ho dig kan rätt betrakta,
Han må din lust och härlighet Ej synnerligenakta. Men dö-
den är nu ingen död: En gång till lifwet från all nöd, För-
löfning af elände.

7. O, död! du öppnar, ljus och god, För tro och hopp ditt
sköte, Då gudlöshet och öfwermod Förfäras wid ditt möte.
En ryslig ända otron tar; Men korset, som den fromme bar,
I segrens palm förbytes.

8. Kom, Jesu, du min frälserman! Kom, för mig till det lifwet, Som, i de ewigt fällas land, Den trognom warder gifwet. Lär mig fullborda så mitt lopp, Att själen tages till dig opp, Till de utwaldas skara.

(M. G. de la Gardie † 1686, J. D. Wallin.)

Sjunges som N:o 335.

472. Kom, o Jesu! huru länge Skall ännu jag qwäljas här? Ack, jag önskar ditt umgänge: Kom till mig, o Jesu kär! Jesu, du mitt ljus och lif, Jesu, städse hos mig blif Och en salig död mig gif.

2. Du, som ingen vill förderfwa, War mig när med hjelp och råd, Att jag må ditt rike ärfwa Genom din förtjenst och nåd. Jesu, styrk mitt swaga mod, Jesu, war mig huld och god, Gör mig salig i ditt blod!

3. Wärdes all min synd förlåta, Dödens fruktan från mig drif. Låt din död mig ewigt båta, Jesu, du mitt enda lif, Jesu, du min klippa är, Jesu, du är mitt begär: Låt ditt namn mig hjälpa här!

4. I ditt ljus jag wägen finne Genom dödens mörka dal; Styrk mig, att med tåligt sinne Bära mina plågors tal; Jesu, som är dödens död, Jesu, som är lifwets bröd, Uppehåll mig i min nöd!

5. Gif mig snart en salig ända, Wit, o Herre! ej från mig; Låt min själ till himlen lända, Henne jag befaller dig. Jesu till dig längtar jag, Jesu, är det ditt behag, Tag mig bort i denna dag!

6. Jesu, Jesu låt mig finna Snart mitt rum i glädjens sal; Hjelp mig wäl att öfwerwinna Dödens ångest, nöd och qwal. Jesu, Jesu bönhör mig, Jesu tag mig upp till dig, Att dig se ewinnerlig! (— ?—, J. D. Wallin † 1839.)

6). En trogen själs glädje att skiljas hädan.

Sjunges som N:o 160.

473. Nu will jag bryta opp, nu will jag hädanfara Och komma till det land, der mig är godt att wara. Jag kämpat länge nog med brister och besvär: Nu längtar jag till ro och Gud mig ro beskär.

2. Jag swåra slagen war, jag låg i nöd och smärta, Jag hade, o min Gud! bekymmer i mitt hjerta: Men du mig helat har, din tröst har glädt min själ. Nu är jag lugn och nöjd; nu, Herre! är mig wäl.

3. Jag ser hur nådefullt, hur wist du mig ledsagat, Jag ser, hwad jag ej såg i lifwets glädjedagar, Hur forsets wäg o Gud! till himmelriket bär, Och allting blifwer godt för dem dig hafwa fär.

4. Min högtidsdag går in: allt är så tyst och stilla. Farwäl, o werld! jag will på dig ej tiden spilla. Mitt hjerta redo är, min själ förbidar dig O. min Förlossare! du är ej långt från mig.

5. Hur ljusligt wid din hand jag, efter korta qwalen, För genom dödens hem, till ljusa bröllopsalen! Du känner vägen bäst förbi den mörka ort: Ett steg ännu, och så är jag wid himlens port.

(J. D. Wallin † 1839.)

Sjunges som N:o 73.

474. Älskar barnet modersamnen, Sträfwär dagafarin till ro, Bräcka skeppet in i hamnen, Wandringssmannen till sitt bo: Åh, hur ljust, o död! ditt sköte, Der jag, löfd från qwal och strid, Waknar till en ewig frid!

2. O, hwem må förnöjd ej wara Att, med Simeon, i frid, Till det goda landet fara, Från en swår och farlig tid, Från en swag, förderfwad hydda, Från en ond och fåfång werld, Full af ränker, wåld och flärd?

3. Men om dig, min Gud! behagar J ditt kärleksfulla råd Att förlänga mina dagar, Lär mig nyttja rätt din nåd; Om jag snart skall skiljas hädan, Åh, i dag beredd mig gör, Att i dig jag saligt dör!

4. Mig botfärdig gör och trogen, Jesu! i mitt wandringelopp. När jag är för himlen mogen, Tag min anda till dig opp: Att hos dig få hemma wara Och dig der förklarad se, Gud, min Gud, min Frälsare!

(J. Kahl † 1742, O. Königt, Chr. Dahl, J. D. Wallin.)

Sjunges som N:o 8.

475. Matta öga, trötta sinne! Gläd dig att du hwilan ser; Åstonen är redan inne Och min sista sol

går ner. Dödens skuggor mig betäcka: Ewige, som skapat mig,
Du skall ej för ewigt släcka Detta lif, som flöt från dig.

2. Nej, min Gud, mitt wäsens källa! Det, som sås i skröplighet, En förgänglig del skall fälla, Och stå upp i härlighet. Du skall mig ur stoftet kalla, Att i ewighetens hamn, Glad, der änglars röster skalla, Prisa, Frälsare! ditt namn.

3. Modren ej sitt barn förskjuter, Och en son, som brottslig war, I sin ångers timma njuter Tillgift af en blidkad far. Trones hopp du ej will döda, Hämnas på mitt öfwerdåd; Nej, der ängrens tårar flöda, Öfwerflödar och din nåd.

4. Ja, jag wet att mina öden Genom Gud, min Frälsare, Skola blifwa efter döden Öförgängligt salige. Ja, jag wet, att jag skall lända Till ett rum, som heligt är, Och med glädje utan ända, Möta dina blickar der.

5. Gnista af en himmelsk låga, Frälsta själ! njut då ditt hopp; Snart ur stoftet och din plåga, Höjs du till ditt ursprung opp: Han, som led för dina brister, Han, hvars blod på korset flöt, När på jorden allt du mister, Fører dig till Fadrens sköt.

(P. O. Nyström † 1830.)

Sjunges som N:o 280.

476. Jag werlden är jag blott en gäst, Mitt lif som skuggan farit; Det hafwer, då det war som bäst, Blott sorg och möda varit. Men målet syns, och innan kort Jag wandrar nöjd den vägen bort, Der ingen wänder åter.

2. Ej mer lif en förlorad son Jag drifs kring fjerran länder: Min själ, som längtar härifrån, Till Fadren glad hemwänder. Han möter mig så kärleksfull, Benådar mig för Jesu skull, Och fröjd det blir i himlen.

3. Min själ går fri ur dödens dal, Der bojan man begrafwer: I himlen, bland de trognas tal, Umgångelse hon hafwer. Säll den, som är i Herrans hand, Säll den, som hem till fridens land Från lifwets stormar hunnit.

(J. O. Wallin † 1839.)

Sjunges som N:o 395.

477. Jag längtar af allt hjerta, Att saligt stiljas hän Från all min nöd och smärta Och bli hos Gud, min wän; Jag önskar hädanfara Från sorger, flärd och brist, Och ewigt, ewigt wara Hos dig, o Jesu Krist!

2. Du, som dig welat gifwa I döden ut för mig, Att lifwet skulle blifwa Min arfswedel hos dig, För dig jag lägger neder Min börda och min staf, Och sista bönen beder, Förr än jag somnar af.

3. Förlåt hwad jag har brutit, O Jesu! war mig huld, Och med det blod, du gjutit, Utplåna ihndens skuld. Styrk, Herre! sjelf den swaga, Gör striden lätt och kort, Och trösta dem, som klaga, Då jag från dem går bort.

4. Fort eller sen från werlden Wi wandre en och hwar: Säll den, som sista färden Med tro och kärlek far! Säll den, som hoppet eger I undergifwet bröst Och någon wid sitt läger, Som talar Ordets tröst.

5. Gud signe eder alla, Som här i tårar stån! I sen att Gud vill kalla Min anda härifrån; Men till ert hjerta tränge Hugswalelsen så mild; Ej fjerran eller länge, Jag är från eder skild.

6. Till himlen för Guds wänner Är wägen gin och kort: De sina Herren känner Och glömmar dem ej bort, Han dem wäl skiljas låter, Men blott en liten tid: Han dem förenar åter Uti en ewig frid.

7 Ty twiflen ingalunda Uppå Guds milda råd. Er tro I skolen grunda På Herrans magt och nåd. Godt samwete behållen Och obesmittad själ, Och wid Guds ord er hållen, Så slutas allting wäl.

8. Farwäl! nu will jag somna Och fridens hem bebo, O, waren snart wälkomna Till samma goda ro. Ack, ljust är hwilans läger Och natten fort förbi, Farwäl! — mitt hjerta säger: I himlen råkas wi.

9. Nu all min håg jag wänder, O Jesu Krist! till dig; I dina milda händer Jag anbefaller mig. Nu får jag hädanfara Från sorger, flärd och brist, Och ewigt, ewigt wara Hos dig, o Jesu Krist!

(Chr. Knoll † 1621, J. Arrhenius, J. D. Wallin.)

478. Så får jag nu med frid och fröjd Mig hädansfilja! Jag är med Herrans wägar nöjd: Ske hans wilja! Döden är mig ingen död: Han är en fömn allena.

2. Jag njutit af det bröd, som kan, De trogna frälsa,
Och af den kalk, der själen fann Lif och helsa. Smakat haf-
wer jag och sett Hur ljuf du är o Jesu!

3. Ty wandrar jag med fröjd och frid Till Fadrens
boning; Jag wet hwad jag mig tryggas wid: Din försoning.
Jesu! mig ej lif, ej död Kan från din kärlek skilja.

4. Jag räds ej dödens mörka hus: Jag der ej dröjer;
Ty mig till härlighetens ljus Jesus höjer. Jesus, Jesus är
mitt lif, Och döden är min winning.

(M. Luther † 1546, J. O. Wallin).

Sjunges som N:o 280.

479. Min jemmer nu en ända har, Från werlden
jag mig wänder. Min själ o Jesu! nådig
war Och tag i dina händer; Du hafwer henne gifwit mig,
Tag henne åter upp till dig, Med hopp till dig hon länder.

2. Förlåt min synd och gif mig till Allt hwad mot dig
jag brutit; Du, Herre! syndarns död ej will, Du intet barn
förskjutit: Cho af hjertat ångrat sig Och flytt med tro och bön
till dig, Har tillgift alltid njutit.

3. Till dig jag ställer allt mitt hopp, Du kan min själ
bewara. Min bön, du Jesu! tager opp, Och skall mig wäl
förswara Mot kött och werld och allt som mig Will skilja,
Helige! från dig; Ty räds jag ingen fara.

4. På korset du min skuld betalt, Att mig med Gud för-
sona; Till medarfwinge du mig walt Af härlighetens krona,
Och mig du äfwen inneslöt Uti den sista bön du göt: "O,
Fader! dem försona."

5. Derpå förlitar jag nu mig Och längtar hos dig wara.
O, min Förlösfare! till dig Jag önskar hädanfara, Och,
ewigt fri och ewigt glad, Dig loswa i din helga stad, Bland
dina englars skara.

6. Det är, ja, amen, sant och wißt Och kan mig icke fela
Att jag hos dig, o Jesu Krist! Skall, frälst och salig, dela De
fröjder utan tal och slut, Som alla forger plåna ut Och alla
brister hela.

(? — [före 1597] J. Arrhenius, J. O. Wallin.)

480. **J** Kristi sår jag somnar in, De rena mig från
synder min: Ja Kristi död och dyra blod, Det
är mitt lif, min prydnad god.

2. Dermed jag vill för Gud bestå, När jag för domen
skall framgå. Med fröjd och frid far jag nu hän: Guds barn
här dör, dock lefwer än.

3. Nu wäl, o död! du förer mig Till Gud, att lefwa
ewiglig: Af Kristus är jag renad wäl; Anamma nu, o Gud!
min själ!

(D. Eber † 1569.)

481. **H**var är den wän, som öfwer allt jag söker? När
dagen gryr, min längtan blott sig öker; När
dagen flyr jag än ej honom finner, Fast hjertat brinner.

2. Jag ser hans spår, hwarhelst en kraft sig röjer, En
blomma doftar och ett ax sig böjer: Uti den juck jag drar, den
lust jag andas, Hans kärlek blandas.

3. Jag hör hans röst der sommarwinden susar, Der lun-
den sjunger och der floden brusar; Jag hör den ljuswast i mitt
hjerta tala Och mig hugswala.

4. Lifwäl ett töcken mig från honom stänger: Min bön,
men ej min blick, till honom tränger. Ack, såge jag hans anlet
och mig slöte Intill hans sköte!

5. Ack, när så mycket skönt i hwarje åder Af skapelsen och
lifwet sig förräder, Hur skön då måste sjelfwa källan wara,
Den ewigt klara!

6. O ljusets, fridens, salighetens källa! När skall för mig
din rena wåg uppvälla? Swem förer mig till dina friska
flöden, Mer stark än döden?

7. War tröst, min ande! hoppas, bed, försaka, Du Jesus
Kristus skall få se och smaka Hur ljus han är, och sjunka i
hans armar, Som sig förbarmar!

8. Snart till den strand, der böljor sig ej häfwa Lif
arkens trötta dufwa, skall du swäfwa; Till Herdens famn, lif
radda lammet, ila Och der få hwila! (J. D. Wallin † 1839.)

Sjunges som N: o 70.

482. **M**ina ögon snart sig lycka Och ej öppnas här
igen: Snart jag handen af min wän Här

ställ sista gången trycka, Och sen så en sömn så söt I den stilla jordens sköt!

2. Hennes famn och snart förenar. Östörd hwila, ljuflig ro Sakta under jorden gro, Liksom guld och ädla stenar. Bruset utaf gråt och qual Lägges af i dödens dal.

3. Heta äro smärtans tider, Hårda äro stridens prof; Åh, men snart ej görs behof Mera smärta, flera strider. Rämpa själ en kamp så god, Segren vinn i Jesu blod.

4. Öfwer molnen skall du ila, Frälsad, fri och fröjdefull, Medan i den tysta mull Trötta kroppen njuter hwila; Han, som allt i hägnad tar, Har och den i sitt förwar.

5. Den som har i Kristo lefwat, Han får också i Kristo dö! Tiden, lik en stormig sjö, Bakom den, som seglen reswat, Brusar fjerran mer och mer, Då han himlastranden ser.

6. Lofwen Gud! jag hamnen hunnit. Sen på mig; en liten tid Har jag möda haft och strid, Och stor hugnad har jag funnit. Gråt ej, efterblefne vän! Gud förenar oss igen.

(S. O. Wallin † 1839.)

483. En fridens ängel ropar: kom! Och hjertat skall ej wackla, När döden sakta wänder om Den bleka lifwets fackla. Så nöjd jag far den tysta färden: Jag är så trött, så mätt på werlden.

2. Jag fann ej det jag sökte här, Med all min swett och möda: Jag fann att denna mark ej bär Den goda hoppets gröda; Fast rikt af tårar wattenad worden, Hon dock ej gått i åg på jorden.

3. Nu skall den skörd sin mognad nå, Som här blott börjat blomma; Nu får jag hem till Herran gå Och samlas till de fromma, Som före mig fullbordat loppet Och vunnit kronan efter hoppet.

4. Hur mången from, hur mången öm Skall sluta mig i famnen Och säga: "tidens stormar glöm, Ty du har hunnit hamnen!" Hur mången af begråtna wänner, Hur mången, som först der jag känner!

5. Hwad boningar i Fadrens hus, Hwad stjernor i det höga! Och öfwer alla flödar ljus Ur Herrans öppna öga;

Och från en klarhet till den andra Jag med Guds heliga skall wandra.

6 Och fröjd i tider utan slut, I rymder utan gränser, Från Staparns hjerta strömmar ut, Så widt som ljuset glänser; Och fröjdsfull skall min frälsta anda Sin lofsång med de sällas blanda.

7. Så nöjd jag då från jorden far, Och intet der begråter, Ty hwad för mig hon käraft har, Jag snart skall finna åter. Färdwäl, o werld! det är Guds wilja, Att mig utur ditt fångsel stilja.

8. Förlofning war den fångnes hopp, Och glad han går ur banden. Den brand, som löser stoftet opp, Befriar, renar anden; Det är odödlighetens flamma. O Jesu Krist! min själ anamma.

(J. O. Wallin † 1839.)

7). En trogen själs försmak af en salig ewighet.

Sjunges som N:o 55.

484. Så skön går morgonstjernan fram Och bådär, klar och lyckosam. Den stora dagens möte, Då själen, öfwer jorden höjd, Får swinga sig, med helig fröjd, I himlasfjadrens sköte. Tiden, Striden Snart skall slutas, Friden njutas, Hoppet winna, Tro och kärlek målet hinna.

2. Jag stundar till den staden fort, Det nya Salem, på hwars port Min bön så länge klappat. Jag wet att du, som nådelig, Af dem, som woro gifne dig, Ej någon har borttappat. Blödde, Dödde, Kärleksfulle! Att jag skulle Åfwen frälsas Och bland de utwalda heljas.

3. Och lindrigt lösas jordens band: Jag wet att wid din troгна hand Jag i den glädje hamnar, Der wännen återfår sin wän, Och David, from och glad, igen Sin Jonathan omfamnar. Modren, Brodren, Der ej gråta; Makar såta, Ömma hjertan Der ej hinnes mer af smärtan.

4. Ej mer med blicken skum och swag Jag leta skall Guds anletsdrag I werldens dunkla spegel, Men Herrans klarhet ohöjd se, Bland dem, som äro tecknade Med Herrans Guds infegel: Salig, Salig, Skall jag röna Allt det sköna, Sanna, höga, Som här dölles för mitt öga.

5. Min sällhetsdag! jag väntar dig: Jag redo är, jag kläder mig I hvita högtidsdräkten. Kom, Jesu! "ja jag kommer snart", Du svarar mig, jag hörer klart Din röst i morgonväkten. Åra, Åra Ware Herran! Wiken fjerran, Sorger alla! Gudi will jag mig befalla.

(J. D. Wallin † 1839.)

Sjunges som N:o 77.

485. Herre! när skall jag dig skåda? O, när will du kalla mig? Frälst ur tidens qwal och wåda; Längtar jag att nalkas dig; Nalkas dig i himlens höjd, I din salighet och fröjd, Som, af nåd mig lofwad worden, Är mitt enda hopp på jorden.

2. Att de trogna sälla göra, Har den högste der beredt Glädje, hörd af intet öra, Ljus, af intet öga sedt: Trofasthet i snöhwit skrud Får sin krona der af Gud; Hopp och kärlek, tron och bönen Framgå der till segerlönen.

3. Herren bland sin änglastara Sjelf på thronen sitter der; Att hans härlighet förklara, Deras röst förenad är. Trefaldt helig, store Gud! Sjunga de med glädjeljud; Bland de harpor, som de röra, Skall man ock min lofsång höra.

4. Och mitt öga skall, förklaradt, O, min Jesu? skåda dig. Herrans råd skall, uppenbaradt, Till beundran lyfta mig. Ewig, som min salighet, Blifwa skall min tacksamhet, Ingen syndig lusta störa Helga känslor, som mig röra.

5. Frestelsen skall mer ej finna Wägen till mitt rena bröst; Ångrens tår skall aldrig rinna, Intet qwal skall fordra tröst, Split och afund, wåld och list, Hunger, törst, behof och brist, Från Guds boning utelysta, Skola från mitt wäsen flykta.

6. Sol och måne ej regera Tidens lopp i denna rymd. Himlarunden der ej mera Är af nattens skuggor skymd: Herren blifwa skall mitt ljus, Och min boning Fadrens hus; Sanningens och nådens källa Skall min åtra tillfredsställa.

7. Widden af Guds werk och ära I oändlighetens famn Skall i ewig tillwärt lära Mig att dyrka rätt hans namn. Mera fast i Guds förbund Skall jag slutas hwarje stund, Hwarje tanke honom hylla, Och han sjelf mitt hjerta fylla.

8. Våga jord! wif från mitt öga Med din dårskap, med din flärd. Blott en blick upp till det höga Mer än all din prakt är wärd. Dig, o Jesu tillhör jag. Herre! är det ditt behag, Wårdes snart min pröfning ända, Att jag må till himlen lända.
(G. G. Adlerbeth + 1818.)

486. **J** himmelen, i himmelen, Der Herren Gud sjelf bor, Hur härlig blifwer sällheten, Hur outhärligt stor! Der ansigte mot ansigte Jag ewigt, ewigt Gud får se, Se Herran Zebaoth.

2. **J** himmelen, i himmelen Swad klarhet, hög och ren! Ej sjelfwa solen liknar den Uti sitt middagssten. Den sol, som aldrig nedergår Och ewigt oförmörkad står, Är Herran Zebaoth.

3 **J** himmelen, i himmelen Swad sälla utan tal! Af änglarne och helgonen Swad glans i ärans sal! Min själ skall blifwa dessa lik, Af ewighetens skatter rik, Hos Herran Zebaoth.

4. **J** himmelen, i himmelen Man inga tårar ser, Ej döden, ej förgängelsen Der skola härja mer: Der skänkes fröjd och härlighet Och frid och oförgänglighet Af Herran Zebaoth.

5. **J** himmelen, i himmelen En sällhet du beredt, Som intet öra hörde än Och intet öga sett, Ej njuten af ett dödligt bröst, Ej sjungen af en dödligs röst, O, Herre Zebaoth!

6. **J** himmelen, i himmelen Sjelf alla wäsens Far, Med Sonen och Hugswalaren, En ewig boning har: Ett trefalt helig sjunges der, Då himlastaran offer bär För Herran Zebaoth.

7. O Fader, Son och Ande! dig Ske ewigt lof och pris. Åsk, öppna och en gång för mig Din himmels paradis! Ja, när jag fast i trone står, Jag af din hand min krona får, O Herre Zebaoth!
(L. L. Laurinus + 1655, J. Åström.)

487. **J** hoppet sig min frälsta själ Förnöjer, **J** tron jag till ett ewigt wäl Mig höjer; En jag betänker Att dödens länker Har Kristus brutit och mig lipwet skänker.

2. Med honom salighetens stig Jag funnit, Och himla-
arfwet han åt mig Har wunnit. När jag insomnar, Han mig
omfamnar, Och på hans armar jag i himlen hamnar.

3. Som fogelen wid ljusan dag Sig gläder, Så glad i
ljusets rike jag inträder. Wid änglasången Och harpoklangen
Jag skådar ewighetens dag uppgången.

4. Och högre, klarare än gull, Än solen, Min själ skall
skina ärofull För stolen: Den gode Guden Sklar mig skruden,
Som sjelf han lofwat åt den kära bruden.

5. En ewig, oförgänglig fröjd Det blifwer, Som fridens
Gud i himlens höjd Mig gifwer, Der Jesu wänner, Med
palm i händer, Loffjunga lammet, som de sina känner.

6. Ack! att jag dit ur sorg och strid Må komma, Der
Gud församlar i sin frid De fromma! Min Jesus wände
Snart mitt elände I fröjd och salighet förutan ände!

7. Beredd håll mig, o Jesu Krist! Att wänta Din ljuswa
ankomst, när du sist Will hämta Ur tåredalen Från jordeqwa-
len Din brud till dig i ljusa fröjdesalen!

(Elle Anders dotter [före 1645].—?, swenskt före 1673, J. O. Wallin.)

Sjunges som N:o 395.

488. Snart ligger bojan krossad I grafwens mörka
flykt, Och anden är förlösd Och öfwer jorden
lyft. Jag snart, af änglar buren, Hör himlaharpors ljud,
Han faller, skiljemuren, Och jag får skåda Gud.

2. Med alla Herrans fromma Jag till den staden går,
Der lifwets träd i blomma Wid ljusets källa står, Der tusen
sinom tusen Åtnjuta hwad wi tro; Och i de sälla husen Skall
jag för ewigt bo

3. Och herdens röst jag känner, Som ropar mig wid
namn, Och saliggjorda wänner De räcka mig sin famn, Och
här jag dem får bida, Som lemnas efter mig En liten tid att
lida Ännu på korsets stig

4. Så liden, tåligt liden, Och waren wid godt mod, Och
Herrans dag förbiden Och tron att Gud är god. Ack, för så
liten möda Hwad härlig lön han ger! Här skall ej hjertat
blöda, Ej ögat gråta mer.

5. Th sorgerna och nöden Ej hitta denna stråt, Och icke mer skall döden De goda skilja åt: Ej synden skall besmitta, Ej oron skall bebo Det rike, de besitta I helighet och ro.

6. O, klarhet, som fördrifwer All tidens dunkelhet! O, härlighet, som blifwer Min lott i ewighet, Der alla tungor höja Den allrahögstes pris, Och alla hjertan röja Att Gud är god och wis!
(S. O. Wallin † 1839.)

8). Begravnings=psalmer.

I allmänhet.

Sjunges som N:o 280.

489. Kom, jordens barn! ehö du är, Din bortgång att besinna; Den tropp, som ligger liflös här, Må dig derom påminna. I grafwen, dit han gått förut, Kan hända innan årets slut Man också dig skall finna.

2. Betänk dig då, betänk i tid Den dyra, sista dagen Och för ditt samwete sök frid, Förr än, af döden slagen, Du blandas skall med jordens grus Och är från dagens blida ljus I mörkrets boning dragen.

3. Vis ej att vara frisk och ung, Ej döden räknar åren; Hur mången, fast af ålder tung, Har sett sin son på baren! Ja, undansly ej någon kan Hwem Herren will, den fallar han, Också i ungdomsbaren.

4. Lär då att nyttja tiden rätt, Det själens frälsning gäller; Du wet ej stund, ej rum, ej sätt, Som döden för dig ställer. Beställ då tidigt om ditt hus! Hwem wet? med denna dagens ljus Kanhända han dig fäller.

5. Ack, sök i bättring och i tro Från denna dag att finna I Jesu nåd din högsta ro! Och will du lifwet winna, Låt hwarje steg, hwar timma dig Uppå din korta wandringsstig Din dödlighet påminna.

6. O Gud! låt städs min hädanfärd För mina tankar swäfwa, På det att jag mot synd och werld Må kraftigt kunna sträfwa; Ja, lär mig dö, förr än jag dör, Så skall, när hän jag skiljas bör, Jag ej för döden bäfwa!

(G. W. Sacer † 1699, J. v. Düben., Chr. Dahl.)

Sjunges som N:o 280.

490. Så wandre wi all werldens wäg Den ena med den andra; Kom, ho du är, och öfwerwäg Hwarta-
hän du snart skall wandra. Du bygger hus, du önskar ro: Se här det hus, der du skall bo, Den bädd, der du skall hwila.

2. I detta wänfslighetens land Du fåfängt lycka söker: Du knyter dina wänfslapsband, Och dina skatter öker; Men Herren, Herren har befalt Att du skall dö och lemna allt, Som fröjdadt dig på jorden.

3. Se, grafwen öppnas, och din wän Uti des djup för-
swinner: Han kommer ej till dig igen, Men snart du honom
hinner. Snart hwila våra kalla ben, Och sommarns slägt och
solens sten Skall dem ej mera lifwa.

4. Men han, som öf till lifwet wäckt, Skall undanwälta
stenen, Och lifwa med sin Andes slägt En gång de kalla benen;
Wid stenet af hans härlighet, Skall ära och odödlighet Hans
trogna barn befröna.

5. O, må wi här till Guds behag Så fristeligen wandra,
Att i vår Faders hus en dag Wi återse hwarandra? Den
frommes pröfning är ej lång; Hans död är blott en öfvergång
Till rätta lifwets njutning. (J. D. Wallin † 1839.)

Sjunges som N:o 335.

491. Kommer till en fader åter, Kommer, mensfors barn!
Kom till mig, Talar Herren Gud och låter Trötta
barnen hwila sig. Efter trones kamp och strid Väntar sist en
salig frid Hos vår Gud i ewig tid.

2. Den, som Herrans råd ej klandrat, Sökt hans nåd och
skött sitt fall, Trott Guds ord, Guds wägar wandrat, Han till
friden komma skall. Efter trones kamp etc.

3. Han har kämpat, han har wunnit Och behållit tro och
hopp; Nu har han sin krona funnit Efter wäl fullbordadt lopp.
Efter trones kamp etc.

4. Sälle äro de, som sofwa, Som i Jesu somnat hän;
Salig frid är dödens gåfwa Att en Guds och Jesu wän; Efter
trones kamp och strid Väntar sist en salig frid Hos vår Gud
i ewig tid. (J. D. Wallin † 1839.)

492. Nu tystne de klagande ljuden Och stille sig tårarnes flöden! Till lif och odödlighet buden Är meniskan af Kristo i döden.

2. Hvad säga de fredliga wårdar, Hvad är det, som runorna lofwa? "De trogna, som bo i Guds gårdar, De äro ej döda: de sofwa."

3. Begärens och stormarnes ilar Och jordiska sorgen och fröjden De störa ej stoftet, som hwilar, Ej anden, som lefwer i höjden.

4. En dag skall öf känslan och modet De domnade benen upplifwa, Och värmen och spelande blodet De stannade pulsfarne drifwa.

5. Och wißnade lemmar, dem griften I mörker och tystnad förblandar, Högt öfwer förgängelsens skiften Förklarar fring saliga andar.

6. Det höstliga fornet, som jordas, Ej wintriga måna'r föröda: Wid wårjolen blick det fullbordas Till sommarens gyllene gröda.

7. Så, wärmd af det ewiga ljuset Och wårdad för sällare tider, De trogues lekamen ur gruset Skall uppstå förskönad omfider.

8. Och salig wi döden må prisa För trogna och renade hjertan, Dödsqwalen till himmelen wisa, Dit själar gå in genom smärtan.

9. Nu, jord! slut de kallnade häfwor, Slut stoftet till moderligt sköte. Deß lemmar, de dyrbara gåfwor, Förwara till gifwarens möte.

10. En ande der nyligen bodde Med tillgång till Kristi försoning; Om han dem emottog och trodde, Guds Ande der sjelf hade boning.

11. Omhägna med nattliga friden De döde, o jord! i din gömma. När natten en gång är förliden, Skall Gud det betrodde ej glömma.

12. När jordens grundwalar häfwa Och tidernas lopp är fullbordadt, Skall skaparen sjelf af dig kräfwa Hvad här blef i skröplighet jordadt.

(Prudentius † 405, —?, [iwenst före 1567], J. D. Wallin.)

Wid ett spädt barns begrafning.

Sjunges som N:o 487.

493. Säll du, som menlös fann din graf, För åren, Lif
späda blomman, som föll af Omwåren! Du i
det stilla Gick ner, du lilla, Förr'n ondskan hunnit ditt för-
stånd förwilla.

2. Förr'n falska läror fått din själ Bedraga, Du mån-
de Herren Gud så wäl Behaga. Att dig förwara Från allsköns
fara, Han upptog dig ibland sin änglastara.

3. Der kan du glädja dem, dig nu Begråta. En gång hur
gerna möter du De såta, Wid lifwets källa, Den klara, sälla, Ur
hwiiken nåd och sanning ewigt wälla.

4. Ty lugnens J wid Jesu bröst, Som blöden, Och tänken
i hans namn med tröst På döden! Han ej förstörer, Han endast
förer Till himlen det, som himmelen tillhör.

5. O Jesu! gif att barnslig tro Och lydnad För oss må
blifwa själens ro Och prydnad. Som barn allena Med hjer-
tan rena Du will oss i din Faders hus förena.

(S. O. Wallin † 1839.)

Wid en ung menniskas begrafning.

Sjunges som N:o 215.

494. Stanna, ungdom! och hör till: Säg, o säg, hwart-
hän du ärnar? Du skall gå, dit du ej will: Du
mot döden såfångt spjernar, Ty sin hand han lägger tung Nu
på gammal, nu på ung.

2. Alderdom dock ofta går Ensam stapplande wid stafwen,
När från wänner, sol och wår Ungdom ryckes ner i grafwen.
Dra ungdom! stanna här Och af döden wisshet lär.

3. Af den dolda masken tård, Blomman wisnar lätt på
finden, Och fast ej till mognad närd, Skakas frukten ned af
winden. Ungdom! på dig sjelf ej bygg: Tro på Gud, så är
du trygg.

4. Frukta Gud och håll hans bud! Dig och allom det till-
hör. Ordets ljus och bönens ljud Genom lif och död oss
förer Till en mildrik himmelsk far; Ungdom! bed och redo war.

(S. O. Wallin † 1839.)

Wid en wärdig själaherdes begrafning.

Sjunges som N:o 99.

495. Så hvil! i wälsignelse, Du gode, trogne tjenare!
Gack i din Herras glädje in, Och lönen för din
möda finn.

2. Kring nejden spörjdes gråt och sorg, Stor flagan går
från Sions borg; Ty du är borta, du som war För och en
herde, wän och far.

3. Du förde fram Guds rena ord Och födde troget Kristi
hjord: Med lära och med lefwerne Du himlens wäg och wisade.

4. Wi wilje efterfölja dig Till ljustets land på lifwets stig,
Och lära våra barn den tro, Som dig och och har gifwit ro.

5. Så far i frid, du fridens man, Farwäl, du trogne Jona-
than: Gack i din Herres glädje in Och lönen för din möda finn.

6. Om aßtonen är pußt och gråt, Då wänner måste skiljas
åt; Men Gud en bättre morgon ger, Då ingen gråt skall
wara mer.

(J. O. Wallin † 1839.)

9). Om de dödas uppståndelse och den yttersta domen.

Sjunges som N:o 3.

496. Waken upp! en stämma bjuder, Som mächtig och
högtidlig ljuder Till alla grafwars djup en
gång. Waken upp, stån npp, I döda! Som utbytt tidens
wedermöda Mot dödens dwala, tung och lång. Guds röst
till eder sker, Ty natten är ej mer; Dagen kommer: Den
fista dag, Den största dag, Han kommer, efter Guds behag.

2. Jord och haf och himlar bäfwa, Och Herrans änglar
nederswäfwa: Han kommer, Menneßkones Son. Djupen öppnas,
bergen falla, Och Adams barn förjamlas alla Med hopp och
fruktan fring hans thron. Här blifwer fröjd och gråt, Han
skall dem skilja åt Som en herde: De trogna då Sin krona få,
Men bort de onda måste gå.

3. Jesu! mig din ankomst gläder, Der jag i dina fotspår
träder På törnestig, af sorger böjd. Törnet byter du i pal-
mer, Och sorgerop i glädjepsalmer: Ty skådar jag min graf
med fröjd. När min lefamen trött En stund har sofwit jött
I deß skugga, Du wäcker mig Så nådelig Till ewig frid och
fröjd hos dig.

(Ph. Nicolai † 1608, F. G. Alopstock, J. O. Wallin.)

497. **D** mensta! till en Fader kom, Som än i nåd dig
kallar; **D** syndare! till Gud wänd om, Förr'n
domsbasunen skallar. Hon kommer, ljungeldslif, den stund,
Då himlens kraft sig gifwer Och jorden darrar på sin grund:
För jen din bot då blifwer.

2. Du gömma kan din stygghelse För blickarne af solen,
Men icke för hans ansigte, Som sitter uppå stolen. Med
glömda brott i jordens famn Du må af mull betäckas: När
Herren ropar dig wid namn, Skall du i grafwen wäckas.

3. Och dina gerningar med dig Till Herrans domstol
följa: De fjät, du tog på mörkrets stig, Ej mörkret mer skall
hölja. Din wäg i asgrund stupar ner, Der ingen bot skall
göras, Der ingen nåd skall bjudas mer Och inga böner höras.

4. Åh, stora dag, då Herren Gud Skall lön och straff till-
mätta Ut dem, som wandra i hans bud Och dem, hans bud för-
gäta. En salig ro då Herren ger För ewigt åt de sina; Men
rösten till de onda sker: Gån bort i ewig pina!

5. **D** Herre Gud! af kärlek rik, Wäck oss ur syndens dwala,
Från oss i frestelsen ej wisk, I nöden oss hugswala. Beredda
håll oss hwarje stund, **D** Jesu! till ditt möte; Och när du kom-
mer, haf misfund, Upptag oss i ditt sköte.

(G. Marci † 1613, J. O. Wallin.)

498. **E**n dag skall uppgå för vår syn, Må wi det ej för-
glömma, Då Herren komma skall i skyn, All
jordens krets att döma. Betänk dig, arme syndaträl! Hwar
will du din förskräckta själ För Herrans blickar gömma?

2. När domsbasuners stränga ljud Widt öfwer jorden
höras, Då skola jordens barn till Gud Från haf och länder
föras; Ja, lefwande och döda då För Herrans åsyn skola stå,
Och räkenkap skall göras.

3. Den boken då upplåtas skall, I hwilken står bekrifwet,
Hwad godt och ondt, se'n Adams fall, I werlden är bedrifwet;
Och sedan dömes en och hwar, Allt efter som han handlat har
I det förslutna lifwet.

4. We dem, som här från Herrans ord Och Kristi lydnad
wika, Som lefwa blott för denna jord, Blott för des lustar
fika! Sin lön de redan hafwa fått: Nu blir för ewigt deras
lott Med onda andars lika.

5. O Jesu! hjälp, när detta sker, För din förtjenst och pina, Så att du mig med nåd anser Och undsår bland de dina. Ja, derpå jag ej twisla skall, Ty du har satan bragt på fcl Och aftwått synder mina.

6. Du sjelf min medlare då war, När du din dom arstäl-
ler, Att hwad mot Gud jag brutit har, Mig ej för ewigt fäl-
ler, Ack, låt mig i en salig stund Det ordet höra af din mund,
Som till min frälsning gällor!

7. O, Jesu Kriste! kom dock snart, Om det dig så behagar.
Jag gläder mig åt tidens fart Och mödans flydda dagar, Ty
med hwar dag, som går, jag wet Att du mig till din härlighet
Allt närmare ledsagar.

(Thomas från Celano † 1255,

B. Ringwaldt, L. Springer, J. D. Wallin.)

Sjunges som N:o 77.

499. En gång dö och sedan domen, Är oß allom före-
lagdt. När vår kropp till jord är kommen,
Blir dock själen än wid magt, Hon för domen måste då Ställas,
att det utslag få, Som en helig Gud skall fälla, Och som skall
för ewigt gälla.

2. Herre! för din helga wrede Bästwar himmel, bästwar
jord. Jag mig då i tid berede, Gifwe aft på Jesu ord! Här
är lif och här är dö, Himmelsk glädje, ewig nöd: Välj, min
själ! ack, välj det bästa, Der du trygg ditt hopp kan fästa.

3. Ej har Gud oß här i werlden Skapat till fåfänglighet;
Ej att blindwis följa slården, Söfwas in i yppighet: Nej, att
lyda Herrans lag, Gudi tjena natt och dag, Kärleksfullt och
fridsamt lefwa Och till himlen alltid sträfwa.

4. Helig wandel, salig ända, Det har Gud tillssamman
fatt. Den sig här ej will omwända, Stannar der i ewig natt.
Ja, förlorad är förwißt All den nåd, som Jesus Krist Månde
oß så dyrt förwärfwa, När wi sjelfwa oß förderfwa.

5. Sthyr, o Jesu! till det bästa Hwad som mig åligga kan,
Lär mig alltid wid dig fästa En förtröstan ren och sann. Skilj
allt ondt, o Gud! från mig: Allt det goda är i dig. Wårdes
du mitt lif förblifwa; Dig will jag mig undergifwa.

6. När min sista stund månd' wara, Uppehåll mig med din
hand. Låt min ande salig fara Hädan till ditt fröjdeland!

Öppna du mig lifwets dörr Och till Fadrens hus mig för.
Milde Herre Jesu Kriste! Jag din kärlek aldrig miste.

7. Anse, Gud! att jag är renad Genom Jesu Kristi blod:
Anse, att jag är förenad Med din Son, min Frälsar' god.
Herre! se mig nådigt an, Att för dig jag framgå kan, Lof och
tack dig gladligt bära Och ditt namn der ewigt ära.

(E. Gripenhjelms + 1675, J. O. Wallin.)

Slutpsalm.

500. Du, som fromma hjertan wårda Och de trognas
bön upptar, Gud! en dag i dina gårdar Bättre
är än tusen dar. När oß lefnans oro tär, O hur skönt ditt
tempel är, O hur ljust, att der bortsjunga Jordens sorg och
dagens tunga!

2. Här det ofta går den fromma, Som han mörkrets ger-
ning gjort; Här förtwinar Saron's blomma, Sodoms ogräs
skjuter fort. Fröjd och lycka ila bort, Wänner stiljas innan
fort, Rachel sina barn begråter Och sig ej hugswalas låter.

3. Men när tempelsången stiger Andaktsfull mot himlens
höjd, Dro stillas, klagan tiger, Hjertat slår af helig fröjd:
Själens då från jordens grus Trängtande till Fadrens hus,
Himlens tungomål re'n talar Och af hoppet sig hugswalar.

4. O min själ! du skall dig swinga Till det Salems berg
en gång, Der cherubers harpor klinga Bland de sällas seger-
sång: Låt ditt lof, ditt böneljud Gå i förwäg hem till Gud,
Medan än du, följd af sorgen, Frrar utom fadersborgen.

5. Dagar komma, dagar flykta; Håll dig wid Guds ord
och säg: Det är mina fötters lykta Och ett ljus på all min
wäg, Haf din lust i detta ord, Som af ålder på wår jord
Mensfors tröst och frid beredde Och till himmelen dem ledde.

6. Kristne! medan wi här wandra, Låtom oß på fädrens
wis; Fromme bedja med hwarandra, Glade sjunga Herrans
pris. Barnens, lifsom fädrens, ljud Stige upp till samma
Gud, Att hans godhet nederkalla Öfwer oß och öfwer alla!

7. Herre! signe du och råde Och beware nu oß wäl. Herre!
ditt ansigt' i nåde Lyse alltid för wår själ. Herre Gud! dig
till oß wänd, Och din frid oß allom sänd. O, Gud Fader,
Son och Ande! Dig ske pris i allo lande.

(Verserna 1—6 J. O. Wallin + 1839. Versen 7, J. Swedberg.)

Den swenska psalmbokens författare.

Swenska psalmförfattare och öfversättare.

Adlerbeth, Gudm. Göran, född 1751, statsråd, berömd för sina förträffliga metriſka öfversättningar af romerska ſkalders arbeten, död 1818.

Ufjeliuſ, Arm. Aug., född 1785, kongl. hoſpred., kyrkoherde i Enköp-
ping, proſt, förf. af "Swenska Folkets Sagohäfder", "Redens polſka" m. m.,
död 1871.

Amneliuſ, And. Pet., född 1638, konminiſter i Romſartuna, död 1692.

Arrheniuſ, Jakob, född 1642 i Lintöping, prof. i Uppsala, död 1725.

Muſiuſ, Håkan, född i början af 1600-talet i Åhs ſoden, Wexjö ſtift,
död 1653(?).

Boethiuſ, Jakob, född 1647 i Åila, Weſterås ſtift, proſt och kyrko-
herde i Mora, för poluſtiſt ſkriſtſtällereri aſſatt 1697, hållen i fängelſe till
1710, död i Kolbäck 1718.

Brag, Karl Joh., född 1735 i Marſtrand, proſt och kyrkoherde i Göte-
borg, död 1781.

Bräſt, Petruſ, född 1641 i Lintöping, hans lefnadsomſtändigheter
okända, död före den 30 Mars 1691.

Carlberg, Birger, född 1641, för en obetänſſam arſtſtwiſt dömd från
kyrkoherdeembetet, äran och lifwet, men benådad mot erläggande af böter,
död af ſorg 1683 i Göteborg.

Casjel, Karl Guſtaf, född 1783 i Skenninge, öfwerdirektör m. m.,
lagman öfwer Weſtmanland, Dalarne och Upland; framſtående riksdags-
man, död i Stockholm den 2 Nov. 1866.

Choraeuſ, Mikael, född i Wörå i Finland 1774, fil. mag. i Uppsala,
docent i Åbo, theol. adjunkt wid Karlbergs frigsakademi, död 1806.

Columbuſ, Samuel, född 1642 i Huſby, Weſterås ſtift, kanſliſt, har
författat lyſtade epigrammer, "Målro och Romål" m. m., död 1679.

Dahl, Kriſtoffer, född 1758 i Saleby, Weſtergötland, prof. wid Uppsala
univerſitet 1790, död 1809.

Düben, J. von, född 1671, riksråd, friherre m. m., död 1730.

Dåleman, Peder, anſtald wid kongl. kanſliet i Stockholm, omkring
år 1583.

Ekman, Håkan, juſtitieborgmäſtare, död i Göteborg 1718.

Erik XIV, ſwensk konung, född 1533, en "flanderwård och beſlagans-
wård furſte", wänſinnig 1567, aſſatt 1568, död (af förgift?) 1577. Han upp-
gifwes wänligen haſwa författat psalmerna 180 och 373, hwilken uppgift af
Beckman beſtrides.

Falck, Abrah., födelse- och dödsår samt lefnadsomständigheter okända. Han war möjligen son af E. Falck, biskop i Linköping, hwilken afled 1569.

Fant, Erik M., född i Eskilstuna 1754, prof. i Upsala, död 1817.

Forjell, Olof Hansson, född i Jersjö, Helsingland, kyrkoherde i Wåhla, död 1838.

Franzen, Franz Mikael, född i Uleåborg i Finland 1772, kyrkoh. i Strengnäs stift, derefter i St. Clara, biskop i Hernösand, stor skald, "en den ljuswaste sångare i nordanskog". Lyckligast är han i wisan. Flera af hans skaldestycken äro helgjutna mästerwert i poetiskt hänseende, död 1847.

Gar die, Magnus Gabriel de la, grefwe till Leckö m. fl., född i Reval 1622, riksdrots m. m., död 1686.

Geijer, Erik Gustaf, född på Ransäter, Wernmland, 1783, hist. prof. i Upsala, stor skald och häfdatednare. Bland hans sköna, oförgängliga sånger må nämnas: "Manhem", "Wifingen", "Den siste kampen", "Den siste skalden", "Odalbonden", "Kolargossen". Hans största hist. arbeten äro: "Swea Rifes Häfder" och "Svenska Folkets Historia", död 1847.

Gezelius, Joh. d. y., född i Dorpt 1647, biskop i Åbo, död 1718.

Gripenhjelm, Edmund, född i Sköfde, Westergötland, 1622, prof. i Upsala, Karl XI:s lärare, riksråd, friherre, död 1675.

Gustaf II Adolf, en af Sveriges störste konungar, den förtryckta protestantiska kristenhetens segerhjelte, född den 20 Dec. 1594, stupade i slaget wid Lützen den 6 Nov. 1632.

Gyllenborg, Gust. Fred., född 1731 på Strömsbro, grefwe, kansli-råd, berömd skald under "Dalinska tidehwarfvet", död 1808.

Hedborn, Samuel Joh., född i Heda, Linköpings stift 1783, kongl. hofpred., kyrkoherde i Åsteryd, kyrkoh. skald, död 1849.

Hjerten, Joh., född i Hjertorp, Westergötland, 1781, kyrkoh. i Helsingstad nära Ulricehamn, död 1835.

Hiärne, Gustaf Adolf, född 1715, riksråd, grefwe, död 1805.

Hiärne, Joh., född 1696, kapten wid Åbo läns infanteri, död 1737.

Johannis Gothus, Petrus, (Per Hansson Östgöte), född i Norrköping 1536, kyrkoherde, assatt för sitt motstånd mot Johan III:s liturgi, död i Rostock 1616.

Jonae Gestritius, Laurentius, kyrkoh. i Resele och i Hernösand, understref Upsala mötes beslut 1593, död 1597.

Kahl, Johan, möjligen densamme J. Kahl hwilken war rådman och handlande i Wisby år 1700. Denne war född 1660 och afled den 21 Nov. 1742.

Kock, Karl Anton, född i Stockholm den 28 Nov. 1788, protokollssekr., lagman, död den 6 Sept. 1843.

Kolmodin, Israel, född i Enköping 1643, theologie prof. i Upsala, superintendent på Gotland, död 1709.

Kolmodin, Olof d. ä., född i Rysätra af erkestiftet 1690, fil. mag. i Upsala, kyrkoh. i Flo, Westergötland. Hans båda märkligaste arbeten äro: "Dufworöst" och "Biblisk Qwinnospegel", död 1753.

Lagerlöf, Petrus, född i Fryksdal 1648, prof. i Uppsala, rithistoriograf, vetenskapsman, kritiker och skald, död 1690.

Laurinus, Laurentius Laurentii d. ä., född 1573, rektor i Söderköping, kyrkoh. i HäradsHAMMAR, i sin ålderdom blind, död 1655.

Lenngren, Anna Maria, född i Uppsala 1754, Sveriges största skaldinna; hennes dikt utmärkte sig genom lekande qvidhet och stor förmåga af objektiv framställning, död 1817.

Leopold, Karl Gustaf af, född i Stockholm 1756, magister i Greifswald och sedermera docent derstädes, efter flera utmärkelser adlad i Sverige 1809, blind 1822, död som titulerad statssekreterare den 9 Nov. 1829; utöfwade såsom skald stort inflytande på witterheten och den andliga odlingen; hans dikt är utmärkt mera genom sin form än genom djup känsla. "Den jweniska skaldekonsten qwarhölls af Leopold länge i den franska smakens bojar".

Lindschöld, Erik, född i Stenninge 1634, adlad 1669, kongl. råd, grefwe, död 1690.

Lohman, Karl Johan, född i Stockholm 1694, theol. doct., prost och kyrkoh. i Tierp, död 1759. (Karl XII åhörde på sin dödsdag 1718 en af Lohman hållen predikan).

Lucidor den olycklige (Passe Johansson, eller rättare Lars Humeus), född mellan 1640—50, språktunnig och fruktjam skald, men högst oordentlig i sitt lefnadsfätt, dog 1674 till följd af ett på en källare i Stockholm erhållet wärjstign. Under lidandet diktade han psalmerna N:ris 465 och 467. Hans dikt är samlade under titeln: "Helicon's blomster".

Lundwall, Karl Johan, född i Österhaninge 1775, prof. i Uppsala, kyrkoh. i Munktorps pastorat, Westerås stift, död 1858.

Marci, Georg, född omfr. 1540 i Angelstads socken, Wexjö stift, anställd i Erik XIV:s kansli, fregattkapten, sedan prestwigd, hofpredikant, kyrkoh. i Annerstad, död 1613.

Martini, Olaus, född i Uppsala 1557, rektor wid Nylöpings skola, wald till biskop i Wexjö, stridde med Karl IX rörande calvinismen, erkebiskop, död 1609.

Muraeus, Stefan Larsson, född i Mariestad, Westergötland, omfr. 1600, hofpredikant, kyrkoh. i Kristinehamn, för hög ålder skild från tjenstgöringen och slutligen för hwarjehanda klagomål från pastorsbeställningen, död 1675.

Nibelius, Simon, född i Westerås 1747, kyrkoh. i Grangårde och sedermera i Stora Skedwi, död 1820.

Norenus, Ericus Laurentii, född i Hedemora socken 1635, kollega och komminister derstädes, kyrkoh. i Garpenberg, död 1696.

Nygren, Karl, född i Gammeltills socken, Linköpings stift, 1726, amanuens och akad. sekreter. i Lund, vice direkt. öfwer Alingsås stad och manufakturwerk, lektor i Linköping, kyrkoh. i Rudbby, död 1789.

Nyström, Per Olof, född i Ystad 1764, innehade flera civilbefattningar wid kongl. flottan, tjenstgjorde i kongl. Swea hofrätt, wid general-krigs-

kommissariatet m. m., öfverkommissarie wid kongl. maj:ts flotta, död i Karlskrona 1830.

Olaï, Ericus, "canonicus" i Upsala året efter universitetets stiftelse 1477, theol. prof. decanus, död 1486. Hans sång: "Gen rifir man of welloger han en bryllups kost till redde" m. m. är så widt man känner, en bland de äldsta om icke den äldsta psalm på swenska språket. Den återfinnes i den gamla swenska psalmboken N:o 205.

Ollon, Gustaf, född 1646 på Witbolandet i Östergötland, kamrer wid stora sjötullen i Stockholm, död 1703.

Petraeus, Joh., född i Jönköping, hans lefnadsomständigheter okända. Hans öfversättningar af ps. 160, 189, 197 utkommo 1693.

Petri, Laurentius, född i Örebro 1499, en af M. Luthers lärjungar, theol. prof. i Upsala och universitetets rektor, den förste lutherste erkebiskopen i Sverige. Han war en "sattmodig och lärd man" samt befordrade kraftfullt reformationen i vårt gamla fosterland. Bland hans arbeten må nämnas "Gen liten Songbook til at brukas i Rhyrkionne" (1548—1553). Han dog 1573.

Petri, Claus, den förres broder, född i Örebro 1497, en af M. Luthers lärjungar, kansler hos biskopen i Strengnäs, diakon, Stockholms stads sekreterare, Gustaf I:s kansler, presbyter i Strengnäs, pastor wid Storkyrkan i Stockholm. Han war en wältalig, rådklof och djerf förkämpe för reformationsverket. Bland hans skrifter må nämnas handboken och messan på swenska språket, swenska psalmer, "Någre Gudhelige Wijsor, uthdragne aff then Helga Skrift" (1530), "Swenska Songer eller wisor nu på nytt prentade" etc. (1536). Han dog 1552.

Rudbeck, Olof d. y., född i Upsala 1660, prof. derstädes, adlad, architect, död 1740.

Rudbeckius, Petrus Johannes, född wid Örebro 1578, fil. mag. i Wittenberg, prof. i Upsala, kyrkoh. i Umeå, theol. lektor i Westerås, kyrkoh. i Köping, död 1629.

Rönigk (eller Rönigh), Olof, född i Roslagen omfr. 1710, rektor wid Katarina skola i Stockholm, notarie och sekreterare i psalmbokskomiten 1765, död 1783.

Schmedeman, Joh., född i Wiborg 1653, stadssekr. i Stockholm, adlad, död 1713.

Sonden, Per Adolf, född i Landerhyd nära Linköping 1792, fil. mag., konsistorienotarie, komminister wid St. Klara förs., presteståndets sekr. wid riksdagen 1834. Han har utgifwit flera swenska författaresh arbeten och war sjelf en ansedd skriftställare. Han dog 1837.

Spegel, Haquin, född i Ronneby 1645, studerade i Lund, Greifswald och Upsala, reste i Tyskland, Holland, England och Danmark, fil. mag. wid första promotionen i Lund (1671), kongl. hofpredikant, öfverhofpredikant, superintendent på Gotland, biskop i Skara och i Linköping samt slutliqen erkebiskop. Hans större arbeten: "Guds werk och hwila", "Det öppna o. tillslutna paradiset" m. fl. äro af ringa poetiskt värde. Deremot utmärkte

han sig i hög grad sjäsom andlig skald och hans psalmer ansågos länge med skäl sjäsom de hppersta i Norden. Han dog 1714.

Springer, Lars, kommissarie i kongl. hofrätten i Stockholm (1686); hans lefnadsomständigheter, födelse- och dödsår okända.

Stenhammar, Mathias, född i Ed, Linköpings stift, 1766, magister, kongl. hofpredikant, kyrkoh. i Risinge, död 1797.

Stolpe, Georg, född i Stockholm 1775, pastorsadj. i Wasa, magister i Åbo, pastorsadj. vice pastor och kyrkoh. i Stockholm, kyrkoh. i Nylöpings östra försj., död 1852.

Swanwald, Anders. Hans lefnadsomständigheter, födelse- och dödsår okända. Han utgaf 1674 "Ebba Brahes Andelige Wijjor och Rym", från hwilket arbete psalmen 472 härleder sig.

Swedberg, Jesper, född på gården Sweden nära Falun 1653, fil. mag., företog resor i England, Frankrike, Holland och Tyskland, kongl. hofpredikant, kyrkoh. i Wejra Wingåker, theol. prof. i Upsala, domprost derstädes, biskop i Skara, död 1735. "Han war en lärdd och högsinnad man, oegennyttigt uppoffrande sig för sanningen". Wid hofwet stod han i högt anseende och uppträdde ofta kraftfullt mot adelns öfwermod. Hans psalmer ega ett stort värde. Hans egen psalmbot af år 1694 blef dock till stor förlust för honom ijelf indragen. Psalmboken af år 1695 är till större delen frukten af hans och hans vän Spegels arbete. Hans många skrifter, bland hwilka må nämnas: "Schibboleth eller swenska språkets rydd och riktigher" samt en "Kort swenskt gramatica", wittna om djup lärddom och stor magt öfwer språket. Swedberg war fader till den riktbara Emanuel Swedenborg.

Thomander, Johan Henrik, född i Hjeltinge, Skåne, 1798, kastellpredikant i Karlshamn, docent wid Lunds universitet, theol. prof. derstädes, ledamot i kyrkolagskomiten, domprost i Göteborg, biskop i Lund, död 1865. Han war "en öfwer partierna höjd wäktare på Sions murar", en "öfverträdtt sanningsskämpe, konservativ i läran, i allt rent menskligt liberal". Han har öfversatt sånger af Körner, Tasso, Ossian Prudentius, Fortunatus, Clemens Alexandrinus m. fl., och war en af "Theologiskt Tidsskrifts" grundläggare. Bland hans många öfriga arbeten må nämnas: "Swenska kyrkans och skolas angelägenheter", "De kyrkliga frågorna" samt hans i förening med B. Wieselgren verkställda revision af 1819 års psalmbot.)

Tollstadius, Erik, född i Stockholm 1693, fil. mag., kyrkoh. i Stockholm, utmärkt predikant och själasörjare, död 1759.

Wallin, Johan Olof, "Davidsharpan i Norden", född i Stora Tuna, Dalarne, 1779, fil. mag. i Upsala, theol. adjunkt wid kongl. frigsakad. på Karlberg, lektor derstädes, en af de 18 i swenska akademien, kyrkoherde wid Adolf Fredriks försj. i Stockholm, domprost i Westerås, pastor primarius, ordensbiskop och kommandör af kongl. nordstjerneorden, kongl. öfverhofpred., praeses i hof-konsistorium, af hela Sveriges presterfkap enhälligt kallad och af konungen utnämnd till erkebiskop samt ledamot af kongl. serafimerorden. Wallin, som i sin ungdom trycktes af armod och försatelser, war ett lysande snille med djup lärddom. Han wunn flera gånger swenska akademiens högsta pris och erhöill från stat, kyrka och konungahus glänsande wedermålen

af hnnest och upphöjelse. Sedan han dels i förening med Franzen och Chorraeus, dels ensam utgifwit "prospsalmer" kallades han till ledamot af den komite, som skulle utarbete en ny psalmbok, hwilket wärf slutligen lades nästan helt och hållet på hans skuldror. Att vår swenska psalmbok kom att bewara så mycket af "det bepröfwade gamla" från psalmdiktningens guldålder på samma gång som den innehöll det bästa af hwad nyare tiders skalder diktat, är Wallins odödliga förtjenst. "Utan Wallins arbete hade swenska folket troligen erhållit en psalmbok till sin inre halt liknande i mer eller mindre mån någon af de psalmböcker, hwilka under "rationalismens tidehvarf" infördes i flera stater i Tyskland". (Det war också hans förtjenst att 1815 års bibelöfversättning, "en efter tidens föränderliga smak utförd, moderniserad omklädnad af det lifsens ord, som öfwerlefwet all menniskowisdom", icke blef antagen). Wallins originalpsalmer i sw. psalmboken uppgifwas wara till antalet 128. Flera andra äro af honom omarbetade eller ändrade. Hans sista religiösa poem: "Dödens Engel" anses för hans hyppigsta mästerverk. Af hans werldsliga dikter må här omnämnas: "Första uppfostringen", "Gustaf III" (dithyramb öfwer 24 Jan. 1808), "Westmannas Dala-sång", "Höbergningen", "Smeden", "George Washington", "Hemjuktan", "Hösten", "Swensk ynglingasång", "Sjömannen" m. fl. Såsom andlig talare intager Wallin ett af de främsta rummen bland Sveriges predikanter. I kraft och klarhet, i skönhet och styrka har denne predikant icke egt sin like. Hans predikningar äro mönster af wältalighet, men kunna dock näppeligen påräkna samma allmänna och waraktiga erkännande i religiösuppbyggligt afseende. Mest berömda äro hans tillfällighetsstal wid grafwar, wid inwigningar af kyrkor och begravningsplatser samt andra kyrkliga förrättningar. Wallin afled i Upsala den 30 Juni 1839. "I mannaminne", säger en författare, "har ingen enskild mans bortgång wäckt en så djup och allmän rörelse ifrån de mäktigas palats till de ringas hyddor, inom de läradas salar och i arbetarens tjäll."

(Wieselgren, Per, född i Wislanda, Småland, 1800, student i Lund, fil. mag., docent i Lund, adjunkt i estetisk derstädes, kyrkoh. i Westerstad och Östraby, derefter i Helsingborg, slutligen domprost i Göteborg, medlem af en mängd lärda sällskap. Han war Sveriges störste nykterhetspredikant, en "jälaförjare" i ordets högsta mening, en snillrik och hjertefrom lärare. Hans skriftställarewerkksamhet saktar motstånd i Sverige. Endast titlarne å hans tryckta arbeten upptaga fyra tätt tryckta sidor (stor oktav) i "Matrikeln öfwer Göteborgs stifts presterkap". Bland hans arbeten må här nämnas: "Minnesfånger från Wärend", "De la Gardieska Archivet", "Sveriges Sköna Bitteratur", "Nya Smålands beskifning" och "Biografiskt Lexikon". I förening med Thomander werkstälde han "revisionen" af 1819 års psalmbok. Han dog i Göteborg den 10 Okt. 1877).

Wiwallius (Witwol), Lars, född i Pångbro socken wid Örebro 1605, studerade i Upsala och i utlandet, hölls flera år i fängelse för, såsom det föregafs, under swet ingånget ättenskap med en fransk (dansk) fröken Gertrud Grip, lösgafs före 1647, war sedan auditör wid kongl. gardet. Fölkidiken

förlidrar honom såsom en svensk Eulenspiegel. Under sin äfventyrliga lefnad utvecklade han en stor skriftställareverksamhet. Han dog 1669.

Wultejus, Joh. född i Stockholm 1639, fil. mag., kyrkoh. wid tyska förs. i Göteborg, öfverhofspred. hos entledrottning Hedwig Eleonora, kyrkoh. wid Riddarholms och Broma förs., död 1700.

Åström, Joh., född i Gefle 1767, fil. mag., vice pastor wid Upsala domkyrka, hospitalpred. derstädes, kyrkoherde i Norrköping, Tuna, Stafby, Simtuna och Altuna, theol. doktor och ledamot af nordstjerneorden. Enligt Wallins önskan lade han kraftfull hand wid arbetet för nya svenska psalmboken. Han dog 1844.

Ödmann, Samuel Lorentz., född i Wexjö 1750, fil. kand., skolmästare på Wernsdön, komminister derstädes, kyrkoh. i Gamla Upsala, theol. adjunkt, theol. pastoralis prof., theol. doktor, L. N. O., medlem af kongl. vetenskapsakad. och flera lärda samsfund. Han war i 40 år fängliggande, under hwilken tid han författade flera skrifter. Hans "Försöt till Kyrko=Sånger" utkom 1798. Hans psalmer äro hwad deras halt beträffar af olika värde. Några räknas af Wieselgren till 1:sta och 2:dra ordningen, andra deremot till 4:de och 5:te. Ödmann deltog i psalmbotsarbetet till 1814, men drog sig då tillbaka, missnöjd öfver J. D. Wallins "diktatur" inom psalmbotskomiten och den senares anmärkningar. Bland Ödmanns werldsliga skrifter må nämnas hans "Hågkomster från Hembygden och Skolan", i hwilket arbete han upprullar måsterliga taslor af det patriarkaliska lifwet i Sverige i det förre århundradet. Han dog 1829.

Utländska psalmförfattare och öfversättare.

Adam, forherre i abbotsklostret St. Victor i Paris, död 1177.

Albrecht (IV) d. h., markgreffe i Brandenburg Kulmbach, har författat ps. 251 under landsflykt, död 1557.

Ambrosius, "den latinska hymnologiens fader", född i Trier omtr. 340, en kyrkans pelare, mönstret för en biskop, död såsom erkebiskop i Mailand 397.

Andersdotter, Elle (Ellen Marjwin?), en obekant dansk qwinna före 1645.

Augustinus, Aurelius, född i Tagaste i Afrika 354, den rikaste, mest omfattande och djupaste anden bland kyrkofäderna inom den latinskt=westersländska kyrkan, biskop i Hippo, död 430.

Becker, C., född i Leipzig 1561, pastor derstädes, död 1604.

Benno, född omtr. 1011, biskop i Meissen, död 1107.

St. Bernhard, född i Fontaines i Burgund 1091, fantasirik, trostärkt, wältalig och högt ansedd lärare, grundläggare af cisternienserklostret Clairvaux och af medeltidens mystik, död 1153.

Beza, Theod., född i Burgund 1519, prof. i Lausanne, predikant i Genève, död 1605.

Blaarer (Blaurer), Ambros., född i Kostnitz 1492, reformert lärare, död omfr. 1568.

Brorson, Hans Adolf, född i Randrup (Danmark) 1694, biskop i Ribe stift, död 1764.

Clausnitzer, Tobias, född i Meissen 1618 eller 1619, pastor i Weiden i Oberpfalz, död 1684.

Cramer, Joh. Andr., född i Jöstadt i Erzgebirge 1723, kansler wid univ. i Kiel, död 1788.

Creutziger, Elisabeth, född von Moseritz, gift med Luthers släkting, prof. C. Creutziger, död 1558.

Dachstein, Wolfgang, organist wid St. Thomaskyrkan i Straßburg, (lemnade munklifvet 1524), födelse- och dödsår okända.

Decius, Nikolaus, munk och prost i klostret Steterburg, efter reformationen skollärare i Braunschweig, predikant i Stettin, död 1529.

Denicke, David, född i Bittau 1603, hof- och konsistorialråd i Hannover, död 1680.

Diterich, Joh. Sam., född i Berlin 1721, pastor derstädes, öfverkonsistorialråd, död 1797.

Eber, Paul, född i Ritzingen 1511, verksam för reformationens befästande, prof., generalsuperintendent i Wittenberg, död 1569.

Ebert, Jakob, från Sprottau, Schlesien, theol. prof. i Frankfurt a. d. O., död 1614.

Flitner, Joh., född i Suhla 1618, diakon i Grimmen i Pommern, död 1678.

Fortunatus, Venantius, Honorius, Clementianus, född i Ceneda, Italien, omfr. 530, biskop i Poitiers, död 609(?).

Franch, Joh., född i Guben, Niederlausitz, 1618, borgmästare derstädes, död 1677.

Freder, Joh., född 1510, superintendent i Wismar, död 1562.

Frimann, Claus, född å ön Sello, Bergens stift, Norge, omfr. 1746, pastor i Dawigen, död 1829.

Fritsch, Ahasverus, född i Mucheln 1629, kansler för univ. i Jena m. m., död 1701.

Förttsch, Basilius, född i Rossla (Thuringen), pastor i Gumperda wid Orlamunde, död 1619.

Gellert, Kristian Furchtegott, född 1715, e. o. fil. prof. i Leipzig, död 1769.

Gerdes (Gerdesen), Joh., född i Wolgast 1624, theol. prof. i Greifswald, pastor i Wismar, pastor prim. wid thsta förs. i Stockholm, död 1673.

Gerhardt, Paul, född nära Wittenberg 1606, den "öpperste af sin tids skalder", pastor i Mittenwald, diakon wid St. Nikolaiskyrkan i Berlin, assatt för sitt motstånd mot reformerta läran, arkidiakon i Lubben, död 1676.

Greiter (Greuder), Matheus, musikant i Straßburg, död 1550.

Groß (Major), Joh., född i Reinhardt wid Orlamunde 1564, superint. i Jena, död 1654.

Günther, Thriacus, född nära Gotha 1649 eller 1650, gymnasielärare derstädes, död 1704.

Harßdorffer, Georg Fil., född i Nürnberg 1607, rådsherre, död 1658.

Heermann, Joh., född i Nieder-Schlesien 1585, diakon och pastor i Köben (furstendömet Glogau), död i Warszawa i Polen 1647.

Hermann, Nikolaus, (födelseåret okänt), kantor i Joachimstal i Böhmen, död 1561.

Hertzog, Joh. Fr., född i Dresden 1647, juris doktor och medlem af rådet derstädes, död 1699.

Hetzer eller rättare Hätzer, Ludwig, född i Baiern omfr. år 1500, kaplan i Wädenschwyl "än en wederdöpare än en förnekare af omdop", för sedlighetsbrott halsluggen i Zürich 1529.

Heyd, Sebalbus, född i Nürnberg 1498, rektor derstädes, död 1561.

Hilarius från Poitiers (Frankrike), födelseår okänt, biskop i sin fädernestad, "arianismens kraftfulle motståndare", förwist till Frygien år 356, efter 4 år åter wertjam i Gallien, död 368.

Homburg, Ernst Kristoffer, född 1605, Rechtconsulent i Raumburg, död 1681.

Huber (namnet skrifves äfwen Hubert, Houber, Hubrecht, Humbert, Humprecht, Hunhart), Konrad, född i Zweibrücken 1507, diakon wid Thomaskyrkan i Straßburg, fran tjensten entledigad, död 1577.

Huß, Johan, född i Hussinecz i Böhmen 1373, "reformationens förelöpare", en Wicliffes lärjunge, pastor i Prag, rektor för universitetet derstädes, hatad af thyskarne, bannlyst af påfwen, såsom "lättare" lefwande bränd under det katolska kyrkomötet i Kostnitz 1415.

Kingo, Thomas, född på Fyen (Danmark) 1634, pastor i födelseorten, biskop af Fyens stift, "en lidandets och uppståndelsens sångare af första rangen", död 1703.

Klopstock, Fred. Gottlieb, född i Quedlinburg 1724, danskt legationsråd och baden-durlachiskt hofråd, död i Hamburg 1803.

Knoll (Enollius), Kristoffer, född i Schlesien 1563, diakon i Sprottau, död 1621.

Kohlros (troligen densamme som Rhodanthracius), Joh., thysk språklärare i Basel, död 1558.

Kuster, Elijer Gottlieb, född i Braunschweig 1732, generalsuperintendent, död 1799.

Leo (Leon) från Modena, pastor i byn Wölflis (Thüringen), omfr. 1607.

Liscov (Liscovius), Salomon, född i Kiemitzsch i Nieder-Bausitz 1640, diakon i Wurzen, död 1689.

Lobwasser, Ambros., född i Schneeberg 1515, prof. i lagfarenhet, hertigl. preussiskt råd, död 1585.

Luther (skrifwes äfwen Lother, Lutter, Luder, Luter), Martin, född i Eisleben den 10 Nov. 1483 (eller 1484); reformationens tros- och sanningshjelte, den lutheriska kyrkans lärofader, den evangeliska kyrkosångens kraftige befordrare, död den 18 Febr. 1546. Hans stora, wälsignelserika lifsmert bör wara känt af hwarje iwenst amerikan, hwadan wi här inskränka oss till ett

fort meddelande rörande hans utmärkta psalmer, hvilka "bröto väg för evangelium" och näst bibeln på modersmålet bidro till reformationens segrar. Luthers under åren 1523—1545 utgifna psalmer äro till antalet 37, af hvilka 19 äro originaler, 9 bearbetningar af äldre tyska fånger och 9 öfversättningar från latinet. Af originalerna återfinnas 7 i vår svenska psalmbok, neml. 9, 46, 124, 182, 339, 402, 478, af bearbetningarne 5, neml. 22, 63, 134, 135, 142, och af öfversättningarne från latinet 9, neml. 17, 26, 58, 62, 133, 152, 159, (Wallins omarb.), 263 och 303. I den svenska psalmboken finnes således 21 och sättnas 16 af Luthers psalmer. Den mest berömda af alla reformatorns psalmer är "den protestantiska kyrkans strids- och seger-sång": "Ein feste Burg ist unser Gott", af hvilken wi i psalmen n:o 124 äga, icke en trogen öfversättning, men väl en utmärkt bearbetning. Den äldsta af Luthers psalmer är n:o 46 (år 1523), derefter följa n:o 26, 58, 62, 133, 134, 135, 142, 152, 159, 182, 339, 402 (år 1524), 17, 22, 478 (år 1525), 9 (år 1526), 124, 263, 303 (år 1529), 63 (år 1535). Luthers sista psalmbotsredaktion är från 1545 eller året före hans död. Den första tyska lutheriska psalmboken utkom 1524; svenska lutheriska psalmer utgafvos från trycket redan 1526.

Marot, Clement, född i Cahors omkring 1495, kammartjenare hos Frans I af Frankrike, han fastades ofta i fängelse, var misstänkt för reformert "tätteri", flydde till Geneve, förvisades derifrån för ättenslapsbrott, död i Turin omfr. 1544.

Meister, Kristoffer Georg Ludw., född i Halle wid Saale 1738, past. prim., och prof. i Bremen, död 1811.

Melanchton (Melanthon), Filip, född i Bretten i Pfalz 1497, prof. i grekiska wid universitetet i Wittenberg, "Tysklands lärare", Luthers förnämste medhjelpare under reformationsarbetet, en theolog, hvars betydelsefulla verksamhet torde genom kyrkohistorien vara allmänt känd, död 1560.

Melissander (Bieneman), Kaspar, född i Nürnberg 1540, lärare, under religionsstrider från sina embeten assatt, slutligen generalsuperintendent i Altenburg, död 1591.

Meusflin (Mösel, Mosel, Musculus), Wolfgang, född i Lothringen 1497, pred. i Strassburg, theol. prof. i Bern, död 1563.

Mortensön Töndebinder, Claus, född omfr. 1500, den förste (dansk) lutheriske presten i Malmö, utgaf derstädes den första "Danska Psalmebog" 1528 och den första "Danska Messiebog" 1529. Han afled före 1578 i en ålder af 76 år. Ps. n:o 24 är möjligen öfversatt af honom.

Müller Henrik, född i Lübeck 1631, theol. prof., superintend. i Rostock, död 1675.

Munter, Balthasar, född i Lübeck 1735, innehade flera tjänstebefattningar i Jena och Gotha, pred. wid tyska St. Petrikyrkan i Köpenhamn, död 1793.

Neander, Kristoffer Fredr., född i Eckau i Rurland 1723, kyrkoh. och prost i Gränshof, död 1802.

Neumark, Georg, född i Mühlhausen 1621, sek. wid svenska ministerresid. i Hamburg, kansliregistrator, bibliotekarie i Weimar, arkiv sek., tejslerlig pfalzgrewe, död 1681.

Nicolai, Filip, född i Mengerlinghausen, greffkap. Waldeck, 1556, past. i Ulm, senast i Hamburg, död 1608.

Niemeyer, Aug. Herman, född i Halle 1754, universitetskansler m. m. berstädes, död 1828.

Notker d. ä. kallad Balbulus (stammaren), född i Heiligau nära Klostret St. Gallen, benediktinermunk, föreståndare för klosterstolan i St. Gallen, den förnämsta af sequensdiktarne, död 912.

Oehler, And., född i Carsdorf 1758, kyrkoh. i Groß-Städteln wid Leipzig, död 1807.

Olearius, Joh., född i Halle 1611, akadem. lärare i Wittenberg, past. i Querfurt, öfverhofspred. m. m. i Halle, generalsuperintend. berstädes och sedan i Weissenfels, död 1684.

Opitz, von, Boberfeld, Martin, född i Bunzlau, Schlesien, 1597, adlad af kejsar Ferdinand II, sekr. och historiograf hos Wladislaus IV af Polen, död i Danzig 1639.

Pappus, Joh., född i Lindau 1549, theol. prof. m. m. i Straßburg, död 1610.

Poliander (Gramann eller Graumann), Joh., född i Neustadt i Baiern 1487, arbetade för reformationen i Preussen, pastor i Königsberg, död 1541.

Prudentius (rätteligen Aurelius Prudentius Clemens), född i Calahorra i Spanien år 348, en berömd psalmsångare, hos hwilken latinet, ett hårdt folks tungomål, är lifasom genomglödgadt af tron och förvandladt. Det är församlingens tro, hopp och kärlek, som han och andra den gamla latinska katolska kyrkans psalmsångare besjunga. Det subjektiva med dess "jag", "mig", "min", "mitt", som är så utmärkande för våra dagars andliga sånger, hade i honom icke någon toll. (Märk stilnaden i detta afseende mellan psalmen n:o 492 och psalmen 452). Prudentius hedrades af romerske kejsaren med höga äreställen, hwilka han på sin ålderdom lemnade för att oförd egnat sig åt andlig skriftställareverksamhet. Han dog omfr. år 405.

Quirsfeld, Joh., född i Dresden 1642, arkidiakon i Pirna, död 1686.

Rambach, Joh. Raf., född i Halle 1693, theol. prof. och superintendent i Gießen, död 1735.

Reimann, Georg, född i Löwenberg, Schlesien, juris doktor, kejsarl. råd, död 1615.

Reissner (Reußner) Adam, född 1471, en lärd man utan offentlig tjenst, död i Frankfurt a. M. omfr. 1563.

Ringwaldt, Barthol., född i Frankfurt a. d. O. 1530, pastor i Langfeld i Mark Brandenburg, död omfr. år 1598.

Rinkart (Rindart, Rinkard), Martin, född i Eisenberg 1583, kantor, predikant å olika ställen, arkidiakon i födelseorten, död 1649.

Rist, Joh., född i Ottersen nära Altona 1607, på flera sätt utmärkt för sina vitttra förtjenster, pastor wid Wedel wid Elbe, död 1667.

Rosenthal, Joh., född nära Erfurt 1615, arkidiakon i Schmöllen nära Altenburg, död 1690.

Rutilius, Martin, född i Düben 1550, arkidiakon i Weimar, död 1618.

Sacer, Gottfried Wilh., född i Naumburg 1635, advokat och kammar-konfulent i Wolfenbüttel, död 1699.

Sanffdorffer, Joh., okänd thst förf. i början af 16:de århundradet.

Schalling, Martin (Mikael), född i Strassburg 1532, pastor i Nürnberg, död 1608.

Scheffler (Angelus Silesius), Joh., född i Breslan 1624, läkare, öfvergick till katolska läran, wigdes till prest, upphöjdes till biskopligt råd och dog i ett kloster 1677.

Schenk, Hartmann, född nära Eisenach 1634, pastor i Wölkershausen i Thüringen, död 1681.

Schlegel, Joh. Adolf, född i Meissen 1721, anställd wid tyska läroverk, generalsuperintend. öfver furstendömet Calenberg m. m., död 1793.

Schmolek, Benj., född i Brauchitschdorf i furstendömet Liegnitz 1672, pastor primarius m. m. i Schweidnitz, död 1737.

Schmucker, Kasp., från Redwitz, Baiern, födelse- och dödsår okända; han anses hafwa år 1578 författat psalmen 230.

Scheesing (Chiomusus), Joh., från Frankfurt a. M., pastor i Frie-mar i hertigd. Gotha, död 1567.

Selnecker, Mikol., född i Hersbruck nära Nürnberg, innehade flera embeten wid kyrkor och universitet i Dresden, Jena, Wolfenbüttel och Leipzig, fördrefs en och annan gång till följd af calvinistiska stämplingar, generalsuperint. i Leipzig, död 1592.

Spengler, Lazarus, född i Nürnberg 1479, en af Luthers trogne vänner, en reformationens befordrare, förste rådsherre i Nürnberg, död 1534.

Speratus, Paul, född 1484, förtunnade evangelium i Augsburg, Würzburg, Salzburg och Wien, hertiglig preussiskt hofpred. och biskop, död 1554.

Sthen, (Möstildensis), Hans Kristensön, född i förra hälften af 16:de årh., rektor i Helsingör, kapellan derstädes, magister i Köpenhamn, kyrkoh. i Malmö, hwarest han i hög ålder ännu lefde år 1603.

Sturm, Kristoffer Kristian, född i Augsburg 1740, anställd wid flera läroverk, pred. i Halle och Magdeburg, pastor primarius wid St. Petrikyrkan i Hamburg, död 1786.

Thomas ifrån Aquino (Tomasso af Aquino), född på flottet Rocco ficca wid gränsen af Neapel (Italien) år 1225 eller 1227, dominikanermunk och den skarpsinnigaste af skolastikerna, theologiskt lärare wid flera universitet, theol. doktor i Paris, hwarest han förvärfwade sig tillnamnet "doctor angelicus", innan han flyttade sin lärostol till Neapel. Hans efterlemnade skrifter utgöra 23 folioband. Det förnämsta arbetet är hans troslära, "Summa theologiae". Han dog i ett abbotskloster i Neapel år 1274.

Thomas ifrån Celano (Tomasso af Celano), födelseåret okänt, en af fransiskanerordens första medlemmar, kom 1221 till Tyskland men återwände efter 9 år till Italien, hwarest han afled 1255.

Thymus (Klee), Georg, från Zwickau, lärare och rektor wid flera universitet, död 1561.

Utenhovius, Joh., från Gent, pastor wid en protestantisk kyrka i England i medlet af 16:de årh.

Vischer (Fischer), Kristoffer, pastor i Jüterbogk och a. s. generalsuperintendent i Belle, död 1600.

Vogtherr, Henrik, okänd författare, hvilken bodde i Straßburg omkr. år 1530.

Weigel, Joh. Adam Valent., född i Sommerhausen wid Würzburg 1740, lärare wid barnhuset i Halle, pastor i Haselbach i Schlesien, död 1806.

Weiss (Weisse), Mikael, från Niesse i Schlesien, kyrkoh. i Landstron och Fulnek i Böhmen, styresman för böhmiska brödrasförsamlingarne, död omkr. 1540.

Weissel, Georg, född i Domnau i Preussen 1590, rektor, pastor i Königsberg, död 1635.

Wilhelm II, hertig af Sachsen-Weimar, född i Altenburg 1598, "en af det tyiska evangeliska partiets mest begåfvade män", en af Gustaf II Adolfs första bundsförvandter i Tyskland, deltog med utmärkelse i 30-åriga kriget, uppmuntrande konst och vetenskap, död i Weimar 1662.

Wülfer, Daniel, född i Nürnberg 1617, professor, kyrko- och konsistorialråd derstädes, död 1685.

Vers-Register.

Åh, att jag dit ur	487	6	Åh jemmer! skall.....	189	4
att jag rätt.....	432	4	i döden låt.....	74	9
att i Jesu spår jag.....	432	5	Jesu Krist! mig nåd.....	470	1
att i synd wi slumre.....	450	1	Jesu Krist! Vår.....	98	12
blif hos oss, o Jesu.....	120	1	Jesu! mig och nu.....	158	8
der menstor skuld.....	435	4	Jesu! oss beredda.....	157	17
der synd och otro.....	376	4	jordens barn! vår.....	414	1
det begär, som jag.....	174	2	i jordens stilla.....	451	4
det gör mig.....	179	5	i tidens haf.....	210	8
döden hafwer.....	344	1	käre Fader! sade.....	84	2
fjerran gången.....	385	2	ljussta mun,.....	98	6
fruktan, sorg och.....	173	3	låt den gode Anden.....	346	9
gif, att jag behålla.....	470	4	låt honom ljusligt.....	111	8
gif, att jag, o Fader.....	253	3	låt mig till det landet gå..	375	13
gif, att såsom du.....	104	6	låt mitt usla lif.....	364	5
gifwe då Gud, wi.....	424	8	låt oss våra dagar.....	410	8
gör oss, Herre! till.....	385	6	låter oss lofva och.....	424	6
hafwom honom kär.....	315	5	lär mig söka.....	202	5
Herre! dig.....	374	1	lär oss Gud! med.....	306	5
Herre! hör min.....	325	9	med ånger, blygd.....	168	3
Herre Jesu! hör.....	63	13	min Gud! låt.....	192	9
hertans we.....	98	1	min själ! haf.....	231	1
hertelag, Som.....	347	3	må din kärlek.....	222	11
huru plågas jag.....	364	1	må du det besinna.....	462	6
hwad försoning kan.....	19	4	nej mitt qwal är.....	238	4
hwad hat och afund.....	457	8	när jag min.....	186	3
hwad kan oss.....	455	4	när så mycket.....	481	5
hwad fränhet och.....	457	9	om det qwal, som.....	463	4
hwad är dock gods.....	457	4	om du ditt hjerta.....	164	3
hwad är dock lifwet.....	457	1	på denna flara.....	43	5
hwad är dock menstlig gunst?	457	6	re'n i unga åren.....	346	1
hwad är högt stånd.....	457	5	saliga dag, ej.....	424	3
hwad är vår gudl.....	457	3	stora dag, då.....	497	4
hwad är vår förtä.....	457	2	så nära, mig så.....	437	3
hwad är vår medgång blid?	457	7	fälle de, som bo.....	325	5
hwar skall jag.....	177	1	fälle äro, de.....	325	6
hwart hade jag.....	179	4	föf i bättring och.....	489	5
hwartut skall.....	177	3	tiden ilar med all.....	158	6

Uf, upplys du mitt.....	190	2	Allt detta har han.....	62	7
wi äre alla Adams.....	44	1	folk omkring din.....	139	4
ännu, o.....	148	4	folk skall samlas.....	139	3
är dock tid?.....	375	6	fullkomnad är, o.....	116	1
Adams barn, som.....	192	2	för vår skull.....	71	4
Uf Andans kraft i.....	149	2	hwad lif och.....	271	4
den dolda masken.....	494	3	hwad på werldens.....	459	3
dig förordnad.....	316	1	hwad själen.....	366	2
dig han har i faran.....	130	7	hwad till warelse är.....	27	4
dig, o Gud! jag.....	37	1	hwad werlden lofwar.....	216	5
dig är all.....	66	3	hwad wi här älska.....	455	6
din nåd dem.....	356	2	hwad wi med ögon.....	257	4
djupets nöd, o.....	182	1	hwad wi på jorden.....	455	1
en ringa jordist.....	74	2	hwilar under.....	436	2
ewighet ditt rike.....	269	5	lefswande med.....	446	2
helig längtan.....	158	1	menfösläktet af.....	274	1
hjärtat hafwer jag.....	221	1	menfösläktet med.....	274	3
himlens här den.....	140	1	ondt han från mig.....	33	3
himlens höjd of.....	63	1	som på jorden anda.....	391	2
lyftans gunst i.....	256	2	werldslikt flhr.....	400	4
oförsedda.....	256	3	är redo, fallna.....	164	1
Ufplanat har han.....	154	2	Alltså du är ett.....	95	7
Uf rikedom och.....	280	1	Guds hjälp förbida.....	224	7
stoffet är du tagen.....	42	8	jag träder nu till.....	186	6
sådan nåd jag.....	198	3	Anamma from de.....	273	1
werldens slärd och.....	362	3	mina böner.....	428	2
All den nöd, som.....	389	3	Anda, full af nåde!.....	137	1
djur på marken.....	430	3	Andra högt må sitta.....	216	7
fruktan du ifrån.....	469	4	Anse, Gud! att jag.....	499	7
himlens här, all.....	266	2	Arfwet ej förspill.....	210	10
jordens fröjd så.....	220	5	Armöd! gläds åt.....	70	3
jordens tröst han.....	63	3	Allt bedja Gud, och.....	347	6
käna sig böja.....	64	2	detta trofast är.....	154	3
skuld är min.....	345	6	de trogna fälla.....	485	2
fällhet Jesus med.....	52	2	dig, o Gud! mitt.....	418	1
timlig nöd, den.....	463	2	försonlighet of.....	80	7
ting wi genom dig.....	104	5	himlens härlighet.....	458	8
werlden, och hwad.....	269	4	jag en ringa ej.....	309	3
werldens ljus!.....	167	7	jag lefwa skulle.....	128	5
werlden stämme.....	54	4	jag när.....	422	3
Alla mina fel och.....	467	2	kunna of.....	86	3
mina ord och.....	204	3	ljuf och oförd.....	422	2
Allena Gud i.....	24	1	tidens winning jag.....	4	5
Allsingen så, som.....	345	2	tjena dig en dag.....	325	10
Allt blir godt, när.....	245	5	tjena två herrar.....	298	2
det goda, som mig.....	15	1	wi Herran ej.....	152	2

Att wi stige upp till.....	257	5	Dagar komma.....	500	5
wår tid förnöjsamt.....	257	6	Dagabördan tynger.....	442	5
Bed att Herren.....	453	4	De brott, som förde.....	375	12
trägen bed i Jesu.....	238	3	fagra blomsterängar.....	394	2
ödmjuk, bed.....	258	4	goda andar rödja.....	36	2
Befall i Herrans.....	224	1	herdar waktade.....	60	2
Befästa oss uti din.....	72	6	himmelsta härar.....	60	3
Begärens och.....	492	3	hwilkas hjertan.....	382	5
Behåll i mig till.....	427	6	krafter, hwilan.....	418	3
oss Herre! wid det.....	7	5	lägra sig tring.....	35	2
oss wid ditt rena.....	120	4	spörja: ho är.....	121	3
Beklaga af allt.....	180	1	stolta andar.....	420	6
och begråta.....	466	1	trogna herdar.....	428	4
Bepröfwa mig min.....	171	1	tårar, som från.....	355	6
Beredd håll mig.....	487	7	wrångas hopp skall.....	227	3
Bereden wäg för.....	53	1	äro ens i wrångwis.....	121	2
Besegladt är de.....	59	6	Dem nåd förlän, att.....	316	3
Besinna, att det oss.....	82	3	som arbeta i din.....	316	2
Beskyddda konung.....	427	7	Den blida wår är.....	392	1
Bespottad, qwald.....	87	1	blomstertid nu.....	394	1
Bestyr, han ropar.....	454	3	boken då upplåtas.....	498	3
Betraktom wäl de.....	142	4	der har lustan till.....	292	3
Betungad jag det.....	175	2	fienden, som hade.....	110	6
Betänk dig då.....	489	2	helige du fåfängt.....	285	3
då hwad din frid.....	450	2	hjälp hos werlden.....	230	8
då sjä! hwad.....	465	9	högste Fadrens.....	62	2
om dngden rosor.....	211	3	Jonas, som man.....	110	3
Bewara mig för.....	140	6	jord, wi ägt, oss.....	400	3
mig, o Gud! för.....	342	6	korta stund, jag.....	119	1
oss för syndamen.....	96	3	ljusa dag.....	438	1
Bland långa rön af.....	360	2	lägsta tjenaren af.....	333	3
mången sorg och.....	256	4	mun är thyst, som.....	101	1
Blif, Selge And'!.....	180	6	natt mig höljer nu.....	365	6
mig när, ty jag är.....	205	3	nya graf.....	98	10
när mig, o.....	157	9	nåderike Gud.....	272	2
Blifwe många.....	335	2	nåd, som röfwarn.....	95	4
Blott wanmagt är all.....	19	7	ondska är wäl stor.....	176	6
Bojor wi draga.....	387	5	röst, som i mitt.....	4	3
Bort mitt hjerta!.....	192	1	rösten hörs af en.....	140	2
o werld! med ditt.....	215	4	sanna tröstaren.....	133	2
Borthän, borthän.....	197	2	signade dag, den.....	424	2
Bär Jesu minne i.....	149	3	signade dag, som.....	424	1
Bärom för Herran.....	383	5	Simson, som war.....	110	3
Böner så warma.....	387	3	som dig undfår.....	157	16
Bönhör mig, Gud!.....	175	1	som fattiga och.....	277	4
Dag från dag är.....	467	4	som för Herran.....	232	7

Den som Herrans råd ej....	491	2	Det hjertat, som i.....	150	4
som hungrar, gör.....	29	7	höstliga tornet,.....	492	6
som har i Kristo.....	482	5	Jesús war, som.....	146	2
som kärleks tårar.....	245	3	Josef wist, den.....	230	2
som nästans hopp.....	277	5	kostar Gudlju.....	239	6
som sanning trygg.....	277	3	lejon har nu.....	110	2
som till andan.....	147	5	ljuset när mig.....	433	3
som utan want och.....	277	2	lugn, som mig.....	4	4
starke hämnaren, som ser..	278	2	löfte jag ej.....	145	3
store Gud.....	98	3	qual, hans känsla.....	90	2
syndige stod upp;.....	167	5	sälla ord och.....	237	2
sällhet, werlden gaf.....	220	4	war så strifwet i.....	107	2
thron, som han.....	53	6	är din Fader kär,.....	261	2
trogna arm, som.....	354	4	är din hand, o Gud!.....	382	3
wederwärdighet,.....	338	1	är din nåd, som.....	229	7
werlden ej begripa.....	62	3	är ditt blod, som.....	175	6
ödmjuk, ren och.....	315	2	är ett heligt rum.....	354	10
Denna stund är.....	92	4	är ja, amen, sant.....	479	6
Denne är den stora.....	112	1	är min tro, o Fader.....	250	4
Der får jag och ett.....	158	13	Detta hjerta du mig.....	38	7
kan du glädja dem,.....	493	3	löfte tillhör alla,.....	152	10
skall ditt samwet.....	462	5	mindre eller mer.....	284	5
skall han, lit.....	349	4	året lär mig höra.....	413	4
uppe är det ingen.....	113	4	Dig all werlden.....	270	5
Deras tro skall.....	73	5	allena ware ära.....	8	1
Deremot, när man.....	257	7	bedje, dig anrope.....	263	5
Derför jag och mig.....	214	4	den högste herden.....	319	5
ser till dig min.....	128	2	Fadren welat.....	410	4
o Fader i det höga!.....	28	5	Gud! ste ewigt lof.....	255	5
ömt din nåd.....	152	8	han möter.....	12	2
Derjemte sade du.....	49	3	hela naturen må.....	298	4
Dermed du och på.....	63	12	Helge Ande! bedje.....	135	1
jag will för Gud.....	480	2	heliga trefaldighet.....	115	9
Derpå förlitar jag.....	479	5	Herre Gud! är.....	32	1
Deß tacksom wi dig,.....	107	5	Herre! må wi.....	445	3
Det allena gör mig.....	457	11	jag efterfölja må,.....	128	8
arf dig himlen.....	42	7	jag willigt tager an,.....	236	3
barn, som föds, till.....	118	2	jag ödmjukt will.....	71	1
blir för sent att.....	464	3	Jesu Kriste! ware.....	95	9
ewiga Guds ljus.....	62	4	Jesu! ware ewigt.....	161	1
finns ett ord, för.....	184	5	Jesu än wi höra.....	150	3
gamla år.....	411	1	ingen nog beprisa.....	63	9
goda, af din hand.....	396	4	kläd i helighetens.....	57	3
goda, en bland.....	333	4	ljusens Fader! ware.....	141	1
goda, som du mig.....	229	8	lofwa helga änglars.....	265	2
gör din kärlek och.....	422	4	milde Fader! ärar.....	393	2

Dig min Gud! jag	212	2	Din spira Jesu! strädes	118	1
min Jesu! nu jag	80	2	synd, o werld	90	1
o Gud! en ewig dag	13	1	trohet, stor och	156	5
prise wi, att ewigt	263	3	wisshets och din	322	2
prise wi, o Herre!	446	1	wäldighet, ditt	141	4
själf du åt de	153	9	är jag, när jag	437	4
Dig skall ditt Sion	1	7	Dina lemmar måste	75	13
skall min själ sitt	28	1	Dit du gått, dit går	126	1
som härlig sitter	270	2	trädet ändtligt	464	2
som sparswens	270	3	Ditt blod, som rann	417	2
som wäldig stigar	270	4	folk, o Herre!	265	3
trogen i pligterna	298	7	folk, o Jesu! gläder	59	7
ware därför lof	84	6	hjerter öppne sig	51	4
ware lof och pris, o	265	1	hufwud, Jesu!	91	1
ware pris för lifwets	66	4	kärletsrop mig	222	7
will jag älska öfwer	31	7	lidande har nått	100	1
wilje wi tillhöra	150	6	lif i synd förslutit	462	2
wåra faders goda	301	1	ljus tänd i vårt	133	3
Din Andas mig det	153	15	lof? en röst. Din	465	6
Andas tröst i all	186	8	namin, o Gud! jag	269	1
bättring ofullkomlig synds:	191	7	ord, o Jesu blifwa	68	4
engel håller om	417	4	ord will jag	425	5
Fader, dig allena	50	4	ord är i vår nöd	120	8
försyn min	15	4	stora werk	93	2
godhet och din	367	2	werk du både siff	282	7
godhet rätt att	410	1	Dot begär ej mäst	407	2
helga lag en gräns	296	4	fastän of oft	257	3
helga ängel blifwe	441	4	glömmer han sin	289	2
Jesús lärde dig att	243	4	Herre! häanden	10	4
klara sol går åter	420	1	hwar du i ringhet	63	11
konung möt, som	59	5	hwi will du dig	460	5
kyrka glädes i ditt	139	2	låg för mig din	141	5
kärlek, Herre Jesu	157	11	min bön och mina	467	9
kärlek, som i döden	157	12	när tanken dig will	48	4
magt, din wisshet	401	3	skall man sig själf	152	7
milda öron wänd	226	2	strålar i en högre	140	3
min Jesu! will jag	214	6	stälde du ej målet	41	3
nåd föröka, Gud! i	198	4	war af nöden, att	144	4
omsorg har	430	4	will du än på	150	2
ondska, fallna	91	2	Domare! jag är ej	451	5
röst, wid lifwets	375	11	Dröjer hjälpen od	231	6
sak det är, o Jesu	120	7	Du, all helshas källa!	366	1
sak är Guds gack	378	2	bar ditt kors. Din	89	3
sol går bort, men	436	1	bar ditt kors. Då	89	2
sol går opp för ond	420	2	bar ditt kors, o Jesu	89	1
sorg kan han i	243	5	bar ditt kors. Så lär	89	4
			blef för ett ringa	75	10

Du blef gripen utaf	75	11	Du kommer, kärleksrike!	150	5
blott hjälper i all	376	5	kommer, och i dina	401	5
bygde utaf jordens	37	3	kom till oss af	157	13
den werld, hvars	30	2	lif och warelse har	28	2
dig hafwer sänkt i	76	6	lifswets bröd, o	155	1
dig lät så rycka	76	5	lofwat har, o Jesu	469	6
då wäld och list	8	4	lydig war din Fader	99	2
död, hwar är din	103	3	låter i ett hymnigt	269	6
enjam, helig, god	32	2	länge nog har	173	2
Fadrens wärf	114	2	lät mig, trött, o	359	3
förlömd mig	158	7	lät sara dig och	76	3
från lifswets första	356	4	med din kraft, som	186	7
från mig den fara	15	3	med ett ord i fröjd	362	2
föder djurens	399	3	menskers Fader	396	1
förde fram Guds	495	3	mig ej öfwergifwer, ...	374	6
förordnat	311	2	mig har lätit	47	5
gaf mig kraft att	222	8	mild, af hjertat	72	3
genom Kristum	141	11	milde Jesu Kriste!	394	4
gode Gud!	202	6	må, trygg för	40	2
går Guds lam, du	86	1	nådigt welat frälja	410	5
gömma kan din	497	2	nådigt wille höra	223	2
hafwer ju, o Fader	251	5	och alla ting	136	5
har ditt budskap	158	5	o Gud! om du	8	3
hafwer slagit mig	367	3	o Jesu! måst	76	2
har min	160	2	på din hand dem	31	2
har, o Gud! med	345	5	rättwis är, o Herre	269	8
helga eld! all	134	3	Sarons blomster	394	5
helga ljus! all	134	2	satans list ifrån	198	6
Herre! affsilt har	334	1	segren oss	105	1
Herre! du, men	229	6	ser Guds hjertelag:	261	3
Herre! endast du, ...	364	2	ser hans hjesa	91	3
Herre! godt ej!	338	1	sjelf min medlare	498	6
Herre Gud! allena, ...	249	1	snöda werld!	458	1
Herre! i din hägnad	31	1	som af graswen	99	8
Herre! märker mer	396	3	som af gudomsfötet går	130	1
Herre! ser och	11	1	som anförtrödde	236	4
Herre! stor och	269	2	som besegrat	99	7
hjelte! bind wid dig	300	2	som dig welat	477	2
hudslängdes och	75	14	som din församling	318	1
hvars rena hjerta	351	1	som dygdens lagar	293	3
härars Gud! Den	377	3	som en fader, öm	401	2
i Gud en fader	192	3	som fromma	500	1
kallat mig af nåd	342	2	som frälst oss alla	44	8
kan, o Herre!	396	2	som fått en	218	1
kan tusen werldar	388	4	som föddes	384	5
kan underwisa	137	2	som förhårdad	462	1

Du som för mig.....	347	1	Du är min sol i köld	325	11
som, förr än min.....	354	1	är mitt lif, min	226	4
som gif att.....	78	6	är ned af himlen.....	136	4
som härlig stälde.....	406	1	är nådig, mild	136	7
som i ditt ord.....	356	1	är nåt dem, som.....	269	7
som ingen vill.....	472	2	är o Gud! allena.....	27	6
som låter mig.....	290	1	är vårt värn, vår	438	3
som låtit oß din.....	331	2	öfwerherde gif.....	313	9
som med en faders.....	334	2	öfwer tingens.....	6	5
som nienstohjertat.....	80	4	Dygden, luset.....	117	5
som ny mig danar.....	137	6	Dyra kors, de.....	78	5
som oß frälst ur.....	114	1	Då blef hjertat.....	148	5
som ser hwad jag.....	451	10	din kärlets ömma.....	14	4
som så högt har.....	125	6	du gläder med din.....	14	3
som till mensfors.....	97	4	du mig från willans.....	14	2
som war den.....	341	1	får jag ock snarlig.....	205	9
som werldens synd.....	384	11	för min skull, Gud.....	79	2
som åt menniskan.....	297	1	hoppas jag för.....	415	6
stad är säll, du.....	52	3	jag förkunna skall.....	313	6
stadgat ordningen.....	28	3	jag under nödens.....	286	2
stilla graf! du sälla.....	100	3	i nåd på oß du.....	80	5
swettas blod uti din.....	84	3	med Gud du mig.....	79	3
såg de hårda.....	86	2	märkte de att.....	67	2
såg ditt barn med.....	409	4	skall din hand.....	377	4
till lycklig utgång.....	30	5	skall jag, from och.....	145	5
träder fram i ära;.....	105	2	skall jag för din.....	198	7
tröstar dina.....	95	3	skall jag trygg gå fram.....	354	12
tunga sömn! du.....	100	4	skall jag trygg i råd.....	420	4
tålrig war till.....	72	4	skall i känslan af.....	145	4
will, o werldens.....	365	4	skall ock du, af.....	454	4
will oß ej.....	395	3	skulle all vår.....	47	3
wänt i olycksflöden.....	395	2	till dina fötter.....	74	5
wärdes, Herre! se.....	120	5	till ditt bord jag.....	151	3
wärdes mig i denna.....	115	2	till himmelsk.....	356	6
wärdes ock, o Herre.....	115	3	täcktes du.....	49	2
wärdes sjelf.....	429	8	upphör magt och.....	450	3
wärdes våra barn.....	320	6	wet jag wißt, att.....	175	9
är allen vår.....	24	4	Döden kan ej tron.....	407	7
är barmhertig.....	158	10	gör mig icke häpen.....	467	12
är den förnämsta.....	136	2	Dödens dom är.....	83	2
är den trogna.....	438	2	magt är kufwad.....	74	8
är det, Gud! som.....	418	2	Dömd till döden, du.....	75	15
är dig nog, du är.....	6	4	Efter jag all.....	75	3
är helig, dig.....	136	6	Shwad du tager.....	255	1
är i libandet vårt.....	146	9	jag lesver eller.....	417	5
är min enda tröst.....	175	5	Ej af werldens wise.....	73	2

Ej ditt hus de dårar.....	460	3	En menskojon ej lidit.....	87	2
döden skall mig nu.....	162	5	port är mid, en wäg.....	454	5
en fristen hugnas.....	284	3	pröfwad Josef.....	350	4
en framtid mig.....	407	5	röst till hjertat.....	42	5
ewigt är du worden.....	1	4	sanningens och.....	54	2
falla trädets.....	380	2	själ, som du åt.....	153	8
faliskt och argt om.....	142	9	stymt jag då i.....	113	3
fins ett offer, Gud.....	430	2	stark ej tröste på.....	391	3
fogeln plöjer.....	31	5	stjerna gick på.....	67	1
förmå de swaga.....	85	3	syndig man, som.....	167	1
grafwen of.....	105	3	tjenarenas tjenare.....	274	4
guld och rikedom.....	281	1	tuktigs kropp och.....	292	5
har Gud of här i.....	499	3	Gjais såg den.....	9	1
hjelper guld, ej.....	468	6	Ett annat år.....	415	3
jordiskt sorg hans.....	450	5	barn är födt på.....	63	2
kommer han med.....	53	4	enda mig.....	153	7
mer du är; Och.....	347	2	förgift nu månde.....	109	4
mer lif en förlorad.....	476	2	jordiskt sinne.....	199	2
mer, med blicken.....	484	4	klarligt ljus af.....	140	4
min tanke djupet.....	219	2	lif, som af dig.....	430	7
må en fristen.....	344	4	salighetens.....	54	3
mörker mer mitt.....	28	4	saligt afsked mig.....	416	6
skall mökrrets.....	117	2	sammwete dig.....	39	2
solen mera sprider.....	91	4	sorgfullt bröst har.....	167	3
större bröd of.....	282	1	stöd dock alltid.....	344	3
wårt förnuft och.....	156	3	är nödwändigt, har.....	202	3
Gldar skola lusten.....	398	3	Ewigt gode! du ej.....	81	2
En ande, der nyligen.....	492	10	salig är den man.....	29	5
dag skall of.....	492	4	Fader! ack hur kan.....	179	3
dag skall tjenare.....	333	5	allt i dig sig.....	3	4
dag skall uppgå.....	498	1	jag i dina händer.....	343	4
Endrägt, frid.....	371	3	må ditt hjertelag.....	14	5
En ewig lag naturen.....	42	4	tacksamheten.....	2	6
ewig oförgånglig.....	487	5	under detta namn.....	14	1
fader heter du, du.....	364	3	Fadren sjelf, hos.....	48	2
fridens ängel.....	483	1	Fall, fristen för din.....	288	2
glad uppståndelse.....	469	5	Får bort med all.....	458	3
Gud med faders.....	390	1	bort, o werld så.....	458	12
gudomlig stråle.....	43	2	din wäg, du falska.....	456	4
gång dö och sedan.....	499	1	din wäg, du onda.....	456	1
herde för din dyra.....	114	3	din wäg, du stolta.....	456	3
härlig spis är detta.....	154	5	din wäg, du hra.....	456	2
jemmerlig och.....	391	1	hän med all din.....	458	4
jungfru födde ett.....	60	1	med din ära fort.....	458	5
konung öfwer.....	306	2	med ditt gods, din.....	458	2
trona han ej bär.....	51	2	Färwål! nu will jag.....	477	8

Fäst de, med sorg.....	325	7	För afundsmäns.....	232	4
den blick, jag till.....	2	2	allt, som hugnat.....	357	4
änglars legioner.....	86	4	dig ej werlden hade.....	72	5
domaren är öfwer.....	295	6	dig jag träder fram.....	353	1
grafwen blef.....	107	3	dig o Gud! mitt.....	4	1
han har öf.....	389	2	dig o Herre! tusen.....	7	2
jag i allt ej fattar.....	190	3	dig, som i din höjd.....	320	2
jag så mycket ondt.....	158	9	döden jag ej.....	450	8
kropp och själ.....	187	9	ewigt blir din.....	6	6
min tunga måste.....	75	2	fiender och vänner.....	428	6
mina tårar.....	346	3	gudlöshet, med.....	463	7
motgångs wreda.....	244	4	Herran vill jag.....	223	10
många ställa sig.....	228	2	Jesu pina, För den.....	387	6
många äro de, som.....	229	3	Jesu skull du vill.....	178	9
under öfning af ditt.....	232	3	Jesu skull förlåt.....	415	5
än jag i synder.....	205	5	lasten äro många.....	196	6
än min synd är.....	182	5	lycka, bröd och.....	224	2
Flyh bespottarenas.....	294	5	mig din wisshet, nåd.....	41	2
falska fröjd! ifrån.....	280	6	mig ej andra.....	142	2
menckobarn! af.....	463	8	mig sitt lif, sitt.....	46	6
werlden, innan hon.....	173	4	oß han blef på.....	115	2
Flyktadt är det.....	44	3	sent skall syndarn.....	165	2
Fört eller sent från.....	477	4	swag är denna röst.....	357	2
Gud ste lof! Min.....	359	2	sådant swel och.....	82	5
Frestad, såsom wi.....	126	6	tidens korta.....	41	1
till en brottslig.....	70	5	wädelb, pest och.....	411	4
Frestelsen skall mer.....	485	5	wår synd han dödad.....	200	4
Fridens Gud! öf.....	376	1	Förr skall himmel.....	13	7
Frid i landet du öf.....	376	6	än din sol från.....	6	2
på jorden, sjöngs i.....	376	7	än ditt hufwud ses.....	95	6
From och waksam.....	294	4	än jag själf mig.....	355	2
Frukta Gud och håll.....	494	4	än menckostämmor hördes.....	34	1
Fruktlöst nu.....	43	6	Förr'n falska läror.....	439	2
Från allt ondt, som.....	384	4	Förbarma dig, o.....	25	2
berg och dalar.....	393	4	Förbarmare! rädd.....	229	2
denna werlden skall.....	251	3	Förbleknad åkren.....	404	2
gririghetens snara.....	206	7	Fördensfull ho vill.....	292	4
jordens stoft till.....	19	2	Jesu! led du mig.....	459	5
jordiskt sorg och.....	278	5	låt ditt hjerta wäl.....	465	4
öf, så brottsliga.....	95	5	är dig gifwet.....	410	3
Sinai till Golgata.....	143	3	Förfäras ej, du lilla.....	378	1
Frälsta werld! i.....	78	1	Förgås må werlden.....	461	2
Fröjd, den intet öra.....	457	12	Förgäwes all den.....	306	1
Fullbordadt är det.....	59	2	Förklaradt för mitt.....	141	7
Fyll ditt fall med.....	308	5	Förkrosjad, undan.....	130	4
Född, som menska.....	38	5	Förlofningen är.....	50	1

Förlofningen war den.....	483	8	Gif att, i lif och död.....	220	7
Förlåten i templet.....	70	11	att ingen af sin.....	311	4
Förlåt fördensfull.....	188	8	att med dig, i.....	154	10
hwad jag har.....	477	3	att, om den blott.....	220	6
min synd och gif.....	479	2	att med Simeon.....	360	6
o Gud och Fader.....	292	7	att i dig förnöjd.....	365	5
vår synd och gif.....	399	4	att under lifwets.....	331	3
Förlåna mig din.....	430	10	Fader! med din.....	6	9
mig din nåd, att.....	367	4	Gud! att, ren och.....	279	1
Förlän, att jag, af.....	208	3	Gud! jag dig må.....	244	6
mig trona rena.....	425	3	lycka, Gud! till allt.....	138	7
oß, Gud! din helga.....	303	1	mig det nyttigt är.....	238	9
Förnustet wijar ej.....	157	5	mig din Andas, att.....	416	2
Förnya du vårt.....	410	7	mig din Andas nåd.....	340	2
Gud! i detta år.....	412	5	mig en förnyad.....	201	2
Förnöjelse och frid.....	287	2	mig min syn, att.....	175	5
Förskjut mig icke.....	409	5	mig snart en salig.....	472	5
Förskräckens ej för.....	227	5	noga att, att.....	465	14
Förskräckes du för.....	191	5	nåd, att omsorgsfull för... ..	309	2
Förskönad står.....	392	2	nåd och lycka, ro.....	416	3
Försmå ej det jag.....	429	7	när du oß vill.....	80	6
Försonare! du har.....	167	9	när jag samlad är.....	340	7
Förstör ej ditt, ej.....	142	6	o Gud! att den.....	311	3
Förtrolig vänskap.....	427	8	o Gud! mig ljus och.....	8	5
Förtroligt, fromt.....	314	5	o Jesu! fröjd och.....	413	1
Förtyn den dagen.....	291	5	o Jesu! mig din.....	109	8
Förtwiflans skuggor.....	375	5	oß, o Gud! din.....	324	4
Förtälja vill jag.....	381	1	oß, o Gud! ett.....	399	1
Föräldrar skildig.....	142	5	stadig tro och.....	198	5
Föräldrom är jag.....	342	5	Gläd dig, du Kristi.....	51	1
Gamla, unga Må.....	106	4	dig, du helga.....	59	1
Genom sorgen jag.....	123	5	dig åt det dyra.....	218	3
Gerna vill jag för.....	111	4	dig åt en mild.....	218	4
Gif att uppå ditt.....	258	2	dig åt ett dops.....	218	2
allom nåd Och goda.....	431	9	Glädjen flyr sin kos;.....	210	5
att ditt ord oß.....	120	9	Glädje utan Gud ej.....	247	1
att jag alltid må.....	197	4	Gläds! men lär att.....	318	5
att jag dig ej.....	80	10	min sjä! en härlig.....	43	7
att jag ej begär.....	313	8	Gnißta af en.....	475	5
att jag ej mer må.....	201	4	Gode Fader! från.....	262	3
att jag fast mig.....	190	4	Gud, som lät mig.....	343	1
att jag gör med slit.....	207	2	Herde! du för fåren.....	71	7
att jag icke saknar.....	442	9	Herde! i din hjord.....	341	2
att jag må kunna.....	168	2	Grymt man dig för.....	75	12
att jag städs min.....	342	3	Gud! att jag dock.....	219	8
att jag tadjam.....	422	5	dig min sak.....	461	1

Gud din kärlek kan ej	48	6
din tuftan har dig	177	2
du af inga stiften	6	1
du är kärleksrit	234	1
Fader du och känna	133	6
Fader och hans	133	7
Fader Son, i himmels tron	187	10
Faders Son af	62	5
fullkomlighetens	219	1
gifwe wår om	303	2
gör mig bistånd	228	3
har af sin	144	1
hafwer lofwat	64	4
i dig jag lefwer	219	3
jag i stoftet böjer	27	1
jag lefwer och jag	12	6
låter sina trogna	35	1
låt mig äfwen söta	36	5
låt min bön dig	240	1
lär mig dock	448	1
med dina änglahärar	34	4
min Frälsare! jag	164	5
min Gud, som dig	166	1
min Gud, som wille	368	1
min Gud! till dig	248	1
misfunda dig! jag	451	7
när du i molnen	48	3
figne eder alla,	477	5
sina barn med	241	4
sin kärlek dig	164	2
som furstars	308	6
som gläder mina	286	1
som mig i kärlek	363	1
säger, att den	292	1
trefaldig! statt of	22	
ware lofwad och af	159	1
ware tack och ära	36	1
wi wandra trygg	406	4
wår utgång salig	332	3
wälsigna besja	335	1
är den, som med	29	6
är mitt hopp, min	251	2
är wår starkhet och	227	1
öfwer of förbarmar sig	402	1
Guds ende Son, o	66	2
folk! för dig han	53	2

Guds lag war helig rätt	144	2
lag för of	144	5
ord och löfte skall	124	4
rena lam! oftyddig	94	
Son war glädjens	296	2
wäsens afbild, och	55	2
Guld, rökwerk	67	4
Går jag än widt	187	2
Gör dina portar	53	3
du med mig,	187	6
mig allt mera wis	422	7
mig i bönen trygg	209	4
min själ den	388	6
porten hög, gör dörren bred,		
Ditt	52	4
porten hög, gör dörren bred,		
Och	52	1
Haf hwila, Jesu!	96	6
icke lust till	142	10
i ditt minne Jesum Krist,		
Som of	125	1
i ditt minne Jesum Krist,		
Som sjelf	125	2
i ditt minne Jesum Krist,		
Som stod	125	4
i ditt minne Jesum Krist,		
Som upp	125	5
i ditt minne Jesum Krist,		
Som återgaf	125	3
tålmod, War from	233	1
Han, af ditt ljus på	130	6
aldrig ofwergifwer	244	2
bäfwar ej, om	276	2
dem från synden	466	6
ej sitt tryckta	241	2
framstår i sin	108	5
från Fadren	58	5
fullgjorde hwad wi	106	2
för de qwistar	1	2
för of arma	115	5
för of har lidit	386	2
förer med sig	63	4
genom hela lifwets	146	5
har döden för mig	213	2
har kämpat, han	491	3
i nåd för mig will	200	2

Han kan oß snart	223	6	Hel konung! säll	300	1
kommer, till vår	55	4	landets brudgum i	300	3
känner hvad mig	380	7	Hela werlden fröjdes	268	1
kärleksfull från	115	6	Helga, Jesu! röst	70	1
leswer! o min Ande, ...	108	1	Heliga Ande! Glädjenes	131	3
Ihuet är och	146	4	Ande! Kraftenes	131	2
låter mina fötter	33	2	Ande! Sanningens	131	1
med bröst af dig	349	2	Helge Ande! du som	148	1
med himmelsf	58	4	Ande! hjertats nöje	136	1
människa är	50	2	Helige, som bor i	3	5
mildrit oß	16	2	Helig! Helig! Helig!	34	2
o Herre! skall med	277	6	wandel, salig ända, ...	499	4
skall, i all sin tid, ...	315	3	Helsans gåfwa, dyra	369	1
som gick för oß	109	3	Helt syndigt går nu	120	3
styrker mig med	119	3	Hennes famn oß	482	2
trädde fram	98	5	sällhet är att lyda;	43	4
tårar fälla skall	55	3	Herrans nåd i solens	407	3
tälja mina dagars	252	2	öga aldrig blundar	407	4
upp till Fadren för	46	7	Herre! dig i nåd	384	1
upprättar mer och	29	8	dig wi stole prisa, ...	152	12
utser tiden att	239	4	du för oß i nåd	447	1
waknar wid din	130	3	du, som från det	262	1
wår sweda på sig	152	9	du, som himlens	311	1
wäxer, dold för	57	2	du, som sänder	246	1
älskar mig, så talar	225	4	ewigt stor i ära	2	1
är den oß hafwer	268	2	för din helga	499	2
är den som till	197	3	Gud! för dig jag	467	1
är min förnöjelse, ...	215	3	Gud! jag war	179	2
är mot ångerfulla god	157	3	Herre! hela riket	443	4
är nu worden	115	4	mägtig att befalla	361	1
Hand och fot man	92	2	när din allmagts	398	1
Hans kyrka, i sitt	56	4	när skall jag dig	485	1
ledning följ; och	108	4	se din tjenarinna;	351	7
maka, from och	339	2	signe du och råde	500	7
många barn i	304	2	war de trognas	264	3
Har David funnit	188	9	Herren bland sin	485	3
du otaligt godt	191	3	Herre! du i alla	423	3
han mig nu	240	3	mig försäkras	460	6
jag dig i hjertat	77	6	ser till entors nöd!	29	9
jag ej spart den	171	3	sig i nåd förklarar	123	2
jag Jesum i mitt	214	3	Heta äro smärtans	482	3
jag med Andans	171	7	Hjelp att jag ej	180	4
jag med trohet	171	4	att jag ej mera	111	6
jag mot hämdelust	171	5	att jag mot synden	136	8
jag nåd hos Gud	212	1	att jag somnar in	207	7
jag skaffat gagn på	435	3	att med kristligt	313	4

Hjelp att werlden mig ej ...	128	7	Hur ljust att från en tid ...	460	5
fördenstull, Jesu	111	5	ljust, hur hjertligt	141	2
Gud! de trogna äro	121	1	lydlig, som ditt	255	4
Gud! wi alltid måge	464	5	mild och nådig är	291	1
Herre! nåderik och	138	3	mången from, hur	483	4
hwar för sig Så	431	10	mången nöd, o	411	2
mig, att jag ej	419	5	nåderikt, o Gud! du	281	2
mig att nyttja	138	8	rörs, o Gud, mitt	355	1
mig, Gud! att sådan	349	5	skall jag wedergålla	223	9
mig Jesu! detta	75	20	skön och klar för	68	2
mig, Jesu! from	203	3	stråla för min	27	2
mig, Jesu! hjälp	203	4	fällt att åter träda	419	3
mig, Jesu! troget	203	1	tomt är allt hwad	119	5
mig, Jesu! tåligt	203	2	är hans tillstånd	130	5
mig, min Gud! af	184	1	Huru afund dem	75	4
mig, min Jesu!	459	9	länge skall mitt	45	1
mig och tåligt	97	3	länge wi här wandra	343	5
och alla så	369	5	Swad boningar i	483	5
och du, o	376	8	båtar det att ärfwa	295	2
och, o Gud! I dina	195	8	båtar gunst och	158	17
Hjertat för det goda	349	3	båtar mig en	158	16
mot din nåd	467	6	du förtär i	291	3
Himlen sig till	70	2	Fadren dig har	50	5
Himlens hwalf och	30	4	gagnar mig allt	153	11
Hjorten häftigt	187	5	godt kan jag dock	206	1
Hit, o Jesu!	328	1	Gudi tädas, jag begär, ...	254	7
Ho sataus boning	464	1	Gudi tädas, lyfter mig, ...	254	5
warder wäl	183	2	Gudi tädas, ske alltså, ...	254	4
är den, för Herran	294	1	Gudi tädas, tag jag	254	8
är den, som trött	277	1	Gudi tädas, will och jag ...	254	6
är wäl wärd så	411	3	Gudi tädas, är jag nöjd ...	254	2
Hon liknas må wid	273	2	Gudi tädas, är mig färt ...	254	3
trycker mig till	188	2	Gudi tädas, är mig täckt ...	254	1
är den grund, så	273	3	helst du ger och	395	5
Hos mig besök de	36	3	Herren äskar, hwad	39	1
mig de redliga i	299	5	hjälp mot all	260	2
Gud då inga hinder	19	6	hjelper och wi	239	2
Hur fridsamt deras	285	2	i werlden gör dig	231	4
fröjdar sig i	326	1	jag ej ser jag tror, ...	365	2
gladligt skall jag	440	6	jag i dag har	442	8
god är Gud, som	465	13	kan dock min själ	257	1
härlik Gud! din sol	321	1	lindring i min	466	4
kan och skall jag	160	1	ljus öfwer risten!	102	1
ljuf, o Gud! hur	401	1	menstor härligt	350	2
ljusligt wid din	473	5	mer, om hjertat	357	7
ljusligt är ditt bord	159	2	mig brister i min	259	2

Hvad mig batar, ej din	284	6	Här det ofta går	500	2
min Gud vill! det	251	1	ensam på mitt	162	1
nyttigt är, gif Gud!	342	4	gäller det att verka	224	3
rätt, hvad ärligt	297	7	gäller lif, här gäller	211	4
rör mig werldens	249	2	må ej ränker gälla	317	3
röst, hvad ljust	153	1	skall nu min själ	111	10
skadar mig allt	153	10	står jag i en	208	5
skulle Herren göra	146	7	söka werldens barn	459	2
större nåd med	47	6	war mellan ljust	102	2
säga de fredliga	492	2	är Guds rätta lam	156	4
förjer du så svåra?	244	1	Härlighet din thron	2	4
tröst för oss, o	258	6	Härlig i din	248	2
wäld, o Jesu! kan	95	2	Höga majestät; wi	3	1
är all werldens	252	4	tanke! ljust att	12	5
är din själ? en låga, ...	42	2	Högfärd ur min själ	75	6
är ditt lif? en ström	465	5	Högste Gud! ad	443	5
är hans kraft?	465	8	Högtloswad ware	56	8
är min själ? all	468	4	Höj glädjerop till	51	5
är väl jag?	273	5	menska! höj ur	42	1
är ärans prål?	210	7	till Gud ditt hopp	218	7
Hwad kommer	40	3	Hör den bön, dig	262	8
Hwar fristtrogen	61	1	din profet, som full	59	3
man må nu väl	46	1	ditt lof från tusen	3	3
morgon, då ny dag	178	2	ditt Sions bittra	386	1
är den wän, som	481	1	från hans mun den	243	2
är nu o död! ditt	112	2	Gud ännu sin nåd	323	1
Hwarför klaga	245	6	hans ord: så sant	192	4
Hwarför förja?	245	1	hur han dig med	465	2
Hwarmed skall jag	428	1	mig, o Jesu!	185	7
Hwart flyr jag för	170	1	I allan tid, O Jesu	98	11
Hwarthän skall jag	176	1	all känd och okänd	398	4
Hwart skall jag fly	185	4	all min brist, O	195	7
skall jag fly, när du	169	4	all min sorg du	249	5
skall jag mig wända	170	3	all min sorg Är du	195	6
Hvars är den röst	167	2	all min tid Mitt	195	5
Hwarvid kan jag	448	3	allt hvad helst mig	255	3
Hvem skall mig	346	2	blomman af min	348	1
war den, som dig ej	85	4	dag din wäda	173	6
war den, som dig förrådde	85	2	dag jag dig och	425	2
är bland Jesu rätta	276	1	dag, om Herrans	173	1
Hwi har ej förr min	220	2	dag till förjet	90	4
skall du så bitterlig	231	3	denna fasans	462	4
skulle jag en	280	3	denna stora segers	115	8
Hwilken kärlek oss	80	1	detta hopp Begnns	347	10
Hwässe döden sina	112	7	detta wanflighetens	490	2
Håll du min hand	281	3	det djupa, i det	12	1

J det heligsta	45	7
dig är Fadrens	141	14
dig är jag af hjertat	250	3
dina gåfwor	133	4
din helgedom dig	388	2
din wård, som	284	1
dino huse är en dag	324	2
ditt ljus jag werlden	472	4
dopet du mig	222	3
dopet nu till	110	10
dopets helga bad	171	2
enfeld och i	141	10
en kraft att ondt	38	4
en werld, der lustar	73	3
fattigdom här ned	62	6
fromme! hwi	102	5
Gethsemane ditt	71	5
glädjens dag, med	280	5
grafwens bo	347	8
Guds församling	310	1
Herrans namn far	370	1
himmelen, i himmelen, Der		
Herren	486	1
himmelen, i himmelen, En		
fällhet	486	5
himmelen, i himmelen Swad		
klarhet	486	2
himmelen, i himmelen Swad		
fälla	486	3
himmelen, i himmelen Man		
inga	486	4
himmelen, i himmelen Sjelf		
alla	486	6
himlen är min wän:	458	7
hoppet sig min	487	1
högfärd och i	316	5
Jesu namn vårt	378	3
Kristi får jag	480	1
kyrkhet, nskterhet	334	6
lefswernets	454	1
lif och död min	470	8
lifswets wår mig	222	5
lust, i lundar höras	392	3
magt tillbedjanswärdig ...	223	5
medgång lär mig	428	7
mensfors barn	285	1

J milda skurar	397	2
min stilla hyddas	435	1
nåd du, Herre! på	400	1
nåd, o Herre! tag	68	3
nåd och sanning	69	2
nätter, som i dagar	373	4
nödens tid, o Gud!	382	2
onda da'r Guds	287	2
oskuld prydd, ur	19	3
sina wingars skygd	225	2
sin hra de ej räddas	460	4
stilla glans han	56	2
syndens straff, i	6	7
synder mitt	375	3
sådan nöd	188	3
tro och kärlet mig	450	7
täta moln är	405	2
werlden han den	146	3
werlden utan hjelp	153	3
werlden är jag blott	476	1
werlden är så mörk	237	1
Jfrån den tron jag	10	6
ett hjerta, som har	157	10
min födselotimma	445	1
Jngen har han	152	5
herde kan så leta	192	5
magt kan det	376	2
sjö så högt kan	192	6
så ditt ord of	341	5
tankegåfwa måter	2	3
Jntet skall mig här	205	6
qual så bittert	78	4
Jrael på honom	407	6
Ja, deras lärare	325	8
dina barn, som till	403	4
du har ej förskjutit	375	8
du wid dig sjelf	163	3
Fader! hwad kan	429	3
han, den ewigt	19	8
Herrans ljus ej	122	5
Herre! ljusligt är	256	6
i detta win och	81	4
jag redan saligt	177	6
jag wet, att mina	475	4
jag är wiß derpå	364	7
mig du större nåd	31	6

Ja, mig strida lär i	166	4
mot allt, hvad	77	4
nu och alltid när	157	18
när jag rätt	186	5
ofta mig din nåd	375	2
rörda själ! en	82	2
fälla de, som weta	466	5
tacke Gud och	402	3
Jag af din godhet	222	4
alltid will dig höra	195	2
arma mensta, ho'	174	1
arme, som i synd	189	2
beder dig, o Kriste!	373	5
beder dig, o Herre	208	2
ber, och har det	251	4
bäfwär, då jag	170	2
bär mitt kors	468	3
den glädje du mig	38	6
ditt sorgfulla barn	176	3
ej förtröte andras	334	7
ej frågar efter gull	215	2
faun, att, när du är	256	5
fann ej det jag	483	2
fattar mod och	178	8
flhr alltså till dig, i	238	7
flhr till dig: Förflykt ej mig	187	3
flhr till dig, min	185	6
flhr till dig, o du	178	5
får ej se Guds dag, ...	365	1
för min lott ej	32	6
gera, will min	178	6
går mot döden, ...	452	1
går till himlen, ...	452	2
hafwer en gång	360	1
hafwer, till min	41	4
har af synd min	353	2
har förflykt och	84	4
har till snöda	185	2
hör hans röst, der	481	3
hör hans röst, och	119	2
hörde rösten af	158	2
hörer ingen	157	2
i denna tro	200	5
i tysta skuggors	437	1
tallar godt och	253	2
kan deras swårhet	75	5

Jag kan dock ej för	468	9
kan ej rätt dig	429	6
kan mitt hjerta ej	238	2
kan mitt hjertas	338	6
kan trygg wid	407	8
kläder af	471	2
kommer af ett	471	3
kommer, Gud! och	151	1
kommer, Jesu! på	153	2
känner bördan	374	4
känner mig uti	158	11
känner nu din	198	2
kännes wid min	138	5
lefwer och	419	1
lifwets dag ej slöfe	461	3
lyfter mina händer	33	1
längtar af allt	477	1
mitt bröd med	460	2
mitt kött korsfästa	128	4
muydet har, ja	178	7
mången gång på	158	4
njutit af det bröd	478	2
på Kristum	216	3
på den Andra tror	18	3
på dig min tröstan	77	5
på dårars wäg ej	460	7
redo är, O Jesu	195	3
ropet hört: waf	175	4
räds ej dödens	478	4
ser din hand, jag	5	3
ser hans spår	481	2
ser, hur nådefull	473	3
ser, hur werlden	226	5
ser i oförwilladt	27	3
skall ej öfswergifwa	260	4
skiljs från mina	370	2
skröt af dygd, då	175	3
skyndar till den	484	2
släppter fly och	360	3
smidrets stämna	299	4
som bland werldens trålar	466	2
stadsse dig will	223	12
suckar och jag	240	2
swåra slagen war, ...	473	2
syndat har mot	173	7
såg en ogudaktig	232	5

Jag söker Jesum med.....	157	6	Jag är all full med.....	155	6
söke ingen del.....	297	4	är bland dina får:.....	313	2
förjer ej för.....	357	6	är det trädet i din.....	414	4
tackar dig, min.....	198	1	är din nåd ej.....	374	3
tala skall om dina.....	269	3	är en fattig fånge.....	373	2
tror, o Gud! min.....	175	7	är från honom.....	373	3
tror på Gud, och.....	380	1	är, o Gud! din nåd.....	155	5
tror på medlaren,.....	18	2	är och wiß, o Gud!.....	31	4
tror uppå den Gud,.....	18	1	är swag och.....	128	3
trugg mig.....	429	2	är wiß och derpå.....	213	3
under satan fången.....	46	2	är wäl med dig.....	111	3
usla mäst och.....	47	9	önskar till det.....	375	13
usle är i synder.....	158	3	Jerusalem! häf upp.....	54	1
werlden icke.....	350	3	i öfwerdåd.....	88	1
wet att jag hos dig.....	354	8	är öde,.....	53	7
wet, att både natt.....	252	3	Jesu blod min skuld.....	467	13
wet, du ej ett.....	354	7	blod, som för mig.....	219	4
wet, att du ditt ord.....	238	5	dig i djupa nöden.....	85	1
wet, att du i denna.....	354	6	dig i nåd förbarma.....	369	3
wet, du vill ej.....	281	4	dig ske tack och.....	109	7
wet ej hwilken dag.....	468	7	djupa såren dina,.....	77	1
wet min Gud! att.....	273	7	du dig själf.....	111	1
wet o Gud! att det.....	345	3	du som täckes.....	177	4
wet o Herre! hwad.....	174	3	du mig ej.....	351	4
wet på hwem jag tror: men			du min fröjd och.....	204	1
honom.....	193	6	du mitt lif min.....	76	1
wet på hwem jag tror: när			du, som nådigt.....	43	8
dödens.....	193	5	du, som själen.....	205	1
wet på hwem jag tror, när			du som i det.....	356	3
lifwets.....	193	4	gif, att denna lära,.....	217	10
wet på hwem jag tror, när			gif, att jag wäl.....	413	7
mina.....	193	1	gör mig angelägen.....	163	7
wet på hwem jag tror, när			gör mig så till.....	129	1
modfälb.....	193	2	hjärtats glädjekälla!.....	214	5
wet på hwem jag tror, när			jag af din.....	212	3
werldens.....	193	3	jag med dig vill.....	70	13
will dig prisa, Gud,.....	220	1	Jesu! låt mig finna.....	472	6
will ej om den.....	237	3	i din wård wi ge.....	341	3
will för eget bästa.....	295	4	låt din helga wandel.....	129	2
will i denna stund.....	156	1	låt mig städse.....	204	2
will i fröjd och.....	209	2	låt min sjukdom.....	363	4
will med ditt behag.....	470	2	lär mig rätt betrakta.....	48	1
will med glädje.....	223	11	lär mig rätt betänka.....	75	1
will, men Gud!.....	199	3	lär mig, så i nöden,.....	129	3
will mitt wäl.....	295	3	mig din ankomst.....	496	3
wäja må det ord,.....	297	3	namn begynna skall.....	65	1
			namn bemanna skall.....	65	3

Jesu namn besluta skall....	65	5	Kom med kärlek och.....	368	5
namn betrygga skall.....	65	4	min fristen! Gud.....	217	1
namn bewara skall.....	65	2	o Jesu! huru länge.....	472	1
pris ske din.....	70	12	o Jesu! låt ditt.....	368	4
på ditt dyra ord.....	368	2	o Jesu! väck mitt.....	352	1
utgjut i mitt.....	177	5	Kom snart till mig.....	52	5
wärdes mig förlåna.....	363	3	Komme, Gud! till.....	262	2
wärdes mig utrusta.....	129	4	Kommer alle, som.....	163	5
wärdes sjelf mig.....	172	8	till en fader åter.....	491	1
Jesum haf i ständigt.....	127	1	Konung i det höga!.....	406	2
Jesus allena hela.....	387	7	Kor af fromma.....	3	6
allt mitt goda är.....	215	1	Korsfäst! de ropte.....	122	2
Kristus är min.....	152	1	Kring grödan, som.....	396	5
sjelf har frestad.....	70	4	nejden spörjes.....	495	2
fig för mig utgifwit.....	200	3	rymden breddes.....	372	1
ware allt mitt nöje.....	413	6	Kriste! som ditt.....	74	1
är hjertats högsta.....	157	4	Kristen! klandra.....	283	1
är mig allt i alla.....	214	7	war, för Herrans.....	308	1
är min hägnad.....	216	1	Kristne! medan wi.....	500	6
är min vän den.....	213	1	Kristus döden har.....	109	6
är mitt lif och.....	214	1	Krön året, Herre!.....	396	8
Jorden full af.....	43	1	Kunde än en moder.....	231	9
Jord och haf och.....	496	2	Känn din plats uti.....	293	4
och himmel må.....	219	7	din pligt att göra.....	218	6
Jude kyß och Petri.....	75	9	Kärlek, tillförsigt.....	126	3
slågt! din otro.....	112	6	Kärlekseld och.....	136	3
Ju större kors, ju bättre fri-			Kärleksfull, i våra.....	388	3
sten.....	235	1	Led oss, Jesu! lär.....	48	7
större kors, ju flera böner..	235	4	Ledsaga mig den.....	348	3
större kors, ju mer blir dö-			Lef i Gudi glad och.....	231	7
den.....	235	5	rätträdig, from.....	308	3
större kors, ju mera brinner	235	3	som du i döden.....	453	2
större kors, ju mera trogen	235	2	Lefwande för.....	71	3
Kanhända snart.....	419	6	Lif och oförgänglighet,....	128	6
Kanste ej mera här.....	162	2	Lifwa sjelf mitt.....	219	6
jag lemnar hjertan.....	468	13	Lifwets qwal och.....	74	6
Kom broder! rädd.....	289	9	Lit Petrus jaq på.....	153	4
frälsta hjord! Och.....	327	1	sommarregnets.....	56	5
Guds dyra gåfwa.....	137	4	Lit ett skepp, af.....	408	3
Helge Ande! Herre god!..	133	1	Litwäl den helgedom.....	227	2
Helge Ande! Herre Gud!..	134	1	ett töcken mig.....	481	4
Helge Ande! till.....	138	1	hafwer Gud dig ej.....	231	8
Israël! att dyrka.....	1	6	Ojude den wid.....	74	7
Jesu du min.....	471	8	Ojuf är denna.....	259	3
Jesu! war i we och.....	118	3	Ojus af ljus, o.....	426	1
jordens varn, eho.....	489	1	Los och pris jag will.....	443	2

Dof, pris och ära ware	416	1	Låt din Andas morgonstjerna	426	3
ste dig store Gud	382	1	ditt hus så för mig	352	3
ste ditt ord i tiden	419	2	du min själ	359	6
ste Gud Fader och	67	6	ej mitt hjerta	153	13
ware dig, o Jesu	62	1	ej satan arge	137	8
ära, pris och	226	7	för din röst, som	418	4
Dofsjunger Herran, Som i			ide det förtrösta	232	1
det höga Lönar	267	2	ide här ditt ord	320	5
Herran, Som i det höga			ingen lust, ej	208	4
Wåra fel	267	4	Jesu ord och hans	354	11
Herran, Som i det höga			kräften af ditt ord	409	6
Wåra hjertan	267	3	mig din nåd ej	433	4
Herran, Som i det höga			mig ej bli	206	4
Wåra öden	267	1	mig så blifwa ståds	161	3
Herrans nåd och	57	1	mig hos dig	91	7
Dofsjungom Herran	266	1	mig höra, hur du	352	4
Herran, vår	266	4	mig i detta ljuswa	432	7
Dofwad ware Herran Wåra	270	1	mig leswa till din	358	6
ware Herren! Sannfärdig.	406	5	mig med hwarje	207	5
Dofwa Herren Gud	29	1	mig och samwetsgrant	340	3
will jag Herran	264	1	mig, om det dig	441	5
Dofwer Gud! jag	482	6	min själ ditt	351	5
Gud i himmelshöjd	271	1	oro mig ej wäcka	442	7
honom, allan stund	271	3	och därför glade	247	3
Lyda ste konungen!	383	6	och ej falla	387	8
Lykans falskhet	210	6	och ej, i såfång	262	4
Lyft upp vår själ ur	335	5	och fröjdas	109	1
Lyks helga stjerna!	68	5	och nu Jesum prisa	110	1
Låga jord! wif från	485	8	och, o Gud! din	263	4
Lång wäg att wandra	202	2	och och, i vårt stilla	438	4
Långsamma dagar	383	3	och wandra med	341	4
Långt bättre är en	359	7	store Gud! Din	327	3
från min Faders	113	2	syndastuldens	162	3
heldre låt mig lida	279	2	säkerheten här	320	4
heldre will jag wara	249	3	tron uti mig verka	206	8
Låt aldrig mig förgåta dig .	63	14	upp hwar trogen	329	2
aldrig mig förmåten tänka .	348	5	upp, o Gud! din	399	2
barnen komma hit	149	1	wattunöd Och ond	431	8
dem Herre! i din	335	4	werldens lust	463	11
dem på sig och	316	4	wår bön och	384	10
den faderlöfas	384	9	wår lampas olja	426	5
den fröjd du stänkt	343	3	hymnigheten flöda	392	6
den nya nådetiden	408	5	Låtom och nu wara	112	8
den onda från mig	205	4	Lär du mig att	423	4
din Anda i mig	111	2	då att nyttja tiden	489	4
din Anda mig	413	5	mig, att deras	333	2

Lär mig, att din.....	363	2	Men, ad! förlåt.....	441	2
mig att skild från.....	206	2	ad! hur swage äre.....	93	3
mig det onda.....	206	3	ad! i lifswets ord.....	185	5
mig din rena lära.....	206	5	ad! mitt blod och.....	188	7
mig du mitt hjerta.....	351	2	ad! än mer: mig.....	355	3
mig föra helig.....	217	11	af ditt evangelium.....	145	2
mig förstå, att jag.....	273	8	alle rope wi till.....	21	2
mig ej allenast.....	349	6	alle äre barn af.....	199	6
mig glad och.....	343	2	cedern lif, som.....	326	4
mig i bättring, bön.....	470	3	dem, som efter.....	459	4
mig Jesu kors att.....	148	7	dem, som i allt.....	278	3
mig min dag.....	425	6	den fröjd försvinner.....	44	2
mig min håg.....	299	2	den hjertat.....	163	6
mig nu att rätt.....	413	2	den ovärdig går.....	154	8
mig, o Herre!.....	462	8	den är redo dömd.....	147	4
mig och rättfärdigt.....	206	6	desssa små, som i.....	403	3
mig på denna stora.....	459	7	detta ord försäkrar.....	186	4
mig så lyda deras.....	334	2	detta är vår.....	147	2
o swage! att.....	30	7	det land, der Gud.....	376	3
Man hörer foglar.....	394	3	dig, min starkhets.....	299	7
Matta öga, trötta.....	475	1	du förblifwer den.....	434	2
Med all din gunst.....	458	6	du hafwer seger.....	70	7
alla Herrans.....	488	2	du nödens.....	12	4
andast fall för.....	258	6	du och den fallna.....	85	6
din kärlek mig.....	413	3	du, som dessa.....	291	2
din ödmjukhet du.....	76	7	du, som war, som är.....	354	5
ditt faders-hjertelag.....	284	2	dyrast är den nåd.....	430	5
ditt menlösa blod.....	176	4	då jag knappt har.....	348	2
en tro på dig blott.....	248	4	då jag söfte.....	223	4
hastadt lopp och.....	404	1	efter detta är.....	313	3
honom salighetens.....	487	2	ewigt ej, o.....	101	2
hwarje dag du.....	222	9	fast de fel, jag.....	465	16
Kristi Ande.....	280	4	fast fargadt och.....	467	10
kristligt fastmod,.....	289	3	fröjda dig, mitt.....	465	12
känsla för det.....	42	6	förgäfves jag.....	451	8
lydigt sinne tog du.....	72	2	förspill ej.....	172	3
mistro till min.....	174	6	först och sist min.....	297	8
omjörg delar man.....	468	5	gif oss helst det.....	427	9
of är Herren Zebaoth,.....	227	6	glad som Moses.....	1	5
ordt och tröstadt.....	97	1	gröning blef fring.....	141	6
tron Guds Ande.....	144	7	Gud af sin.....	46	3
wåld och swel de.....	10	2	Gud! de äro swaga.....	314	4
vänlig hand, fast.....	35	4	Gud, som dig ej.....	86	5
ångrens qwal fring.....	151	2	gör mig angelägen.....	295	5
Medan du mig.....	176	6	han, som of till.....	490	4
du ännu fan.....	172	4	har du ett hjerta.....	453	3

Men Herrans nåd allena...	16	4	Menniskan är.....	29	3
Herre Gud! bevara.....	444	2	Menniskans beslut.....	257	2
Herre! utom dig.....	338	4	Mig botfärdig gör.....	474	4
Herren säger: snart.....	121	4	dagen flyr och.....	359	1
Herren tillslöt.....	372	2	dertill nåd förunnat.....	350	6
hvad finner jag wäl.....	435	2	då, o Gud! din.....	199	4
hvad är, att jag.....	351	3	föd och watta med.....	414	6
hvad är de.....	457	10	följer hwarje godt.....	461	6
hvad är dygd? en.....	465	7	följer ej det mynt.....	461	4
i den stund, då.....	449	2	följer dit ej.....	461	5
jag finner, till min.....	166	3	hade dödens snara.....	223	3
Jesu! under dagens.....	461	8	i den kärleksfulla.....	169	6
intet straff, o Gud!.....	375	4	i din nåd behåll du.....	138	6
lof ste dig.....	47	4	mycket fela kan.....	176	7
lofne tungans.....	297	6	nådig och barmhertig war,. 184	2	
låt mig, som ett.....	430	11	nådig och misföndlig war,. 186	2	
mig o Herre! låter.....	415	2	wärdes hoppet.....	425	4
må de glada sånger.....	392	4	är slitt wedersfarit,.....	223	7
märken dock,.....	10	3	Milda sten af.....	73	6
när min kraft ej.....	468	12	Milde Jesu! dem.....	356	5
när tempelsången.....	500	3	menniskornas wän!.....	81	1
o Herre! i min själ.....	38	5	Min anda jag.....	226	6
om det stilla dödens.....	434	4	blindhet är så ofta.....	255	2
om dig, min Gud!.....	474	3	bön du wärdes.....	416	7
om du, af ånger.....	164	4	dag till ända.....	466	3
om i dag du söker.....	323	2	Frälsare! den.....	430	6
om och mitt hjerta.....	40	8	Frälsare! hvad.....	84	1
om vår själ ej.....	306	4	gerning nådigt.....	429	9
och i sjelfwa.....	404	3	Gud! har du mig då.....	238	3
salig wi i döden må.....	492	8	Gud och Fader.....	425	1
si, det ljuswa lifwets.....	188	5	Gud och Far! Med.....	233	3
skall så ste, att.....	187	4	Gud på dig.....	229	1
skulle det behaga.....	470	5	Gud, som hör hvad.....	280	2
snart mitt hjerta.....	222	6	hvilotimma ljuder.....	444	1
store Gud! ett stoft.....	470	7	hydda, som här.....	471	4
synde wi på.....	289	5	hydda, utaf stoftet.....	229	5
såsom en fogel mot.....	424	5	högsta skatt, o.....	186	1
twärtom du ofta.....	30	6	högtidsdag går in:.....	473	4
utan bättring.....	385	4	jemmer nu en ända.....	479	1
we den, som här.....	292	2	Jesu! uppå dig.....	176	9
wårt hjerta är.....	426	2	kläder klädas af.....	440	5
är det ditt behag.....	338	7	kraft, o Herre! är.....	202	4
Menska! i ditt hjerta.....	40	1	franka själ du så.....	362	4
o, hwi dröjer du?.....	453	1	lefnad vill jag dig,.....	342	8
vill du se Guds rike.....	34	5	lycka spild, mitt.....	169	2
Menskan fram i.....	43	2	nästa, som är stadd.....	427	10

Min nästa, mid min	296	5	Modren ej sitt barn	475	3
pröfningsstid ej	281	5	Molnen våra blidar	247	2
själ utaf din	6	8	Morgonrodnan mig	423	1
själ! ditt hopp till	183	4	Mot köttslig lusta	142	7
själ försträcks, ...	178	3	ondskans magt	10	5
själ går fri ur	476	3	sorgesfulla är du	345	2
själ har Gud	223	8	Må aldrig denna	297	2
själ! låt aldrig	241	3	andra prisa swärd	379	4
själ och finne! låt	239	1	den wälsignelse, du	446	3
själ skall lofwa	16	1	ehwad mig är	259	5
själ stor längtan	325	2	ej som Eli jag	340	4
forg är dig bekant!	238	8	i mitt kall och i	416	5
snnd, o Gud! Mot	187	1	Jesu nåd	347	7
snnd är stor och	194	2	mig din godhet	222	12
färlighetsdag! jag	484	5	min wenstra hand	286	3
tid förgift, mitt lif	220	3	mitt hjerta	15	6
tid och stund är	468	2	till dina öron hinna	384	8
tro och hopp jag	183	3	wi som dina barn få	146	8
tunga aldrig skall	297	5	våra söner till vårt	301	2
vår har flytt, min	354	2	Många stulder mig	201	3
ögon slutas till:	440	4	Måste och af törnen	123	6
Mina lefnadstimmar	451	1	Mågtigt från i dag	109	2
ögon snart sig	482	1	Möda, sorg och tårar	216	6
Minsta tanke och	13	6	Mörkret flydde för	126	4
Mistundelig Gud!	167	6	Naturen åter träder	393	1
Mistörsta ej, att	191	1	Nej, flyh, I mörka	240	4
Mistörstande förj	298	3	min Gud, mitt	475	2
Mitt barn, du sade	429	4	på ormen träder	44	7
fasta hopp till	228	1	Ner i dödligheten	45	6
hjerta fröjda dig;	261	1	Nu all min håg jag	477	9
hjerta, Gud!	346	7	all sorg jag tassar, ...	216	8
hjerta, Jesu! denna	322	1	blott ett hjerta och	302	3
hjerta! si, ho lades	63	7	blott för werlden	337	1
höga namn	142	3	denna dag förliden	441	1
lif, min kropp och	250	2	det mig bekmrar	212	3
rätta hem i himlens	47	10	dig, min Gud! jag	230	7
samwet ur sin långa	169	1	dig, tackar all mitt	76	8
skuldregister, när	189	1	då jag första gång	355	5
tal det fälle så	207	3	döden dina ögon	99	3
uppsåt styrkt, min	422	6	ej mer skall jag	460	8
ursprung är af	47	2	Fader! åt din wård	320	7
wittne ware Gud!	289	2	farväl, vårt fosterland! ..	371	1
öga efter dem skall	299	6	hafwer dagen ända	442	3
öga stumt har	374	1	hafwer denna dag, ...	440	1
öga skådar dina	4	2	helwetet är nederlagdt ..	107	4
öga spar du dina	241	1	Herren Gud wälsigne oss! ..	379	1

Nu hvilar hela jorden.....	442	1	När Herren efter sorg.....	390	4
Jakobs Gud! med.....	370	3	Herren öfver jordens rund.....	390	3
jag följer dina fjät.....	81	5	i bekvämlighetsamma.....	348	4
jag ntin suckan.....	466	7	i ditt ljus jag bör.....	313	7
jag ser, hur jag.....	166	2	i gudaktighet.....	338	5
jord! slut de kallnade.....	492	9	i kroppens alla.....	257	8
kan en kristen.....	110	8	i nätter, som i.....	369	2
kommen är vår.....	104	1	jag, befinnar, store.....	185	1
o Gud! för dina.....	451	11	jag blir förd i.....	469	2
sannerlig jag.....	195	4	jag från verlden.....	427	11
segrar alla trognas.....	69	1	jag, frälst ifrån all.....	246	6
ställ den skörd sin.....	483	3	jag lägger mig att.....	204	4
ställ ej synden.....	209	1	jag med allvar.....	188	4
stormen, o tider!.....	102	4	jag nu åter skyndar.....	428	3
tacka Gud, allt.....	272	1	jag om morgonen uppstår,		
tyftne de klagande.....	492	1	Jag.....	157	7
verlden från mig.....	466	8	jag om morgonen uppstår,		
will därför döden.....	467	3	Om.....	417	1
will jag bryta opp.....	473	1	jag skall hädan.....	428	8
wäl, o död! du förer.....	480	3	jag slutar mina.....	204	5
är den stora dagen.....	110	7	jag uti min.....	459	1
är en dag framliden.....	439		jordens grundvalar.....	492	12
är en fast bedröflig.....	120	2	jordens folk, i tyrans.....	32	4
önskar jag, om det.....	359	5	kroppen blir i.....	47	11
Nåd wi begäre,.....	387	4	lifwet skall.....	36	6
Nådens kraft wi då.....	152	4	menniskor.....	230	4
under här wi.....	58	2	mig synden will.....	246	3
När afund, att hans.....	276	4	mig så för ögat.....	79	4
allt omkring mig.....	433	1	min sista stund.....	499	6
beträckt och jemmer.....	137	3	mitt förnuft ej mer.....	469	3
den sista flockan.....	358	7	mitt hjerta måste.....	111	7
det sparda guldet.....	283	3	mörker jorden.....	433	2
dig jag söker.....	279	3	nådens tid en gång.....	465	3
domsbasuners.....	498	2	ondskan spinner.....	276	3
du af jordens sand.....	207	8	på min stig du.....	255	6
du fordom lif en.....	148	3	rösten skälfvande.....	449	3
du fäst i pligtens.....	308	4	samma jord man.....	391	4
du håller dig till.....	431	5	sig syndarn will.....	152	11
du, Jesus! hos mig.....	305	8	snart ditt lif.....	462	3
du med din ankomst gläder.....	80	3	solen bortom.....	243	6
du mig täcks.....	445	2	solens milda.....	242	3
du of till bättring.....	388	5	syndaren will sig.....	167	4
du på samwete.....	312	1	syndarn, blind af.....	130	2
du är så djupt.....	80	8	sömnem mig.....	442	6
förlåten af de sina.....	83	4	till dig i mörka.....	262	7
Herre! du of.....	105	5	till ro jag lägger.....	248	3

När trngg och mätt, du	288	1	O fröjd, o frid, som	326	3
werldens hopp	146	1	gläds, min själ! och	69	3
werld och wänner	242	1	gode ande! led du	130	8
wi frestas på wår	262	6	gode herde, du	313	1
wi ha anlagt	427	2	Gud! all sannings	260	1
wi skole till wårt	424	9	Gud! det är en	324	1
wi nu sätte lit	144	6	Gud! det är min	223	1
O! att flydda dagar	358	4	Gud! dig ware lof	427	1
blid, för klar, för	11	2	Gud! din Andas	412	2
brudgum skön!	98	7	Gud! din himmel	395	1
djup af nåd och	11	5	Gud! din wishet	27	5
du bittra	179	1	Gud! ditt folk dig	317	1
du, Guds helge	21	4	Gud! ditt ord och	412	6
du, Helge Ande!	132	1	Gud! ditt rike ingen	199	1
du, helige! för dig	40	4	Gud! du skänkt	340	1
du, hvars färlek	336	1	Gud! du är dock	375	10
du härlighetens	328	3	Gud! har denna	171	6
du i synden döde!	165	3	Gud! ho märka	171	9
du, min ädla skatt, ...	160	3	Gud! hur ljuflig är	196	5
du, som alla	385	1	Gud! hwad slärd	82	4
du, som all min	162	4	Gud! hwarthän ett	82	1
du, som blomstren	346	6	Gud! hwem skall	373	1
du, som för wår	88	2	Gud! jag flydde till	196	3
du, som gaf ditt	285	6	Gud! jag mig	180	2
du, som har Ett	377	1	Gud! jag nödgas	190	1
du, som kom att	169	5	Gud! i dina händer	373	6
du, som mig	170	4	Gud! i kärlek utan	355	8
du, som mina	432	6	Gud! låt städs	489	6
du, som räknat	357	8	Gud! med ånger, ...	396	6
du, som sade:	119	4	Gud! mig kristligt	333	1
du, som våra	308	3	Gud! mig ej	440	3
du wet och ser	351	8	Gud! min Gud! du	350	5
du, wår Herre Jesu	93	1	Gud och människa, ...	21	3
död! du öppnar	471	7	Gud, o Gud så	207	1
ewige! i ditt	20	4	Gud! om allt mig	295	1
ewige! o Gud! till	20	1	Gud, som allt med	432	1
ewighet! din längd mig fast			Gud, som budit	340	5
försträcker	463	1	Gud, som ej de	342	1
ewighet! din längd mig fast			Gud,, som herdar	314	1
försträcker, ...	463	12	Gud, som händen	10	1
ewighet! för dig	463	3	Gud, som hörer	329	1
Fader! dig, som	20	2	Gud, som mina steg	357	1
Fader, Son, och	486	7	Gud, som stiftar	367	1
Fader wår, ...	21	1	Gud, som åter	422	1
folk, från Herran	53	5	Gud, som äfwen	202	1
fröjdeande! statt	138	9	Gud! wi lofwe dig	263	1

Gud! vår broder.....	122	1
Gud! vår konung.....	304	1
Gud! vår tid så.....	404	4
Gud! vårt hjerta.....	412	3
hade jag dock.....	178	4
haf dock, haf.....	375	7
Helge And! gif oss.....	23	3
Helge And! gör.....	24	5
Herre! dig jag har.....	189	3
Herre! dig jag vill.....	28	6
Herre! du vår.....	289	7
Herre! för allt godt.....	256	1
Herre Gud, af.....	497	5
Herre Gud! gör nåd.....	181	1
Herre Gud! hvad.....	375	1
Herre Gud, oändelig!.....	23	1
Herre Gud! war.....	35	5
Herre! ho skall.....	315	1
Herre Jesu, värm.....	202	6
Herre Jesu Krist!.....	364	4
Herre! mig benåda.....	180	3
Herre! slipper jag.....	184	4
Herre! war oss.....	403	1
Herre Zebaoth!.....	189	5
himmels gyllne.....	458	9
himmels lust så.....	458	10
himmels rikedom!.....	458	11
hoppets dag, som.....	461	1
hur skall jag.....	219	5
huru ljuslig är.....	325	1
huru sträng månd.....	463	6
huru säll Ar wißt.....	98	8
hwem må förnöjd.....	474	2
högsta tröst, i all.....	135	4
I fallne! så allena.....	83	3
jag finner ingen ro.....	40	5
jag finner, o! jag.....	451	6
jag känner, o! jag.....	451	9
jag skall ej för.....	159	3
Jesu Krist! dig till.....	330	1
Jesu Krist! du nådens brunn!.....	47	1
Jesu Krist! du är.....	362	1
Jesu Krist! Guds.....	24	3
Jesu Krist! min högsta tröst,	188	1
Jesu Krist, sann.....	469	1

D Jesu Krist! som mandom tog, Att.....	49	1
Jesu Krist! som mandom tog, Hjelp.....	23	2
Jesu Krist! Till dig.....	195	1
Jesu Krist! vår broder får	154	9
Jesu Kriste! kom.....	498	7
Jesu, Davids Son!.....	184	6
Jesu! det blodet.....	170	5
Jesu! du ej från.....	334	3
Jesu! du mig.....	161	2
Jesu! du, som med din död	450	6
Jesu! du, som menstors nöd	20	3
Jesu! du som synd.....	162	4
Jesu! du vår.....	96	4
Jesu! du är än Den.....	365	3
Jesu! gif, att.....	493	5
Jesu god! Gif tålmod,..	187	5
Jesu god! Gif du mig mod	347	9
Jesu, Herre god!.....	156	2
Jesu! hjelp, när.....	498	5
Jesu! i den spis du.....	355	4
Jesu! kom, kom hit.....	155	7
Jesu! kunde jag.....	174	4
Jesu! mig din frid.....	234	3
Jesu! när jag.....	471	1
Jesu, rif af nåd!.....	176	2
Jesu! som till.....	157	8
Jesu! tag med nåd.....	39	6
Jesu! wid din nåd.....	417	2
Jesu! värdes mig.....	276	6
Jesu! än de dina.....	150	1
Kan jag hoppas.....	185	3
Kan väl denna.....	169	3
Klarhet, som.....	488	6
Kom, min Jesu då.....	158	14
Kommer, städer.....	227	4
Kriste! du allena.....	180	5
Kriste! oss benåda.....	50	3
kärlekseld!.....	135	3
kärleksrike Gud!.....	296	1
lifwets furste, som.....	101	3
ljufets, fridens.....	481	6
lär oss dem att.....	314	2
menniska! betänt.....	464	4
menniska! det är.....	141	9

O menska! du ej	405	4	Och himmel skall	56	6
menska! hör det	278	1	hvad du var, du	6	3
menska! till en!	497	1	hvad mitt hjerta	260	3
menstor! menstor!	391	7	högre, klarare än	487	4
menstor! wänder	149	4	i brödet, du dem	81	3
min Frälsare! din	79	1	i hans Anda bleswo	274	5
min Gud! hvad	349	1	lindrigt löjas	484	3
min Gud! hwem	259	4	mitt öga skall	485	4
min Gud! mitt	163	2	nu dn mig benådat, ...	429	5
min Jesu! dit du	128	1	nu hvad qwal och	353	4
min Jesu, jag will	172	7	nu jag öfwerlemnar	237	4
min Jesu! lär mig	455	8	nu mot himmelen	95	8
min själ! du skall	500	4	när du fullgjort	454	7
min själ! må du	408	2	när du nattward	158	15
må jag och, i tro	420	3	när du sist besluta	253	4
må jag wisligt	348	6	när du sträfwär	454	2
må wi här, till	490	5	när han sin	339	4
må wi noga märka	421	2	när jag önskar	153	6
måtte jag dem se	340	6	när min tid är ute	97	5
samwete! o röjt af	143	2	när på jorden	36	4
Skapare! o gode	25	1	när sist wid dödens	335	5
jörg och nöd!	98	2	när solens ljus sig	423	5
stærke hjelte! statt	226	3	när uti mitt sista	190	5
store allmagts Gud, ...	309	1	när, wid wänners	468	14
store Gud	347	4	om det blir din	39	5
store Herre Gud, ...	440	2	salig när jag detta	145	6
inndaträl, som i	465	1	salig är den	113	6
inndaträl, Som	327	2	salig är och	421	4
säg, min själ! hwi	243	1	samma bön jag	196	4
usla lif! o	471	6	spenabarnens ljud	51	7
we! jag kommer då	184	3	si, då en rättfärdig	122	3
werldars Gud! hur	401	4	som du for, du	113	5
werld! din högsta	59	4	som en herde för	146	6
ädla ljus! gör med	135	2	som en stråle	383	2
Och af din Anda	468	10	såsom han ifrån	115	7
Andans frukt är	153	12	säg, när du	240	5
att wi detta skole	157	14	tidens qwal fick	141	8
dina gerningar	497	3	werldar skola hafwa	108	6
du, hans folk, ...	266	3	wid slutet af mitt	126	8
du har lofwat mig	238	6	wisnade lemmar, ...	492	5
du, som är i synden	108	3	more werlden än så	124	3
,röjd i tider utan	483	6	är du min	362	5
föd den arma, kläd	285	5	Ofta jag mig ej	70	6
förd till hafwets	11	3	i min ungdoms hra	358	2
förr'n i modersfamn	11	4	tycker jag mig	467	5
herdens röst jag	488	3	Öffret stundar:	83	2

Om afgrunds wreda	244	4	Oß syndare Bör slitt	98	4
af Guds nåd jag	273	6	wälsigna och	3	7
afsonen är pufst	495	6	wärdes den	317	2
alla skatter wi	241	5	Dändlige, i lufsets	19	1
dig stor swaghet	191	9	i ändligheten	19	5
dig, o Gud!	347	6	o du, hwars	7	1
dina råd jag i min	359	4	Petrus sig i faran	80	9
du allsmåldige ej	5	2	Pris, dig som ej	167	8
du dig skilt från	191	4	dig, som ensam	372	3
du med uppsåt	312	2	dig, som har, från	104	7
Gud nu så gräset	298	6	Jesu, dig, att och	104	3
Gud än wille	182	4	ske dig för dagligt	447	2
han och döljt för	284	2	ske dig Gud! i	381	3
han och icke älskat	115	3	ske dig! ja ewigt	443	3
jag en daglig	288	3	ske Gud i	58	7
jag ifrån de	357	3	ware dig, att sorg	229	9
jag med Gud och	468	8	ware dig, ewinnerlig	49	5
jag skall hinna	229	4	ware dig, hwars	382	6
jag stapplar, mig	349	7	ware dig, o Gud!	272	3
Jesu! på min	145	1	ware Gud, som	421	1
menskor för mig	347	8	ware Guds barmhertighet	67	7
mig min sjukdom	470	6	Priser Herran, ...	61	3
nåd och rätt jag	299	1	På branten, der du	409	2
någon farlighet	207	4	den wäg, de skola	335	3
nöd och sorg du	82	3	det jag nu des	430	8
och någon dygd	408	4	det mig må	347	5
och någon qwinna	123	3	dig jag hoppas, ...	226	1
plötsligt i mitt	375	9	Gud, och ej på	252	1
sparsamt brytas	255	7	Herrans dag, i	334	5
om tron dig synes	191	6	honom må du wäga	244	3
tusen wid din sida	225	3	Jesum tro och	87	8
werlden ännu	63	10	forset du min	479	4
werld och ondt	176	8	krubbans strå man	72	1
än hwarje träd och	424	4	lifwets wäg jag	354	3
Omhägna med	492	11	mig din kärlek	222	2
Omkring ditt kors, ...	47	7	mig i nåd du äfwen	31	3
Onnda werld! jag	455	6	min Gud i lif och	264	2
Ordskan för ditt	2	5	orätt ingen grunda	228	5
Orbets ringa frö	117	4	Sinai stod Herran	143	1
Oß grafwen synes	99	4	werlden mätt	360	4
kan ej wedersaras	410	2	wägen de och föra	35	3
fristna bjuder	64	3	Qwinnan själf om	351	6
fristna bör tro	298	1	Qwäfs syndens frö uti	142	11
fristnom bör på	67	5	Ransata mig	175	8
Insä skall hans	121	6	Rent hjerta skapa, ...	292	6
som dina lagar	384	3	Rys, hisna, skälf, ...	465	11

Räds då, att ej den	173	5	Si, bergens grundwal	91	6
Rörande och dyra	148	6	de föllo, och de	117	3
Saktmodig, mild	51	3	den, hvars werld	391	5
mild och ofskuldsfull	56	3	den, som nyss på	391	6
Salig den dig aldrig	85	5	då wiser twiflet	48	5
den, hvars hjerta	293	1	Herrans ord är	121	5
den, hvars trohet	217	3	huru godt och	307	1
den, sin lust ej	217	5	jag en främling är	432	2
den, som för de	217	6	jag hörer dina	123	4
den, som i sitt	217	4	jag i synd är född	181	2
den, som ren och	217	7	Jesuz är ett	66	1
den, som tåligt	217	9	jordens släfter	448	2
den, som will	217	8	natten slyr för	56	1
den, som ödmjukt	217	2	ormen hade	110	5
salig den, som	45	8	så bygger Gud sin	123	7
Samma röst, som	78	2	templets förlåt	91	5
sol, som	423	2	Sig fröjde nu hwar	107	1
Samt har det uppsåt	154	7	Sin Fader Sonen	46	5
Samwete! som	40	6	sud naturen	397	1
Sann kärlet söker	144	9	Sions Gud är hög	29	10
lifwets frukt det	104	2	Sion nu med själ	61	4
tro ej utan kärlek	144	8	Sion klagar	123	1
tro på Gud och på	141	12	Sist beder jag rätt	155	8
Sanning från ditt	13	3	min Gud! jag dig	257	11
Gud! den lära är	13	4	Sitt ljus nu solen	442	2
Herre! i ditt hot	13	2	öga Jesuz öppnat	103	1
Herre! är den pligt	13	5	Sjelf står han lit	339	3
Sant är, när jag will	205	2	Sjelfwe stapplande	262	5
Satan! hwar är nu	109	5	Sjung, läs och qad	239	7
Sedan kan jag, lugn	368	3	Stall bland sorger, ...	201	5
Se det goda land	210	9	jag då ensam	321	3
grafwen öppnas	490	3	jag i werlden här	207	6
hwad blir då	29	4	jag sjukdom draga	366	3
liljorna tunna ej	298	5	Skapa i mig, Gud!	201	1
mennistan! ad, ...	87	1	Skapare! att nastas	259	1
mennistan! för	87	3	Skingra, Gud! all	168	4
mennistan! o lär, ...	87	7	Skole wi förskjutas	44	6
mennistan! så hög	87	5	Strif det konungliga budet	319	2
milde Gud! i nåd	320	1	i mitt hjerta in	176	10
på Jesum bed och	127	3	på fästet, klara	437	2
på Jesum, när du döden, ...	127	7	Skulle du od snart	349	8
på Jesum, när du lider;	127	5	Skydd, styr och	364	6
på Jesum, när en fara	127	4	Städer, städer nu	92	1
på Jesum och upplifwa	127	2	Slå dig för ditt bröst	12	3
Si, af jorden komma, ...	44	4	Slägt, wänner, deras, ...	416	4
aget fälles till war	400	2	Slätt ingen, utan	191	10

Snabbt som bligten,.....	408	1	Sträd öfwer of.....	411	6
Snart döden skall.....	449	1	Strö palmer på den.....	51	6
från allt, hvad.....	451	2	Stunden ilar, Ved.....	83	6
får jag ståda hvad.....	199	7	Styr och för min.....	137	7
får man med.....	389	4	o Jesu! till det.....	499	5
ligger bojan.....	488	1	värt hjerta, att wi.....	318	2
till den strand, der.....	481	8	Styrk dem, o Gud!.....	302	2
våren är förliden:.....	392	5	deras mod, Som nu.....	377	2
Solen dig sitt offer.....	3	2	din tyrkas swaga.....	426	4
Sol och måne ej.....	485	6	mig allenast i den.....	188	10
och stjernor, luft.....	455	3	mig, att jag allt.....	342	7
Som dagg, af.....	199	6	mig, att rätt, o.....	313	5
daggen gör stor.....	307	2	mig i alla goda.....	427	7
du, o Jesu! ett.....	338	2	Swåra fallen, stild.....	45	3
ett lam att slagtas.....	126	7	Swårt och bittert.....	76	4
fogelen wid ljusan.....	487	3	Syndaskulden att.....	78	3
foglar små, När.....	187	7	Synden mig.....	216	2
fogeln fri och snar,.....	325	3	Syndens gift, som.....	361	2
Gud, dig tädes.....	253	1	Synd på synd jag.....	467	7
guldet genom elden.....	243	3	Så af nåd jag.....	435	5
sig en far.....	16	3	den arma, som den.....	283	4
målluft går af.....	321	2	din lydnad blifwit.....	71	6
Sorgligt måste jag.....	246	4	din wandel högt.....	71	8
Sprid ifrån palats.....	384	7	din åter; spar ej.....	283	2
Stanna, och din.....	172	2	du vill min börda.....	15	5
ungdom! och hör.....	494	1	falle då på våra.....	241	6
Statt upp, o Sion!.....	68	1	far i frid, du.....	495	5
upp, war ljus, o.....	56	7	fly till Jesu.....	454	6
Stilla jag mitt fall.....	275	2	får jag nu med.....	478	1
jag mitt kors må.....	275	6	gif att nu jag.....	153	5
jag på dig vill.....	275	1	gif mig nåd, för.....	47	8
komme och.....	275	8	gif mig tron.....	174	5
må jag Herran.....	275	7	Gif, o Gud! att.....	322	3
må jag ståds.....	275	3	Gud! med of du.....	385	7
må jag tablet.....	275	5	Gud of uppenbarar.....	19	9
må min wandel.....	275	4	går en dag än från.....	434	1
och mitt stoft må.....	275	9	går, i Jesu namn,.....	276	5
är hans gång och.....	247	4	går jag stilla och.....	41	5
Stor, gudomlig är.....	58	6	handla rätt, och.....	278	4
och helig är min.....	38	8	hjelper du min.....	84	5
Store Gud! hvad.....	163	1	himlen med jorden.....	102	3
Gud! med stål du.....	388	1	hwila, gode Herde!.....	100	2
Gud! mitt hjerta.....	38	1	hwila i wälsignelse,.....	495	1
Gud, som handen.....	168	1	hör hans röst och.....	108	2
Gud, som tusen.....	30	1	hör mig, jord! må.....	169	7
Straff du i naturens.....	290	2	högt har Gud of.....	147	1

Så i Jesu dhra namn.....	371	1	Så wilje wi wid dig.....	438	5
intryckt i mitt sinne.....	295	7	wore dem en ljuslig.....	463	5
kan jag, när det.....	459	8	wärmd af det ewiga.....	492	7
kom, att i mitt.....	153	14	är det och Kristi.....	152	6
kom i helig.....	1	3	är fullkomnad,.....	99	1
kom, o Gud! att och.....	320	3	är jag ej förlägen.....	350	7
kommer jag, min.....	261	4	är och nu ej annor.....	182	2
känner Herren wäl.....	232	6	Sådant wille wißt.....	75	19
les till Jesu ära!.....	90	5	Således är vår.....	332	1
lemna all otidig.....	298	8	Såsom du, i dopets.....	126	2
liden, tåligt liden.....	488	4	hjorten träget.....	460	1
ljusens änglar dig.....	263	2	månans nya dager.....	455	2
lyftar än ett år.....	415	1	Säg, store Gud! du.....	465	15
låt och öppna snart.....	315	4	Säll den, hwar.....	196	1
länge Gud är Gud.....	463	9	den, som alltid.....	140	5
länge jag min synd.....	196	2	den, som fast i.....	114	5
mig Herren ej.....	467	11	den, som hafwer.....	157	1
milde Gud! i dig.....	4	6	den, som håller.....	142	13
märker nu det.....	63	5	den, som mot den.....	287	1
nalkas jag, med.....	468	11	du, som dig åt Gud.....	225	1
nöjd jag då från.....	483	7	du, som menlös.....	493	1
skall min själ allt.....	174	7	och salig är den.....	112	3
skall uti min mun.....	364	6	är den man, som.....	339	1
skida herdar till.....	316	6	är den, som det.....	257	9
skön går morgonstjernan			är den, som sina.....	257	10
fram.....	484	1	är då hwarje wärdig.....	154	6
snart för då min.....	345	1	Sälla kors! du bittra.....	236	2
snart är det med.....	7	4	Sälle äro de, som.....	73	4
strid med helig.....	224	4	äro de, som sowa!.....	491	4
styrk och, hjälp och.....	93	4	Sällt är det land.....	306	3
står alltsammans i.....	144	10	Sänd, Herre! dina.....	221	3
säger han: jag är.....	142	12	Särdeles att i denna.....	431	2
sök i dag, då är.....	323	3	Sök din ära i Guds.....	319	4
tacka må och.....	402	2	ej att thsta.....	39	3
under lifwets.....	222	10	ej på din brist.....	172	5
underwis mig Gud!.....	309	5	i tron, med ängrens.....	172	6
upp, min själ! att.....	64	5	Sött sowa den.....	436	3
wandra wi all.....	490	1	Tack, Jesu! för din.....	346	4
war tröst och haf.....	192	7	min Gud! för.....	177	7
wet jag då, hur allt.....	158	12	o Jesu! för det ord.....	331	1
wi känne, hur.....	247	5	ware dig, o Jesu.....	99	5
will jag fly, Från.....	187	8	zader honom i.....	268	3
will jag, Jesu!.....	235	6	Tag an det dhra.....	189	6
will jag, innan det.....	461	7	bort all skrymtan.....	354	9
wilje wi ej sörja.....	395	4	bort allt hat och.....	155	4
wilje wi, o Fader.....	411	7	bort allt föttligt.....	274	7

Tag bort nu, med det	412	4
trones fjöld, bind	211	5
trädet bort! så talar	414	5
utan knot ditt kors	233	2
Tanken sig ej reda	45	2
Tiden flyr; när vill	172	1
nalkas till	45	5
Till allt, hvad jag	299	3
arf af mina fäder	350	1
bot mot synd	421	3
den himmel, som	163	4
denna lott, till	141	13
deß jag, föjd af	354	13
deß wi sjunge med	330	3
dig af hjertans	183	1
dig allena, Jesu	194	1
dig i nödens stund	409	3
dig jag ber med	334	5
dig jag ropar, ...	208	1
dig jag ställer allt	479	3
dig naturen sänder	393	3
dig, o Gud! mitt	409	1
dig sin blick han	90	3
dig, som hjertat	222	1
dig, som werlden	397	4
din bättring han	245	4
din förtjenst med	459	6
din thron lycksalig	30	3
döden vill	97	2
ende Sonen sade	46	4
ett folks	308	2
Gud, som hjälpen	346	5
helig lydnad för	144	3
Herran din	232	2
himlen, för Guds	477	6
härlighetens land	113	1
Ihusets rymder nu	103	2
sina barn den gode	242	2
fömn jag mig	442	4
tidens slut din lära	114	4
Tillbedjande din	382	4
Tillgrip ej hvad dig	142	8
Tro ej han löftet	224	5
Trots werld och	230	3
Trygg i din wård	434	3
Trägna suckar vill	246	5

Trösta ej på någon	29	2
Tunga bördor	246	2
Tung blir den wäg, ...	344	2
Twiflan ur min själ	200	1
Th allt, hvad hans	271	2
bedje wi så	324	3
dagen han är dock	424	7
detta lif är idel böb	471	5
din lekamen som	157	15
ditt kors är all min	75	17
efter han, Sann	98	9
ej nånfin såg jag	231	2
hans lekamen, ...	154	4
han vill då till oss	389	5
hielp oss, o Herre!	274	6
ho, som tror på	147	3
jag i sanning wet, ...	309	4
Jesús, Guds enfödde	191	2
kommer jag nu usle	188	6
kommo de till	67	3
kärleken är mild	338	3
lugnens, I wid Jesu	493	4
lär oss lefwa, lida	105	4
lär oss nu ståds	455	7
må en hwar nu	63	6
prisar jag din magt	37	4
sanning och	353	3
si, det håller hon	325	4
skall jag alla dagar	209	3
skall, o Gud! din	469	7
snart I stolen tagas	310	3
forgerna och nöden	488	5
tackar jag dig, ...	427	3
tackar jag, o Herre!	430	9
tror Guds löfte, ...	228	4
twifler ingalunda	477	7
utgå nu din tåresäd	242	4
wandrar jag med	478	3
war din trätobror	285	4
ware pris i ewighet	46	8
wet, här hålles	39	4
will jag alltid	249	6
will jag ej för	273	4
will jag, Gud till	244	5
will jag Gud åkalla, ...	240	6
will jag, medan än	415	4

In vill jag mer ej	374	5	Wäner upp! en	496	1
vill jag nu	75	16	Waf upp, att frukter	462	8
vill jag till den	182	3	Waf upp! bed Gud om	291	4
vill jag vara glad	296	3	upp! hör ropet	165	4
är det bättre taligt	239	3	upp! hör wäffen	165	1
Tungd och lättnad, ...	284	4	upp, min själ! gif	429	1
Tänk ej uti din	239	5	upp, min själ! och	430	1
och derhos, hwad	465	10	upp, min själ! låt	463	10
på, att helga	142	4	upp, min själ! war	326	2
på den Gud, som	405	3	Wafna upp, du hårda	92	5
på honom, som war	294	3	Wandra till din graf	453	5
Under blifit din lag	398	2	War arbetfam, du	282	2
werldens larm, ...	210	3	arbetfam, Guds	282	4
Upp, att Kristi	117	1	arbetfam, i nyttans	282	3
att helgelsen	294	7	arbetfam, men blott de da'r,	282	6
dig med kraft	42	3	arbetfam, men se	282	5
fristen! upp till	211	1	du mitt skydd mot	151	4
min själ! att korset	294	6	glad, min själ! haf	236	6
min själ! min mun	112	9	glad, min själ! och	230	1
min tunga! Utt	106	1	glad, uti den goda	405	1
psaltare och harpa!	1	1	helsad, sköna	55	1
staffer faderlösa	310	2	jag i glädjens dag	171	8
till den höjd, den	87	6	mitt ljus på lifwets	168	5
Uppfaren är vår	115	1	nu redo själ och	443	1
Uppriktas, efter	390	2	och hos mig i	427	4
Upplys vår själ!	431	4	på tidens tefen	319	3
Upplåt vår mun till	330	2	trofast! natten	224	6
Uppmärksamhet	314	3	tröst, min ande!	481	7
Uppå min sida	138	4	We dem, som här från Her-		
Ur din bok, o Herre!	358	5	rans ord	498	4
sönnen snart dig	243	7	den, som här ewigt	455	5
Ut du går, att	71	2	den, som säger:	5	1
Utaf en flyktad	355	7	Veni sancte	132	
Jesse rot en gren	61	2	Werdarna sig röra	44	5
Utan helgelse kan	294	2	Werldens frälsare	58	1
Jesu jag förderfwas	214	2	Wi bedje dig af	469	8
synder buren är	58	3	bedje dig, sann	96	2
Uti all sanning led	138	2	bedje, wi afalle	411	5
din hand, med tro	441	3	bedje än, Utt du	431	3
din nåd, o Fader	250	1	ej lefwa som oss	26	3
lustans spår	210	2	följt i dag med	95	1
Utöfwer konung	381	2	för korset ödmjukt	386	3
Waka, bed, min själ!	210	4	förlossas, Ormen	106	3
bed och strid, ...	210	11	för syndaskulden	26	2
fristen! kom att	83	5	gifwe dig Lydagtelig	431	6
själ! och bed, ...	210	1	gå hem, hwar till	332	2

Vi ha varit dödens	112	5	Vår själ! har han	110	9
ha varit fjerran	112	4	tid är ganska	412	1
hafwe det förskilt, ...	7	3	öfwerhet med	431	7
hit ej förde gods	274	2	öron öppna, Herre	329	3
hysse då ditt	396	9	Wårt förnuft	328	2
lofwe dig, o store	139	1	torn uti den hårda	403	2
lyfte då vårt	403	5	tött förnifft Och	431	5
prise dig, o Fader	324	5	påstalam, o Jesu	104	4
prise, wi tillbedje	24	2	Wäktare af himlens	40	7
på jorden lefwe	26	1	på Sions murar!	319	1
tacke dig, o Jesu	96	1	Wäl den, som följer	450	4
tacke dig, Så	431	1	har naturens rike	141	3
tro och på den	17	3	har och nöden mig	357	5
tro också på	17	2	mig i ewighet!	197	1
tro på en	17	1	oß, o allmagts Gud	32	5
wilje efterfölja dig	495	4	Wälkommen war, o	63	8
wilje ej med fagert	385	3	Wällust mig då	75	7
äre barn, som	396	7	Wälsigna du de	336	2
Wibben af Guds	485	7	den, som wet och	302	4
Wid dig jag ewigt	158	18	det förbund, ...	337	2
dig jag städse	249	4	gode Gud! wår	305	1
din allmagts warde!	8	2	kroppens hwilotid	432	3
ditt bud de blinda	74	4	mig och skydd, ...	429	10
min Jesu sida	216	4	oß, o Helge And!	25	3
fitt bord han will	152	3	årets gröda, ...	394	6
årets början	414	2	Wälsignad ware Gud	199	8
Will du oß plåga, ...	387	2	Wälsignad ware	64	1
du än dem helsan	369	4	Wänd af din wrede, ...	387	1
då sig i wällust	77	2	bort ditt ansigte, ...	181	3
Wille werlden hjertat	77	3	Wänder om, J sorgje	389	1
Wisserligen har du	245	2	Wänligt öfwer	73	1
Wisshet strålar i din	74	3	Wän och owän af	126	5
Wittna städse med	148	2	Wärdes aldrig	361	4
Wore werlden af wår	192	8	all min hnd	472	3
Wäld och qwal dig	70	9	du och sjelf mig	111	9
Wår broder nu du	49	4	i din wård oß	361	3
egen kraft ej	124	2	Jesu när mig	205	7
fiende ifrån oß	133	5	mig det hopp	75	18
första gerning	410	6	Öfs ej att wara	489	3
Gud är oß en	124	1	Ålderdom dock ofta	494	2
Herras Jesu Kristi död	154	1	Ålderdomen redan	358	1
Herras Jesu Kristi frid	370	4	Är och wänner	406	3
jord och hwad	321	4	Ät dig, o Gud! som	221	2
konung och vårt	302	1	himlen lyftande	122	4
konung wäl bewara	428	5	mig du en förnuftig	37	2
kraft, o Gud!	421	5			

Ät mig du lifwet än.....	414	3	Är det ej ett dunkel	45	4
Älskar barnet.....	474	1	det nödens tagg.....	127	6
Ändoc det stundom	230	5	du Guds godhet	191	8
Ändtlig kom den	70	8	då nådens dörr	467	8
öfwerljuddt han	92	3	jag allen en	178	1
Ändtlig märkte jag	358	3	jag färdig? Är jag.....	451	3
Än ett år uti sitt	407	1	mödan tung och.....	211	3
Annu han till sin.....	289	4	Öfwer allt, hwad lif.....	38	2
Ära ste Fadren och.....	330	4	haf och land de.....	34	3
ste Gud, som från.....	194	4	mig din kärlek	15	2
ste Gud uppå sin.....	63	15	molnen skall du	482	4
ste Herran! ja	383	4	Ömt du ser till dem.....	70	10
ste Herran! wår.....	383	1	Öppna mig förståndets öga,	75	4

Högtids- och Missionspsalmer

från

äldre och nyare tid.

Ett tillägg till

Svenska psalmboken af år 1819.

COPYRIGHT SECURED.

Rock Island, Illinois,
The Lutheran Augustana Book Concern.

Optimaler und effizienter

der neuen Serie

der neuen Serie

Optimaler und effizienter

Denna lilla samling af högtids- och missionspsalmer, hwilken utgifwes såsom tillägg till Swenska psalmboken af år 1819, innehåller icke så få perlor från den lutheriska psalmdiktningens guldåldrar, psalmer, hwilka under en troskraftigare tid än vår slitigt sjöngos i tempel och hem, men hwilka nu äro — åtminstone bland flertalet bland vårt folk — glömda och förgätna för "andeliga wijor" af mindre gedigen halt, för "sångere", i saknad af de "gamla psalmernas" fasta bibeltrohet och högburna anda och kraft. Att, om möjligt, åt församlingen och hemmet återbörda en om och ringa del af våra faders och trosbröders rika psalmskatt, har varit målet med denna samlings utgifwande. Och, då vår swenska psalmbok saknar reformationpsalmer samt psalmer, afhandlande en af den kristna kyrkans wigtigaste verksamhetsgrenar — missionen — har på erfarna lärares råd och maning förjöt gjorts, att genom denna samling afhjelpa den omnämnda bristen, åtminstone till deß en större samling lärnpsalmer, afhandlande såwäl missionen som andra kyrkans angelägenheter, hunnit samlas, ordnas och utgifwas.

Chicago i Mars 1885.

Utgifwarne.

Adventspsalm.

Sjunges som N:o 126.

501. Börjadt är vårt kyrkoår; Herrens hus sin port
upplåter, Herrens folk församlas får I hans
helga gårdar åter; Ålockeflang, som åter skallar, Till den sköna
gudstjenst kallar. :,:

2. Sions konung, mild och god, I sitt tempel in vill
draga: Sion! nu med glädligt mod Gå att honom emottaga;
Må hwart hjerta och hwar tunga, Honom hosianna sjunga. :,:

3. Blott en ringa del wi här Af hans stora tempel
skåda; Han en ewig konung är, Han till jordens gräns skall
rada: Men, hwarhelt wi honom dyrka, Der är ock hans helga
fyrfä. :,:

4. Åfwen här är lifwets ord, Här är ock det helga dopet,
Åfwen här är nådens bord, Här ock höjes abbaropet, Åfwen
här skall lofsångstonen Stiga upp till nådethronen. :,:
(Bram. Gad.)

Julpsalmer.

Sjunges som N:o 55.

502. Sell morgonstjerna! mild och ren, Guds nåds och
sanningss klara sten, För oss är du uppgången;
Sell Davids son af Jakobs släkt! Mot dig, mot dig min famn
är sträckt, Min brudgum tag mig fången. Ljuslig, ljuslig,
Sög och härlig, Blid och kärlig, Full af nåde, Herre! till din
brud du ståde.

2. Min perla du i snöhwit skrud, Marias son, dock san-
ner Gud, Min frälsare och konung! Kom, tag uti mitt hjerta
rum! Ditt helga evangelium Är mig mer ljust än honung.
Eja, eja, Hosianna! Himmelskt manna Är mig ordet Uti dig
fullkomnadt wordet.

3. Uti mitt hjerta lys och skin, Du klara jaspis och ru-
bin, Med all din kärlek blida; Ja, låt mig känna, att jag är
En lem i din församling kär, Ett resben i din sida. Till dig,

till dig, Står min längtan; All min trängtan Är den ena:
Att tillhöra dig allena.

4. O Gud, förr'n werlden skapad war, Du mig till arf-
wing forat har Uti din son den höga; Så låt fullbordas snart
mitt hopp Att bli med honom tagen opp I himlen för ditt öga.
Salig, salig Blifwer fröjden, När i höjden Bland din skara
Jag wid Jesu bröst får wara.

5. Högt skall då klinga zitrors ljud, Och toners offer
skönt till Gud Från harposträngar stiga, Och jag få till min
frälserman, Min tröst, min fröjd, min brudgum sann, Mig
hålla innerliga; Sjunga, sjunga, Jubilera, Triumfera, Honom
prisa, Som mig will allt godt bewisa.

6. Åstorkas skola då i frid, Lycksaligt och till ewig tid, De
många kristnas tårar. När Gud will sjelf sig låta se Och hym-
nig bot och läfdom ge. De hjertan werlden sårar. Kristus,
Kristus, Så han kallas Som är allas Bot och hugnåd, Der
han fins är sorgen lugnad.

7. I det har jag en hjertans ro, Att den, jag gifwit har
min tro, Sin kärlek ej bortwänder, Att Herren sig till lof och
pris, Mig föra will i paradis; Ih klappar jag med händer.
Amen, amen, Ädla krona, Mig förskona Till det sista Från
att nån'sin dig bortmista!

(Filip Nicolai † 1608.)

Sjunges som N:o 63.

503. Lof ste dig, Krist, vår konung båd, Som frälsat
oß af satans wäld, Till jorden ned du kommen
äst; Oß helsad war, du ädla gäst.

2. O under! werldens skapare Är här som menniska att
se, Har welat mandom taga an, Att lösa oß ur syndens bann.

3. Guds Son uti en salig tid Är kommen oß till fröjd
och frid, Han föddes af en jungfru ren, Utaf Guds Andas hjälp
allen.

4. Ett ljus är oß i natten tändt, Ett ljusligt stöd dem
fallnom sändt. Wi hafwa fått en broder kär, Som sjelf den
janne Guden är.

5. Så fröjdens då i denna stund Och tackom Gud af hjertans grund, Att till sitt arma folk han sett Och oß en sådan nåd betett.

6. Lof, ära, pris ske Fadrenom, Deßlikes också Sone-
nom, Den Helge Ande lifaså, Att det är ingen ände på.

(C. Sedulius † före 450; M. Luther.)

Sjunges som N:o 167.

504. Si, månet land, i mörkrets djup nyß fånget,
Ett härligt ljus nu för sig ser uppgången; Och
folk som förr i dödens skugga qwedo, För lifwets sol lossjunga
allaredo.

2. Oß har besökt uppgången utaf höjden; Beredd hon
är för jorden all, den fröjden. Den sol gått upp, som nuder
sina wingar All salighet den fallna werlden bringar.

3. Ett barn är födt, en son vårt slägte gifwen, Till
jorden ned af menskofärlek drifwen. Hwad är hans namn?
Råd, Underlig han kallas, En Frälsare och Herre, min och
allas.

4. Allsmächtig Gud det barn är, som här skådas. En
hjelte båd här oß till frälsning bådas; Med ewig kraft, en
Fader, fridens Furste Och Davids son, af menskobarn den
störste.

5. Att undså hjelp min tro till honom ilar, Hans wäl-
des magt uppå hans aglar hwilar; Hans rike skall alltmer sig
här utbreda, Och lof och pris han skall sitt namn bereda.

Nyårspsaln.

Sjunges som N:o 500.

505. Själ och tunga må nu röras Blott af tacksamhet
och fröjd! Må en hjertlig lofsång höras Upp
till Gud i himlens höjd! Du, som helian eger, kom Hit till
Herrens helgedom! Alla glade sig församle, Man och qwinna,
unge, gamle!

2. Sedan sifst ett år förflutit Månet öga sloknat har;
Graf sig öfwer mången slutit, Som då lefde bland oß qwar;
Mången mun för sista gång Sjöng i fjor sin nyårssång; Oß
har Gud täckts lifwet unna, Än hans lof wi sjunga kunna.

3. Herren har åt oss dock gifwit Mycket mer än lifwet blott; En och hwar wälsignad blifwit Med så mycket, mycket godt. Ingen af oss glömde han, En och hwar nog minnas kan Många emottagna häfwor, Idel oförfälsda gåfwor.

4. Herre du wår själ bespisat Med ditt sanna himla-bröd, Klart ditt ord oss wägen wisat Allt så hjelp i all wår nöd. Tack för hwarje nådens ord, Tack för nådens dyra bord, Tack för dopet der de späda In i ditt förbund få träda.

5. Skydda Gud! för sorg och fara Öfwerhet och fosterjord; I din fruktan oss bewara Led oss med din sannings ord; Håll rättfärdighet wid magt, Sänd oss dina änglars wakt, Hjelp de fångna, sjuka, arma, Öfwer alla dig förbarma.

6. Gud! låt friden öfwerstygga, Allt wårt kära fosterland. Dem som högt på bergen bygga, Dem som bo wid sjö och strand; Slut oss alla i din famn, Hör wår bön i Jesu namn; Oss i detta år du skydde, Lifasom i det som flydde!
(Ur danska kyrkopsalmboken.)

Trettandedagspsalm.

(Missionspsalm.)

Sjunges som N:o 7.

506. **S**tatt upp, war ljus, ditt ljus är när! Statt upp, o werld, och kännas lär Den salighet dig föddes, Den kraft, som gick af Bethlehem Till frälsning öfwer alla dem, Som föllo och förströddes! Statt upp du folk af fjerran land, Och kom med häfwor i din hand Att Sions konung helsa, Som ensam kan dig frälja.

2. De löpare af Midian, De folk, som ingen räkna kan Från öknarne och hafwen. De, som bland Nordens isar bo, Wå nalkas dig att söka ro I lifwet och i grafwen! En stjerna ifrån österland Belyser haf, belyser strand Och leder ifrån fjerran Ur mörkret hem till Herran!

3. Allt klarare hon bryter fram, Och icke blott för Juda stam Sitt ljus hon uppenbarar; Hwarhelst ett menskohjerta slår Af qwal och sorg, der mild hon går Att ge den frid som warar. Ej nåden wet af gräns och band, Han har ej hem, ej

fosterland, Ej fosterland på jorden, Från himlen är han worden.

4. Så kom, rättfärdighetens sol, Gå fram i kraft från pol till pol, Att med din stråle värma! Vår bön, vår kärlek följ dig, Att ifrån syndens dunkla stig Till dig hwart hjerta närma! Men först lys in uti mitt sinn' Att jag i trone blifwer din, Så att jag rätt må wandra Den wäg, jag wisar andra.

5. Lys in i hwar förtappad själ! Må jordens barn af jordens wäl Ej låta sig förvirra; Men såsom Österns wise män Till ödmjuk offer bringa än Guld, rökelse och myrra. Ej mencklig wisdoms tomma prål, Men bönen om ett ewigt mål, Men själens högsta prydnað Af ödmjukhet och lydnad!

(Th. Strömberg.)

Missionspsalmer.

Sjunges som N:o 78.

507. Jesus går den tunga stråten. Öfwer Riddons mörka flod; Öfwer edra synders gråten! Om I kunnen gråten blod. Wid den syn, som här wi se: Att Guds Son den helige, Wredeskalken nu skall bräddas, På det syndare må räddas.

2. David en gång, tyngd af smärta, Stod på samma flodens strand Med ett krossadt fadershjerta, Flyktling i sitt eget land: Mycket större är förwißt Dock din ångest, Jesu Krist! In den mörka stund är nära, Då du werldens synd skall bära.

3. Syndare! se Jesum falla Med på jorden i sin nöd, Trenne gånger Gud åfalla, Att den hårda, bittra död Mätte honom undangå; Ödmjuk dock han säger så: Käre Fader, från din wilja Will jag ej min egen skilja.

4. Se hur han med döden strider, Se hur swigtar här hans mod, Se hwad själaqual han lider, Som kan pressa ut hans blod. Blomstren, som han träder på, Färg af ångestswetten få, Som utur hans ådrors källa Synes purpurröd framwälla.

5. O, I röda rosor sköna! O, du ädla purpursaft! Må min arma själ få röna Eder underbara kraft. Blomstren

uti paradiset Ha mot eder intet pris, Ty det blod, som färgar eder, Lif och helse mig bereder.

6. När som blomstret jag skall falla, När jag wisna skall som hö, När de trötta sinnen alla Domna bort och jag skall dö, När min kraft ej mer förmår Och mitt hjerta stilla står; Ryck mig, Jesu! ut ur nöden, Du som öfverwunnit döden. (L. Ringo † 1703.)

Sjunges som N:o 242.

508. Ett lam här går sin tunga stig Och fast det måste taga All werldens syndaskuld på sig, Det höres icke klaga. Det snart sin gång till ända bragt Det blir på slagtebänken lagdt, All hugnad det försakar; Det utstår smälek, ångest, nöd, Det känner Herrens vredes glöd Och dödens galla smakar.

2. Min frälsare är detta lam; Att menskers synd försona, Det offradt blef på korsets stam, Att Gud oss måtte skona. Att gifwa ut sin egen Son. Ut bojor, lidande och hån, Guds kärlek honom tvingat. O kärleksdjup, o kärleksglöd, Som har Guds Son till korsets död Och ned i grafven bringat!

3. I all min lefnadstid jag dig Will öfwer allting skatta! Dig will jag städse, som du mig, Med kärleksarmar fatta. Du är mitt hjertas lif och tröst, Och brister hjertat i mitt bröst, Skall du mitt lif dock blifwa. Du är mitt allt, o Jesu from! Dig will jag mig till egendom För ewig tid förskrifwa.

4. Ditt ljuswa, kära hjertelag Må alltid prisadt blifwa; Mitt hjerta will jag natt och dag Att dig som offer gifwa Till pris för dig, du milda lam! Min lefnads flod må flyta fram; Din nåd jag will berömma, Så godt i swaghet jag förmår; Din kärlek, som jag njuta får, Jag aldrig skall förglömma.

5. Mitt trånga hjerta! widga dig Och i ditt djup förwara En skatt mer hög och kostelig Än guld och perlor klara. Bort med all werldens lust och pratt, Dess ära, rikedom och magt! En bättre skatt jag funnit: Min stora skatt, o Jesu god! Den är ditt helga dyra blod, Som för min skuld har runnit.

6. Det will och skall jag all min tid Mig rätt till nytta göra; Det wara skall mitt wärn i strid Och tröst till hjertat föra. Det blir mitt strängaspel i fröjd, Det manna, som mig

gör förnöjd, Om allt jag mist i werlden, Min källa när min törst är het, Mitt sällskap i min ensamhet Här under pilgrimsfärden.

7. Hvad skadar mig den bittra död? Ditt blod mitt lif förblifwer; Och brännes jag af solens glöd. Du ljuslig skugga gifwer; I sorgens och i nödens tid, Hos dig, o Jesu! får jag frid, Du skingrar ängslans tankar; Om på bedröfwelsernas haf Mitt skepp syns wilja gå i qwas, Är du mitt fasta ankar.

8. När här min lefnad är förbi Och för Guds tron jag träder, Så låt ditt blod den purpur bli, Hwarmed jag mig bekläder. Det ware då min ärefrans, Som aldrig mista kan sin glans, Det silke rena, fina Och den rättfärdighetens skrud, Hwari jag, som din egen brud, Får wid din sida stina.

(Paul Gerhard † 1676.)

Sjunges som N:o 386.

509. Gråt ej öfwer Jesu smärta, Gråt ej öfwer Jesu död; Skåda ned uti ditt hjerta Och begråt din syndanöd: Ingen brottslighet mot lagen Uti honom funnen är; Blott för din skull är han slagen, Och för dig han korset bär.

2. Hwartill gagnar att med tårar Se den martermäg han går, Törnet som hans panna sårar, Smäleken som följt hans spår, Och att ömfan honom skänka För det han blef så bemött, Om du icke will betänka, Hwaför och för hwem han dött?

3. Då hans händer woro rena, Rent hans hjerta, ren hans mund, Och då synden är allena Straffets orsak, skäl och grund: O, då måste han ej ej wandra Dödens wäg för egen skull, Då har han ju blott för andra. Burit korset kärleksfull.

4. Ja, för din skull får han strida Denna kamp så hård och swår, Blott för dig han måste lida, Han för dig till döden går. Detta må du wäl besinna: När han lider, tålig, huld, Wäl må dina tårar rinna. För din egen syndaskuld.

5. Men om du med krossadt hjerta Inför honom faller ner, Om uti hans bittra smärta Dina synders straff du ser, Om du rätt din synd begråter: Då skall han med nådens röst Dina tårar stilla åter, Skänka tillgift, frid och tröst.

(C. F. F. Spitta född 1801.)

Sjunges som N:o 91.

510. **S**anlet, blekt och blodigt, Hur är du, o Guds Son! Af menstor öfvermodigt Bemött med spe och hån! Ditt trötta hufvud böjer Du nu mot bröstet ner Och sista sucken höjer Och till din Fader ber.

2. Din gudomsmagt fördöljes, Du blir af smärtor matt, Ditt milda öga höjes Till slut af dödens natt; Ditt kärleksfulla hjerta Af spjutet stunget är. Hvar finnes wäl en smärta Som din, o Jesu kär?

3. Till allt hwad du fick lida Min synd en orsak war; O Jesu! i din sida Jag också stungit har. Se här, här står jag arme, Som straff förtjenat har: Men du dig mild förbarme Och blifwe mitt förswar.

4. Mig wille du ju frälja, När korssets thygd du bar, Mig wann du lif och helsa, När du så plågad war; För allt hwad mig kan felas, Jag bot af dig nu får, Min syndafrankhet helas. Sgenom dina sår.

5. Haf tack af allt mitt hjerta, Att du till kropp och själ Har lidit bitter smärta! Du mente mig så wäl. Nu will hos dig jag wara, Som återlöste mig, Och när jag hän skall fara, Så låt mig dö i dig.

6. När det mot slutet lider, Drif mig ej bort från dig; När jag med döden strider, Af, öfvergif ej mig! När ångest i mitt sista Beklämma will min själ, Låt mig din nåd ej mista, Så dör jag ändå wäl.

7. Min sköld, min tröst du blifwe Uti min sista nöd, Ditt kors, din dödsångst gifwe Mig hopp uti min död; Ja, när mitt lif skall sluta, Låt mig i stadig tro Mig till ditt hjerta luta Och somna af i ro. (Paul Gerhard † 1676.)

Båstpsalmer.

Sjunges som N:o 24.

511. **S**i Kristus låg i dödens band, För synder vår utgifwen; Uppwäckt af Fadrens allmagts hand, Är han vårt lif nu blifwen. Th må hwar man wißt wara glad Och prisa Gud i allan stad Och sjunga halleluja.

2. Bland menniskor ej någon war, Som kunde döden twinga. I synd fördjupad låg en hwar, Och rena funnos

inga. Vi hafwa sjelfwa det förskyllt, Att Gud sin hot på oss uppskyllt, Och wi dödsfångar blefwo.

3. Men Jesus Krist, Guds ende Son, Är i vår stad framgången; Vår sak han utfört till stor mån, Och döden tagit fången; Så att hans rätt och stora magt, Dermed han oss sig underlagt, Af Kristus är borttagen.

4. Det war en kamp fast underlig, När död och lif de fridde; Men lifwet segrat wäldelig, Och död i bojor smidde. Det har oss skriften nogsamant sagt Att död har döden nederlagdt; Han är på skam nu kommen.

5. Här är det rätta påskalam Som Gud sjelf har oss gifwit; Östlydbigt uppå korsets stam För oss det slagadt blifwit. Dess blod vår hjertan tryggga gör, Och håller dörrer utanför. Mordengeln kan ej skada.

6. Så fire wi den höga fest Med hjertans fröjd och gamman; Ty Jesus Kristus är vår gäst, Och tänder nådeflamman. Rättfärdighetens sol så klar Han är, som lyser uppenbar, Och blottar syndens mörker.

7. Vi lesa nu af himmelsk spis, All surdeg wi bortkasta; Och till ditt rena paradys Uti din kraft wi hafa. Den rätta mat är Jesus Krist, Som styrker själen först och sist: Tron blott af honom lesa. (Mart. Luther.)

Sjunges som N:o 28.

512. Min Jesus lesa, jag skall lesa, Mitt hufvud seger wunnit har. För nöd och död jag ej skall bäsa, Ty Jesus magten från dem tar; Jag rädes ej för död och dom: Han uppstått har, hans graf är tom.

2. Min Jesus segrat; från den stunden Fins intet som mig skada kan, Ty mörkrets furste nu är bunden Och döden sjelf sin bane fann; Att Jesus uppstod wittne bär Att helwetsfångslet fångat är.

3. Han uppstod, grafwen öppnad blifwit; Nu går i grafwen jag med tröst, Ty Jesus mig förhoppning gifwit, Att jag skall waka wid hans röst: "Jag lesa ewigt och med mig Du lesa skall ewinnerlig".

4. Min Jesus skall mitt lif förblifwa, Han lesa mitt hjerta här; Skall jag för honom lifwet gifwa, Jag ej för

döden fruktan bär. Så wißt som Jesus lefwer än, Han för
 och mig till himmelen. (Benj. Schmolck † 1737.)

Aristi himmelsfärdspsalm.

Sjunges som N:o 55.

513. O segerhjelte underbar, Som werldens synd ut-
 plånat har, Du bragt ditt verk till ände.
 Fullbordadt är ditt helga lopp, Förklarad far du åter opp
 Till Fadren, som dig sände. Högt du bor; Åra stor Dig om-
 gifwer, Och förblifwer. Döden, lifwet Är dig ewigt under-
 gifwet.

2. O Herre, du vårt hufwud är, Wi äro dina lemmar
 här, I dig wi hafwa lifwet. Tröst, frid och glädje, ljus och
 kraft, Hwad hjertat känt af lifwets fast, Oß warder af dig
 gifwet. Du oß rör, Drag och för, Att vårt sinne, Ute, inne,
 Dig högt prisar Och sin tack i lydnad wisar.

3. O Jesu, drag oß upp till dig, Att wi allt framgent
 på din stig Ditt rike eftertrahta; Wår wandel himmelsk gör
 och ren, Och låt oß werldens tomma sten Och fåfänga förakta.
 Mot all flärd Och högsfärd Hjelp oß strida, Tålligt lida,
 Eftersinna Hwar och hur wi nåden finna.

4. O Jesu, war wår sköld och skärm, Och med ditt ord
 oß lys och wärm, Så äro wi helt trygga. Du älskat först,
 Du älskat sist, I werlden råder swel och list, Hwar men'skor
 bo och bygga; Skrymteri, Tyranni, Ofrid, skalkhet, Lögn och
 falskhet, Hwilka qwälja, Dem dig till sin del utwälja.

5. Kom, Jesu, drag oß städs till dig, Att wi, när stri-
 den ändat sig, Må hem till dig uppfara. Du war oß ju så
 huld och god Och upplåt med ditt dyra blod Guds helgedom
 den klara. Synd ej mer Trycker der; Suck ej höres, Frid ej
 störes. Ewigt gläder Själén sig i bröllopskläder.

(E. K. Homburg † 1681.)

Pingstpsalm.

(Missionspsalm.)

Sjunges som N:o 199.

514. O Helge Ande, Herre god! Låt oß din fröjd för-
 nimma; Och öfwer tidens mörka flod Din
 nådesol låt glimma. Si mörkets magt Har ödelagt Den

största del af jorden; Bred ljus omkring All jordens ring,
Tills klar hon helt är worden.

2. I werldens dunkel stråla in Med ljus af nådens
lära; Eldstungor gif, gif kärleksfönn, Att henne rätt fram-
bära. Din kraft bete, Din smörjelse Från höjden låt för-
unnas En hwar, hwarhelst, Att werlden frälst Är worden,
skall förkunnas.

3. Hwar du går fram, skall mörkret fly, Deß bålwerk
nederbrntas Och hoppets nedan skall i ny, I fröjd all sorg
förbrntas; Med kraft hwar själ Bemannas wäl, Och frid och
samdrägt spörjas. Och öfwerallt En ny gestalt I tingens
ordning börjas.

4. Så drag, du kraftens Ande, fram Att wäcka andligt
döda, Och helig säd åt Abraham Af dessa stenar flöda. Rör
med ditt sten De torra ben, Som hednasfält omringat; Låt
med din släkt Till lif bli wäckt Hwad döden än betwingat.

5. Låt dopets källa strömma ut Till hednasfolkens rening;
Dem när och fjerran inneslut I kyrkans trosförening Till
Jesu famn Dem för, hans namn Förklara uppå jorden,
Tills af hwar släkt Han oförtäckt Är Herre erkänd worden.

Reformationsspsalmer.

Sjunges som N: o 124.

515. **W**år Gud är oß wår fasta borg, En sköld, ett
swärd bepröfwadt; Han frälsar ur den nöd
och sorg, Oß drabbat och bedröfwat. Afgrundsfursten ifrigt
trår Ester ofärd wår; Stor magt och mycken list Hans rustning
är förwiß.: På jord är ej hans like.

2. Med egen kraft ej jegras kan, Wi nederlag snart
lida; Men för oß skall den rätte man Af Gud utkorad strida.
Frågar du, hwad namn han bär? Jesus Krist det är: Han,
Zebaoth, blott han Är Gud och ingen ann'; Han fältet skall
behålla.

3. Om djeflar fylde werden all Och wille oß uppswälja,
Wi bäfwa ej; wår här dock skall Om munnen seger tälja.
Werldens furste hur' han må Grym emot oß stå, Oß skada ej
förmår, Ty redan dömd han går: Ett ord kan honom fälla.

4. Guds ord de skola låta stå Och tack dertför ej bida.
Gud med sin And', sin nåd ses gå På fältet wid vår sida.
Taga de vårt gods som bäst, Måka, barn dernäst Samt ära
lif — låt gå! Ej någon winst de få, Ty riket står oss åter.

(Noggrann öfversättning af M. Luthers "Ein feste Burg ist unser Gott".)

Sjunges som N:o 199.

516. **E**j den plantering frodas skall, Som ej i Gudi
göres; Den råkar snart uti förfall, Uppryddes
och förstöres. Guds ord står fast i ewig tid, Och de som derpå
bygga, De bo dermed i ro och frid, För alla stormar trygga.

2. Så må till Herren i hans hus Wi tack och lof upp-
sända, Att han för oss sin sanning's ljus Har welat återtända.
Hans ord igen med kraft man ser Framträda uti dagen, Och
menskowisdom mer och mer Förgå med blygsel slagen.

3. O må wi i det ljuset gå, Att wi må lifwet finna;
Tags ljuset bort från oss, ack då Wi nåd ej kunna winna.
Stor klagan är förwißt det wärdt, Att här i werlden wida
Man ännu mörkret har så kärt Och ej kan ljuset lida

4. Men Herre, du som ljuset är, Upplys vårt mörka
sinne! Oss ljus utaf ditt ord beskär, Så blir det ljus derinne;
Så låt ditt ord städs på vår stig Bli våra fötters lyfta, Att
wi ej warða ifrån dig På willowägar ryfta.

5. Jag wet om himmel och om jord, Att de sin kos ju
fara; Men aldrig skall Guds helga ord Förgås och ogilt
wara: Det håller jag för fast och wißt; Mig ingenting för-
skräcker, Hwad ondt än af sin arga list Mig fienden upp-
wäcker.

6. När sist jag wid ett sådant mod Af werlden warder
tagen, Då skall jag falla döden god, Och salig denna dagen.
Ja, när jag måste hädangå, Skall Herre! du mig gifwa Att
glad i tron affomna få, Och sedan hos dig blifwa.

(D. Petri † 1552.)

Sjunges som N:o 55.

517. **O** morgonrodnad! helga ljus, Som uppgiö
öfwer Herrans hus Hans vägar att förklara.
Guds härlighet stod fram i dig, Och mörkrets wälde gömde

fig Med falska gudars skara. Skingrad är Åfwen här
Fädrens mantro. Ske dig ära, Kriste Jesu, För ditt ord,
din himlalära!

2. O Herrans telning, som hans hand, I dödens dal, i
sorgens land Bålsignad lät upprinna! Du ger den trötte lugn
och stöd, Till dig den trogne mid sin död Ån flyr att swalka
finna. Fruktar bär Åfwen här Tron på nåden. Ske dig ära,
Du korsfäste, Som vår skuld har welat bära.

3. O du, som offrad med förakt, Uppstod en konung
med all magt I himlen och på jorden, En magt af sanning,
nåd och frid, Som intet wåld, som ingen tid, Är öfvermågtig
worden! Tryggad är Åfwen här Din församling. Ske dig
ära, Gode herde! Du din hjord är alltid nära.

(F. M. Franzen † 1847.)

Guds ord.

Sjunges som N:o 146.

518. Jag har ett blomster känna lärt, Som jag må
ljusligt kalla; Mer än allt annat är det wärdt,
Jag har det kärt För andra blomster alla.

2. Det blomstret är det helga ord, Som är af Gud öf-
gifwet; Det lyser upp den mörka jord, Deß kraft är spord
I döden och i lifwet.

3. Gud will af stor barmhertighet Ej syndare förderf-
wa, Men gifwa den rättfärdighet, Att salighet De må i
Kristo ärfwa.

4. Han sanningen och ljuset är, Han wägen är och lif-
wet; Den som för synden ånger bär Och nåd begär, Bli-
r allt af nåd tillgifwet.

5. Han säger: "du som törstig är, Kom hit till mig att
dricka; Åt hjertat som en broder får, Jag hjälp bestär Och
will dig wedergwidja".

6. Han också sin lekamen fann Wid nådens bord öf-
skänker; Då, gifs öf all den nåd, som han Åt menskor wann.
Säll den som det betänker!

7. Han gifwer öf sitt helga blod, Som gjutet blef med
smärta; Det är en själens lätdom god, Kan gifwa mod Åt
hwarje krossadt hjerta.

8. Vi bedja dig, O Jesu Krist! Som lidit korsets pina Och blifwit död för oss förwift: I all vår brist Wit aldrig från de dina.

9. Tag oss för dina barn här an Och lär oss dig att tjena, Bekänna fritt för hvarje man Din lära sann Och följa den allena.
(Af thjt psalmförfattare före år 1579.)

Guds kyrka och församling.

Sjunges som N:o 140.

519. Gud är vår starkhet och vårt stöd, Gjust är att Gud åfalla; Med honom stå wi utan nöd, Fast skälfde werldar alla, Fast höjder skulle störta ned, Och hafwen bäfwa utan fred, Och bergen sammanfalla.

2. Guds kyrka, helig, fast och ren, Skall utan fall förblifwa Och åt de trogna hwar och en Beskärm och trygghet gifwa; Ty ho är wäl så stark och stor, Att från det hus, der Herren bor, Han honom will fördrifwa?

3. Si, folken skola nederslås Och wällden sönderskakas, Och jorden som en suck förgås, Den stund då allt ransakas; Men Guds församling skall ändå Med Herren Zebaoth bestå Och af hans hand bewakas.

4. Så kommen då och gifwen akt På Herrens werk och under, Och böjen er för den hvars magt Kan lossa jordens grunder. Med frid och fröjd är han tillreds, Han sönderbryter lans och spets Uti sin wredes stunder.

5. Han säger: lären känna mig, Att I mån trygge wara, För mig skall dock ödmjuka sig All hedningarnes skara: Jag sjelf för eder kämpa skall, Att ingen komma må på fall, Trots all er nöd och fara.

6. Med oss är Herren Zebaoth, För oss will sjelf han strida, Vi akte ingen wådas hot, Då Gud är på vår sida, Gud Fader, Son och Helge And, Wälsignad du i alla land, Din nåd och hjelp wi bida.
(S. L. Runeberg † 1877.)

Missionspsalmer.

Sjunges som N:o 3.

520. Sion fruktar ingen fara; Om också mörkrets hela skara Mot Herrens stad i striden går, Dock skall man med undran ståda Hur säkert skyddad mot all wåda

Han på de helga bergen står, Ty Gud bewarar wäl Det sanna
Israel, Som han utwält. O huru godt, Hur salig lott, Att
hem i Herrens stad ha fått!

2. Nådens sol i Sion glänser, Gud skuffar frid uti deß
gränser Han sjelf deß wärn och fäste är, Hjelper dem, som bo
derinne Och bär en hwar i troget minne, Som honom har af
hjärtat kär; Stort är hans tålmod, Han nådig är och god
Mot de sina. Du Herrens stad, Du sälla stad, Din konung
hylla och war glad.

3. Stora ting i dig predikas, Och nådelöften, som ej
swifas, I dig man städs förkunnas hör; Nådens rikedom du
hyser I dig det sanna ljuset lyser, Som mörkret skingrar och
förlör; Ja, nådens bad och bord Du har och lifwets ord Om
försoning, Ett trösteljud, Ett glädjebud Till jordens barn
från himlens Gud.

4. Jesus Kristus dog för alla; Till honom skola folken
falla Och fröjdas åt hans härlighet; Han för oss i himlen
beder, Sin Ande sänder han hit neder Med ljus och frid och
salighet. Si alla släktens hopp, En stjerna klar går upp Uti
Sion; Hon bådär frid, Och slut på strid Och salighet för
ewig tid.

5. Folk, som förr ej kände Herran, De skola komma
ifrån fjerran Och wandra upp till Herrens hus; Israel skall
efter följa Och intet tackelse skall hölja För Juda Kristi klar-
hets ljus, Upp håg och hjerta, si! Snart natten är förbi:
Sändebuden Med Kristi ord Gå kring vår jord Att samla
hans förströdda hjord.

6. Sion! låt då jubeltonen Högt klinga upp till nåde-
thronen I helighetens skrud dig kläd. Du skall blifwa folkens
moder Från Sion strömma lifwets floder I Sion växer
lifwets träd, Som läkedom beskär. Att den, som nåd begär.
Samla alla Till Fadrens famn, Till fridens hamn. Högt-
lofwadt ware Jesu namn!

(C. J. F. Spitta f. 1801.)

Sjunges som N:o 138.

521. Upp kristna folk och hör det rop Som hedningar-
nes stora hop I nöden till dig sänder! Din

pligt, ditt ansvar ej förgät. "O kom och hjälp oss!" ljuder det
Från dödens skuggas länder.

2. De bo i mörker utan tröst, De höra ej den nådens
röst, Som vi ha fått förnimma; De gå i synd och ondskas
snöd, De sakna tröst i lifvets nöd Och hopp i dödens timma.

3. Du fristna folk det är ditt värk Att rädda bröder
från förderf Och dem till Kristus föra. Låt Kristi kärlek
warda spord, Sänd lärare, sänd Herrens ord, Att nådens röst
de höra.

4. Men, Herre! swage äro vi, Och om ej du vill stå
oss bi, Vårt verk skall fåfängt blifwa; Men du som allas
frälsning vill, Dig bedje vi, att du dertill Välsignelse
må gifwa.

(A. Vindeblad † 1848, S. Cavallin.)

Sjunges som N:o 252.

522. Så långt som hafvets bölja går, Så widt sig
solen tänder Hvarhelst ett menskohjerta slår,
Till alla folk och länder, Skall ordets ljud Med fridens bud
Om Jesu rike föras, Hans hosianna höras.

2. Som nu hans ära strålar re'n Kring Safets berg
och lunder, Sems hyddor skola se hans sten, Hans land skall
se hans under, All jordens rund Af hans förbund Skall skåda
sig omsluten Och af hans nåd begjuten.

3. Och fridens frukt på hvarje ort Hans wälde skall
beteckna; Hwad jorden härligt har och stort, Skall för hans
glans förblekna; All kungapraf, All furstemagt Hans herra-
döme prisa Och honom lydnad wisa.

Sjunges som N:o 187.

523. Omkring vår jord Går Herrans ord Och störtar
mörkrets magter. Det går med frid Igenom
strid Och fjerran hednatrakter.

2. Och sändebud Från Herren Gud Gå wida kring
i werlden. Ej stängas de, Ej tystas de Af lågorna och
swården.

3. I wildens bo Med kristlig tro En återlöst de helsa.
De ropa gladt I hednanatt: Gud vill er alla frälsa.

4. Hwad hända må I hopp de få Och Gud vill wårten
gifwa. Winns blott en själ För ewigt wäl. Det fröjd i
himlen blifwer.

5. Din sak det är, O Jesu kär! Du skall den upprätt-
hålla Sägs deremot Med hån och hot, Det skall ej sorg och
vålla.

6. Vi tro på dig: Gwinnerlig Är kraften af din lära.
Och segren sist Blir din helt wißt: Dig ware tack och ära!

(A. Lindeblad † 1848.)

Sjunges som N: o 2.

524. Hedningarnes fullhet stundar Jesus minnes sitt
förbund, Och sitt wälde nu han grundar Öfwer-
allt på jordens rund. Ej med liknöjdt sinne sof, Upp, min
själ! i bön och lof.

2. Se han kommer, se han tågar Till ett folkslag fjerran
ut, Som ej efter honom frågar, Söker honom dock till slut.
Ej i kärlekslöshet sof, Upp i werksamhet och lof!

3. De, som honom nu ej söka, Finna honom innan kort.
Hela folk hans hjord föröka, Och all hedendom går bort. Ej
i tanflös stumhet sof, Upp, min själ! i tack och lof.

(A. Lindeblad † 1848.)

Sjunges som N: o 94.

525. O du, Guds lam, som gjutit. Ditt blod och till
försoning; Som helat hwad wi brutit, Som
och beredt försoning, Ditt folk sig det tillegnar Och gläds å
trones wagnar. Gif och din frid, o Jesu!

2. Men och bland dem du köpte, Ditt blod förtrampa
många, Som fastän till dig döpte, Dock finnas mot dig
wrånga. Vär dem sitt wäl besinna Och låt dem återwinna
Din nåd och frid, o Jesu!

3. Och till den stora skara, I hednawerldens öken,
Som utan herde fara Omkring i willors töcken Rädd och din
hand, förbarma Dig öfwer dessa arma. Gif och din frid,
o Jesu!

Sjunges som N: o 8.

526. Jesu! dig i nåd förbarma Öfwer hedningarnes
nöd Kalla, wäck och hjälp de arma, Fräls
dem från en ewig död. Låt till kristlig tro dem föras, Att de
må ditt rike se, Och ditt lof ibland dem höras, Och din wilja
bland dem ske.

2. Sänd dem lärare som troget Bära fram ditt vittnesbörd. Fältet mångenstäds är moget Till en rik och härlig skörd. Samla i det hednawimmel, På ditt ömma frälsarwis, Många själar för din himmel, Dem till glädje dig till pris.

(A. Lindeblad † 1848.)

Sjunges som N:o 111.

527. Upp, war ljus, ty ljuset lyser Härligt, Sion! öfwer dig. Nådens häfwor, som du hysar, Låt kring jorden sprida sig. Mörker öfvertäcker jorden, Mörkhet höljer jordens folk: War för dem en ljusets tolt.

2. Swenska Sion! Ljusastaken Wårde du med trogen hand. Tidens tecken se, war waken, Att ej i ditt eget land Herrens tempel brytes neder Genom otro, sjelfswäld, flärd; Strid mot dem med Andans swärd.

3. Icke kan den staden döljas, Som på berget uppbbyggd är; Wisa att Guds budord följas, Att din tro och frukter bär; Winnlägg dig att du må wara, Som din Herre har befalt, Werldens ljus och jordens salt.

4. Ämnad är ju menskoanden Till Guds bild i ljus och dygd; Resligt bär han träldomsbanden, Än i mången jordens bygd; Lyft dock ögat upp och ståda Marken hwitnande till skörd; Låt blott nådens röst bli hörd.

5. Sänd evangelisters skara Som det glada budskap bär: Herren Zebaoth will wara Sjelf i spetsen för sin här; Låt plantera korsbaneret, Detta sanna frihetsträd, Och strö ut den ädla säd.

6. Lägg med bön i Herrens händer Detta werk; det segrar wißt, Fadren lofwat jordens länder Som ett arf åt Jesu Krist: Derför bed och tro att öfnen Blifwa skall ett paradis, Fadren och hans son till pris.

(S. Cavallin † 1893.)

Konfirmationspsalm.

Sjunges som N:o 28.

528. Uti ditt namn jag döpt är worden, Gud Fader, Son och Helge And; Jag är och räknad till den hjorden, Som Jesus fått af Fadrens hand. I Kristo är jag hmpad in, Och han har skänkt mig Andan sin.

2. Du mig till arfving bland de dina Upptagit, Gud, min himlasfar! Mig frukten af din död och pina, Min frälsare! bekräfta du har. Du vill uti all sorg och we, O Helge And'! mig trösten ge.

3. Men deremot jag löfte gifwit Åt Gud om fruktan, kärlek, tro; Hans egen fritt och willigt blifwit, Han vara skall min fröjd och ro. Jag satans wäsen aff sagt har Och blir ej i hans rike qwar.

4. Min trogne Gud! uppå din sida Skall wäl förbundet ewigt stå; Men skulle jag det öfwerstrida, Låt mig dock ej förlorad gå! Tag mig, ditt barn, igen till nåd Och glöm min ungdoms öfwerdåd.

5. Jag vill på nytt, o Herre! blifwa Med tropp och själ för ewigt din. Åt wärdes hjelf ny trohet gifwa, Tag du mitt hela hjerta in! O, må i mig båd' lif och blod Tillhöra helt dig, Herre god!

6. Låt detta uppsåt aldrig wackla Gud Fader, Son och Helge And'! Mig led med ordets klara sackla, Håll mig beständigt wid din hand! Så lefwer, lider, dör jag dig Och lofwar dig ewinnerlig.

(S. J. Rambach † 1735.)

Wid en prests installation.

Sjunges som N:o 197.

529. O Jesu! du som kom, att fallna menstor frälssa Och med din bittra död oss wunnit lif och helja, Wi se dig icke mer, ty du till himlen for, Men genom nådens ord du ännu hos oss bor.

2. Tack ske dig att bland oss du stiftat har tillika Det embete som skall försoningen predika, Din frälsta menighet på jorden förestå Och den på lifwets stig med trohet föregå.

3. Dem du förordnat har i detta fall att tjena Du wärdes kärlek, ljus och Andens kraft förläna, Ått rätt de dela ut, hwar helst de träda fram, Den rätta själens spis åt dina får och lam.

4. Den herde, som wi nu åt oss bestickad finne, O Herre Jesu! gif ditt rena kärlekssinne; Hjelp att han i sitt fall i dina fotspår går Och så till slut af dig en härlig krona får.

5. Förläna oss din nåd, att när vi honom höra, Vi öppna för ditt ord vårt hjerta och vårt öra, Att vi må lefwa här i kärlek, hopp och tro Och när vår tid är slut, hos dig få ewig ro.
(S. Cavallin † 1883.)

För fosterlandet.

Sjunges som N:o 63.

530. Bewara Gud vårt fosterland, Håll öfwer det din starkhets hand Och war dess hägn i strid och frid, I sorgens som i glädjens tid!

2. Gud, skydda detta kära land, Från sjö till sjö, från strand till strand; Sänk öfwer det din milda vår Som sommardagg på rosengård.

3. Välsigna hwarje trofast själ, Som önskar det af hjertat väl; Men slå hwart ondskans uppsåt ned, Som vill dess fall och stör dess fred.

4. Låt det få bli och wara ditt, Befolkadt, tryggadt, gladt och fritt, På kärlek bördigt som på råd Och uppfyllt af din Andas nåd.

5. Du hulpit det ur mörker opp Liksom en blomma ur sin knopp, Så låt det ock till tidens slut Uti ditt ljus få wedflas ut.

6. Det ljuset är ditt helga ord, En sol för himmel och för jord; Gif att det klart här lysa må Och aldrig mer ifrån oss gå!
(J. L. Runeberg † 1877.)

Svenska

Evangelii-Boken

samt två årgångar

Öfver Prediko-Texter.

**Rock Island, Illinois,
The Lutheran Augustana Book Concern.**

Entered according to Act of Congress in the year 1885, by

ENANDER & BOHMAN,

in the office of the Librarian of Congress, at
Washington, D. C.

All rights reserved.

Copyright, 1885, by Enander & Bohman

Evangelier och Epistlar,

jemte tvenne årgångar nya Predikotexter.

---

1 Söndagen i Adventet.

Coll. Uppväd, Herre Jesu! din kraft och kom, att wi under din tröst och beströmning måge ifrån alla synders farlighet frälste warda. Du, som lefver och regerar med Gud Fader och den Heliga Andan uti en Gudom af ewighet till ewighet. Amen.

Episteln. Rom. 13: 11—14.

Näre bröder! Medan wi sådant wete, nemligen tiden, att nu är stunden till att uppstå af sömnen, efter vår salighet är nu närmare, än då wi trodde det.

12. Måten är framfaren, och dagen är kommen; därför, låter oss bortkastade mörkrets gerningar och ifläda oss ljusets wapen.

13. Låter oss ärligen wandra, såsom om dagen, icke i frälsjeri och dryckenskap, icke i kamrar och okyskhet, icke i kif och split:

14. Utan ifläder eder Herran Jesum Kristum; och fördrer köttet, dock icke till förtja.

Evangelium: Matt. 21: 1—9.

Sden tiden, när de påskades Jerusalems och kommo till Betfage wid Oljoberget, sände Jesus två sina Lärjungar;

2. Och sade till dem: Går i byn, som ligger för eder, och straxt warden I finnande en åsninna bunden, och sålen när henne, löser dem och leder till mig.

3. Och om någon talar eder till, så säger: Herren behöfwer dem, och straxt släpper han dem.

4. Detta är allt skedd, att det skulle fullkomnas, som jagdt är genom Profeten, som sade:

5. Säger till dottren Zion: Si! din Konung kommer till dig, saktmodig, ridande på en åsninna och på en arbetsåsninnas fåle.

6. Lärjungarne gingo bort, och gjorde, som Jesus hade dem befallt:

7. Och ledde till honom åsninnan och sålen, och lade sina kläder på dem och satte honom deruppå.

8. Mycket folk bredde sina kläder på vägen; de andra skuro qwistar af trän och strödde på vägen.

9. Men folket som föregick, och de, som efterföljde, ropade och sade: Hosanna, Davids Son! välsignad ware han, som kommer i Herrans namn; Hosanna i höjden!

1 ärg.

Högm.: Joh. 18: 36, 37.

Jesus svarade och sade till Pilatus: Mitt rike är icke af denna werlden; om mitt rike wore af denna werlden, då skäktade ju mine tjenare derom, att jag icke worde Judarna öfwerantwardad; men mitt rike är icke hädan.

37. Då sade Pilatus till honom: Så är du dock en Konung? Jesus svarade: Du säger det; jag är en Konung: dertill är jag född och är dertill kommen i werlden, att jag skall vittna med sanningen. Swar och en, som är af sanningen, han hör min röst.

1 ärg.

Af tonsj.: Ef. 1: 3—14.

Wälsignad ware Gud och vår Herras Jesu Kristi Fader, den oß wälsignat hafwer med all andelig wälsignelse i de himmelska ting genom Kristus.

4. Såsom han oß utwalt hafwer i honom, förr än werldens grund lagd war, att wi skole wara helige och ostrafflige för honom uti kärleken.

5. Och hafwer tagit oß sig sjelfwa till barn, genom Jesus Kristus, efter sin wiljas goda behag;

6. Sin härliga nåd till lof, genom hwilken han hafwer oß täcka gjort uti honom, som kärkommen är.

7. I hwilken wi hafwe förlofning genom hans blod, syndernas förlåtelse, efter hans nåds rikedomar.

8. Af hwilka han oß rundeligen delaktiga gjort hafwer uti all wisdom och klofhet.

9. Och hafwer oß låtit få weta sin wiljas hemlighet, efter sitt goda behag, och hafwer det framhaft genom honom:

10. Att det skulle predikadt warda, då tiden fullkomnad war, på det allting skulle sammanfattadt warda i Kristus, både det i himmelen och på jorden är, genom den samma.

11. Genom hwilken wi och komne äre till arfmedelen, beiskärde efter hans uppsåt, som allting werkar efter sin egen wiljas råd:

12. Att wi skola wara hans härlighet till lof, wi som tillförene hoppades på Kristus.

13. Genom hwilken och I hört hafwen sanningens ord, som är eder salighets Evangelium; uti hwilken I och, sedan I trodden, ären beieglade wordne med löftets Heliga Ande;

14. Hwilken vårt arfs pant är, till vår förlofning, att wi skulle warda hans egendom, hans härlighet till pris.

2 ärg. Högm.: Luk. 4: 16—22.

Jesús gick om Sabbatsdagen in i Synagogan, som hans sedwänja war, och stod upp och wille läsa.

17. Då wardt honom fången Esaie, Profetens bok; och då han lät upp boken, fann han det rummet, der skrifwet står:

18. Herrans Ande är öfwer mig, derföre att han hafwer imort mig, till att förkunna Evangelium för de fattiga hafwer en sändt mig, till att läka de förfrosjade hjertan; till att preoika de fångar frihet, och de blinda syn, och de sönderslagna förlofning;

19. Till att predika Herrans behagliga år.

20. Sedan lade han boken tillhopa, och fick tjenarena, och satte sig; och alla deras ögon, som i Synagogan woro, åttade på honom.

21. Då beghnte han till att säga till dem: I dag är denna Skrift fullbordad för edra öron.

22. Och de buro honom alle vittnesbörd, och förundrade sig på de nådefulla ord, som gingo af hans mun.

2 ärg. Aftons.: Ebr. 8: 8—12.

Si, de dagar skola komma, säger Herren, att jag skall fullkomna öfwer Israels hus och Juda hus ett nytt Testamente;

9. Jäse efter det Testamentet, som jag deras fäder gjorde, på den dag, då jag tog dem wid deras hand, att utföra dem af

Egypti land: efter de blefwo icke ståndande i mitt Testamente, så hafwer jag och gifwit dem utur mitt sinne, säger Herren.

10. Ty detta är det Testamente, som jag vill göra Israels hus, efter dessa dagar, säger Herren: Jag vill gifwa min lag uti deras sinne, och uti deras hjerta vill jag skrifwa dem; och jag vill wara deras Gud, och de skola wara mitt folk.

11. Och skall ingen lära sin nästa, eller sin broder, och säga: känn Herran; ty de skola alle känna mig, ifrån den minsta ibland dem och till den största.

12. Ty jag warder förblifwad öfwer deras orättfärdigheter, och deras synder och deras ondskas skall jag icke mer ihågkomma.

Bön. Herre Gud, himmelske Fader! Det är tillbörligt, att wi tacke, lofwe och prise dig i ewighet, att du hafwer satt oss arma menniskor, som för syndens skull hafwa måst wara under dödens och djefwulens tyranni, din Son till en Konung, som är oss en rättfärdig Konung, den oss med sin död gör qwittra och fria från våra synder och vill wara vår Frälsare, till att hjälpa oss emot döden: wi bedje dig, att du wärdigas oss genom den Heliga Ande upplysa, regera och ledsaga, så att wi oss wid denna rättfärdiga Konung och Frälsare allena hålla måge, och uppå hans ringa anseende och ensaldiga ord oss icke, såsom merlden, förarge, utan genom en fast förtröstan på honom få en ewig salighet. Amen.

2 Söndagen i Adventet.

Coll. Uppwäck våra hjertan, o Herre Gud! till att bereda vägen för din ensödde Son, Jesum Kristum, att wi genom hans tillkommelse måge tjena dig med ren håg och sinne; hwilken der lesver och regerar med dig och den Heliga Ande ifrån ewighet till ewighet. Amen.

Episteln: Rom. 15: 4—13.

Näre bröder! Swad som helst föreskrifwet är, det är skrifwet oss till lärdom, att wi, genom tålmod och Skriftens tröst, skola hafwa en förhoppning.

5. Men Gud, som tålmod och tröst gifwer, gifwe eder, att I ären inbördes ens till sinnes, efter Kristum Jesum;

6. Att I med en håg och med en mun mågen prisa Gud och vår Herras Jesu Kristi Fader.

7. Dersöre upptager hwar den andra, såsom och Kristus hafwer upptagit oss till Guds ära.

8. Men jag säger, att Jesus Kristus war omskärelsens tjenare, för Guds sannings skull, till att fast göra de löften, som till fäderna skedde;

9. Men att hedningarna skola ära Gud för barmhertighetens skull, såsom skrifwet är: Fjördeniskull skall jag prisa dig ibland hedningarna och sjunga ditt namn.

10. Och åter säger han: Glädjens, I hedningar, med hans folk!

11. Och ändå sedan: Lofwer Herran, alle hedningar, och priser honom allt folk!

12. Och åter säger Esaias: Det skall wara Jesse rot, och den, som uppstå skall att råda öfwer hedningarna; på honom skola hedningarna hoppas.

13. Men Gud, som hoppet gifwer, uppfylle eder med all fröjd och frid i tron, att I hafwen ett fullkomligt hopp, genom den Heliga Andas kraft.

Evangeliu[m]: Luf. 21: 25—36.

I den tiden sade Jesus till sina Lärjungar: Och skola se tecken i solen och i månan och i stjernorna; och på jorden warder folken ångest, och de skola förtwisla. Och hafwet och wågen skola mycket bullra;

26. Och menniskorna borttorkas för räddhåga skull, deraf att de förbida det, som hela werlden öfwergå skall; ty himmelens krafter skola bäfwa.

27. Och då skola de så se menniskones Son komma i skyn med makt och stor härlighet.

28. Men då detta begynner se, ser upp och lyfter edert hufwud upp; ty då nalkas eder förlofning.

29. Och han sade dem en liknelse: Ser på fikonsträdet och all träd.

30. När de nu knoppas, kunnen I då se och weta af eder sjelfwa, att sommaren är när.

31. Alltså och I, när I sen detta se, skolen I weta, att Guds rike är när.

32. Sannerligen säger jag eder: Detta släktet skall icke förgås, förr än det allt skedt är.

33. Himmel och jord skola förgås, men mina ord skola icke förgås.

34. Men makten eder, att edra hjertan icke förtungade

warda med swalg och dryckenskap och med detta lefwernets omjörg, så att den dagen kommer eder för hastigt uppå.

35. Ty han warder kommande såsom en snara öfwer alla, som bo på jorden

36. Så wäner nu alltid och beder, att I mågen undfly allt detta, som komma skall, och stå för menniskones Son.

1 ärg.

Högm.: Luk. 12: 35—40.

Jesús sade till sina Lärjungar: Låter edra länder wara omgjordade, och edra ljus brinnande;

36. Och warer I de menniskor life, som wänta sin herre, då han igenkomma skall ifrån bröllopet, att när han kommer och klappar, låta de honom straxt upp.

37. Salige äro de tjenare, hwilka Herren finner wakande, då han kommer; sannerligen säger jag eder: han skall uppförta sig, och låta dem sitta till bords, och han skall då gå och tjena dem.

38. Och om han kommer uti den andra wäkten och uti den tredje wäkten, och finner så; salige äro de tjenare.

39. Men detta skolen I weta, att om husbonden wiste, på hwad stund tjufwen komma skulle, förwisso wakade han, och icke tillstodde uppbryta sitt hus.

40. Derföre, warer oc I redo; ty den stund I icke tänken, skall menniskones Son komma.

1 ärg.

Alfons.: Ebr. 10: 35—39.

Så kaster icke nu bort eder tröst, som en stor lön hafwer.

36. Ty tålmodet är eder behof, på det I mågen göra Guds wilja, och få det som lofwadt är.

37. Ty ännu en liten tid, så kommer den som komma skall, och fördröjer icke.

38. Men den rättfärdige skall lesa af tron; och hwilken sig undandrager, han skall icke behaga min själ.

39. Men wi äro icke de som oss undandraga till förtappelse, utan af dem som tro och frälja själen.

2 ärg.

Högm.: Luk. 17: 20—30.

Och då Jesús frågad wardt af de Phariseer, när Guds rike komma skulle, swarade han dem, och sade: Guds rike kommer icke med utwärtas åthäfwor.

21. Ej heller warder man sägande: Si här, eller si, der är det; ty si, Guds rike är inwärtas i eder.

22. Och han sade till Lärjungarna: Den tid skall komma, att I skolen begära se en af menniskones Söns dagar, och I skolen icke få se den.

23. Och de skola säga till eder: Si här, si der; går icke åstad och följer icke heller.

24. Ty såsom ljungelden ljungar öfwan af himmelen och lyser öfwer allt det under himmelen är; alltså skall också menniskones Son wara på sin dag.

25. Men tillförene måste han mycket lida och förkastas af detta släktet.

26. Och såsom det skedde uti Noachs tid, så skall det också uti menniskones Söns dagar.

27. De äto, drucko; män togo hustrur, och qwinnor gåfwo åt män, intill den dagen, då Noach gick in i arken; och floden kom och förgjorde dem alla.

28. Sammalunda också, såsom det skedde uti Loths tid: de äto, drucko, köpte, sålde, planterade och byggde.

29. Men den dagen, då Loth gick ut af Sodom, regnade eld och swafwel af himmelen och förgjorde dem alla.

30. Efter det sättet warder det också gående på den dagen, när menniskones Son skall uppenbaras.

2 årg. 1871. Aftonsk.: Jak. 5: 7—10.

Så warer nu tålige, käre bröder, intill Herrans tillkommelse. Si, åfermannen väntar efter den kostliga jordens frukt, tåligt bidande, så länge han får ett morgonregn och aftonregn.

8. Så warer också I tålige och styrker edra hjertan: ty Herrans tillkommelse är när.

9. Sucker icke, käre bröder, emot hwarannan, på det I icke warden förbömde. Si, domaren är för dörren.

10. Tager, mine bröder, Profeterna för efterdömmelse, till bedröfwelse och tålmod, hwilka talat hafwa i Herrans namn.

Bö n. Herre Gud, himmelske Fader! Du som genom din Son hafwer oss uppenbarat, huru himmel och jord förgås, våra kroppar uppstå, och wi alle för domen komma skole, wi bedje dig, att du wille, genom din Heliga Ande, i ditt ord och uti en rätt tro oss uppehålla, för synden nådeligen bewara och i alla anfästningar trösta; att wi våra hjertan med swalg och

dryckenstap och med detta lefwernets omsorg icke förtunge, utan alltid äre nyktre, wakande och bedjande; och uti din nåds wissa förtröstan, din Söns tillkommelse med glädje förwänte, och genom honom till en ewig salighet komma måge. Amen.

3 Söndagen i Adventet.

Coll. Wi bedje dig, o Herre Gud, att du wille böja dina öron till våra böner. Uppläs våra hjertan och besök dem med din nåd, genom Jesum Kristum, din Son, vår Herre. Amen.

Episteln: 1 Kor. 4: 1—5.

Näre bröder! Det skall man hålla öf före, att wi äre Kristi tjenare och skaffare till Guds hemlighet.

2. Nu söker man icke bland skaffarena annat, än att de måga finnas trogne.

3. Men mig är det en ringa ting, att jag warder dömd af eder, eller af menskelig lag: dömer jag mig icke heller sjelf.

4. Jag wet intet med mig; dock derutinnan är jag icke rättfärdig, men Herren är den mig dömer.

5. Derföre dömer icke förr än tid är, så länge att Herren kommer, hwilken ock skall låta komma det i ljuset, som i mörkret fördoldt är, och uppenbara hjertans anslag; och då warder hwar och en pris af Gud.

Evangelium: Matt. 11: 2 10.

I den tiden, när Johannes, som då war i fängelse, hörde Kristi gerningar, sände han två sina Lärjungar;

3. Och lät säga honom: Är du den, som komma skall, eller skole wi förbida någon annan?

4. Då svarade Jesus och sade till dem: Går och säger Johannes igen, hwad I hafwen hört och sett:

5. De blinde se, de halte gå, de spetälske göras rene och de döfwe höra, de döde resas upp, och de fattige warder predikadt Evangelium.

6. Och salig är den, som icke warder förargad i mig.

7. När som de gingo bort, beghnte Jesus tala till folket om Johannes: Hwad gingen I ut i öknen till att se? Wiljen I se en rö, som drifs hit och dit af wädet?

8. Eller hwad gingen I ut till att se? Wiljen I se en menniska i lenkläder? Si, de som draga lenkläder, äro uti Konungahusen.

9. Eller hwad gingen I ut till att se? Wiljen I se en Profet? Ja, jag säger eder, mer än en Profet?

10. Ty han är densamme, om hwilken skrifwet är: Si, jag sänder min ängel för ditt ansigte, hwilken skall tillreda din väg för dig.

1 arg. Högm.: Matt. 11: 11—19.

Sannerligen säger jag eder: Ibland dem, som äro födde af qwinnor, är ingen uppkommen, som är större än Johannes Döparen; dock likwäl, den som är minst i himmelriket, han är större än han.

12. Men ifrån Johannes Döparens dagar och till denna dag lider himmelriket wäld; och de wäldige riswa det till sig.

13. Ty alle Profeterna och lagen hafwa spått intill Johannes.

14. Och om I wiljen anamma det, han är Elias, som komma skulle.

15. Den som hafwer öron till att höra, han höre.

16. Men wid hwem skall jag likna detta släktet? Det är likt barn, som uppå torget sitta och ropa till sina stallbröder;

17. Och säga: Wi hafwa pipat för eder, och I willen icke dansa; wi hafwa sjungit sorgesång till eder, och I willen icke gråta.

18. Johannes är kommen och hwarken åt eller drack; och de säga: han hafwer djefwulen.

19. Menniskones Son är kommen, äter och dricker; och de säga: Si, hwilken frälsare och windrinkare är den mannen, Publikaners och syndares vän. Och wisdomen warder rätt gifwet utaf sina barn.

1 arg. Aftons.: 2 Petr. 1: 19—21.

Wi hafwe ett fast profetiskt ord; och I gören wäl, att I akten derpå, likasom på ett ljus, som skiner i ett mörkt rum, så länge det dagas, och morgonstjernan uppgår i edra hjertan.

20. Och det skolen I först weta, att ingen profetia i Skriften sker af egen utläggning.

21. Ty ingen profetia är ännu framkommen af menniskowilja, utan de heliga Guds menniskor hafwa talat, rörde af den Heliga Anda.

2 ärg. Högm.: Luk. 3: 1—15.

Uti femtonde året af Tiberii kejsardöme, då Pontius Pilatus var Landshöfding i Judeen, och Herodes var Tetrarcha i Galileen, och Philippus, hans broder, Tetrarcha i Itureen och i den ängden Trachonitis, och Syanias Tetrarcha i Abeline;

2. Under de öfwerste Prästerna Hannas och Caiphas, kom Guds befallning till Johannes, Zacharie son, i öknen.

3. Och han kom i all den ängden wid Jordan och predikade bättringens döpelse, till syndernas förlåtelse.

4. Såsom skrifwet är i den boken af Esaie, Profetens ord, den der säger: Uti öknen är en ropandes röst: Bereder Herrans väg; görer hans stigar rätta.

5. Alla dalar skola uppfyllas, och alla berg och backar skola förnedras; och det krotigt är, skall rätt warda, och det ojemnt är, skall wändas i släta vägar;

6. Och allt kött skall se Guds salighet.

7. Så sade han då till folket, som utgick till att döpas af honom: I huggormars afföda, ho hafwer eder föregifwit, att I undkomma skolen den tillkommande wreden?

8. Görer fördensfull tillbörlig bättrings frukt och tager eder icke före att säga wid eder sjelfwa: wi hafwa Abraham till fader; ty jag säger eder: Gud är mächtig uppwäcka åt Abraham söner af dessa stenar.

9. Och nu är allaredan nyen fatt till roten på träden: hwart och ett träd, som icke bär god frukt, warder afhugget och kastadt i elden.

10. Och folket frågade honom, sägande: Hwad skole wi då göra?

11. Svarade han och sade till dem: Den der två fjortlar hafwer, han gifwe den som ingen hafwer; och den der mat hafwer, göre sammalunda.

12. Så kommo ock de Publikaner till att döpas, och sade till honom: Mästare, hwad skole då wi göra?

13. Sade han till dem: Kräfw icke mer ut, än eder förelagdt är.

14. Frågade ock frigsmän honom, sägande: Hwad skole då wi göra? Sade han till dem: Görer ingen öfverwäld och orätt, och låter eder nöja åt eder lön.

15. Så begynte då folket hafwa en gifning, och alle tänkte i sina hjertan om Johannes, om han icke war Kristus.

2 årg.

Af tonf.: Gal. 3: 23—29.

Men förr än tron kom, woro wi förwarade under lagen, och beslutne till den tro, som uppenbaras skulle.

24. Så hafwer nu lagen warit vår tuktomästare till Kristus, på det wi skole warda rättfärdige af tron.

25. Nu, sedan tron kommen är, äre wi icke längre under tuktomästaren;

26. In I ären alle Guds barn, genom tron på Kristus Jesus.

27. In I, så många som döpte ären till Kristus, hafwen eder ifklädt Kristus.

28. Här är icke Jude eller Gref; här är icke tjenare eller fri; här är icke man eller qwinna; alle ären I en i Kristo Jesu.

29. Ären I nu Kristi, så ären I ju Abrahams säd och arfwingar efter löftet.

Bön. O Herre Gud, himmelske Fader! Du som din Son, vår Herre Jesum Kristus, hafwer låtit menniska blifwa och fördenstull i denna werlden komma låtit, att han oss arma menniskor emot synden och döden hjälpa skulle och ewinnerligen saliga göra: wi bedje dig, att du wille med din Heliga Ande så leda och ledjaga våra hjertan, att wi på intet annat se, än på ditt ord, och undfly all förargelse, och ibland den hopen finnas måge, som sig på din Son, Jesum Kristus, icke förarga, utan genom honom salige warda. Amen.

4 Söndagen i Adventet.

Coll. Uppwäck, Herre! din kraft och kom oss till hjälp, att det goda, som våra synder i oss förhindra, må genom din milda nåd oss wedersaras, genom din Son, Jesum Kristus, vår Herre. Amen.

Episteln: Phil. 4: 4—7.

Aäre bröder! Fröjder eder i Herranom alltid; och åter säger jag: fröjder eder.

5. Eder saktmodighet låter alla menniskor kunnig warda; Herren är när.

6. Hafwer ingen omsorg, utan edert begär ware kunnigt inför Gud i allting, med bön, åkallan och tacksägelse.

7. Och Guds frid, som öfvergår allt förstånd, förware edert hjerta och edert sinne i Kristo Jesu!

Evangelium: Joh. 1: 19—28.

Och detta är Johannis vittnesbörd, då Judarne sände Präster och Leviter af Jerusalem, att de skulle fråga honom: Ho är du?

20. Och han bekände, och förnekade icke; och bekände han: Jäde är jag Kristus.

21. Då frågade de honom: Hvad då? är du Elias? Han sade: Jag är det icke. Är du en Profet? Och han svarade: Nej.

22. Då sade de till honom: Ho är du? att wi må gifwa dem svar, som oss sändt hafwa. Hvad säger du om dig sjelf?

23. Sade han: Jag är en ropande röst i öknen, rödjer Herrans väg, som Esaias Profeten sagt hafwer.

24. Och de, som sände woro, woro af de Phariseer.

25. Och de frågade honom och sade till honom: Hwi döper du då, medan du är icke Kristus, icke heller Elias, icke heller en Profet?

26. Svarade dem Johannes och sade: Jag döper med watten; men midt ibland eder står den I icke kännen.

27. Han är den, som efter mig komma skall, hwilken för mig warit hafwer; hwilkens skotwång jag icke är värdig att upplösa.

28. Detta skedde i Bethabara, på hinsidan Jordan, der Johannes döpte.

1 årg.

Högm. Joh. 3: 22—36.

Derefter kom Jesus och hans Lärjungar i Judiska landet, och wistades der med dem, och döpte.

23. Döpte och deßlikes Johannes i Enon, hardt wid Salim; ty der war mycket watten. Och de kommo och läto döpa sig;

24. Ty Johannes war icke än då fastad i häftelse.

25. Då kom upp ett spörsmål ibland Johannis lärjungar, samt med Judarna, om reningen.

26. Och kommo till Johannes, och sade till honom: Rabbi, den som war när dig på hinsidan Jordan, den du wittnade om, si, han döper, och alla komma till honom.

27. Johannes svarade och sade: Mennektan kan intet taga, utan det warder henne gifwet af himmelen.

28. I ären sjelfwe mina vittnen, att jag sade: Icke är jag Kristus, utan jag är sänd för honom.

29. Den som bruden hafwer, han är brudgummen; men brudgummens vän, som står och hörer honom, han fröjdar sig af brudgummens röst; denna min fröjd är nu fullbordad.

30. Honom bör wäxa till, och mig bör förminska.

31. Den som ofwanefter kommer, han är öfwer alla; den af jorden är, han är af jord, och af jorden talar han; den af himmelen kommer, han är öfwer alla.

32. Och det han hafwer sett och hört, det vittnar han; och hans vittnesbörd annammar ingen.

33. Den som annammar hans vittnesbörd, han hafwer beseglat, att Gud är sannfärdig.

34. Ty den Gud sändt hafwer, han talar Guds ord; ty Gud gifwer icke Andan efter mått.

35. Fadren älskar Sonen, och allt hafwer han gifwit honom i händer.

36. Hvilken som tror Sonen, han hafwer ewinnerligt lif; men den, som icke tror Sonen, han skall icke få se lifwet, utan Guds wrede blifwer öfwer honom.

1 ärg.

Afsonf.: 1 Joh. 1: 1—7.

Det som war af begynnelsen, det wi hafwe hört, det wi hafwe sett med våra ögon, det wi hafwe beskådat, och våra händer handterat hafwa af lifsens ord;

2. Och lifwet är uppenbaradt, och wi hafwe sett och vittne och kungöre eder det ewiga lifwet, hwilket war när Fadren, och är öf uppenbaradt.

3. Hwad wi hafwe sett och hört, det förkunne wi eder, på det oss I skolen hafwa sällskap med oss, och vårt sällskap skall wara med Fadren och hans Son Jesus Kristus.

4. Och dette skrifwe wi eder, på det eder glädje skall wara fullkommen.

5. Och det är bebådelsen, som wi hafwe hört af honom, och förkunne eder, att Gud är ett ljus, och intet mörker är i honom.

6. Om wi säge oss hafwa sällskap med honom, och wandre i mörkret, då ljuge wi, och göre icke sanningen.

7. Men wandre wi i ljuset, såsom han är i ljuset, då hafwe wi sällskap inbördes, och Jesu Kristi hans Sons blod renar oss af alla synder.

2 ärg. Högm.: Joh. 5: 31—39.

Jesus sade till Judarne: Om jag vittnar om mig sjelf, då är mitt vittnesbörd icke sant.

32. En annan är, som vittnar om mig, och jag wet, att det vittnesbörd sant är, som han vittnar om mig.

33. I sänden till Johannes, och han gaf vittnesbörd till sanningen.

34. Men jag tager intet vittnesbörd af menniskor; utan säger detta, på det I skolen warda salige.

35. Han war ett brinnande och skinnande ljus; och I willen en tid långt fröjdas i hans ljus.

36. Men jag hafwer ett större vittnesbörd än Johannis vittnesbörd; ty de verk, som Fadren hafwer gifwit mig, att jag skall fullborda; desamma verk, som jag gör, vittna om mig, att Fadren hafwer sändt mig.

37. Och Fadren, som mig sände, han hafwer vittnat om mig; I hafwen hwarken någon tid hört hans röst eller sett hans skepelse.

38. Och hans ord hafwen I icke blifwande i eder; ty I tron icke honom, som han sändt hafwer.

39. Ransaker Skrifterna; ty I menen eder hafwa erwin- nerligt lif i dem; och de äro de som vittna om mig.

ärg. Aftons.: 1 Petr. 1: 8 13.

Så skolen I fröjda eder med osäglig och härlig glädje.

9. Och så eder tros ändalyft, nemligen själarnas salighet.

10. Efter hwilken salighet Profeterna hafwa sökt och ransakat, som profeterat hafwa om den tillkommande nåden till eder;

11. Och hafwa ransakat, på hwad eller hurudan tid Kristi Ande utwiste, den i dem war, och tillförene hade betygat de lidanden, som i Kristo äro, och den härlighet, som derefter följa skulle.

12. Hwilka det också uppenbaradt war, ty de hafwa icke sig sjelfwa, utan oss dermed tjent; hwilka stycken eder nu för-

kunnade äro, genom dem, som för eder Evangelium predikat
gjafwa, genom den Heliga Andan, som sändes af himmelen; hwil-
ket Anglarne och lyfter se.

13. Derföre begjorder edra sinnens länder, och warer
myktre, och sätter fullkomligt hopp till den nåd, som eder till-
bjuden warder genom Jesu Kristi uppenbarelse.

Bön. Herre Gud, himmelste Fader! Det är rätt och tillbörligt, att
wi tacke dig, som det saliga och nådefulla Dopet genom den helige Johannes
Döparen först begynt och stiftat hafwer, och oß dertill komma låtit, i hwilket
du oß för din Söns Jesu Kristi skull tillsagt hafwer syndernas förlåtelse,
den Heliga Andan och det ewiga lifwet. Wi bedje dig: uppehåll oß i en så-
dan förtröstan på din nåd och barmhertighet, att wi på samma tillsägelse
aldrig förtwifla, utan oß derwid i alla ansäktningar trösta måge; och gif oß,
genom din Heliga Andan, att wi oß för synden wakte, och i samma menlöshet,
den wi i dopelsen undfått hafwe, blifwa måge; eller ont wi falle och för
mensklig swaghets skull icke kunne blifwa beståndande, att wi då i synden icke
liggande blifwe, utan genom en sannskuldig bot oß omwände och wid din
nåd och löfte oß igen tröste, och alltså genom din nåd salige warda. Amen.

Suldbagen.

Coll. O Herre Gud, som werlden med din Söns Jesu Kristi köttsliga
födelse hugnat och tröstat hafwer, wi bedje dig ödmjukeligen, att såsom wi
af denna hans födelse i werlden glade äre, wi måge också framdeles i hans
tillkommelse till den yttersta domen trygge warda, genom samma din Son
Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

Episteln: Ef. 9: 2—7.

Det folket, som i mörkret wandrar, ser ett stort ljus, och
öfwer dem, som bo i ett mörkt land, skiner det klarligen.

3. Du gör folket mycket; dermed gör du icke glädjen
mycken; men för dig warder man sig glädjande, såsom man
glädjes i skördanden, såsom man glad är, när man utskif-
tar byte.

4. Ty du hafwer sönderbrutit deras hördors of, och
deras skuldrors ris, och deras plågares staf, lika som i Midi-
ans tid.

5. Ty allt frig, med storm och blodig klädnad, skall upp-
brännas och af eld förtärdt warda.

6. Ty oß är födt ett barn, en Son är oß gifwen, hwil-
kens herradöme är uppå hans arlar, och han heter Underlig,
Råd, Gud, Hjelte, Ewig Fader, Fridsförste;

7. På det hans Herradöme skall stort warda, och på friden ingen ände, på Davids säte och hans rike, att han det bereda och stärka skall med dom och rättfärdighet, ifrån nu allt intill ewighet. Detta skall Herrans Zebaoths nitälskan göra.

Evangelium: Luf. 2: 1—20.

Det begaf sig i den tiden, att af Kejsar Augustus utgick ett bud, att all werlden skulle beskattas.

2. Och denna beskattning war den första, och skedde under den höfdingen öfwer Syrien, Cyrenio.

3. Och de gingo alle, hwar uti sin stad, till att låta beskatta sig.

4. Så for och Josef upp af Galileen, af den staden Nazareth, in uti Judiska landet, till Davids stad, som heter Bethlehem; ty han war af Davids hus och släkt;

5. På det han skulle låta beskatta sig med Maria, sin trolofwade hustru, hwilken hafwande war.

6. Så begaf sig, medan de woro der, wordo dagarne fullbordade, att hon skulle föda.

7. Och hon födde sin förstfödde Son, och swepte honom i lindakläder och lade honom ned i en krubba; ty dem war icke rum i herberget.

8. Och i den samma ängden woro någre herdar, de der wakade och höllo wård om natten öfwer sin hjord.

9. Och si, Herrans Ängel stod när dem, och Herrans klarhet fringsken dem, och de wordo storligen förfärade.

10. Och sade Ängelen till dem: Waren icke förfärade; si, jag bådär eder stor glädje, hwilken allt folk wedersfaras skall;

11. Ty i dag är eder född Frälsaren, som är Kristus, Herren, i Davids stad.

12. Och detta skall wara eder för tecken: I skolen finna barnet swept i lindakläder, nederlagdt i en krubba.

13. Och straxt wardt med Ängelen ett stort tal af der himmelska härskaran, de der lofwade Gud och sade:

14. Åra ware Gud i höjden, och frid på jorden, och menniskorna en god wilja!

15. Och det begaf sig, att Änglarne foro ifrån dem upp i himmelen. Och herdarne begynte säga mellan sig: Låtom

Öf nu gå till Bethlehem och se det, som wi hafwe hört skedd wara, det Herren öf uppenbarat hafwer.

16. Och de gingo hasteligen, och funno Maria och Josef, och barnet nederlagdt i krubban.

17. Och då de det sett hade, beryktade de ut hwad dem jagdt war om detta barnet.

18. Och alla de, som det hörde, förundrade sig på de ting, som dem jagda woro af herdarne.

19. Men Maria gömde alla dessa ord, betraktande dem i sitt hjerta.

20. Och herdarne gingo tillbaka igen, prifade och lofwade Gud öfwer allt det de hört och sett hade, som dem jagdt war.

1 ärg.

Högm.: Joh. 1: 1—14.

Begynnelsen war Ordet, och Ordet war när Gud; och Gud war Ordet.

2. Det samma war i begynnelsen när Gud.

3. Genom det äro alla ting gjorda, och det förutan är intet gjordt, det gjordt är.

4. I det war lifwet; och lifwet war menniskornas ljus.

5. Och ljuset lyser i mörkret; och mörkret hafwer det icke begripit.

6. En man war sänd af Gud, som hette Johannes.

7. Han kom till vittnesbörd, på det han skulde vittna om ljuset, att alla skulde tro genom honom.

8. Icke war han ljuset; men han war sänd till att vittna om ljuset.

9. Det war det sanna ljuset, hwilket upplyser alla menniskor, som komma i werlden.

10. I werlden war det, och igenom det är werlden gjord; och werlden kände det icke.

11. Han kom till sitt eget, och hans egne annammade honom icke.

12. Men alla dem, som honom annammade, gaf han makt att blifwa Guds barn, dem som tro på hans namn;

13. Hwilke icke af blod, icke heller af köttslig wilja, icke heller af någon mans wilja, utan af Gud födde äro.

14. Och Ordet wardt kött, och bodde ibland oss; och wi sågo hans härlighet, såsom enda Sonens härlighet af Fadren, full med nåd och sanuing.

1 årg.

Afstonf.: Ebr. 1: 1—12.

Fordom talade Gud ofta, och i mångahanda måtto, till fäderna, genom Profeterna.

2. På det yttersta i dessa dagar hafwer han talat till oss genom Sonen, hwilken han hafwer satt till arfwinge öfwer allting, genom hwilken han ock werlden gjort hafwer.

3. Hwilken, efter han är hans härlighets sken och hans wäsendes rätta beläte och bär allting med sitt kraftiga ord och hafwer rensat våra synder genom sig sjelf, sitter han på Majestätets högra sida i höjden;

4. Så mycket bättre worden än Änglarna, som han för dem högre namn ärst hafwer.

5. Ty till hwilken af Änglarna hafwer han någon tid sagt: Du är min Son, i dag hafwer jag födt dig? Och åter: Jag skall vara hans Fader, och han skall vara min Son?

6. Och åter, då han inför den förstfödde i werlden, säger han: Och alle Guds Änglar skola tillbedja honom.

7. Men om Änglarna säger han: Han gör sina Änglar andar och sina tjenare eldslåga.

8. Men till Sonen: Gud, din stol warar ifrån ewighet till ewighet; ditt rikes spira är en rättwis spira.

9. Du hafwer älskat rättfärdigheten och hatat orättfärdigheten; derföre hafwer Gud, din Gud, smort dig med glädjens olja, mer än dina medbröder.

10. Och du, Herre, grundade jorden af begynnelsen, och himlarna äro dina händers werk.

11. De skola förgås, men du skall blifwa, och de skola alle föråldras såsom ett kläde.

12. Och såsom en klädnad skall du förwandla dem, och de warda förwandlade; men du blifwer densamme, och dina år hafwa ingen ända.

2 årg.

Högm.: Matt. 1: 18—25.

Jesu Kristi födelse gick så till: När Maria, hans moder, war trolofswad Josef, förrän de kommo samman, fanns hon wara hafwande af den Heliga Andan.

19. Men efter Josef war en from man och icke wille röja henne, tänkte han hemligen öfvergifwa henne.

20. När han detta tänkte, si, då uppenbarades honom i sömnen Herrans Ängel, och sade: Josef, Davids son, räds icke taga Maria, din hustru, till dig; ty det som är afladt i henne, det är af den Heliga Anda.

21. Och hon skall föda en Son, och du skall kalla hans namn Jesus; ty han skall frälja sitt folk ifrån deras synder.

22. Detta är allt skedt, på det fullbordas skulle det som af Herren sagdt är genom Profeten, som sade:

23. Si, en Jungfru skall warda hafwande och föda en Son, och de skola kalla hans namn Immanuel; det är så mycket sagdt: Gud med oss.

24. När Josef waknade upp af sömnen, gjorde han som Herrans Ängel hade honom befallt, och tog sin hustru till sig.

25. Och kände henne intet, till dess hon födde sin första Son, och kallade hans namn Jesus.

2 årg. Aftons.: Tit. 2: 11—14.

Guds nåd, helsojam för alla menniskor, är uppenbarad;

12. Och lärar oss, att wi skola försaka all ogudaktighet och werldslig lusta, och lefwa tufteligen, rättfärdeligen och gudeligen i denna werlden;

13. Och wänta det saliga hoppet och den stora Guds och vår Frälsares Jesu Kristi härliga uppenbarelse;

14. Den sig sjelf gaf för oss, på det han skulle förlossa oss ifrån all orättfärdighet och rena oss sig sjelf ett folk till egen-dom, det sig om goda gerningar beslitar.

Bön. Wi tacke dig, Herre Gud, himmelske Fader, för din stora nåd och barmhertighet, att du din enfödde Son i vårt kött komma, och genom honom oss ifrån synden och den ewiga döden nådeligen hafwer hjälpa latit. Wi bedje dig, upplys våra hjertan genom din Heliga Ande, att wi dig för jadan din nåd tacksamme wara, och wid honom i allehanda nöd och anställning oss trösta måge; och alltså genom din Son, vår Herre Jesum Kristum, ewinnerligen salige warda. Amen.

En annan.

Herre Gud, himmelske Fader! Du, som, genom dina heliga Änglar, din Son Jesum Kristum för de fattiga herdarne i marken uppenbarat hafwer och befallt, att de icke skulle räddas, utan glädjas att Frälsaren Kristus född war, wi bedje dig, att du genom den Heliga Anda wille fördrifwa all rädsla

utur våra hjertan och den rätta, sanna och ewiga fröjden i oss upprätta. Och, om wi än i denna werlden äre föraktade, arme, eländige och osälle, att wi ändå måtte hafwa Herran Kristum för en Frälsare, som är för vår skull menniska worden; att han oss från döden och allt ondt hjälpa wille och gifwa den ewiga saligheten. Amen.

Annandag Jul.

Coll. O Herre, barmhertige Gud, som så med din Anda styrkte dina heliga Martyrer, att de din Son, vår Frälsare, ej allenast med mundtlig predikan, utan också med sitt blods utgjutelse, bekände och bebyggade: wi bedje dig, att wi måge lära följa deras exempel och uti en sann tro intill döden stadige blifwa, genom samma din Son, Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

Episteln: Apost. G. 6: 8—15; 7: 54—60.

Uti de dagar Stefanus, som war full med tro och starkhet, gjorde under och stora tecken ibland folket.

9. Då reste sig några upp af den Synagogan, som kallades de Libertiners, och de Cyreners, och de Alexandriners, och de Cilicers, och Asianers, och begynte till att disputeras med Stefanus.

10. Och de förmädde icke stå emot den wisdom och den anda, som talade.

11. Då undersatte de några män, som skulle säga: Wi hafwe hört honom säga hädifka ord emot Moses och emot Gud.

12. Och de eggade folket och de Äldsta och de Skriftlärda, och gingo till och togo fatt på honom och hade honom inför Rådet;

13. Och drogo fram falska vittnen, de der sade: Denne mannen wänder icke igen att tala hädifka ord emot detta heliga rum och emot Lagen;

14. Ty wi hörde honom säga: Jesus af Nazareth skall fullslå detta rummet, och skall förwandla de stadgar, som Moses hafwer fått oss.

15. Och alla de i Rådet sutto, sågo på honom, och sågo hans ansigte likasom en Engels ansigte.

Kap. 7: 54. Då de detta hörde (nemligen det Stefanus svarade), skar det dem i deras hjertan, och beto samman tänkerna öfwer honom.

55. Men han, full af den Heliga Andan, såg upp i himmelen, och såg se Guds härlighet, och Jesum stå på Guds högra hand.

56. Och han sade: Si, jag ser himmelen öppen, och menniskones Son stå på Guds högra hand.

57. Då ropade de med hög röst och höllo sina öron till, och stormade alle tillika till honom;

58. Och drefwo honom utur staden och stenade honom; och wittnen lade sina kläder af wid en ung mans fötter, som hette Saulus.

59. Och de stenade Stefanus; och han åfallade och sade: Herre Jesu, annamma min anda!

60. Och så böjde han sina knän neder, och ropade med hög röst: Herre, tillräkna dem icke denna synden! Och när han detta sagt, affomnade han.

Evangelium: Matt. 23: 34—39.

S den tiden sade Jesus till Judarna: Si, jag sänder till eder Profeter och Wise och Skriftlärde; och somlige af dem skolen I dräpa och korsfästa, och somlige af dem skolen I hudflänga i edra Synagogor, och förfölja ifrån den ena staden till den andra;

35. På det öfwer eder skall komma allt rättfärdigt blod, som är utgjutet på jorden, ifrån den rättfärdige Abels blod in- till Zacharie Barachie sons blod, hwilken I dråpen emellan templet och altaret.

36. Sannerligen säger jag eder: Allt detta skall komma uppå detta släktet.

37. Jerusalem, Jerusalem, du som dräper Profeterne och stenar dem, som äro sände till dig, huru ofta hafwer jag welat församla dina barn, lifasom hönan församlar sina kycklingar under sina wingar, och I willen icke?

38. Si, edert hus skall eder blifwa öde.

39. Ty jag säger eder: Efter denna tiden skolen I icke se mig, till dess I skolen säga: Välsignad ware han, som kommer i Herrans namn!

1 ärg. 1877. Högm.: Matt. 10: 32—39.

Jesus sade till sina Lärjungar: Hwar och en som mig bekänner för menniskor, honom will jag och bekänna för min Fader, som är i himmelen.

33. Men den som mig wedersafar för menniskor, honom skall jag också wedersaka för min Fader, som är i himmelen.

34. Jag skolen icke mena, att jag är kommen till att sända frid på jorden; jag är icke kommen till att sända frid, utan swärdet.

35. Ty jag är kommen till att göra menniskan skiljaktig mot sin fader, och dottren mot sin moder, och sonhustrun mot sin swära.

36. Och menniskans eget husfolk warda hennes fiender.

37. Hvilken som älskar fader och moder mer än mig, han är mig icke wärd; och hwilken som älskar son eller dotter mer än mig, han är mig icke wärd.

38. Och hwilken som icke tager sitt kors på sig och följer mig, han är mig icke wärd.

39. Hvilken som finner sitt lif, han skall borttappa det; och hwilken som borttappar sitt lif för min skull, han skall finna det.

1 ärg.

Aftonsf.: 1 Petr. 4: 12—19.

Mine käreaste, förundrer eder icke på den hetta, som eder wedersares (den eder wedersares, att jag skolen försökte warda), såsom eder hände något nytt.

13. Utan glädjens heldre, att jag liden med Kristus, på det jag också fröjdas och glädjas mågen uti hans härlighets uppenbarelse.

14. Salige ären jag, om jag för Kristi namns skull blifwen försmädade; ty Anden, som är härlighetens och Guds Ande, hwilar på eder; när dem blifwer han försmädad, men när eder beprifad.

15. Ingen ibland eder lide såsom en mördare, tjuf, illgerningsman, eller som den der träder in i en annans embete.

16. Men lider han såsom en Kristen, skämme sig intet, utan prisä Gud för den delen.

17. Ty tiden är, att domen skall beghnnas på Guds hus; beghnnes det på oss, hwad blifwer då deras ändalykt, som icke tro Guds Evangelium?

18. Och blifwer den rättfärdige med plats salig, hwar blifwer då den ogudaktige och syndaren?

19. Derföre, de der lida efter Guds wilja, de skola befalla honom sina själar, såsom en trofast Skapare, med goda gerningar.

2 årg.

Högm.: Matt. 2: 13—18.

Då uppenbarades Herrans Ängel Josef i sömnen, sägande: Stätt upp, och tag barnet och dess moder till dig, och fly in uti Egypti land och blif der så länge jag säger dig till; ty det kommer dertill, att Herodes skall söka efter barnet, till att förgöra det.

14. Han stod upp, och tog barnet och dess moder om natten till sig och flydde in uti Egypti land;

15. Och blef der intill Herodis död, på det att fullbordas ifulle, det som jagdt war af Herren genom Profeten, som sade: Utaf Egypten hafwer jag kallat min Son.

16. När Herodes nu såg, att han war beswiken af de wise män, blef han gåniska vred, och sände ut och lät slå ihjel alla swenbarn i Bethlehem och i alla dess gränser, de som tweggeåra och derförnedan woro, efter den tiden, som han hade granneligen besport af de wise män.

17. Då blef fullkomnad det som af Jeremia Profeten jagdt war, när han sade:

18. I höjden wardt hörd en röst, stort klagomål, gråt och mycket ifrån: Rachel gråter sina barn och will icke låta hugswala sig; ty det war ute med dem.

2 årg.

Aftonf.: App. B. 14: 1—5.

Och jag såg, och si, ett Lamn stod på Zions berg, och med det hundrade fyra och fyratiotusende; de hade dess Faders namn beskriwret på sina anleten.

2. Och jag hörde en röst af himmelen, såsom af ett stort watten, och såsom en röst af ett stort tordön; och rösten, som jag hörde, war såsom harpolekares, de der lekte på sina harpor.

3. Och de sjöngo såsom en ny sång för stolon, och för de ihra djuren, och för de äldsta; och ingen kunde lära den sången, utan de hundradefyra och fyratiotusen, som köpte äro af jorden.

4. Dessa äro de, som med qwinnor icke besmittade äro, ty de äro jungfrur; dessa äro de som följa Lammet, ehwart det

går; dessa äro köpte ifrån menniskorna, till förstling åt Gud och Lammet.

5. Och i deras mun är intet swet funnet, ty de äro utan smitta för Guds stol.

Bön. Herre Gud, himmelske Fader! Du som hafwer låtit den helige Stefanus, samt andra dina Martyrer, för deras tros skull, pinas och plågas, och gifwit oss dermed tillkänna, att ditt rike icke är af denna werlden, utan hörer till det andra lifwet: wi bedje dig, att om wi för ditt namns skull något lida måste, så styrk våra hjertan med den Heliga Anda, att wi stå fasta och oss med din nåd och de ewiga egodelar trösta måge. Amen.

Nästa Söndagen efter Jul.

Coll. O allsmäktige, ewige Gud, regera våra gerningar efter ditt sinne, att wi genom din älskade Son måge i goda gerningar rike warda, hwilken der lefwer och regerar med dig och den Heliga Anda, ifrån ewighet till ewighet. Amen.

Episteln: Gal. 4: 1—7.

Men jag säger, käre bröder: Så länge arfwingen är barn, är ingen åtskilnad emellan honom och en tjenare, ändock han är herre öfwer alla ägodelarna;

2. Utan är under förmyndare och föreståndare intill den tiden, som af fadren förelagd är.

3. Sammalunda och wi, då wi woro barn, woro wi tvingade under utwärtas stadgar.

4. Men då tiden war fullkomnad, sände Gud sin Son, född af en qwinna, gjord under Lagen:

5. På det han skulle förlossa dem, som under Lagen woro, att wi skulle få barnskapet.

6. Efter I nu ären söner, hafwer Gud sändt sin Sons Anda uti edra hjertan, hwilken ropar: Abba, käre Fader!

7. Så är han nu icke mer tjenare, utan son; är han son, så är han och Guds arfwinge genom Kristum.

Evangelium: Luk. 2: 33—40.

Och Josef och hans moder förundrade sig på det, som sades om honom.

34. Och Simeon wälsignade dem och sade till Maria, hans moder: Si, denne är satt till ett fall och uppståndelse många i Israel, och till ett tecken, hwilket emotsagdt warder.

35. Ja, ett swärd skall och gå igenom din själ, på det många hjertans tankar skola uppenbaras.

36. Och der war en Profetissa, benämnd Hanna, Phauuels dotter, af Asfers slägte, hon war kommen till en stor ålder och hade lefwat i sju år med sin man ifrån sin jungfrudom;

37. Och war nu en enkla wid fyra och åttio år; hon kom aldrig bort utur templet, tjenande Gud med fasta och böner natt och dag.

38. Hon kom och dertill i samma stunden, och prifade Herran, och talade om honom till alla dem, som i Jerusalem wäntade förlofning.

39. Och då de allting fullbordat hade, efter Herrans Lag, drogo de in i Galileen igen, uti sin stad Nazareth.

40. Men barnet växte upp, och förstärktes i Andan, och uppfylldes med wisshet; och Guds nåd war med honom.

1 årg. Högm.: Luk. 12: 32.

Trakta dig icke, du flena hjord; ty eder Faders goda wilja är så, att han will gifwa eder riket.

1 årg. Aftonsf.: 1 Joh. 5: 19—21.

Wi wete, att wi äre af Gud, och hela werlden är stadd i det onda.

20. Men wi wete, att Guds Son är kommen, och hafwer gifwit oss sinne, att wi känne den Sanne, och äre i den Sanne, i hans Son Jesus Kristus; denne är sann Gud och det ewiga lifwet.

21. Kära barn, wakter eder för afgudarne. Amen.

2 årg. Högm.: Matt. 2: 19—23.

Men när Herodes war död, si, då uppenbarades Herrans Ängel Josef i sömnen, i Egypti land;

20. Och sade: Statt upp, och tag barnet och dess moder till dig, och far in i Israels land; ty de äro döde, som foro efter barnets lif.

21. Han stod upp, och tog barnet och dess moder till sig, och for in uti Israels land.

22. Men när han hörde, att Archelaus war rådande i Judiska landet, i sin faders Herodis stad, räddes han fara dit;

och fick befallning af Gud i sömnen, och for in uti Galilee landsändar;

23. Och kom och bodde i den staden, som hette Nazareth, att det skulle fullkomnas, som war sagdt genom Profeterna: Han skall kallas Nazareus.

2 årg.

Afsonf.: 1 Petr. 2: 1—9.

Så lägger nu bort all ondskas, och allt swet, och skrymteri, och afund, och allt förtal;

2. Och åstundar förnustets mjölk, som intet swet wet, såsom nyfödde barn, på det att I uppväxa af henne:

3. Om I annars hafwen smakat, att Herren är god;

4. Till hwilken I komne ären, såsom till den lefwande stenen, som af menniskor förkastad är, men när Gud utkorad och kostelig.

5. I och, såsom lefwande stenar, uppbygger eder till ett andeligt hus, och till ett heligt Presterskap, till att offra andeliga offer, som Gud äro tacknämliga, genom Jesus Kristus.

6. Därföre håller och Skriften: Si, jag lägger i Zion en utwald, kostelig hörnsten; och hwilken som tror på honom, han skall icke komma på skam.

7. Eder, som tron, är han kostelig; men dem, som icke tro, är stenen, som byggningsmännerna hafwa bortkastat, worden till en hörnsten;

8. Och en sten, der man stöter sig på, och en förargelighet för dem, som stöta sig på ordet, och tro icke derpå, der de till skickade woro.

9. Men I ären det utwalda släktet, det konungsliga Presterskapet, det heliga folket, och det egendomsfolket, att I skolen kungöra hans dygd, som eder kallat hafwer af mörkret till sitt underliga ljus.

Bön. Herre Gud, himmelske Fader! Du som genom den heliga Simeon profeterat hafwer, huru Kristus, din Son, till fall och uppståndelse många i Israel satt war: wi bedje dig, upplys våra hjertan genom den Helige Ande, att wi din Son, Jesum Kristum, rätt känne och oss i all nöd och farlighet till honom hälle och i honom uppstå och icke, med den jätra, blinda werlden, oss på honom stöte, utan i allt lidande och i all ansäktning, som för Ordets och bekännelsens skull oss påkommer, tröste och frimodige äre; efter det ju så är, att de som ditt Ord förfölja, höra icke till ditt rite; men de, som derpå tro och derwid blifwa, de skola salige warda. Amen.

Myårssdagen.

Coll. O Herre Gud, som din Son, vår Frälsare Jesum Kristum, för vår skull, gaf under Lagens twång, och lät honom på sin lekamen omfäras, gif oss din nåd, att våra hjertan må ifrån all syndig lusta och begärelse omfärne blifwa, genom samma din Son, Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

Episteln: Tit. 3: 4—7.

Mine käraaste! Sedan Guds, vår Frälsares godhet och kärlek till menniskorna uppenbarades;

5. Icke för rättfärdighetens gernings skull, som wi gjort hade, utan efter sin barmhertighet, gjorde han oss saliga genom den nya födelsens bad och den Heliga Andas förnyelse;

6. Hvilken han öfwer oss rikeligen utgjutit hafwer genom vår Frälsare, Jesum Kristum;

7. På det wi skola rättfärdige warda genom hans nåd, och arfwingar blifwa till ewinnerligt lif, efter hoppet.

Evangelium: Luk. 2: 21.

I den tiden, då åtta dagar woro framgångne, att barnet skulle omfäras, kallades hans namn Jesus; hwilket så kalladt war af Angelen, förr än han aflad wardt i moderslifwet.

1 årg.

Högm.: Joh. 14: 13.

Jesus sade till sina Lärjungar: Allt det I bedjen i mitt namn, det skall jag göra, på det att Fadren skall prisad warda i Sonen.

1 årg. ~~1. årg.~~ Aftonsj.: Ebr. 13: 8—15.

Jesus Kristus i går och i dag, och han deßlifes i ewighet.

9. Låter eder icke omföras med mångahanda och främmande lärdom; ty det är godt att stadfästa hjertan med nåden, icke med maten, hwilken intet gagnat hafwer dem, som dermed umgått hafwa.

10. Wi hafwe ett altare, af hwilket de hafwa icke makt att äta, som tjena i tabernaklet.

11. Ty, ehwad djurs blod, som öfwerste Presten för synden inbär uti det heliga, deras troppar uppbrännas utom lägret.

12. Derföre och Jesus, på det han skulle helga folket med sitt eget blod, hafwer han lidit utom porten.

13. Så låt oss nu gå ut till honom utur lägret, och bära hans smälek.

14. Ty vi hafwa här ingen waraktig stad, utan vi söke efter den tillkommande.

15. Så låt oss nu genom honom alltid offra åt Gud lof=offer, det är läpparnas frukt, de hans namn bekänna.

2 ärg. *Handb. för Högsk. Luf. 13: 6—9.*

Sade Jesus och denna liknelsen: En man hade ett fikonaträd planteradt i sin wingård, och han kom och sökte frukt derpå, och fann ingen.

7. Då sade han till wingårdsmannen: Si, nu i tre år hafwer jag kommit och sökt frukt på detta fikonaträd, och jag finner ingen: hugg det bort; hwarefter skall det förhindra jorden?

8. Han swarade, och sade till honom: Herre, låt det stå ännu i detta året, så länge jag gräswer omkring det och göder det;

9. Om det så kunde bära frukt; hwar och icke, så hugg det sedan bort.

2 ärg.

Afsonf.: Upp. B. 2: 1—5.

Och skrif den församlings Ängel i Efesus: Detta säger han, som hafwer sju stjernor i sin högra hand, den der wandrar midt ibland de sju gyldene ljusastakar:

2. Jag wet dina gerningar och ditt arbete och ditt tålamod, och att du icke må lida de onda, och hafwer försökt dem, som säga, att de äro Apostlar, och äro dock icke, och hafwer befunnit dem ljugare.

3. Och du lider och hafwer tålamod, och arbetar för mitt namns skull, och är icke trött worden.

4. Men jag hafwer emot dig, att du den första din kärlek öfvergifwit hafwer.

5. Betänk derföre, hwaraf du fallen är, och bättra dig, och gör de första gerningarna; hwar det icke sker, då warder jag dig snarligen kommandes, och skall bortstöta din ljusastake af sitt rum, utan du bättrar dig.

Bön. Vi tacke dig, o Herre Gud, himmelske Fader, för din faderliga nåd, att du dig öfwer oss arme syndare förbarmat och din Son oss till godo

under lagen gifwit hafwer, på det han, genom sin fullkomliga lydnad, din wrede stilla och oss till lydnad komma skulle. Wi bedje dig, att du wille, genom din Heliga Anda, så upplysa vårt hjerta, att wi, wid sådan hans lydnad, oss mot våra synder och onda samwete tröste, och, genom din Heliga Andas hjelp, beghenne till att wara lydige barn, och på ändalsheten genom Kristum ewinnerligen saliga warda. Amen.

Nästa Söndagen efter Nyårsdagen.

Coll. O Herre Gud, som är dina åkallares styrka, se mildeligen till vår bön; och, efter det dig förutan förmår menstlig swaghet intet, så hjelp du med din nåd, att wi måge fullborda dina bud, och täckas dig både med ord och gerningar. Genom din Son, Jesum Kristum, vår Herre. Amen

Episteln: Rom. 6: 3—11.

Weten I icke, käre bröder, att alle wi, som äro döpte till Kristum Jesum, wi äro döpte till hans död?

4. Så äre wi ju begrafne med honom genom dopet i döden, att, såsom Kristus är uppväckt ifrån de döda, genom Fadrens härlighet, så skole och wi wandra i ett nytt lefwerne.

5. Ty om wi, samt med honom, inplantade warde till en lifa död, så warde wi och uppståndelsen life;

6. Wetande, att vår gamla menniska är forsfäst med honom, på det att syndakroppen skall warda om intet, att wi icke härefter skole tjena synden.

7. Ty den, som död är, han är rättfärdigad från synden.

8. Äre wi nu döde med Kristo, så tro wi, att wi och skole lefwa med honom;

9. Wetande, att Kristus, som ifrån de döda uppväckt är, dör icke mer: döden får icke mer makt öfwer honom.

10. Ty det han blef död, blef han synden död en gång; men det han lefwer, lefwer han Gudi.

11. Så håller och I eder dertföre, att I ären döde synden, och lefwen Gudi, genom Kristum Jesum, vår Herre.

Evangelium: Matt. 3: 13—17.

Då kom Jesus af Galileen till Jordan till Johannes, att han skulle låta döpa sig af honom.

14. Men Johannes wägrade honom det, och sade: Mig behöfdes att jag worde döpt af dig, och du kommer till mig.

15. Då svarade Jesus, och sade till honom: Låt det nu så ske; så bör det sig vara med oss, att vi uppfylla all rättfärdighet. Då tillstodde han honom det.

16. Och när Jesus var döpt, steg han straxt upp ur watten. Och si, då wardt honom himmelen öppnad, och han såg Guds Ande nederfara som en dufwa, och komma öfwer honom.

17. Och si, en röst af himmelen sade: Denne är min färe Son, i hwilken jag hafwer ett godt behag.

1 årg. Högm.: Joh. 1: 29—34.

Dagen derefter såg Johannes Jesum komma till sig, och sade: Si, Guds Lamm, som borttager werldens synd.

30. Denne är det, om hwilken jag sagt hafwer: Efter mig skall komma en man, den för mig varit hafwer; ty han war förr än jag;

31. Och jag kände honom icke, men på det han skulle warda uppenbar i Israel, för den skull är jag kommen, till att döpa med watten.

32. Och Johannes vittnade, och sade: Jag såg Andan nederkomma i dufwoliktelse af himmelen, och blef på honom;

33. Och jag kände honom icke; men den som mig sände, till att döpa med watten, han sade till mig: Öfwer hwilken du får se Andan nederkomma, och blifwa på honom, han är den som döper med den Helige Andan.

34. Och jag såg det, och vittnade, att han är Guds Son.

1 årg. Aftons.: Col. 2: 9—15.

S Kristo bor all Gudomens fullhet lekamligen.

10. Och I ären i honom fullkomne, hwilken är hufwudet öfwer all förstadöme och wäldighet;

11. I hwilken I och omfurne ären med den omskärelse, som sker utan händer, då I afladen syndakroppen i köttet, nemligen med Kristi omskärelse;

12. I det att I med honom begrafne ären genom dopet, i hwilken I och uppståndne ären genom tron, den Gud werkar, hwilken honom uppväckt hafwer ifrån de döda.

13. Han hafwer och gjort eder lefwande med honom, då I döde woren i synderna och uti eder köttis förhud, och hafwer förlåtit oss alla synder;

14. Och afplanat den handskrift, som emot oss war, hwilken af itadgarna kom, och war oss emot; och den hafwer han tagit oss af wägen, och naglat wid korset.

15. Och hafwer blottat förstädömen och wäldigheterna, och fört dem uppenbarligen, och gjort en härlig seger af dem, genom sig sjelf.

2 ärg.

Högm.: Matt. 3: 11, 12.

S den tiden predikade Johannes Döparen, och sade: Jag döper eder i watten, till bättring; men den efter mig kommer, är starkare än jag, hwilkens skor jag icke är wärdig att bära: han skall döpa eder med den Heliga Anda och med eld.

12. Och han hafwer sin fastoskoewel i sin hand, och han skall renja sin loge, och han skall församla sitt hwete i ladan; men agnarna skall han uppbränna i ewinnerlig eld.

2 ärg.

Aftons.: Ef. 5: 25—27.

Kristus älskade församlingen, och hafwer utgifwit sig sjelf för henne:

26. På det han henne helga skulle, och hafwer gjort henne ren i wattnets bad, genom ordet:

27. På det han skulle beställa sig sjelf en församling, den härlig är, den ingen fläck eller skrynka hafwer, eller annat sådant, utan att hon skulle wara helig och ostraffelig.

Bön. Herre Gud, himmelske Fader! Du som dig så nådeligen med den Heliga Anda, wid din käre Söns döpelje, som alla våra synder på sig lade, uppenbarat hafwer, och wissade oss till honom med din egen gudomliga röst, att wi genom honom syndernas förlåtelse och all nåd hafwa skulle: wi bedje dig, bewara oss alltid i detta hoppet. Och emedan wi, efter din Söns exempel och befallning, och äro döpte, så stark wår tro genom den Heliga Anda, och hjelp oss till det ewiga lifwet. Amen.

Trettondedagen.

Coll. O Herre Gud, som i denna dag med stjernan ledde hedningarne till din ensödde Son, Jesum Kristum, förlåna oss nådeligen, att wi, som nu genom tron känne dig, måge också till denna härlighets beskädelse i himmelen ledde warda, genom samma din Son, Jesum Kristum, wår Herre. Amen.

19. 100. 100. 100. Episteln: Ef. 60: 1—6.

Statt upp, war ljus! ty ditt ljus kommer, och Herrans härlighet går upp öfwer dig.

2. Ty si, mörker öfvertäcker jorden, och mörkhet folken; men öfwer dig uppgår Herren, och hans härlighet skall synas öfwer dig.

3. Och hedningarne skola wandra i ditt ljus, och konungar uti skenet, som uppgår öfwer dig.

4. Lyft upp dina ögon och se omkring dig! Dessa alle församlade komma till dig; dina söner skola komma fjerran ester, och dina döttrar wid sidan uppfödda warda.

5. Då skall du se din lust och utbrista, och ditt hjerta skall förundra och utwidga sig, när den stora hopen wid hafwet wänder sig till dig, och hedningarnes makt kommer till dig.

6. Ty de många kameler skola öfvertäcka dig; de löpare af Midian och Ephra: af Saba skola de alle komma, guld och rökelse föra, och Herrans lof förkunna.

Evangelium: Matt. 2: 1 - 12.

När Jesus war född i Bethlehem i Judiska landet, i Konung Herodis tid, si, då kommo wise män af Österlanden till Jerusalem,

2. Och sade: Hwar är den nyfödde Juda-Konungen? Ty wi hafwe sett hans stjerne i Österlanden, och äro komne att tillbedja honom.

3. När Konung Herodes det hörde, wardt han bedröfwad, och hela Jerusalems stad med honom;

4. Och lät församla alla de Öfwerste Prästerne och Skriftlärde ibland folket, och frågade dem, hwar Kristus skulle födas.

5. Och de sade honom: I Bethlehem, i Judiska landet; ty det är så skrifwet genom Profeten:

6. Och du Bethlehem, i Judiska landet, är ingalunda den minste ibland Juda Förstar; ty utaf dig skall mig komma den Försten, som öfwer mitt folk Israel en Herre wara skall.

7. Då kallade Herodes lönligen de wise männen till sig, och besporde granneligen af dem, hwad tid stjernan syntes.

8. Och sände dem så till Bethlehem, och sade: Farer dit, och bespörjer granneligen efter barnet; och när I det finnen, så säger mig det igen, att jag kan också komma och tillbedja honom.

9. När de hade hört Konungen, foro de åstad. Och si, stjernan, som de sett hade i Österlanden, gick före dem, så länge hon kom, och blef ständande öfver der barnet war.

10. När de sågo stjernan, wordo de ganska glade;

11. Och gingo in i huset, och funno barnet med Maria, dess moder, och föllo ned och tillbådo honom, och upplåto sina häfvor och skänkte honom guld, rökelse och myrrham.

12. Sedan fingo de uppenbarelse i sömnen, att de skulle icke komma igen till Herodes, och foro så en annan väg hem i sitt land igen.

1 årg. Högm.: Joh. 8: 12.

När talade Jesus till dem, sägande: Jag är världens Ljus; den mig följer, han skall icke wandra i mörkret, utan han skall få lifsens ljus.

1 årg. Aftonsf.: 2 Cor. 4: 3—6.

När nu vårt Evangelium förtäckt, så är det förtäckt för dem, som förtappade warda;

4. I hwilka denna världens gud hafwer förblindat de otrognas sinnen, att dem icke skall lyja Evangelii ljus af Kristi klarhet, hwilken Guds beläte är.

5. Ty wi predike icke oss sjelfwe, utan Jesus Kristus, att han är Herren; men wi edra tjenare för Jesu skull.

6. Ty Gud är den, som bjöd ljuset utur mörkret lyja, och lyfte uti vårt hjerta, att igenom oss måtte upplysning ske af Guds klarhets kunskap, i Jesu Kristi ansigte.

2 årg. Högm.: Matt. 12: 15—21.

Måket folk följde Jesum, och han gjorde dem alla helbregda;

16. Och hotade dem, att de icke skulle uppenbara honom;

17. På det fullkomnas skulle det som sagdt war genom Profeten Esaias, som sade:

18. Si, min tjenare, den jag utwält hafwer, min käreaste, i hwilken min själ hafwer ett godt behag; jag skall sätta min Anda på honom, och han skall förkunna hedningarne domen.

19. Han skall icke lifwa eller ropa, och hans röst skall man icke höra på gatorna.

20. Den rö, som krossad är, skall han icke sönderbryta; och wesen, som ryker, skall han icke utsläcka, till dess han utförer domen till en seger.

21. Och i hans namn skola hedningarne hoppas.

2 ärg. *Ston s.* Afton s.: 1 Tim. 3: 16.

Utan twifwel är gudaktighetens hemlighet stor: Gud är uppenbar worden i köttet, rättfärdigad i Andan, synat af Änglarne, predikad för hedningarne, trodd i werlden, upptagen i härligheten.

Bön. O Herre Gud, himmelske Fader! Du som ditt heliga ord, som är den rätta stjernan, hwilken det heliga barnet Jesum Kristum utwisar, hafwer oß lysa låtit, wi bedje dig, gif oß din Heliga Ande uti våra hjertan, att wi det ljuset annamme, och oß till salighet bruke, så att wi, lika som de wise män sådan stjerna efterfölje, och icke låte någon möda eller farlighet oß derifrån afsträcka, utan med allt hjerta hälle oß till samma din Son, Jesum Kristum, som är allena vår Frälsare, och så städa oß i vårt timliga lefwerne, att din fattiga Kristenhet må derigenom förbättrad, och din Son, Jesus Kristus, tjent warda. Amen.

1 Söndagen efter Trettondedagen.

Coll. O Herre Gud, gör af din himmelska nåd det ditt folk begär, att det må både weta, hwad det skall göra, och sedan fullborda det med gerningarna, genom Jesum Kristum, din Son, vår Herre, hwilken lefwer och regerar med dig och den Helige Ande, uti en sann Gudom, af ewighet till ewighet. Amen.

Episteln: Rom. 12: 1—5.

Så förmanar jag nu eder, käre bröder, wid Guds barmhertighet, att I utgifwen eder lefamen till ett offer, som är lefwande, heligt och Gud behagligt, eder skäligen Gudstjenst.

2. Och håller eder icke efter denna werlden, utan förwandler eder med edert sinnes förnyelse, att I mågen erfara hwad Guds goda, behagliga och fullkomliga wilja är.

3. Ty jag säger, igenom den nåd, som mig gifwen är, hwar och en af eder, att ingen hälle mer af sig, än honom bör hålla, utan hälle sig så, att det är måtta dermed, efter som Gud hafwer utdelat åt hwar och en trons mått.

4. Ty såsom wi uti en lekamen hafwe många lemmar, men alla lemmar hafwa icke allt samma embete:

5. Så äre wi nu många en lekamen i Kristo, men inbördes äro wi hwars annars lemmar.

Evangelium: Luk. 2: 42—52.

S den tiden, då Jesus wardt tolf år gammal, och de uppfarne woro till Jerusalem, efter högtidens sedwänja;

43. Och de fullkomnat hade dagarne och gingo hem igen, blef pilten Jesus qwar i Jerusalem, och Josef och hans moder wiste det intet af;

44. Men de mente, att han war i sällskapet, och de gingo en dagsled och sökte honom ibland fränder och wänner.

45. Och då de icke funno honom, gingo de till Jerusalem igen och sökte honom.

46. Så begaf det sig, efter tre dagar funno de honom i templet, sittande midt ibland de Lärare, hörande dem och frågande dem;

47. Och alle, de honom hörde, förwånades öfwer hans förstånd och swar.

48. Och då de sågo honom, förundrade de sig; och hans moder sade till honom: Min son, hwi gjorde du oss detta? Si, din fader och jag hafwa sökt efter dig, förjande.

49. Och han sade till dem: Hwad är det, att I sökten mig? Wisten I icke, att uti de stycken, som min Fader tillhöra, hör mig wara?

50. Och de förstodo icke ordet, som han med dem talade.

51. Och så for han ned med dem, och kom till Nazareth, och war dem underdånig; men hans moder gömde alla dessa ord uti sitt hjerta.

52. Och Jesus växte till i wijsdom, ålder och nåd för Gud och menniskor.

1 årg. *Evangelium i Högm.: Joh. 7: 14—18.*

Då nu halfwa högtiden war öfwerstånden, gick Jesus upp i templet, och lärde.

15. Och Judarna förundrade sig, och sade: Huru kan denne Skrift, efter han är icke lärd?

16. Svarade dem Jesus, och sade: Min lärdom är icke min, utan hans, som mig sändt hafwer.

17. Hvilken som vill lyda hans vilja, han warder förnimmande, om denna lärdom är af Gud, eller om jag talar af mig sjelf.

18. Hvilken som talar af sig sjelf, han söker sin egen pris; men den som söker hans pris, som honom hafwer sändt, han är sannfärdig, och orättfärdighet är icke i honom.

1 ärg. *1880* Afstonsj.: Ebr. 3: 1—8.

Derföre, I helige bröder, som delaktige ären uti den himmelska kallelsen, akter på Apostelen, och öfwerste Presten, den wi bekänne, Kristus Jesus.

2. Hvilken trogen är honom, som honom gjort hafwer, såsom ock Moses, i allt hans hus.

3. Så mycket större ära wärd än Moses, som han hafwer större ära, som huset byggde, än sjelfwa huset.

4. Ty hwart och ett hus bygges af någon; men Gud är den, som allting gjort hafwer.

5. Och Moses war trogen i allt hans hus, såsom en tjenare, de ting till vittnesbörd, som framdeles hyppas skulle.

6. Men Kristus såsom en Son i sitt hus, hwilket hus wi äre, om wi annars förtröstningen och hoppets berömmelse intill ändan fast behålle.

7. Derföre, såsom den Helige Ande säger: I dag, om I sän' höra hans röst,

8. Så förhärder icke edra hjertan.

2 ärg. *1880* Hög m.: Högm.: Matt, 12: 46—50.

Wid Jesus ännu talade till folket, si, hans moder och bröder stodo utanföre, och wille tala med honom.

47. Då sade en till honom: Si, din moder och dine bröder stå ute, och wilja tala med dig.

48. Då svarade han, och sade till den som honom bådade: Hvilken är min moder, och hwilka äro mina bröder?

49. Och räckte ut handen åt sina Lärjungar, och sade: Si, min moder och mine bröder.

50. Ty hwar och en som gör min Faders wilja, som är i himmelen, han är min broder, och syster, och moder.

2 årg. Aftonf.: Ebr. 2: 11—16.

Efter den som helgar, och de som helgade warda, äro alla af en; derföre skämmas han och icke falla dem bröder,

12. Sägande: Jag vill förkunna ditt namn för mina bröder, och midt i församlingen prisa dig.

13. Och åter: Jag vill sätta min tröst till honom. Och åter: Si, jag och barnen, som Gud mig gifwit hafwer.

14. Efter barnen hafwa kött och blod, är och han deß delaktig worden, på det han skulle genom döden nederlägga honom, som döden i wäld hade, det är djefwulen;

15. Och göra dem fria, som i allt sitt lefwerne, genom dödens räddhåga, måste trälar wara.

16. Ty han tager ingenstädes på sig Änglarna, utan Abrahams fäd tager han på sig.

Bön. Herre Gud, himmelske Fader! Du som genom din nåd och wälsignelse mig barn och folk gifwit hafwer: jag beder dig, gif mig ett sådant hjerta, att jag sjelf med goda exempel dem föregår och hwarken med ord eller gerningar förargar, utan att jag må sliteligen hålla dem till kyrka och Guds ord. Men gif och dem din Helige Ande, att sådan fäd må bära god frukt, att de till ditt lof och ära, andra till nytta och förbättring, och ingen till förgärlse lefwa må. Amen.

2 Söndagen efter Trettandedagen.

Coll. O allsmåttige, ewige Gud! Du som både himmel och jord regerar: wi bedje dig, att du wille nådeligen höra ditt folks bön och gifwa oss din frid i våra dagar, genom din Son, Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

Episteln: Rom. 12: 6—16.

Näre bröder! Wi hafwa åtskilliga gåfwor, efter den nåd som oss gifwen är. Hafwer någon profetian, så ware hon ens med tron,

7. Hafwer någon ett embete, så akte han derpå; lärar någon, så akte han på läran.

8. Förmanar någon, så akte han på förmaningen; gifwer någon, så gifwe uti enfaldighet; regerar någon, så regere med omsorg; gör någon barmhertighet, så göre det med fröjd.

9. Kärleken ware utan skrymtan; hater det onda, blifwande wid det godt är.

10. Warer hwar med annan wänlige, uti broderlig kärlek; den ene förekomme den andre med inbördes heder.

11. Warer icke tröge uti det I hafwen för händer; warer brinnande i Andan; stöder eder efter tiden.

12. Warer glade i hoppet, tålige i bedröfwelsen; håller på bedja.

13. Deler edert till de heligas nödorst; herbergerer gerna.

14. Taler wäl om dem som gå efter edert argaste; taler wäl, och önsker dem icke öndt.

15. Glädjens med dem som glade äro, och gråter med dem som gråta;

16. Ens till sinnes med hwarannan. Håller icke mycket af eder sjelfwa, utan håller eder lika med dem som ringa äro.

Evangelium: Joh. 2: 1—11.

I den tiden wardt ett bröllop i Cana i Galileen; och Jesu moder war der.

2. Wardt och beflikes Jesus bjuden och hans lärjungar till bröllopet.

3. Och då winet begynte fattas, sade Jesu moder till honom: De hafwa intet win.

4. Då sade Jesus till henne: Qwinna, hwad hafwer jag med dig? Min tid är ännu icke kommen.

5. Då sade hans moder till tjenarena: Hwad han säger eder, det görer.

6. Så woro der sex stenkrufor, som satte woro efter sättet wid Judarnes rening, hållande hwardera tu eller tre mått.

7. Då sade Jesus till dem: Uppfyller kruforna med watten; och de fyllde dem öfwerfulla.

8. Och han sade till dem: Häller nu uti, och bärer till köksmästaren; och de buro.

9. När då köksmästaren smakade winet, som watten warit hade, och icke wiste hwadan det kommet war; men tjenarne, som watten öft hade, wiste det, kallade han brudgummen,

10. Och sade till honom: Hwar man sätter först fram det goda winet, och när de äro wordne druckne, då det som sämre är. Du hafwer gömt det goda winet allt härtill.

11. Detta war det första tecknet, som Jesus gjorde i Cana i Galileen, och uppenbarade sin härlighet; och hans Lärjungar trodde på honom.

1 årg. Högm.: Joh. 4: 5—26.

Och när Jesus kom till en stad i Samarien, som kallas Sichar, wid en holstad, som Jakob gaf sin son Josef;
6. Och der war Jakobs brunn. Och efter det Jesus war trött af wägen, satte han sig så ned wid brunnen; och det war wid siette timman.

7. Då kom en qwinna af Samarien, till att hemta watten. Sade Jesus till henne: Gif mig dricka;

8. Th hans lärjungar woro gångne in i staden, till att köpa mat.

9. Då sade den Samaritiska qwinnan till honom: Huru bedes du, som är en Jude, dricka af mig, som är en Samaritisk qwinna? Th Judarna hafwa ingen handel med de Samariter.

10. Jesus swarade, och sade till henne: Förstode du Guds gåfwa, och ho den är, som säger till dig: gif mig dricka; då beddes du af honom, och han gåfwe dig lefwande watten.

11. Sade qwinnan till honom: Herre, icke hafwer du det du kan taga det med, och brunnen är djup; hwadan hafwer du då lefwande watten?

12. Månn' du wara mer än vår fader Jakob, som gaf oss brunnen, och drack af honom med sina barn och sin boskap?

13. Då swarade Jesus, och sade till henne: Swar och en, som dricker af detta watten, han warder törstig igen;

14. Men hwilken som dricker af det watten, som jag honom gifwer, han skall icke törsta till ewig tid; utan det watten, som jag honom gifwer, skall blifwa i honom en källa med springande watten i ewinnerligt lif.

15. Då sade qwinnan till honom: Herre, gif mig det watten, att jag icke törstar, eller behöfwer komma hit efter watten.

16. Sade Jesus till henne: Gåck, kalla din man, och kom hit.

17. Swarade qwinnan, och sade: Jag hafwer ingen man. Sade Jesus till henne: Du sade rätt, jag hafwer ingen man;

18. Ty du hafwer haft fem män, och den du nu hafwer, är icke din man; det sade du sant.

19. Då sade qwinnan till honom: Herre, jag ser, att du är en Profet.

20. Våra fäder hafwa tillbedit på detta berget; och I sägen, att i Jerusaleem är det rum, der man tillbedja skall.

21. Jesus sade till henne: Qwinna, tro mig, den tid kommer, att hwarken på detta berget, eller i Jerusaleem, skolen I tillbedja Fadren.

22. I weten icke, hwad I tillbedjen; men wi wete hwad wi tillbedje; ty saligheten är af Judarne.

23. Men den tid kommer, och är nu allaredan, att rätte tillbedjare skola tillbedja Fadren i andan och sanningen; ty Fadren will och sådana hafwa, som honom tillbedja skola.

24. Gud är en Ande; och de honom tillbedja, skola tillbedja honom i andan och sanningen.

25. Då sade qwinnan till honom: Jag wet, att Messias skall komma, som kallas Kristus; när han kommer, warder han öf all ting underwisande.

26. Sade Jesus till henne: Jag är densamme, som talar med dig.

1 ärg.

Afsonf.: Ef. 2: 10—16.

Wi äre Guds werk, skapade i Kristus Jesus till goda gerningar, till hwilka Gud öf tilljörone beredt hafwer, att wi uti dem wandra skole.

11. Dersöre, tänker derpå, att I som fordom estet köttet hafwen varit hedningar, och worden kallade förhud af dem som kallas omskärelse efter köttet, den med handen sker;

12. Att I på den tid woren utan Kristus, främmande och utan Israels borgareskap, och främmande ifrån löftets testamente, intet hopp hafwande, och woren utan Gud i werlden.

13. Men nu, I som i Kristus Jesus ären, och fordom fjerran woren, ären nu när wordne, genom Kristi blod.

14. Ty han är vår frid, den af båda hafwer gjort ett; och hafwer nederbrutit medelbalken, i det han genom sitt kött borttog owänskapen;

15. Nemligen lagen, som i budorden stod, på det han skulle af twenne skapa en ny människa i sig själf, och frid göra;

16. Och att han skulle försona dem båda med Gud uti en kropp, genom korset; och hafwer dödat owänskapen genom sig själf.

2 ärg.

Högm.: Luk. 19: 1—10.

Och Jesus drog in, och gick genom Jericho.

2. Och si, der war en man, benämnd Zacheus, han war en öfwerste för de Publiskaner, och war rik.

3. Och sökte efter, att han skulle få se Jesum, ho han war; men han kom icke des wid, för folkets skull; th han war liten till wärten.

4. Så lopp han fram före och steg upp uti ett mulbärs-träd, på det han skulle få se honom; th han skulle gå der fram.

5. Och när Jesus kom till den platsen, såg han upp och fick se honom, och sade till honom: Zacheus, stig snarligen ned; th i dag måste jag gästa i ditt hus.

6. Han steg snarligen ned, och undfick honom gladeligen.

7. Och när de det sågo, knorrade de alla, att han ingången war till att gästa när en syndare.

8. Men Zacheus steg fram, och sade till Herren: Si, Herre, hälften af mina egodelar gifwer jag de fattiga; och om jag hafwer någon bedragit, det gifwer jag fyradubbelt igen.

9. Då sade Jesus till honom: I dag är detta huset salighet wedersfaren, efter han är oc Abrahams son.

10. Th människones Son är kommen till att uppsöka och frälssa det som förtappadt war.

2 ärg.

Aftonsf.: 1 Cor. 1: 26—31.

Näre bröder, ser på eder kallelse; icke många kottsligen wise, icke många mäktige, icke många ädlingar äro kallade.

27. Men det, som gallet war för werlden, hafwer Gud utwalt, på det han skulle göra de wise till skam; och det swagt war för werlden, hafwer Gud utwalt, på det han skulle göra det till skam, som starkt är.

28. Och det, som war oädelt och föraktadt för werlden, hafwer Gud utwalt, och det intet är, på det han skulle göra det till intet, som något är.

29. På det intet kött skall kunna berömma sig för honom.

30. Af hwilken I och ären i Kristus Jesus, den oß af Gud är gjord till wisdom, och till rättfärdighet, och till helgelse, och till förlofning.

31. På det, som skrifwet står: Den som berömmar sig, han berömmar sig i Herranom.

Bön. Jag tackar dig, Herre Gud, himmelske Fader, att du hafwer gifwit mig din nåd och låtit mig komma i den heliga ättenskapstädgan, och dermed bewarat mig ifrån synd. Jag beder dig: gif din heliga Ande, som mig deruti styr och regerar, att jag må wäl förlikas med min äkta mafa, ingen orsak gifwa till osämja och wrede, utan föra ett wänligt och gudligt lefwerne, på det, om wi än icke kunna wara utan frestelse, att wi då alltid måge förnimma din nådiga hjälp och wälsignelse, uppföda våra barn efter din wilja, lefwa i all gudlighet med hwarandra, och på ändalykten, genom din Son, Jesum Kristum, få en ewig salighet. Amen.

3 Söndagen efter Trettondedagen.

Coll. O allsmäktige, ewige Gud, se mildeligen till vår ströplighet, och bestärma oß med din kraftiga högra hand, genom Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

Episteln: Rom. 12:16—21.

Aäre bröder! Håller eder icke sjelfwe för kloke.

17. Görer ingen ondt för ondt; winnlägger eder om det som ärligt är inför hwar man.

18. Om möjligt är, så mycket som till eder står, så hafwer frid med alla menniskor.

19. Hämnens icke eder sjelfwe, käre wänner, utan låter Guds wrede hafwa rum; ty det är skrifwet: Min är hämden; jag skall wedergälla det, säger Herren.

20. Om nu din owän hungrar, så gif honom mat; törstar han, så gif honom dricka; när du det gör, så församlar du glöddande kol på hans hufwud.

21. Låt dig icke öfwerwunnen warda af det onda, utan öfwerwinn det onda med det goda.

Evangelium: Matt. 8:1—13.

I den tiden, när Jesus gick ned af berget, följde honom mycket folk.

2. Och si, der kom en spetälsk man, och tillbad honom, och sade: Herre, will du, så kan du göra mig ren.

3. Då räckte Jesus ut sin hand, och tog på honom, sägande: Jag vill, war ren; och straxt wardt han ren af sin spetälska.

4. Och Jesus sade till honom: Se till, att du säger det för ingen, utan gåck bort, och låt Presten se dig, och offra den gåsma, som Mojes budit hafwer, till ett vittnesbörd öfwer dem.

5. Men när Jesus gick in uti Capernaum, kom en Höfwidzman till honom, och bad honom,

6. Sägande: Herre, min tjenare ligger hemma borttagen och hafwer stor wedermöda.

7. Då sade Jesus till honom: Jag vill komma och bota honom.

8. Då svarade Höfwidzmannen, och sade: Herre, jag är icke wärdig, att du skall gå in under mitt tak, utan säg allenast ett ord, så blifwer min tjenare helbregda.

9. Ty jag är också en menniska under annan mans wäld, och hafwer frigs knektar under mig; och jag säger till den ena: gåck, och han går; och till den andra: kom, och han kommer; och till min dräng: gör det, och han gör så.

10. När Jesus detta hörde, förundrade han sig, och sade till dem, som honom följde: Sannerligen säger jag eder, jag hafwer icke funnit sådan tro i Israel.

11. Men jag säger eder, att många warda kommande af östan och westan, och skola sitta med Abraham, Isaac och Jakob i himmelriket.

12. Men riksens barn skola warda utkastade i det yttersta mörkret; der skall wara gråt och tandagnisplan.

13. Och Jesus sade till Höfwidzmannen: Gäck, och som du tror, så ske dig. Och i samma stund blef hans tjenare helbregda.

1 ärg. Högm.: Joh. 4: 27—42.

Och i det samma kommo hans Lärjungar, och undrade derpå, att han talade med qwinnan; dock sade ingen: hwad frågar du, eller hwad talar du med henne?

28. Då lät qwinnan stå sin fruka, och gick in i staden, och sade till folket:

29. Kommer och ser en man, som mig hafwer sagt allt det jag hafwer gjort. Måne han icke wara Kristus?

30. Då gingo de af staden, och kommo till honom.

31. Deremellan bådo Lärjungarne honom, sägande: Rabbi, ät.

32. Sade han till dem: Jag hafwer mat att äta der I intet af weten.

33. Då sade Lärjungarne emellan sig: Måne någon hafwer burit honom äta?

34. Sade Jesus till dem: Min mat är det, att jag gör hans wilja, som mig sändt hafwer, och fullbordar hans werk.

35. Sägen I icke, fyra månader äro ännu, och skördetimmerman kommer? Si, jag säger eder: Lyfter upp edra ögon, och beser marken; ty hon begynner hwitna till skörd.

36. Och den der uppsår, han tager lön, och församlar frukt till ewinnerligt lif, på det att både den som sår och den som uppsår skola tillsammans glädjas.

37. Ty här är det ordet sant, att en annan är den som sår, och en annan som uppsår.

38. Jag sände eder ut att uppsåra, det I hafwen intet arbetat; andre hafwa arbetat, och I ären ingångne i deras arbete.

39. Och många Samariter af den staden trodde på honom, för qwinnans tals skull, som vittnade, att han hade sagt henne allt det hon hade gjort.

40. När nu de Samariter kommo till honom, bådo de honom, att han wille blifwa när dem; och han blef der i två dagar.

41. Och mycket flere trodde för hans ords skull;

42. Och sade till qwinnan: Nu tro wi, icke för ditt tals skull; ty wi hafwe sjelfwe hört, och wete, att han är wist Kristus, werldens Frälsare.

1 ärg. *Alston's.*: Ebr. 11:1-22.

Men tron är en wiß förlåtelse på det som man hoppas, och intet twifla om det man icke ser.

2. Genom henne hafwa de gamle fått vittnesbörd.

3. Genom tron besinne wi, att werlden är fullbordad genom Guds ord, så att allt det man ser är wordet af intet.

4. Genom tron offrade Abel åt Gud större offer än Cain, med hwilket han fick vittnesbörd, att han war rättfärdig, då Gud gaf om hans gåswor vittnesbörd; och genom henne talar han ännu, ändock han död är.

5. Genom tron wardt Enoch borttagen, så att han icke skulle se döden, och fans intet, derföre att Gud borttog honom; ty förr än han borttagen war, hade han fått vittnesbörd, att han täcktes Gud.

6. Ty utan tron är omöjligt täckas Gud. Ty den till Gud komma will, han måste tro att Gud är, och att han lönar dem som söka honom.

7. Genom tron ärade Noach Gud, och beredde arken, till sitt hus' salighet, då han fick Guds befallning om de ting som icke syntes; genom hwilken (ark) han fördömde werlden, och wardt den rättfärdighets arfwinge, som af tron är.

8. Genom tron wardt Abraham lydig, då han kallad wardt till att utgå i det land, som han så skulle till arf; och for ut, och wiste icke hwart han komma skulle.

9. Genom tron war han en främling uti det landet honom lofwadt war, liksom uti ett främmande land, bodde uti tabernakel med Isaak och Jakob, som medarfwingar woro till samma löfte.

10. Ty han wäntade efter en stad, som grund hade, hwilken byggmästare och skapare är Gud.

11. Genom tron fick och Sara kraft till att aflla, och födde öfwer sin ålders tid; ty hon höll honom trofast, som det lofwat hade.

12. Derföre wordo och af en, som i den måtton död war, många födde, såsom stjernorna på himmelen, och som sanden är i hafstranden, den otalig är.

13. I tron äro dessa alle döde, och hafwa dock intet fått af löftet, utan sett det fjerran efter, och trott deruppå, och låtit sig nöja, bekännande sig wara gäster och främmande på jorden.

14. Ty de som sådant säga, gifwa tillkänna att de söka ett fädernesland.

15. Och om de hade det ment, der de utgångne woro, hade de wäl hast tid att wända tillbaka.

16. Men nu begära de ett bättre, det är det himmelska. Derföre skämmes icke Gud kallas deras Gud; ty han hafwer beredt dem en stad.

17. Genom tron offrade Abraham Isaak, när han försökt wardt; och offrade enda sonen, då han hade fått löftet;

18. Om hwilken sagdt war: Uti Isaak skall dig din säd kallad warda.

19. Och tänkte, att Gud kunde och wäl uppväcka ifrån de döda; deraf tog han och honom igen till en liknelse.

20. Genom tron wälsignade Isaak Jakob och Esau, om tillkommande ting.

21. Genom tron, då Jakob dödde, wälsignade han båda Josef's söner, och tillbad det öfwersta på hans spira.

22. Genom tron, då Josef dö skulle, talade han om Israels barns utgång, och gaf befallning om sina ben.

2 ärg. Högm.: Matt. 8: 14—17.

Och när Jesus kom i Petri hus, och såg, att hans swära låg och hade skälfvosot;

15. Då tog han på hennes hand, och skälfvosoten öfwer-
gaf henne, och hon stod upp och tjente dem.

16. Och när aftonen kom, hade de till honom många, som woro besatte; och han dref ut andarna med ord; och alla dem, som ondt hade, botade han;

17. På det fullbordas skulle det som sagdt war genom Esaias Profeten, som säger: Han hafwer tagit på sig vår skröplighet, och våra sjukdomar hafwer han burit.

2 ärg. Aftonsj.: 2 Cor. 1: 3—11.

Wälsignad ware Gud och vår Herras Jesu Kristi Fader, barmhertighetens Fader och all hugswalelses Gud;

4. Som öf hugswalar i all vår bedröfwelse, att wi och hugswala kunna dem, som i allahanda bedröfwelse äro, med den hugswalelse, der Gud öf med hugswalar.

5. Ty såsom Kristi lidande är mycket kommet öfwer öf; så kommer och mycken hugswalelse öfwer öf genom Kristus.

6. Men hwad wi hafwa bedröfwelse eller hugswalelse, så sker det eder till godo. Är det bedröfwelse, så sker det eder till hugswalelse och salighet; hwilken salighet är kraftig, om I liden taligen, i den måttan som wi lide; är det hugswalelse, så sker det ock eder till hugswalelse och salighet; är ock vårt hopp stadigt för eder;

7. Efter wi wete, att såsom I ären beläfftige i lidandet, så warden I ock beläfftige i hugswalelsen.

8. Ty wi wilja icke fördölja eder, käre bröder, wår bedröfwelse, som oß wedersfaren är uti Asien; ty wi woro för- tungade öfwer måttan och öfwer makten, så att wi ock twiflade om lifwet.

9. Och satte oß så före, att wi skulle wisserligen dö; det skedde fördeniskull, att wi ingen tröst skola sätta på oß sjelfwa, utan på Gud, som uppväcker de döda.

10. Hwilken oß af slikt död friat hafwer, och ännu dag- ligen friar; och hoppas på honom, att han skall oß ännu här- efter fria,

11. Genom edra böners hjälp för oß; på det att af många personer må ske mycken tack för oß, för den gåfwa, som oß gifwen är.

Bön. Herre Gud, himmelske Fader, som af synnerlig kärlek och barm- hertighet hafwer gifwit oß din Son, låtande honom blifwa menniska och för wår skull dö på korset: gif din Helige Ande uti våra hjertan, att wi må sätta all vår förhoppning på honom, och fast tro genom honom våra syn- ders förlåtelse och ett ewigt lif, liksom denne Höfwidsmannen här trodde honom kunna hjälpa sin juse tjenare, med ett ord. Efter wi hafwe hans ord: hwilken som tror på mig, han skall icke se döden till ewig tid; gif du, käre himmelske Fader, att wi det med en fast tro på vårt yttersta fatta och derwid blifwa måge. Amen.

4 Söndagen efter Trettondedagen.

Coll. O Herre Gud, himmelske Fader! Du som wet, att wi uti så mycken stor farlighet icke kunne, för menskelig swaghets skull, bestående blifwa: förlåna oß kraft både till lif och själ, att wi allt det, som oß för våra synders skull qwärljer och anfattar, måge med din hjälp öfwerwinna, genom din Son, Jesum Kristum, wår Herre. Amen.

1. 1919. Episteln: Rom. 13: 8—10.

Aäre bröder, warer ingen något skyldige, utan att I älskens inbördes; ty den som älskar den andra, han hafwer fullbordat lagen.

9. Ty det som sagdt är: Du skall icke göra hor; du skall icke dräpa; du skall icke stjäla; du skall icke bära falskt vittne; du skall icke begära; och annat sådant bud, det inneslutes i detta ordet: du skall älska din nästa som dig sjelf.

10. Kärleken gör sin nästa intet ondt. Så är nu kärleken lagens fullbordan.

Evangelium: Matt. 8: 23—27.

Och Jesus steg i skeppet, och hans Lärjungar följde honom. 24. Och si, en stor storm wärte upp på hafwet, så att wägen slog öfwer skeppet; och han sof.

25. Då gingo Lärjungarne till, och wäckte honom upp, sägande: Herre, fräls oss; wi förgås.

26. Då sade han till dem: I flentrogne, hwi rådens I? Och stod upp, och näpste wädret och hafwet; och det wardt stilla lugnt.

27. Men menniskorna förundrade sig, och sade: Hvad är denne för en, att wädret och hafwet äro honom lydige?

1 ärg. Sögm.; Matt. 21: 18—22.

Om morgonen, när Jesus gick in i staden igen, hungrade honom.

19. Och han fick se ett fikonaträd wid wägen, och gick dertill, och fann intet deruppå, utan allenast löf; och sade till det: Wäre aldrig härefter frukt på dig. Och fikonaträdet blef straxt torrt.

20. Och när Lärjungarne sågo det, förundrade de sig, och sade: Huru är det fikonaträdet så snart torkadt?

21. Då swarade Jesus, och sade till dem: Sannerligen säger jag eder: Om I hafwen tron, och twiflen intet, så warden I icke allenast görande sådant, som med fikonaträdet skedde; utan jemwäl, om I sägen till detta berget: Häf dig upp, och kasta dig i hafwet, så skall det ske.

22. Och allt det I bedjen i bönen, troende, det skolen I få.

1 ärg. *Genom tron* Afstonsf.: Ebr. 11: 23—12: 4.

Genom tron wardt Moses fördold i tre månader af sina föräldrar, då han född war, derföre att de sågo, att han war ett dägeligt barn, och fruktade intet Konungens bud.

24. Genom tron, då Moses war stor worden, nekade han sig wara Pharao's dotterfön;

25. Och wille mycket heldre lida bedröfwelse med Guds folk, än till en tid hafwa lust i synden;

26. Och höll Kristi försmädelse för större rikedom, än de håfwor uti Egypten; th han såg efter lönen.

27. Genom tron öfwer gaf han Egypten, intet fruktande Konungens wrede; th han höll sig wid den han icke såg, såsom han honom sett hade.

28. Genom tron höll han Påsta, och blods utgjutelse; på det han, som drap allt det förstödt war, skulle intet komma wid dem.

29. Genom tron gingo de genom det Röda Hafwet, såsom på torra landet; hwilket de Egyptier och försökte, och drucknade.

30. Genom tron föllo murarne i Jericho, då man i sju dagar omkring gått hade.

31. Genom tron förgicks icke den sköta Rahab med de otrogna, då hon de spejare annammat hade med frid.

32. Och hwad skall jag mer säga? Tiden worde mig för kort, när jag förtälja skulle om Gideon, om Barak, och Simson, och Jephtha, och David, och Samuel, och Profeterna;

33. Hwilka genom tron hafwa wunnit Konungarike, gjort rättfärdighet, fått löfte, igenstoppat lejons mun;

34. Eldskraft utsläkt, swärdsegg undkommit, äro kraf-tige wordne af swagheten, äro starke wordne i striden; hafwa nederlagt främmande härar.

35. Dwinnorna hafwa igenfått sina döda utaf uppståndelsen; somliga wordo sönderslagne, och hafwa ingen förlossning welat annamma, på det de skulle få uppståndelsen, som bättre är.

36. Somliga hafwa lidit spott och hudflängning, och dertill bojor och fängelse;

37. Wordo stenade, sönderhuggne, genomstungne, döde för swärd; hafwa gått i färsfinn och getsfinn, fattige, trängde, bedröfwade;

38. Hwilka werlden icke wärdig war; och hafwa gått elände i öfnar, och i berg, och i skrefswor, och i jordfulor.

39. Alla dessa hafwa genom tron fått vittnesbörd, och hafwa dock icke fått löftet.

40. Derföre att Gud hade förefett om oss något det bättre war, att de icke utan oss skulle fullkomnade warda.

Kap. 12: 1. Efter wi nu hafwe om oss en så stor hop med vittnen, låt oss afslägga synden, som alltid låder wid oss och gör oss tröga; och låt oss med tålmod löpa i den kamp, som oss förelagd är;

2. Och se på Jesus, som tron begynt och fullkomnat hafwer; hwilken, då han måtte haft glädje, led korset, och åktade intet smäleken; och är sittande på högra handen, på Guds stol.

3. Tänker på honom, som af syndare sådan genfägelse led emot sig; att I icke tröttens i edert sinne, gifwande eder utöfwer.

4. Ty I hafwen icke ännu allt intill blods emotstånd, kämpande mot synden.

2 årg. Högm.: Matt. 14: 22—36.

Och straxt dref Jesus sina Lärjungar, att de skulle stiga i skeppet, och fara framför utöfwer, så länge han skilde folket ifrån sig.

23. Och när han hade skiljt folket ifrån sig, gick han upp på ett berg allena, till att bedja; och när aftenen kom, war han der allena.

24. Men skeppet war då allaredan midt på hafwet, och led plats i wågen; förth wädet war emot.

25. Men i den fjerdte wäkten om natten kom Jesus till dem, gångande på hafwet.

26. Och när Lärjungarne sågo honom gå på hafwet, wordo de förfärade, och sade: det är ett spöke; och ropade af räddhåga.

27. Men Jesus talade dem straxt till, och sade: Warer wid ett godt mod; det är jag, warer icke förfärade.

28. Då svarade honom Petrus, och sade: Herre, är det du, så bjud mig komma till dig uppå wattenet.

29. Då sad han: Kom. När Petrus då steg utaf skeppet, begynte han gå på wattenet, att han skulle komma till Jesus.

30. Men när han såg, att wädet war starkt, wardt han förfärad; och som han begynte sjunka, ropade han, och sade: Herre, hjelp mig.

31. Och straxt räckte Jesus ut handen, och fattade uti honom, och sade till honom: O du klenetrogne, hwi twiflade du?

32. Och när de woro inkomne i skeppet, stillade wädet sig.

33. Men de, som woro i skeppet, gingo fram, och tillbådo honom, och sade: Wisserligen är du Guds Son.

34. Och när de woro öfwerfarne, kommo de uti det landet Genesaret.

35. Och när folket der sammastädes förnummo honom, sände de bud i hela landet deromkring, och hade alla sjuka till honom;

36. Och bådo honom, att de måtte allenast taga på hans klädafäll; och de som togo deruppå, blefwo alla helbregda.

2 ärg. Afstonsj.: 2 Tim. 1: 7—10.

Gud hafwer icke gifwit oss räddhågans anda, utan kraftens och kärleken och tuktighetens.

8. Derföre skäm dig icke wid vår Herres wittnesbörd, icke heller wid mig, som är hans fånge, utan war delattig uti Evangelii bedröfwelse, efter Guds kraft;

9. Den oss frälsat hafwer och kallat med en helig kallelse, icke efter våra gerningar, utan efter sitt uppsåt och nåd, den oss gifwen är i Kristo Jesu för ewig tid.

10. Men nu är hon uppenbar worden genom vår Frälsares Jesu Kristi uppenbarelse, den der döden borttagit hafwer, och lifwet och ett oförgängligt wäsende framburit i ljuset, genom Evangelium.

Bön. Herre Gud, himmelske Fader! Du som af ditt faderliga och goda råd håller oss dina barn här på jorden under korset och later komma öfwer oss motgångs owäder till att underkufwa ihnden och öfwa oss i tron, hoppet och bönen: wi bedje dig, att du wille förbarma dig öfwer oss och höra vår bön i all ansättning och skaffa oss din nådiga hjelp, på det wi måge

fänna din nåd och faderliga bistånd och lofwa och prisa dig med dina helgon i ewighet. Du, som är en ewig och allsmäktig Gud, med din Son och den Helige Ande. Amen.

5 Söndagen efter Trettondedagen.

Coll. O Herre Gud, bewara ditt folk genom din stadiga mildhet, att de, som allena hålla sig till det himmelska hoppet, mage alltid af dig beskärmade warda, genom din Son, Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

Episteln: Coloss. 3: 12—17.

Så kläder eder nu, käre bröder, såsom Guds utkorade, helgon och älsklige, uti hjertans barmhertighet, wänlighet, ödmjukhet, saktmodighet, långmodighet;

13. Och undsen med hwarandra och förlåter hwarandra, om någon hafwer något klagomål emot den andra; såsom och Kristus eder förlåtit hafwer, så görer och I.

14. Men öfwer allt detta ifläder eder kärleken, hwilken är fullkomlighetens band.

15. Och Guds frid regere i edra hjertan, till hwilken I och kallade ären uti en lekamen; och warer tacksamme.

16. Låter Kristi ord rikeligen bo uti eder med all wisdom. Lärer och förmaner eder inbördes med psalmer och lofsånger och andeliga wisor i nåden, och sjunger Herran uti edert hjerta.

17. Och allt det I gören med ord eller gerning, det görer allt i Herrans Jesu namn, och tackar Gud och Fadren genom honom.

Evangelium: Matt. 13: 24—30.

Den tiden sade Jesus till sina Lärjungar denna liknelse: Himmelriket är likt en menniska, som sådde god säd i sin åker;

25. Men då folket sof, kom hans owän och sådde ogräs midt ibland hwetet, och gick sin väg.

26. Då nu säden växte och bar frukt, syntes och ogräset.

27. Då gingo husbondens tjenare fram, och sade till honom: Herre, sådde du icke god säd i din åker; hwadan hafwer han då ogräs?

28. Då sade han till dem: Det hafwer owännen gjort. Sade tjenarne till honom: Will du, att wi gå och hämta det bort?

29. Då sade han: Nej, på det att när I upprycken ogräset, I icke skolen och dermed upprycka hwetet.

30. Väter båda wäga intill skördetiden; och i skördetiden will jag säga till skördemännen: Hemter först ogräset samman och binder det i knippor, till att uppbrännas; men hwetet församlas i min lada.

1 ärg. Högm.: Matt. 13: 34—43.

Detta allt talade Jesus i liknelser till folket, och utan liknelse talade han intet till dem;

35. Att det skulle fullkomnas, som sagdt war genom Profeten, som sade: Jag skall öppna min mun i liknelse, och skall uttala det hemligt warit hafwer ifrån werldens begynnelse.

36. Då skilde Jesus folket ifrån sig, och kom hem. Och hans Lärjungar stego fram till honom, och sade: Utthyd oss denna liknelsen om åkrens ogräs.

37. Då svarade han, och sade till dem: Menniskones Son är den, som den goda säden sår.

38. Åkren är werlden; den goda säden är rikets barn; ogräset är den ondes barn.

39. Owännen, som sådde, är djefwulen; skördetiden är werldens ände; skördemännen äro Änglarne.

40. Såsom nu ogräset hemtas samman, och brännes upp med eld, så skall det ske på denna werldens ända.

41. Menniskones Son skall jända sina Änglar, och de skola församla all förargelse utaf hans rike, och dem som illa göra.

42. Och skola kasta dem uti en brinnande ugn, der skall wara gråt och tandagnisplan.

43. Då skola de rättfärdiga skina såsom solen i deras Faders rike. Hwilken öron hafwer till att höra, han höre.

1 ärg. Aftons.: 1 Cor. 1: 9—18.

Gud är trofast, genom hwilken I kallade ären till hans Söns Jesu Kristi, vår Herres delaktighet.

10. Men, käre bröder, jag förmanar eder, wid vår Herres Jesu Kristi namn, att I talen alle ett, och att ibland eder ingen twedragt är, utan att I ären fullbordade uti ett sinne och en mening.

11. Ty mig är förekommet, mine bröder, om eder, med dem som tjena Ehloe, att ibland eder äro trätör.

12. Men jag säger, som hwar och en af eder säger: Jag är Paulist, jag är Apollist, jag är Cephist, och jag är Kristist.

13. Männe Kristus wara söndrad? Männe Paulus wara korsfäst för eder? Eller ären I döpte i Pauli namn?

14. Jag tackar Gud, att jag ingen af eder döpt hafwer, utan Crispus och Gajus;

15. Att ingen kan säga, att jag hafwer i mitt namn döpt.

16. Desslikes döpte jag Stefani hushåll; sedan wet jag icke, om jag någon annan döpt hafwer.

17. Ty Kristus hafwer icke sändt mig till att döpa, utan till att förkunna Evangelium; icke med kloft tal, på det Kristi kors icke skulle om intet warda.

18. Ty det talet om korset är en galenskap, dem som förtappas; men oss, som salige warda, är det en Guds kraft.

2 ärg. Högm.: Märk. 4: 26—29.

Och Jesus sade: Så är Guds rike, som en man kastar en säd i jorden;

27. Och sofwer och står upp, natt och dag; och säden går upp och växer, så att han intet deraf wet.

28. Ty jorden bär utaf sig sjelf först brodd, sedan ag, sedan fullbordadt hwete i ären.

29. När nu frukten mogen är, straxt brukar han lian; ty skördetiden är för handen.

2 ärg.

Afsonj.: Ef. 4: 14—16.

Wi skola icke mer wara barn, och låta oss bewesa och omföras af allahanda lärdoms wäder, genom menniskors skalkhet och illfundighet, med hwilka de falla till, att de måga bedraga oss.

15. Men waren rättfärdige i kärleken och växer till i alla stycken i honom, som hufwudet är, Kristus;

16. Af hwilken hela kroppen tillhopafogas, och en lem hänger intill den andra genom alla ledamöterna, der den ene tjänar den andra, efter det werk som hwar lem hafwer i sitt mått, och gör att kroppen växer sig sjelf till förbättring, genom kärleken.

Bön. Vi tade dig, Herre Gud, himmelske Fader, att du den goda säden, ditt heliga Ord, i vårt hjerta sått hafwer, och bedja dig, att du wille genom din Helige Anda göra den samma säden i oss lefwande och fruktbar och bewara oss för den onda fienden, att han icke får något ogräs deribland. Bewara oss för säkerhet och håll oss i din fruktan och hjälp oss i allahanda frestelse, till deß wi fullkomligt salige warda. Amen.

Söndagen Septuagesima.

Coll. Hör, milde Herre, ditt folks bön, att wi, som med rätta för våra synder warda straffade, må ditt namn till ära nådeligen förlossade warda, genom din Son, Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

Episteln: 1 Cor. 9: 24—10: 5.

Näre bröder, weten I icke, att de, som löpa på wädjobanan, alle löpa de; men en får lönen? Löper så, att I fån den.

25. Ty hwar och en som kämpar, han hafwer återhåll i allting; de derföre, att de skola få en förgänglig krona, men wi en oförgänglig.

26. Men jag löper icke, såsom till något owißt; så kämpar jag icke, såsom den som hugger i wädret;

27. Utan jag späker min sekamen och underkufwar honom, på det jag icke predikar andra och warder sjelf straffbar.

Kap. 10: 1. Näre bröder, jag will icke dölja för eder, att våra fäder woro alle under skyn, alle gingo de genom hafwet;

2. Och alle wordo de under Mose döpte, i skyn och i hafwet;

3. Och hafwa alle enahanda andelig mat ätit;

4. Och alle enahanda andelig dryck druckit; ty de drucko af den andeliga klippan, som dem medföljde; hwilken klippa war Kristus.

5. Men många af dem woro icke Gud behaglige; ty de wordo nederslagne i öfnen.

Evangelium: Matt. 20: 1—16.

S den tiden sade Jesus till sina Lärjungar denna liknelsen: Himmelfiket är likt en husbonde, som gick ut bittida om morgonen, till att lega sig arbetare i sin wingård;

2. Och när han hade warit öfwerens med arbetarne om en wiß dagspenning, sände han dem i sin wingård.

3. Sedan gick han ut wid tredje stunden, och såg några andra stå fåsänga på torget;

4. Och sade till dem: Går och I uti min wingård, och hwad skälighet är will jag gifwa eder;

5. Och de gingo. Och åter gick han ut wid sjette och nionde stunden, och gjorde sammaledes.

6. Men wid elfte stunden gick han ut och fann några andra stående fåsänge, och sade till dem: Hwi stån I här hela dagen fåsänge?

7. De sade till honom: Ty ingen hafwer lagt oss. Då sade han till dem: Går och I uti min wingård, och hwad skälighet är skolen I få.

8. När astonen kom, sade wingårdsherren till sin skaffare: Kalla fram arbetarena och gif dem deras lön, beghynnande på de sista, intill de första.

9. Och när de kommo fram, som wid elfte stunden komne woro, fick hwardera dagspenningen.

10. Men när de förste kommo, mente de, att de skulle fått mer; och fingo och hwardera dagspenningen.

11. Och när de så fingo, knorrade de emot husbonden;

12. Och sade: Dessse siste hafwa arbetat en timme, och du gjorde dem lika med oss, som hafwa burit dagens tunga och hetta.

13. Då swarade han en af dem, och sade: Min wän, jag gör dig ingen orätt. War du icke öfwerens med mig om en wiß dagspenning?

14. Tag det dig tillhör, och gaß din wäg; men jag will gifwa denne siste så mycket som dig.

15. Eller må jag icke göra uti min ting hwad jag will? Ser du fördensfull illa ut, att jag så god är?

16. Alltså warda de ytterste de främste, och de främste de ytterste; ty många äro kallade, men få äro utwalde.

1 ärg. Högm.: Matt. 19: 27—30.

Då svarade Petrus, och sade till Jesum: Si, wi hafwe öfwergifwit allting, och följt dig; hwad skole wi få derföre?

28. Då sade Jesus till dem: Sannerligen säger jag eder, att I, som mig hafwen efterföljt, i den nya födelsen, när menniskones Son warder sittande på sitt majestäts säte, då skolen och I sitta på tolf säten, dömande de tolf Israels släkter.

29. Och hwar och en, som öfwergifwer hus, eller bröder, eller hustrar, eller fader, eller moder, eller hustru, eller barn, eller åkrar, för mitt namns skull, han skall få hundradefaldt, och ärfwa ewinnerligt lif.

30. Men många de främste blifwa de ytterste, och de ytterste de främste.

1 ärg. Aftons.: 1 Cor. 3: 7—23.

Så är nu han intet som plantar, icke heller han som wattnar, utan Gud som växten gifwer.

8. Men den som plantar, och den som wattnar, den ene är som den andre; men hwar och en skall få sin lön efter sitt arbete.

9. Ty wi äre Guds medhjelpare; I ären Guds åfverwerk, Guds byggning.

10. Jag, af Guds nåd, som mig gifwen är, hafwer lagt grundwalen, som en wis byggmästare, en annan bygger deruppå; men hwar och en se till, huru han bygger deruppå.

11. Ty en annan grund kan ingen lägga än den som lagd är, hwilken är Jesus Kristus.

12. Hwar nu någon bygger på denna grund guld, silfwer, ädla stenar, trä, hö, strå;

13. Så warder hvars och ens werk uppenbart; ty dagen skall göra klart, hwilken i elden uppenbar warder, och hurudant hvars och ens werk är, det skall elden bepröfwa.

14. Warder någons werk blifwande, som han deruppå byggt hafwer, så får han lön.

15. Men warder någons werk förbrändt, så warder han straffad; men han sjelf warder salig, dock såsom genom eld.

16. Weten I icke, att I ären Guds tempel, och att Guds Ande bor i eder?

17. Hvilken Guds tempel förderfwar, honom skall Gud förderfwa; ty Guds tempel är heligt, hwilket I ären.

18. Ingen bedrage sig sjelf. Hvilken ibland eder låter sig tycka att han är wis, han warde galen i denna werld, att han må warda wis.

19. Ty denna werldens wisshet är galenskap för Gud, efter som skrifwet är: Han griper de wisa uti deras klofhet;

20. Och åter: Herren wet de wises tankar, att de äro fåfänglige.

21. Så berömmen sig ingen af menniskor; allt är det edert:

22. Ware sig Paulus eller Apollos, ware sig Cephas eller werlden, ware sig lifwet eller döden, ware sig det nu är eller det komma skall; allt är det edert.

23. Men I ären Kristi, och Kristus är Guds.

2 ärg.

Högm.: Lut. 17: 7—10.

Jesús sade till sina Lärjungar: Hvilken af eder hafwer en tjänare, som går wid plogen, eller waftar boskap, då han kommer hem af marken, att han säger till honom: Gack straxt, och sitt till bords?

8. Utan säger han icke heldre till honom: Red till nattwarden, och uppsförta dig och tjena mig, medan jag äter och dricker; och sedan åt du och drick.

9. Männ' han tacka den samma tjänaren, att han gjorde som honom budet war? Nej, menar jag.

10. Sammalunda och I, när I hafwen gjort allt det som eder budet är, så säger: Wi äro onyttige tjänare; wi hafwe gjort det wi woro pligtige att göra.

2 ärg.

1 ärg.: 1 Tim. 2: 15. Aftons.: Phil. 3: 7—14.

Det mig en winning war, det hafwer jag räknat för skada, för Kristi skull.

8. Ja, jag räknar det allt för skada emot den öfverfwinneliga min Herres Kristi Jesu kunskap, för hwilkens skull jag allt hafwer för skada räknat, och håller det för träck, på det jag må winna Kristus;

9. Och warda funnen i honom, icke hafwande min rättfärdighet, som kommer af lagen, utan den som af Kristi tro kommer, nemligen den rättfärdighet, som af Gud kommer genom tron;

10. Till att känna honom och hans uppståndelses kraft, och hans pinas delaktighet, lik worden hans död;

11. Om jag och måtte komma emot honom i de dödas uppståndelse.

12. Icke att jag allaredan hafwer det fattat, eller allaredan fullkommen är; men jag far fast derefter, om jag det och fatta må, som jag och fattad är af Kristo Jesu.

13. Åäre bröder, jag kan icke säga, att jag ännu sjelf det fattat hafwer; men ett säger jag: jag förgäter det till rygga är och sträcker mig till det som frammantill är;

14. Sagande efter målet som föresatt är, till den lön som förhållles ofwanefter af Guds kallelse i Kristo Jesu.

Vön. O Herre Gud, himmelske Fader, som genom ditt heliga Ord hafwer oss kallat uti din wingård: wi bedje dig, gif din Helige Anda uti våra hjertan, att wi måge i den wingården troget arbeta och om ditt Ord och wilja oss beslita och sätta allt vårt hopp allena på din nåd, som du oss, genom din Son, Jesum Kristum, beredt hafwer, och så få en ewig salighet. Amen.

Söndagen Sexagesima.

Coll. O Gud, du som wäl ser, att wi på inga våra gerningar förtrösta kunne, förlåna oss nåd, att din Son, som är hedningarnes lärare, må också wara vår bestärmare ifrån allt det, som oss emottår, hwilken der lesver och regerar med dig och den Helige Anda, ifrån ewighet till ewighet. Amen.

Episteln: 2 Cor. 11: 19—31.

Åäre bröder! I fördragen gerna de fåwitjke, efter I ären sjelfwe wijs.

20. I fördragen, om någon gör eder till trälar, om någon eder uppäter, om någon eder ifrån tager, om någon förhafwer sig öfwer eder, om någon slår eder i ansigtet.

21. Det säger jag till min smålef, såsom wi more swage wordne. Swar nu någon uppå dristar (jag talar i fåwitjke), derpå dristar jag och.

22. De äro Ebreer, så är jag och; de äro Israeliter, jag och; de äro Abrahams säd, jag och.

23. De äro Kristi tjenare (jag talar i fåwitsko), jag är fast mer, jag hafwer mer arbetat, jag hafwer mer hugg fått, jag hafwer oftare warit fången, ofta warit i dödsnöd.

24. Af Judarne hafwer jag fem resor fått fyratio slag, ett mindre.

25. Tre resor hafwer jag warit stupad med ris, en resa stenad, tre resor hafwer jag warit i skeppsbrott, natt och dag hafwer jag warit i hafwets djup.

26. Jag har ofta färdats; jag hafwer warit i farlighet i floder, i farlighet ibland mördare, i farlighet ibland Judarne, i farlighet ibland hedningarne, i farlighet i städerna, i farlighet i öknen, i farlighet på hafwet, i farlighet ibland falska bröder;

27. I möda och arbete, i mycket wakande, i hunger och törst, i mycket fastande, i frost och nakenhet;

28. Förutan det som eljest påkommer, nemligen, att jag dagligen öfwerlupen warder och bär omsorg för alla församlingar.

29. Ho är swag, och jag warder icke swag? Ho förargas, och jag brinner icke?

30. Efter jag ju skall berömma mig, så will jag berömma mig af min swaghet.

31. Gud och vår Herres Jesu Kristi Fader, hwilken ware pris i ewighet, wet att jag icke ljuger.

Ewangelium: Luk. 8: 4—15.

I den tiden, då nu mycket folk kom tillhopa och utaf städerna kommo till Jesum, talade han genom liknelse:

5. En sädesman gick ut till att så sin säd, och wid han sådde, föll somt wid vägen och wardt förtrampadt, och foglarne under himmelen åto det.

6. Och somt föll på hälleberget, och då det uppgick, förortfades det; ty det hade ingen wätska.

7. Och somt föll ibland törne, och törnet gick med upp och förqwäfsde det.

8. Och somt föll i god jord, och det gick upp och gaf hundradesaldt frukt. Då han detta sade, ropade han: Den der hafwer öron till att höra, han höre.

9. Då frågade honom hans Lärjungar, hurudan denna liknelsen war.

10. Han sade till dem: Eder är gifwet att weta Guds rikes hemlighet; men de andra genom liknelse, på det att ändock de se, skola de likwäl icke se, och ändock de höra, skola de likwäl icke förstå.

11. Så är nu denna liknelsen: Säden är Guds Ord;

12. Men de som wid vägen, det äro de som höra; sedan kommer djefwulen och tager bort ordet utur deras hjertan, att de icke tro skola och blifwa frälske.

13. Men de som på hälleberget, det äro de som, när de höra, annamma de Ordet med glädje, och de hafwa inga rötter, de der tro till en tid, och då frestelsen påkommer, falla de derifrån.

14. Men det som föll ibland törnen äro de som höra, och gå bort och warda förqwasda af omsorger och risedomar och lifwets wällust, och bära ingen frukt.

15. Men det uti god jord, äro de som höra Ordet och behålla det uti gansta godt hjerta, och bära frukt i tålmod.

1 ärg. Högm.: Joh. 12: 35—43.

Då sade Jesus till folket: Nu är ljuset med eder till en kort tid; wandrer medan I hafwen ljuset, att mörkret begriper eder icke. Hwilken som wandrar i mörkret, han wet icke hwart han går.

36. Medan I hafwen ljuset, tror på ljuset, att I mågen blifwa ljusets barn. Detta sade Jesus, och gick bort och dolde sig för dem.

37. Och ändock han gjorde så många tecken för dem, likwäl trodde de intet på honom;

38. Att det talet skulle fullkomnas, som Esaias Profeten sagt hade: Herre, ho tror vår predikan; och hwem är Herrans arm uppenbarad?

39. Derföre kunde de icke tro; ty Esaias hafwer åter sagt:

40. Han hafwer förblindat deras ögon och förhärdat deras hjerta, att de icke skola se med ögonen och icke förstå med hjertat och omvända sig, att jag måtte hela dem.

41. Detta sade Esaias, när han såg hans härlighet, och talade om honom.

42. Dock likväl trodde och många af de öfwerste på honom; men de bekände det icke, för de Phariseers skull, att de icke skulle utkastas af Synagogan.

43. Ty de höllo mer af menniskors pris, än af Guds pris.

1 årg. Aftons.: 1 Cor. 1: 20—25.

Swar äro de floke? Swar äro de skriftlärde? Swar äro denna werldens wise? Hafwer icke Gud denna werldens wisshet gjort till galenskap?

21. Ty efter werlden icke kunde genom sin wisdom känna Gud i hans wisdom, så tänktes det Gud med dåraktig predikan frälssa dem som tro.

22. Efter det Judarne begära tecken, och Grekerna söka efter wisshet;

23. Men wi predika den korsfäste Kristus, Judarne en förargelse och Grekerna en galenskap.

24. Men dem samma, Judar och Greker, som kallade äro, predika wi Kristus, Guds krafft och Guds wisdom.

25. Ty Guds galenskap är wisare än menniskor, och Guds swaghet är starkare än menniskor.

2 årg.

Högm.: Matt. 9: 36—10: 1—16.

Och när Jesus såg folket, ömkade han sig öfwer dem, att de woro förlätne och förstingrade, som de får, som ingen herde hade.

37. Då sade han till sina Lärjungar: Säden är mycken, och arbetarena äro få.

38. Beder fördensfull sädens Herre, att han sänder arbetare i sin säd.

Kap. 10: 1. Och han kallade sina tolf Lärjungar till sig, och gaf dem makt öfwer de orena andar, att de skulle drifwa dem ut, och bota allahanda sjukdom och allahanda fränkhet.

2. Men dessa äro de tolf Apostlars namn: Den förste Simon, som kallas Petrus, och Andreas, hans broder; Jacobus, Zebedei son, och Johannes, hans broder;

3. Philippus och Bartholomeus; Thomas och Mattheus, som hade varit en Publisan; Jacobus, Alphei son, och Lebbeus, med det wedernamnet Thaddeus;

4. Simon af Cana, och Judas Ischarioth, den ock för-rådde honom.

5. Dessa tolf sände Jesus ut, och böd dem och sade: Går icke på hedningarnes väg, och går icke i de Samariters städer;

6. Utan går heldre till de borttappade får af Israels hus.

7. Men går och prediker och säger: Himmelriket är kommet hardt när.

8. Görer de sjuka helbregda, de spetälska rena, reser upp de döda, utdrifwer djeflar. I hafwen fått förgäfwes, så skolen I ock gifwa förgäfwes.

9. Hafwer icke guld, icke heller silfwer, icke heller penningar i edra pungar;

10. Och ingen wägsfräppo och icke två fjortlar, icke skor och ingen staf; ty arbetaren är wärd sin mat.

11. Men hwar I gån in uti en stad eller by, så besörjer om der någon inne är, som dess wärdig är, och blifwer der, till dess I dragen dädan.

12. Men när I gån in uti ett hus, så helser det.

13. Och är det så, att det huset wärdigt är, så kommer eder frid öfwer det; är det ock icke wärdigt, så kommer eder frid till eder igen.

14. Och der som ingen annammar eder, eller hörer edra ord, så går ut af det huset eller staden, och skudder stoftet utaf edra fötter.

15. Sannerligen säger jag eder: Sodome och Gomorre land warder drägligare på domedag än den staden.

16. Si, jag sänder eder såsom får ibland ulfwar; warer fördenfsull snälle såsom ormar och enfaldige såsom dufwor.

2 ärg.

Af tonf.: 2 Tim. 3: 10—4: 1—5.

Men du hafwer förnummit min lärdom, mitt sätt, mitt uppsåt, min tro, min långmodighet, min kärlek, mitt tålamod;

11. Mina förföljelser, mina bedröfwelser, som mig öfvergingo i Antiochien, Iconium, Lystra, hurudana förföljelser jag der led, och af allt hafwer Herren förlossat mig.

12. Och alle de der gudeligen wilja lefwa i Kristo Jesu, måste lida förföljelse.

13. Men med onda menniskor och bedragare warder det ju längre ju argare; de förföra, och warda förförde.

14. Men du, blif wid det du lärt hafwer, och det dig betrodt är, wetande af hwem du det lärt hafwer.

15. Och efter du af barndom hafwer kunnat den heliga Skrift, kan hon dig undervisa till salighet, genom tron på Kristum Jesum.

16. Ty all Skrift af Gud utgifwen är nyttig till lärdom, till straff, till bättring, till tuktan i rättfärdighet;

17. Att en Guds menniska skall warda fullbordad, till alla goda gerningar skicklig.

Rap. 4: 1. Så bethygar jag nu för Gud och Herren Jesum Kristum, den der döma skall lefwande och döda, i sin tillkommelse och i sitt rike;

2. Predika ordet, håll uppå i tid och i otid, straffa, truga, förmana, med all saktmodighet och lärdom.

3. Ty den tid skall komma, att de icke skola kunna lida helsosam lärdom, utan skola efter sina egna lustar samla sig lärare, efter dem kliar i örnen;

4. Och skola wända sina öron ifrån sanningen, och wända sig till fabler.

5. Men du, war waken i all ting, lid och umgäll, gör en evangelisk predikares werk, uträtta ditt embete redeligen.

Bön. Wi tacke dig, Herre Gud, himmelske Fader, att du ditt heliga Ord, genom din Son, Jesum Kristum, ibland oss fått hafwer, och bedje dig, att du wille, genom din Heliga Ande så bereda våra hjertan, att wi samma ditt Ord slitigt höre och i ett ganska godt hjerta behålle och bäre frukt i tålmod, och icke hälle fort i synden, utan med din hjälp henne undertrycka och i allehanda förföljelser och med din hjälp trösta måge. Amen.

Fästlags-Söndag.

Coll. O Herre, hör mildeligen våra böner, och förlossa oss af vårt syndaband och bewara oss för allt det oss emotstår, genom din Son, Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

Episteln: 1 Cor. 13: 1—13.

Näre bröder! Om jag talade med menniskors och Änglars tungor, och hade icke kärleken, så wore jag en ljudande malm eller en klingande bjellra.

2. Och om jag kunde profetera, och wiste all hemlighet och allt förstånd, och hade all tro, så att jag försatte berg, och hade icke kärleken, så wore jag intet.

3. Och om jag gäfwе alla mina egodelar de fattiga, och läte min lekamen brinna, och hade icke kärleken, så wore det mig icke nyttigt.

4. Kärleken är tålig och mild; kärleken afundas icke; kärleken skalkas icke; han uppbläses icke;

5. Han skickar sig icke ohöfligt; han söker icke sitt; han förtörnas icke; han tänker intet argt;

6. Han gläds icke öfwer orättfärdighet; men han fröjdar sig öfwer sanningen.

7. Han fördrager all ting, han tror all ting, han hoppas all ting, han lider all ting.

8. Kärleken wänder aldrig åter, ändock profetiorna skola återwända, och tungomålen skola afkomma, och förståndet skall återwända.

9. Ty wi förstå endels och profetere endels.

10. Men då det kommer, som fullkomligt är, så wänder det åter, som endels är.

11. Då jag war ett barn, talade jag som ett barn, och hade sinne som ett barn, och hade barnsliga tankar; men sedan jag wardt man, lade jag bort det barnsligt war.

12. Ty wi se nu genom en spegel, uti ett mörkt tal; men då ansigte emot ansigte. Nu känner jag endels; men då skall jag känna't, såsom jag ock känd är.

13. Men nu blifwer tron, hoppet, kärleken, dessa tre; men störst ibland dem är kärleken.

Ewangelium: Luk. 18: 31—43.

Sden tiden tog Jesus till sig de tolf, och sade till dem: Si, wi gå upp till Jerusalem, och allting skall fullbordadt warda, som skrifwet är af Profeterna om menniskones Son.

32. Ty han skall öfwerantwardas hedningarne, och begabbas, och försmädas, och bespottas.

33. Och sedan de hafwa hudflängt honom, skola de döda honom; och tredje dagen skall han uppstå igen.

34. Men de förstodo intet deraf, och talet war dem så fördooldt, att de icke förstodo hwad som sades.

35. Så hände sig, att när han kom inemot Jericho, satt en blind wid vägen och tiggde.

36. Och när han hörde folket framgå, frågade han hwad det war.

37. Då sade de till honom, att Jesus af Nazareth gick der fram.

38. Då ropade han, och sade: Jesus, Davids Son, warfunna dig öfwer mig!

39. Men de, som före gingo, näpste honom, att han skulle tiga; men han ropade deß mer: Davids Son, warfunna dig öfwer mig!

40. Då stannade Jesus, och böd leda honom till sig. Då han kom fram, frågade han honom,

41. Sägande: Hwad vill du, att jag skall göra dig? Då sade han: Herre, att jag måtte få min syn.

42. Och Jesus sade till honom: Haf din syn; din tro hafwer frälst dig.

43. Och straxt fick han sin syn igen, och följde honom, prisande Gud. Och allt folket, som detta såg, lofwade Gud.

1 årg. Högm.: Joh. 12: 23—33.

Jesus svarade dem, sägande: Tiden är kommen, att människors Son skall warda förklarad.

24. Sannerligen, sannerligen säger jag eder: Utan hwetefornet, som faller i jorden, warder dödt, så blifwer det allena; men warder det dödt, så bär det mycken frukt.

25. Hwilken som älskar sitt lif, han skall mista det; och hwilken som hatar sitt lif i denna werlden, han skall behålla det till ewinnerligt lif.

26. Den mig tjänar, han följe mig; och hwar jag är, der skall ock min tjänare wara. Hwilken mig tjänar, honom skall min Fader ära.

27. Nu är min själ bedröfwad; och hwad skall jag säga? Fader, hjälp mig utur denna stunden; dock är jag förden skull kommen till denna stunden.

28. Fader, förklara ditt namn. Då kom en röst af himmelen, och sade: Jag hafwer det förklarat, och skall ännu förklara det.

29. Folket, som stod och hörde det, sade: Det war ett tordön. Somliga sade: En Ängel talade med honom.

30. Svarade Jesus, och sade: Denna rösten kom icke för min skull, utan för eder skull.

31. Nu går domen öfwer denna werlden; nu skall denna werldens förste utkastas.

32. Och om jag warder upphöjd ifrån jorden, skall jag draga alla till mig.

33. Men det sade han, till att beteckna med hwad död han dö skulle.

(Wid Afsonfångsgudstjänsterna under Fastan predikas öfwer Kristi pinas historia.)

2 ärg. Högm.: Mark. 10: 32-45.

Och de woro på wägen, gångande upp till Jerusalem; och Jesus gick före dem, och de woro försträckt och gingo efter honom, fruktande sig. Så tog Jesus åter till sig de tolf, och begynte säga dem, hwad honom öfwergå skulle:

33. Si, wi gå upp till Jerusalem; och menniskones Son skall öfwerantwardas åt de öfwerste Presterna och de Skriftlärde; och de skola fördöma honom till döds och öfwerantwarda honom åt hedningarne;

34. Och de skola begabba honom och hudflänga honom, bespotta'n och döda'n; och tredje dagen skall han uppstå igen.

35. Då gingo till honom Jakobus och Johannes, Zebedei söner, och sade: Mästare, wi wilje att du gör oss hwad som helst wi bedje:

36. Sade han till dem: Hwad wiljen I jag skall göra eder?

37. Sade de till honom: Gif oss, att wi sitte, den ene på din högra hand, och den andre på din wenstra, uti din härlighet.

38. Men Jesus sade till dem: I weten icke hwad I bedjen; kunnen I dricka den kalken, som jag dricker, och döpas med den döpseln, der jag med döpes?

39. Då sade de till honom: Ja, kunne wi så. Sade Jesus till dem: Den kalken jag dricker, skolen I ock dricka; och med den döpseln, der jag med döpes, skolen I döpas;

40. Men sitta på min högra och wenstra hand står icke mig till att gifwa, utan dem händer det, som det beredt är.

41. När de tio hörde detta, begynte de wara illa tillfreds med Jakobus och Johannes.

42. Men Jesus kallade dem till sig, och sade till dem: I weten, att werldslige förstar äro rådande, och de mäktige ibland dem hafwa wälde;

43. Men det skall icke så wara ibland eder, utan den som ibland eder will hypperst warda, han skall wara eder tjenare.

44. Och den som ibland eder will wara den främste, han skall wara allas dräng;

45. Ty ock menniskones Son är icke kommen, på det han skulle låta tjena sig, utan på det han wille tjena och gifwa sitt lif till återlösning för många.

Bön. O Herre Gud, himmelske Fader! Du som hafwer genom din Son, Jesum Kristum, nådeligen öppnat den blinde mannens ögon, och latit honom se ljuset: wi arme syndare bedje dig, att du wille genom ditt heliga ord upplysa våra blinda hjertan, att wi måge genom samma din Son, Jesum Kristum, som för oss på korset dödad är och för våra synder betalt hafwer, rätt lära känna dig, och i all nöd och anfäktning se allena på din nådiga hjälp och barmhertighet och söka derefter med en tröstelig bön, och finna tröst och undfäktning emot djefwulen, synden och döden, genom din Son, Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

1 Söndagen i Fastan.

Coll. Gif oss, Herre Gud, att werldens lopp må oss lagas efter din heliga sticelse, och att din församling i en rolig gudlighet glädjas må, genom din Son, Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

Episteln: 2 Cor. 6:1—10.

Näre bröder! Wi, såsom medhjelpare, förmane eder, att I icke undfängen Guds nåd såfängt.

2. Ty han säger: Jag hafwer bönhört dig i behaglig tid, och jag hafwer hulptit dig på salighetens dag; se, nu är den behagliga tiden; se, nu är salighetens dag.

3. Låter oss ingen i någon måtto förargelse gifwa, på det vårt enbete må ostraffadt blifwa;

4. Utan låter oss i allting bewisa oss såsom Guds tjenare: i stort tålmod, i bedröfwelse, i nöd, i ångest;

5. I slag, i fängelse, i uppror, i arbete, i wako, i fasto;

6. I renlesnad, i förstånd, i långmodighet i mildhet, i den Helige Andan, i en oförmyttad kärlek;

7. I sanningens ord, i Guds kraft, genom rättfärdighetens wapen, till högra sidan och till den wenstra;

8. Genom ära och smälek, genom ondt rykte och godt rykte; såsom bedragare, och dock sannfärdige;

9. Såsom okände, och dock kände; såsom de der dö, och se, wi lefwe; såsom näpste, och dock icke dräpne;

10. Såsom bedröfwade, och dock alltid glade; såsom fattige, och dock många rika görande; såsom intet hafwande, och dock allting egande.

Ewangelium: Matt. 4: 1—11.

I den tiden wardt Jesus förd af Andan i öknen, på det han skulle försökas af djefwulen.

2. Och när han hade fastat i fyratio dagar och fyratio nätter, så hungrade honom.

3. Och frestaren gick fram till honom, och sade: Är du Guds Son, så säg att dessa stenar warda bröd.

4. Då swarade han, och sade: Det är skrifwet: Meniskan lefwer icke allenast af bröd, utan af hwart och ett ord, som går utaf Guds mun.

5. Då tog djefwulen honom med sig till den heliga staden, och satte honom öfwerst på tinnarna af templet;

6. Och sade till honom: Är du Guds Son, så gif dig här utföre; ty det är skrifwet: Han skall gifwa sina Änglar befallning om dig, och de skola bära dig på sina händer, att du icke skall stöta din fot mot stenen.

7. Då sade Jesus till honom: Det är också skrifwet: Herren din Gud skall du icke fresta.

8. Då tog åter djefwulen honom med sig uppå ett ganska högt berg och wifade honom alla riken i werlden och deras härighet;

9. Och sade till honom: Allt detta will jag gifwa dig, om du faller ned och tillbeder mig.

10. Då sade Jhesus till honom: Gack bort, satan; ty det är skrifwet: Herren din Gud skall du tillbedja och honom allena skall du tjena.

11. Då öfwer gaf djefwulen honom; och si, Änglarne gingo fram och tjente honom.

1 årg. Högm.: Matt. 16: 21—23.

Sfrån den tiden begynte Jhesus förkunna sina Lärjungar, huru han måste gå till Jerusalem, och lida mycket af de äldste och de öfwerste Presterna och af de Skriftlärde, och dräpas och på tredje dagen uppstå igen.

22. Och Petrus tog honom affides, och begynte straffa honom, och sade: Herre, skona dig sjelf; detta wedersares dig icke.

23. Då wände han sig om, och sade till Petrus: Gack bort ifrån mig, du satan; du är mig till hinder; ty du besinnar icke det Gud tillhör, utan det menniskor tillhör.

2 årg. Högm.: Luk. 10: 17—20.

Men de sjutio kommo igen med glädje, och sade: Herre, djefslarne äro oss och underdånige i ditt namn.

18. Då sade han till dem: Jag såg satan falla ned af himmelen såsom en ljungeld.

19. Si, jag hafwer gifwit eder makt att trampa på ormar och skorpioner, och öfwer all fiendens kraft; och eder skall intet warda skadande.

20. Dock fröjder eder icke deraf, att andarne äro eder underdånige; utan fröjder eder, att edra namn äro skrifne i himmelen.

Bön. Wi bedje dig, Herre Gud, himmelske Fader, efter vår arge fiende, djefwulen, såsom ett ryttande lejon, alltid går omkring och söker hwem han uppsluka kan, att du wille, för din Söns Jhesu Kristi skull, med din Helige Anda wara oss biståndig och genom ditt heliga ord styrka våra hjertan, på det vår fiende icke skall wara oss öfwermåttig, utan wi måtte alltid blifwa i din nåd och behålla när dig en ewig salighet. Amen.

2 Söndagen i Fastan.

Coll. O Gud, du som wäl ser, att wi till intet godt hågade äre, bewara oss både inwärtens och utwärtens, att kroppen befrias ifrån allt det, som skadligt är, och att hjertat må af onda tankar rengjort warda, genom din Son, Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

Episteln: 1 Thess. 4: 1—7.

Mittermera, käre bröder, bedje wi eder och förmane, genom vår Herre Jesum, såsom I hafwen undfått af oss, huru I wandra skolen och täckas Gudi, att I ju mer fullkomlige warden;

2. Ty I weten, hwad bud wi gafswo eder, genom Herran Jesum.

3. Ty detta är Guds wilja, eder helgelse, att I flyh boheri;

4. Och hwar och en af eder wet behålla sitt fat i helgelse och ära;

5. Icke i lustig begärelse, såsom hedningar, de som af Gudi intet weta;

6. Och att ingen förtrycker eller swiker sin broder i någon handel, ty Herren är hämnaren öfwer allt detta, såsom wi och eder tillsörene sade och betygade.

7. Ty Gud hafwer icke kallat oss till orenlighet, utan till helgelse.

Evangelium: Matt. 15: 21—28.

Sden tiden gick Jesus dädan och kom i Tyri och Sidons landsändar.

22. Och si, en Kananeisk qwinna kom af de landsändar, och ropade till honom och sade: O Herre, Davids Son, förbarma dig öfwer mig: min dotter qwäljs jämmerligen af djefwulen.

23. Men han swarade henne icke ett ord. Då stego hans Lärjungar fram och bådö honom, och sade: Skilj henne ifrån dig, ty hon ropar efter oss.

24. Men han swarade och sade: Jag är icke utsänd, utan till de borttappade får af Israels hus.

25. Men hon kom och tillbad honom, sägande: Herre, hjelp mig.

46. Mitt hufvud hafwer du icke smort med olja; men hon hafwer smort mina fötter med smörjelse.

47. Swarföre säger jag dig: Henne warda många synder förlåtna, ty hon älskade mycket; men den som mindre förlåtes, han älskar mindre.

48. Sedan sade han till henne: Synderna förlåtas dig.

49. Då beghnte de, som med honom till bords sutto, säga wid sig: Ho är denne, som ock synder förlåter?

50. Då sade han till qwinnan: Din tro hafwer frälst dig; gåck med frid.

2 årg. Högm.: Mark. 9: 14—32.

Då Jesus kom till sina Lärjungar, såg han mycket folk omkring dem, och de Skriftlärde disputerande med dem.

15. Och straxt allt folket såg honom, wordo de häpne, och lupo till och helsade honom.

16. Och han sporde de Skriftlärde: Swad disputeren I med dem?

17. Och en af folket swarade och sade: Mästare, jag hafwer haft min son hit till dig, den der hafwer en stum ande;

18. Och då han tager honom fatt, far han illa med honom; och han fradgas, och gnisklar med sina tänder, och förwinar. Jag talade med dine Lärjungar, att de skulle drifwa honom ut; och de kunde icke.

19. Då swarade han honom, och sade: O, I otrogna slägte, huru länge skall jag vara när eder? Huru länge skall jag lida eder? Leder honom hit till mig.

20. Och de ledde honom fram till honom. Då anden fick se honom, straxt for han illa med honom; och föll neder på jorden, och wälte sig, och fradgades.

21. Då sporde han hans fader till: Huru länge är, sedan detta kom honom uppå? Då sade han: Utaf barn-
domen.

22. Och han hafwer ofta kastat honom i elden och i wattnet, att han måtte förgöra honom; men förmår du något, så warfunna dig öfwer oss och hjelp oss.

23. Jesus sade till honom: Om du tro kan; alla ting äro möjliga honom, som tror.

24. Och straxt ropade drängens fader, med gråtande tårar, sägande: Herre, jag tror; hjälp min otro.

25. När Jesus såg, att folket lopp till med, näpste han den orena anden, och sade till honom: Du ande, döf och dumbe, jag bjuder dig, gack ut af honom, och gack intet mer härefter in uti honom.

26. Så ropade anden, och for ganfka illa med honom, och gick ut; och han wardt som han hade warit död, så att många sade: han är död.

27. Då tog Jesus honom wid handen, och reste honom upp; och han stod upp.

28. Och när han kom hem i huset, frågade hans Lärjungar honom affides: Hwi förmådde icke wi utdrifwa honom?

29. Sade han till dem: Detta släktet kan med ingenting utfara, utan med bön och fasta.

30. Och de gingo dädan och wandrade genom Galileen; och han wille icke, att någon skulle weta det.

31. Th han underwiste sina Lärjungar, och sade till dem: Menniskones Son skall warda öfwerantwardad i menniskors händer, och de skola döda honom; och då han är dödad, skall han på tredje dagen uppstå.

32. Men de förstodo intet hwad han sade, och tordes icke spörja honom.

Bön. Wi bedje dig, Herre Gud, himmelske Fader, att du wille genom din Heliga Ande styrka våra hjertan och göra oss wisja i tron och hoppet till din nåd och barmhertighet; och ändock wi på vårt samwetes, synders och öwärdighets wägnar hafwe orsak nog till att frukta oss, måge likwäl, som den Kananeiska qwinnan, faste blifwa wid din nåd, och i all anfäktning och nöd finna hjälp och tröst, genom Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

3 Söndagen i Fastan.

Coll. Wi bedje dig, allsmåttige Gud, att du wille mildeligen se till de ödmjukas bön och bestärma oss med din wäldiga hand, genom din Son, Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

Episteln: Ef. 5:1—9.

Så warer nu, käre bröder, Guds efterföljare, såsom älsfelige barn.

2. Och wandrer i kärleken, såsom och Kristus hafwer älskat oss och utgifwit sig sjelf för oss till gåfwa och offer, Gudi till en söt luft.

3. Boleri och all slemhet eller girighet låter ibland eder icke ens nämnda warda, såsom helgon tillhör;

4. Och slem ord, eller gäckeri, eller skämt, som icke höfves, utan heldre tacksägelse.

5. Ty I skolen weta, att ingen bolare, eller oren, eller girig, hwilken är en asgudadyrkare, hafwer arfwedel i Kristi och Guds rike.

6. Later eder ingen förföra med fåfänga ord, ty för sådana plägar Guds wrede komma öfwer otrons barn.

7. Derföre warer icke deras stallbröder.

8. Ty I woren fordom mörker, men nu ären I ljus i Herranom. Wandrer såsom ljusets barn;

9. Ty Andans frukt är i all godhet, och rättfärdighet och sanning.

Evangelium: Luf. 11: 14—28.

I den tiden utdref Jesus en djefwul, som war en dumbe; och när djefwulen war utdrifwen, talade dumben; och folket förundrade sig.

15. Men somliga af dem sade: Han utdrifwer djeflar med Beelzebub, djeflarnes öfwerste.

16. Och somliga frestade honom, begärande af honom tecken af himmelen.

17. Men efter han wiste deras tankar, sade han till dem: Swart och ett rike, som söndrar sig emot sig sjelft, det warder förödt, och hus faller på hus.

18. Är och nu satan söndrad emot sig sjelf, huru warder då hans rike ståndande? Efter I sägen, att jag utdrifwer djeflar med Beelzebub.

19. Men om jag utdrifwer djeflar med Beelzebub, med hwem drifwa då edra barn dem ut? Derföre skola de wara edra domare.

20. Men om jag utdrifwer djeflar med Guds finger, så är ju Guds rike kommet till eder?

21. Då en stark bewäpnad bewarar sitt hus, så blifwer det i frid, som han eger;

22. Men der en starkare tillkommer och öfvervinner honom, tager han bort alla hans wapen, dem han tröstade uppå, och skiftar hans rof.

23. Den icke med mig är, han är emot mig; och den icke församlar med mig, han förskingrar.

24. När den orene anden går ut af menniskan, wandrar han omkring torra platser, söker efter hwila och finner ingen. Då säger han: jag vill komma igen uti mitt hus, der jag utgick.

25. Och när han kommer, finner han det rent sopadt och wäl pryd.

26. Då går han åstad och tager till sig sju andra andar, som skadligare äro än han; och de gå der in och bo der; och den menniskans sista warder wärre än det första.

27. Och det begaf sig, då han detta sade, hof en qwinna sin röst upp ibland folket och sade till honom: Salig är den qweden, som dig burit hafwer, och de spenar, som du diat hafwer.

28. Men han sade: Ja, salige äro de som höra Guds ord, och gömma det.

1 ärg. Högm.: Joh. 7: 19—31.

Jesuz sade till Judarna: Gaf icke Moses eder lagen? Och likwäl gör ingen af eder lagen fullt. Hwi söken I efter att döda mig?

20. Svarade folket och sade: Du hafwer djefwulen; ho söker efter att döda dig?

21. Svarade Jezuz, och sade till dem: Jag gjorde en god gerning, och der undren I alle på.

22. Fördensfull gaf Moses eder omskärelsen, icke att hon är af Moses, utan af fäderna; och likwäl omskären I menniskan på Sabbathen.

23. Tager nu menniskan omskärelsen om Sabbathen, på det att Mose lag icke skall warda bruten; på mig blifwen I misshynte, att jag gjorde hela menniskan helbregda om Sabbathen?

24. Dömer icke efter ansigtet, utan dömer en rätt dom.

25. Då sade någre af Jerusalem: Är icke denne den de fara efter att döda? *Antes que eu te matasse?*

26. Och si, han talar fritt, och de tala intet till honom. Weta nu våra öfwerste förwisso, att han är wißt Kristus?

27. Dock wi wete, hwadan denne är; men när Kristus kommer, wet ingen, hwadan han är.

28. Då ropade Jesus i templet, lärde och sade: Ja, I kännen mig och I weten hwadan jag är; och jag är icke kommen af mig sjelf, utan den mig sändt hafwer, han är sannfärdig, den I icke kännen.

29. Men jag känner honom, ty jag är af honom; och han sände mig.

30. Då foro de efter att gripa honom; dock kom ingen sina händer wid honom, ty hans tid war icke än då kommen.

31. Men många af folket trodde på honom, och sade: När Kristus kommer, icke warder han mer tecken görande, än denne gjort hafwer.

2 ärg.

Högm.: Luf. 4: 31—37.

Och Jesus kom ned till den staden Capernaum i Galileen, och der lärde han dem om Sabbatherna.

32. Och de förundrade sig på hans lärdom; ty med hans tal war wäldighet.

33. Och uti Synagogan war en menniska, besatt med en oren djefwuls anda; och han ropade med hög röst,

34. Sägande: Hej, hwad hafwe wi med dig, Jesus Nazareus? Är du kommen till att förderfwa oss? Jag wet ho du är, nemligen den Guds Helige.

35. Och Jesus näpste honom, sägande: War tyst, och gå ut af honom. Och djefwulen kastade honom midt ibland dem, och gick ut af honom, och gjorde honom ingen skada.

36. Och en förfärelse kom öfwer dem alla, och de talade inbördes med hwarannan, sägande: hwad skall detta vara? Ty han bjuder de orena andar med makt och wäldighet, och de gå ut.

37. Och ryktet gick ut om honom allestädes i de landsändar deromkring.

Bön. Herre Gud, himmelske Fader! Du som din Son, vår Herre Jesum Kristum, hafwer låtit fördenstull menniska warda, att han djefwulens tyranni förtaga och oss arma menniskor för den onda fienden bewara skulle; ty tacke wi dig för sådan nådig hjälp, och bedje dig, att du i all frestelse wille vara oss biståndig och med den Helige Anda oss nådeligen bewara i ditt heliga ord och fruktan, på det wi måtte ifrån den onda fienden befriade och genom din Son salige warda. Amen.

Midfästo-Söndag.

Coll. Förlåna oss, allsmåttige Gud, att wi, som för våra synder qwalde warda, måge genom din milda nåd hugswalade blifwa, genom din Son, Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

Episteln: Gal. 4: 22—31.

Aäre bröder! Det är skrifwet, att Abraham hade två söner, en af tjenstegwinnan, den andra af den fria.

23. Men den som war af tjenstegwinnan, han war född efter köttet; men den af den fria, han war född genom löftet.

24. Swilka ord bethda något; ty dessa äro de två testamenten, ett af det berget Sinai, som föder till trälldom, hwilket är Agar;

25. Ty Agar heter i Arabien det berg Sinai, och sträcker sig mot Jerusalem, det nu är, och är icke fritt med sina barn.

26. Men det Jerusalem, som ofwantill är, det är den fria; hon är allas vår moder.

27. Ty det är skrifwet: War glad, du ofrukt samma, du som icke föder; brist ut och ropa, du som icke är hafwande; ty den ensamma hafwer flera barn, än den som man hafwer.

28. Men wi, käre bröder, äro löftets barn efter Isaak.

29. Men såsom den, som då född war efter köttet, följde honom som född war efter andan, så går det också nu.

30. Men hwad säger Skriften? Drif ut tjenstegwinnan med hennes son; ty tjenstegwinnans son skall icke blifwa arfwinge med den frias son.

31. Så äre wi nu, käre bröder, icke tjenstegwinnans söner, utan den frias.

Evangelium: Joh. 6: 1—15.

S den tiden for Jesus öfwer det Galileiska hafwet, som är wid den staden Tiberias.

2. Och mycket folk följde honom, derföre att de sågo hans tecken, som han gjorde med dem som sjuka woro.

3. Och gick Jesus på ett berg, och satte sig der med sina Lärjungar.

4. Och då tillstundade Påska, Judarnes högtid.

5. Då lyfte Jesus upp sina ögon, och såg att mycket folk kom till honom, och sade till Philippum: Swar så wi köpa bröd, att dessa må äta?

6. Det sade han till att försöka honom; ty han wiste wäl hwad han wille göra.

7. Swarade honom Philippus: För tvåhundra penningar bröd wore dem icke nog, till att hwar finge ett litet stycke.

8. Då sade till honom en af hans Lärjungar, Andreas, Simon Petri broder:

9. Här är en pilt, som hafwer fem huggbröd och två fiskar; men hwad förslår det ibland så många?

10. Sade Jesus: Låter folket sätta sig. Och på det rummet war mycket gräs. Då satte sig ned wid påß femtusende män.

11. Och Jesus tog brödet, tackade och gaf Lärjungarne, och Lärjungarne skiftade ibland dem som sutto; sammaledes och af fiskarna, så mycket han wille.

12. Då de woro mätte, sade han till sina Lärjungar: Hemten tillhopa styckena, som öfwerblifne äro, att de icke föras.

13. Så hemtade de tillhopa och uppfyllde tolf korgar med stycken, som öfwer woro af fem huggbröd, efter dem som ätit hade.

14. När nu de menniskorna sågo, att Jesus hade gjort tecknet, sade de: Wisserligen är denne den Profeten, som komma skall i werlden.

15. När då Jesus förnam, att de wille komma och taga honom, och göra honom till Konung, gick han åter affides bort uppå berget, han sjelf allena.

1 ärg.

Högm.: Joh. 6: 24—36.

När då folket såg, att Jesus war icke der, ej heller hans Lärjungar, stego de och i skeppen, och kommo till Capernaum, och sökte Jesus.

25. Och då de funno honom på hinsidan hafwet, sade de till honom: Rabbi, när kom du hit?

26. Svarade Jesus dem, och sade: Sannerligen, sannerligen säger jag eder: I söken mig icke fördensfull, att I hafwen sett tecken, utan fördensfull, att I hafwen ätit af brödet och ären wordne mätte.¹¹¹

27. Werker icke den mat, som förgås, utan den som blifwer till ewinnerligt lif, den menniskones Son eder gifwa skall; ty honom hafwer Gud Fader beseglat.

28. Då sade de till honom: Hvad skole wi göra, att wi verka kunne Guds verk?

29. Svarade Jesus, och sade till dem: Det är Guds verk, att I tron på den han sändt hafwer.

30. Då sade de till honom: Hvad tecken gör du då, att wi se kunne och tro dig? Hvad verkfar du?

31. Våra fäder åto manna i öknen, som skrifwet är: Han gaf dem bröd af himmelen till att äta.

32. Då sade Jesus till dem: Sannerligen, sannerligen säger jag eder: Icke gaf Moses eder det brödet af himmelen; men min Fader gifwer eder det rätta brödet af himmelen.

33. Ty det är Guds bröd, som nederkommer af himmelen och gifwer werlden lif.

34. Då sade de till honom: Herre, gif oss alltid detta brödet.

35. Sade Jesus till dem: Jag är lifsens bröd; hwilken som kommer till mig, han skall icke hungra; och hwilken som tror på mig, han skall aldrig törsta.

36. Men jag hafwer sagt eder, att I hafwen och sett mig; och tron dock icke.

2 ärg. ~~111~~ Högm.: Joh. 6: 52—71.

Då kistwade Judarne emellan sig, sägande: Huru kan denne gifwa oss sitt kött till att äta?

53. Sade Jesus till dem: Sannerligen, sannerligen säger jag eder: Utan I äten menniskones Sons kött och dricken hans blod, då hafwen I icke lif i eder.

54. Hwilken som äter mitt kött och dricker mitt blod, han hafwer ewinnerligt lif; och jag skall uppväcka honom på yttersta dagen.

55. Ty mitt kött är den rätta maten, och mitt blod är den rätta drycken.

56. Hvilken som äter mitt kött och dricker mitt blod, han blifwer i mig och jag i honom.

57. Såsom lefwande Fadren hafwer mig sändt, och jag lefwer för Fadrens skull, så ock den som äter mig, han skall ock lefwa för min skull.

58. Detta är det brödet, som af himmelen nedkommet är; icke såsom edra fäder åto manna, och äro blesne döde; den som äter detta brödet, han skall lefwa ewinnerligen.

59. Detta sade han i Synagogan, då han lärde i Capernaum.

60. Men många af hans Lärjungar, när de detta hörde, sade: Detta är ett hårdt tal; ho kan det höra?

61. Så, efter Jesus wiste wid sig sjelf, att hans Lärjungar knorrade deröfwer, sade han till dem: Förtörnar detta eder?

62. Huru skall då ske, när I warden seende menniskones Son uppstiga dit han förr war?

63. Anden är den som gör lifaktig; köttet är intet nyttigt; de ord, jag säger eder, äro ande och äro lif.

64. Men någre af eder äro, som icke tro; ty Jesus wiste wäl af begynnelsen, hwilka de woro som icke trodde, och hwilken honom förråda skulle.

65. Och han sade: Fördens skull sade jag eder, att ingen kan komma till mig, utan det warder honom giswet af min Fader.

66. Ifrån den tiden gingo många af hans Lärjungar tillrygga och wandrade intet längre med honom.

67. Då sade Jesus till de tolf: Icke wiljen I ock gå bort?

68. Swarade honom Simon Petrus: Herre, till hwem skole wi gå? Du hafwer ewiga lifsens ord;

69. Och wi tro och hafwe förnummit, att du är Kristus, lefwande Guds Son.

70. Swarade dem Jesus: Hafwer jag icke eder tolf utwalt? Och en af eder är en djefwul,

71. Men det sade han om Judas Simons Ischariot; ty han var den som honom förråda skulle, och var en af de tolf.

Bön. O Herre Gud, himmelske Fader! Du som genom din Son i öfven femtusende män, förutan qvinnor och barn, med fem bröd och två fiskar rikeligen spiset hafwer: wi bedje dig, att du wärdes också nådeligen med din wälsignelse wara när oss och bewara oss för girighet och detta lefwerhets omsorg, att wi för allt annat söke ditt rike och din rättfärdighet, och af din faderliga godhet undså allt det wi behöfwe, både till lif och själ, genom din Son, Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

5 Söndagen i Fastan.

Coll. Wi bedje dig, allsmäktige Gud, att du wille se mildeligen till din församling och regera henne både till kropp och själ, genom din Son, Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

Episteln: Ebr. 9: 11—15.

Näre bröder! Kristus är kommen, att han skall wara Öfwerste Prest till det tillkommande goda, genom ett större och fullkomligare tabernakel, det med händer icke gjordt är, det är, det icke så byggt är;

12. Icke heller genom bockablod eller kalfwablod, utan han är genom sitt eget blod en resa ingången uti det heliga, och hafwer funnit en ewig förlofning.

13. Ty hafwer oxablod och bockablod, och strödd aska af kon helgat de orena till köttslig renhet:

14. Huru mycket mer skall Kristi blod, som hafwer sig sjelf obesmittad genom den Helige Anda Gudi offrat, rena vårt samwete af de döda gerningar, till att tjena lefwande Gud?

15. Dersöre är han också Nya Testamentets Medlare, på det de, som kallade äro, skola få det ewiga arfwets löfte, i ty att hans död gick deremellan, till förlofning ifrån de öfwerträdelser, som under det förra Testamentet woro

Evangelium: Joh. 8: 46—59.

Den tiden sade Jesus till Judarne: Hwilken af eder straffar mig för synd? Säger jag nu eder sanningen, hwi tron I mig icke?

47. Den der af Gud är, han hör Guds ord; dersöre hören I icke, att I icke ären af Gud.

48. Då svarade Judarne, och sade till honom: Säge wi icke rätt, att du är en Samarit, och hafwer djefwulen?

49. Jesus svarade: Jag hafwer icke djefwulen; men jag prisar min Fader, och J hafwen försmädat mig.

50. Jag söker icke efter min pris; den är wäl till, som derefter söker och dömer.

51. Sannerligen, sannerligen säger jag eder: Hwilken som gömmer mitt tal, han skall icke se döden till ewig tid.

52. Då sade Judarne till honom: Nu hafwe wi förstått, att du hafwer djefwulen. Abraham är död och Profeterne, och du säger: hwilken som gömmer mitt ord, han skall icke smaka döden ewinnerligen.

53. Är du mer än vår fader Abraham, som död är? Profeterne äro också döde; hwem gör du dig sjelf?

54. Jesus svarade: Är det så, att jag prisar mig sjelf, så är mitt pris intet; min Fader är den som mig prisar, hwilken J sägen wara eder Gud.

55. Och J kännen honom dock icke; men jag känner honom; och om jag sade, att jag icke kände honom, wore jag en ljugare, lika som J; men jag känner honom, och håller hans tal.

56. Abraham, eder fader fröjdades, att han skulle få se min dag; han såg honom och wardt glad.

57. Då sade Judarne till honom: Femtio år hafwer du icke ännu, och Abraham hafwer du sett.

58. Jesus sade till dem: Sannerligen, sannerligen säger jag eder: Förr än Abraham war född, är jag.

59. Då togo de upp stenar, till att kasta på honom; men Jesus gömde sig undan, och gick ut af templet.

1 ärg. Högm.: Joh. 11: 47—57.

Då församlade de öfwerste Presterna och Phariseerna ett Råd, och sade: Hvad göra wi? Ty denne mannen gör många tecken.

48. Låte wi honom så blifwa, då tro alle på honom; och de Romare komma och taga bort vårt land och folk.

49. Men en af dem, wid namn Caiphas, som war öfwerste Prest på det året, sade till dem: J weten intet;

50. Ej heller besinnen I, att oß är bättre, att en man dör för folket, än allt folket skulle förgås.

51. Det sade han icke af sig sjelf; men efter han war öfwerste Prest om det året, profeterade han; ty Jesus skulle dö för folket;

52. Och ej allenast för folket, utan att han församla skulle Guds barn, som förströdda woro.

53. Ifrån den dagen rådslago de emellan sig, att de skulle döda honom.

54. Så wandrade nu icke Jesus mer uppenbarligen ibland Judarne, utan gick bädan i den landsändan wid öfuen, i en stad som heter Ephrem, och wistades der med sina Lärjungar.

55. Och instundade då Judarnas Påska; och många gingo utaf landet upp till Jerusalem, för Påska, att de skulle rena sig.

56. Då sökte de efter Jesus, och talades wid emellan sig, stådande i templet: Hwad synes eder, att han är icke kommen till högtidsdagen?

57. Och hade öfwerste Presterna och de Phariseer budit på, att hwilken som wiste hwar han wore, skulle han det kungöra, att de måtte gripa honom.

2 ärg. *JOH. 8: 31-45.* Högm.: Joh. 8: 31—45.

Då sade Jesus till de Judar, som trodde på honom: Om I blifwen wid mina ord, så ären I mine rätte Lärjungar;

32. Och I skolen förstå sanningen, och sanningen skall göra eder frie.

33. De swarade honom: Wi äre Abrahams säd, och hafwe aldrig någons trälar warit; huru säger du då: I skolen warda frie?

34. Swarade dem Jesus: Sannerligen, sannerligen säger jag eder, att hwar och en som synden gör, han är syndens träl.

35. Men trälen blifwer icke i huset ewinnerligen; sonen blifwer ewinnerligen.

36. Om Sonen gör eder frie, så ären I rättsligen frie.

37. Jag wet, att I ären Abrahams fäd; men I faren efter att döda mig, ty mitt tal hafwer intet rum i eder.

38. Jag talar det jag hafwer sett när min Fader; och I gören det I hafwen sett när eder fader.

39. Svarade de och sade till honom: Abraham är vår fader. Sade Jesus till dem: Woren I Abrahams barn, då gjorden I Abrahams gerningar.

40. Nu faren I efter att döda mig, som är den man, den eder hafwer sagt sanningen, hwilken jag hört hafwer af Gud; det gjorde icke Abraham.

41. I gören eder faders gerningar. Då sade de till honom: Wi äre icke oäkta födde; wi hafwe en Fader, nemligen Gud.

42. Jesus sade till dem: Wore Gud eder Fader, så älskaden I ju mig, ty af Gud är jag utgången och kommen; ty jag är icke heller kommen af mig sjelf, men han hafwer mig fändt.

43. Hwi kännen I icke mitt tal? Ty I kunnen icke höra mitt tal.

44. I ären af den fadren djefwulen, och eder faders begär wiljen I efterfölja. Han hafwer warit en mandråpare af begynnelsen, och blef icke ståndande i sanningen, ty sanningen är icke i honom. När han talar lögnen, talar han af sitt eget; ty han är lögnaktig, och deß fader.

45. Men efter det jag säger eder sanningen, tron I mig intet.

Bön. Herre Gud, himmelske Fader! Din älsklige Son, vår Frälsare, Jesus Kristus, säger: hwilken som gömmer mitt tal, han skall icke se döden till ewig tid; wi bedje dig, gif din Helige Anda uti våra hjertan, medan du hafwer låtit oss komma till ditt heliga ords kunskap, att wi det hört hafwe, att wi det och af hjertat annamme, och derpå uti vår dödsstund oss förlite och derwid tröste, genom din Son, Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

Palm-Söndagen.

Coll. Allsmäktige, ewige Gud! Du som oss, till ödmjukhets exempel, lät din Son, vår Frälsare, Jesus Kristus, annamma mandom och undergå foriet: förlåna oss nådeligen, att wi uti allt det dig på oss lägga tackes, må sänge och din heliga wilja lydice wara, genom din Son, Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

Episteln: Phil. 2: 5—11.

Aäre bröder! Hwar och en ware så till sinnes, som ock Kristus Jesus war;

6. Hwilken, ändock han war i Guds skapelse, räknade han icke för rof Gudi jemlik wara;

7. Utan förnedrade sig sjelf, tagande på sig en tjenares skapelse, och wardt lika som en annan menniska, och i åthäfwor funnen som en menniska;

8. Ödmjukade sig sjelf; wardt lydig intill döden, ja intill korsets död.

9. Derföre hafwer ock Gud upphöjt honom, och gifwit honom ett namn, det öfwer alla namn är;

10. Att i Jesu namn skola sig böja alla knän, deras som i himmelen, på jorden och under jorden äro;

11. Och alla tungor skola bekänna, att Jesus Kristus är Herren, Gud Fader till ära.

Evangelium: 1 Cor. 11: 23—29.

Ty jag hafwer undsfått af Herren, det jag ock eder gifwit hafwer; ty Herren Jesus, i den natten då han förrådd wardt, tog han brödet,

24. Tackade, bröt det, och sade: Tager, äter; detta är min lefamen, som för eder brytes; detta görer till min åminnelse.

25. Sammalunda ock kalken, efter nattwarden, och sade: Denne kalk är det nya Testamentet i mitt blod; detta görer, så ofta I dricken, till min åminnelse.

26. Ty så ofta I äten af detta bröd och dricken af denna kalk, skolen I förkunna Herrans död, till dess han kommer.

27. Hwilken nu owärdigt äter af detta bröd eller dricker af Herrans kalk, han blifwer saker på Herrans lefamen och blod.

28. Men pröfwe menniskan sig sjelf, och äte så af det brödet och dricke af den kalken.

29. Ty den owärdigt äter och dricker, han äter och dricker sig sjelf domen, icke åtskiljande Herrans lefamen.

1 årg. Högm.: Joh. 12: 1—16.

Sex dagar före Påsta kom Jesus till Bethanien, der Lazarus hade varit död, den han uppväckte ifrån de döda.

2. Der gjorde de honom en nattward, och Martha tjente; men Lazarus war en af dem som med honom wid bordet suto.

3. Då tog Maria ett pund smörjelse af kostligt, oförfälskadt nardus, och smorde Jesu fötter, och torkade hans fötter med sitt hår; och huset uppfylldes med lukt af smörjelsen.

4. Då sade en af hans Lärjungar, Judas Simons Ischarioth, som honom förråda skulle:

5. Hwi wardt icke denna smörjelsen såld för trehundra penningar och gifwet åt fattiga?

6. Det sade han icke, att honom wärdade något om de fattiga, utan förty han war en tjuf, och hade pungen, och bar det gifwet wardt.

7. Då sade Jesus: Låt henne blifwa; hon hafwer det bewarat till min begrafsvelses dag.

8. Ty I hafwen alltid fattiga när eder; men mig hafwen I icke alltid.

9. Så förnam mycket folk af Judarne, att han war der; och kommo dit, icke allenast för Jesu skull, utan ock att de skulle se Lazarus, den han uppväckt hade ifrån de döda.

10. Då rådslogo de öfwerste Presterna, att de ock skulle dräpa Lazarus;

11. Ty många af Judarne gingo bort för hans skull, och trodde på Jesum.

12. Dagen derefter, när folket, som då mycket kommet war till högtidsdagen, hörde att Jesus kom till Jerusaleml

13. To go de palmagwistar, och gingo ut emot honom, och ropade: Hosanna! wälsignad han som kommer i Herrans namn, Israels Konung.

14. Och fick Jesus en åsninna, och satte sig deruppå; såsom skrifwet är:

15. Räds icke, du dotter Zion; si, din Konung kommer, sittande på en åsninnas fåle.

16. Detta förstodo hans Lärjungar icke med det första, utan då Jesus war förklarad, kommo de ihåg, att detta war skrifwet om honom, och att de hade detta gjort honom.

2 ärg.

Högm.: Luf. 22: 14—22.

Och då tid war, satte Jhesus sig ned, och de tolf Apostlar med honom.

15. Och han sade till dem: Jag hafwer med mycken åstundan begärt äta detta Påskalammet med eder, förrän jag lider.

16. Th jag säger eder, att jag härefter icke skall äta deraf, till dess det fullkomnadt warder i Guds rike.

17. Och han tog kalken, tackade och sade: Tager honom och skifter eder emellan;

18. Th jag säger eder, att jag icke skall dricka det af winträd kommet är, till dess Guds rike kommer.

19. Och han tog brödet, tackade och bröt och gaf dem, sägande: Detta är min lefamen, som för eder gifwen warder; det görer till min åminnelse.

20. Sammalunda ock kalken, efter nattwarden, sägande: Detta är kalken, det nya Testamentet i mitt blod, som för eder utgjutet warder.

21. Dock si, min förrädares hand är med mig på bordet.

22. Och menniskones Son warder gångande, efter som det beslutet är; dock we den menniska, af hwilken han warder förrådd.

Bön. O Herre, allsmäktige Gud, som hafwer låtit oss i ditt Sakrament delaktige warda: wi bedje dig, att du låter oss också med dig och alla dina utforade helgon uti din ewiga ära och härlighet delaktige warda, genom vår Herre, Jhesum Kristum, din Son, som lefwer och regerar med dig och den Helige Anda uti en Gudom, af ewighet till ewighet. Amen.

Långfredagen.

Coll. Herre Gud, himmelske Fader, som af din faderliga nåd icke hafwer spart din enfödde Son, utan gifwit honom till forsets död för vår skull: wi bedje dig, gif din Helige Anda i våra hjertan, att wi wid sådan nåd oss trösta måge, härefter watta oss för synd och tåligt lida hwad dig tådes oss pålägga, och genom honom få med dig ett ewinnerligt lif. Amen.

Episteln som på Palm-Söndagen.

Evangelium: Luf. 23: 32—43.

Reddes der ock ut två andre ogerningsmän med Jhesus, till att aflifwas.

33. Och då de kommo till det rummet, som kallas hufvuds-
skalleplatsen, der korsfäste de honom, och de ogerningsmän med
honom, den ena på den högra sidan, den andra på den wenstra.

34. Och sade Jesus: Fader, förlåt dem det; ty de weta
icke hwad de göra. Och de bytte hans kläder, kastande lott
om dem.

35. Och folket stod och såg uppå; och de öfwerste, samt
med dem, begabbade honom, sägande: Andra hafwer han hul-
pit, hjelpe sig nu sjelf om han är Kristus, den Guds utforade.

36. Begabbade oc̄ honom frigsnektarne, och gingo till
och räckte ättika åt honom,

37. Sägande: Är du Judarnes Konung, så hjelp
dig sjelf.

38. War oc̄ en öfwerkrift skrifwen öfwer honom med
Grekiska, Latinska och Ebreiska bokstäfwer: Denne är Judar-
nes Konung.

39. Men en af de ogerningsmän, som upphängde woro,
hädde honom och sade: Är du Kristus, så hjelp dig sjelf och öf.

40. Då swarade den andre, straffade honom och sade:
Fructar du icke heller Gud, du som är i samma fördömelse?

41. Och är det wäl rätt med öf, ty wi lide det våra
gerningar wärde äro; men denne hafwer intet ondt gjort.

42. Och sade han till Jesus: Herre, tänk på mig, då du
kommer i ditt rike.

43. Och sade Jesus till honom: Sannerligen säger jag
dig, i dag skall du wara med mig i Paradiset.

(1:a och 2:a ärg. lita med föregående Epistel och Evangelium.)

Bön. Herre Gud, himmelske och rättwise Fader! Du som öf din
Son skänkt och genom honom ifrån djefwulens rike och döden frälst hafwer:
wi bedje dig, som din Son, Jesus Kristus, oc̄ för öf bedit hafwer, att du
wille bewara öf i din ord, i all nöd och ångest öf dermed trösta, och hwad
wi mot dig brutit hafwe, nådeligen förlåta och genom din Heliga Anda öf
helga och saliga göra, på det wi förnimma måge, att du är vår Fader, och
din nåd och barmhertighet lofwa och prisa till ewig tid. Amen.

Påskdagen.

Coll. O allsmäktige, ewige Gud, som wid denna tid förde genom Mo-
ses din allmoge ut af Egypten och befallde ärligen hålla Påska och äta Påska-
lammet; så för oc̄ öf, o himmelske Fader, ut af det andeliga Egypten, att

vi måge delaktige warda af det sanna Påskalammet, som är din Son, Jesus Kristus, vår Herre, hwilken i denna dag hafwer wunnit seger öfwer döden och öppnat öf wägen till ett ewigt lif, och nu lefwer och regerar med dig och den Helige Ande, ifrån ewighet till ewighet. Amen.

Episteln: 1 Cor. 5: 7—8.

Näre bröder! Renser fördensfull ut den gamla surdegen, att I mågen blifwa en ny deg, såsom I och ären öfyrade; ty wi hafwe och ett Påskalam, som är Kristus, offrad för öf.

8. Derföre låter öf hålla Påska, icke i den gamla surdegen, och icke i ondskans och arghetens surdeg, utan i renhetens och sanningens öfyrade deg.

Evangelium: Mark. 16: 1—8.

I den tiden, då Sabbathen framgängen war, köpte Maria Magdalena, och Maria Jacobi, och Salome, wälluktande kryddor, på det de skulle komma och smörja honom.

2. Och på den ena Sabbathen kommo de till grafwen ganfka bittida, då solen uppgick;

3. Och sade emellan sig sjelfwa: Ho skall wälta öf stenen ifrån grafwens dörr?

4. Och då de sågo till, sågo de stenen vara afwältad, den ganfka stor war.

5. Och när de ingångne woro uti grafwen, sågo de en ung man sittande wid högra sidan, klädd i ett fidt hwitt kläde; och de woro förfärad.

6. Men han sade till dem: Warer icke förfärad; I söken Jesum af Nazareth, som korsfäst war; han är uppstånden, han är icke här; si rummet, der de hade lagt honom.

7. Men går bort, och säger hans Lärjungar och Petrus, att han går fram för eder i Galileen, der skolen I få se honom, såsom han eder sagt hafwer.

8. Och de gingo hasteligen derut, och flydde ifrån grafwen; ty dem war bäsivan och häpenhet påkommen; icke heller sade de något för någon, ty de räddes.

1 ärg.

Ö g m.: Joh. 20: 1—10.

På den ena Sabbathen kom Maria Magdalena om morgonen, då ännu mörkt war, till grafwen, och såg stenen vara borta af grafwen.

2. Då lopp hon, och kom till Simon Petrus, och till den andre Lärjungen, som Jesus älskade, och sade till dem: De hafwa tagit Herran bort utaf grafwen, och wi wete icke hwart de hafwa lagt honom.

3. Då gick Petrus ut, och den andre Lärjungen, och kommo till grafwen.

4. Båda lupo de tillfika; och den andre Lärjungen lopp före, snarare än Petrus, och kom först till grafwen.

5. Och när han lutade sig ned, fick han se lakanen lagde; dock gick han icke in.

6. Så kom då Simon Petrus efter honom, och gick in i grafwen, och såg lakanen lagde;

7. Och swettduken, som hade varit om hans hufwud, icke lagd när lakanen, utan affides i ett rum tillhopa swept.

8. Då gick ock den andre Lärjungen in, som förr war kommen till grafwen, och såg det och trodde det.

9. Ty de förstodo icke ändå Skriften, att han skulle uppstå ifrån de döda.

10. Och Lärjungarne gingo åter tillhopa igen.

1 årg. Afton f.: 1 Cor. 15; 12—21.

Är nu Kristus predikad för eder, att han är uppstånden ifrån de döda, hwarföre jäga då somilige ibland eder, att de dödas uppståndelse är intet?

13. Är nu de dödas uppståndelse intet, så är ock Kristus icke heller uppstånden.

14. Är Kristus icke uppstånden, så är vår predikan såfäng; så är ock eder tro såfäng.

15. Och wi warde funne falska Guds wittnen, att wi emot Gud wittnat hafwe, att han hafwer uppväckt Kristus; den han icke uppväckt hafwer, om de döda icke uppstå.

16. Ty om de döda icke uppstå, så är icke heller Kristus uppstånden.

17. Är Kristus icke uppstånden, så är eder tro såfäng; och så ären I ännu uti edra synder.

18. Så äro ock de förtappade, som i Kristus afkomna de äro.

19. Om wi allenast i detta lifwet hafwe hoppet till Kristus, så äre wi uslast ibland alla menniskor.

20. Men nu är Kristus uppstånden ifrån de döda, och worden förstlingen ibland dem som sofwä.

21. Efter döden är genom en menniska, och genom en menniska de dödas uppståndelse.

2 ärg. Högm.: Matt. 28: 1—8.

Om Sabbathsaftonen, i gryningen på första Sabbathen, kom Maria Magdalena, och den andra Maria, till att bese grafwen.

2. Och si, det wardt en stor jordbäfning; ty Herrans Ängel steg ned af himmelen, och gick fram och wälte stenen ifrån dörren och satte sig på honom.

3. Och han war påseendes som en ljungeld, och hans kläder hwita som snö.

4. Och wäktarne blefwo försträckt af räddhåga, och worde som de hade warit döde.

5. Men Ängelen swarade, och sade till qwinnorna: Rädens icke; ty jag wet, att I söken Jesum, som war korsfäst.

6. Han är icke här; han är uppstånden, som han sagt hade. Kommer och ser rummet, der Herren war lagd uti.

7. Och går snart och säger hans Lärjungar, att han är uppstånden ifrån de döda; och si, han skall gå fram för eder uti Galileen; der skolen I se honom. Si, jag hafwer sagt eder det.

8. Och de gingo snarligen ifrån grafwen, med räddhåga och stor glädje, löpande till att kungöra det för hans Lärjungar.

2 ärg. Afton.: Ef. 1: 16—23.

Jag wänder icke åter att tacka Gud för eder, alltid tänkande på eder i mina böner;

17. Att vår Herras Jesu Kristi Gud, härlighetens Fader, wille gifwa eder wisdomens och uppenbarelsens Anda, till sin kunskap;

18. Och upplysa edert förstånds ögon, att I förstå kunnen hwad hopp han hafwer kallat eder uti, och huru rik hans arfs härlighet är uti helgonen;

19. Och huru öfverswinneligen stor hans kraft är till oss, som tro efter hans mäktiga starthets werkan;

20. Hvilken han verkade i Kristus, då han uppväckte honom ifrån de döda och satte honom på sin högra hand i himmelen;

21. Öfwer alla förstadömen, wälde, makt, herradöme och allt det som nämnas kan, icke allenast i denna werlden, utan också i den tillkommande;

22. Och hafwer all ting lagt under hans fötter, och hafwer satt honom församlingen till ett hufvud öfwer all ting;

23. Hvilken är hans tropp, och hans uppfyllelse, som allt i alla uppfyller.

Bön. Herre Gud, himmelske Fader! Du som din Son för våra synders skull utgifwit och för vår rättfärdighets skull uppväckt hafwer: wi bedje dig, att du wille gifwa oss din Helige Ande, genom honom oss regera och styrja, i en sann tro widmakthålla och för alla synder bewara, och efter detta lifwet uppväcka oss till ewigt lif. Amen.

Annandag Påst.

Collecten som på Påstdagen.

Episteln: Apostl. G. 10: 34—43.

Uti de dagar öppnade Petrus sin mun och sade: Nu förnimmer jag i sanning, att när Gud är intet anseende till personen;

35. Utan i allahanda folk den som fruktar honom och gör rättfärdigheten, han är honom täck.

36. I weten wäl om det talet, som Gud utsändt hafwer till Israels barn, bebådande frid genom Jesum Kristum, hwilken är Herre öfwer allt;

37. Om hwilket tal beröftadt är öfwer hela Judiska landet, och först beghut af Galileen, efter den döpelzen, som Johannes predikade;

38. Huru Gud hafwer smort Jesum af Nazareth med den Helige Ande och kraft, hwilken wandrade omkring, görande wäl och hjelpande alla som besatte woro af djefwulen; ty Gud war med honom.

39. Och wi äro wittne till allt det han gjort hafwer i Judiska landet, och i Jerusalem; den dräpte de och hängde på trä.

40. Denne hafwer nu Gud uppväckt på tredje dagen och låtit honom warda uppenbar;

41. Icke för allt folk, utan oss, som Gud tillförene till wittnen utwält hade; wi, som åto och drucko med honom, sedan han war uppstånden ifrån de döda.

42. Och han böd oss, att wi skulle predika för folket, och wittna, att han är den som af Gud skickad är, till en domare öfwer lefwande och döde.

43. Honom bära alle Profeterne wittnesbörd, att hwar och en som tror på honom, han skall få syndernas förlåtelse genom hans namn.

Evangelium: Luf. 24: 13—35.

S den tiden gingo två af dem på samma dag till en by, som låg wid påß sextio stadiers wäg ifrån Jerusalem, benämnd Emaus.

14. Och de talade hwar med annan om allt det som skedd war.

15. Och hände sig, då de talades wid, och befrågade hwarannan, nalkades och Jesus, och gick med dem.

16. Men deras ögon woro förhållne, att de icke kände honom.

17. Då sade han till dem: Hwad är det för tal, som I hafwen eder emellan, wid I gån och ären bedröfwade?

18. Då swarade endera, som hette Cleophas, och sade till honom: Är du allena ibland främmande män i Jerusalem, som icke wet hwad der skedd är i dessa dagar?

19. Sade hon till dem: Hwad? Sade de till honom: Om Jesus af Nazareth, som war en Profet, mäktig både i gerningar och ord för Gud och allt folk.

20. Och huruledes de Öfwerste Presterne och våre förmän öfwerantwardade honom i dödens fördömelse och korsfäste honom.

21. Men wi hoppades, att han skulle wara den som förlössa skulle Israel; och öfwer allt detta är nu tredje dagen, sedan det skedd.

22. Och några qwinnor af våra hafwa förskräckt oss, de der bittida om morgonen hade kommit till grafwen;

23. Och då de icke funno hans lefamen, kommo de och sade, att de och änglahn sett hade, hwilka sagt hade, att han lefwer.

24. Och någre af dem, som med oss woro, gingo bort till grafwen, och funno såsom qwinnorna sagt hade; men honom funno de icke.

25. Då sade han till dem: O, I galne och senhjärtade till att tro, uti allt det som Profeterne sagt hafwa!

26. Skulle icke Kristus sådant lida och sedan ingå uti sin härlighet?

27. Och han begynte på Moses och alle Profeterne och gjorde uttydelse för dem i alla skrifter, som woro om honom.

28. Och de begynte nalkas intill byn, dit de wille, och han låtsade som han wille gå längre fram.

29. Och de nödgade honom, sägande: Blif när oss, ty det liden mot aftonen och dagen är förlliden. Och så gick han in, till att blifwa när dem.

30. Och det begaf sig, då han satt till bords med dem, tog han brödet och tackade, bröt det och gaf dem.

31. Och deras ögon öppnades, att de kände honom; och så förswann han ur deras åsyn.

32. Och de sade emellan sig: War icke vårt hjerta brinnande i oss, då han talade med oss under wägen och uttydde oss Skrifterna?

33. Och i samma stunden stodo de upp och gingo till Jerusaleem igen, och funno församlade de elfwa och dem som med dem woro;

34. De der sade: Herren är sannerligen uppstånden, och är sedd af Simon.

35. Och de förtäljde, hwad skedd war under wägen, och huru han wardt känd af dem, i det han bröt brödet.

1 ärg. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. Högm.: Joh. 20: 11—18.

Men Maria stod och gret utanför grafwen. Wid hon nu så gret, lutade hon sig in i grafwen;

12. Och fick se två Änglar i hwhita kläder, sittande, den ene wid hufwudet och den andre wid fötterna, der de lagt hade Jesu lefamen.

13. De sade till henne: Dwinna, hwad gråter du? Sade hon till dem: De hafwa tagit bort min Herre, och jag wet icke hwart de hafwa lagt honom.

14. När hon detta sade, wände hon sig tillbaka och fick se Jesum ståndande, och wiste icke att det war Jesus.

15. Sade Jesus till henne: Dwinna, hwad gråter du? Hwem söker du? Hon mente att det hade varit örtagårdsmästaren, och sade till honom: Herre, hafwer du burit honom bort? Säg mig hwart du hafwer lagt honom, och jag will taga honom.

16. Jesus sade till henne: Maria! Då wände hon sig om, och sade till honom: Rabbuni, det är Mästare.

17. Sade Jesus till henne: Kom icke wid mig, ty jag är icke ännu uppfaren till min Fader; men gack till mina bröder, och säg dem: Jag far upp till min Fader och eder Fader och till min Gud och eder Gud.

18. Maria Magdalena kom och bådade Lärjungarne, att hon hade sett Herren, och att han hade sagt henne detta.

1 ärg. mon. 16. Aftonf.: 2 Cor. 5: 14—21.

Dom en är död för alla, så äro de alle döde;

15. Och han är fördenksfull död för alla, att de som leswa, skola icke nu leswa sig sjelfwa, utan honom, som för dem död och uppstånden är.

16. Så känne wi nu ingen ifrån denna tid efter köttet; och om wi än hafwe känt Kristus efter köttet, så känne wi honom dock nu intet mer.

17. Hwar nu någon är i Kristo, så är han ett nytt kreatur; det gamla är förgånget; si, alla ting äro nya wordne.

18. Men alltsammans är af Gud, den oß med sig sjelf försonat hafwer genom Jesum Kristum, och gifwit oß embetet att predika samma försoning.

19. Ty Gud war i Kristo och försonade werlden med sig sjelf, och förebrådde dem intet deras synder, och hafwer beskickat ibland oß försoningens ord.

20. Så äre wi nu sändningabud i Kristi stad; ty Gud förmanar genom oß. Så bedje wi nu i Kristi stad, låter försona eder med Gud.

21. Ty den der af ingen synd wiste, honom hafwer han för oss gjort till synd, på det wi skulle warda Guds rättfärdighet genom honom.

2 årg. Högm.: Matt. 28: 9—15.

Och mid de gingo till att fungöra hans Lärjungar, si, då mötte Jesus dem, och sade: Hel eder! Då gingo de fram och togo på hans fötter och tillbådo honom.

10. Då sade Jesus till dem: Rädens icke; går och fungör det mina bröder, att de gå till Galileen; der skola de se mig.

11. När de gingo bort, si, någre af wäktarne kommo i staden och fungjorde de öfwerste Presterna allt det som skedd war.

12. Och de församlade sig med de äldste och rådgjorde, och gafswo frigs knektarne en stor summa penningar;

13. Och sade: Säger, hans Lärjungar kommo om natten och stulo honom bort, medan wi sofwo.

14. Och om det kommer för Landshöfdingen, wilje wi stilla honom, och begå det så, att I skolen wara utan fara.

15. Och de togo penningarne, och gjorde som de woro lärde. Och detta är beryktadt ibland Judarne intill denna dag.

2 årg. Nf tons.: 1 Petr. 1: 18—23.

Meter, att I icke med förgängligt silfwer eller guld igenlöste ären ifrån edert såfänga lefwerne, efter fädernas sätt;

19. Utan med Kristi dyra blod, såsom med ett menlöft och obesmittadt lam;

20. Hvilken wäl föresedd war för werldens beghnelse, men uppenbarad i de yttersta tiderna för eder skull,

21. Som genom honom tron på Gud, den honom upp-
wäckt hafwer ifrån de döda och gifwit honom härlighet, på det I skullen hafwa tro och hopp till Gud.

22. Och görer edra själar kyska, i sanningens lydnad genom Andan, till ofrymtad, broderlig kärlek; älsker eder storligen inbördes af rent hjerta;

23. Såsom de som födde äro på nytt, icke af någon förgänglig säd, utan af oförgänglig, som är af lefwande Guds ord, det ewinnerligen blifwer.

Bön. Herre Gud, himmelske Fader! Du som hafwer låtit din Son, Jesum Kristum, de två Lärjungarne i vägen till Emaus uppenbar warda: wi bedje dig, att du wille genom ditt ord och din Heliga Anda upplysa våra hjertan, att wi kunne blifwa stadige och faste i tron och hålla oss troget wid ditt ord, derom gerna tala och det sliteligen göra, samt der wi efter Kristi exempel mycket här i werlden lida måste, att wi då kunne trösta oss wid ditt heliga ord och det behålla, till dess wi genom din Son, efter detta lifwet till ett ewigt lif skola uppväcke warda. Amen.

1 Söndagen efter Påsk.

Coll. Gif, o allsmäktige Gud, att wi, som Påskahögtid begått hafwe, måge af din nådiga gåfwa bättra vårt lefwerne, genom din Son, Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

Episteln: 1 Joh. 5: 4—10.

Mine käraste! Allt det som är födt af Gud, det öfwerwinner werlden; och denne är segren, som öfwerwinner werlden, vår tro.

5. Men ho är den som öfwerwinner werlden, utan den som tror, att Jesus är Guds Son?

6. Denne är den som kommer med watten och blod, Jesus Kristus, icke med watten allena, utan med watten och blod; och Anden är den som bethgar, att Anden är sanningen.

7. Ty tre äro som wittna i himmelen: Fadren, Ordet och den Helige Ande; och de tre äro ett.

8. Och tre äro de som wittna på jorden: Anden, watten och blodet; och de tre äro till ett.

9. Hwar wi nu annamme menniskors wittnesbörd, Guds wittnesbörd är större; ty detta är Guds wittnesbörd, som han wittnade om sin Son:

10. Den der tror på Guds Son, han hafwer wittnesbörd i sig sjelf.

Evangelium: Joh. 20: 19—31.

S den tiden om aftenen på densamma Sabbathen, då dörrarne woro lyfta, der Lärjungarne woro församlade för Judarnas rädslos skull, kom Jesus, och stod midt ibland dem, och sade till dem: Frid ware eder.

20. Och när han hade detta sagt, lät han dem se hän-

berna och sin sida. Då wordo Lärjungarne glade, att de sågo Herran.

21. Då sade Jesus åter till dem: Frid ware eder; såsom Fadren hafwer mig sändt, så sänder och jag eder.

22. När han detta sagt hade, bläste han på dem och sade till dem: Tager den Heliga Anda;

23. Hvilka I förlåten synderna, dem förlåtas de, och hvilka I behållen dem, dem äro de behållna.

24. Men Thomas, en af de tolf, hwilken kallas Twilling, war icke med dem, när Jesus kom.

25. Då sade de andre Lärjungarne till honom: Wi sågo Herran. Sade han till dem: Utan jag ser hålen efter spikarne i hans händer och stinger mitt finger i hålen efter spikarne och stinger min hand i hans sida, tror jag det icke.

26. Och åtta dagar derefter woro åter hans Lärjungar inne, och Thomas med dem. Då kom Jesus, wid dörrarne woro lyfta, och stod midt ibland dem, och sade: Frid ware eder.

27. Sedan sade han till Thomas: Räck hit ditt finger och se mina händer, och räck hit din hand och stick henne i min sida; och war icke twifwelaktig, utan trogen.

28. Thomas swarade, och sade till honom: Min Herre och min Gud!

29. Jesus sade till honom: Efter du såg mig, Thomas, tror du. Salige äro de som icke se och dock tro.

30. Gjorde och Jesus många andra tecken i sina Lärjungars åsyn, som i denna boken icke äro skrifne.

31. Men dessa äro skrifne, på det I tro skolen, att Jesus är Kristus, Guds Son, och I genom tron skolen hafwa lif i hans namn.

1 ärg.

Högm.: Joh. 21: 1—14.

Derefter uppenbarade åter Jesus sig för Lärjungarne wid Tiberias haf, och uppenbarade han sig i så måtto:

2. Simon Petrus och Thomas, som kallas Twilling, woro tillsammans, och Nathanael, som war af Cana i Galileen, och Zebedei söner och två andre af hans Lärjungar.

3. Sade Simon Petrus till dem: Jag vill gå och fiska. De sade till honom: Wi gå och med dig. De gingo ut och stego straxt i båten; och i den natten fingo de intet.

4. Då nu morgonen war, stod Jesus på stranden; dock wiste Lärjungarne icke att det war Jesus.

5. Sade Jesus till dem: Barn, hafwen I något till mats? De swarade honom: Nej.

6. Då sade han till dem: Kaster ut nätet på högra sidan om båten, så warden I finnande. Då kastade de ut; och kom så mycken fisk, att de förmådde det icke draga.

7. Då sade den Lärjungen, som Jesus älskade, till Petrus: Herren är det. När Simon Petrus hörde att det war Herren, band han om sig tjorteln, ty han war naken, och gaf sig i sjön.

8. Men de andre Lärjungarne kommo med båten, ty de woro icke långt ifrån landet, utan wid påß tuhundrade alnar, och drogo fiskenätet.

9. Och när de woro stigne på landet, sågo de der wara lagda glöd, och en fisk derpå, och bröd.

10. Jesus sade till dem: Tager hit af de fiskar, som I nu fingen.

11. Simon Petrus steg in och drog nätet på landet, fullt med stora fiskar, hundrade femtio och tre; och ändock de woro så många, gick likwäl nätet icke sönder.

12. Sade Jesus till dem: Kommer och äter. Och ingen af Lärjungarne djerfdes till att spörja honom: Ho är du? efter de wiste, att det war Herren.

13. Då kom Jesus, och tog brödet och gaf dem, och fisken sammaledes.

14. Detta war nu tredje resan, att Jesus uppenbarades för sina Lärjungar, sedan han war uppstånden ifrån de döda.

1 årg. Aftonst.: Ap. G. 3: 12—20.

Petrus sade till folket: I män af Israel.

13. Abrahams och Isaaks och Jakobs Gud, våra fäders Gud, hafwer förklarad sin Son Jesus, hwilken I öfwerantwardat hafwen och förnekat inför Pilatus, då han dömde, att han skulle gifwas lös.

14. Men I förnekaden den Helige och Rättfärdige, och båden, att mandråparen skulle gifwas eder.

15. Och lifsens Förste dråpen J. Den hafwer Gud nu uppväckt ifrån de döda, till hwilket wi wittnen äro.

16. Och hafwer genom tron på hans namn, på denna, som J sen och kännen, stadfäst sitt namn; och tron, som är genom honom, hafwer gifwit denna hans helbregda, i allas eder åsyn.

17. Nu, käre bröder, wet jag wäl, att J det gjort hafwen af såfunnighet, såsom ock edra öfwerste.

18. Men Gud, som genom alla sina Profeters mun föresagt hafwer, att Kristus skulle lida, han hafwer nu så fullbordat det.

19. Så bättrer eder nu, och wänder eder om, på det edra synden måga afstrapade warda;

20. Att wedergwickselsens tid då kommer för Herrans ansigte, när han sändande warder den eder nu tillförene predikad är, Jesum Kristum.

2 ärg. Högm.: Luk. 24: 36—48.

Som de nu här om talade, stod Jesus sjelf midt ibland dem, och sade till dem: Frid ware eder.

37. Då wordo de förfärade och fruktade, menande att de sågo en ande.

38. Då sade han till dem: Hwi ären J förfärade? Och hwi uppstiga sådana tankar uti edra hjertan?

39. Ser mina händer och mina fötter, att det är jag sjelf. Tager på mig och skåder; ty anden hafwer icke kött och ben, såsom J sen mig hafwa.

40. Och då han hade det sagt, wiste han dem händer och fötter.

41. Och som de ännu icke trodde för glädjes skull, utan förundrade sig, sade han till dem: Hafwen J här något att äta?

42. Då fingo de honom fram ett stycke stekt fisk och något af en honungskaka.

43. Och han tog det och åt deraf i deras åsyn.

44. Och han sade till dem: Dessa äro de ord, som jag sade till eder, då jag ännu war med eder, att allt måste fullbordas som skrifwet är i Mose lag och i Profeterna och i Psalmerna om mig.

45. Då öppnade han dem deras sinne, att de förstodo Skrifterna;

46. Och sade till dem: Så är det skrifwet, och så måste Kristus lida och tredje dagen uppstå ifrån de döda;

47. Och predikas i hans namn bättring och syndernas förlåtelse ibland allt folk, begynnande på Jerusalem.

48. Och I ären vittnen till allt detta.

2 årg. *1870* Afstonsj.: Ap. G. 13: 26—41.

Paulus sade till Judarne: I män och bröder, Abrahams släktes barn, och de som ibland eder frukta Gud, eder är denna salighetens ord sändt.

27. Ty de som bodde i Jerusalem, och deras öfwerste, efter de icke kände honom, eller Profeternas röster, som alla Sabbather läsas, uppfyllde de dem med sin dom.

28. Och ändock de ingen döds sak funno med honom, bedes de likväl af Pilatus, att han skulle dräpa honom.

29. Och när de hade fullbordat allt det som skrifwet war om honom, togo de honom ned af trädet och lade honom i grafwen.

30. Men Gud hafwer uppväckt honom ifrån de döda,

31. Och han hafwer warit sedd i många dagar af dem, som med honom uppkomne woro ifrån Galileen till Jerusalem, hwilka hans vittnen äro till folket.

32. Och wi förkunne eder, att det löfte, som till fäderna gjordt war, det hafwer Gud fullkomnat åt oss, deras barn, i det han uppväckt hafwer Jesum;

33. Såsom i andra Psalmen skrifwet är: Du är min Son, i dag hafwer jag födt dig.

34. Men att han uppväckte honom ifrån de döda, så att han icke skall mer igenkomma till förgänglighet, sade han så: Den nåd, som David lofwad är, skall jag eder troget hålla.

35. Dersöre säger han och annorstädes: Du skall icke tillstädja, att din Helige skall se förgängelse.

36. Ty då David i sin tid hade tjent Guds wilja, afsonade han och wardt lagd till sina fäder, och såg förgängelse.

37. Men den som Gud uppväckt hafwer, han såg ingen förgängelse.

38. Så skall eder nu weterligt wara, I män och bröder, att genom honom warder eder förkunnad syndernas förlåtelse;

39. Och af allt der I icke med kunden rättfärdige warda uti Mose lag; men hwilken som tror på denne, han warder rättfärdigad.

40. Så ser nu till, att eder icke öfverkommer det som sagdt är i Profeterna:

41. Ser till, I föraktare, och förundrer eder och warder till intet; ty jag skall werka i edra dagar ett werk, det I icke tro skolen, om någon det eder förtäljer.

Bön. Herre Gud, himmelske Fader! Wi tacke dig för din outhärliga nåd, att du din Son, vår Herre Kristus, det heliga Evangelium och de heliga Sakramenten oss till tröst skickat hafwer, att wi skole der finna syndernas förlåtelse. Wi bedje dig, gif din Helige Ande i våra hjertan, på det wi måge af hjertat tro dina ord och genom dina heliga Sakrament, dag ifrån dag, i tron styrkte warda, genom din Son, Jesum Kristus, vår Herre. Amen.

2 Söndagen efter Påsk.

Coll. O Gud, som genom din Söns förnedring hafwer upprättat werlden, som nederlagen war, gif dina Kristtrogna den ewiga glädjen; och såsom du hafwer hulptit dem af det ewiga förderfwet, så låt dem och en ewig fröjd bekomma, genom samma din Son, Jesum Kristus, vår Herre. Amen.

Episteln: 1 Petr. 2: 21—25.

Aäre bröder! Dertill ären I kallade, efter och Kristus led för oss, låtande oss en efterdömdelse, att I skolen efterfölja hans fotspår;

22. Hwilken ingen synd gjort hade; och intet bedrägeri wardt funnet i hans mun.

23. När han blef smäddad, smädade han icke igen, och när han led, hotade han intet, utan ställde hämnaden till den som rätt dömer;

24. Hwilken våra synder sjelf offrade i sin lefamen på trädb, på det wi skulle wara döde synden och lefwa rättfärdigheten; genom hwilkens får I ären helbregda wordne.

25. Ty I woren såsom wilsefarande får; men I ären nu omwände till Herden och edra sjäalars Biskop.

Evangelium: Joh. 10: 11—16.

S den tiden sade Jesus till Judarne: Jag är den gode herden; den gode herden låter sitt lif för fåren.

12. Men den som legd är, och icke är herden, hwilken fåren icke tillhöra, ser ulfwen komma, och öfwergifwer fåren och flyr; och ulfwen bortrycker och förskingrar fåren.

13. Men den legde flyr; ty han är legd, och vårdar icke om fåren.

14. Jag är den gode herden, och känner mina får, och mina känna mig;

15. Såsom Fadren känner mig, och jag känner Fadren; och jag låter mitt lif för fåren.

16. Jag hafwer ock andra får, som icke äro af detta fårahuset; dem måste jag ock draga härtill, och de skola höra min röst; och det skall warda ett fårahus och en herde.

1 ärg.

Högm.: Joh. 21: 15—25.

Då de nu hade ätit, sade Jesus till Simon Petrus: Simon Zona, älskar du mig mer än desse? Han sade till honom: Ja, Herre, du wet att jag älskar dig. Sade han till honom: Föd mina lam.

16. Åter sade han till honom: Simon Zona, älskar du mig? Han sade till honom: Ja, Herre, du wet att jag älskar dig. Sade han till honom: Föd mina får.

17. Sade han till honom tredje resan: Simon Zona, älskar du mig? Petrus wardt bedröfwad, att han sade tredje resan till honom: älskar du mig? Och sade till honom: Herre, du wet allting; du wet att jag älskar dig. Sade Jesus till honom: Föd mina får.

18. Sannerligen, sannerligen säger jag dig: När du war ung, omgjordade du dig sjelf och gief hwart du wille; men då du warder gammal, skall du uträcka dina händer, och en annan skall omgjorda dig och leda dig dit du icke will.

19. Men det sade han, gifwande tillkänna, med hwad död han skulle prisa Gud. Och då han hade detta sagt, sade han till honom: Följ mig.

20. Petrus wände sig om, och såg den Lärjungen följa,

som Jesus älskade, hwilken och i nattwarden låg intill hans bröst, och sade: Herre, hwilken är den dig förråder?

21. Då Petrus såg honom, sade han till Jesus: Herre, hwad skall då denne?

22. Sade Jesus till honom: Om jag wille, att han skulle blifwa, till dess jag kommer, hwad kommer det dig wid? Följ du mig.

23. Då gick ett tal ut ibland bröderna: Denne Lärjungen dör icke. Och Jesus sade icke till honom: Han dör icke; utan, om jag wille, att han skulle blifwa, till dess jag kommer, hwad kommer det dig wid?

24. Denne är den Lärjungen, som vittnar härom, och den detta skrifwit hafwer; och wi wete, att hans vittnesbörd är sant.

25. Äro och många andra ting, som Jesus gjorde, hwilka om de, det ena med det andra, skrefwes, tror jag, att werlden skulle icke kunna begripa de böcker, som skrifwas skulle. Amen.

ärg. Afstonsj.: 1 Petr. 5: 1—4.

Presterna, som äro ibland eder, förmanar jag, som är och en Prest, och wittne till Kristi pina, och delaktig i den härlighet, som uppenbaras skall:

2. Föder Guds hjord, som är ibland eder, och hafwer aft på honom, icke nödige, utan sjelfswiljande, icke för slem winnings skull, utan af en god wilja;

3. Icke heller såsom herrar öfwer sitt folk, utan warer hjorden till efterdömelse.

4. Och sedan, då öfwerste Herden uppenbar warder, skolen I undfå härlighetens owansfliga krona.

2 ärg. Högm.: Joh. 10: 1—10.

Jesus sade: Sannerligen, sannerligen säger jag eder: hwilken icke går in genom dörren i fårahuset, utan stiger annorstädes in, han är en tjuf och en röfware.

2. Men hwilken som går in genom dörren, han är herden till fåren.

3. För honom låter dörrwarden upp, och fåren höra hans röst; och sina egna får kallar han wid namn och leder dem ut.

4. Och när han hafwer släppt sina egna får ut, går han för dem, och fåren följa honom efter; ty de känna hans röst.

5. Men den främmande följa de icke, utan fly ifrån honom; ty de känna icke deras röst, som främmande äro.

6. Denna liknelse sade Jesus till dem; men de förstodo icke hwad det war, som han sade till dem.

7. Åter sade Jesus till dem: Sannerligen, sannerligen säger jag eder, jag är dörren för fåren.

8. Alle de som för mig komne äro, de äro tjufwar och röfware; men fåren hörde dem intet.

9. Jag är dörren; hwilken som ingår igenom mig, han skall blifwa salig; och skall ingå och utgå, och finna bete.

10. Tjufwen kommer icke, utan till att stjäla, slagta och förgöra; jag är kommen på det de skola hafwa lif och öfwer nog hafwa.

2 ärg.

Afsonf.: Ebr. 13: 20—21.

Fridsens Gud, som igenfört hafwer ifrån de döda den store Fåraderden, genom dess ewiga Testamentes blod, vår Herre Jesus;

21. Han göre eder sädliga uti allt godt werk, till att göra sin wilja, och skaffe uti eder hwad honom tackeligt är, genom Jesum Kristum, hwilken ware ära af ewighet i ewighet. Amen.

Bön. O Herre Gud, himmelske Fader, som af din faderliga godhet hafwer kommit oss arma menniskor ihåg och satt öfwer oss din Son till en herde, att han oss icke allenast med sitt heliga ord föda, utan också emot synden, döden och djefwulen bestärma wille: wi bedje dig, gif oss, genom din Helige Ande, att, såsom denne Herden känner oss och sig om oss vårda låter, wi också i allehanda nöd måge känna honom, hålla oss till honom, af hjertat akta och efterfölja hans röst, och så komma genom honom till ewig salighet. Amen.

3 Söndagen efter Påst.

Coll. O Gud, du som genom din sannings ljus förer dem på rätta vägen igen, som wilse fara, gif alla dem, som Kristi namn bära, nåden att bortkasta det onda och det goda efterfölja, genom din Son, Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

Episteln: 1 Petr. 2: 11—20.

Näre bröder! Jag förmanar eder, såsom främmande och elända, att I förwaren eder för köttsliga begärelser, hwilka strida emot själen;

12. Och fören en god umgängelse ibland hedningarne, på det de som pläga förtala eder såsom illgerningsmän måga se edra goda gerningar och prisä Gud, när det i dagsljuset kommer.

13. Warer underdånige all mensklig ordning för Herrans skull; ehwad det är Konungen, såsom den öfwerste;

14. Eller befallningsmännen, såsom de der sände äro af honom, de onda till straff och de goda till pris.

15. Ty så är Guds wilja, att I med goda gerningar skolen igenstoppa munnen på de galna och oförståndiga menniskor;

16. Såsom de frie, och icke såsom I hafwen den frihet till att skyla ondskan med, utan såsom Guds tjenare.

17. Warer hederamme emot hwar man; älsker bröderna, frukter Gud, ärer Konungen.

18. I tjenare, waren underdånige edra herrar med all fruktan; icke allenast de goda och saktmodiga, utan ock de genwördiga.

19. Ty detta är nåd, om någon, för samwetets skull till Gud, fördrager bedröfwelse och lider orätt.

20. Ty hwad pris är det, om I för edra misgjerningar slagne warden och liden? Men när I för wälgjernings skull liden och hafwen tålmod, det är nåd för Gud.

Ewangelium: Joh. 16: 16—22.

I den tiden sade Jesus till sina Lärjungar: Någon liten tid, och I sen mig icke; och åter en liten tid, och I fån se mig; ty jag går till Fadren.

17. Då sade någre af hans Lärjungar emellan sig: Hwad är det han säger oss? En liten tid, och I sen mig icke; och åter: en liten tid, och I fån sen mig; och att jag går till Fadren?

18. Då sade de: Hwad är det han säger: En liten tid? Wi wete icke hwad han talar.

19. Då märkte Jesus att de wille spörja honom, och sade till dem: Derom frågen I emellan eder, att jag sade: En liten tid, och I se mig icke; och åter en liten tid, och I få se mig?

20. Sannerligen, sannerligen säger jag eder: I skolen gråta och jemra eder; men werlden skall glädjas. I skolen warda bedröfwade; men eder sorg skall wändas i glädje.

21. När qwinnan föder barn, hafwer hon sorg, ty hennes stund är kommen; men när hon hafwer födt barnet, kommer hon sin bedröfwelse icke ihåg, ty hon gläds att menniskan är född i werlden.

22. Så hafwen I också nu bedröfwelse; men jag skall åter se eder, och edert hjerta skall glädjas, och ingen skall taga eder glädje ifrån eder.

1 ärg. 176. 1700. 1701. 1702. Högm.: Joh. 17: 1-8.

Detta talade Jesus, och lyfte upp sina ögon till himmelen, och sade: Fader, stunden är kommen; förklara din Son, att din Son förklarar också dig.

2. Såsom du hafwer gifwit honom makt öfwer allt kött, att alla dem, som du hafwer honom gifwit, skall han gifwa ewinnerligt lif.

3. Och detta är ewinnerligt lif, att de känna dig allena sannan Gud, och den du sändt hafwer, Jesum Kristum.

4. Jag hafwer förklarat dig på jorden; jag hafwer fullbordat det verk, som du mig gifwit hafwer, att jag göra skulle.

5. Och nu, Fader, förklara du mig när dig själf med den klarhet, som jag hade när dig, förrän denna werlden war.

6. Jag hafwer uppenbarat ditt namn för menniskorna, som du hafwer mig gifwit af werlden; de woro dine, och du hafwer gifwit mig dem, och de hafwa hållit dina ord.

7. Nu hafwa de förstått, att allt det du mig gifwit hafwer, är af dig.

8. Ty de ord du hafwer mig gifwit, hafwer jag gifwit dem, och de togo wid dem; och hafwa sannerligen förstått, att jag är utgången af dig, och hafwa trott, att du mig sändt hafwer.

1 ärg. Af tionsf.: Ebr. 4: 9—16.

Derföre står Guds folk en rolighet tillbaka.

10. Ty den som ingången är uti hans rolighet, han hafwer och fått hwila af sina verk, såsom Gud af sina.

11. Så winnläggom oss nu, att wi måge inkomma uti denna roligheten, på det icke någon skall falla uti samma otros efterdömdelse.

12. Ty Guds ord är lefwande och kraftigt, och skarpare än något tweeggadt swärd; och går igenom, till dess det åtskiljer själ och anda, och märke och ben; och är en domare öfwer tankar och hjertans uppsåt.

13. Och för honom är intet kreatur ösynligt, utan alla ting äro blotta och uppenbara för hans ögon; om honom tale wi.

14. Efter wi nu hafwe en stor öfwerste Prest, Jesus, Guds Son, som i himmelen faren är, så låt oss hålla be-
kännelsen.

15. Ty wi hafwe icke en öfwerste Prest, som icke kan warfunna sig öfwer vår swaghet, utan den som frestad är i all ting, lifasom wi, dock utan synd.

16. Derföre låt oss trösteligen framgå till nådastolen, att wi måge få barmhertighet och finna nåd, på den tid oss hjälp behöfves.

2 ärg. Högm.: Joh. 14: 1—12.

Och Jesus sade till sina Lärjungar: Edert hjerta ware icke bedröfwadt; tron I på Gud, så tror och på mig.

2. I min Faderns hus äro många boningar; om så icke wore, säger jag dock eder, att jag går bort till att bereda eder rum.

3. Och om jag än går bort, till att bereda eder rum, skall jag lifwäl komma igen och taga eder till mig, att hwar jag är, der skolen I och wara.

4. Och hwart jag går, weten I, och wägen weten I.

5. Thomas sade till honom: Herre, wi wete icke hwart du går; och huru kunna wi weta wägen?

6. Jesus sade till honom: Jag är wägen och sanningen och lifwet; ingen kommer till Fadren, utan genom mig.

7. Känden I mig, så känden I ju och min Fader; och nu kännen I honom, och hafwen sett honom.

8. Philippus sade till honom: Herre, låt oss se Fadren, så hafwe wi nog.

9. Sade Jesus till honom: Jag är så lång tid när eder, och du känner mig icke; Philippus, den mig ser, han ser Fadren; och huru säger du: låt oss se Fadren?

10. Tror du icke, att jag är i Fadren, och Fadren i mig? Orden, som jag talar till eder, talar jag icke af mig sjelf; Fadren, som är i mig, han gör gerningarne.

11. Tror mig, att jag är i Fadren, och Fadren i mig; eljest tror mig för gerningarnes skull.

12. Sannerligen, sannerligen säger jag eder: Den der tror på mig, de gerningar som jag gör, skall och han göra; och jag skall göra större än dessa, ty jag går till Fadren.

2 ärg.

Af tons.: 1 Petr. 1: 3—8.

Bälsignad ware Gud och vår Herras Jesu Kristi Fader, som oss för sin stora barmhertighet hafwer födt på nytt till ett lefwande hopp, genom Jesu Kristi uppståndelse ifrån de döda;

4. Till oförgängligt, obesmittadt och owansfligt arf, hwilket i himmelen förwaradt är till eder,

5. Som med Guds makt bewarens genom tron till salighet, hwilken beredd är, att hon skall uppenbar warda i den yttersta tiden;

6. I hwilken I eder fröjda skolen, I som nu en liten tid liden bedröfwelse, i mångahanda försökelse, hwar så behöfves;

7. På det eder tro skall rättfinnig och mycket kosteligare befunnen warda än det förgängliga guld, som pröfwas med eld, till lof, pris och ära, när Kristus Jesus blifwer uppenbar;

8. Hwilken I älsken, ändock I icke sen honom; den I och nu tron uppå, och dock icke sen; så skolen I fröjda eder med osäglig och härlig glädje.

Bön. Herre Gud, himmelske Fader! Du som efter ditt faderliga goda behag håller oss, dina barn, under aga här på jorden, på det wi stole wara din enfödde Son like, både i lidande och härlighet: wi bedje dig, trösta oss med din Heliga Anda i vår frelselse och nöd, att wi icke förtwifla, utan efter din Söns löfte, hålla oss fast wid den trösten, nemligen, att sorgen skall

wara en liten tid, och sedan skall följa en ewig glädje, på det wi genom detta hoppet måge i tålmod all bedröfwelse öfwerwinna, genom din Son, Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

4 Söndagen efter Påst.

Coll. O Gud, som så regerar dina Kristtrogna's hjertan, att de kunna ens till sinnes wara, gif du dem den nåden, att de måge hafwa lust till det du hjuder, och begärelse till det du utlofwat hafwer, att wi, som wandre i denna ofstadiga werld, måge med våra hjertan hafwa umgängelse i himmelen, genom Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

Episteln: Jak. 1: 17—21.

Mine bröder! All god gåfwa och all fullkomlig gåfwa kommer ofwanefter, ifrån ljusets Fader, när hwilken ingen förwandling är, eller ljus och mörkers omskiftelse.

18. Han hafwer oss födt efter sin wilja, genom sannin-
gens ord, på det wi skulle wara förstlingar af hans kreatur.

19. Derföre, mine käre bröder, hwar och en menniska ware snar till att höra, och sen till att tala, och sen till wrede;

20. Ty mannens wrede gör icke det rätt är för Gudi.

21. Lägger fördensfull bort all orenlighet och all ondskå, och annammar ordet med saktmodighet, som i eder plantadt är, det edra själar kan saliga göra.

Evangelium: Joh. 16: 5—15.

Jden tiden sade Jesus till sina Lärjungar: Men nu går jag till honom, som mig sänt hafwer, och ingen af eder spør mig hwart jag går.

6. Men efter det jag hafwer detta sagt, är edert hjerta wordet fullt med bedröfwelse.

7. Dock säger jag eder sanningen: Eder är nyttigt, att jag bortgår; ty om jag icke bortgår, kommer icke Hugswalaren till eder; men går jag bort, så skall jag sända honom till eder.

8. Och när han kommer, skall han straffa werlden för synd, och för rättfärdighet, och för dom.

9. För synd; ty de tro icke på mig.

10. Men för rättfärdighet; ty jag går till Fadren, och härefter sen I mig icke.

11. Men för dom; ty denna werldens förste är nu dömd.

12. Jag hafwer ännu mycket att säga eder, men I kunnen det icke nu bära.

13. Men när han kommer, som är sanningens Ande, han skall leda eder uti all sanning; ty han skall icke tala af sig sjelf; men hwad han hörer, det skall han tala, och det som icke skall, skall han förkunna eder.

14. Han skall prisa mig; ty af mitt skall han taga och förkunna eder.

15. Allt det Fadren hafwer, det är mitt; fördensfull sade jag, att han skall taga af mitt och förkunna eder.

1 ärg.

Högm.: Joh. 17: 9—17.

Jag beder för dem; för werlden beder jag icke, utan för dem som du hafwer mig gifwit; ty de äro dine.

10. Och allt mitt är ditt, och ditt är mitt; och jag är förklarad i dem.

11. Och nu är jag icke mer i werlden; men de äro i werlden, och jag kommer till dig. Helige Fader, förwara, genom ditt namn, dem som du mig gifwit hafwer, att de blifwa ett, såsom och wi.

12. När jag war med dem i werlden, förwarade jag dem i ditt namn; dem du mig gifwit hafwer, hafwer jag förwarat, och ingen af dem är borttappad, utan det förlorade barnet, att Skriften skulle fullbordas.

13. Nu kommer jag till dig och talar detta i werlden, på det de skola hafwa min fullkomliga glädje i sig.

14. Jag hafwer fått dem dina ord; och werlden hafwer hatat dem, efter de icke äro af werlden, såsom och jag icke är af werlden.

15. Icke beder jag, att du skall taga dem af werlden, utan att du förwarar dem ifrån ondo.

16. De äro icke af werlden; såsom och jag icke är af werlden.

17. Helga dem i din sanning; ditt tal är sanning.

1 ärg.

Aftonf.: Ebr. 5: 1—10.

Förth hwar och en öfwerste Prest, den af menniskor uttages, han warder satt för menniskorna i de ting, som Gud påröra, att han skall offra gåswor och offer för synderna.

2. Den der kan warfunna sig öfwer dem, som såkunniga äro och wilje fara; efter han är och sjelf belagd med swaghet.

3. Derföre måste han och såsom för folket så och för sig sjelf offra för synder.

4. Och ingen tager sig sjelf ära, utan den som och kallad warder af Gud, lika som Aron.

5. Så hafwer och icke Kristus gjort sig sjelf härlig, att han skulle warda öfwerste Prest, utan den som sade till honom: Du är min Son, i dag hafwer jag födt dig.

6. Såsom han och annorstädes säger: Du är en Prest i ewig tid, efter Melchisedeks sätt.

7. Och hafwer på sitt kötts dagar offrat bön och åkallan, med starkt rop och tårar, till honom som honom frälsa kunde ifrån döden, och wardt bönhörd derföre att han höll Gud i wördning.

8. Och ändå han war Guds Son, hafwer han dock, af det han led, lärt lydnad.

9. Och då han fullkommen wardt, blef han alla dem, som honom lyda, en orsak till ewig salighet:

10. Kallad af Gud en öfwerste Prest, efter Melchisedeks sätt.

2 ärg. Högm.: Joh. 7: 37—39.

Men på yttersta dagen i högtiden, den och störst war, stod Jesus, och ropade, sägande: Swilken som törstar, han komme till mig och dricke.

38. Swilken som tror på mig, såsom Skriften säger, af hans qwed skola flyta lefwande wattens strömmar.

39. Men det sade han om Andan, hwilken de få skulle, som på honom trodde; th den Helige Andan war icke än då på färde; th Jesus war icke ännu förklarad.

2 ärg. Aftonsf.: 1 Joh. 3: 19—24.

Deraf wete wi, att wi äre af sanningen och kunna stilla våra hjertan för honom;

20. Att om vårt hjerta fördömer oss, då är Gud större än vårt hjerta, och wet allting.

21. Mine kärafte, om vårt hjerta fördömer oss icke, då hafwe wi en förtröstning till Gud;

22. Att wi få af honom allt det wi bedje; ty wi hålle hans bud och göre det honom ljust är.

23. Och detta är hans bud, att wi skole tro på hans Söns Jesu Kristi namn, och älska öf inbördes, såsom han öf budit hafwer.

24. Och den der håller hans bud, han blifwer i honom, och han i honom; och deraf wete wi, att han blifwer i öf, af Andan, som han öf gifwit hafwer.

Bön. Herre Gud, himmelske Fader! Du som hafwer, genom din Son, utlofwat den Helige Ande och sagt, att han werlden för synd, rättfärdighet och dom straffa skall: wi bedje dig, upplys våra hjertan, att wi måge bekänna våra synder och genom tron på Kristum få den ewiga rättfärdigheten, och att wi i all vår nöd och frestelse måge hålla öf till den rätta trösten, att Kristus är en Herre öfwer djefwulen, döden och allting, och will med sin nåd hjälpa öf ifrån allt ondt och gifwa öf en ewig salighet Amen.

Böne-Söndag.

Coll. O Gud, du som är den allt godt kommer af, gif dina tjenare nåd till att besinna det rätt är, och kraft att det med gerningar fullborda, genom din Son, Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

Episteln: Jak. 1: 22—27.

Aäre bröder! Warer ordets görare och icke allenast hörare, bedragande eder sjelfwa.

23. Ty der någon är allenast ordets hörare och icke görare, han är lik den man, som sitt lekamliga ansigte skådar i en spegel;

24. Ty då han sig bestådat hafwer, går han derifrån, och förgäter stragt hurudan han war.

25. Men den der skådar i frihetens fullkomliga lag, och blifwer deruti, och är icke en glömsk hörare, utan en görare, densamme warder salig uti sin gerning.

26. Hwar nu någon ibland eder låter sig tycka att han tjenar Gud, och icke styr sin tunga, utan bedrager sitt hjerta, hans Gudstjenst är fåfäng.

27. Detta är för Gud och Fadren en ren och obesmittad Gudstjenst: söka faderlösa och moderlösa barn, och enkor uti deras bedröfwelse, och hålla sig obesmittad af werlden.

Evangelium: Joh. 16: 23—33.

S den tiden sade Jesus till sina Lärjungar: Sannerligen, sannerligen säger jag eder: allt det I bedjen Fadren i mitt namn, skall han gifwa eder.

24. Hårtill hafwen I icke bedit i mitt namn; beder och I skolen få, att eder glädje må wara fullkommen.

25. Detta hafwer jag talat till eder med förtächta ord; men den tid skall komma, att jag icke skall tala till eder med förtächta ord, utan uppenbarligen skall jag förkunna eder om min Fader.

26. På den dagen skolen I bedja i mitt namn; och jag säger icke eder, att jag skall bedja Fadren för eder.

27. Ty Fadren sjelf hafwer eder kär, efter det I hadn mig kär, och trodden, att jag är utgången af Gudi.

28. Jag gick ut af Fadren, och kom i werlden; åter öfwergifwer jag werlden, och går till Fadren.

29. Sade hans Lärjungar till honom: Si, nu talar du uppenbarligen, och säger inga förtächta ord.

30. Nu wete wi, att du wet allting, och dig göres icke behof, att någon spör dig; derföre tro wi, att du är utgången af Gud.

31. Svarade Jesus dem: Nu tron I.

32. Si, tiden tillstundar, och är redan kommen, att I warden förskingrade, hwar och en till sitt, och låten mig blifwa allena; men jag är icke allena, ty Fadren är med mig.

33. Detta hafwer jag talat med eder, att I skolen hafwa frid i mig. I werlden hafwen I twång; men warer wid en god tröst, jag hafwer öfwerwunnit werlden.

1 årg.

Högm.: Joh. 17: 18—23.

Såsom du hafwer mig sändt i werlden, så hafwer ock jag sändt dem i werlden.

19. Och jag helgar mig sjelf för dem, att de skola ock wara helgade i sanningen.

20. Men icke beder jag allenast för dem, utan ock för dem, som genom deras ord skola tro på mig;

21. Att de skola alle wara ett, såsom du, Fader, i mig och jag i dig; att de ock skola wara ett i oss, på det att werlden skall tro, att du hafwer mig sändt.

22. Och jag hafwer gifwit dem den härlighet, som du mig gifwit hafwer, att de skola wara ett, såsom och wi äro ett.

23. Jag i dem och du i mig, att de skola wara fullkomne uti ett; och att werlden skall förstå, att du mig sändt hafwer, och älskade dem, såsom du och mig älskade.

1 ärg. *afhandl. af den 1. Afst. s. 7: 19—28.*

Lagen kunde intet göra fullkomligt; och warder ett bättre hopp infördt, genom hwilket wi nakas Gud.

20. Och så mycket mer, att det icke skedde utan ed; ty dessa äro utan ed Präster wordne.

21. Men denne med ed, genom den som sade till honom: Herren swor, och det skall icke ångra honom; du är en Prest ewinnerligen, efter Melchisedeks sätt.

22. Så mycket bättre Testamente hafwer Jesus uträttat.

23. Och dessa äro många Präster wordne, derföre att döden lät dem icke blifwa;

24. Men denne, efter han blifwer ewinnerligen, hafwer ett oförgängligt Prästerskap;

25. Swarföre han och kan ewinnerligen saliga göra dem, som genom honom komma till Gud, och lefwer alltid och beder alltid för dem.

26. Ty en sådan öfwerste Prest höfdes oss hafwa, den der helig wore, ofskuldig, obesmittad, skild ifrån syndare, och högre än himmelen;

27. Hwilken icke dagligen behöfde, såsom de andre öfwerste Präster, först för sina egna synder offra, och sedan för folkens synder; ty han gjorde det en resa, då han sig sjelf offrade.

28. Ty lagen sätter menniskor till öfwerste Präster, som swaghet hafwa; men edens ord, som efter lagen sagdt är, det sätter Sonen ewig och fullkomlig.

2 ärg.

Högm.: Luk. 11: 1—13.

Och det begaf sig, att Jesus bad uti ett rum; då han wände igen, sade en af hans Lärjungar till honom: Herre, lär oss bedja, såsom och Johannes lärde sina Lärjungar.

2. Då sade han till dem: När I bedjen, säger så: Fader vår, som är i himmelen! Helgadt warde ditt namn. Till-

komme ditt rike. Ske din wilje, såsom i himmelen, så ock på jorden.

3. Gif oss alltid vårt dagliga bröd.

4. Och förlåt oss våra synder; ty ock wi förlåte alla, som oss skyldige äro. Och inled oss icke i frestelse; utan fräls oss ifrån ondo.

5. Och han sade till dem: Swilken är ibland eder, som hafwer en wän, och han går till honom om midnattstid och säger till honom: Käre wän, låna mig tre bröd;

6. Ty min wän är kommen till mig, wägsfarande, och jag hafwer intet lägga för honom.

7. Och den, som innanför är, svarar och säger: Gör mig icke onak; dörren är nu stängd, och mina barn äro med mig i säng; jag kan icke stå upp och få dig det.

8. Jag säger eder. Om han än icke uppstår, och får honom det, derföre att han är hans wän; likwäl, derföre att han så trägen är, står han upp, och får honom så mycket han behöfwer.

9. Så säger ock jag eder: Bedet, och eder skall gifwet warda, söket, och I skolen finna; klapper, och eder skall warda upplåtet.

10. Ty den der beder, han får, och den der söker, han finner, och den der klappar, honom warder upplåtet.

11. Swilken ibland eder är den fader, om hans son bedes bröd af honom, som gifwer honom en sten? Eller om han bedes fisk, månn' han gifwa honom en orm för fisk?

12. Eller om han bedes ägg, månn' han få honom en skorpion?

13. Kunnen nu I, som onde ären, gifwa edra barn goda gåfwor, huru mycket mer skall eder himmelske Fader gifwa den Helige Ande dem som bedja honom!

2 ärg. Aftonsf.: Jak. 5: 16—20.

Befänner inbördes synderna, den ene för den andra, och beder för eder inbördes, att I helbregda warden; ty en rättfärdig mans bön förmår mycket, der hon allwar är.

17. Elias war en menniska såsom wi, och han bad en bön, att det icke skulle regna; och det regnade ock intet på jorden i tre år och sex månader.

18. Och bad åter, och himmelen gaf regn, och jorden bar sin frukt.

19. Käre bröder, om någon ibland eder fore vill ifrån janningen, och någon omwände honom;

20. Han skall weta, att den der omwänder en syndare af hans wägars willa, han frälsar en själ ifrån döden, och skyler all öfwerträdelse.

Bön. O Herre Gud, himmelske Fader! Du, som genom din Son och lofwat hafwer, att allt, hwad wi bedje i hans namn, det vill du gifwa oss: wi bedje dig, bewara oss i ditt ord; gif oss din Helige Anda, som oss regerar och styr efter din wilja; bewara oss för djefwulens rike, för falsk lära och fåfång gudstjenst; bewara vår tropp och vårt lif ifrån allt ondt; gif oss din wälsignelse och frid, på det wi i alla måtto måge förnimma din nådiga hjälp, och sedan både här och der i ewighet lofwa och prisä dig såsom vår milde Fader, genom Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

Kristi Himmelsfärdsdag.

Coll. Förläna oss, allsmäktige Gud, att wi, som tro din enfödde Son, Jesum Kristum, vår Frälsare, i denna dag till himmelen uppfaren wara, måge också med hjertat alltid när honom i himmelen wista, genom samma din Son, Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

Episteln: Apostl. G. 1: 1—11.

Tillförene hafwer jag talat, min gode Theophile, om allt det Jesus begynte både göra och lära;

2. Intill den dagen han upptagen wardt, sedan han Apostlarne, som han utwalt hade, genom den Helige Anda, hade gifwit befallning;

3. Swilka han också efter sin pina betedde sig lefwande, med mångahanda bewisning, då han lät sig se af dem i fyrtio dagar, och talade med dem om Guds rike.

4. Och då han hade församlat dem, böd han dem, att de icke skulle gå ut af Jerusalem, utan förbida Fadrens löfte, deraf I hört hafwen (sade han) af mig.

5. Ty Johannes döpte i watten; men I skolen döpte warda i den Helige Anda, icke många dagar härefter.

6. Då de nu församlade woro, frågade de honom, sägande: Herre, skall du i denna tiden upprätta igen Israels rike?

7. Då sade han till dem: Det hör icke eder till att weta tid och stund, som Fadren hafwer satt i sin makt;

8. Men I skolen undså den Helige Andas kraft, som öfwer eder komma skall, och I skolen wara mina wittnen i Jerusaleem, och i hela Judeen och Samarien, och sedan intill jordens ända.

9. Och när han detta sagt hade, wardt han i deras åsyn upptagen, och en skyn tog honom bort utaf deras åsyn.

10. Och som de uppsågo i himmelen efter honom, wid han uppför, si, två män stodo när dem, klädde i hwhita kläder;

11. De der ock sade: I Galileiske män, hwi stån I och sen upp i himmelen? Denne Jesus, som upptagen är ifrån eder i himmelen, han skall så komma, som I honom sett hafwen uppfara i himmelen.

Ewangelium: Mark. 16: 14—20.

S den tiden, när de elfwa sutto till bords, syntes Jesus dem, och förefastade dem deras otro och hjertans hårdhet, att de icke trott hade dem, som hade sett honom wara uppstånden;

15. Och sade till dem: Går ut i hela werlden och prediker Ewangelium alla kreatur.

16. Den der tror och blifwer döpt, han skall warda salig; men den der icke tror, han skall warda fördömd.

17. Men dem som tro, skola dessa tecken efterfölja: genom mitt namn skola de utdriswa djeflar; de skola tala med nya tungor;

18. De skola fördriswa ormar; och om de dricka något det dödligt är, skall det dem icke skada; på de franke skola de lägga händerna, så warder det bättre med dem.

19. Då nu Herren Jesus med dem talat hade, wardt han upptagen i himmelen, och sitter på Guds höggra hand.

20. Men de gingo ut och predikade allestädes; och Herren verkade med dem och stadfäste ordet med efterföljande tecken.

1 ärg.

Högm.: Joh. 17: 24—26.

Fader, jag will att der jag är, skola ock de wara med mig, som du mig gifwit hafwer, att de skola se min härlighet, den du mig gifwit hafwer; ty du hafwer älskat mig, förr än werlden war skapad.

25. Rättwisa Fader, werlden hafwer icke känt dig; men jag hafwer känt dig; och desse hafwa förstått, att du mig sändt hafwer.

26. Och jag hafwer kungjort dem ditt namn, och skall kungöra det, på det att den kärlek, som du hafwer älskat mig med, skall wara i dem, och jag i dem.

1 ärg. Aftons.: Ebr. 10: 12—18.

Jesús Kristus, då han hade offrat ett offer för synderna, det ewinnerligen gäller, sitter han på Guds högsta hand;

13. Och väntar nu, till dess hans owänner lagde warda honom till en fotapall.

14. Ty med ett offer hafwer han ewinnerligen fullkomnat dem, som helige warda.

15. Det betygar oss och den Helige Ande; ty då han tillförene sagt hade:

16. Det är det testamentet, som jag dem göra will, efter de dagar, säger Herren: jag will gifwa min lag i deras hjerta, och i deras sinne will jag skrifwa dem;

17. Och deras synder och orättfärdighet will jag icke mer ihågkomma.

18. Der nu sådan förlåtelse är, der är icke mer offer för synder.

2 ärg. Högm.: Luk. 24: 49—53.

Jesús sade till sina Lärjungar: Si, jag will sända öfwer eder min Faders löfte; men I skolen blifwa i staden Jerusalem, till dess I warden beklädde med kraft af höjden.

50. Och han hade dem ut till Bethanien, och upplyste fina händer och wälsignade dem.

51. Och skedde, då han dem wälsignat hade, skildes han ifrån dem och uppfor i himmelen.

52. Och de tillbådo honom, och gingo sedan in i Jerusalem igen, med stor glädje;

53. Och woro alltid i templet, prisade och lofwade Gud. Amen.

2 ärg. Aftons.: Ef. 4: 7—13.

Men hwar och en af oss är gifwen nåd, efter Kristi gäfwas mått.

8. Derföre säger han: Han är uppfstigen i höjden, och hafwer fört fängelsset fånget, och hafwer gifwit menniskomen gåfwor.

9. Men det han uppfaren är, hwad är det annat än han for först här ned uti de nedersta jordens rum?

10. Den som nederfor, han är ock den der uppför öfwer alla himlar, på det han skulle alla ting uppfylla.

11. Han hafwer ock somliga satt till Apostlar, somliga till Profeter, somliga till Evangelister, somliga till herdar och lärare;

12. Att de helige skola skicklige wara till embetetets werk, genom hwilket Kristi lekamen må uppbyggd warda;

13. Till des att wi alle komme till en tro, och Guds Söns kunskap, och warda en fullkommen man, den der är uti Kristi fullbordiga ålders mått.

Bön. O Jesu Kriste! Du allsmåttige Guds Son, som icke nu är här på jorden arm och eländig, utan sitter på Guds Faders högra hand och är en Herre öfwer allting: wi bedje dig, att du wille sända oss din Helige Anda, och gifwa oss fromme lärare, och bewara ditt ord, samt styrka och näpja djefwulen och alle tyranner, och hålla ditt rike wid makt på jorden, till des alla dina fiender warda lagde dig till fotapall, och wi genom dig öfwer synden, döden och djefwulen segren behålla måge. Amen.

6 Söndagen efter Påst.

Coll. O allsmåttige, ewige Gud, gif oss nåden, att wi alltid måge hafwa en rätt wilja och rätt kärlek till dig, och sedan med allt hjerta och krafter tjena dig, genom din Son, Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

Episteln: 1 Petr. 4: 7—11.

Näre bröder! Nu tillstundar änden på allting. Så warer nu nyktre och wakande till att bedja.

8. Men öfwer allting hafwer en brinnande kärlek inbördes; ty kärleken skyler ock all öfwerträdelse.

9. Warer inbördes hwarannans herbergerare, utan allt fnorr;

10. Och warer tjenstaktige inbördes, hwar och en med den gåfwa, som han fått hafwer, såsom gode, den margfaldige Guds nåds skaffare.

11. Om någon talar, han tale såsom Guds ord; om någon hafwer ett embete, han tjene såsom af den förmåga, som Gud gifwer, på det Gud blifwer ärad i allting, genom Jesum Kristum. hwilken ware ära och wälde ewinnerligen. Amen.

Evangelium: Joh. 15: 26—16: 4.

J den tiden sade Jesus till sina Lärjungar: När Hwswalaren kommer, den jag skall sända eder af Fadren, fanningens Ande, som utgår af Fadren, han skall bära wittnesbörd om mig.

27. J skolen och deßlikes wittna; ty J hafwen warit med mig af begynnelsen.

Kap. 16: 1. Detta hafwer jag sagt eder, på det J icke skolen förargas.

2. De skola utskjuta eder af Synagogorna, men den tid skall komma, att den der eder dräper, skall mena sig göra Gud tjenst dermed.

3. Och detta skola de göra eder; ty de känna icke Fadren, ej heller mig.

4. Men detta hafwer jag sagt eder, att när den tid kommer, skolen J komma ihåg, att jag hafwer det sagt eder. Detta hafwer jag icke sagt eder af begynnelsen; ty jag war med eder.

1 ärg.

Högm.: Joh. 15: 18—27.

Jesus sade till sina Lärjungar: Om werlden hatar eder, så weten, att hon hafwer hatat mig förr än eder.

19. Boren J af werlden, så älskade werlden det hennes wore; men efter det J icke ären af werlden, utan jag hafwer eder utwalt ifrån werlden, derföre hatar werlden eder.

20. Kommer ihåg mina ord, som jag hafwer sagt eder: Tjenaren är icke förmer än hans herre; hafwa de förföljt mig, så skola de och förfölja eder; hafwa de hållit mina ord, så warda de och hållande edra.

21. Men allt detta skola de göra eder för mitt namns skull; ty de känna icke honom, som mig sändt hafwer.

22. Hade jag icke kommit och talat med dem, så hade de icke synd; men nu hafwa de ingen ursäkt för sin synd.

23. Den mig hatar, han hatar och min Fader.

24. Hade jag icke gjort de gerningar ibland dem, som ingen annan gjort hafwer, så hade de icke synd; men nu hafwa de sett det, och hata dock både mig och min Fader.

25. Dock är det skedt, att det talet fullkomnas skall, som i deras lag skrifwet är: De hafwa hatat mig utan sak.

26. Men när Hugsvalaren kommer, den jag skall sända eder af Fadren, sanningens Ande, som utgår af Fadren, han skall bära vittnesbörd om mig.

27. I skolen och desliques vittna; ty I hafwen varit med mig af begynnelsen.

1 ärg.

Aftons.: Col. 3: 1—10.

Som I nu ären uppståndne med Kristus, så söker det ofwantill är, der Kristus är sittande på Guds högra hand.

2. Farer efter det som ofwantill är, icke efter det som på jorden är.

3. Ty I ären döde, och edert lif är förbodd med Kristus i Gud.

4. Men när edert lif Kristus uppenbarad warder, då warden och I uppenbarade med honom i härligheten.

5. Så döden nu edra lemmar, som på jorden äro; boleti, orenlighet, lusta, ond begärelse och girighet, hwilken afgudadyrkan är.

6. För hwilka styckens skull Guds wrede kommer öfwer otrons barn;

7. Uti hwilka I och fordom wandraden, då I deruti lefden.

8. Men lägger och nu I bort alltsammans, wrede, grymhet, ondskå, försmädelse, skamliga ord af eder mun.

9. Ljuger icke för hwarannan; afläder eder den gamla människan med hans gerningar;

10. Och ikläder eder den nya, den der förnyas till hans kunskap och beläte, som honom skapat hafwer.

2 ärg.

Högm.: Lut. 12: 4—12.

Jesuz sade till sina Lärjungar: Men jag säger eder, mine wänner: Rädens icke för dem som döda kroppen, och sedan hafwa de intet hwad de mer göra kunna.

5. Men jag vill wisa eder, hwem I skolen rädas: Rädens honom som, sedan han dödat hafwer, hafwer han och makt att bortkasta till helwetet; ja, säger jag eder, honom rädens.

6. Köpas icke fem sparfwar för två små penningar? Och en af dem är icke förgäten för Gud.

7. Ja, edra hufwudhår äro och alle räknade; derföre frukter eder intet; I ären bättre än många sparfwar.

8. Men jag säger eder: Hwilken mig bekänner för menniskor, honom skall och menniskones Son bekänna inför Guds Änglar.

9. Men den mig nekar för menniskor, han skall och nekad warda för Guds Änglar.

10. Och den der talar ett ord emot menniskones Son, det skall warda honom förlåtet; men den som hädar den Helige Andan, det skall icke förlåtas.

11. När de nu draga eder fram i Synagogorna, och för öfwerheten, och för de wäldige, hafwer ingen omsorg hwad och huruledes I swara, eller hwad I säga skolen;

12. Ty den Helige Andan skall lära eder i samma stunden hwad I säga skolen.

2 ärg. *1880* Aftonsf.: 1 Petr. 3: 15—22.

Selger Herren Gud uti edra hjertan. Warer och alltid redelbogne till att swara hwar och en, som begär skäl till det hopp som i eder är, och det med saktmodighet och fruktan.

16. Och hafwer ett godt samwete, på det de, som wilja förtala eder såsom ogerningsmän, skola komma på skam, att de förlåstat hafwa eder goda umgängelse i Kristo.

17. Ty det är bättre, om Guds wilja så är, att I för goda gerningar liden, än för onda.

18. Ty Kristus led och en resa för syndernas skull, rättfärdig för orättfärdiga, på det han skulle offra oss åt Gud, och är dödad efter köttet, men lefwande gjord efter Andan.

19. I densamma gick han och bort och predikade för andarna i fängelsat;

20. Som fordom icke trodde, när Gud en gång bidade och tålmod hade i Noachs tid, då arken byggdes, i hwilken så, det är åtta själar, blefwo frälste genom wattenet;

21. Hvilket nu og þ þ saliga gör i dopet, som genom detta betydt är (ide att köttets smittor afläggas, utan att man hafwer ett godt samwete till Gud), genom Jesu Kristi uppståndelse;

22. Hvilken är på Guds högra hand, uppfaren till himmelen; och honom äro Änglarne och wäldigheterna och krafterna underdåniga.

Bön. Herre Gud, himmelske Fader! Wi tade dig, att du og genom din Helige Anda till din älsklige Sons, vår käre Herres, Jesu Kristi vittnesbörd kallat hafwer. Wi bedje dig, emedan werlden sådant vittnesbörd ide lida kan, utan og derföre hatar, att du wille förlåna og ett godt, trösteligt mod, att wi af forset och motgången og ide förarge, utan stå faste wid ditt vittnesbörd och alltid i den hopen funne warda, som dig och din Son känna, och dermed ewinnerligen salige warda, genom Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

Þingstdagen.

Coll. O Herre Gud, som de Kristtrognas hjertan med den Helige Andas upplysning lärt hafwer, låt og i samma Anda besinna det som rätt är, och alltid glädjas af hans heliga hugswalelse och tröst, genom Jesum Kristum, vår Herre, hvilken med dig och samma din Helige Anda lefwer och regerar i en Gudom, ifrån ewighet till ewighet. Amen.

Episteln: Apostl. G. 2: 1—13.

Då Þingstdagen fullkomnad war, woro de alle endrägteligen tillsammans.

2. Och wardt hastigt ett dån af himmelen, såsom ett mäktigt stort wäder kommit hade, och uppfyllde allt huset der de sutto.

3. Och dem syntes sönderdelade tungor, såsom af eld, och blef sittande på hwar och en af dem.

4. Och de wordo alle uppfyllde af den Helige Anda, och beghnte till att tala med andra tungomål, efter som Anden gaf dem att tala.

5. Så woro i Jerusalem boende Judar, gudfruktige män af allahanda folk, som under himmelen äro.

6. Då nu denna rösten skett hade, kom tillsammans mycket folk, och wordo häpne; ty de hörde dem tala hwar och en med sitt eget mål.

7. Och wordo alle försträcke, och förundrade sig, sägande emellan sig: Si, äro icke alle dessa, som tala, Galileiske?

8. Huru höra wi då hwar och en sitt tungomål, der wi uti födde äro?

9. Parter och Meder och Elamiter och de som bo uti Mesopotamien och Judeen och Cappadocien, Ponto och Asien;

10. Phrygien och Pamphylien, Egypten och i de Libye landsändar wid Cyrenen, och de utländingar af Rom;

11. Judar och Proselyter, Greter och Araber; wi höra dem med våra tungomål tala Guds dråpeliga verk.

12. Och försträcke de sig alle, och förundrade sig, sägande emellan sig: Hwad manne detta vilja wara?

13. Och somlige gjorde gäff af dem, och sade: Dessa äro fulle med sött win.

Evangelium: Joh. 14: 23—31.

S den tiden sade Jesus till sina Lärjungar: Den mig älskar, han warder hållande mina ord, och min Fader skall älska honom, och wi skole komma till honom och blifwa boende när honom.

24. Men den mig icke älskar, han håller icke mina ord; och det ordet **J** hören, är icke mitt, utan Fadrens, som mig jändt hafwer.

25. Detta hafwer jag talat till eder, medan jag hafwer varit när eder.

26. Men Hugsvalaren, den Helige Ande, hwilken Fadren skall sända i mitt namn, han skall lära eder allting och påminna eder allt det jag eder sagt hafwer.

27. Friden låter jag eder, min frid gifwer jag eder; icke gifwer jag eder såsom werlden gifwer. Edert hjerta ware icke bedröfwadt, ej heller rädes.

28. **J** hörden, att jag sade eder: Jag går bort, och kommer åter till eder. Haden **J** mig fär, då gladdens **J** ju, att jag sade: jag går till Fadren; ty Fadren är större än jag.

29. Och nu sade jag eder det, förr än det sker, att **J** tro skolen, när det skedd är.

30. Härefter talar jag icke mycket med eder; ty denna werldens förste kommer, och i mig hafwer han intet.

31. Men på det att werlden skall förstå, att jag hafwer Fadren kär, och så gör som Fadren mig budit hafwer.

1 ärg. Högm.: Joh. 15: 10—17.

Jesuz hade till sina Lärjungar: Om I hållen mina bud, så blifwen I i min kärlek, såsom och jag hafwer hållit min Faders bud, och blifwer i hans kärlek.

11. Detta hafwer jag talat till eder, att min glädje skall blifwa i eder, och eder glädje fullkommen warda.

12. Detta är mitt bud, att I skolen älska eder inbördes, såsom jag hafwer älskat eder.

13. Ingen hafwer större kärlek, än att en låter sitt lif för sina wänner.

14. I ären mina wänner, om I gören hwad jag bjuder eder.

15. Härefter säger jag icke, att I ären tjenare, ty tjenaren wet icke hwad hans herre gör; men wänner hafwer jag kallat eder, ty allt det jag hafwer hört af min Fader, hafwer jag kungjort eder.

16. I hafwen icke utkorat mig; men jag hafwer utkorat eder, och tillskickat eder, att I skolen gå och göra frukt, och eder frukt skall blifwa, på det att hwad I bedjen Fadren i mitt namn, det skall han gifwa eder.

17. Detta bjuder jag eder, att I älsken eder inbördes.

1 ärg. Aftons.: Ef. 2: 17—22.

Kristus Jesus är kommen, och hafwer igenom Evangelium bådadt eder frid, I som fjerran woren, så och dem som när woro.

18. Ty genom honom hafwa wi båda tillgång uti en Andä till Fadren.

19. Så ären I icke nu mera gäster och främmande, utan helgamanna medborgare och Guds husfolk;

20. Uppbyggde på Apostlarnes och Profeternas grund, der Jesus Kristus öfwerste hörnstenen är;

21. På hwilken hela byggningen tillhopafogad wäxer till ett heligt tempel i Herranom;

22. På hwilken och I med uppbbyggde warden, Gudi till ett hemman, genom Andan.

2 årg. *1881* Högm.: Joh. 14: 15—21.

Jesús sade till sina Lärjungar: Älsken I mig, så håller mina bud.

16. Och jag skall bedja Fadren, och han skall gifwa eder en annan Hugswalare, att han skall blifwa när eder ewinnerligen;

17. Sanningens Anda, den werlden icke kan undfå, ty hon ser honom icke och känner honom icke; men I känner honom, ty han blifwer när eder och skall wara i eder.

18. Jag skall icke låta eder wara faderlöse; jag skall komma till eder.

19. Än en liten tid, och werlden ser mig icke mer; men I skolen se mig, ty jag lefwer; I skolen också lefwa.

20. På den dagen skolen I förstå, att jag är i min Fader, och I i mig och jag i eder.

21. Den mina bud hafwer och håller dem, han är den mig älskar; och den mig älskar, han skall warda älskad af min Fader; och jag skall älska honom, och honom skall jag uppenbara mig.

2 årg. *1882* Afstonsj.: Apostl. G. 2: 14—41.

Då stod Petrus upp med de elwa, och hof upp sin röst och talade till dem: I Judiske män och I alle som bon i Jerusalem! Detta skall eder weterligt wara, och annammer mina ord i edra öron;

15. Ty dessa äro icke druckne, såsom I menen, efter det är tredje timman på dagen;

16. Utan det är det som sagdt är genom Profeten Joel:

17. Och det skall ske uti de yttersta dagarna, säger Gud: Jag skall utgjuta af min Anda öfwer allt kött; och edre söner och edra döttrar skola profetera; och edra ynglingar skola se synner, och edra äldste skola drömma drömmar.

18. Och öfwer mine tjenare och öfwer mina tjenarinnor skall jag i de dagar utgjuta af min Anda, och de skola profetera.

19. Och jag skall gifwa under ofwan i himmelen och tecken neder på jorden, blod och eld, och röddam;

20. Solen skall wändas i mörker och månen i blod, förr än den store och uppenbarlige Herrans dag kommer.

21. Och skall ske, att hwar och en som åkallar Herrans namn, han skall blifwa salig.

22. I män af Israel, hörer dessa orden: Jesus af Nazareth, den man, som när eder af Gud bewisad är med krafter och under och tecken, som Gud hafwer gjort genom honom ibland eder, såsom I och sjelfwe weten;

23. Honom, efter han af Guds betänkta råd och försyn utgifwen war, hafwen I tagit genom onda mäns händer, förståst och dödat.

24. Den hafwer Gud uppväckt och löst dödens sweda, efter omöjligt war, att han skulle behållas af honom.

25. Ty David säger om honom: Jag hafwer alltid föresatt Herren för mina ögon; ty han är mig på högra handen, att jag icke skall rörd warda.

26. Förden skull är mitt hjerta gladt, och min tunga fröjdar sig; skall också mitt kött hwila i förhoppning.

27. Ty du öfvergifwer icke min själ i helwetet, och tillstädjer icke, att din Helige skall se förgängelse.

28. Du hafwer mig kungjort lifwets vägar; du skall uppfylla mig med fröjd för ditt ansigte.

29. I män och bröder, man må fritt tala med eder om den Patriarken David; han är död och begrafwen, och hans graf är när oss intill denna dag.

30. Efter han nu war en Profet, och wiste, att Gud hade löswat honom med en ed, att han af hans länds frukt skulle efter köttet uppväcka Kristus, till att sitta på hans säte;

31. Såg han det framföreat och talade om Kristi uppståndelse, att hans själ icke är öfvergifwen uti helwetet; icke heller hans kött hafwer jett förgängelse.

32. Denne Jesus hafwer Gud uppväckt, der wi alle wittne till äro.

33. Medan han nu med Guds högra hand upphöjd är och löste fått hafwer af Fadren om den Helige Ande, hafwer han utgjutit detta I nu sen och hören.

34. Ty icke hafwer David uppfarit i himmelen; men han säger: Herren sade till min Herre: sätt dig på min högra hand,

35. Till dess jag nederlägger dina owänner dig till en fotapall.

36. Så skall nu hela Israels hus weta förwißo, att denne Jesus, som I förskäfst hafwen, hafwer Gud gjort till en Herre och Krist.

37. Då de detta hörde, fingo de ett stögn i hjertat, och sade till Petrus och till de andra Apostlarne: I män och bröder, hwad skole wi göra?

38. Sade Petrus till dem: Görer bättring, och hwar och en af eder låte sig döpa i Jesu Kristi namn, till syndernas förlåtelse; och I skolen undfå den Helige Andas gåfwa.

39. Ty eder är löftet gjordt, och edra barn och alla dem som fjerran äro, hwilka Herren, vår Gud, här till kallande warder.

40. Betygade han ock med många andra ord, och förmanade dem, sägande: Låter hjälpa eder ifrån detta onda släktet.

41. De som då gerna annammade hans tal, de låto sig döpa; och kommo till hopen på den dagen wid tretusende själar.

Bön. O Herre Jesu Kriste! Du allsmåttige Guds Faders Son: wi bedje dig, att du wille, genom ditt heliga ord, gifwa oss din Helige Ande, att han oss regerar och styr efter din wilja, och i allehanda ansäktning och motgång tröstar och i din sanning, emot all willfarelse och lögn, leda må, på det wi kunne blifwa faste ståndande i tron, förökas i kärleken och alla goda gerningar, och genom ett wißt hopp till din nåd, som du oss med din dödd förwärswat hafwer, få en ewig salighet. Du, som regerar med Fadren och den Helige Ande till ewig tid. Amen.

Annandag Pingst.

Collecten som på Pingstdagen.

Episteln: Apostl. G. 10: 42—48.

Iti de dagar sade Petrus till Kornelius och dem som med honom woro: Herren böd oss, att wi skulle predika för folket, och wittna, att han är den, som af Gud skickad är till en domare öfwer lefwande och döda.

43. Honom bära alle Profeterna vittnesbörd, att hwar och en som tror på honom, han skall få syndernas förlåtelse genom hans namn.

44. Vid Petrus ännu talade dessa ord, föll den Helige Ande på alla dem som talet hörde.

45. Och de trogne af omfärelsen, som med Petrus komne woro, förundrade sig att den Helige Andas gåsma wardt och utgjuten öfwer hedningarne;

46. Ty de hörde dem tala med tungomål, och prisa Gud.

47. Då svarade Petrus: Kan någon förbjuda, att dessa icke döpas i watten, som fått hafwa den Helige Anda, så wäl som wi?

48. Och så lät han döpa dem i Herrans namn.

Evangelium: Joh. 3: 16—21.

S den tiden sade Jesus till Nikodemus: Så älskade Gud werlden, att han utgaf sin ende Son, på det att hwar och en, som tror på honom, skall icke förgås, utan få ewinnerligt lif.

17. Ty icke hafwer Gud sändt sin Son i werlden, att han skall döma werlden, utan på det att werlden skall warda salig genom honom.

18. Hwilken som tror på honom, han warder icke dömd, men hwilken som icke tror, han är redan dömd, efter det han icke trodde i Guds ende Söns namn.

19. Men detta är domen, att ljuset är kommet i werlden, och menniskorna älskade mer mörkret än ljuset; ty deras gerningar woro onda.

20. Ty hwar och en, som illa gör, hatar ljuset, och kommer icke till ljuset, att hans gerningar skola icke warda straffade.

21. Men den som gör sanningen, han kommer till ljuset, att hans gerningar skola warda uppenbara; ty de äro gjorda i Gudi.

1 ärg.

Ögm.: Joh. 6: 44—51.

Jesus sade: Ingen kan komma till mig, utan Fadren, som mig sändt hafwer, drager honom; och jag skall uppväcka honom på yttersta dagen.

45. Det är skrifwet i Profeterna: De skola alle warda lärde af Gud. Hwar och en som det nu hört hafwer af Fadren och lärt det, han kommer till mig.

46. Icke så, att någon hafwer sett Fadren; utan den som är af Gud, han hafwer sett Fadren.

47. Sannerligen, sannerligen säger jag eder: Hvilken som tror på mig, han hafwer ewinnerligt lif.

48. Jag är lifsens bröd.

49. Edra fäder åto manna i öfnen, och äro blefne döde.

50. Detta är det brödet, som nederkommer af himmelen, på det den deraf äter skall icke dö.

51. Jag är det lefwande brödet, som nederkommer af himmelen; hvilken som äter af detta brödet, han skall lefwa ewinnerligen, och det brödet, som jag gifwa skall, är mitt kött, hvilket jag gifwa skall för werldens lif.

1 årg.

Aftons. 1 Cor. 12: 12—31.

Såsom en lekamen är, och hafwer dock många lemmar; men alla lemmar af en lekamen, ändock de äro många, äro de dock en lekamen, sammalunda och Kristus.

13. Ty wi äro uti en Andä alla döpte till en lekamen, ehwad wi äro Judar eller Greker, tjenare eller frie; och hafwa alla druckit till en Andä.

14. Ty lekamen är icke en lem, utan många.

15. När nu foten wille säga: jag är icke hand, derföre är jag icke af lekamen; skulle han fördensfull icke wara af lekamen?

16. Och om örat wille säga: jag är icke öga, derföre är jag icke af lekamen; skulle det fördensfull icke wara af lekamen?

17. Om hela lekamen wore öga, hwar blefwe då hörseln? Wore han all hörsel, hwar blefwe lukten?

18. Men nu hafwer Gud satt lemmarne hwar för sig särdeles uti lekamen såsom han wille.

19. Om nu alla lemmar wore en lem, hwar blefwe då lekamen?

20. Men nu äro lemmarne många, och lekamen är en.

21. Ögat kan icke säga till handen: jag behöfwer dig intet; eller hufwudet till fötterna: jag behöfwer eder intet,

22. Utan mycket mer de kroppens lemmar, som synas swagast wara, äro också mest af nöden.

23. Och dem wi hålla bligheliga wara, dem lägge wi mesta äran uppå; och de också snöplige synas, dem pryda wi allramest.

24. Th de som dägellige äro, behöfwa intet; men Gud hafwer så tillhopamängt lekamen och de lemmar, som något fattades, des mer prydelse tillagt;

25. På det i lekamen skall ingen skiljaktighet wara, utan alla lemmar skola den ene för den andra ens omsorg hafwa.

26. Och om en lem lider något, så lida alla lemmarne med; och om en lem warder härlig hållen, så fröjda sig alla lemmarne med.

27. Men I ären Kristi lekamen och lemmar, hwar efter sin del.

28. Och Gud hafwer satt i församlingen först Apostlar, dernäst Profeter, sedan lärare, sedan kraftwerkare, sedan helbregda gåfwor, hjelpare, regerare, mångahanda tungomål.

29. Äro de alle Apostlar? Äro de alle Profeter? Äro de alle lärare? Äro de alle kraftwerkare?

30. Hafwa de alle helbregda gåfwor? Tala de alle många tungomål? Kunna de alle utthda?

31. Men farer efter de yppersta gåfwortha; och jag will ännu wisa eder en kostligare wäg.

2 ärg. Högm.: Joh. 12: 44—50.

Då ropade Jesus, och sade: Den som tror på mig, han tror icke på mig, utan på honom som mig sändt hafwer;

45. Och den mig ser, han ser honom som mig sändt hafwer.

46. Jag är kommen i werlden för ett Ljus, att hwar och en, som tror på mig, skall icke blifwa i mörkret.

47. Och hwilken som hörer mitt ord och icke tror, icke dömer jag honom; th jag är icke kommen till att döma werlden, utan att jag skall frälssa werlden.

48. Hwilken mig föraktar och tager icke mitt ord, han hafwer den honom döma skall; det talet, jag talat hafwer, skall döma honom på yttersta dagen.

49. Th jag hafwer icke talat af mig sjelf; utan Fadren, som mig sändt hafwer, han hafwer budit mig hwad jag skall säga och hwad jag skall tala.

50. Och jag wet, att hans bud är ewinnerligt lif; derföre, hwad jag talar, det talar jag såsom Fadren hafwer sagt mig.

3 årg. Afstons.: 1 Joh. 4: 9—15.

Derpå är Guds kärlek till oss uppenbar worden, att Gud hafwer sändt sin ende Son i werlden, att wi skole lefwa genom honom.

10. Deruti står kärleken, icke det wi hafwe älskat Gud, men det han hafwer älskat oss och sändt sin Son till försoning för våra synder.

11. Mine käreaste, hafwer Gud så älskat oss, så skole och wi älskas inbördes.

12. Ingen hafwer någon tid sett Gud; om wi älskas inbördes, så blifwer Gud i oss, och hans kärlek är fullkommen i oss.

13. Derpå känne wi, att wi blifwe i honom och han i oss, att han hafwer gifwit oss af sin Anda.

14. Och wi sågo och betyge, att Fadren hafwer sändt Sonen, werlden till en Frälsare.

15. Hwar och en som bekänner, att Jesus är Guds Son, i honom blifwer Gud och han i Gud.

Bön. O Herre Gud, himmelske Fader! Du som af din faderliga kärlek till oss arma syndare hafwer skänkt oss din Son, att wi på honom tro skola och genom honom salige warda: wi bedje dig, gif din Helige Anda i våra hjertan, att wi måge i en sådan tro blifwa beständige intill ändan och salige warda, genom Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

Trefaldighets-Söndagen.

Coll. O allsmäktige, ewige Gud, som oss dina fattige tjenare hafwer gifwit den rätta tron, att wi kunne bekänna dig vara till Personerna en sann Trefaldighet och dock i Gudomswäsendet en rätt Enighet: wi bedje dig, att wi med samma tro måge bestärmade warda ifrån allt det oss kan skadligt vara, genom din Son, Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

Episteln: Rom. 11: 33—36.

O hwilken djuphet af den rikedom, som är både i Guds wisdom och kunskap; huru obegriplige äro hans domar och outtranfackliga hans vägar!

34. Ty ho hafwer känt Herrans sinne? Eller ho hafwer warit hans rådgifware?

35. Eller ho hafwer gifwit honom något tillförene, det honom skall betaldt warda?

36. Th af honom och igenom honom och i honom äro allting. Honom ware ära i ewighet. Amen.

Evangelium: Joh. 3: 1—15.

S den tiden war en man af de Phariseer, som hette Nikodemus, en öfwerste ibland Sudarne.

2. Han kom till Jesus om natten, och sade till honom: Rabbi, wi wete, att du är kommen af Gud för en lärare; ty ingen kan göra de tecken, som du gör, utan Gud är med honom.

3. Jesus swarade och sade till honom: Sannerligen, sannerligen jäger jag dig: Utan en blifwer född på nytt, kan han icke se Guds rike.

4. Då sade Nikodemus till honom: Huru kan en menniska födas, när hon är gammal? Icke kan hon på nytt gå in i sin moders lif och födas?

5. Swarade Jesus: Sannerligen, sannerligen säger jag dig: Utan en warder född af watten och Anda, kan han icke ingå i Guds rike.

6. Det som är födt af kött, det är kött; och det som är födt af Andan, det är anda.

7. Förundra icke, att jag sade dig, att I måsten födas på nytt.

8. Wädet blåser hwart det will, och du hör dess röst, och du wet icke hwadan det kommer eller hwart det far; alltså är hwar och en, som af Andan född är.

9. Nikodemus swarade och sade till honom: Huru kan detta ske?

10. Jesus swarade och sade till honom: Är du en mästare i Israel och wet icke detta?

11. Sannerligen, sannerligen säger jag dig: Wi tale det wi wete, och det wi hafwe sett, det wittne wi; och vårt wittnesbörd annamnen I icke.

12. Tron I icke, när jag säger eder om jordiska ting; huru skolen I då tro, om jag säger eder om himmelska ting?

13. Och ingen far upp i himmelen, utan den som for ned af himmelen, menniskones Son, som är i himmelen.

14. Och såsom Moses upphöjde ormen i öknen, alltså måste också menniskones Son warda upphöjd;

15. På det att hwar och en som tror på honom skall icke förgås, utan få ewinnerligt lif.

1 årg.

Högm.: Joh. 15: 1—9.

Jesús sade till sina Lärjungar: Jag är ett sant winträd, och min Fader är en wingårdsman.

2. Hwar och en gren i mig, som icke bär frukt, den tager han bort; och hwar och en som bär frukt, den rensar han, att han mer frukt bära skall.

3. Nu ären I rene för det tals skull, som jag hafwer talat med eder.

4. Blifwer i mig, och jag i eder; såsom grenen kan icke bära frukt af sig sjelf, med mindre han blifwer i winträdet, så kunnen icke heller I, utan I blifwen i mig.

5. Jag är winträdet, I ären grenarne; den som blifwer i mig och jag i honom, han bär mycken frukt; ty mig förutan kunnen I intet göra.

6. Hvilken som icke blifwer i mig, han skall bortkastas såsom en gren och förtorkas; och man binder dem samman och kastar i elden, och de brinna.

7. Om I blifwen i mig, och mina ord blifwa i eder, allt det I wiljen mågen I bedja, och det skall ske eder.

8. Derutinnan är min Fader prisad, att I bären mycken frukt, och warden mine Lärjungar.

9. Såsom Fadren hafwer älskat mig, så hafwer jag och älskat eder; blifwer i min kärlek.

1 årg.

Aftonsj.: 1 Joh. 3: 1—9.

Ser till hurudan kärlek Fadren hafwer bewist oss, att wi kallas Guds barn; fördens skull känner intet werlden eder, ty hon känner intet honom.

2. Mine käreste, wi äre nu Guds barn, och det är icke än uppenbart hwad wi warda skole; men det wete wi, när han blifwer uppenbar, då warde wi honom like; ty wi få se honom såsom han är.

3. Och hwar och en som hafwer detta hopp i honom, han renar sig, såsom han och ren är.

4. Hwar och en som gör synd, han gör och orätt, och synd är orätt.

5. Och I weten, att han war uppenbarad, på det han skulle borttaga våra synder; och ingen synd är i honom.

6. Hwar och en som blifwer i honom, han syndar icke; hwar och en som syndar, han hafwer icke sett honom, icke heller känt honom.

7. Käre barn, låter ingen bedraga eder. Den som gör rätt, han är rättfärdig, såsom och han rättfärdig är.

8. Den der gör synd, han är af djefwulen; ty djefwulen syndar af begynnelsen; och fördensfull uppenbarades Guds Son, att han skulle nedslå djefwulens gerningar.

9. Hwar och en som född är af Gud, han gör icke synd; ty hans fäd blifwer i honom; och han kan icke synda, ty han är född af Gud.

2 ärg. Högm.: Matt. 28: 18—20.

Och Jesus gick fram och talade med Lärjungarne och sade: Mig är gifwen all makt i himmelen och på jorden.

19. Går fördensfull ut och lärer allt folk, och döper dem i namn Faderns och Söns och den Helige Andas.

20. Och lärer dem hålla allt det jag hafwer eder befallt. Och si, jag är när eder alla dagar intill werldens ända

2 ärg. Aftonf.: Col. 1: 12—23.

Facken Fadren, som hafwer oss beqwäma gjort till att delaktige wara i de heligas arfwe del i luset;

13. Hvilken oss uttagit hafwer ifrån mörkrets wäldighet och hafwer försatt oss uti sin älsklige Söns rike;

14. I hvilken wi hafwe förlofning genom hans blod, nemligen syndernas förlåtelse;

15. Hvilken är ohylliga Guds beläte, förstfödd för alla kreatur.

16. Ty genom honom äro alla ting skapade, som i himmelen och på jorden äro, synlige och ohyllige, ware sig thron eller herrskap eller förstadöme eller öfwerhet; allt är skapadt genom honom och till honom.

17. Och han är för alla, och alla ting bestå i honom.

18. Och han är hufwudet till kroppen, nemligen till församlingen, hvilken är begynnelsen, förstfödd ifrån de döda, på det han i alla ting skall hafwa föregången.

19. Th behagligt hafwer warit för Fadren, att all fullhet skulle bo i honom;

20. Och att han genom honom allting försona skulle med sig sjelf; tillfredsställande genom blodet på hans kors både det på jorden och i himmelen är.

21. Och eder, som fordom woren främmande och fiender med sinnet i onda gerningar;

22. Men nu hafwer han försonat eder med sin köttets lefamen genom döden, på det han skulle ställa eder heliga och ofstraffliga och obesmittade i sin åsyn;

23. Om I annars blifwen i tron, grundade och faste och orörlige ifrån det hopp, som i Evangelium är, hwilket I hört hafwen, och predikadt är för alla kreatur, som under himmelen äro.

Bön. Herre Gud, himmelske Fader! Wi arme syndare bekänne, att intet godt är i oss, och att wi måste i synden dö och ewinnerligen förderfwas, efter th, hwad som är födt af kött, det är kött och kan icke se ditt rike. Men wi bedje dig, war oss nådig och barmhertig och jänd din Helige Ande, för din Söns Jesu Kristi skull, uti våra hjertan, och gör oss till nya menniskor, att wi måge wißt tro syndernas förlåtelse genom Kristum, som oss i döpfelsen tillagdt är, och i kärleken till vår nästa och i allehanda fristliga dygder dag ifrån dag föröfwas och få en ewig salighet. Amen.

1 Söndagen efter Trefaldighets-Söndag.

Coll. O Gud, som är deras starkhet, som hoppas på dig, se mildeligen till våra böner; th dig förutan förmår menniskan intet. Gif oss din nåd, att wi kunne göra det du bjuder och wara dig behaglige både med ord och gerningar, genom din Son, Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

Episteln: 1 Joh. 4: 16–21.

Mine käre! Gud är kärleken; och den som blifwer i kärleken, han blifwer i Gud, och Gud i honom.

17. Derpå är kärleken fullkommen med oss, att wi måge hafwa en förtröstan på domedag; th såsom han är, så äro oss wi i denna werld.

18. Rädhåga är icke i kärleken, utan fullkomlig kärlek utdrifwer rädhågan, th rädhågan hafwer pina, men den der rådes, han är icke fullkomlig i kärleken.

19. Ålskom honom, th han hafwer först älskat oss.

20. Om någon säger: jag älskar Gud, och hatar sin broder, han är en ljugare; ty den der icke älskar sin broder, som han ser, huru kan han älska Gud, som han icke ser?

21. Och detta budet hafwe wi af honom, att den der älskar Gud, han skall också älska sin broder.

Evangelium: Luf. 16: 19—31.

S den tiden sade Jesus till de Phariseer: Det war en rik man, som klädde sig i purpur och kosteligt linkläde och lefde hwar dag fräsligen.

20. Och det war också en fattig, benämnd Lazarus, den der låg för hans dörr, full med sår;

21. Begärande släcka sin hunger af de smulor, som föllo af den rike mannens bord; dock kommo hundar och slette hans sår.

22. Så hände det sig, att den fattige blef död och wardt förd af Änglarne uti Abrahams sköte. Blef också den rike död och wardt begrafwen.

23. Som han nu uti helwetet och pinan war, lyfte han sina ögon upp och fick se Abraham långt ifrån och Lazarus i hans sköte;

24. Ropade han och sade: Fader Abraham, warfunna dig öfwer mig och sänd Lazarus, att han doppar det yttersta af sitt finger i watten och swalkar min tunga, ty jag pinas swårligen i denna låga.

25. Då sade Abraham: Min son, tänk uppå, att du hade godt medan du lefde, och Lazarus hade deremot ondt; men nu hafwer han hugnad, och du pinas.

26. Och öfwer allt detta är emellan oss och eder bestämt ett stort swalg, så att de som wilja fara hädan till eder, de komma dess icke wid, ej heller fara dädan och hit öfwer till oss.

27. Då sade han: Så beder jag då dig, fader, att du sänder honom uti min faders hus;

28. Ty jag hafwer fem bröder, att han förwarar dem, att de också icke komma uti detta pinorummet.

29. Sade Abraham till honom: De hafwa Moses och Profeterne; höre dem,

30. Då sade han: Nej, fader Abraham; men kommer någon till dem af de döda, då bättra de sig.

31. Då sade han till honom: Höra de icke Moses och Profeterna, så tro de icke heller, om någon af de döda uppstode.

1 ärg.

Högm.: Luk. 12: 13—21.

Då sade en af folket till Jesum: Mästare, säg min broder, att han byter med mig arfwedelen.

14. Sade han till honom: Menniska, ho hafwer skickat mig till domare eller skiftare öfwer eder?

15. Och han sade till dem: Ser till och tager eder wara för girighet; ty en menniskas lif hänger icke derpå, att hon många egodelar hafwer.

16. Och sade han en liknelse till dem, sägande: Det war en rik man, hwilkens åker bar frukt nog.

17. Då tänkte han wid sig sjelf, sägande: Hwad skall jag göra, ty jag hafwer icke det jag kan lägga min frukt uti?

18. Och sade: Detta will jag göra: jag will riswa omkull mina labor och bygga upp större, och dit will jag församla allt det mig värt är och mina egodelar.

19. Och säga till min själ: Själ, du hafwer mycket godt förwaradt intill många år; gör dig goda dagar, ät, drick, war glad.

20. Men Gud sade till honom: Du dåre, i denna natt skall man kalla din själ ifrån dig; ho skall då få det du tillredt hafwer?

21. Alltså går det och honom som sig församlar egodelar och icke är rik för Gud.

1 ärg.

Afsonf.: Rom. 1: 1—17.

Paulus, Jesu Kristi tjenare, kallad till Apostel, afskild till att predika Guds Evangelium;

2. Hvilket han tillsörene utlofwat hafwer genom sina Profeter i den Heliga Skrift,

3. Om sin Son, den född är af Davids säd, efter köttet;

4. Hvilken är krafteligen bewisad Guds Son, efter Andan som helgar, deraf att han stod upp ifrån de döda, nemligen Jesus Kristus, vår Herre;

5. Genom hwilken wi hafwa fått nåd och Apostlaembete, till att upprätta trons lydnad ibland alla hedningar i hans namn;

6. Ibland hwilka I och ären kallade af Jesus Kristus;

7. Alla dem som i Rom äro, Guds käraste, kallade heliga. Nåd ware med eder och frid af Gud, vår Fader, och Herren Jesus Kristus.

8. I förstone tackar jag min Gud, genom Jesum Kristum, för eder alla, att i hela werlden talas om eder tro.

9. Ty Gud är mitt vittne, hwilken jag tjänar i min anda, uti Evangelium som är om hans Son, att jag utan återwändo tänker på eder;

10. Bedjande alltid i mina böner, att jag dock någon tid måtte få en lyckosam wäg, om Gud wille, till att komma till eder.

11. Ty jag åstundar se eder, på det jag måtte någon andelig gåfwa dela med eder, till att styrka eder;

12. Det är, att jag, samt med eder, måtte få hugswalelse genom begges vår tro, eder och min.

13. Jag vill icke dölja för eder, bröder, att jag hafwer ofta haft i sinnet komma till eder, ändock jag hafwer warit förhindrad allt härtill, på det jag måtte och någon frukt skaffa ibland eder, såsom ibland andra hedningar.

14. Jag är pliktig både Greker och Barbarer, både wise och omise.

15. Derföre, så mycket mig står till görande, är jag redobogen, att jag och predikar eder Evangelium, som i Rom ären.

16. Ty jag skämmez icke wid Kristi Evangelium; ty det är Guds kraft alla dem till salighet som tro, Judarne först, så och Grekerna;

17. Derföre att derutinnan warder Guds rättfärdighet uppenbar af tro i tro, såsom skrifwet är: Den rättfärdige skall lefwa af sin tro.

2 årg.

Högm.: Matt. 16: 24—27.

Då sade Jesus till sina Lärjungar: Hwilken som vill följa mig, han wedersake sig sjelf och tage sitt kors uppå sig och följa mig.

25. Ty hwilken som will behålla sitt lif, han skall mista det; och hwilken som mister sitt lif för min skull, han skall finna det.

26. Hwad hjälper det nu menniskan, om hon förwärfwar hela werlden, och får dock skada till sin själ? Eller hwad kan menniskan gifwa, der hon kan igenlösa sin själ med?

27. Förth det skall ske, att menniskones Son skall komma i sin Faders härlighet med sina Änglar; och då skall han löna hwar och en efter hans gerningar.

2 ärg. Aftonf.: 1 Tim. 6: 6—19.

Men wara gudelig och låta sig nöja är winning nog.

7. Ty wi hafwe intet fört in i werlden; derföre är det klart, att wi icke heller kunne något föra här ut.

8. Utan då wi hafwe föda och kläder, så låtom oss dermed nöja.

9. Men de som wilja rike wara, falla uti frestelse och i snara och i många dåraktiga och skadliga begärelser, de der sänka menniskorna uti förderf och fördömmelse.

10. Ty girighet är en rot till allt ondt, till hwilken somlige hafwa haft lust och äro dermed wille farne ifrån tron och hafwa gjort sig sjelfwa mycken bedröfwelse.

11. Men du, Guds menniska, fly sådant; far efter rättfärdigheten, gudaktigheten, tron, kärleken, tålmod, saktmod.

12. Rämpa en god trones kamp; fatta ewinnerligt lif, till hwilket du också kallad är och bekänt hafwer en god bekännelse för många wittnen.

13. Jag bjuder dig för Gud, som allting gör lefwande, och för Kristus Jesus, som under Pontius Pilatus betygat hafwer en god bekännelse,

14. Att du håller budet obejmittadt, ostraffelig, intill vår Herres Jesu Kristi uppenbarelse;

15. Hwilken oss bete skall i sin tid den salige och allena wäldige Konungen öfwer alla konungar och Herren öfwer alla herrar;

16. Den der allena hafwer odödlighet; den der bor uti ett ljus, der ingen tillkomma kan; den ingen menniska sett hafwer, icke heller se kan; honom ware ära och ewigt rike. Amen.

17. Bjud dem som rike äro i denna werld, att de icke äro storsinte, icke heller sätta sitt hopp på de owisja rikedomar, utan på lefwande Gud, hwilken oß allting rifeligen gifwer till att nyttja;

18. Att de göra wäl och rike warda på goda gerningar, gerna gifwa, äro oförtrutne;

19. Sammansamka sig sjelfwa en god grund framdeles, att de måge fatta ewinnerligt lif.

Bön. Wi bedje dig, Herre Gud, himmelske Fader, att du wille genom din Helige Anda så styr och regera våra hjertan, att wi ditt heliga ord icke, såsom den rike mannen, förakte, och att wi så handle uti de timliga håfwor, att wi icke dermed förgåte det ewiga, utan gerna och mildeligen hjelpe de fattiga efter vår förmåga, och tage oß till wara för högfärd och öfwerflödighet, att wi ock icke förtwifle, om oß kommer sorg och bedröfwelse uppå, utan sätte allt vårt hopp till din hjälp och nåd, och allt med tålmod öfwerwinne, genom din Son, Jesum Kristum vår Herre. Amen.

2 Söndagen efter Trefaldighets-Söndag.

Coll. O Herre Gud, gif oß, att wi måge frukta och älska ditt heliga namn, ty du öfwergifwer icke regera dem, som uti tron sig stadigt till dig hålla, genom din Son, Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

Episteln: 1 Joh. 3: 13—18.

Förundrer eder icke, mine bröder, om werlden hatar eder.

14. Wi wete, att wi äro förde ifrån döden till lifwet; ty wi älske bröderna. Den der icke älskar sin broder, han blifwer i döden.

15. Hwar och en som hatar sin broder, han är en mandråpare; och I weten, att hwar och en mandråpare hafwer icke ewinnerligt lif blifwande i sig.

16. Derpå känne wi Guds kärlek, att han hafwer låtit sitt lif för oß; och skole ock wi låta vårt lif för bröderna.

17. Den som hafwer denna werldens gods och ser sin broder wara nödställd och sluter sitt hjerta till för honom, huru blifwer Guds kärlek i honom?

18. Mina barn, älskens icke med orden, eller med tungan, utan med gerning och fanning.

Evangelium: Luf. 14: 16—24.

S den tiden talade Jesus denna liknelsen: En man hade tillredt en stor nattward och bjöd många;

17. Och utsände sin tjenare, den stund nattwarden skulle stå, att han skulle säga dem som bjudne woro: Kommer, ty allting är nu redo.

18. Och de begynte allesammans ursäka sig. Den förste sade till honom: Jag hafwer köpt ett jordagods, och jag måste gå ut och beje det; jag beder dig, gör min ursäkt.

19. Och den andre sade: Jag hafwer köpt fem par oxar, och jag måste gå bort och försöka dem; jag beder dig, gör min ursäkt.

20. Och den tredje sade: Jag hafwer tagit mig hustru, och derföre kan jag icke komma.

21. Och tjenaren kom och sade sin herre allt detta igen. Då wardt husbonden vred och sade till sin tjenare: Gack snarligen ut på gator och gränder i staden och de fattiga och krympingar, halta och blinda haf här in.

22. Och tjenaren sade: Herre, jag hafwer gjort som du böd, och här är ännu rum.

23. Då sade Herren till tjenaren: Gack ut på vägar och gårdar och nödgga dem att komma här in, på det att mitt hus må warda fullt;

24. Ty jag säger eder, att ingen af de män, som bjudne woro, skall smaka min nattward.

1 ärg.

Högm.: Luf. 14: 25—35.

Och gick mycket folk med Jesus; och han wände sig om och sade till dem:

26. Hvilken som kommer till mig och icke hatar sin fader och moder och hustru och barn och bröder och systrar och dertill sitt eget lif, han kan icke vara min Lärjunge.

27. Och hvilken som icke bär sitt kors och följer mig, han kan icke vara min Lärjunge.

28. Hvilken är den af eder, som will bygga ett torn, och icke först sitter och öfwerlägger bekostningen, om han hafwer det han behöfwer till att fullborda det med?

29. Att, då han hafwer lagt grundwalen och icke kan fullborda det, alle de som så se det, icke skola begynna göra spe af honom,

30. Och säga: Denne mannen hafwer beghnt bygga och förmådde icke fullborda det.

31. Eller hwad konung will gifwa sig till örligs och strida emot en annan konung, sitter han icke först och tänker, om han förmår med tiotusen möta honom som kommer emot honom med tjugutusen?

32. Annars, medan denne ännu långt borta är, sänder han budskap till honom och beder om frid.

33. Sammalunda hwar och en af eder, som icke weder-sakar allt det han eger, han kan icke wara min Lärjunge.

34. Saltet är godt; men om saltet mister sin salta, med hwad skall man salta?

35. Det är hwarfen nyttigt i jorden eller i dyngan; utan man kastar det bort. Den der öron hafwer till att höra, han höre.

1 ätg. Af tonf.: Rom. 1: 18—25.

Ty Guds wrede af himmelen warder uppenbar öfwer alla menniskornas ogudaktighet och orättfärdighet, de der förhålla sanningen i orättfärdighet.

19. Ty det som förstås kan om Gud, är dem uppenbart; ty Gud hafwer dem det uppenbarat;

20. Dermed att hans osynliga wäsende och hans ewiga kraft och Gudom warder bestådad, när de besinnas af gerningarne, nemligen af werldens skapelse, så att de äro utan ursäkt;

21. Medan de förstodo Gud, och hafwa icke prisat honom som en Gud, och ej heller tackat, utan wordo såfänglige i sina tankar, och deras oförnuftiga hjerta är wordet mörkt.

22. Då de höllo sig för wijsa, äro de wordne dårar;

23. Och hafwa förwandlat den oförgängliga Guds härlighet uti beläte, det ej allenast gjordt war efter förgängliga menniskors, utan jemwäl efter foglars och fyrafotade och krypande djurs lifnelse.

24. Derföre hafwer ock Gud öfvergifwit dem i deras hjertans lustar, uti orenlighet, till att skämma sin lekamen inbördes;

25. Hvilka förvandlat hafwa Guds sanning i lögn; och hafwa ärat och dyrkat de ting, som skapade äro, öfver honom som dem skapat hafwer, hvilken är wälsignad ewinnerligen. Amen.

2 ärg.

Högm.: Luk. 9: 51—62.

Och det begaf sig, då tiden fullbordad war, att Jesus skulle hädantagen warda, wände han sitt ansigte till att fara åt Jerusalem.

52. Och han sände bud framför sig; de gingo och kommo intill en stad, som de Samariter uti bodde, att de skulle reda för honom.

53. Och de undfingo honom intet; ty han hade wändt sitt ansigte till att draga till Jerusalem.

54. Då hans Lärjungar, Jacobus och Johannes, det sågo, sade de: Herre, will du, så wilje wi säga, att elden måtte komma ned af himmelen och förtära dem, såsom ock Elias gjorde?

55. Men Jesus wände sig om och näpste dem, sägande: I weten icke, hwars andas barn I ären,

56. Ty menniskones Son är icke kommen till att förderfwa menniskornas själar, utan till att frälssa dem. Och de gingo dädan uti en annan by.

57. Och det begaf sig, wid de gingo på wägen, sade en till honom: Jag will följa dig, hwart du går, Herre.

58. Sade Jesus till honom: Räfwarne hafwa kulor och foglarne under himmelen näste; men menniskones Son hafwer icke, der han kan luta sitt hufwud till.

59. Men han sade till en annan: Följ mig. Då sade han: Herre, låt mig först gå bort och begrafwa min fader.

60. Då sade Jesus till honom: Låt de döda begrafwa sina döda; men du, gack och förkunna Guds rike.

61. En annan sade: Herre, jag will följa dig; men låt mig först gå och skilja mig ifrån dem som i mitt hus äro.

62. Sade Jesus till honom: Hvilken som sätter sin hand till plogen och ser tillbaka, han är icke beqväm till Guds rike.

2 ärg. . . . . Afstons.: 2 Petr. 1: 1—11.

Simon Petrus, Jesu Kristi tjenare och Apostel, dem som med oss lika dyrbar tro fått hafwa i rättfärdigheten, som vår Gud gifwer och Frälsaren Jesus Kristus:

2. Nåd och frid föröke sig i eder, genom Guds och vår Herres Jesu Kristi kunskap.

3. Efter det allahanda af hans Gudoms kraft, hwad som till lif och gudaktighet tjenar, oss skänkt är genom hans kunskap, som oss hafwer kallat genom sin härlighet och dygd;

4. Genom hvilka oss de dyra och allra största löften gifne äro, nemligen att I derigenom mågen blifwa delaktige af Guds natur, om I flyn werldens förgängliga lusta.

5. Så lägger eder nu derom all winning, att I uti eder tro låten finnas dygd, i dygden beskedlighet;

6. I beskedligheten måttlighet, i måttligheten tålmod, i tålmodet gudaktighet;

7. I gudaktigheten broderlig kärlek, i broderlig kärlek allmännelig kärlek.

8. Ty när dessa stycken äro rikligen när eder, så låta de eder icke finnas såfänga, eller utan frukt i vår Herres Jesu Kristi kunskap.

9. Men hvilken dessa icke hafwer, han är blind och ser intet, och hafwer förgätit, att han war ren gjord af de synder, som han förr hade.

10. Derföre, käre bröder, lägger eder heldre winning om, att I gören eder kallelse och utforesle fast; ty om I det gören, så fallen I icke någon tid.

11. Ty i så måtto blifwer eder rikeligen gifwen ingången i vår Herres och Frälsares Jesu Kristi ewiga rike.

Bön. Herre Gud, himmelske Fader! wi tacke dig, att du oss till din nåd, som är det ewiga lifwet, hafwer genom detta heliga ord kallat, och bedje dig, att du wille genom din Helige Anda uppväcka våra hjertan, att wi icke förgäfwes höra ditt ord, utan oss rätt skicka till en sådan måltid, och icke låte oss med något, som förgängligt är, derifrån hindra. Amen.

3 Söndagen efter Trefaldighets-Söndag.

Coll. O Herre Gud, deras bestärk som hoppas på dig, utan hwilken intet är dugligt, intet heligt: sträck ut din miskund öfwer oss och blif vår regerare och ledsagare, att wi genom dessa timliga häfvers misbrut icke umbäre dem, som ewige äro, genom din Son, Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

Episteln: 1 Petr. 5: 6—11.

Mine käreste! Så ödmjucker eder nu under Guds mäktiga hand, på det han eder upphöjer i sinom tid.

7. All eder omsorg kaster på honom; ty han hafwer omsorg om eder.

8. Warer nyktre och waker; ty eder fiende, djefwulen, går omkring såsom ett rytande lejon och söker hwem han uppluka må.

9. Står honom emot, stadige i tron, och weter, att samma wedermöda wedersares edra bröder i werlden.

10. Men Gud, som all nåd kommer af, den eder kallat hafwer till sin ewiga härlighet i Kristo Jesu, han fullborde eder, som en liten tid liden, styrke, stödje och stadfäste.

11. Honom ware ära och makt ewinnerligen. Amen.

Evangelium: Luk. 15: 1—10.

S den tiden gingo till Jesum allehanda Publikaner och syndare, att de måtte höra honom.

2. Och de Phariseer och Skriftlärde knorrade och sade: Denne undfår syndare och äter med dem.

3. Då sade han till dem denna liknelsen, sägande:

4. Hwilen är den man ibland eder, som hafwer hundrade får, och om han tappar bort ett af dem, låter han icke de nio och nittio uti öfken, och går efter det, som borta är, till dess han finner det?

5. Och då han hafwer det funnit, lägger han det på sina armlar med glädje.

6. Och när han kommer hem i sitt hus, kallar han tillhopa sina wänner och grannar, och säger till dem: Glädjens med mig; ty jag hafwer funnit mitt får, som borttappadt war.

7. Jag säger eder, att sammalunda warder och glädje i himmelen öfwer en syndare, den sig bättrar, mer än öfwer nio och nittio rättfärdiga, som ingen bättring behöfwa.

8. Eller hwad qwinna är, som hafwer tio penningar, och om hon borttappar en af dem, tänder hon icke upp ljus och sopar huset och söker granneligen, till dess hon finner honom?

9. Och då hon funnit hafwer, kallar hon tillhopa sina wänner och grannqwinnor, och säger: Glädjens med mig; ty jag hafwer funnit min penning, som jag tappat hade.

10. Sammalunda, säger jag eder, warder glädje för Guds Änglar öfwer en syndare, som sig bättrar.

1 årg.

Högm. Luk. 15: 11—32.

Doch han sade: En man hade två söner.

12. Och den yngre af dem sade till fadren: Fader, få mig den parten af egodelarne, som mig tillkommer. Och han bytte egodelarne dem emellan.

13. Och icke många dagar derefter, då den yngre sonen hade lagt alla sina ting tillhopa, for han långt bort i främmande land; och der förfor han sina egodelar och lefde öfwerflödeligen.

14. Och sedan han allt förtärt hade, wardt en stor hunger i det landet; och han begynte lida nöd;

15. Och gick bort och gaf sig till en borgare der i landet; och han sände honom till sin afwelsgård, att han skulle sköta hans swin.

16. Då begärde han uppfylla sin buk med dras, der swinen med föddes; och honom gaf ingen.

17. Då besinnade han sig sjelf och sade: Huru många af min faders legodrängar hafwa bröd nog, och jag förgås här i hunger.

18. Jag vill stå upp och gå till min fader och säga till honom: Fader, jag hafwer syndat i himmelen och för dig.

19. Jag är icke nu wärd kallas din son; gör mig såsom en af dina legodrängar.

20. Och så stod han upp och kom till sin fader. Och då han ännu långt ifrån war, såg honom hans fader och begynte

warfunna sig öfwer honom och lopp emot honom, föll honom om halsen och kyßte honom.

21. Och sonen sade till honom: Fader, jag hafwer syndat i himmelen och för dig, och är icke värd härefter kallas din son.

22. Då sade fadren till sina tjenare: Bärer fram den yppersta klädningen och kläder honom deruti, och får honom en ring på hans hand och skor på hans fötter.

23. Och hafwer hit den gödda kalswen och slagter honom; wi wilja äta och göra oss glada;

24. Ty denne min son war död och hafwer fått lif igen; han war borttappad och är funnen igen. Och de begynte göra sig glada.

25. Men den äldre hans son war ute på marken; och när han kom och nalkades huset, hörde han sjungas och dansas;

26. Och kallade en af sina tjenare och frågade honom hwad det war.

27. Då sade han till honom: Din broder är kommen, och din fader lät slagta den gödda kalswen, att han hafwer honom helbregda igen.

28. Då wardt han vred och wille icke gå in. Då gick hans fader ut och bad honom.

29. Swarade han och sade till fadren. Si, jag tjenar dig i så många år och hafwer aldrig gått af ditt bud; och du gaf mig aldrig ett kyd, att jag måtte göra mig glad med mina wänner.

30. Men sedan denne din son kommen är, som sina egodelar hafwer förtärt med skökor, hafwer du till honom slagtat den gödda kalswen.

31. Då sade han till honom: Min son, du är alltid när mig, och allt det mitt är, det är ditt.

32. Man måste nu glädjas och fröjdas, ty denne din broder war död och fick lif igen, och war borttappad och är igenfunnen.

1 ärg. *1844* Afsonf.: Rom. 2: 1—16.

Derföre är du utan ursäkt, o menniska, ehö du är som dömer. Ty med desamma du dömer en annan, fördömer du dig sjelf, efter du gör desamma som du dömer.

2. Ty wi wete, att Guds dom är rätt öfwer dem som sådant göra.

3. Eller menar du, o menniska, som dömer dem som sådant göra, och gör detsamma, att du skulle kunna undfly Guds dom?

4. Eller föraktar du hans godhets, tålsamhets och långmodighets rikedom, icke förståndande, att Guds mildhet lockar dig till bättring?

5. Utan efter din hårdhet och obotfärdiga hjerta samkar du åt dig sjelf wrede på wredens dag, när Guds rättwisa dom blifwer uppenbar;

6. Hwilken skall gifwa hwar och en efter hans gerningar,

7. Nemligen pris och ära och oförgängligt wäsende dem som med tålmod, uti goda gerningar, fara efter ewigt lif.

8. Men dem som enträgne äro och icke wilja lyda sanningen, utan lyda orättheten, ogunst och wrede:

9. Bedröfwelje och ångest öfwer hwar och en människas själ som illa gör; först Judarnes, Grekernas också.

10. Men heder och ära och frid hwar och en som wäl gör; först Judarne, Grekerna också.

11. Ty Gud ser icke efter personen.

12. Alle de som utan lag syndat hafwa, de warda också utan lag förtappade; och alle som uti lagen hafwa syndat, de warda med lagen dömda;

13. Ty de äro icke rättfärdige för Gud, som höra lagen, utan de som göra efter lagen, de warda rättfärdige hållne.

14. Derföre, om hedningarne, som icke hafwa lagen, göra dock af naturen det lagen innehåller; desamme, ändock de icke hafwa lagen, äro de likväl sig själwa lag;

15. Hwilke bewisa lagens werk wara skrifwet i deras hjertan, der deras samwete bär dem wittne, och deras tankar, som sig inbördes anklaga, eller också ursaka;

16. På den dagen, när Gud människornas lönligheter döma skall, genom Jesus Kristus, efter mitt Evangelium.

2 ärg. Högm.: Matt. 9: 9—13.

Och när Jesus gick dädan, såg han en man sittande wid tullen, som hette Mattheus; och han sade till honom: Följ mig. Då stod han upp och följde honom.

10. Och det begaf sig, att när han satt wid bord i hans hus, si, der kommo många Publikaner och syndare, och sutto till bords med Jesus och hans Lärjungar.

11. När de Phariseer det sågo, sade de till hans Lärjungar: Hwi äter eder Mästare med Publikaner och syndare?

12. När Jesus det hörde, sade han till dem: De helbregda behöfwa icke läkare, utan de franke.

13. Men går och lärer hwad det är, jag hafwer lust till barmhertighet och icke till offer; jag är icke kommen till att kalla de rättfärdiga, utan syndare till bättring.

2 årg. Afstons.: Ef. 2:1-9.

Sworen döde genom öfwerträdelser och synder;

2. Der I uti fordom wandraden, efter denna werldens lopp, efter den försten, som makt hafwer i wädret, nemligen efter den anden, som nu werkar uti otrons barn;

3. Ibland hwilka wi ock alle fordom wandrat hafwe uti vårt kötts begärelser och gjorde hwad köttet och sinnet lyst, och woro af naturen wredens barn, såsom ock de andre.

4. Men Gud, som är rik i barmhertigheten, för sin stora kärleks skull, der han oss med älskat hafwer;

5. Den tid wi ännu döde woro i synderna, hafwer han oss samt med Kristus gjort lefwande (genom nåden ären I frälste),

6. Och hafwer samt med honom uppwäckt oss och samt med honom satt oss i det himmelska wäsendet i Kristo Jesu.

7. På det han i tillkommande tid bewisa skulle sin nåds öfverswinneliga rikedom, genom sin mildhet öfwer oss, i Kristo Jesu.

8. Ty af nåden ären I frälste genom tron; och det icke af eder, Guds gåfwa är det;

9. Icke af gerningar, på det ingen skall berömma sig.

Bön. Herre Gud, himmelske Fader! wi äro alle, ty wärr, såsom wilsefarande får och hafwa låtit oss draga ifrån den rätta vägen utaf djefwulen och vår köttsliga begärelse; men wi bedje dig, war oss nådig och förlåt oss alla våra synder för din Söns, Jesu Kristi skull, och uppwäck våra hjertan genom din Helige Ande, att wi hålla oss fast till ditt heliga ord, och att wi genom bot och bättring och en rätt tro måge blifwa qwar i färahuset, som är din Kristliga kyrka, allt intill ändan, och komma till en ewig salighet. Amen.

4 Söndagen efter Trefaldighets-Söndag.

Coll. Gif oss, o Herre Gud, att werldens lopp må oss fridsamt wara, och att din Kristliga församling må fröjdas af en fridsam gudlighet, genom din Son, Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

Episteln: Rom. 8: 18—23.

Näre bröder! Jag håller det så före, att denna tidens wedermöda är icke lika emot den härlighet, som på oss uppenbaras skall.

19. Ty creaturens högeliga åstundan väntar efter, att Guds barn skola uppenbaras;

20. Efter creaturen äro manskligheten underkastade emot sin wilja; men för hans skull, som dem underkastat hafwer, på en förhoppning;

21. Ty creaturen skola och warda fria af förgänglighetens trälldom, till Guds barns härliga frihet.

22. Ty wi wete, att hwart och ett creatur suckar och ångslas med oss allt härtill.

23. Och icke de allenast, utan och wi sjelfwe, som hafwe Andans förstling, sucke och wid oss sjelfwa efter barnskapet och wänte vår kropps förlossning.

Evangelium: Luk. 6: 36—42.

S den tiden sade Jesus till sina Lärjungar: Warer barmhertige, såsom eder Fader och barmhertig är.

37. Dömer icke, så warden I icke dömda; fördömer icke, så warden I icke fördömda; förlåter, så warder eder förlåtet.

38. Gifwer, så warder eder gifwet. Ett godt mått, wäl stoppadt, skafadt och öfwerflödande, skall man gifwa uti edert sköte; ty med samma mått, som I mäta, skola andra mäta eder.

39. Och han sade till dem en liknelse: Kan och en blind leda en blind? Falla de icke båda i gropen?

40. Lärjungen är icke öfwer sin mästare; men hwar och en är fullkommen, då han är såsom hans mästare.

41. Hwad ser du ett grand uti din broders öga; men en bjelke uti ditt eget öga warder du icke warse?

42. Eller huru kan du säga till din broder: Broder, håll, jag will borttaga grandet, som uti ditt öga är, och du ser

icke sjelf bjelken uti ditt öga? Du skrymtare, tag först bort bjelken utur ditt öga, och sedan se till, att du kan uttaga gran-
det, som är i din broders öga.

1 ärg. Högm.: Joh. 8: 1—11.

Då gick Jesus ut på Oljoberget.

2. Och om morgonen bittida kom han åter i templet, och allt folket kom till honom, och han satte sig och lärde dem.

3. Då hade de Skriftlärde och Phariseer till honom en qwinna, som war beslagen med hor; och när de hade ledt henne fram,

4. Sade de till honom: Mästare, denna qwinna är beslagen med hor.

5. Och Moses hafwer budit oss i lagen, att sådana skola stenas; men hwad säger du?

6. Detta sade de till att försöka honom, att de kunde anklaga honom. Då böjde Jesus sig ned och skref med fingret på jorden.

7. När de nu så stodo fast på sin fråga, reste han sig upp och sade till dem: Hwilken af eder utan synd är, han kaste första stenen på henne.

8. Och böjde sig åter ned och skref på jorden.

9. När de detta hörde och woro i samwetet öfwerthgade, gingo de ut, hwar efter annan, begynnande på de äldsta intill de sista; och Jesus blef allena, och qwinnan der ståndande.

10. När Jesus reste sig upp och såg ingen utan qwinnan, sade han till henne: Qwinna, hwar äro dina ålagare? Hafwer ingen dömt dig?

11. Sade hon: Herre, ingen. Sade Jesus: Icke heller dömer jag dig. Gå bort, och synda icke härefter.

1 ärg. Afstons.: Rom. 2: 17—29.

Si, du kallas en Jude, och förlåter dig på lagen, och berömer dig af Gud;

18. Och wet hans wilja; och efter du är underwißt i lagen, pröfwar du hwad bäst är;

19. Och betröstar dig wara en ledare dem som blinde äro, och dem ett ljus, som i mörkret äro;

20. Dem en tuftomästare, som dåraktige äro; dem en lärare, som ensaldige äro; och hafwer formen till det som wetandes och rätt är i lagen.

21. Nu lærer du andra och lærer dig intet sjelf. Du predikar: man skall icke stjåla; och du stjål.

22. Du säger: man skall icke göra hor; och du bedrifwer hor. Du stngges wid afguder; och du beröfwar Gud det honom tillhör.

23. Du berömmar dig af lagen; och wanhedrar Gud med lagens öfwerträdning;

24. Ty för eder skull warder Guds namn försmädat ibland hedningarne, såsom skrifwet är.

25. Omskärelsen duger, om du håller lagen; men håller du icke lagen, så är din omskärrelse worden en förhud.

26. Om nu förhuden håller lagens rättfärdighet, männ' icke hans förhud blifwa räknad för omskärrelse?

27. Och dermed sker då, att det som af naturen är förhud och fullkomnar lagen, skall döma dig, som under bokstafwen och omskärrelsen bryter lagen.

28. Ty det är icke Jude, som utwärtas är Jude; ej heller det omskärrelse, som utwärtas sker på köttet;

29. Utan det är Jude, som inwärtas hold är; och hjertans omskärrelse är omskärrelse, den som sker i andan, och icke efter bokstafwen; hwilkens pris icke är af menniskor, utan af Gud.

2 ärg. Högm.: Matt. 7: 1-6.

Jesuz sade till sina Lärjungar: Dömer icke, på det I icke skolen warda dömda.

2. Ty med den dom, som I dömen, skolen I dömda warda; och med det mått, som I mäten, skall eder måtet warda.

3. Huru ser du ett grand i din broders öga och warder icke warse en bjelke i ditt öga?

4. Eller huru säger du till din broder: Håll, jag will taga ut grandet af ditt öga; och si, en bjelke är i ditt öga?

5. Du skrymtare, kast först ut bjelken af ditt öga; sedan se till, huru du kan uttaga grandet af din broders öga.

6. I skolen icke gifwa hundarna det heligt är, och edra perlor skolen I icke kasta för swin, att de icke trampa dem med fina fötter och wända sig om emot eder och riswa eder.

2 ärg.

Ästons.: Rom, 14: 1—18.

Den swage i tron tager upp, och belymrer icke samwetet.

2. Den ene tror, att han må allahanda äta; men den som swag är, han äter käl.

3. Den der äter, han föraktte icke honom som icke äter, och den som icke äter, han döme icke honom som äter; ty Gud hafwer honom upptagit.

4. Ho är du, som dömer en annans tjenare? Sin egen herre står han eller faller; men han kan wäl warda ståndande, ty Gud är wäl mäktig till att göra honom ståndande.

5. Den ene gör åtskilnad mellan dag och dag, den andre håller alla dagar lika; hwar och en ware wiß i sitt sinne.

6. Hwilken som aktar någon dag, det gör han Herran; och hwilken icke aktar någon dag, han gör det ock Herranom. Hvilken som äter, han äter Herranom; ty han tackar Gud. Den der icke äter, han icke äter Herranom, och tackar Gud.

7. Ty ingen af oss leswe sig sjelf, och ingen dör sig sjelf.

8. Leswe wi, så leswe wi Herranom; dö wi, så dö wi Herranom; ehwad wi nu leswe eller dö, så höre wi Herran till.

9. Ty Kristus är derpå både död och uppstånden och äter leswande worden, att han skall wara Herre både öfwer leswande och döda.

10. Men du, hwi dömer du din broder? Eller du andre, hwi föraktar du din broder? Ty wi måste alle stå fram för Kristi domstol.

11. Såsom skrifwet står: Så sant som jag leswe, säger Herren, mig skola alla knän böjas, och alla tungor skola bekänna Gud.

12. Så måste nu hwar och en af oss göra Gud räkenstap för sig sjelf.

13. Derföre, låt oss nu icke mer döma hwarannan; utan dömer hellre så, att ingen förtörnar sin broder, eller förargar.

14. Jag wet väl och är derom wiß i Herran Jesum, att ingen ting är af sig sjelft menligt; utan den som håller det för menligt, honom är det menligt.

15. Dock, om din broder warder bedröfwad öfwer din mat, så wandrar du allaredan icke efter kärleken. Förderfwa icke, med din mat, den som Kristus hafwer lidit döden för.

16. Derföre flyr det så, att edert goda icke warder undergifwet menniskors förtal.

17. Ty Guds rike är icke mat eller dryck, utan rättfärdighet och frid och fröjd i den Helige Anda.

18. Den deruti tjénar Kristus, han är Gud tack och menniskor bepröfwad.

Bön. O Herre Gud, himmelske Fader! Du som är barmhertig och hafwer genom Kristum tillsagt oss, att du icke vill döma eller fördöma, utan nådeligen förlåta alla synder, och hwad wi behöfwe, rikeligen gifwa: wi bebjde dig, gör en sådan förtröstan på din barmhertighet, genom den Helige Anda, wiß och fast uti våra hjertan, och hjelp oss detsamma och göra emot vår nästa, att wi ingen döme eller fördöme, utan gerna alla förlåta och tillgifwe, och att wi måge kunna döma oss sjelfwe och föra ett heligt lefwarne i din fruktan. Amen.

5 Söndagen efter Trefaldighets-Söndag.

Coll. O Gud, som dina älskade ohylliga gåfwor tillredt hafwer, ingjut uti våra hjertan din kärleks kraft, att wi måge älska dig uti och öfwer allting och undsa dina heliga löften och gåfwor, som all vår begäran öfwergå, genom din Son, Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

Episteln: 1 Petr. 3: 8—15.

Mine kärafte! Waren alle wid ett sinne, medlidande, broderlig kärlek hafwande till hwarandra, barmhertige, wänlige;

9. Icke wedergällande ondt för ondt, icke bannor för bannor, utan hellre twärtemot wälsigner, wetande att I ären der till kallade, att I skolen ärfwa wälsignelse.

10. Ty den der vill älska lifwet och se goda dagar, han stiller sin tunga ifrån det ondt är och sina läppar, att de icke tala bedrägeri;

11. Wände sig ifrån det ondt är och göra det godt är; söke efter friden och fare honom efter.

12. Ty Herrans ögon äro öfwer de rättfärdiga och hans öron till deras bön; men Herrans ansigte är öfwer dem som ondt göra.

13. Och ho är den som kan göra eder skada, om I faren efter det goda?

14. Ja, om I än något liden för rättfärdighetens skull, ären I dock likväl salige. Fruktar eder icke för deras trug, icke heller försträcker eder;

15. Utan helger Herran Gud uti edra hjertan.

Evangelium; Luf. 5; 1-11.

Och det begaf sig, då folket trängde inpå honom, på det de skulle höra Guds ord, och han stod utmed sjön Genesaret;

2. Och han såg två båtar stå wid sjöstranden; men fiskarna woro utgångne af dem till att två sina nät.

3. Då gick han in uti en båt, som war Simons, och bad honom, att han skulle lägga litet ut ifrån landet; och han satte sig och lärde folket utur båten.

4. Då han wände igen att tala, sade han till Simon: Lägg ut på djupet och kastar edra nät ut till drägt.

5. Då svarade Simon och sade till honom: Mästare, wi hafwa arbetat hela natten och fått intet, men på dina ord vill jag kasta ut näten.

6. Och då de det gjorde, beslöto de en mäktig stor hop fiskar, och deras nät gick sönder.

7. Och de winkade till sina stallbröder, som woro uti den andra båten, att de skulle komma och hjälpa dem. Och de kommo och uppfylde båda båtarne, så att de begynte sjunka.

8. Då Simon Petrus det såg, föll han till Jesu knän, sägande: Herre, gåd ut ifrån mig, ty jag är en syndig maniska.

9. Ty en försträffelse war kommen öfwer honom och öfwer alla dem med honom woro för detta fiskafångets skull, som de fått hade;

10. Sammalunda och öfwer Jacobus och Johannes, Zebedei söner, som Simons stallbröder woro. Då sade Jesus till Simon: War icke förfärad; härefter skall du taga människor.

11. Och de förde båda båtarne i land och öfvergåfwo alltsammans och följde honom.

1 årg.

Högm.: Joh. 1: 35—51.

Dagen derefter stod åter Johannes och två af hans Lärjungar.

36. Och som han fick se Jesus gå, sade han: Si, Guds Lam.

37. Och de två hans Lärjungar hörde honom tala och följde Jesus.

38. Då wände Jesus sig om, och såg dem följa sig, och sade till dem: Hvad söken I? Då sade de till honom: Rabbi (det betyder Mästare), hwar wistas du?

39. Då sade han till dem: Kommer och ser. De kommo och sågo, hwar han wistades, och blefwo den dagen när honom; och det war wid tionde timman.

40. Och war Andreas, Simon Petri broder, en af de två, som hade hört af Johannes och följde Jesus.

41. Han fann först sin broder Simon och sade till honom: Wi hafwa funnit Messias, det betyder den Smorda.

42. Och han hade honom till Jesus. Då Jesus fick se honom, sade han: Du är Simon, Sona son; du skall heta Cephas, det betyder hälleberg.

43. Dagen derefter wille Jesus gå ut i Galileen; och fann Philippus, och sade till honom: Följ mig.

44. Och war Philippus af Bethsaida, Andree och Petri stad.

45. Philippus fann Nathanael, och sade till honom: Den som Moses hafwer skrifwit om i Lagen och Profeterna, hafwa wi funnit, Jesus, Josef's son af Nazareth.

46. Och Nathanael sade till honom: Kan något godt komma af Nazareth? Philippus sade till honom: Kom och se.

47. Jesus såg Nathanael komma till sig, och sade om honom: Si, en rätt Israelit, i hwilken intet swef är.

48. Då sade Nathanael till honom: Hwaraf känner du mig? Jesus swarade och sade till honom: Förr än Philippus kallade dig, då du war under fikonatträdet, såg jag dig.

49. Nathanael svarade och sade till honom: Rabbi, du är Guds Son, du är Israels Konung.

50. Jesus svarade och sade till honom: Efter det jag sade dig, att jag såg dig under fikonaträdet, tror du; större ting, än dessa äro, skall du få se.

51. Och sade till honom: Sannerligen, sannerligen säger jag eder: Härefter skolen I få se himmelen öppen och Guds Änglar fara upp och neder öfver menniskones Son.

1 årg. Aftonf.: Rom. 3: 1—20.

Hwad fördel hafwa då Judarne? Eller hwad är omskärelsen nyttig?

2. Jo, ganska mycket. Först, att dem hafwer varit be- trodt det Gud talat hafwer.

3. Hwad makt ligger derpå, att somliga af dem icke trodde? Skulle deras otro göra Guds trohet om intet?

4. Bort det. Ware hellre Gud sannfärdig, och hwar och en menniska lögnaktig, såsom skrifwet är: På det du blifwer rättfärdig i dina ord och öfwerwinner, när du dömes.

5. Är det nu så, att vår orättfärdighet prisar Guds rättfärdighet, hwad wilje wi säga? Är då Gud orättfärdig, som wredgas deröfver? Jag talar efter menniskosätt.

6. Bort det; ty huru kunde Gud då döma werlden?

7. Ty om Guds sanning worde yppare af min lögn, honom till pris, hwi skulle jag då ännu dömas som en syndare?

8. Och icke hellre göra, såsom wi warde försmädde, och som någre säga, att wi skola säga: låt oss göra ondt, på det der kommer godt af; hwiskas fördömelse är all rätt.

9. Huru är då derom? Hafwe wi någon fördel för dem? Allsingen. Ty wi hafwe det nu bewisat, att både Judar och Greker äro alle under synd,

10. Som skrifwet står: Den är icke till, som rättfärdig är, icke en.

11. Ingen är och den som förståndig är; ingen är som aktar Gud.

12. Alle hafwa afwikit; allesamman äro de onyttige wordne; ingen är som godt gör, icke till en.

13. Deras strupe är en öppen graf; deras tungor bruka de till swef; huggormatter under deras läppar.

14. Deras mun är full med bannor och bitterhet.

15. Deras fötter snare till att utgjuta blod.

16. Förtryckelse och wedermöda i deras wägar;

17. Och frideus wäg weta de icke.

18. Guds räddhåga är icke för deras ögon.

19. Så wete wi, att allt det lagen säger, det säger hon till dem som under lagen äro; att hwar och en mun skall tillstoppas, och all werlden skall för Gud brottslig warda;

20. Derföre att intet kött kan af lagens gerningar warda rättfärdigt för honom; ty af lagen känner man synden.

2 ärg. Högm.: Matt. 16: 13—19.

Då kom Jesus i den ängden Cesarea Philippi, och frågade sina Lärjungar och sade: Hwem säger folket mig, meniskones Son, wara?

14. Då sade de: Somlige Johannes Döparen, somlige Elias, somlige Jeremias, eller en af Profeterna.

15. Sade han till dem: Hwem sägen I mig då wara?

16. Då swarade Simon Petrus och sade: Du är Kristus, lefwande Guds Son.

17. Då swarade Jesus och sade till honom: Salig är du, Simon, Sone son; ty kött och blod hafwer dig det icke uppenbarat, utan min Fader, som är i himmelen.

18. Och jag säger dig igen, att du är Petrus; och uppå detta hälleberget skall jag bygga min församling; och helwetets portar skola icke warda henne öfvermäktige.

19. Och jag skall gifwa dig himmelrikets nycklar; allt det du binder på jorden, det skall wara bundet i himmelen; och allt det du löser på jorden, det skall wara löst i himmelen.

2 ärg. Aftonj.: Apostl. G. 26: 1—29.

Då sade Agrippa till Paulus: Dig tillstädjes, att du talar för dig. Då räckte Paulus sin hand ut och talade för sig:

2. Jag håller mig nu lycksalig, att jag skall förswara mig i dag inför dig, konung Agrippa, i alla de stycken, der jag öfwer anklagad warder af Judarne;

3. Allramest emedan jag wet, att du är förståndig på de sedwänjor och spörsmål, som ibland Judarne äro; hwarföre beder jag dig, att du wille höra mig tåseligen.

4. Mitt leswerne ifrån ungdomen, huru det af begynnelsen ibland detta folk i Jerusalem warit hafwer, weta alla Judar,

5. Som mig förr känt hafwa, om de wilja bestå't; ty jag hafwer warit en Pharisee, hwilket är det strängaste parti uti vår Gudstjenst.

6. Och nu står jag här för rätten, för hoppets skull till det löfte, som skedt är till våra fäder af Gud;

7. Till hwilket de tolf våra släkter förhoppas sig komma skola, tjenande Gud stadeligen, natt och dag; för detta hoppss skull, konung Agrippa, warder jag anklagad af Judarne.

8. Hwi warder det hållet af eder otroligt, om Gud uppväcker de döda?

9. Jag mente wäl hos mig sjelf, att jag mycket göra skulle, stridande emot Jesu Nazareni namn;

10. Som jag ock gjorde i Jerusalem; och många heliga fastade jag i fängelse, dertill jag makt tagit hade af de öfwerste Presterne; och då de dräpne wordo, förde jag domen.

11. Och i alla Synagogor pinade jag dem ofta, och nödgade dem till hädelse; och war dem så mycket ond sinnig, att jag förföljde dem ock uti de främmande städer.

12. För hwilken sak, när jag for till Damascus, med öfwerste Presternas makt och förlof;

13. Wid middagstid, o konung, såg jag i wägen ett sten af himmelen, klarare än solskenet, skinande kring om mig och dem som med mig foro.

14. Och när wi alle föllo ned till jorden, hörde jag en röst tala till mig och säga på Ebreiska: Saul, Saul, hwi förföljer du mig? Dig är swårt att spjerna mot udden.

15. Då sade jag: Ho är du, Herre? Sade han: Jag är Jesus, den du förföljer.

16. Men res dig upp och statt på dina fötter; ty dertill hafwer jag uppenbarat mig för dig, att jag skall skicka dig till en tjenare och wittne om det du sett hafwer, och beskrikes om det jag dig ännu uppenbara skall;

17. Och vill frälja dig för folket och för hedningarne, till hwilka jag nu sänder dig;

18. Att du skall öppna deras ögon, att de skola omvändas ifrån mörkret till ljuset och från satans makt till Gud; att de skola få syndernas förlåtelse och lott ibland dem som helgade äro genom tron till mig.

19. Så war jag icke ohörig den himmelska synen, konung Agrippa;

20. Utan begynte förkunna först för dem som woro i Damascus och Jerusalem, och öfwer allt Judiska landet, och sedan desliques för hedningarne, att de skulle bättra sig och omvända sig till Gud, görande sådana gerningar, som bättring tillhörde.

21. För den sakens skull grepo Judarne mig i templet och bödo till att dräpa mig.

22. Dock hafwer jag njutit Guds hjelp dertill, att jag ännu står i denna dag, bethgande både för små och stora; intet annat sägande, än det Profeterne sagt hafwa att ske skulle, och Moses:

23. Att Kristus lida skulle och wara den förste af de dödas uppståndelse och förkunna ett ljus för folket och för hedningarne.

24. Då han nu sådant för sig swarat hade, sade Festus med hög röst: Du är rasande, Paulus; mycken konst hafwer gjort dig rasande.

25. Och sade han: Min gode Festus, jag är intet rasande, utan talar sanna och förnuftiga ord.

26. Ty konungen wet detta wäl, för hwilken jag och trösteligen talar; ty jag håller det så före, att intet deraf är honom fördoladt; ty det är icke skedt lönligen.

27. Tror du Profeterne, konung Agrippa? Jag wet, att du tror.

28. Då sade Agrippa till Paulus: Föga ting fattas, att du talar så för mig, att jag warder Kristen.

29. Och sade Paulus: Jag både wäl af Gud, ehwad der fattas föga eller mycket uti, att ej allenast du, utan och alle de, som mig höra i dag, worde sådane som jag är, undantagne dessa banden.

Bön. Herre Jesu Kriste, lefwande Guds Son, som hafwer gifwit oss ditt heliga ord och med allehanda lekamlig wälsignelse benådat: wi bekänne oss till allt sådant wara owärdige och allt ondt förtjent hafwa; men wi bedje dig: bewara oss för säkerhet och högfärd och hela våra synder och gif lycka och salighet till vår kallelse, på det wi genom dig måge både lekamligen och andeligen behållne och besträmade warda. Amen.

6 Söndagen efter Trefaldighets-Söndag.

Coll. O kraftens Gud, af hwilken allt godt kommet är, ingjut din kärlet i vårt hjerta och gif oss trons förökelse och håll i oss wid makt det goda, som du gifwit hafwer, genom din Son, Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

Episteln såsom nästa Söndagen efter Nyåret.

Evangelium: Matt. 5: 20—26.

S den tiden sade Jesus till sina Lärjungar: Jag säger eder, att utan eder rättfärdighet öfvergår de Skriftlärdes och de Phariseers, skolen I icke komma i himmelriket.

21. I hafwen hört, att dem gamlom sagdt är: Du skall icke dräpa; men hwilken som dräper, han skall wara skyldig under domen.

22. Men jag säger eder, att hwilken som förtörnas på sin broder, han skall warda skyldig under domen; men hwilken som säger: Racha, till sin broder, han är skyldig under rådet; men hwilken som säger: du däre, han är skyldig till helwetets eld.

23. Dersöre, om du offerar din gåfwa på altaret och kommer så ihåg, att din broder hafwer något emot dig,

24. Så lägg der din gåfwa ned för altaret och gack först bort och förlika dig med din broder och kom sedan och offera din gåfwa.

25. Du skall wara din trätobroder benägen till wänskap snart, medan du ännu är med honom på vägen, att din trätobroder antwardar dig icke domaren, och domaren antwardar dig tjenarne, och du fastas så i hättelse.

26. Sannerligen säger jag dig: Du warder der icke utkommande, till dess du hafwer betalt den yttersta skärswen.

1 årg.

Högm.: Matt. 5: 17—19.

Jesuz sade till sina Lärjungar: I skolen icke mena, att jag är kommen till att upplossa lagen eller Profeterna; jag är icke kommen till att upplossa, utan till att fullborda.

18. Ty jag säger eder för sant: Till dess att himmel och jord förgås, warder ej förgången den minsta bokstafwen, icke heller en prick af lagen, förr än det är allt fædt.

19. Derföre, hwilken som upplossar ett af dessa minsta buden och lärar så menniskorna, han skall kallas den minste i himmelriket; men hwilken som det gör och lärar, han skall kallas stor i himmelriket.

1 årg.

Aftons.: Rom. 3: 21—31.

Men nu är Guds rättfärdighet utan lagens tillhjälp uppenbar worden, bewist genom lagen och Profeterna;

22. Den Guds rättfärdighet, säger jag, som kommer af Jesu Kristi tro till alla och öfwer alla dem som tro; ty här är ingen åtskilnad.

23. Allesamman äro de syndare och hafwa intet berömma sig af för Gud;

24. Och warda rättfärdige utan förskyllan af hans nåd, genom den förlofning som i Kristo Jesu fædd är;

25. Hwilken Gud hafwer satt för en nådastol, genom tron i hans blod, i hwilken han låter se sin rättfärdighet, i det han förlåter synderna, som blesna woro under Guds tålmod,

26. Till att låta se i denna tiden sin rättfärdighet, på det han allena skall wara rättfärdig och göra den rättfärdig, som är af Jesu tro.

27. Hwar är nu din berömmelse? Hon är utelöft. Med hwad lag? Med gerningarnes lag? Nej, utan med trons lag.

28. Så hålle wi nu det, att menniskan warder rättfärdig af tron, utan lagens gerningar.

29. Eller är Gud allenast Judarnes Gud? Är han och icke hedningarnes Gud? Jo, wisserligen och hedningarnes,

30. Efter det en Gud är, som gör omfärelsen rättfärdig af tron, och förhuden genom tron.

31. Göre wi då lagen om intet med tron? Bort det; utan wi upprätte lagen.

2 ärg.

Högm.: Matt. 5: 27—42.

Jesús sade till sina Lärjungar: I hafwen hört, att det war sagdt de gamla: Du skall icke göra hor.

28. Men jag säger eder: Hvilken som ser på en qwinna till att begära henne, han hafwer allaredan gjort hor med henne i sitt hjerta.

29. Om så är, att ditt högra öga är dig till förargelse, så rif det ut och kasta't ifrån dig; det är dig bättre, att en din ledamot förderfwas, än att din hela kropp skulle kastas till helwetet.

30. Är det ock så, att din högra hand är dig till förargelse, så hugg henne af och kasta henne ifrån dig; det är dig bättre, att en din ledamot förderfwas, än att hela kroppen kastas till helwetet.

31. Det är ock sagdt: Hvilken som öfwergifwer sin hustru, han skall gifwa henne ett skiljobref.

32. Men jag säger eder: Hvilken som helst öfwergifwer sin hustru, utan för hors skull, han kommer henne till att göra hor; och hvilken en öfwergifwen tager till hustru, han gör hor.

33. Åter hafwen I hört, att det war sagdt de gamla: Du skall icke swärja dig men, utan skall hålla Herranom din ed.

34. Men jag säger eder, att I skolen allsintet swärja, hwarken wid himmelen, ty han är Guds stol,

35. Eller wid jorden, ty hon är hans fotapall, ej heller wid Jerusalem, ty det är en mächtig Konungs stad.

36. Ej heller skall du swärja wid ditt hufwud, ty du förmår icke göra ett hår hwitt eller swart.

37. Men edert tal skall wara: ja, ja; nej, nej; hwad deröfwer är, det är af ondo.

38. I hafwen hört, att det är sagdt: öga för öga, tand för tand.

39. Men jag säger eder, att I skolen icke stå det onda emot; utan är det så, att någon slår dig wid det högra kindbenet, så wänd honom ock det andra till.

40. Och om någon will gå till rätta med dig och taga din fjortel ifrån dig, låt honom ock hafwa kåpan med.

41. Och om någon nödgar dig en mil, så gåck två med honom.

42. Gif honom som af dig beder, och wänd dig icke ifrån honom som något will låna af dig.

2 årg. Afstons.: Jak. 2: 8 - 26.

Fullborden I den konungsliga lagen efter Skriften: Ålsta din nästa såsom dig sjelf, så gören I wäl.

9. Men sen I efter personen, då synden I och warden straffade af lagen såsom öfwerträdare.

10. Ty om någon håller hela lagen och syndar på ett, han är saker till allt.

11. Ty den som sade: du skall icke göra hor, han hafwer ock sagt: du skall icke dräpa. Swar du nu icke gör hor, och dräper likwäl, är du lagens öfwerträdare.

12. Så talar och så görer, som de der skola genom frihetens lag dömda warda.

13. Ty dom utan barmhertighet skall honom öfwergå, som barmhertighet icke gjort hafwer; och barmhertigheten berömmar sig emot domen.

14. Swad hjälper det, mine bröder, om någon säger sig hafwa tron, och hafwer dock icke gerningarne? Kan ock tron göra honom salig?

15. Om en broder eller syster wore naken, och fattades daglig föda;

16. Och någon af eder sade till dem: går i frid, värmer eder och mätter eder; och gifwer dem likwäl intet hwad lekamen behöfwer, hwad hulpe dem det?

17. Så ock tron, då hon icke hafwer gerningarne, är hon dödd i sig sjelf.

18. Nu måtte någon säga: Du hafwer tron, och jag hafwer gerningarne; wi sa mig din tro med dina gerningar, så will jag ock wi sa dig min tro med mina gerningar.

19. Du tror, att en Gud är; det gör du rätt uti; djefslarne tro det ock, och häfwa.

20. Will du, såfängliga menniska, weta, att tron utan gerningar är dödd?

21. Wardt icke Abraham, vår fader, af gerningarne rättfärdigad, då han sin son Isak offrade på altaret?

22. Ser du, att tron hafwer medverkat i hans gerningar, och att tron är fullkommen worden af gerningarne?

23. Och Skriften är fullkomnad, som säger: Abraham trodde Gud, och det wardt honom räknadt till rättfärdighet, och wardt kallad Guds vän.

24. Sen I nu, att af gerningarne rättfärdigas menningar och icke af tron allena?

25. Sammalunda och den sköta Rahab, wardt hon icke af gerningarne rättfärdigad, då hon undfick sändningabuden och släppte dem en annan väg ut?

26. Dersföre, såsom kroppen utan anda är död, så är och tron utan gerningar död.

Bön. Herre Gud, himmelske Fader! wi bekänne, att wi äre, ty wärr, arme, eländige syndare, och att i oss är intet godt; ty vårt hjerta, kött och blod är genom synden så förderfwadt, att wi för den onda begärelsen aldrig kunne här frie wara: dersföre, käre Fader, bedje wi dig, att du förlåter oss sådana synder och rensar våra hjertan genom den Helige Andan, att wi kunne hafwa lust och kärlek till ditt ord och hålla oss derefter, och så, genom Jesum Kristum, blifwa i din nåd ewinnerligen. Amen.

7 Söndagen efter Trefaldighets-Söndag.

Coll. O Herre Gud, hwilkens försyn i sin skickelse intet felar, wi bedje dig ödmjukeligen, att du borttager allt det oss skadeligt är och förlänar oss det som gagneligt wara kan, genom din Son, Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

Episteln: Rom. 6: 19—23.

Näre bröder! Jag talar här om efter menniskors sätt, för eder köttsliga skräplighets skull: liksom I hafwen edra lemmar gifwit orenligheten och orättfärdigheten till tjenst, ifrån den ena orättfärdigheten till den andra; så gifwer och nu edra lemmar rättfärdigheten till tjenst, att de måge warda heliga.

20. Ty då I worden syndens tjenare, då worden I frie från rättfärdigheten.

21. Hwad gagn hadn I då af det, der I nu blighens wid? Ty till sådant är döden ändalykten.

22. Men nu, medan I ären frie wordne ifrån synden och wordne Guds tjenare, hafwen I eder frukt, att I helige warden, och till ändalykt ewinnerligt lif.

23. Ty syndens lön är döden, men Guds gåfwa är det ewiga lifwet, genom Kristum Jesus, vår Herre.

Evangelium; Mark. 8: 1—9.

Uti de dagar, då folket war gauska mycket och hade intet det de äta kunde, kallade Jesus till sig sina Lärjungar och sade till dem:

2. Jag warfunnar mig öfwer folket, ty de hafwa nu i tre dagar töfwat när mig och hafwa intet att äta;

3. Och om jag låter dem fastande gå hem, uppgifwas de under wägen; ty jomlige af dem woro komne långwäga.

4. Och hans Lärjungar svarade honom: Hwar tager man bröd här i öknen, der man dem med mätta kan?

5. Då sporde han dem: Huru många bröd hafwen I? Svarade de: Sju.

6. Och han böd folket sätta sig ned på jorden; och han tog de sju bröden, tackade, bröt och gaf sina Lärjungar, att de skulle lägga dem fram; och de lade fram för folket.

7. Hade de ock några små fiskar; och då han wälsignat hade, bad han ock lägga dem fram.

8. Så åto de och wordo mätta; och de togo upp sju forgar med aflewor, som öfwer woro.

9. Och de som ätit hade woro wid fyrtusende; och så lät han fara dem.

1 ärg. *Högm.: Matt. 16: 5—12.*

Och när Jesu Lärjungar woro komne utöfwer på den andra stranden, hade de förgätit taga bröd med sig.

6. Då sade Jesus till dem: Ser till, och förwarer eder för de Phariseers och Sadduceers surdeg.

7. Då tänkte de wid sig sjelfwa och sade: Wi hafwe intet bröd tagit med oss.

8. När Jesus det förnam, sade han till dem: I klen-trogne, hwad bekymrar det dock eder, att I icke hafwen tagit bröd med eder?

9. Förstån I icke ännu, eller minnens, om de fem bröd emellan de femtusen män, och huru många forgar I då upp-togen?

10. Icke heller om de sju bröd emellan de fyratusen män, och huru många forgar I då upptogen?

11. Huru kommer det då till, att I icke kunnen förstå, att jag icke sade eder om bröd (då jag sade): I skolen förwara eder för de Phariseers och Sadduceers surdeg?

12. Så förstodo de då, att han hade icke budit dem taga sig wara för bröds surdeg, utan för de Phariseers och Sadduceers lärdom.

2 årg. . . . . Högm.: Luf. 14: 12—15.

Sade Jesus och deslikes till honom, som honom budit hade: När du gör middagsmåltid eller nattward, bjud icke dina wänner, eller dina bröder, eller dina fränder, eller dina gran-
nar, som rika äro, att de icke bjuda dig igen och löna din wäl-
gerning;

13. Utan hellre, då du gör gästabud, falla de fattiga, sjuka, halta, blinda.

14. Och salig är du, ty de förnå icke löna dig igen; men dig warder igenlönt i de rättfärdigas uppståndelse.

15. Men då en af dem, som wid bordet sutto, detta hörde, sade han till honom: Salig är den som äter bröd i Guds rike.

Bön. Herre Gud, himmelske Fader, som hafwer genom din Son i öfken så rikeligen spifat fyratusende män, förutan qvinnor och barn, med sju bröd och så sistar: wi bedje dig, att du wärdigas nådeligen wara när oss med din wälsignelse. Bewara oss från girighet och detta lefwernets omsorg, att wi ju måge för allting först söka efter Guds rike och din rättfärdighet, och så förnimma din hjelp i allt det wi behöfwe, både till lif och själ, genom din Son, Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

Kristi Förklaringsdag.

Collecten: Se närmast föregående.

Episteln: 2 Petr. 1: 16—18.

Näre bröder! Wi hafwa icke efterföljt några kloka fabler, då wi lungjorde eder vår Herres Jesu Kristi kraft och tillkommelse, utan wi hafwe sjelfwe sett hans härlighet,

17. Då han fick af Gud Fader ära och pris genom en röst, som till honom skedde af den stora härligheten, så lydande.

Denne är min älskelige Son, i hwilken jag hafwer ett godt behag.

18. Och denna röst hörde wi komma af himmelen, då wi woro med honom på det heliga berget.

Evangelium. Matt. 17: 1—8.

S den tiden tog Jesus Petrum och Jacobum och Johannem, hans broder, till sig och hade dem affides upp på ett högt berg;

2. Och wardt förklarad för dem; och hans ansigte sken som solen, och hans kläder woro hwhita som ett ljus.

3. Och si, dem syntes Moses och Elias, talande med honom.

4. Då swarade Petrus och sade till Jesus: Herre, här är oß godt att wara; will du, så wilje wi här göra tre hyddor, dig en, Moße en och Elie en.

5. Wid han ännu talade, si, en ljus skyn omskyggde dem; och si, en röst utur skyn sade: Denne är min käre Son, i hwilken jag hafwer ett godt behag; honom hörer!

6. Och när Lärjungarne det hörde, föllo de på sitt ansigte och wordo swärligen försjirade.

7. Men Jesus gick till och tog på dem och sade: Står upp och rädens icke.

8. Men då de upplyfte sina ögon, sågo de ingen, utan Jesus allena.

1 ärg. 100. 7. 100. Högm.: Joh. 13: 31—32.

Jesus sade: Nu är menniskones Son förklarad, och Gud är förklarad i honom.

32. Är nu Gud förklarad i honom, så skall ock Gud förklara honom i sig sjelf, och skall snart förklara honom.

2 ärg. 100. 7. 100. Högm.: Matt. 17: 9—13.

Och när de gingo ned af berget, böd Jesus dem och sade: Säger för ingen denna synen, till des menniskones Son är uppstånden ifrån de döda.

10. Och frågade honom hans Lärjungar och sade: Hwi säga då de Skriftlärde, att Elias måste komma tillförene?

11. Jesus swarade och sade till dem: Elias skall ju komma först och skicka all ting i lag igen.

12. Men jag säger eder: Elias är allaredan kommen, och de kände honom intet; utan gjorde honom hwad de wille. Sammalunda skall och menniskones Son lida af dem.

13. Då förstodo Lärjungarne, att han sade dem om Johannes Döparen.

Bön. O Herre Jesu Kriste, som med din wälsignade lekamens förklaring på det heliga berget wille oss förstå låta både din heliga mandom's stora härlighet, såsom och våra kroppars klarhet i det tillkommande lifwet, att wi der, såsom Moses och Elias syntes när dig i klarhet, skola också skina såsom stjernor i ewighet och warda din förklarade lekamen och Anglar like: wi bedje dig ödmjukeligen, gif oss nåd, att wi alltid härpå tänka och oss derwid i all bedröfwelse tröste och med ett gudligt lefwerne eftersökte. Detta gif oss, milde Herre Jesu Kriste! Du som lefwer och regerar med Fadren och den Helige Anda, wälsignad i all ewighet. Amen.

8 Söndagen efter Trefaldighets-Söndag.

Coll. Gif oss alltid, Herre Gud, din Anda till att tänka och göra det rätt är, att wi, som icke kunna vara dig förutan, måge och lefwa efter ditt heliga sinne, genom din Son, Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

Episteln: Rom. 8: 12—17.

Så äre wi nu, käre bröder, skuldige, icke köttet, att wi skole lefwa efter köttet;

13. Ty om I lefwen efter köttet, så skolen I dö; men om I döden köttets gerningar med andan, så skolen I lefwa.

14. Ty alla de, som drifwas af Guds Anda, de äro Guds barn.

15. Ty I hafwen icke fått trälldomens anda åter till räddhåga; utan I hafwen fått utforade barns Anda, i hwilken wi rope: Abba, käre Fader!

16. Den samme Anden vittnar med vår anda, att wi äre Guds barn.

17. Äre wi nu barn, så äre wi och arfvingar, nemligen Guds arfvingar och Kristi medarfvingar; om wi annars lide med honom, att wi och med honom komma måge till härligheten.

Evangelium: Matt. 7: 15—21.

I den tiden sade Jesus till sina Lärjungar: Vakter eder för de falska Profeter, som komma till eder uti fårakläder, men inwärtas äro de glupande ulfwär.

16. Utaf deras frukt skolen I känna dem. Icke hemtar man windruswor af törne, ej heller fikon af tistel.

17. Så bär hwart och ett godt träd god frukt, men ett ondt träd bär ond frukt.

18. Ett godt träd kan icke bära ond frukt; icke kan heller ett ondt träd bära god frukt.

19. Hwart och ett träd, som icke bär god frukt, skall afhuggas och kastas i elden.

20. Derföre skolen I känna dem på deras frukt.

21. Icke warder hwar och en kommande in i himmelriket, som säger till mig: Herre, Herre; utan den som gör min Faders wilja, som är i himmelen.

1 ärg. Högm.: Matt. 7: 12—14.

Jesus sade till sina Lärjungar: Allt det I nu wiljen menisforna skola göra eder, det görer I och dem; ty detta är lagen och Profeterna.

13. Går in igenom den trånga porten; ty den porten är wid, och den vägen är bred, som drager till fördömelse; och de äro många, som gå på honom.

14. Och den porten är trång, och den vägen är smal, som drager till lifwet; och få äro de, som finna honom.

1 ärg. Aftonsf.: Rom. 4: 1—8.

Hwad säge wi då vår fader Abraham efter köttet hafwa funnit?

2. Det säge wi: Är Abraham rättfärdig worden af gerningarne, så hafwer han det han må berömma sig af; men icke för Gud.

3. Men hwad säger Skriften? Abraham trodde Gud, och det wardt honom räknadt till rättfärdighet.

4. Men honom, som håller sig wid gerningarne, warder lönen icke räknad af nåd, utan af pligt.

5. Men honom, som icke håller sig wid gerningarne, utan tror på honom som den ogudaktiga gör rättfärdig, hans tro warder honom räknad till rättfärdighet;

6. Såsom och David säger, att saligheten är den menniskas, hwilken Gud tillräknar rättfärdigheten, utan gerningar.

7. Salige äro de, som deras orättfärdigheter äro förlåtna, och deras synder äro öfwerfyllda.

8. Salig är den man, som Gud ingen synd tillräknar.

2 ärg. Högm.: Matt. 7: 22—29.

På den dagen warda många sägande till mig: Herre, Herre, hafwe wi icke profeterat uti ditt namn, och i ditt namn utdrifwit djeflar och i ditt namn många kraftiga gerningar gjort?

23. Då skall jag bekänna dem: Jag kände eder aldrig; går ifrån mig, I ogerningsmän.

24. Derföre, hwar och en som hörer dessa mina ord och gör derefter, honom liknar jag wid en wis man, som sitt hus byggde på ett hälleberg.

25. Så föll slagregn, och kom flod, och wädret blåste och stötte på huset, och föll dock icke omkull; ty det war grundadt på hälleberget.

26. Och hwar och en som hörer af mig dessa ord och gör icke derefter, han liknas wid en fåwitst man, som byggde sitt hus på sanden.

27. Och föll slagregn, och kom flod, och wädret blåste och stötte på huset; och det föll omkull, och dess fall war stort.

28. Och det begaf sig, när Jesus lyktade detta talet, wardt folket förskräckt öfwer hans lärdom.

29. Ty han predikade wälbeligen och icke som de Skriftlärde.

2 ärg. Aftonsj.: 1 Joh. 4: 1—6.

Mine käraste, I skolen icke tro hwar och en anda, utan pröfwer andarna, om de äro af Gud; ty många falske Profeter äro utgångne i werlden.

2. Derpå skolen I känna Guds Andas: hwar och en ande, som bekänner, att Jesus Kristus är kommen i köttet, han är af Gud.

3. Och hwar och en ande, som icke bekänner, att Jesus Kristus är kommen i köttet, han är icke af Gud; och det är Anti-krists ande, af hwilken I hafwen hört, att han skulle komma, och är nu allaredan i werlden.

4. Käre barn, I ären af Gud och hafwen öfverwunnit dem; ty den som är i eder, han är större än den som är i werlden.

5. De äro af werlden; derföre tala de af werlden, och werlden hör dem.

6. Wi äre af Gud. Den som känner Gud, han hörer oss; den som icke är af Gud, han hörer oss intet. Deras känne wi jarningens Andas och willans anda.

Bön. Wi tacke dig, Herre Gud, himmelske Fader, af allt hjerta, att du hafwer låtit oss komma till ditt heliga ords kunskap, och bedje dig, att du wille oss dermed nådeligen uppehålla och deruti dö låta. Wärdigas bewara alla rättfärdige predikanter, som troget predika ditt ord, för all förargelse och förderf och gifwa dem ett långt lif; men straffa och fördrif alla de andre efter deras förtjenst, som icke troget handla med ditt ord, hwilka låtsa wara menlösa får och äro dock glupande ulfwar, och din fattiga Kristenhet för dem nådeligen bewara, genom din Son, Jesum Kristus, vår Herre. Amen.

9 Söndagen efter Trefaldighets-Söndag.

Coll. O Herre Gud, ware din misfunds öron öppna till dina tjenares böner, och på det du må gifwa dem det de bedja, låt dem det bedja, som dig ljufst är, genom din Son, Jesum Kristus, vår Herre. Amen.

Episteln: 1 Cor. 10: 6—13.

Akäre bröder! Låter oss icke hafwa begärelse till det ondt är, såsom de begärelse hade.

7. Warer icke heller afgudadyrkare, såsom somliga af dem, som skrifwet är: Folket satte sig ned till att äta och dricka, och stodo upp till att leka.

8. Låter oss icke heller drifwa horeri, såsom somlige af dem besmittade sig med horeri, och föllo på en dag tre och tjugutufende.

9. Låter oss och icke fresta Kristus, såsom somlige af dem frestade honom och wordo dräpne af ormar.

10. Knorrer och icke, såsom somlige af dem knorrade, och wordo dräpne af förderfwaren.

11. Allt sådant wedersfors dem till ett exempel; men det är oß skrifwet till en warning, på hwilken werldens ända kommen är.

12. Derföre, den som låter sig tycka han står, han se till att han icke faller.

13. Eder hafwer ännu ingen frestelse påkommit, utan den menskelig är; men Gud är trofast, som icke låter eder frestas öfwer eder förmåga, utan gör med frestelsen en utgång, så att I kunnen draga den.

Ewangelium: Luk. 16: 1—9.

I den tiden sade Jesus till sina Lärjungar denna liknelse: Det war en rik man, som hade en gårdsfogde; den wardt beröftad för honom, att han förfor hans egodelar.

2. Då kallade han honom och sade till honom: Hwi hör jag sådant om dig? Gör räkenkap för ditt fögderi; ty du måste icke längre wara min fogde.

3. Då sade fogden wid sig sjelf: Hwad skall jag göra? Ty min herre tager ifrån mig fögderiet. Gräfwa orkar jag icke, tiggas blygges jag.

4. Nu wäl, jag wet hwad jag will göra, att, då jag warder satt af mitt fögderi, måga de annamma mig uti sina hus.

5. Då kallade han till sig alla sin herres gäldenärer och sade till den förste: Huru mycket är du min herre skyldig?

6. Sade han: Hundrade tunnor olja. Då sade han till honom: Tag ditt bref och sätt dig snart ned och skrif femtio.

7. Sedan sade han till den andre: Huru mycket är du skyldig? Sade han till honom: Hundrade pund hwete. Sade han till honom: Tag ditt bref och skrif åttatio.

8. Och herren prisade den orätta fogden, att han wisligen gjorde; ty denna werldens barn äro wisare än ljusets barn, uti sitt slägte.

9. Och jag säger eder: Görer eder wänner af den orätta mammon, på det att, när I behöfwen, skola de annamma eder uti ewinnerliga hyddor.

1 årg. Högm.: Luk. 12: 42—48.

Då sade Herren: Hvar finner man en trogen och snäll skafare, den hans herre sätter öfwer sitt tjenstefolk, att han dem i rättan tid gifwer hwad dem behörer?

43. Salig är den tjenaren, den herren finner så göra, då han kommer.

44. Sannerligen säger jag eder, han skall sätta honom öfwer allt det han eger.

45. Men om den tjenaren sade i sitt hjerta: Min herre dröjer fast att komma igen; och begynte slå tjenarena och tjenarinnorna, och äta och dricka och warda drucken;

46. Så kommer den tjenarens herre, på den dagen han det sig icke förmodar och på den stunden den han icke wet, och skall hugga honom i stycken och skall sätta hans lott med de otrogna.

47. Men den tjenaren, som wiste sin herres wilja och icke beredde sig och icke gjorde efter hans wilja, han skall lida mycket hugg;

48. Men den der icke wiste, och gjorde dock det som hugg wärdt war, han skall så hugg lida; ty den som mycket gifwet är, af honom skall mycket warda utkräfdt; och hwem mycket besäldt är, af honom skall warda mycket äfsäldt.

1 årg. Aftons.: Rom. 4: 9—25.

Männ' nu denna saligheten allenast wara kommen öfwer omskärelsen, eller oc öfwer förhuden? Wi säge ju, att Abraham wardt tron räknad till rättfärdighet.

10. Huru blef hon då honom tillräknad? När han war i omskärelsen, eller när han war i förhuden? Icke i omskärelsen, utan i förhuden.

11. Men han tog omskärelsens tecken för ett insegel till trons rättfärdighet, hwilken han hade i förhuden, att han skulle wara allas deras fader, som i förhuden trodde, att sådant skulle oc räknas dem för rättfärdighet;

12. Deslikes oc omskärelsens fader, icke dem allenast, som äro af omskärelsen, utan oc dem som wandra i trons fotspår, som war i vår fader Abrahams förhud.

13. Ty det löftet, att han skulle warda werldens arfwinge, är icke skedt Abraham och hans säd igenom lagen, utan igenom trons rättfärdighet.

14. Ty om de, som lyda till lagen, äro arfvingar, så är tron onyttig worden och löftet är blifwet om intet.

15. Ty lagen kommer wrede åstad; ty der ingen lag är, der är icke heller öfwerträdelse.

16. Derföre måste det wara af tron, att det skall wara af nåd, och löftet fast blifwa åt all säden; icke honom allenast, som är af lagen, utan ock honom som är af Abrahams tro, hwilken är allas vår fader;

17. Som skrifwet är: Jag hafwer satt dig till en fader öfwer många hedningar; för Gud, den du trott hafwer, hwilken de döda gör lefwande och kallat de ting, som icke äro, lifa som de woro.

18. Och han trodde på det hopp, der intet hopp war, att han skulle warda många hedningars fader, som sagdt war till honom: Så skall din säd wara.

19. Och han wardt icke swag i tron, och åttade icke sin halfdöda kropp, ty han war nära hundra år gammal; ej heller Saras halfdöda qwed;

20. Ty han twiflade intet på Guds löfte med otro; utan wardt stark i tron, gifwande Gud äran;

21. Och war fullwiß derpå, att den som lofwade, han war ock mäktig det att hålla.

22. Derföre wardt det ock räknadt honom till rättfärdighet.

23. Så är detta icke allenast skrifwet för hans skull, att honom tillräknadt wardt;

24. Utan ock för vår skull, som det också tillräknadt warer, när wi tro på honom, som vår Herre Jesus uppwäckt ifrån de döda;

25. Hwilken för våra synders skull är utgifwen, och för vår rättfärdighets skull uppwäckt.

2 ärg. 1850 751 Högm.: Luf. 16: 10—17.

Den der trogen är i det minsta, han är ock trogen i det mer är; och den i det minsta orätt är, han är ock orätt i det mer är.

11. Ären I nu icke trogne uti den orätta mammon, ho will då betro eder om det sanniskyldiga?

12. Och om I ären icke trogne uti en annans, ho will få eder det edert är?

13. Ingen tjenare kan tjena två herrar; ty antingen skall han hata den ena och älska den andra, eller ock hålla sig intill den ena och förakta den andra. I kunnen icke tjena Gud och mammon.

14. Allt detta hörde ock de Phariseer, som girige woro, och gjorde spe af honom.

15. Och han sade till dem: I ären de som gören eder sjelfwa rättfärdiga för menniskor; men Gud wet edert hjerta; ty det som för menniskor högt är, det stygges Gud wid.

16. Lagen och Profeterna hafwa profeterat intill Johannes; ifrån den tiden warder Guds rike förkunnadt genom Evangelium, och hwar man gör wåld på det.

17. Men snarare skola himmel och jord förgås, än en titel af lagen falla.

2 ärg.

Aftonf.: 2 Tess. 3: 10—13.

Och då wi moro när eder, bödo wi eder sådant, att ho der icke will arbeta, han skall icke heller äta.

11. Ty wi höre, att somlige ibland eder umgås ofsidligt och arbeta intet, utan drifwa fåfänga.

12. Men dem, som sådana äro, bjude wi och förmane, genom vår Herre Jesum Kristum, att de arbeta med stillhet och äta sitt eget bröd.

13. Men I, käre bröder, förtröttens icke göra det godt är.

Bön. Herre Gud, himmelske Fader, som oss så rikligen wälsignat och vårt dagliga bröd så öfwerflödeligen gismit hafwer: wi bedje dig, bewara oss för girighet och uppväckt våra hjertan, att wi af din wälsignelse gerna och mildeligen hjelpe de fattiga, på det wi måge finnas trogne skaffare öfwer dina gåfwor, att oss icke fattas skall i ewighet, när wi af detta embetet satte warda och för din dom komma skole. Amen.

10 Söndagen efter Trefaldighets-Söndag.

Coll. O Gud, du som derutinnan bewisar din allsmäktighet, att du skonar och förlåter det, som brutet är, bewisa margfaldeligen din barmhertighet öfwer oss, att wi, som stå efter det, du lofwat hafwer, måge i det

himmelska goda delaktige warda, genom din Son, Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

Episteln: 1 Cor. 12: 2—11.

Aäre bröder! I weten, att I hafwen varit hedningar och gått till de stumma afgudar, efter som I förförde worden.

3. Dersföre gör jag eder weterligt, att ingen förbannar Jesum, som genom Guds Anda talar; och ingen kan falla Jesum en Herre, utan genom den Helige Anda.

4. Gåsworna äro mångahanda; men Anden är en.

5. Och embeten äro mångahanda; men Herren är en.

6. Och krafterna äro mångahanda; men Gud är en, som allt werkar i alla.

7. Uti hwar och en bewisa sig Andans gåswor till gagns.

8. Den ena warder gifwet af Andan tala om wisdom, den andra tala om förstånd af samma Anda;

9. En annan tron af samma Anda, en annan helbregda gåswo af samma Anda;

10. En annan underliga ting göra; en annan profetia; en annan åtskilja andar; en annan mångahanda tungomål; en annan tungomåls uttydelse.

11. Men allt detta werkar densamme ene Anden, belande hwar och en sitt, såsom honom täckes.

Evangelium: Luf. 19: 41—47.

S den tiden, då Jesus kom fram och fick se staden (Jerusalem), gret han öfwer honom.

42. Och han sade: Om du också wiste, hwad din frid tillhörer, så worde du det wisserligen i denna din dag betänkande; men nu är det fördoldt för dina ögon.

43. Ty den tid skall komma öfwer dig, att dina owänner skola dig belägga, och skansa omkring dig, och tränga dig på alla sidor.

44. Och de skola nedslå dig till jorden, och dina barn, som i dig äro, och de skola icke låta igen i dig sten på sten, dersföre att du icke känna kunde den tiden, der du uti sökt war.

45. Så gick han in i templet och begynte utdriswo dem, som der inne sålde och köpte;

46. Sägande till dem: Det är skrifwet: Mitt hus är ett bönehus; men I hafwen gjort det till en röfwarekula.

47. Och han lärde hwar dag i templet.

1 ärg. Högm.: Joh. 8: 21—30.

Då sade åter Jesus till Judarne: Jag går bort, och I skolen söka mig, och skolen dö uti edra synder. Dit jag går, kunnen I icke komma.

22. Då sade Judarne: Männ' han då wilja dräpa sig sjelf, medan han säger: Dit jag går, kunnen I icke komma?

23. Och han sade till dem: I ären nedanester, och jag är oswanester; I ären af denna werlden, jag är icke af denna werlden.

24. Så hafwer jag nu sagt eder, att I skolen dö i edra synder; ty om I icke tron, att det är jag, skolen I dö i edra synder.

25. Då sade de till honom: Ho äst du? Och Jesus sade till dem: Allraförst jag, som talar med eder.

26. Jag hafwer mycket, som jag måtte tala och döma om eder; men den mig sändt hafwer, är sannfärdig, och det jag hafwer hört af honom, det talar jag i werlden.

27. Men de förstodo icke, att han talade till dem om Fadren.

28. Då sade Jesus till dem: När I hafwen upphöjt menniskones Son, då skolen I förstå, att det är jag, och att jag gör intet af mig sjelf; utan hwad Fadren hafwer lärt mig, det talar jag.

29. Och den mig sändt hafwer är med mig. Fadren låter mig icke bliwa allena; ty jag gör alltid det honom täckt är.

30. När han detta talade, trodde många på honom.

1 ärg. Aftonsf.: Rom. 5: 1—11.

Medan wi nu rättfärdige wordne äro af tron, hafwe wi frid med Gud, genom vår Herre Jesum Kristum;

2. Genom hwilken wi hafwe ock en tillgång i tron till denna nåd, som wi uti stå, och berömmes oß uti hoppet, som wi hafwe till den härlighet, som Gud gifwa skall.

3. Och icke det allenast; utan wi berömma oss och i bedröfwelsen, wetande, att bedröfwelse gör tålamod;

4. Och tålamod gör förfarenhet; förfarenhet gör hopp.

5. Men hoppet låter icke komma på skam; ty Guds kärlek är utgjuten i våra hjertan, genom den Helige Andan, som oss gifwen är.

6. Ty och Kristus, den stund wi ännu swage woro efter tiden, hafwer lidit döden för oss syndare.

7. Nu will näppeligen någon dö för det som rätt är; för det som godt är torde tilläfwentyras någon dö.

8. Dersföre beprisar Gud sin kärlek till oss, att Kristus är död för oss, när wi ännu woro syndare.

9. Så warde wi ju mycket mer behållne genom honom för wreden, efter wi äre rättfärdige gjorde i hans blod.

10. Ty efter wi wordo förlitne med Gud, genom hans Söns död, den stund wi ännu woro owänner; mycket mer, efter wi äro förlitne, blifwa wi nu behållne genom hans lif.

11. Icke allenast det; utan wi berömma oss och af Gud, genom vår Herre Jesum Kristum, genom hwilken wi nu förlifningen fått hafwe.

2 ärg.

Högm.: Matt. 11: 20—24.

Då beghnte Jesus till att förewita de städer, i hwilka han hade gjort sina mesta krafter, och de hade likwäl intet bättrat sig:

21. We dig, Chorazin, we dig Bethsaida; ty hade sådana krafter warit gjorda i Tyrus och Sidon, som i eder gjorda äro, de hade längesedan uti säck och aska gjort syndabättring.

22. Dock säger jag eder, att Tyrus och Sidon skall drägligare warda på domedag än eder.

23. Och du Capernaum, som är upphöjd allt intill himmelen, du skall blifwa nederstött allt intill helwetet; förty hade sådana krafter skett i Sodom, som i dig skedde äro, det hade stått än i dag.

24. Dock säger jag eder: De Sodomeers land skall drägligare warda på domedag än dig.

2 ärg. 1 185 185 185 Aftonf.: Ebr 3: 12 19.

Ser till, käre bröder, att tilläfwenthys uti någon af eder icke är ett argt och otroget hjerta, som träder ifrån lefwande Gud;

13. Utan förmaner eder sjelfwa alla dagar, så länge det nämnes i dag; att ingen ibland eder blifwer förhärdad genom syndens bedragelse.

14. Ty wi äre delaktige wordne af Kristo, om wi annars tron, som wi begynt hafwe, fast behålle intill ändan.

15. Emedan det säges: i dag, om I fån höra hans röst, så förhården icke edra hjertan, såsom skedde i wreden.

16. Ty somlige, som henne hörde, förtörnade honom; men icke alle, som farne woro utaf Egypten genom Moses.

17. Men hwilka war han wred i fyrtio år? War han icke dem, som syndat hade, hwilkas kroppar förföllo i öknen?

18. Men hwilka swor han då, att de icke skulle komma in i hans roslighet, utan de otrogna?

19. Och wi se, att de icke kunde ingå, för otrons skull.

Bön. Allsmäktige, ewige Gud! som ditt ord och din Son, Jesum Kristum, oss genom din Helige Anda uppenbarat och kungjort hafwer; wi bedje dig, uppwäck våra hjertan, att wi det allwarligen annamme, och det icke försumme och förakte, såsom ditt folk, de otrogne Judar, gjorde; på det wi måge lefwa i din fruktan, dagligen förötas i tron till din barmhertighet och få en ewig salighet, genom din Son, Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

11 Söndagen efter Trefaldighets-Söndag.

Coll. Allsmäktige, ewige Gud! hwilkens mildhet widt öfvergår deras förtjenst och begäran, som bedja dig, utgiut din barmhertighet öfwer oss och tillgif det brutet är, och föröka i oss det som godt är, genom din Son, Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

Episteln: 1 Cor. 15: 1—10.

Käre bröder, jag minner eder på Evangelium, som jag eder förkunnat hafwer, hwilket I och annammat hafwen, i hwilket I och stå;

2. Genom hwilket I och salige warden, huruledes jag eder det förkunnade, om I hafwen det behållit; utan så är, att I förgäfwes trott hafwen.

3. Ty jag hafwer i förstone eder föregifwit, det jag och undfått hafwer, att Kristus är död för våra synder, efter Skrifterna;

4. Och att han är begrafwen, och att han uppstånden är på tredje dagen efter Skrifterna;

5. Och att han wardt sedd af Cephas, och sedan af de tolf.

6. Sedan wardt han sedd af mer än femhundra bröder på en tid, af hwilka många ännu lefwa, men mesta delen äro affomnade.

7. Derester wardt han sedd af Jacob och sedan af alla Apostlarne.

8. På sistone, efter alla wardt han och sedd af mig, såsom af en, den der i otid född är.

9. Ty jag är den ringaste ibland Apostlarne, så att jag icke är wärd kallas Apostel; derföre att jag hafwer förföljt Guds församling.

10. Men af Guds nåd är jag det jag är; och hans nåd hafwer icke fåfäng warit i mig, utan jag hafwer mer arbetat än de alla; dock icke jag utan Guds nåd, som i mig är.

Evangelium: Luc. 18: 9—14

S den tiden sade och Jesus till somliga, som tröstade på sig sjelfwa, att de woro rättfärdige och försmådde andra, denna liknelsen:

10. Twå män gingo upp i templet till att bedja, den ene en Pharisee och den andre en Publikan.

11. Phariseen stod och bad för sig sjelf: jag tackar dig Gud, att jag icke är såsom andra menniskor, röfware, orättfärdige, horkarlar, eller och såsom denne Publikanen.

12. Jag fastar två gånger i weckan och gifwer tionde af allt hwad jag äger.

13. Och Publikanen stod långt ifrån och wille icke lyfta ögonen upp till himmelen; utan slog sig för sitt bröst och sade: Gud, misfunda dig öfwer mig syndare.

14. Jag säger eder: denne gick dådan hem igen rättfärdigad mer än den andre; ty den sig upphöjer, han warder förnedrad, och den sig förnedrar han warder upphöjd.

1 årg. Högm.: Matt. 21: 28—31.

Jesuz sade till de öfwerste Prästerna och de Äldste i folket: Hwad synes eder? En man hade två söner och gick till den förste och sade: son, gick och arbeta i dag i min vingård.

29. Han svarade och sade: jag vill icke. Sedan ångrade honom det och gick åstad.

30. Och gick han till den andre, och sade sammalunda. Då svarade han och sade: ja, Herre, och gick intet.

31. Hvilken af de två gjorde det fadren ville? De sade till honom: den förste. Sade Jesus till dem: jannerligen säger jag eder, att Publikaner och skökor skola gå i himmelriket förr, än I.

1 årg. Aftons.: Rom. 5: 12—21.

Därföre, såsom igenom en människa är synden kommen i werlden, och för syndens skull döden; och är så döden kommen öfver alla människor, efter de alla syndat hafwa.

13. Ty synden war wäl i werlden, allt intill lagen; men der ingen lag är, der aftas icke synden.

14. Utan döden war wäldig alltifrån Adam intill Moses; öfver dem och som icke hade syndat i sådan öfwerträdelse som Adam, hwilken är hans liknelse, som tillkommande war.

15. Men det hafwer sig icke så med gåsman, som med synden; ty om igenom ens (människas) synd äro många döde; så är mycket mer Guds nåd och gåsma många rikeligen wederfaren genom Jesum Kristus, som den ena människan war i nåden.

16. Och är icke gåsman allenast öfver en synd, såsom förderfwet är kommet för den ena syndarens ena synd; ty domen är kommen af en synd till fördömelse, men gåsman af många synder till rättfärdighet.

17. Ty om döden hafwer för ens synds skull wäldig warit igenom en; mycket mer skola de, som undgå nådens och gåswans fullhet till rättfärdighet, wara wäldige i lifwet genom en, Jesus Kristus.

18. Ty, såsom för ens synds skull är fördömelse kommen öfver alla människor; så kommer och igenom ens rättfärdighet, lifwets rättfärdighet öfver alla människor.

19. Ty såsom för en menniskas olydnad äro många wordne syndare; så warda ock för ens lydnads skull många rättfärdige.

20. Men lagen är också härmed inkommen, att synden skulle öfwerflöda; men der synden öfwerflödade, der öfwerflödade då nåden mycket mer.

21. På det att, såsom synden hafwer wäldig warit till döden; så skulle ock nåden wäldig wara genom rättfärdigheten till ewinnerligt lif, genom Jesum Kristum.

2 årg.

Högm.: Matt. 23: 1—12.

Då talade Jesus till folket och till sina Lärjungar.

2. Sägande: På Mose stol sitta de skriftlärde och Phariseer.

3. Allt det de bjuda eder hålla, det håller och görer; men efter deras gerningar görer icke; ty de säga och göra intet.

4. De binda tunga och odrägliga bördor tillsammans och lägga menniskorna på hårdarna; men de wilja icke sjelfwe röra dem med ett finger.

5. Men alla sina gerningar göra de, på det de skola warda sedde af menniskorna. De göra sina tänkeskrifter breda och fällarna på sina kläder stora.

6. De sitta gerna främst wid borden och i Synagogorna;

7. Och wilja gerna warda helsade på torgen och heta af menniskorna Rabbi, Rabbi.

8. Men J skolen icke låta kalla eder Rabbi: ty en är eder Mästare, Kristus, och J ären alle bröder.

9. Och J skolen ingen fader kalla eder på jorden; ty en är eder Fader, som är i himmelen.

10. Och J skolen icke låta kalla eder Mästare; ty en är eder Mästare Kristus.

11. Den som är ypperst ibland eder, han skall wara en tjänare.

12. Ty den sig upphöjer, han skall warda förnedrad; och den sig förnedrar, han skall warda upphöjd.

2 ärg. Afstonsf.: 1 Joh. 1: 8—2: 2.

Säge wi, att wi hafwa ingen synd, då bedrage wi oss sjelfwa, och sanningen är icke i oss.

9. Men om wi bekänne våra synder, han är trofast och rättwis, att han förlåter oss synderna och renar oss af all orättfärdighet.

10 Men säge wi, att wi hafwa intet syndat, då göre wi honom till ljugare, och hans ord är icke i oss.

Cap. 2: 1. Mina barn, detta skrifwer jag eder, att I skolen icke synda; och om någon syndar, då hafwe wi en försware när Fadren, Jesus Kristus, den rättfärdig är.

2. Och han är försoningen för våra synder; icke allenast för våra, utan också för hela werldens.

Bön. Herre Gud, Himmelske Fader! wi bedje dig ödmjukligen, att du wille genom den Heliga Anda så regera oss, att wi icke förgäte våra synder och warda säkre; utan hafwa en rätt åtrå och ånger och dagligen bättra vårt lefwerne och trösta oss allena dermed, att du will för din Sön, Jesu Kristi skull wara oss nådig, förlåta synderna och gifwa oss en ewig jalighet. Amen.

12 Söndagen efter Trefaldighets-Söndag.

Coll. O Allsmäktige och misfundsamme Gud! af hwilkens gåfwa kommer, att dig af dina trogna wärdigt och troget tjent warder: gif oss, att wi utan förhinder måge framkomma till ditt heliga löfte, genom din Son, Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

Episteln: 2 Cor. 3: 4—18.

Näre bröder, en sådan tröst hafwe wi till Gud genom Kristum.

5. Icke att wi beqwämlige äro af oss sjelfwa något tänka, såsom af oss sjelfwa; men äro wi till något beqwämlige, så är det utaf Gud;

6. Hwilken också beqwämlige gjort hafwer, till att föra det Nya Testamentets embete, icke bokstafvens, utan andans; ty bokstafwen dödar, men anden gör lefwande.

7. Hade nu det embetet klarhet, som genom bokstafwen dödar och i stenar utgrafwet är, så att Israels barn icke kunde se på Mose ansigte för hans ansigtes klarhets skull, den dock återwänder:

8. Hwi skulle icke mycket mer det embetet, som anden gifwer hafwa klarhet?

9. Ty om det embete, som fördömmelse predikar, hafwer klarhet, mycket mer öfvergår det embete i klarhet, som rättfärdighet predikar.

10. Och dertill med, det som förklaradt wardt, war dock i denna måtto lika som icke förklaradt, emot denna öfverswinneliga klarheten.

11. Ty hade det klarhet, som återwänder, mycket mer hafwer det klarhet, som waraktigt är.

12. Efter wi nu sådant hopp hafwe, äre wi mycket dristige;

13. Och göre icke såsom Moses, den ett täckelse hängde för sitt ansigte, så att Israels barn icke kunde se uppå des ånda, som återwänder;

14. Utan deras sinnen äro förstockade; ty allt intill denna dag blifwer samma täckelse oborttaget öfwer Gamla Testamentet, när de läsat, hwilket i Kristo återwänder.

15. Men intill denna dag, då Moses läsen warder, hänger täckelset för deras hjertan.

16. Men, om de omwände sig till Herren, så worde täckelset borttaget.

17. Ty Herren är en Ande; der nu Herrans Ande är, der är frihet.

18. Men nu skåde wi alle, såsom uti en spegel, Herrans klarhet med obetäckt ansigte, och wi warde förklarade uti samma beläte, ifrån den ena klarheten till den andra, såsom af Herrans Andas.

Evangelium: Marc. 7: 31—37.

S den tiden, då Jesus åter utgick ifrån Tyri och Sidons gränser, kom han till det Galileiska hafwet, midt igenom de landsändar wid de tio städer.

32. Och de hade fram för honom en döf, den der ock en dumbe war, och bådo honom, att han wille lägga handen på honom.

33. Då tog han honom affides ut ifrån folket och satte

sina fingrar i hans öron och spottade ut; dermed han tog på hans tunga;

34. Och såg upp åt himmelen, suckade och sade till honom: Sephethah! det vill säga, upplåt dig.

35. Och straxt öppnades hans öron, och hans tungas band wardt löst, och han talade redigt.

36. Och höd han dem, att de skulle ingen sägat. Men ju mer han det förböd, ju mer de förkunnade det.

37. Och de förundrade sig öfvermåttan, sägande: allt hafwer han wäl beställt; de döfwa låter han höra och dumbar tala.

1 årg. Högm.: Matt. 12: 33—37.

Jesús sade till de Phariseer: görer antingen trädet godt, så warder frukten god, eller ock görer trädet ondt, så warder frukten ond; ty af frukten känner man trädet.

34. I huggormars afföda, huru kunnen I tala något godt, medan I ären sjelfwe onde? Ty der hjertat med fullt är, deraf talar munnen.

35. En god menniska bär godt fram af hjertats goda fatatur; och en ond menniska bär ondt fram af en ond fatatur.

36. Men jag säger eder, att för hwart och ett såfångt ord, som menniskorna tala, skola de göra räkenskap på domedag.

37. Ty af dina ord skall du blifwa rättfärdig hållen, och af dina ord skall du blifwa fördömd.

1 årg. Aftons.: Rom. 6: 1—23.

Swad wilja wi då säga? Skola wi blifwa i synden, på det nåden skall öfverflöda?

2. Bort det! Wi som äro döde ifrån synden, huru skulle wi ännu lefwa i henne?

3. Weten I icke, att alle wi som äre döpte till Kristus Jesum, wi äro döpte till hans död?

4. Så äre wi ju begrafne med honom genom dopet, i döden, att såsom Kristus är uppväckt ifrån de döda, genom Fadrens härlighet, så skole ock wi wandra i ett nytt lefwerne.

5. Ty om wi, samt med honom, inplantade warde till en lika död, så warde wi ock uppståndelsen like;

6. Wetande, att vår gamla menniska är förskäft med honom, på det att syndakroppen skall warda om intet, att wi icke härefter skola tjena synden.

7. Ty den, som död är, han är rättfärdigad ifrån synden.

8. Äre wi nu döde med Kristo, så tro wi, att wi ock skole lefwa med honom;

9. Wetande, att Kristus, som ifrån de döda uppväckt är, dör intet mer; döden får intet mer makt öfwer honom.

10. Ty det han blef död, blef han synden död en gång; men det han lefwer, lefwer han Gud.

11. Så håller ock J eder derföre, att J ären döde synden och lefwen Gudi genom Kristus Jesus, vår Herr.

12. Så låter nu icke synden wäldig wara i eder dödliga lefamen, så att J henne efterföljen uti hennes lustar.

13. Och gifwer icke synden edra lemmar till orättfärdighetens wapen; utan gifwer eder sjelfwa åt Gud, lifasom de der döde hafwa warit och nu lefwa; och edra lemmar åt Gud till rättfärdighetens wapen.

14. Ty synden skall icke wara wäldig öfwer eder, efter J ären icke under lagen, utan under nåden.

15. Huru då? Skole wi synda, medan wi äre icke under lagen, utan under nåden? Bort det.

16. Weten J icke, att hwem J gifwen eder för tjenare till att lyda, hans tjenare ären J, som J lydige ären, ehwad det är mer åt synden till döden, eller åt lydnaden till rättfärdigheten?

17. Men lofwad ware Gud, att J hafwen warit syndens tjenare, och ären dock af hjertat lydige wordne, uti den lärdoms eftersyn, som J ären gifne till.

18. Men nu, medan J ären friade ifrån synden, ären J rättfärdighetens tjenare wordne.

19. Jag talar här om efter menniskors sätt, för eder köttliga skröplighets skull; lifasom J hafwen edra lemmar gifwit orenligheten och orättfärdigheten till tjänst, ifrån den ena orättfärdigheten till den andra; så gifwer ock nu edra lemmar rättfärdigheten till tjänst, att de måga warda helige.

20. Ty då J woren syndens tjenare, då woren J frie ifrån rättfärdigheten.

21. Hvad gagn haben I då af det, der I nu blygens vid? Ty till sådant är doden ändalykten.

22. Men nu, medan I ären frie wordne ifrån synden och wordne Guds tjenare, hafwen I eder frukt, att I helige warden, och till ändalykt ewinnerligt lif.

23. Ty syndens lön är döden; men Guds gåfwa är det ewiga lifwet, genom Kristum Jesum, vår Herr.

2 ärg.

Högm.: Matt. 15: 29—31.

Och Jesus gick dådan längre fram och kom till det Galileiska hafwet, och gick upp på ett berg och satte sig der.

30. Och till honom kom mycket folk och hade med sig halta, blinda, dumbar, lemmalösa och många andra och kastade dem för Jesu fötter, och han gjorde dem helbregda;

31. Så att folket förundrade sig, när de sågo de dumbar tala, de lemmalösa färdiga, de halta gå, de blinda se; och prisade Israels Gud.

2 ärg.

Aftonsf.: 1 Cor. 2: 9—16.

Det intet öga sett hafwer och intet öra hört, och uti ingen menniskas hjerta stiget är, det hafwer Gud beredt dem, som honom älska.

10. Men oss hafwer Gud det uppenbarat genom sin Anda; ty anden utransafar all ting; ja, och Guds djuphet.

11. Ty hwilken menniska wet hvad i menniskan är, utan menniskans ande, som är i henne? Så wet och ingen, hvad i Gud är, utan Guds Ande.

12. Men wi hafwa icke fått denna werldens anda, utan den Anda, som är af Gud, att wi weta kunne, hvad oss af Gud gifwet är.

13. Hwilket wi och tale, icke med sådana ord, som menskelig wißdom lärar, utan med sådana ord, som den Helige Ande lärar; och dömom andeliga saker andligen.

14. Men den naturliga menniskan förnimmer intet af det Guds Anda tillhörar; ty det är honom en galenskap, och kan icke begripa; ty det måste andligen dömas.

15. Men den andelige dömer all ting och warder af ingen dömd.

16. Th ho hafwer kânt Herrans sinne? Eller ho will underwisa honom? Men wi hafwe Kristi sinne.

Bön. Allsmäktige, ewige Gud, all tings Skapare! jag tackar dig att du mig en helsofam tropp gifwit hafwer och nådeligen bewarat min tunga, öron och alla lemmar för den onda fienden, och beder dig om din heliga nåd, att jag må synnerligen mina öron och min tunga rätt bruka, med mina öron fliteligen höra, med mitt hjerta wäl begrundad ditt heliga ord och med min tunna berömma och prisa din nåd, på det att ingen skall af min tunga förargad, utan hwar man af henne förbättrad warda. Amen.

13 Söndagen efter Trefaldighets-Söndag.

Coll. O allsmäktige, ewige Gud! gif oss trons, hoppets och kärlekens förökelse, och, på det wi måge få, det du utlofwat, så låt oss älska det du bjuder, genom din Son, Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

Episteln: Gal. 3: 16—22.

Näre bröder, nu är ju Abraham och hans säd löftet tillsagdt. Han säger icke: uti fäderna, såsom i många; utan såsom uti en, uti din säd, som är Kristus.

17. Men det säger jag: det Testamentet, som tillsförene af Gud fast gjordt war på Kristum, warder icke ogilladt, så att det löftet skulle om intet warda med lagen, hwilken gifwen war fyrahundrade och tretio år derefter.

18. Th om arfwet förtjentes genom lagen, så wore det icke gifwet genom löftet; men Gud hafwer det Abraham genom löftet friskänkt.

19. Hwad skall då lagen? Hon är kommen dertill för öfwerträdelsernas skull, till deß säden skulle komma, hwilken löftet skedd war, och är skickad af Englarne uti Medlarens hand.

20. Men Medlaren är icke ens Medlare; men Gud är en.

21. Är då lagen emot Guds löfte? Bort det; men om en lag wore gifwen, som kunde lefwande göra, så wore rättfärdigheten sannerligen af lagen.

22. Men Skriften hafwer allt beslutit under synd, på det löftet skulle komma genom Jesu Kristi tro, dem som tro.

Evangelium: Luf. 10: 23—37.

S den tiden sade Jesus till sina Lärjungar: salige äro de ögon, som se det I sen.

24. Ty jag säger eder: många Profeter och Konungar åstundade se det I sen, och fingo dock icke se't, och höra det I hören, och fingo dock icke höra't.

25. Och si, en lagklof stod upp och frestade honom, sägande: Mästare, hwad skall jag göra, att jag må få ewinnerligt lif?

26. Då sade han till honom: hwad är skrifwet i lagen? Huru läser du?

27. Svarade han och sade: du skall älska din Herre Gud af allt ditt hjerta, af all din själ och af alla dina krafter och af all din håg och din nästa såsom dig sjelf.

28. Då sade han till honom: rätteligen svarade du; gör det, så får du lefwa.

29. Då wille han göra sig sjelf rättfärdig och sade till Jesum: hwilken är då min nästa?

30. Då svarade Jesus och sade: en man for ned af Jerusaleem till Jericho och kom i röfwarehänder, och de klädde af honom och fargade honom och gingo dädan, och läto honom ligga halfdöd.

31. Så hände sig, att en Prest for neder åt samma wäg; och då han fick se honom, gick han fram om honom.

32. Sammalunda ock en Levit, då han kom till det samma rummet, gick han fram och såg på honom och gick sedan fram om honom.

33. Men en Samaritan reste samma vägen och kom till honom, och när han såg honom, warfunnade han sig öfwer honom;

34. Och gick till och förband hans sår och göt der olja och win in och lade'n på sitt öf och förde honom till herberget och skötte honom.

35. Den andra dagen for han dädan och tog fram två penningar och gaf wärden och sade till honom: sköt honom, och hwad du mer kostar på honom, will jag betala dig när jag kommer igen.

36. Swilken af dessa tre synes dig nu hafwa warit hans nästa, som för röstwarena kommen war?

37. Sade han: den som bewisade honom barmhertighet. Då sade Jesus till honom: gack och gör du sammaledes.

1 ärg.

Högm.: Matt. 5: 43—6: 4.

Jesus sade till sina Lärjungar: I hafwen hört, att det är sagdt: du skall älska din nästa och hata din fiende.

44. Men jag säger eder: älsker edra omwänner; wälsigner dem, som eder banna; görer wäl emot dem, som eder hata; beder för dem, som göra eder skada och förfölja eder;

45. På det I skolen wara eder Faders barn, som är i himmelen; ty han låter sin sol uppgå öfwer onda och goda, och låter regna öfwer rättfärdiga och orättfärdiga.

46. Förth om I älsken dem, som eder älska, hwad fån I för lön? Göra ock icke de Publikaner detsamma?

47. Om I hafwen eder wänligt emot edra bröder allenast, hwad beshunerligt gören I? Göra icke ock så de Publikaner?

48. Warer fördensfull fullkomlige, såsom eder himmelske Fader fullkomlig är.

Cap. 6: 1. Hafwer aft uppå eder allmosa, att I icke gifwen henne för menniskorna, på det I skolen warda sedde af dem; annars hafwen I ingen lön när eder Fader, som är i himmelen.

2. När du gifwer allmosa, låt icke stöta i basun för dig, som de skrymtare göra i synagogorna och uppå gatorna, att de skola warda prisade af menniskor. Sannerligen säger jag eder, de hafwa fått sin lön.

3. Men när du will gifwa allmosa, så låt din wenstra hand icke weta, hwad den högra gör;

4. På det din allmosa blifwer lönlig; och din Fader, som i löndom ser, wedergäller dig det uppenbarligen.

1 ärg.

Aftonsf.: Rom. 7: 1—6.

Weten I icke, käre bröder, (ty jag talar med dem som lagen weta) att lagen regerar öfwer menniskan, så länge hon lefwer?

2. Ty en qwinna, som i mans wåld är, så länge mannen lefwer, är hon bunden till lagen; men om mannen dör, så blifwer hon lös ifrån mannens lag.

3. Men om hon är med annan man, medan hennes man lefwer, då warder hon kallad en horkona; men dör mannen, så är hon fri ifrån lagen, att hon icke warder en horkona, om hon är när en annan man.

4. Så ären och I, mine bröder, dödade ifrån lagen, genom Kristi lefamen, att I skolen vara när en annan, nemligen när honom, som är uppstånden ifrån de döda, på det wi skole göra Gudi frukt.

5. Ty då wi woro köttslige, då woro de syndiga begärelser, som lagen uppväcke, mäktige i våra lemmar, att göra döden frukt.

6. Men nu äre wi friade ifrån lagen, döde ifrån henne, som oss höll fångna; så att wi skole tjena uti ett nytt wäsende, efter andan och icke uti det gamla wäsendet, efter bokstafwen.

2 ärg. Högm.: Matt. 11: 25—30.

S den tiden swarade Jesus och sade: jag prisar dig Fader, himmelens och jordens Herre, att du hafwer detta dolt för de wise och förnumstige, och hafwer det uppenbarat för de fåfunnige.

26. Ja, Fader, så hafwer varit behagligt för dig.

27. All ting äro gifna mig i wåld af min Fader; och ingen känner Sonen, utan Fadren; och ingen heller känner Fadren, utan Sonen, och den som Sonen will det uppenbara.

28. Kommer till mig I alle, som arbeten och ären betungade; och jag will wedergwika eder.

29. Tager på eder mitt ok, och lærer af mig; ty jag är mild och ödmjuk af hjertat; och I skolen finna ro till edra själar.

30. Ty mitt ok är lustigt och min börda är lätt.

2 ärg. Aftons.: 1 Tim. 1: 5—17.

Sufwudsumman af budet är kärleken af ett rent hjerta, och af ett godt samwete, och af en ofstrymtad tro;

6. Ifrån hwilken somliga hafwa farit wille, och äro omwände till onyttigt sqwaller;

7. Och wilja wara mästare i Skriften, och förstå icke hwad de säga eller hwad de hålla.

8. Wi wete wäl, att lagen är god, då man henne rätteligen brukar.

9. Wetande, att för de rättfärdiga är ingen lag satt, utan för orättfärdiga och olydiga, ogudaktiga och syndare, ohelig, och oandeliga, fadermördare och modermördare, man-dråpare;

10. Bolare, drängaskändare, menniskotjuwar, ljugare, menedare; och hwad annat sådant är, det en helsofam lärdom emot faller;

11. Efter den salige Guds härliga Evangelium, hwilket mig betrodts är.

12. Och jag tackar vår Herre Kristus Jesus, som mig hafwer gjort mächtig och räknat mig trogen och satt i det embetet;

13. Jag som tillsörene war en försmädare och en förföljare och en wäldswerfare; men mig är barmhertighet wedersfaren, ty jag hafwer det gjort owetande, i otro.

14. Men vår Herras nåd hafwer dess mer öfwerflödat, genom tron och kärleken i Kristo Jesu.

15. Det är ett fast ord och i all måtto wäl wärddt, att man det anammar, att Kristus Jesus är kommen i werlden till att frälsare syndare, ibland hwilka jag är den förnämligaste.

16. Men mig är wedersfaren barmhertighet, på det Jesus Kristus skulle på mig förnämligast bewisa all långmodighet, dem till efterdöme, som på honom tro skulle till ewinnerligt lif.

17. Men Gud, den ewige Konungen, oförgänglig, osynlig, allena wis, ware pris och ära, i all ewighet. Amen.

Bön. Wi tacke dig, Herre Gud, himmelske Fader! af allt vårt hjerta, att wi ditt heliga Evangelium hört, och derigenom din heliga wilja förstått hafwa; wi bedje din gränslösa barmhertighet, att wi af din nåd måge behålla ditt heliga ords ljus, och att du wille, genom din Helige Ande, så styrka och regera våra hjertan, att wi aldrig wike derifrån, utan hålle oss faste derwid och få en ewig salighet. Amen.

14 Söndagen efter Trefaldighets-Söndag.

Coll. Bewara din Kristenhet, o Herre Gud! alltid; ty om du icke är henne biståndig, kan hon, för menlig ströplighets skull, icke bestånds-

blifwa. Låt henne alltid hafwa din hjälp, till att undfly det som skadligt är, och efterfölja det som helsofsamt är, genom din älsfelige Son, Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

Episteln: Gal. 5: 16—24.

Aäre bröder, wandrer i Andan, så fullkommen I icke köttets begärelse.

17. Ty köttet hafwer begärelse mot Andan, och Andan mot köttet; de jamna äro mot hwarannan, så att I icke gören, hwad I wiljen.

18. Om I regerens af Andan, så ären I icke under lagen.

19. Men köttets gerningar äro uppenbara, som äro: hor, boleti, orenlighet, lösaftighet;

20. Afgudereri, trolldom, owänskap, fiß, nit, wrede, tråtor, twedrägt, parti;

21. Afund, mord, dryckenßkap, fråßferi och sådant mer; der jag eder tillsörene af sagt hafwer, och säger ännu tillsörene, att de, som sådant göra, skola icke ärfwa Guds rike.

22. Men Andans frukt är kärlek, fröjd, frid, långmodighet, mildhet, godhet, tro;

23. Saktmodighet, knßfhet; emot sådant är icke lagen.

24. Men de, som Kristo tillhöra, förßästa sitt kött, samt med lustar och begärlser.

Evangelium: Lut. 17: 11—19.

Och det begaf sig, då Jesuß gick till Jerusalem, för han midt igenom Samarien och Galileen.

12. Och då han kom uti en by, mötte honom tio spetålße män, som stodo långt ifrån;

13. Och de upphöjde sin röst, sägande: Jesu Mästare! warfunna dig öfwer oss.

14. När han dem såg, sade han till dem: går och wißer eder Prästerna. Och hände sig, wid de gingo, wordo de rene.

15. Men en af dem, då han såg, att han war ren worden, kom han igen och prißade Gud med hög röst;

16. Och föll på sitt ansigte för hans fötter, tackande honom; och han war en Samarit.

17. Då svarade Jesus och sade: woro icke tio rene gjorde? Svar äro då de nio?

18. Ingen är funnen, som kom igen till att prisa Gud, utan denne främlingen.

19. Och sade till honom: ståt upp, gåck, din tro hafwer frälst dig.

1 ärg. Högm.: Joh. 5: 1—14.

Derefter war en Judarnes högtid; och Jesus for upp till Jerusalem.

2. Men i Jerusalem är en dam wid sårarhuset, som hette på Ebreiska Bethesda, och hade fem skjul.

3. Deruti lågo en stor hop sjuka, blinda, halta, borttvinnade, och bidade efter att wattenet skulle röra.

4. Ty en Engel steg ned i dammen på en wiß tid och rörde wattenet; den der nu först steg ned i wattenet, sedan det war rördt, han blef helbregda, ehwad sjukdom han hade.

5. Så war der en man, som hade warit sjuk i åtta och trettio år.

6. Då Jesus fick se honom, der han låg, och förnam, att han nu i lång tid hade legat sjuk, sade han till honom: Will du blifwa helbregda?

7. Svarade den sjuke honom: Herre, jag hafwer ingen, som hafwer mig i dammen, när wattenet är rördt; men förr än jag kommer, då är en annan stigen in före mig.

8. Då sade Jesus till honom: ståt upp, tag din säng och gåck.

9. Och straxt blef den mannen helbregda och tog sin säng och gick, och det war på en Sabbathsdag.

10. Då sade Judarne till honom, som war worden helbregda: det är Sabbath; dig är icke lofligt bära sängen.

11. Svarade han dem: den som gjorde mig helbregda, han sade till mig: tag din säng och gåck.

12. Då sporde de honom: ho är den mannen, som dig sade: tag din säng och gåck?

13. Men han, som helbregda war worden, wiste icke ho han war; ty Jesus war undanwiken efter mycket folk war i det rummet.

14. Derefter fann Jesus honom i templet och sade till honom: si, du är worden helbregda: synda icke härefter, att dig icke wedersfares något wärre.

1 årg.

Af t o n s.: Rom. 7: 7—25.

Hwad wilje wi då säga? Är lagen synd? Bort det. Men synden kände jag icke, utan af lagen; ty jag hade intet wetat af begärelsen, hade icke lagen sagt: du skall icke begära.

8. Då tog synden tillfälle af budordet och uppväckte i mig all begärelse; ty utan lagen war synden död.

9. Och jag lefde fordom utan lag; men när budordet kom fick synden lif igen.

10. Och jag wardt död; så fanns då, att budordet, som mig war gifwet till lifs, det war mig till döds.

11. Ty synden tog tillfälle af budordet, och beswef mig och dräpte mig dermed.

12. Så är wäl lagen helig, och budordet heligt och rättfärdigt och godt.

13. Är då det, som godt är, wordet mig till döds? Bort det. Men synden, på det hon skulle synas wara synd, hafwer, med det godt är, werfat döden i mig, på det synden skulle warda öfvermåttan syndig genom budordet.

14. Ty wi wete, att lagen är andelig; men jag är köttslig, såld under synden.

15. Ty jag wet icke hwad jag gör; ty jag gör icke hwad jag will, utan det jag hatar, det gör jag.

16. Om jag nu gör det jag icke will, så samtycker jag, att lagen är god.

17. Så gör icke nu jag det, utan synden, som bor i mig.

18. Ty jag wet, att i mig, det är i mitt kött, bor icke godt; wiljan hafwer jag, men att göra godt, det finner jag icke.

19. Ty det goda, som jag will, det gör jag intet; utan det onda, som jag icke will, det gör jag.

20. Om jag nu gör det jag icke will, så gör icke nu jag det, utan synden, som bor i mig.

21. Så finner jag nu mig en lag, jag som will göra det godt är, att det onda låder wid mig.

22. Ty jag hafwer lust till Guds lag, efter den inwärtens menniskan;

23. Men jag ser en annan lag, i mina lemmar, som strider emot den lag, som i min håg är, och griper mig fången uti syndens lag, som är i mina lemmar.

24. Jag arma menniska, ho skall lösa mig ifrån denna dödens fropp?

25. Gud tackar jag genom Jesum Kristum vår Herra. Så tjenar jag nu Guds lag med hågen; men med köttet tjenar jag syndens lag.

2 ärg.

Högm.: Luc. 4: 23—30.

Då sade Jesus till folket: Wisserligen mågen I säga till mig denna liknelsen: Läkare, läk dig sjelf; huru stora ting hafwa wi hört i Capernaum skedd wara; gör och sådana här i ditt fädernesland.

24. Sade han: Sannerligen säger jag eder: Ingen Profet är afhållen i sitt fädernesland.

25. Men jag säger eder i sanning: Många enfor woro i Israel, uti Elie tid, då himmelen igenlydte war i tre år och sex månader, då stor hunger war öfwer hela landet.

26. Och till ingen af dem wardt Elias sänd, utan till en enka uti Sareptha Sidons.

27. Och många spetälske woro i Israel i Elise Profetens tid; och ingen af dem wardt ren gjord, förutan Naeman af Syrien.

28. Och alle de i Synagogan woro, uppfylldes med wrede, då de detta hörde.

29. Och uppreste sig emot honom och dreswo honom utur staden och ledde honom ut öfwerst på klinten af berget, der deras stad på byggd war, och wille störta honom der utföre;

30. Men han gick midt igenom dem sin väg.

2 ärg.

Aftons.: 2 Tim. 2: 19—21.

Men den fasta Guds grund blifwer ståndande och hafwer detta insegel: Herren känner sina; och hwar och en, som åkallar Kristi namn, gånge ifrån orättfärdigheten.

20. Men uti ett stort hus äro icke allenast gyldene och

silfwerfat, utan jemwäl träfat och lerfat; och somlige till heder, och somlige till wanheder.

21. Hwar nu någon renar sig ifrån sådant folk, han warder ett helgadt fat till heder, för husherren brukligt, beredt till allt godt werk.

Bön. Herre Gud, himmelske Fader! Du, som genom ditt ord och heliga döpelje oss alla, som tro, ifrån den grusliga syndens spetälska så nådeligen hulptit hafwer och ännu dagligen hjälper i allt det wi behöfwe: wi bedje dig, uppväc våra hjertan, genom din Helige Anda, att wi sådana wälgeringar aldrig förgäte, utan alltid lefwe i gudsfruktan och med hjertats förtröstan på din barmhertighet, med ett gladt hjerta, dig alltid tacka och lofwa måge. Amen.

15 Söndagen efter Trefaldighets=Söndag.

Coll. O Herre Gud! bewara och renja din Kristliga församling alltid; ty hon kan icke blifwa beståndande dig förutan. Så bewara och regera du henne alltid i din kraft, genom din Son, Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

Episteln: Gal. 5: 25—6: 10.

Aäre bröder, om wi nu lefwe i Andan, så låter oss och wandra i Andan.

26. Låter oss icke begära fåfängt pris, till att förtörna och hata hwarannan inbördes.

Cap. 6: 1. Ääre bröder, om en menniska råfade falla i någon synd, I, som andelige ären, upprättar honom med saktmodig anda och se uppå dig sjelf, att du icke och frestad warder.

2. Inbördes drager hwarannans börda, och så fullborden I Kristi lag.

3. Derföre, om någon låter sig tycka något wara, ändock han intet är, han bedrager sig sjelf.

4 Men hwar och en bepröfwe sin egen gerning, och så skall han allenast uti sig sjelf hafwa berömmelse, och icke uti andra.

5. Ty hwar och en skall draga sin börda.

6. Den, som underwisad warder med ord, han dele allt godt med honom, som honom underwisar.

7. Farer icke wille, Gud låter icke gäcka sig; ty hwad menniskan sår, det skall hon och uppståra.

8. Den, som får i sitt kött, han skall af köttet uppskära förgänglighet; men den, som får i Andan, han skall uppskära af Andan ewinnerligt lif.

9. Och när wi gøre godt, låt oss icke ledsna derwid; ty wi skole och i sinom tid uppskära utan återwändo.

10. Medan wi nu tid hafwe, låt oss göra godt emot hwar man; men aldramest emot dem, som våra medbröder äro i tron.

Evangelium: Matt. 6: 24—34.

S den tiden sade Jesus till sina Lärjungar: Ingen kan tjena två herrar; ty att han antingen skall hata den ene och den andre älska, eller han håller sig till den ene, och den andre föraktar han. I kunnen icke tjena Gud och Mammon.

25. Dersöre säger jag eder: Sörjer icke för edert lif, hwad I skolen äta och dricka, och icke för eder kropp, hwad I skolen kläda eder med. Är icke lifwet mer än maten, och kroppen mer än kläderna?

26. Ser uppå fåglarna under himmelen; de så icke och icke skära de heller upp och församla intet i ladorna, och eder himmelske Fader föder dem. Ären I icke mycket mer än de?

27. Swilken ibland eder är, som med sin omsorg förmår sätta en aln till sin längd?

28. Och för hvars skull sörjen I för kläder? Skåder liljorna på marken, huru de wäxa; de arbeta icke, ej heller spinna.

29. Dock säger jag eder, att icke Salomo, i all sin härlighet, war så klädd, som en af dem.

30. Kläder nu Gud så gräset på marken, hwilket dock i dag står och i morgon kastas i ugnen; skulle han icke mycket mer göra det eder, o I klenetrogne?

31. Så skolen I nu icke hafwa omsorg, sägande: Hwad skole wi äta, eller hwad skole wi dricka, eller hwad skole wi kläda oss med?

32. Ty allt sådant söka hedningarne. Eder himmelske Fader wet väl, att allt detta göres eder behof.

33. Söker först efter Guds rike och hans rättfärdighet, så faller eder allt detta till.

34. Sörjer fördensfull icke för morgondagen; ty morgondagen hafwer sjelf sin omsorg med sig. Det är nog, att hwar dag hafwer sin egen plåga.

1 årg. Högm.: Luc. 10: 38—42.

Men det begaf sig, då de wandrade, gif Jesus uti en liten stad; och en qwinna, benämnd Martha, undfick honom i sitt hus.

39. Och hon hade en syster, benämnd Maria; hon satte sig wid Jesu fötter och hörde hans ord.

40. Men Martha beklagades med idkelig tjenst. Hon gif fram och sade: Herre, sköter du intet derom, att min syster låter mig tjena allena? Så säg henne nu, att hon hjälper mig.

41. Svarade Jesus och sade till henne: Martha, Martha, du hafwer omsorg och bekymmer om mångahanda;

42. Men ett är nödtorftigt: Maria hafwer utkorat den goda delen, hwilken henne icke skall ifrån tagas.

1 årg. Afsonf.: Rom. 8: 1—17.

Så är nu intet fördömligt i dem, som äro i Kristo Jesu, de som icke wandra efter köttet utan efter Andan.

2. Ty Andans lag, som lif gifwer i Kristo Jesu, hafwer gjort mig fri ifrån syndens och dödens lag.

3. Ty det som lagen icke kunde åstadkomma, i det hon wardt förswagad af köttet, det gjorde Gud, säudande sin Son i syndelig köttis lifnelse, och fördömde synden i köttet genom synd;

4. På det den rättfärdighet, som lagen äffar, skulle warda fullbordad i oss, som icke wandra efter köttet, utan efter Andan.

5. Ty de som köttslige äro, de äro köttsligt sinnade; men de som andlige äro, de äro andligt sinnade.

6. Ty köttets sinne är döden; men Andans sinne är lif och frid.

7. Ty köttsligt sinne är en fiendskap emot Gud, efter det icke är Guds lag underdånigt, icke kan det heller.

8. Men de, som äro köttslige, kunna icke vara Gud tacke.

9. Men I ären icke köttslige, utan andlige, om Guds Ande annars bor i eder; ty hwilken icke hafwer Kristi Andä, han hörer icke honom till.

10. Men om Kristus är i eder, så är väl lifamen död, för syndens skull; men Anden är lifwet, för rättfärdighetens skull.

11. Om nu hans Ande, som Jesum uppväckte ifrån de döda, bor i eder; så skall och den, som Kristum uppväckte ifrån de döda, göra eder dödliga lifamen lefwande, för sin Andas skull, som I eder bor.

12. Så äre wi nu, käre bröder, skyldige, icke köttet, att wi skole lefwa efter köttet;

13. Ty om I lefwen efter köttet, så skolen I dö; men om I döden köttets gerningar med Andan, så skolen I lefwa.

14. Ty alle de, som drifwas af Guds Anda, de äro Guds barn.

15. Ty I hafwen icke fått träldomens anda, åter till räddhåga; utan I hafwen fått utforade barns anda, i hwilken wi rope: Abba, käre Fader.

16. Denjamme Anden witnar med vår anda, att wi äre Guds barn.

17. Äro wi nu barn, så äro wi och arfvingar; nemligen Guds arfvingar, och Kristi medarfvingar; om wi annars lida med honom, att wi och med honom komma måge till härligheten.

2 ärg.

Högm.: Matt. 6: 19—23.

Jesuz sade till sina Lärjungar: I skolen icke församla eder ägodelar på jorden, der mal och rost förderfwa dem, och der som tjuftwar graswa och stjåla;

20. Utan församlar eder ägodelar i himmelen, der hwarfen rost eller mal förderfwa dem, och der tjuftwar icke graswa eller stjåla.

21. Ty der edra ägodelar äro, der är och edert hjerta.

22. Kroppens ljus är ögat; är ditt öga enfaldigt så warder din hela kropp ljus.

23. Men är ditt öga argt, så warder din hela kropp mörk. Är det nu så, att ljuset, som är i dig, är mörker, huru stort blifwer då mörkret sjelft?

2 ärg.

Aftonf.: 1 Cor. 7: 29—31.

Men det säger jag: Käre bröder, tiden är kort. Öfwer detta: De som hustrur hafwa, ware såsom de inga hade;

30. Och de som gråta, såsom de intet greto; och de som fröjda sig, såsom de fröjdade sig intet; och de som köpa, såsom de behöllo det intet;

31. Och de som bruka denna werlden, såsom de brukade icke; ty denna werldens wäsende förgås.

Bön. Wi tacke dig, Herre Gud himmelske Fader! för alla dina wälgerningar, att du hafwer gifwit oss kropp och själ och allt intill denna dag nådeligen uppehållit, och bedje dig, tag icke din wälsignelse ifrån oss, utan bewara oss för girighet, på det wi dig allena tjena, dig älska och wid dig blifwa måge, och med afguderier och den skadliga mammons tjenst oss icke besmita, utan sätta allt vårt hopp, tröst och lit till din godhet och nåd, genom Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

16 Söndagen efter Trefaldighets-Söndag.

Coll. Låt oss, o Gud! wara wälmillige till att tjena dig och uppväc altid vår wilja till att åtalla din hjälp. Genom din Son, Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

Episteln: Eph. 3: 13—21.

Näre bröder, jag beder eder, att I icke uppgifwens för mina bedröfwelshers skull, som jag lider för eder, hwilka äro eder till pris.

14. Fjördenfull böjer jag mina knän till vår Herras Jesu Kristi Fader;

15. Den der rätte Fadren är öfwer allt det Fader heter i himmelen och på jorden;

16. Att han wille gifwa eder kraft efter sin härlighets rikedomar, att I starke warden, genom hans Ånda, till den inwärtas menniskan;

17. Att Kristus må bo genom tron i edra hjertan, stadeligen rotade och grundade i kärleken;

18. Att I mågen begripa med alla helgon, hwad bredden och längden och djupet och höjden är;

19. Och dermed känna Kristi kärlek, den all kunskap öfvergår, på det I mågen uppfyllde warda med allahanda Guds fullhet.

20. Men honom, som rikeligen förmår göra öfwer allt det wi bedje eller tänke, efter den kraft, som werkar i oss;

21. Honom ware ära i församlingen, genom Jesum Kristus i all tid, ifrån ewighet till ewighet. Amen.

Evangelium: Luc. 7: 11—17.

S den tiden gick Jesus uti den staden, som kallas Nain, och med honom gingo många hans Lärjungar och mycket folk.

12. Då han nu kom in till stadsporten, så då bars der ut en död, sin moders ende son, och hon war enka; och en stor hop folk af staden gick med henne.

13. Då Herren såg henne, warfunnade han sig öfwer henne och sade till henne: Gråt icke.

14. Och han gick till och tog på bårn; och de som buro stannade. Då sade han: Jag säger dig unge man statt upp.

15. Och den döde satte sig upp och beghnte tala. Och han gaf honom hans moder.

16. Och en räddhåga kom öfwer dem alla, och de prisade Gud, sägande: En stor Profet är uppkommen ibland oss, och Gud hafwer sökt sitt folk.

17. Och detta rykte om honom gick ut öfwer allt Judiska landet och alla de land deromkring.

1 ärg. Högm.: Joh. 11: 1—45.

Och låg en man frak, benämnd Lazarus af Bethanien, af Marie och hennes systers Marthe by.

2. Och war Maria den, som smorde Herren med smörjelse och torkade hans fötter med sitt hår, hwilkens broder Lazarus låg sjuk.

3. Då sände hans syster till honom och sade: Herre, si, den du får hafwer, ligger sjuk.

4. När Jesus det hörde, sade han: Denna sjukdomen är icke till döds, utan till Guds ära, att Guds Son skall deraf ärad warda.

5. Och hade Jesus Martha och hennes syster och Lazarus får.

6. När han då hörde, att han war sjuk, blef han der i samma rummet i två dagar.

7. Derefter sade han till Lärjungarne: Låt oss åter gå in i Judeen.

8. Lärjungarne sade till honom: Rabbi, nu wille Judarne stena dig; och åter går du dit?

9. Jesus svarade: Åro icke tolf timmar om dagen? Hwilken som wandrar om dagen, han stöter sig icke; ty han ser denna werldens ljus.

10. Men den som wandrar om natten, han stöter sig; ty ljuset är icke i honom.

11. Detta talade han; och sedan sade han till dem: Lazarus, vår vän, syster; men jag går att uppväcka honom af dömmen.

12. Då sade hans Lärjungar: Herre, syster han, så warder det bättre med honom.

13. Men Jesus talade om hans död; och de mente, att han hade talat om lekamlig dömm.

14. Så sade då Jesus uppenbarligen: Lazarus är död.

15. Och jag gläds för eder skull, att jag icke war der, på det I tro skolen; men låter oss gå till honom.

16. Då sade Thomas, som kallad twilling, till Lärjungarne: Låt oss också gå, att wi må dö med honom.

17. Då kom Jesus och fann honom redan hafwa legat fyra dygn i grafwen.

18. Och war Bethanien icke långt ifrån Jerusalem, wid femton stadiers väg.

19. Och många af Judarne woro komne till Martha och Maria, att de skulle hugswala dem öfwer deras broder.

20. När Martha hörde, att Jesus kom, lopp hon emot honom; men Maria satt hemma.

21. Då sade Martha till Jesus: Herre, hade du varit här, hade min broder icke blifwit död.

22. Men jag wet ännu, att allt det du beder af Gud, det warder Gud gifwande dig.

23. Sade Jesus till henne: Din broder skall stå upp igen.

24. Sade Martha till honom: Jag wet, att han skall uppstå i uppståndelsen på yttersta dagen.

25. Sade Jesus till henne: Jag är uppståndelsen och lifwet; hwilken som tror på mig, han skall lefwa, om än han död blefwe;

26. Och hwar och en, som lefwer och tror på mig, han skall icke dö ewinnerligen; tror du det?

27. Sade hon till honom: Ja, Herre, jag tror, att du är Kristus, Guds Son, som komma skulle i werlden.

28. Och när hon detta hade sagt, gick hon bort och kallade Maria sin syster lönligen och sade: Mästaren är kommen och kallar dig.

29. När hon det hörde, stod hon straxt upp och kom till honom.

30. Ty Jesus war icke ändå kommen in i hyn, utan war på samma rum, der Martha hade kommit emot honom.

31. Då nu Judarne, som med henne woro i huset och hugswalade henne, sågo Maria, att hon stod hasteligen upp och gick ut, följde de henne och sade: Hon går till grafwen, att hon skall gråta der.

32. Då Maria kom dit, som Jesus war, och såg honom, föll hon till hans fötter och sade till honom: Herre, hade du varit här, wore min broder icke död.

33. När Jesus såg henne gråta och Judarne, som woro komne med henne, och gråta, förbittrade han sig i andanom och bedröfwades i sig sjelf;

34. Och sade: Hwar laden I honom? Sade de till honom: Herre, kom och se.

35. Och Jesus gret.

36. Då sade Judarne: Si, huru får hade han honom!

37. Men somlige af dem sade: Kunde icke han, som öppnade den blindes ögon, hafwa så gjort, att denne icke hade blifwit död?

38. Då förbittrades åter Jesus i sig sjelf, och kom till grafwen. Och det war en kula, och en sten lagd deruppå.

39. Sade Jesus: Tager bort stenen. Sade till honom Martha, hans syster, som död war: Herre, han luktar redan; ty han hafwer varit död i fyra dygn.

40. Jesus sade till henne: Sade jag icke dig, att om du trodde, skulle du så se Guds härlighet?

41. Då togo de stenen bort af rummet, der den döde lagder war. Och Jesus hof upp sina ögon och sade: Fader, jag tackar dig, att du hafwer hört mig.

42. Dock wet jag, att du hörer mig alltid; men för folks skull, som här omkring står, säger jag det, på de tro skola, att du mig fänt hafwer.

43. Och då han det sagt hade, ropade han med hög röst: Bazarus, kom ut.

44. Och han, som död war, kom ut, bunden om händer och fötter med swepekläde; och hans ansigte war förtäckt med en swettduk. Jesus sade till dem: Lös för honom och låt honom gå.

45. Då trodde många af Judarne på honom, som komne woro till Maria, och sågo det Jesus gjorde.

1 ärg.

Aftonf.: Rom. 8: 18—39.

Th jag håller det så före, att denna tidens wedermöda är icke lifa emot den härlighet, som på oss uppenbaras skall.

19. Th creaturens högelig åstundan väntar efter, att Guds barn skola uppenbaras.

20. Efter creaturen äro manskligheten underkastade emot sin wilja, men för hans skull, som dem underkastat hafwer, på en förhoppning.

21. Th creaturen skola och warda fria af förgänglighetens trälldom till Guds barns härliga frihet.

22. Th wi wete, att hwart och ett kreatur suckar och ångslas med oss allt härtill.

23. Och icke de allenast, utan och wi sjelfwe, som hafwa Andans förstling, sucke och wid oss sjelfwa efter barnaskapet och wänta vår kropps förlossning.

24. Th wi äre wäl salige wordne, dock i hoppet; men hoppet om det synes, är det icke hopp; ty huru kan man hoppas det man ser?

25. Om wi hoppas, det wi icke se, så wänte wi det med tålmod.

26. Sammaledes hjälper och Anden vår ströplighet; ty wi weta icke hwad wi skole bedja, såsom det bör sig; utan sjelfwer Anden manar godt för oss med osjägelig suckan.

27. Men han som skådar hjertan, han wet hwad Andans sinne är; ty han manar för helgonen, efter Guds behag.

28. Men wi wete, att dem som hafwa Gud får tjena allting till det bästa, de som efter uppsätet äro kallade.

29. Ty hwilka han hafwer föresett, dem hafwer han också beskärmt, att de skulle warda hans Söns beläte like; på det han skall wara den förstfödde ibland många bröder.

30. Men dem, som han hafwer beskärmt, dem hafwer han också kallat; och dem han hafwer kallat, dem hafwer han också gjort rättfärdiga; men dem som han hafwer gjort rättfärdiga, dem hafwer han också gjort härliga.

31. Hvad wilje wi nu säga härtill? Är Gud för oss, ho kan wara emot oss?

32. Hwilken också icke hafwer skonat sin egen Son, utan gifwit honom ut för oss alla, huru skulle han icke också gifwa oss allting med honom?

33. Hvilken vill åklaga dem som Gud hafwer utkorat? Gud är den, som rättfärdigar.

34. Hvilken är den, som vill fördöma? Kristus är den som lidit hafwer döden; ja, han är också den, som uppväckt är, den också sitter på Guds högra hand och manar godt för oss.

35. Ho kan skilja oss ifrån Kristi kärlek? Bedröfwelse eller ångest, eller förföljelse, eller hunger, eller nakenhet, eller farlighet, eller swärd?

36. Såsom skrifwet är: För din skull warda wi dödade hela dagen; wi warda hållne såsom slagtefår.

37. Meni allt detta öfwerwinne wi genom honom, som också älskat hafwer.

38. Ty jag är wiß derpå, att hwarken död, eller lif, eller Englar, eller förstädömen, eller wäldigheter, eller de ting, som nu äro, eller de ting, som tillkomma skola;

39. Eller höghet, eller djuphet eller något annat kreatur, skall skilja oss ifrån Guds kärlek, som är i Kristus Jesus, vår Herre.

2 ärg. 1745. Högm.: Joh. 5: 19—21.

Då swarade Jesus och sade till Judarne: Sannerligen, sannerligen säger jag eder: Sonen kan intet göra af sig sjelf, utan det han ser Fadren göra; ty allt det han gör, det gör också Sonen.

20. Ty Fadren älskar Sonen och visar honom allt det han gör, och warder än visande honom större verk, än dessa äro, att I skolen undra derpå.

21. Ty såsom Fadren uppväcker de döda och gör dem lefwande; så gör och Sonen lefwande hwem han vill.

2 ärg.

Af tonf. Phil. 1: 20—26.

Jag väntar visserligen och förhoppas, att jag uti ingenting skall till blygd komma; utan med all frihet, såsom alltid, så och nu måtte Kristus afhållen warda i min lekamen, ehwad det är genom lif eller genom död.

21. Ty Kristus är mitt lif, och döden är min winning.

22. Men efter det, att lefwa i köttet tjenar mer till att göra frukt, så wet jag icke, hwilket jag utvälja skall;

23. Ty båda delarne ligga mig hårdt uppå. Jag åstundar skiljas hädan och wara när Kristus, hwilket och mycket bättre wore;

24. Men det är mer nödorstigt blifwa i köttet för eder skull.

25. Och wet jag visserligen, att jag skall blifwa, och med eder alla wara, eder till godo, och till trons fröjd;

26. På det I mågen storligen berömma eder af mig i Kristo Jesu, genom min igenkommelse till eder.

Bön. Herre Gud, himmelske Fader! som hafwer låtit din Son blifwa menniska, att han med sin död för wara synder betala och oss ifrån den ewiga döden hjälpa skulle; wi bedje dig, behåll oss alltid i det hoppet, att wi ju icke twifla deruppå, såsom vår käre Herre Kristus enfans son med sitt ord uppväckt hafwer, att han skall och på den yttersta dagen oss uppväcka och gifwa en ewig salighet. Amen.

17 Söndagen efter Trefaldighets-Söndag.

Coll. Gif oss, o Gud! ditt folk nåd till att undfly djefwulens besmittelse och med ett rent hjerta följa dig efter, som den sanne Guden är, genom din Son, Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

Episteln: Eph. 4: 1—6.

Så förmaner jag nu eder käre bröder, jag, fången i Herran, att I wandren såsom tillbörligt är i den kallelse, der I uti kallade ären;

2. Med all ödmjukhet och saktmodighet, med tålmod undragande den ene den andre i kärleken;

3. Winnläggande eder att hålla Andans enhet genom fridens band.

4. En kropp och en Ande, såsom I och kallade ären uti ett edert kallelsets hopp,

5. En Herre, en tro, ett dop, en Gud och allas vår Fader;

6. Hvilken är öfwer eder alla, genom eder alla och i eder alla.

Evangelium: Luk. 14: 1—11.

S den tiden hände sig, att Jesus kom uti en mans hus, som war en öfwerste för de Phariseer om en Sabbath, till att få sig mat; och de waftade på honom.

2. Och si, en wattusigtig menniska war der för honom.

3. Då swarade Jesus och sade till de laglofe och Phariseer: Må man någon hela om Sabbathen?

4. Och de tego. Men han tog honom till sig, och gjorde honom helbregda och lät honom gå.

5. Och han swarade, sägande till dem: Hvilkens eder åsna eller oxe faller uti brunnen, och går han icke straxt till att draga honom upp om Sabbathsdagen?

6. Och de kunde icke swara honom derpå.

7. Då sade han och till dem, som budne woro, en lifnelse, märkande, huru de sökte efter att sitta främst, sägande till dem:

8. När du blifwer buden af någon till bröllop, så sätt dig icke i främsta rummet, att icke tilläfwentyras någon kommer, som buden är af honom och är ärligare än du;

9. Och då kommer han som både dig och honom budit hafwer, och säger till dig: Gif denna rum; och då måste du med blygd beghnna sitta ned bättre.

10. Utan heldre, när du warder buden, gå och sätt dig i det yttersta rummet, att då han kommer, som dig budit hafwer, må han säga till dig: Min vän sitt upp bättre; och då sker dig heder för dem, som der med dig till bords sitta.

11. Ty hwar och en, som upphöjer sig, han skall warda förnedrad, och den sig förnedrar, han skall warda upphöjd.

1 arg. 17.10 3000 10 56 gm.: Marc. 2: 18—3: 5.

Och Johannis Lärjungar och de Phariseers fastade mycket; och de kommo och sade till honom: Hwi fasta Johannis Lärjungar och de Phariseers, och dina Lärjungar fasta intet?

19. Sade Jesus till dem: Bröllopsfolket, kunna de fasta, så länge brudgummen är med dem? Så länge de hafwa brudgummen när sig, kunna de icke fasta.

20. Men de dagar skola komma, att brudgummen skall warda ifrån dem tagen; och då skola de fasta i de dagar.

21. Och ingen fömmar en flut af nytt fläde på gammalt fläde; förth han riswer dock det nya sthket ifrån det gamla, och hålet warder wärre.

22. Och ingen låter nytt vin uti gamla flaskor; annars slår det nya vinet flaskorna sönder, och vinet spilles ut, och flaskorna förderfvas; utan nytt vin skall man låta uti nya flaskor.

23. Och det begaf sig, att han på Sabbathen gick genom säd; och hans Lärjungar beghute, wid de gingo, taga af axen.

24. Och de Phariseer sade till honom: Si, hwi göra de om Sabbathen det, som icke lofligt är?

25. Då sade han till dem: Hvarven I aldrig läst, hvad David gjorde, då honom omträngde och var hungrig, han och de der med honom voro?

26. Huru han gick in i Guds hus, under den öfverste Presten Abjathar, och åt skådobröden, hwilka för ingen woro lofliga äta, utan Presterna, och gaf desliques dem, som med honom woro.

27. Och han sade till dem: Sabbathen är gjord för menniskans skull, och icke människan för Sabbathens skull.

28. Så är nu människones Son en Herre, deßlikes och öfwer Sabbathen.

Cap. 3: 1. Och han gick åter in uti Synagogan, och der var en man, som hade en bortwißnad hand.

2. Och de waktade på honom, om han ock skulde bota honom om Sabbathen, på det att de skulde få anklaga honom.

3. Då sade han till mannen, som den visna handen hade: Gack hit fram.

4. Och sade till dem: Hvilketdera är lofligt, göra wäl

om Sabbathen, eller göra illa? Hjelpa lifwet eller dräpa? Då tego de.

5. Då såg han uppå dem med wrede, och förömkade sig öfwer deras hjertans blindhet och sade till mannen: Rädf ut din hand. Och han rädfte henne ut; och handen wardt honom färdig igen, såsom den andra.

1 ärg. Aftonsf.: Rom. 9: 1—13.

Sag säger sanningen i Kristo och ljuger icke, som mitt samwete bär mig der witne till i den Helige Anda;

2. Att jag hafwer en stor sorg och idkelig pina i mitt hjerta.

3. Ty jag hafwer sjelf önskat mig bortkastad ifrån Kristo för mina bröders skull, som mig köttsligen skulde äro;

4. Hwilke äro af Israel, hwilka barnaskapet tillhör, och härligheten, och förbundet, och lagen, och Gudstjensten, och löften;

5. Hwilkas äro fäderna, der Kristus af född är, på köttets wägnar, hwilken är Gud öfwer all ting, lofwad ewinnerligen. Amen.

6. Detta säger jag icke fördensfull, att Guds ord äro om intet wordne, ty de äro icke alle Israeliter, som äro af Israel.

7. Icke äro de heller alle söner, att de äro Abrahams säd; utan i Isaac skall dig kallas säden.

8. Det är, icke äro de Guds barn, som äro barn efter köttet; utan de, som äro barn efter löftet, de warda räknade för säd.

9. Ty detta är löftesordet: Jag skall komma i denna tiden; och Sara skall hafwa en son.

10. Och icke allenast det; utan och Rebecka wardt en gång hafwande af Isaac wårom fader.

11. Ty förr än barnen woro födde och hade hwarken godt eller ondt gjort (på det Guds uppsåt skulle blifwa ståndande efter utforesen, icke för gerningarnes skull, utan af kallarens nåd);

12. Wardt denna sagdt: Den större skall tjena den mindre.

13. Såsom skrifwet är: Jacob älskade jag; men Esau hatade jag.

2 ärg. Högm.: Marc. 7: 1--23.

Och till Jesum församlades de Phariseer, och någre af de Skriftlärde, som ifrån Jerusalem komne woro.

2. Och då de fingo se, att somlige hans Lärjungar åto bröd med menliga, det är, med otwagna händer, straffade de det.

3. Ty de Phariseer och alle Judar äta icke, utan de alltid två händerna; hållande de äldstes stadgar.

4. Och när de komne äro utaf torget, äta de icke, utan de äro twagne. Och mycket sådant är, som de hafwa tagit sig uppå att hålla, som är, att två dryckefar, och frukor, och kopparfar, och bord.

5. Sedan frågade honom de Phariseer och de Skriftlärde: Hwi wandra icke dina Lärjungar efter de stadgar, som de äldste uppå budit hafwa; utan äta bröd med otwagna händer?

6. Då svarade han och sade till dem: Wäl hafwer Esaias profeterat om eder, I skrymtare, som skrifwet är: Detta folket ärar mig med läpparna, men deras hjerta är långt ifrån mig;

7. Men såfängst dyrka de mig, lärande den lärdom, som är menniskors bud;

8. Ty I bortkafsten Guds bud och hållen menniskors stadgar, som är att två frukor och dryckefar; och mycket sådant gören I.

9. Och han sade till dem: Skönligen bortkafsten I Guds bud, på det I skolen hålla eder stadga.

10. Ty Moses hafwer sagt: Ära din fader och din moder; och den der bannar fader eller moder, han skall döden dö.

11. Men I sägen: En menniska må säga till fader och moder: Corban, det är sagdt: Gud är det gifwet, som dig af mig skulle hafwa kommit till nytta;

12. Och tillåten så icke, att han något gör sin fader, eller sin moder;

13. Och gören Guds ord om intet med eder stadga, som I uppå lagt hafwen. Och mycket sådant gören I.

14. Och han kallade till sig allt folket och sade till dem: Hörer mig alle och förstår.

15. Intet går utanefter in i människan, det henne be-

smitta kan; men det som går utaf menniskan, det är det, som besmittar menniskan.

16. Den der hafwer öron till att höra, han höre.

17. Och då han skiljdes ifrån folket och kom i huset, frågade hans Lärjungar honom om liknelsen.

18. Och han sade till dem: Ären I också oförståndige? Förstån I icke ännu, att allt det utanefter ingår i menniskan, det kan icke besmitta henne?

19. Ty det går icke in i hennes hjerta, utan i buken; och hafwer sin naturliga utgång, der all mat med rensas.

20. Och han sade: Det utaf menniskan går, det besmittar menniskan;

21. Ty innanefter, utur menniskors hjerta, utgå onda tankar, hor, boleti, mandråp;

22. Stöld, girighet, swel, listighet, otuktighet, ondt öga, hädelse, högfärd, galenskap.

23. Alla dessa onda stycken gå innanefter ut, och de besmitta menniskan.

2 ärg. Aftonf.: Gal. 5: 1—14.

Så blifwer nu ståndande uti den frihet, med hwilken Kristus oss friat hafwer, och låter eder icke på nytt fångas under träldomens of.

2. Si, jag Paulus säger eder: Om I låten eder omskära, är eder Kristus intet nyttig.

3. Men jag betygar åter för hwar och en, som sig låter omskära, att han är pligtig till att hålla hela lagen.

4. I hafwen mist Kristus, I som genom lagen wiljen rättfärdiga warda, och I ären fallne ifrån nåden.

5. Men wi wänte uti Andan, genom tron, den rättfärdighet, som man hoppas skall.

6. Ty i Kristus Jesus är intet bewändt, hwarken omskärelse eller förhud, utan tron, som werkar genom kärleken.

7. I lupen wäl; ho hafwer hindrat eder, att I icke skulden tro sanningen?

8. Sådan tillskyndelse är icke af honom, som eder kallat hafwer.

9. Litet af surdeg förshrar hela degen.

10. Jag förser mig till eder i Herranom, att I tagen eder icke annat sinne; men den eder förwillar, han skall draga sin dom, ehö han är.

11. Om jag ännu, käre bröder, predikar omskärelsen, hwi lider jag ännu förföljelse? Så wore korsets förargelse om intet worden.

12. Gåfwe Gud, att de och affsurne wordo, som eder bekymra.

13. Men, käre bröder, I ären kallade till frihet; allenast ser till, att I icke låten friheten gifwa köttet tillfälle, utan genom kärleken tjénar den ene den andra.

14. Th all lagen warder fullbordad uti ett ord; det är: Ålsta din nästa som dig sjelf.

Bön. Wi bedje dig, Herre Gud, himmelske Fader! att du wille genom din Heliga Ande så regera och styrja oss, att wi måge blifwa i din fruktan och icke wara högfärdige, utan af allt hjerta höra och anamma ditt ord och rätt helga Sabbathen; på det wi och måge genom ditt heliga ord helgade warda, så att wi jätte allt vårt hopp och vår förtröstan uppå din Son, Jesum Kristum, att han är allena vår rättfärdighet och återlösning och dermed bättre vårt syndiga lefwerne efter ditt ord, och wakte oss för all förargelse, till dess wi genom din nåd i Kristo jalige warde. Amen.

18 Söndagen efter Trefaldighets-Söndag.

Coll. O Herre Gud! låt din Helige Ande regera våra hjertan; th dig förutan kunne wi icke wara dig behaglige, du som lefwer och regerar med din Son och samme den Helige Ande ifrån ewighet till ewighet. Amen.

Episteln: 1 Cor. 1:4—8.

Aäre bröder, jag tackar min Gud alltid för eder skull, för den Guds nåd, som eder gifwen är genom Jesum Kristum;

5. Att I uti alla sthcken rike wordne ären, genom honom, i all ord och i all kunskap;

6. Såsom predikan om Kristo i eder kraftig worden är;

7. Så gtt eder icke fattas någon gåfwa, och wänten vår Herras Jesu Kristi uppenbarelse.

8. Hwilken eder och stadfäster intill ändan, att I ostrafflige ären på vår Herras Jesu Kristi dag.

Evangelium: Matt. 22: 34—46.

S den tiden, när de Phariseer hörde, att Jesus hade stoppat de Sadduceer munnen till, församlade de sig.

35. Och en af dem, som war en Skriftlärd, frestade honom, sägande:

36. Mästare, hwilket är det yppersta budet i lagen?

37. Då sade Jesus till honom: Du skall älska Herren din Gud, af allt ditt hjerta och af all din själ och all din håg.

38. Detta är det yppersta och första budet.

39. Det andra är detta likt: Du skall älska din nästa såsom dig sjelf.

40. På dessa två bud hänger all lagen och Profeterne.

41. När nu de Phariseer woro tillhopa, frågade dem Jesus;

42. Och sade: Hwad synes eder om Kristo? Hvars Son är han? Sade de till honom: Davids.

43. Då sade han till dem: Hwi kallar då David honom i Andanom Herre? Sägande:

44. Herren sade till min Herra: Sätt dig på min högra hand, till dess jag lägger dina fiender dig till en fotapall.

45. Efter nu David kallar honom Herre, huru är han då hans son?

46. Och ingen kunde swara honom ett ord. Och ifrån den dagen dristade sig ej heller någon att fråga honom någont mer.

1 ärg. Högm.: Joh. 10: 23—38.

Och Jesus gick i templet, i Salomons förhus.

24. Då kringhvärfde Judarne honom och sade till honom: Huru länge förhalar du med oss? Säg oss fritt om du är Kristus.

25. Jesus swarade dem: Jag hafwer sagt eder det, och I tron det icke; gerningarne, som jag gör i min Faders namn, de bära witne om mig.

26. Men I tron det icke; ty I ären icke af mina får, såsom jag sade eder.

27. Mina får höra min röst, och jag känner dem, och de följa mig;

28. Och jag gifwer dem ewinnerligt lif, och de skola icke förgås ewinnerligen; ingen skall heller rycka dem utur min hand.

29. Min Fader, som mig dem gifwit hafwer, är större än alle; och ingen kan rycka dem utaf min Faders hand.

30. Jag och Fadren äro ett.

31. Då togo åter Judarne stenar, till att stena honom.

32. Jesus svarade dem: Jag hafwer många goda gerningar bewist eder af min Fader; för hwilka af dem stenen I mig?

33. Judarne svarade honom och sade: För god gernings skull stene wi dig icke, utan för hädelshens skull; och att du, som är en menniska, gör dig sjelf till Gud.

34. Jesus svarade dem: Är icke skrifwet i eder lag: Jag sade, I ären gudar?

35. Hafwer han nu kallat dem gudar, till hwilka Guds ord skedde; och skriften kan icke warda om intet;

36. Och I jägen dock till honom, som Fadren helgat hafwer och sändt i werlden: Du hädar Gud; derföre att jag säger: Jag är Guds Son.

37. Gör jag icke min Faders gerningar, så tron mig intet.

38. Men gör jag dem, tror då gerningarne, om I icke wiljen tro mig, på det I skolen förstå och tro, att Fadren är i mig, och jag i honom.

1 ärg.

Aftonj.: Rom. 9: 14—33.

Swad wilje wi då säga? Är Gud orättfärdig? Bort det.

15. Ty han säger till Mojes: Hwilken jag är nådelig, honom är jag nådelig; öfwer hwilken jag förbarmar mig, öfwer honom förbarmar jag mig.

16. Så står det nu icke till någon mans wilja eller lopp; utan till Guds barmhertighet.

17. Ty skriften säger till Pharao: Dertill hafwer jag uppväckt dig, att jag skall bewisa min makt på dig, och att mitt namn skall warda förkunnadt i all land.

18. Så förbarmar han sig nu öfwer hwem han will; och hwem han will, förhärdat han.

19. Så må du säga till mig: Hvad skyller han då oss? Ho kan stå emot hans wilja?

20. O menniska, ho är du, som vill träta med Gud? Icke säger det ting, som gjordt är, till sin mästare: Hwi hafwer du gjort mig sådan?

21. Hafwer icke en pottomakare makt, att göra af en klump ett kar till heder, och det andra till wanheder?

22. Derföre, då Gud wille låta se wreden och fungöra sin makt, hafwer han med stor tåljamhet lidit wredens kar, som äro tillredde till fördömelse;

23. På det han skulle fungöra sin härlighets rikedom på barmhertighetens kar, som han hafwer tillredt till härlighet;

24. Hwilka han också kallat hafwer, nemligen oss, icke allenast af Judarne, utan också af hedningarne.

25. Såsom han också säger genom Oseas: Det som icke war mitt folk, det skall jag kalla mitt folk; och den mig intet kär war, skall jag kalla min kära.

26. Och det skall ske, att der som hafwer varit jagdt till dem: I ären icke mitt folk; der skola de wara kallade lefwande Guds barn.

27. Men Esaias ropar för Israel: Om talet på Israels barn än wore som sanden i hafwet, så skola dock de igenlesde warda salige.

28. Ty han skall väl låta förderfwa dem och dock likväl stilla det förderfwet till rättfärdighet; ty Herren skall stilla förderfwet på jorden.

29. Och såsom Elias sade tillförene: Hade icke Herren Zebaoth igenlest oss såd, så hade wi varit såsom Sodom och lifasom Gomorra.

30. Hvad wilje wi då säga? Det säge wi: Hedningarne, som icke farit hafwa efter rättfärdigheten, de hafwa fått rättfärdigheten; den rättfärdighet menar jag, som af tron kommer.

31. Men Israel, som for efter rättfärdighetens lag, kom icke till rättfärdighetens lag.

32. Hwarföre? Derföre, att de icke sötte det af tron, utan såsom af lagens gerningar; ty de stötte sig på förtörnelsestenen;

33. Såsom skrifwet är: Si, jag lägger i Zion en för-
törnelsesten och en förargelseklippa; och hwar och en, som tror
på honom, skall icke komma på skam.

2 årg. Högm.: Marc. 10: 17—27.

Då då Jesus dädan utgången war på vägen, lopp en till och
föll på knä för honom, och frågade honom: Gode Mästa-
re, hwad skall jag göra, att jag måtte få ewinnerligt lif?

18. Men Jesus sade till honom: Hwi kallar du mig
god? Ingen är god utan en, det är Gud.

19. Budorden wet du: Du skall icke bedrifwa hor; du
skall icke dräpa; du skall icke stjäla; du skall icke tala falskt witt-
nesbörd; du skall ingen bedraga; ära din fader och din moder.

20. Då swarade han, och sade till honom: Mästare, det
hafwer jag allt hållit af min ungdom.

21. Jesus såg på honom, och älskade honom, och sade till
honom: Ett fattas dig; gåd bort, sälj allt det du hafwer, och
gif de fattiga, och du skall få en skatt i himmelen, och kom, följ
mig och tag korset uppå dig.

22. Och han wardt bedröfwad af talet, och gick bort för-
jande; ty han hade många ägodelar.

23. Och Jesus såg sig om, och sade till sina Lärjungar:
Huru swårigen kunna de rika komma in uti Guds rike.

24. Men hans Lärjungar wordo försträckt af hans ord.
Då swarade åter Jesus och sade till dem: Huru swårt är det,
kära barn, för dem som sätta sin tröst på sina rikedomar, att
ingå uti Guds rike.

25. Lättare är en kamel gå igenom ett nålsöga, än en
rik gå in uti Guds rike.

26. Men de förundrade sig öfwer måttan och sade wid
sig sjelfwa: Ho kan då warda salig?

27. Men Jesus såg på dem och sade: För menniskor är
det omöjligt, men icke för Gud, ty när Gud äro allting möjliga.

2 årg. Aftons.: 1 Joh. 2: 7—23.

Bröder, jag skrifwer eder intet nytt bud; utan det gamla
budet, som I haft hafwen af begynnelsen. Det gamla
budet är det ord, som I hafwen hört af begynnelsen.

8. Åter skrifwer jag eder ett nytt bud, det sannt är i honom och i eder; ty mörkret är förgånget, och det sanna ljuset lyser nu.

9. Den som säger sig wara i ljuset och hatar sin broder, han är ännu i mörkret.

10. Den der älskar sin broder, han blifwer i ljuset, och ingen förargelse är i honom.

11. Men den som hatar sin broder, han är i mörkret och wandrar i mörkret och wet icke, hwart han går; ty mörkret hafwer förblindat hans ögon.

12. Jag skrifwer eder, käre barn, att eder skola synderna förlåtna warda för hans namns skull.

13. Jag skrifwer eder, I fäder; ty I hafwen känt honom, som är af begynnelsen. Jag skrifwer eder, I ynglingar; ty I hafwen öfwerunnit den onda.

14. Jag skrifwer eder, I barn; ty I hafwen känt Fadren. Jag hafwer skrifwit eder, I fäder; ty I hafwen känt honom, som är af begynnelsen. Jag hafwer skrifwit eder, I ynglingar; ty I ären starke; och Guds ord blifwer i eder, och I hafwen öfwerunnit den onda.

15. Ålsker icke werlden, icke heller de ting, som i werlden äro. Den der älskar werlden, i honom är icke Fadrens kärlek.

16. Ty allt det, som är i werlden, nemligen köttets begärelse och ögonens begärelse och högfärdigt lefwerne, det är icke af Fadren, utan af werlden.

17. Och werlden förgås och hennes lusta; men den som gör Guds wilja han blifwer ewinnerligen.

18. Käre barn, nu är den yttersta tiden; och såsom I hafwen hört, att Antichrist skall komma; ja, nu äro allaredan många Antichrister wordne, och deraf wete wi, att den yttersta tiden är nu.

19. De äro utgångne af öf; men de woro icke af öf. Hade de varit af öf, då hade de ju blifwit när öf; men på det de skulle blifwa uppenbare, att de äro icke alle af öf.

20. Men I hafwen smörjelse af den Helige och weten allt.

21. Jag hafwer icke skrifwit till eder, såsom till dem der

icke weta sanningen; utan såsom till dem, som henne weta, och att all lögn icke är af sanningen.

22. Ho är en ljugare, utan den som nekar, att Jesus är Kristus? Den är Antichrist, som nekar Fadren och Sonen.

23. Hwar och en som nekar Sonen, han hafwer icke heller Fadren.

Bön. O Herre Gud, himmelske Fader, wi bekänne oss för arme, eländige syndare, wi wete din wilja; men till att göra den äre wi för swage. Rött och blod är oss mycket till hinder; så låter den onde fienden, djefwulen, oss icke heller tillfreds; derföre bedje wi dig, att du wille gifwa din Heliga Anda i wara hjertan, att wi med en fast tro hålle oss till din Son, Jesum Kristum, tröste oss med hans pina och död, och tro syndernas förlåtelse genom honom, och så lefwa dermed gudeligen här på jorden i din wilja och lydriad och af din nåd, genom Jesum Kristum, så en salig ändalst. Amen.

19 Söndagen efter Trefaldighets-Söndag.

Coll. O Herre Gud! hör mildeligen till vår bön; och dem du gifwer sinne och wilja att bedja, gif oss fullbordan till det de bedja, genom din Son, Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

Episteln: Eph. 4: 22—28.

Så lägger nu bort ifrån eder, käre bröder, den gamla menniskan, den I förr med umgingen, hwilken genom lustar i willfarelse sig förderfwar;

23. Och förnhar eder i eder sinnes anda;

24. Och ifläder eder den nya menniskan, den efter Gud skapad är, i sannskyldig rättfärdighet och helighet.

25. Derföre lägger bort lögnen och taler sanningen, hwar och en med sin nästa, efter wi äre inbördes lemmar.

26. Bredgens och syndar icke; låter icke solen gå ned öfwer eder wrède.

27. Gifwer oss icke lastarena rum.

28. Den der stulit hafwer, han stjåle icke mer, utan hel-dre arbete med sina händer det godt är, på det han något skall hafwa dela med den, som nödtorftig är.

Evangelium Matt. 9: 1—8.

I den tiden steg Jesus i skeppet, och for utöfwer igen, och kom uti sin stad.

2. Och si, de hade inför honom en borttagne, som låg uti en säng. När nu Jesus såg deras tro, sade han till den borttagne: War wid ett godt mod, min son, dina synder förlåtas dig.

3. Och si, somlige utaf de Skriftlärde sade wid sig sjelfwa: Denne hädar Gud.

4. Men när Jesus såg deras tankar, sade han: Hwi tänken I ondt i edra hjertan?

5. Hwilket är lättare säga: Dina synder förlåtas dig? eller säga: Stätt upp och gå?

6. Men på det I skolen weta, att menniskones Son hafwer makt på jorden till att förlåta synder, sade han till den borttagne: Stätt upp, tag din säng och gå i ditt hus.

7. Och han stod upp och gick hem.

8. När folket det såg förundrade de sig och prisade Gud, som sådan makt hade gifwit menniskan.

1 ärg.

Ögm.: Joh. 9: 1—41.

Och gick Jesus fram om och såg en man, som war blind född.

2. Och hans Lärjungar sporde honom till och sade: Rabbi, hwilken syndade, denne eller hans föräldrar, att han skulle födas blind?

3. Jesus swarade: Swarken hafwer denne syndat, eller hans föräldrar; men på det Guds werk skola uppenbaras på honom.

4. Jag måste werka hans werk, som mig sändt hafwer, medan dagen är; natten kommer, då ingen kan werka.

5. Så länge jag är i werlden, är jag werldens Ljus.

6. Då han detta sagt hade, spottade han på jorden, och gjorde en träck af spotten, och smorde med träcken på den blindes ögon;

7. Och sade till honom: Gack bort och twå dig i dammen Siloa (det bethder sänder). Och han gick, och twådde sig, och kom igen, och hade sin syn.

8. Då sade grannarna och de, som honom för sett hade, att han war en tiggare: Är icke denne den, som satt och tiggde?

9. Somlige sade: Det är han; somlige sade: Han är honom lik. Men han sjelf sade: Det är jag.

10. Då sade de till honom: Huru wordo dina ögon öppnade?

11. Svarade han och sade: Den mannen, som kallas Jesus, gjorde en träck, och smorde mina ögon, och sade till mig: Gack till dammen Siloa och två dig. Och när jag gick och tvådde mig, fick jag synen.

12. Då sade de till honom: Hvar är han? Sade han: Jag wet det icke.

13. Då hade de honom, som blind hade varit, till de Phariseer.

14. Och det var på en Sabbath, när Jesus gjorde träcken och öppnade hans ögon.

15. Åter sporde honom och de Phariseer, huru han fått synen. Han sade till dem: Han lade mig träck på ögonen, och jag tvådde mig, och hafwer nu min syn.

16. Då sade några af de Phariseer: Denne mannen är icke af Gud, efter han icke håller Sabbathen. Somlige sade: Huru kan en syndig menniska göra desja tecken? Och en twe-
drägt war emellan dem.

17. Åter sade de till den blinde: Hwad säger du om honom, att han hafwer öppnat dina ögon? Då sade han: En Profet är han.

18. Men Judarne trodde icke om honom, att han hade varit blind och hade fått synen, till des de kallade föräldrarna, hans, som synen hade fått;

19. Och sporde dem till, och sade: Är denne eder son, den I säga vara blind född? Huru ser han nu?

20. Då svarade dem hans föräldrar och sade: Wi wete, att denne är vår son, och att han war blind född.

21. Men huru han nu ser, wete wi icke; eller hwem hans ögon öppnat hafwer, wete icke wi; han är aldrig nog, spørjer honom till; tale sjelf för sig.

22. Detta sade hans föräldrar, derföre att de räddes för Judarne; ty Judarne hade då redan beslutit emellan sig, att hwilken som bekände honom vara Kristus, han skulle utkastas af Synagogan.

23. Fördensfull sade hans föräldrar: Han är åldrig nog, spörjer honom sjelf.

24. Åter kallade de mannen, som hade varit blind, och sade till honom: Gif Gud äran; wi wete, att denne mannen är en syndare.

25. Svarade han och sade: Om han är en syndare, wet jag icke; ett wet jag, att jag war blind och ser nu.

26. Åter sade de till honom: Hwad gjorde han dig? Huru öppnade han dina ögon?

27. Han svarade dem: Jag sade det nu eder, hörden I det icke? Hwi wiljen I nu åter höra det? Wiljen I och warda hans Lärjungar?

28. Då bannade de honom och sade: War du hans Lärjunge; wi äro Mose Lärjungar.

29. Wi wete, att Gud hafwer talat till Moses; men hwadan denne är, wete wi icke.

30. Då svarade den mannen och sade till dem: Det är ju underligt, att I icke skolen weta, hwadan han är; och likwäl hafwer han öppnat mina ögon.

31. Wi wete, att Gud icke hörer syndare; utan den som är gudfruktig, och följer hans wilja efter, honom hörer han.

32. Ifrån werldens beghynelse är icke hört, att någon hafwer dens ögon öppnat, som hafwer varit blind född.

33. Wore han icke af Gud, så kunde han intet göra.

34. De svarade och sade till honom: Du är all född i synd och will lära oss. Och så dreswo de honom ut.

35. Och fick Jesus höra att de honom utdrifwit hade; och när han fann honom, sade han till honom: Tror du på Guds Son?

36. Han svarade och sade: Herre, ho är han, att jag må tro på honom?

37. Och Jesus sade till honom: Du hafwer sett honom, och det är den, som talar med dig.

38. Då sade han: Herre, jag tror, och han tillbad honom.

39. Och Jesus sade: Till en dom är jag kommen i denna werlden; att de som icke se, skola warda seende; och de som se, skole warda blinde.

40. Och någre af de Phariseer, som woro med honom, hörde detta och sade till honom: Männe wi ock wara blinde?

41. Sade Jesus till dem: Woren I blinde, då hadn I icke synd; men nu sägen I: Wi se; derföre blifwer eder synd.

1 ärg.

Af tonf.: Rom. 10: 1—13.

Bröder, mitt hjertas begär och bön till Gud är för Israel, att de måtte warda salige.

2. Ty jag här vittne med dem, att de hafwa nit om Gud; dock icke wisligt.

3. Ty de förstå icke Guds rättfärdighet; utan fara efter att upprätta sin egen rättfärdighet, och äro så icke Guds rättfärdighet undergifne.

4. Ty Kristus är lagens ände, till rättfärdighet, hwar och en som tror.

5. Moses skrifwer om den rättfärdighet, som kommer af lagen, att hwilken menniska som det gör, han lefwer deruti.

6. Men den rättfärdighet, som är af tron, säger så: Säg icke i ditt hjerta: Ho will fara upp i himmelen? Det är, att hemta Kristus här ned.

7. Eller, ho will fara ned i djupet? Det är, att hemta Kristus upp igen ifrån de döda.

8. Men hwad säger Skriften? Ordet är hardt när dig, nemligen i din mun och i ditt hjerta, detta är det ordet om tron, som wi predike.

9. Ty om du bekänner med din mun Jesus, att han är Herren, och tror i ditt hjerta, att Gud hafwer uppväckt honom ifrån de döda, så warder du salig.

10. Ty med hjertats tro warder man rättfärdig, och med munnens bekännelse warder man salig.

11. Ty Skriften säger: Hwar och en, som tror på honom, skall icke komma på skam.

12. Det är ingen åtskillnad emellan Jude och Gref; ty en Herre är öfwer alla, rik öfwer alla dem, som åkalla honom.

13. Ty hwar och en, som åkallar Herrans namn, skall warda salig.

2 ärg.

Högm.: Luc. 13: 10—17.

Och Jesus lärde om Sabbathen uti en Synagoga.

11. Och si, der war en qwinna, som haft fränkhetens anda i aderton år, och war frumpen, och förmådde icke upplyfta hufvudet.

12. När Jesus såg henne, kallade han henne till sig, och sade till henne: Qwinna, war fri af din fränkhet.

13. Och, han lade händerna på henne, och straxt reste hon sig upp, och prisade Gud.

14. Då svarade öfwersten för Synagogan, och war vred, att Jesus helade på Sabbathen, och sade till folket: Sex dagar äro, der I mågen arbeta på; kommer på dem, och låter hela eder, icke på Sabbathen.

15. Då svarade Herren honom, och sade: Du strymtare, löser icke hwar och en af eder om Sabbathen jin ore eller åsna ifrån krubban, och leder bort att watta?

16. Wätte man då icke lösa af detta bandet på Sabbathen från denna Abrahams dotter, hwilken satan bundit hafwer, si, nu i aderton år?

17. Och då han detta sade, skämde sig alle, som honom emot stått hade; och allt folket glädde sig af de härliga gerningar, som gjordes af honom.

2 ärg.

Aftonf.: 2 Cor. 12: 2—10.

Jag känner en man i Kristus för fjorton år; war han i lefamen, det wet jag och icke, eller utan lefamen, wet jag och icke; Gud wet det. Den samme wardt uppryckt intill tredje himmelen.

3. Den samme mannen känner jag, om han i lefamen eller utan lefamen war, det wet jag icke; Gud wet det.

4. Han wardt uppryckt till Paradis och hörde utsägliga ord, hwilka ingen menniska säga må.

5. Deraf will jag berömma mig; men af mig sjelf will jag intet berömma mig, utan af min swaghet.

6. Och om jag wille berömma mig, så gjorde jag intet fåwitfligen; th jag wille säga sanningen; men jag hafwer det likwäl fördrag, på der ingen skall högre afka mig, än som han ser på mig, eller hörer af mig.

7. Och på det att jag mig icke af de stora uppenbarelser förhäfwa skulle, wardt mig gifwen en påle i föttet, satans engel,

den mig kindpusta skulle, på det jag icke skulle förhåswas öfwer måttan.

8. För hwilfens sak jag bad tre resor Herren, att han skulle komma ifrån mig.

9. Och han sade till mig: Låt dig nöja åt min nåd; ty min kraft är mäktig i de swaga. Derföre vill jag aldrast berömma mig af min swaghet, på det Kristi kraft skall bo i mig.

10. Derföre är jag wid godt mod i swaghet, i föraktelse, i nöd, i förföljelse, i ångest, för Kristi skull; ty när jag swag är så är jag stark.

Bön. Allsmäktige, ewige Gud! som genom din Son Jesum Kristum denne fränka menniskan hafwer till lif och själ hjälpa låtit: wi bedje din grundlösa barmhertighet, att du wille wara oss nådig, förlåta alla våra synder och styrka vår tro genom ditt ord, och den Helige Ande regere oss så, att wi icke med handen till fränkhet och annat ondt orsak gifwe, utan lefwe i din fruktan och så undwike både timligt och ewigt straff. Amen.

20 Söndagen efter Trefaldighets-Söndag.

Coll. Gif, o Herre Gud! dina Kristtrogna nåd och frid, att de måge både af all smitta renade warda, och af allt hjerta trösteligen tjena dig, genom din Son, Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

Episteln: Eph. 5: 15—21.

Så ser nu till, käre bröder, huru I wandren wisligen, icke som de omise, utan som wise.

16. Och skicker eder efter tiden; ty tiden är ond.

17. Derföre warer icke oförståndige, utan förståndige om hwad Herrans wilja är.

18. Och dricker eder icke druckne af win, af hwilket ett ofskickligt wäsende kommer, utan uppsyllens af den Helige Ande;

19. Talande emellan eder i psalmer och loffånger och andliga wisor, sjungande och spelande Herran uti edra hjertan;

20. Alltid tacksägende Gud och Fadren för hwar man, uti vår Herres Jesu Kristi namn;

21. Ömsom underdånige, den ene den andra, i Guds räddhåga.

Evangelium: Matt. 22: 1—14.

I den tiden sade Jesus till Judarne denna liknelsen:

2. Himmelriket är likt en konung, som gjorde bröllop åt sin son;

3. Och sände ut sina tjenare, att de skulle kalla dem, som budne woro till bröllopet; och de wille icke komma.

4. Åter sände han ut andra tjenare, sägande: Säger dem, som budne äro: Si, jag hafwer tillredt min måltid; mina oxar och min gödboskap äro slagtade, och allting är redo; kommer till bröllop.

5. Men de försummade det, och gingo bort, den ene till sin aswelsgård, den andre till sin köpenskap.

6. Och somlige togo fatt på hans tjenare, hädde och dräpte dem.

7. När Konungen det hörde, wardt han vred, och sände ut sina härar, och förgjorde de dräpare, och brände upp deras stad.

8. Då sade han till sina tjenare: Bröllopet är tillredt; men de som woro budne woro icke wärdige.

9. Derföre går ut på wägarna och alla dem, I finnen, faller till bröllopet.

10. Och tjenarne gingo ut på vägarne, och församlade alla, så många de funno, både onda och goda, och borden woro alla fullsatta.

11. Då gick Konungen in, att han skulle bese gästerna, och såg der en man, som icke war klädd i bröllopskläder;

12. Och sade till honom: Min vän, huru kom du här in, och hafwer icke bröllopskläder? och han teg.

13. Då sade Konungen till tjenarne: Binder honom händer och fötter och kastar honom i det yttersta mörkret; der skall warda gråt och tandagnisflan.

14. Ty många äro kallade, men få utkorade.

1 ärg.

Högm.: Matt. 13: 44—46.

Jesus sade: Åter är himmelriket likt en stätt, som fördold war uti en åker, hwilken en man fann, och fördolde honom och af rätt glädje, som han hafwer deras, går han bort och säljer allt det han hafwer, och köper den åkren.

45. Åter är himmelriket lift en köpman, som sökte efter goda perlor.

46. Och när han hade funnit en kostelig perla, gick han bort och sålde allt det han ägde, och köpte henne.

1 årg.

Åftonf.: Rom. 10: 14—21.

Men huru skola de åfalla den, de hafwa icke trott på? Och huru skola de tro honom, som de hafwa intet hört af? Och huru skola de höra utan predikare?

15. Och huru skola de predika, utan att de warda sände? Såsom skrifwet är: O, huru ljustige äro deras fötter, som frid förkunna, deras som godt förkunna.

16. Men de äro icke alle Evangelium lydige; ty Esaias säger: Herre, ho tror vår predikan?

17. Så är tron af predikan; men predikan genom Guds ord.

18. Så säger jag nu: Hafwa de icke hört det? Deras ljud är ju utgånet i alla land och deras ord intill werldens ändar.

19. Men jag säger: Hafwer då Israel det icke fått weta? Den förste Moses säger: Jag skall uppväcka eder till nit med det folk, som icke är folk; och med ett galet folk skall jag reta eder.

20. Driftar och Esaias sig till och säger: Jag är funnen af dem, som intet sökte mig, och är worden uppenbar dem, som intet sporde efter mig.

21. Men till Israel säger han: Hela dagen hafwer jag utsträckt mina händer till det otrogna och genstörtiga folket.

2 årg.

Sögm.: Matt. 21: 33—46.

Jesus sade till de öfwerste Presterna och de Äldste i folket: Hörer en annan liknelse: Det war en husbonde, som planterade en wingård och gärdde der gård omkring och grof en press derinne och bygde ett torn och utlegde honom till wingårdsmän och for utländes.

34. När nu fruktens tid kom, sände han sina tjenare till wingårdsmännen, att de skulle uppbära hans frukt.

35. Då togo wingårdsmännen fatt på hans tjenare,

den ene hudflängde de, den andre slogo de ihjäl, den tredje stenade de.

36. Åter sände han andra tjenare, flera än de första; och de gjorde dem sammaledes.

37. På det sista sände han sin son till dem och sade: De hafwa ju en förshn för min son.

38. Men när wingårdsmännen sågo sonen, sade de emellan sig: Denne är arfwingen; kommer, låter oss slå honom ihjäl, och så få wi hans arfwedel.

39. Och de togo fatt på honom, drefwo honom utaf wingården, och slogo honom ihjäl.

40. När nu wingårdsherren kommer, hwad skall han göra åt de wingårdsmännen?

41. Sade de till honom: De onda skall han illa förgöra och lega sin wingård åt andra wingårdsmän, de som gifwa honom frukten i rättan tid.

42. Då sade Jesus till dem: Hafwen I aldrig läst i Skriften? Den stenen, som byggningsmännen bortkastade, han är blifwen en hörnsten. Af Herren är detta skedd och är underligt för våra ögon.

43. Derföre säger jag eder, att Guds rike skall tagas ifrån eder och warda gifwet hedningarne, som göra deß frukt.

44. Och hwilken som faller på denna stenen, han warder krossad; men uppå hwilken han faller, den slår han sönder i stycken.

45. Och när de öfwerste Presterna och Phariseerna hörde hans liknelse, förnummo de, att han talade om dem.

46. Och de wille hafwa tagit fatt honom; men de räddes för folket, ty de höllo honom för en Profet.

2 ärg.

Af-tonj.: Ebr. 10: 19—31.

Efter wi nu hafwe, käre bröder, frihet till att ingå uti det heliga, genom Jesu blod;

20. Hwilken han oss beredt hafwer till en ny och lefwande wäg, genom förlåten, det är, genom sitt kött;

21. Och hafwe en öfwerste Prest öfwer Guds hus;

22. Så låt oss framgå med ett sannskyldigt hjerta, uti en

fullkomlig tro, bestänfka i hjertat ifrån ett ondt samwete, och twagne om kroppen med rent watten.

23. Och låt oss hålla hoppets bekännelse öfwißligen; ty han är trofast som det lofwat hafwer.

24. Och låt oss akta på oss inbördes, till att uppväcka till kärlek och goda gerningar;

25. Icke öfswergiswande vår församling, såsom somliga för sed hafwa; utan förmaner eder inbördes, och det deß mer, att I sen, huru dagen nalkas.

26. Ty om wi sjelfwiljande synde, sedan wi förstått hafwa sanningen, då står oss intet offer igen för synderna;

27. Utan en förskräcklig domens förbidelse och eldens nit, som motståndarena förtära skall.

28. Ho som bryter Mose lag, han måste dö utan barmhertighet, efter tu eller tre witnen.

29. Huru mycket större näpst, menen I, förtjenar den, som Guds Son förtrampar, och Testamentets blod såsom orent aktar, genom hwilket han helgad är, och försmädar nådens Andä?

30. Ty wi känne den, som sade: Hämnden är min; jag skall wedergälla't, säger Herren. Och åter: Herren skall döma sitt folk.

31. Det är gräsligt falla uti lefwande Guds händer.

Bön. Wi tacke dig, Herre Gud, himmelske Fader! för din stora barmhertighet och godhet, att du hafwer låtit oss komma till ditt saliggörande ord och gladeliga bröllop, och genom din Son förlåtit oss alla våra synder; men efter det den dagliga frestelsen, förargelsen och faran är stor, och wi af oss sjelfwa gaußta swage och till synden mycket benägne äre; så bedje wi dig, att du wärdigas, genom din Helige Andä, bewara oss för allehanda affall. Men om wi fölle och besmittade så de bröllopskläder, som oss din käre Son, Kristus Jesus påklädt hafwer, så upphjelp oss åter nådeligen, och gif oss en rätt åtrå och ånger, och håll oss fasta i tron till din barmhertighet, att wi icke blifwa i fallet till ewig tid. Amen.

21 Söndagen efter Trefaldighets-Söndag.

Coll. O Herre Gud! låt din nåd allestädes förekomma oss, och sedan fullfölja ditt werk i oss, att wi alltid måge till goda gerningar benägne wara, genom din Son, Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

Episteln: Eph. 6: 10—18.

Näre bröder, warer starke uti Herran och i hans starthets
makt.

11. Ikläder eder all Guds harnest, på det I mågen stå
emot djefwulens listiga anlopp.

12. Ty wi hafwa icke strid emot kött och blod, utan emot
förstar och wäldige, nemligen emot werldens herrar, de som re-
gera i denna werldens mörker, emot de onda andar under
himmelen.

13. Derföre, tager på eder allt Guds harnest, att I må-
gen emotstå i den onda dagen, och allting wäl uträtta, och be-
ståndande blifwa.

14. Så står nu omgjordade fring edra länder med san-
ningen och ifklädde rättfärdighetens harnest;

15. Och fötterna skodde, att I mågen redo wara till
fredens Evangelium.

16. Men öfwer allting tager trones stöld, med hwilken
I kunnen utsläcka all den ondes glödande skott.

17. Och tager på eder salighetens hjälm och Andans
swärd, som är Guds ord;

18. I all bön och åkallan, alltid bedjande i Andan.

Evangelium: Joh. 4: 46—53.

I den tiden war en konungsman, hwilkens son låg sjuk i
Capernaum.

47. När han hörde, att Jesus war kommen ifrån Judeen
till Galileen, gick han till honom och bad honom, att han wille
komma ned och göra hans son helbregda; ty han låg för döden.

48. Då sade Jesus till honom: Utan I sen tecken och
under, tron I icke.

49. Konungsmannen sade till honom: Herre! kom ned,
förr än min son dör.

50. Sade Jesus till honom: Gack, din son lefwer. Då
trodde mannen orden, som Jesus sade till honom, och gick.

51. Och i det han gick ned, mötte honom hans tjenare
och bebådade honom sägande: Din son lefwer.

52. Då sporde han dem, hwad stund det war wordet
bättre med honom. Och de sade till honom: I går på sjunde
timmen öfswergaf skälfran honom.

26. Då förstod fadren, att det war den timmen, på hwilken Jesus hade sagt till honom: Din son lefwer. Och han trodde och allt hans hus.

1 ärg. Högm.: Matt. 16: 1—4.

Då stego de Phariseer och Sadduceer fram och frestade Jesum, begärande, att han wille låta dem se tecken af himmelen.

2. Men han swarade och sade: Om aftenen sägen I: Det blifwer klart wäder; förty himmelen är röd;

3. Och om morgonen: Det blifwer owäder i dag; ty himmelen är röd och olustig. I skrymtare, om himmelens skelspelje kunnen I döma; kunnen I och icke döma om tidens tecken?

4. Det wrånga och horiska släktet söker efter tecken; och tecken skall icke gifwas dem, utan Sone Profetens tecken. Och så öfswergaf han dem och gick sin väg.

1 ärg. Aftons.: Rom. 11: 1—12.

Så säger jag nu: Hafwer då Gud bortkastat sitt folk? Bort det; ty jag är och en Israelit, af Abrahams säd, af Benjamins slägte.

2. Gud hafwer icke bortkastat sitt folk, som han hade föresett tillsörene. Eller weten I icke, hwad Skriften säger om Elias? Huru han går fram för Gud emot Israel och jäger:

3. Herre, de hafwa dräpit dine Profeter och slagit ned dina altaren; och jag är allena igenblifwen, och de fara efter mitt lif.

4. Men hwad säger honom Guds swar? Jag hafwer mig igenlest sjutusen män, som icke hafwa böjt sina knän för Baal.

5. Så är det och i denna tiden med de igenlesda efter nådens utforelse.

6. Är det nu af nåd, så är det icke af gerningar; annars wore nåd icke nåd. Är det och af gerningarne, så är det nu icke nåd; annars är gerning icke gerning.

7. Huru är det då? Det Israel söker, det får han icke; men utforelsen får det; de andre äro förblindade;

8. Såsom skrifwet är: Gud hafwer gifwit dem en förbittrad anda; ögon, att de icke se skola, och öron, att de icke höra skola, allt här till dags.

9. Och David säger: Låt deras hord wara en snara, och till befajelse, och till förargelse, och dem till deras rätta lön.

10. Warde deras ögon förblindade, att de icke se; och höj deras rygg alltid.

11. Så säger jag nu: Hafwa de då fördensfull stött sig, att de skulle falla? Bort det; men af deras fall hände hedningarne salighet, på det att han dermed skulle uppväcka dem till nit.

12. Är nu deras fall werldens rikedom, och deras förminskelse är hedningarnes rikedom; huru mycket mer deras fullhet?

2 ärg.

Högm.: Matt. 9: 27—31.

Och när Jesus gick dädan, följde honom två blinde; de ropade och sade: O Davids Son, förbarma dig öfwer oss.

28. Och när han kom i huset, stego de blinde fram till honom; och Jesus sade till dem: Tron I, att jag kan detta göra eder? Då sade de till honom: Ja, Herre.

29. Då tog han på deras ögon och sade: Ske eder efter eder tro.

30. Och deras ögon wordo öppnade; och Jesus hotade dem, sägande: Ser till, att ingen får detta weta.

31. Men de gingo ut och beryktade honom i det hela landet.

2 ärg.

Afsonf.: Col. 1: 24—2: 7.

Nu fröjdar jag mig uti mitt lidande för eder, och uppfyller uti mitt kött, hwad som fattas i Kristi lidande, för hans lekamen, som är församlingen;

25. Hwilken tjänare jag worden är, efter Guds predikoembete, det mig gifwet är ibland eder, att jag Guds ord rikeligen predika skall;

26. Nemligen den hemlighet, hwilken fördold hafwer varit ifrån werldens beghnelse och ewig tid; men nu är uppenbar worden hans helgon;

27. Hwilka Gud wille kunnigt göra, hwilken denna hemlighetens härliga rikedom är ibland hedningarne, hwilken är Kristus uti eder, härlighetens hopp;

28. Den wi förkunne, förmanande hwar menniska, och lärande hwar menniska i all wisdom, på det wi skole ställa hwar menniska fullbordad i Kristo Jesu;

29. Der jag och på arbetar och kämpar efter hans werkan, som krafteligen verkar i mig.

Rap. 2: 1. Så vill jag, att I weta skolen, hwilken kamp jag hafwer om eder och om dem som äro i Laodicea och om alla dem, som min person i köttet icke sett hafwa;

2. På det deras hjertan måga få någon hugnad och sammanfogade warda i kärleken, till all rikedom, uti fullkomligt förstånd, till att kunna besinna Guds hemlighet, både Fadrens och Kristi;

3. Uti hwilken fördolda ligga alla wisdoms och förstånds hafwor.

4. Men detta säger jag, på det ingen skall bedraga eder med kloka ord.

5. Ty ändock jag är ifrån eder efter köttet; är jag dock när eder i andan, fröjdar mig och ser eder skickelse och eder trost stadighet på Kristus.

6. Såsom I nu anammat hafwen Herran Kristus Jesus, så wandren i honom;

7. Och warer rotade och uppbyggde i honom och warer faste i tron, såsom I lärde ären, och warer i henne rikeligen tacksamme.

Bön. Allsmäktige Gud! du som hafwer genom din Son tillsagt oss syndernas förlåtelse, rättfärdighet och det ewiga lifwet: wi bedje dig, att du wille, genom din Helige Ande, så uppväcka och styra våra hjertan, att wi med våra dagliga böner och synnerligen i alla våra anskänkningar, måge söka sådan hjälp när honom och genom en fast tro till hans löfte och ord finna och bekomma det wi begäre, genom din Son, Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

22 Söndagen efter Trefaldighets-Söndag.

Coll. O Gud, som är vår styrket och tillflykt, hör din församlings bön, den du hafwer lärt henne bedja, och gif oss det wi troget bedja om, genom din Son, Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

Episteln: Phil. 1: 3—11.

Näre bröder! Jag tackar min Gud, så ofta jag tänker på eder;

4. Swillet jag alltid gör i alla mina böner för eder alla, och gör samma bön med glädje;

5. Att I ären beläktige wordne i Evangelium, ifrån första dagen intill nu;

6. Och förser mig detsamma, att den uti eder ett godt verk begynt hafwer, han skall det och fullborda, intill Jesu Kristi dag;

7. Såsom mig rätt är, att jag den meningen hafwer om eder alla; derföre att jag i mina böjor, i hwilka jag förswarar och stadfäster Evangelium, hafwer eder i mitt hjerta, såsom de der alla med mig beläktige ären i nåden.

8. Ty Gud är mitt witne, huru jag åstundar eder alla af hjertans grund i Jesu Kristo;

9. Och beder, att eder kärlek allt mer och mer må rik warda i all kunskap och i allt förstånd;

10. Att I mågen bepröfwa hwad bäst är; på det I mågen wara rene och ingen till förargelse, intill Kristi dag;

11. Uppfyllde med rättfärdighetens frukt, hwilken genom Jesum Kristum kommer, till Guds pris och lof.

Evangelium: Matt. 18: 23—35.

S den tiden sade Jesus till sina Lärjungar denna liknelse: Himmelriket är liknadt wid en konung, som wille hålla räkenskap med sina tjenare.

24. Och när han begynte räkna, kom en fram för honom, som honom war skyldig tio tusen pund;

25. Och efter han hade icke det, han kunde betala med, böd herren, att han skulle säljas, och hans hustru och barn och allt det, han ägde, att betalas med.

26. Då föll den tjenaren ned och tillbad honom, och sade: Herre, haf tålmod med mig; jag will allt betala dig.

27. Då märkunnade herren sig öfwer den tjenaren och lät honom lös och gaf honom till det han war skyldig.

28. Då gick den tjenaren ut och fann en af sina medtjenare, som honom war skyldig hundrade penningar, och han tog fatt på honom och fick honom i halsen, drog honom och sade: Betala det du är skyldig.

29. Då föll hans medtjenare till hans fötter och bad honom, sägande: Haf tålmod med mig, jag will allt betala dig.

30. Men han wille icke, utan gick bort och fastade honom i fängelse, så länge han ej betalste det, han war skyldig.

31. Då nu andra hans medtjenare sågo det, som skedde, tycktes det dem ganska illa wara och kommo och fungjorde sin Herre allt, det skedd war.

32. Då kallade hans Herre honom för sig, och sade till honom: Du ondskesfulle tjenare, allt det du skyldig war, gaf jag dig till; ty du bad mig;

33. Skulle du också icke hafwa förbarmat dig öfwer din medtjenare, såsom jag förbarmade mig öfwer dig?

34. Och hans Herre wardt vred och antwardade honom bödlarne i händer, till dess det war allt betaldt, som han honom skyldig war.

35. Så skall också min himmelske Fader göra eder, om I icke förlåten af edra hjertan, hwar och en sin broder, det han bröter.

1 ärg.

Ögm.: Matt. 18: 15—22.

Jesuz sade till Lärjungarne: Men om din broder syndar dig emot, så gick och straffa honom emellan dig och honom allena; hörer han dig, så hafwer du förwärfwat din broder.

16. Men hörer han dig icke, så tag ännu med dig en eller två, på det all sak skall bestå wid två eller tre wittens mun.

17. Hörer han dem icke, så säg det församlingen; hörer han icke församlingen, så håll honom såsom en hedning och Publikan.

18. Sannerligen säger jag eder: Allt det I binden på jorden, det skall wara bundet i himmelen; och allt det I lösen på jorden, det skall wara löst i himmelen.

19. Yttermera säger jag eder: Der två af eder komma öfwerens på jorden, hwad ting det helst kan wara, som de bedja om, skall dem det wedersaras af min Fader, som är i himmelen.

20. Ty hwar två eller tre äro församlade i mitt namn, der är jag midt ibland dem.

21. Då steg Petrus fram till honom och sade: Herre, huru ofta skall min broder synda emot mig, och jag skall förlåta honom det? Åro sju resor nog?

22. Då sade Jesus till honom: Jag säger dig, icke sju resor; utan sjuttio finom sju resor.

1 årg.

Aftonj.: Rom. 11: 13—24.

Gder hedningar säger jag: Efter jag är hedningarnes apostel, prisar jag mitt embete;

14. Om jag kunde någorledes uppväcka dem, som mitt fött äro, till nit, och göra några saliga af dem.

15. Ty om deras bortkastelse är werldens försoning, hwad blifwer då deras upptagelse annat än lif ifrån de döda?

16. Är förstlingen helig, så är ock wäl hela degen helig; och om roten är helig, så äro ock qwistarne heliga.

17. Om nu några af qwistarne äro afbrutne, och du, som war ett wilddoljoträd, blef der inhympad igen, och är worden delaktig af oljoträdets rot och fetma;

18. Så beröm dig icke emot qwistarne. Om du berömmar dig, så bär ju icke du roten, utan roten bär dig.

19. Så säger du då: Qwistarne äro afbrutne, på det jag skulle inhympas.

20. Sannt säger du; de äro afbrutne för otrons skull men du är ståndande genom tron. War icke för stolt i ditt sinne, utan war i räddhåga.

21. Ty hafwer Gud de naturliga qwistar icke skonat, se till, att han icke heller skonar dig.

22. Så se nu här Guds godhet och stränghet; strängheten på dem som föllo, och godheten på dig, så framt du blifwer i godheten; annars warder du ock afhuggen;

23. Och de inhympas igen, om de icke blifwa i otron; ty Gud är mächtig åter inhympa dem.

24. Ty är du af ett naturligt wilddoljoträd afhuggen, och förutan naturen inhympad uti ett sannskildigt oljoträd; huru mycket måge de, som naturliga qwistar äro, inhympas uti sitt eget oljoträd?

2 årg.

Högm.: Marc. 4: 21—25.

Och Jesus sade till folket: Icke warder ett ljus upptändt för dens skull, att man skall sätta det under en skäppa eller under bordet? Eter det icke för dens skull, att det skall uppsättas på ljusastaken?

22. Ty intet är fördolt, som icke uppenbaras skall, ej heller hemligt, som icke skall uppkomma.

23. Den der öron hafwer till att höra, han höre.

24. Och han sade till dem: Ser till, hwad I hören. Med hwad mått I mäta, der skola andra mäta eder med; och eder warder ändå tillgifwet, I som hören detta.

25. Ty den der hafwer, honom warder gifwet; och den der icke hafwer, af honom skall ock taget warda det han hafwer.

2 årg.

Af tonf.: 1 Theß. 5: 14—23.

Men wi bedje eder, käre bröder, förmaner de ofsedige, tröster de klenmodige, hjälper de swage, warer långmodige wid hwar man.

15. Ser till, att ingen wedergäller något ondt för ondt; utan alltid farer efter det goda inbördes, och med hwar man.

16. Warer alltid glade.

17. Veder utan återwändo.

18. Warer tacksamme i allting; ty det är Guds wilje om eder, genom Jesum Kristum.

19. Utsläcker icke Andan.

20. Förakter icke prophetior.

21. Men pröfwer all ting, och behåller det godt är.

22. Flyr allt det som ondt synes.

23. Men sielfwer fridens Gud helge eder öfwer allt, att eder hela ande, och själ, och kropp måtte wara behållen utan straff i vår Herres Jesu Kristi tillkommelse.

Bön. Allsmäktige, ewige Gud! wi bekänne oss för arma, elände syndare och hafwe alltför ofta förbrutit oss emot dig, men wi tacke dig af allt hjerta, att du hafwer tagit våra skulder ifrån oss och lagt dem på din älskelige Son, Jesum Kristum, och låtit honom betala för oss; och bedje dig, att du wille nådeligen behålla oss i tron, och genom din Helige Anda så regera oss här på jorden, att wi kunne lefwa efter din wilja, bewisa vår nästa all kärlek, gerna tjena och hjälpa honom och lägga bort all wrede, hastighet och hämd; på det wi icke stole uppväcka din wrede öfwer oss, utan alltid genom Jesum Kristum hafwa i dig en mild Fader, hwilken lefwer och regerar med dig och den Helige Anda ifrån ewighet till ewighet. Amen.

23 Söndagen efter Trefaldighets-Söndag.

Coll. Förlåt, o Gud! ditt folk deras misgärningar, som de af deras ströplighet bedrifwit hafwa, och dermed i synden bundne äro; låt dem ge-

nom din godhet derifrån befriade warda genom din Son, Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

Episteln: Phil. 3: 17—4: 3.

Aäre bröder! Warer mine efterföljare, och ser på dem, som så wandra, som I oß för en efterbömelse hafwen.

18. Ty många wandra, af hwilka jag eder ofta sagt hafwer, men nu säger jag ock gråtande, fiender till Kristi kors;

19. Hwilkas ände är förtappelse, och deras buß deras Gud, och deras ära till skam, de der akka hwad jorden tillhör.

20. Men vår umgängelse är i himmelen, dädan wi ock wänte Frälsaren, Herran Jesum Kristum;

21. Hwilken vår skröpliga lekamen skall förklara; på det han skall göra honom lif med sin förklarade lekamen, af den kraft, der han med förmår sig allting underlägga.

Kap. 4: 1. Så, mine käre och älskade bröder, min fröjd och min krona, blifwer så ståndande i Herranom, mine älskelige.

2. Evodia förmanar jag, och Syntyche förmanar jag, att de äro ens till sinnes uti Herranom.

3. Ja, jag beder ock dig, min rättfärdiga maka, war dem behjelpig, som med mig öfwer Evangelium stridt hafwa, samt med Clement, och andra mina medarbetare, hwilkas namn äro uti lifsens bok.

Evangelium: Matt. 22: 15—22.

I den tiden gingo de Phariseer bort och rådlade, huru de måtte beslå Jesum med orden;

16. Och sände sina Lärjungar till honom, med de Herodianer och sade: Mästare, wi wete, att du är sannfärdig och lärer Guds wäg rätt, och du rådes för ingen; ty du ser icke efter menniskors person.

17. Så säg oß: Huru synes dig? Är det rätt, att man gifwer Kejsaren skatt, eller ej?

18. När Jesus märkte deras skalkhet, sade han: Hwi fresten I mig, I skrymtare?

19. Låter mig se myntet på skattpenningen. Och de fingo honom penningen.

20. Och han sade till dem: Hwaras beläte och öfverskrift är detta?

21. De sade till honom: Kejsarens. Då sade han till dem: Så gifwer Kejsaren det Kejsaren tillhör, och Gudi det Gudi tillhör.

22. När de det hörde, förundrade de sig och öfvergåfwo honom, gående ifrån honom.

1 årg.

Högm.: Marc. 12: 41—44.

Och satte sig Jesus twärtemot offerkistan och såg uppå huruledes folket lade penningar i kistan, och många rife lade mycket in.

42. Och en fattig enka kom och lade in två skärfwar, det war en penning.

43. Då kallade han sina Lärjungar till sig och sade till dem: Sannerligen säger jag eder, denna fattiga enkan lade mer in i kistan, än alle de andre, som der inlade.

44. Ty de hafwa alla inlagt af det dem öfverlopp; men hon inlade utaf sin fattigdom allt det hon hade, all sin näring.

1 årg.

Afsonf.: Rom. 11. 25—36*).

Näre bröder! Jag vill icke fördölja eder denna hemlighet, på det I icke skolen högmådas wid eder sjelfwa; att blindheten är Israel endels wedersjaren, till dess hedningarnes fullhet inkommen är;

26. Och så warder hela Israel salig. Såsom skrifwet är: Af Zion skall den komma, som fria skall, och afwända ogudaktigheten af Jacob.

27. Och detta är mitt testamente med dem, då jag borttager deras synner.

28. Efter Evangelium håller jag dem för owänner, för eder skull; men efter utforesen hafwer jag dem kär, för fädernas skull.

29. Ty Guds gåfwor och kallelse äro sådana, att han kan dem icke ångra.

*) Under de år, då evangelium om yttersta domen kommer att tillhöra 23 Söndagen efter Helige Trefaldighetsdag, och, till följd deraf, den samma evangelium motsvarade afsonångstext kommer att uttränga Romarebrefwets 11 Cap. 25—36 verser, skola dessa verser tillsammans med de nästföregående, på 22 Söndagen efter Trefaldighetsdag såsom afsonångstext läsas och förklaras.

30. Ty såsom och I fordom icke trodden på Gud, och hafwen dock nu öfwer deras otro fått barmhertighet;

31. Så hafwa och nu de icke welat tro på den barmhertighet, som eder wedersfaren är, att dem måtte och barmhertighet wedersfaras.

32. Ty Gud hafwer allt beslutit under otro, på det han skall förbarma sig öfwer alla.

33. O, hwilken djuphet af den rikedom, som är både i Guds wisdom och kunskap; huru obegripliga äro hans domar, och outränsakliga hans vägar.

34. Ty ho hafwer känt Herrans sinne? Eller ho hafwer varit hans rådgifware?

35. Eller ho hafwer gifwit honom något tillförene, det honom skall betaldt warda?

36. Ty af honom, och igenom honom, och i honom äro all ting; honom ware ära i ewighet. Amen.

2 ärg. *11. 100. 110. 120. 130. 140. 150. 160. 170. 180. 190. 200. 210. 220. 230. 240. 250. 260. 270. 280. 290. 300. 310. 320. 330. 340. 350. 360. 370. 380. 390. 400. 410. 420. 430. 440. 450. 460. 470. 480. 490. 500. 510. 520. 530. 540. 550. 560. 570. 580. 590. 600. 610. 620. 630. 640. 650. 660. 670. 680. 690. 700. 710. 720. 730. 740. 750. 760. 770. 780. 790. 800. 810. 820. 830. 840. 850. 860. 870. 880. 890. 900. 910. 920. 930. 940. 950. 960. 970. 980. 990. 1000.* Högm.: Matt. 17: 24—27.

Och när Jesus och hans Lärjungar kommo till Capernaum, gingo de, som skattepenningen plägade uppbära, till Petrus och sade: Plägar icke eder mästare gifwa skattepenning?

25. Då sade han: Ja; och som han kom i huset, förekom honom Jesus och sade: Hwad synes dig, Simon? Af hwem taga jorderikes konungar tull eller skatt? Af sina barn, eller af de främmande?

26. Sade Petrus till honom: Af de främmande. Då sade Jesus till honom: Så äro ju barnen frie.

27. Men på det wi icke skole förarga dem, så gick till hafwet, och kastade ut kroken och den första fisk, du får, tag; när du låter upp hans mun, warder du finnande en penning; den tag och få honom ut för mig och dig.

2 ärg. *110. 120. 130. 140. 150. 160. 170. 180. 190. 200. 210. 220. 230. 240. 250. 260. 270. 280. 290. 300. 310. 320. 330. 340. 350. 360. 370. 380. 390. 400. 410. 420. 430. 440. 450. 460. 470. 480. 490. 500. 510. 520. 530. 540. 550. 560. 570. 580. 590. 600. 610. 620. 630. 640. 650. 660. 670. 680. 690. 700. 710. 720. 730. 740. 750. 760. 770. 780. 790. 800. 810. 820. 830. 840. 850. 860. 870. 880. 890. 900. 910. 920. 930. 940. 950. 960. 970. 980. 990. 1000.* Afstons.: Rom. 13: 1—7.

Swar och en ware öfwerheten, som wäldet hafwer, underdå-nig; ty ingen öfwerhet är, utan af Gud; den öfwerhet, som är, hon är skickad af Gud.

2. Derföre, ho sig sätter emot öfwerheten, han sätter sig emot Guds skickelse; men de som sätta sig deremot, de skola få en dom öfwer sig.

3. Ty de, som wäldet hafwa, äro icke dem till räddhåga, som wäl göra, utan dem som illa göra. Will du icke frukta för öfwerheten, så gör det godt är, så får du pris af honom;

4. Ty han är Guds tjenare, dig till godo. Men gör du det ondt är, så må du räddas; ty han bär icke swärdet förgäfwes, utan han är Guds tjenare, en hämnare honom till straff, som illa gör.

5. Fjörden skull måste man wara underdånig, icke allenast för straffets skull, utan ock för samwetets skull.

6. Dersföre måsten I ock gifwa skatt; ty de äro Guds tjenare, som sådant skola sköta.

7. Så gifwer nu hwar och en det I pligtige ären; dem skatt, som skatt bör; dem tull, som tull bör; dem rädsla, som rädsla tillhör; dem heder, som heder tillhör.

Bön. Wi tacke dig, Herre Gud himmelske Fader! att du härtill hafwer af din nåd gifwit oss en god fred och faderligen bewarat oss för krig och främmande herrskap, och bedje dig, gif ytterligare din nåd, att wi måge lefwa i din fruktan och efter din wilja och icke gifwa med synden någon orsak till ofred, eller annat sådant straff; regera och styr vår Öfwerhet, att hon icke förhindrar, utan befordrar din lydnad, att wi desto större wälsignelse och lycka under deß regemente hafwa måge. Amen.

24 Söndagen efter Trefaldighets-Söndag.

Coll. O Allsmäktige, ewige Gud! låt oss arma syndare, din barmherlighet wedersaras, att wi, som icke annat än ondt förtjent hafwe, måge af din mildhet förnimma nåden och icke rätten, genom din Son, Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

Episteln: Col. 1: 9—12.

Näre bröder! Wi wände icke igen, att bedja för eder, och önska, att I mågen uppfyllde warda med hans wiljas kunskap, uti all andelig wisdom och förstånd;

10. Att I mågen wandra wärdigt, Herranom till allt behag, och ären fruktsamme i alla goda gerningar, och wägen till i Guds kunskap;

11. Och stärkte warden med all kraft efter hans herrliga makt, uti allt tålmod och långmodighet, med glädje;

12. Och tacken Fadren, som hafwer oss beqwäma gjort, till att beläfftige wara i de heligas arfwedel i ljuset.

Evangelium: Matt. 9: 18—26.

S den tiden, då Jesus talade till folket, si, då kom en Öfverste och tillbad honom och sade: Herre! min dotter är nu straxt blifwen död; men kom och lägg din hand på henne, så blifwer hon lefwande.

19. Jesus stod upp och följde honom och hans Lärjungar;

20. Och si, en qwinna, som hade lidit blodgång i tolf år, gick bakester honom och kom wid hans klädasfäll;

21. Ty hon sade för sig sjelf: Mätte jag allenast komma wid hans kläder, så blefwe jag helbregda."

22. Då wände Jesus sig om, och som han såg henne, sade han: War wid god tröst, dotter; din tro hafwer hulpt dig. Och qwinnan wardt helbregda i samma stund.

23. Och när Jesus kom i Öfwerstens hus, och såg piparena och folket forlande.

24. Sade han till dem: Går edra färde; pigan är icke död, men hon sofwer. Och de gjorde spe af honom.

25. När nu folket war utdrifwet, gick han in och tog henne i handen, och pigan stod upp.

26. Och detta rykte gick öfwer det hela landet.

1 ärg. Högm.: Joh. 6: 37—40.

Jesus sade: Allt det min Fader gifwer mig, det kommer till mig; och den till mig kommer, honom kastar jag icke ut.

38. Ty jag är nederkommen af himmelen, icke att jag skall göra min wilja, utan hans wilja, som mig sändt hafwer.

39. Och det är min Faders wilja, som mig sändt hafwer, att jag intet borttappa skall af allt det, han mig gifwit hafwer; utan att jag skall uppväcka det på yttersta dagen.

40. Detta är nu hans wilja, som mig sändt hafwer, att hwar och en, som ser Sonen och tror på honom, han skall hafwa ewinnerligt lif; och jag skall uppväcka honom på yttersta dagen.

1 ärg. Aftons.: 1 Cor. 15: 35—58.

Mätte nu någon säga: Huru skola de döde uppstå? Och med hurudan lefamen skola de komma?

36. Du dåre, det du får, det får icke lif, utan det blifwer dödt.

37. Och det du sår, är ju icke den kroppen, som warda skall, utan ett blott korn, nämligen hwete, eller annat sådant.

38. Men Gud gifwer det en kropp, såsom han will, och åt hwar och en af säden sin egen kropp.

39. Icke är allt kött enahanda kött; utan menniskors kött är annat, annat är fås, annat är fisk, och annat är fågels.

40. Och det äro himmelska kroppar, och jordiska kroppar; men en annan härlighet hafwa de himmelska, och en annan de jordiska.

41. En annan klarhet hafwer solen, och en annan klarhet hafwer månen, och en annan klarhet stjernorna; ty en stjerna går öfwer den andra i klarheten.

42. Sammaledes ock de dödas uppståndelse; det warder sådt förgängligt, och skall uppstå oförgängligt.

43. Det warder sådt i snöplighet, och skall uppstå i härlighet; det warder sådt i skröplighet, och skall uppstå i kraft.

44. Det warder sådt en naturlig lekamen, och skall uppstå en andlig lekamen. Man hafwer en naturlig lekamen; man hafwer ock en andelig lekamen.

45. Såsom skrifwet är: Den första menniskan Adam är gjord till naturligt lif, och den yttersta Adam till andeligt lif.

46. Men den andeliga lekamen är icke den första, utan den naturliga; sedan den andeliga.

47. Den första menniskan är af jorden jordisk; den andra menniskan är Herren af himmelen.

48. Hurudan den jordiska är, sådana äro ock de jordiske; och hurudan den himmelska är, sådana äro ock de himmelske.

49. Och som wi hafwa burit den jordiskas liknelse, så skola wi ock bära den himmelskas liknelse.

50. Men detta säger jag, käre bröder, att kött och blod funna icke ärfwa Guds rike, och det förgängliga skall icke ärfwa oförgänglighet.

51. Si, jag säger eder en hemlighet: Wi skola icke alla affofwa; men alla måste wi förwandlade warda.

52. Uti en punkt, uti ett ögonblick, med yttersta basunen; ty basunen skall ljuda, och de döde skola uppstå oförgänglige, och wi skola förwandlade warda.

53. Ty detta förgängliga måste ifläda sig oförgänglighet, och detta dödliga måste ifläda sig odödlighet.

54. Men då detta förgängliga ifläder sig oförgängligheten, och detta dödliga ifläder sig odödligheten; så warder detta ordet fullkomnadt, som skrifwet är: Döden är uppswulgen uti segren.

55. Du död, hwar är din udd? Du helmete, hwar är din seger?

56. Dödens udd är synden; syndens kraft är lagen.

57. Men Gudi ware tack, som öf-segren gifwit hafwer genom vår Herre Jesum Kristum.

58. Derföre, mine käre bröder, warer faste, owiklige, och rike uti Herrans verk alltid; efter det I weten, att edert arbete är icke fåfängt i Herranom.

2 ärg. Högm.: Luc. 20: 27—40.

Då gingo någre fram till Jesum af de Sadduceer, hwilka der nesa uppståndelsen, och frågade honom;

28. Sägande: Mästare, Moses hafwer skrifwit öf, att om någon mans broder blifwer död, den hustru hafwer, och bör barnlös, att hans broder skall taga hans hustru, och uppväcka sinom broder såd.

29. Så woro nu sju bröder; och den förste tog sig hustru och blef död barnlös.

30. Och den andre tog henne, och blef och deslikes död barnlös.

31. Den tredje tog henne; sammalunda och alla sju; och läto inga barn efter sig och blefwo döde.

32. Sift efter dem alla, blef och qwinnan dö.

33. Uti uppståndelsen, hwilkenderas hustru skall hon wara, efter det sju hade haft henne till hustru?

34. Då swarade Jesus och sade till dem: Denna werldens barn taga sig hustrur och gifwas åt män.

35. Men de, som warda wärdige till den werlden och till uppståndelsen ifrån de döda, de hwarken taga hustrur, eller gifwas åt männer;

36. Och ej heller kunna de mera dö; ty de warda life

med Englarne och äro Guds barn, medan de äro uppståndelses barn.

37. Men att de döda uppstå, bewisade Moses wid busken, då han kallade Herren, Abrahams Gud och Isaacs Gud och Jakobs Gud.

38. Gud är icke de dödas, utan de lefwandes Gud; ty honom lefwa alla.

39. Då svarade någre af de Skriftlärde, sägande: Mästare, du sade rätt.

40. Och de djerfdes icke yttermera något fråga honom.

2 ärg. 2 Kor. 5: 1—10.

Men wi weta, att om denna hyddans vårt jordiska hus nederslaget warder, så hafwa wi en byggning af Gud byggd; ett hus, icke med händer gjordt, det ewigt är i himmelen.

2. Och öfwer detsamma sucka wi och, efter vårt hemman som af himmelen är, och öf längtar att wi dermed måge öfwerklädde warda.

3. Dock om wi klädde, och icke nakne finnas.

4. Ty medan wi äro uti denna hyddan, sucka wi, och äro betungade; efter wi wilja icke afklädde, utan heldre öfwerklädde warda, på det att det dödliga måtte uppswulget warda af lifwet.

5. Men den öf dertill bereder, är Gud, den öf Andan till pant gifwit hafwer.

6. Så äro wi fördensfull wid god tröst alltid, och weta, att så länge wi hafwa hemman uti lekamen, så äro wi icke hemma när Herren.

7. Ty wi wandra i tron, och se honom intet.

8. Men wi hafwa tröst, och hafwa mycket mer lust till att ute wandra ifrån lekamen, och hemma wara när Herren.

9. Derföre, ehwad wi äro hemma, eller ute wandrande, winnlägga wi öf och, att wi måge honom täckas.

10. Ty wi måste alla uppenbarade warda för Kristi domstol; på det hwar och en skall så efter som han handlat hafwer, medan han lefde, ehwad det är godt eller ondt.

Bön. Allsmäktige, ewige Gud! som hafwer genom din Son tillsagt öf syndernas förlåtelse och hjelp emot den ewiga döden: wi bedje dig, styrkt öf med din Helige Anda, att wi uti en sådan förtröstan på din nåd genom

Kristum dagligen förökas och behålla det hopp fast och stadigt, att wi icke dö, utan i en söt sömn insomna skole och genom din Son, Jesum Kristum, på den yttersta dagen till ett ewigt lif uppväcke warda. Amen.

25 Söndagen efter Trefaldighets-Söndag.

Coll. Uppwäck, o Herre Gud! våra hjertan och sinnen till det, som godt är, att wi alltid kunna följa ditt sinne och din wilja efter och förnimma den frukt, som efterföljer, genom din Son Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

Episteln: 1 Theß. 4: 13—18.

Men wi wilje icke dölja för eder, käre-bröder, om dem, som affomnade äro, att I icke förjen, såsom de andre, de der intet hopp hafwa.

14. Ty om wi tro, att Jesus är död och uppstånden, så skall ock Gud dem, som affomnade äro genom Jesum, framhafwa med honom.

15. Ty detta säge wi eder, såsom Herrans ord, att wi, som leswe och igenblifwe uti Herrans tillkommelse, skole icke förekomma dem som sofwa.

16. Ty hjelfwer Herren skall stiga ned af himmelen med härskri, och Öfwerengels röst, och med Guds basun, och de döde i Kristo skola uppstå i förstone;

17. Derefter wi, som leswe och igenblifwe, warde tillika med dem borttagne i skyn emot Herran i wädet; och så skole wi blifwa när Herranom alltid.

18. Så tröster eder nu med dessa ord inbördes.

Evangelium: Matt. 24: 15—28.

I den tiden sade Jesus till sina Lärjungar: När I nu fån se förödelsens stnggelse, om hwilken sagdt är genom Daniel Profeten, stående i det heliga rummet; den som läser det, han gifwe att deruppå;

16. De som då i Judiska landet äro, fly de på bergen;

17. Och den som är uppå taket, han stige icke ned till att taga något utaf sitt hus;

18. Och den, som är ute på marken, gånge icke tillbaka efter sina kläder.

19. Men we dem, som hafwande äro, och dem som di gifwa i den tiden.

20. Men beder, att eder flykt sker icke om wintern, eller om Sabbathen;

21. Ty då skall warda en stor wedermöda, så att hon hafwer icke varit sådan ifrån werldens begynnelse och till denna tiden, ej heller warda skall.

22. Och, om de dagar icke wordo förstäckte, då worde intet kött frälst; men för de utwaldas skull skola de dagar warda förstäckte.

23. Om någon säger då till eder: Si, här är Kristus, eller der, så tror det icke;

24. Ty falske Kristi och falske Profeter skola uppkomma och skola göra stora tecken och under, så att, om möjligt wore, skola och de utwalda förförda warda.

25. Si jag hafwer sagt eder det förut.

26. Dersöre, om de då säga till eder: Si, han är uti öknen, går icke ut; si, han är i kammaren, tror det icke.

27. Ty såsom ljungelden går ut af öster, och synes allt intill wester, så warder och menniskones Sons tillkommelse.

28. Men der, som åtelen är, dit församla sig och örnarne.

1 årg. Högm.: Matt. 24: 1—14.

Då gick Jesus sin väg utaf templet; och hans Lärjungar gingo till honom, att de skulle låta honom se templets byggning.

2. Då sade Jesus till dem: Sen I icke allt detta? San- nerligen säger jag eder: Här skall icke låtas en sten på den andra, som icke blifwer nedbruten.

3. Och när han satt på Oljoberget, gingo hans Lärjungar till honom affides och sade: Säg oss, när detta skall ske? Och hwad warder för tecken till din tillkommelse och werldens ända?

4. Då svarade Jesus och sade till dem: Ser till, att ingen förförer eder.

5. Ty många skola komma i mitt namn och säga: Jag är Kristus; och skola förföra många.

6. I skolen så höra örlig och rykte af örlig. Ser till, att I blifwen icke försjoffade; ty allt detta måste ske, men det är icke straxt ändan.

7. Det ena folket skall resa sig emot det andra, och det ena riket emot det andra, och skola blifwa pestilentier, och hunger, och jordbäfning mångastädes.

8. Då skall nöden aldräförst begynnas.

9. Då skola de öfwerantwarda eder uti twång och dräpa eder; och I skolen blifwa hatade af allt folk, för mitt namns skull.

10. Och då skola många förargas, och inbördes den ene förråda den andre, och inbördes hata hwarannan.

11. Och många falske Profeter skola uppkomma och förföra många.

12. Och efter det ondskan får öfwerhanden, warder kärleken i många förkolnad.

13. Men den som blifwer fast uti ändan, han warder salig.

14. Och detta Evangelium om riket skall warda predikadt i hela werlden, till ett vittnesbörd öfwer allt folk; och då skall ändan komma.

1 årg.

Afsonf.: 2 Theß. 2: 1—12.

Men wi bedje eder käre bröder, för vår Herras Jesu Kristi tillkommelse, och för vår församlings skull i honom;

2. Att I icke snarligen låten beweka eder ifrån edert sinne, icke heller förifräcka, hwarcken genom anda, eller genom ord, eller genom bref, liksom det sändt wore af oss, såsom Kristi dag för handen wore.

3. Låter ingen förföra eder i någon måtto; ty han kommer icke, utan tillsörene sker affall, och uppenbar warder syndens menniska, förtappelsens barn.

4. Hvilken är en motståndare, och upphäfwer sig öfwer allt det Gud eller gudstjenst kallas; så att han sätter sig i Guds tempel, såsom en Gud, och gifwer sig före, som han wore Gud.

5. Minnens I icke, att jag sade eder detta, då jag ännu war när eder?

6. Och hwad ännu hindrar, weten I, att han skall warda uppenbar i sin tid.

7. Ty han werkar allaredan ondskan hemligen; allenast den der nu hindrar, han måste komma af wägen.

8. Och så warder då den onde uppenbar, hwilken Herren skall dräpa med sin muns Andä; och skall göra en ända med honom, genom sin tillkommelses uppenbarelse;

9. Hwilkens tillkommelse sker efter satans werkan, med alla lögnaktiga krafter, och tecken, och under;

10. Och med all förförelse till orättfärdighet, ibland dem som förtappade warda; derföre att de icke anammade kärleken till sanningen, att de måtte salige warda.

11. Fördensfull skall Gud sända dem kraftig willfarelse, så att de skola tro lögnen;

12. På det de skola alla dömda warda, som icke hafwa trott sanningen, utan hafwa lust till orättfärdigheten.

2 ärg. Högm.: Matt. 24: 35—44.

Jesus sade: Himmel och jord skola förgås; men mina ord skola icke förgås.

36. Men om den dagen och om den stunden wet ingen, icke Englarne i himmelen, utan min Fader allena.

37. Men likasom det war i Noachs tid, så skall också människones Söns tillkommelse wara.

38. Ty såsom de woro i de dagar före floden, de åto och drucko, togo hustrur och gåswo's männer, intill den dagen då Noach gick i arken;

39. Och wiste intet af, förr än floden kom, och tog allsamman bort; så skall också människones Söns tillkommelse wara.

40. Då skola två wara ute på marken, den ene blifwer upptagen, den andre blifwer qwarlåten.

41. Två skola mala på en qwarn, den ene blifwer upptagen, den andre blifwer qwarlåten.

42. Wäke fördensfull; ty I weten icke, hwad stund eder Herre warder kommande.

43. Men det skolen I weta, att wiste husbonden, hwad stund tjufwen skulle komma, förwisso wakade han och låte icke uppbryta sitt hus.

44. Derföre warer I också redo; ty den stund I icke menen, warder människones Son kommandes.

2 årg. . . . . Af tonsf.: 1 Theß. 5: 1—10.

Men om tider och stunder, käre bröder, är icke behof att skrifa eder.

2. Ty I weten wäl, att Herrans dag skall komma såsom en tjuf om natten.

3. Derföre, när de warda sägande: Det är frid, och allting utan fara, då skall dem hasteligt förderf öfwerkomma, lifasom födslopinan qwinnan påkommer, som hafwande är; och de skola icke kunna undfly.

4. Men I, käre bröder, ären icke uti mörkret, att den dagen såsom en tjuf skall få eder fatt.

5. Alle I ären ljusets barn, och dagens barn; wi höra icke natten till, icke heller mörkret.

6. Så låtom ofi nu icke sofwa, såsom de andre; utan låtom ofi waka och nyktre wara.

7. Ty de som sofwa, de sofwa om natten; och de som druckne äro, de äro druckne om natten.

8. Men wi, som dagen tillhöra, skole nyktre wara, ifklädde trons och kärlekens fräfweta, och salighetens hopp för en hjälm.

9. Ty Gud hafwer icke satt ofi till wrede, utan att äga salighet, genom vår Herre Jesum Kristum;

10. Den för ofi dödd är, på det, ehwad wi wake eller sofwe, skola wi lefwa samt med honom.

Bön. Wi tacke dig, Herre Gud himmelske Fader! af allt hjerta, att du hafwer genom ditt ord fört ofi ifrån den skadliga Påswiska willfarelsen och kommit ofi till din nåds rätta ljus, och bedje dig, att du wille nådeligen behålla ofi i samma ljus och bewara ofi för all willfarelse och kätteri: och enkanuerligen derföre, att wi icke warde dig otacksamme, förfölje och förakte ditt ord, såsom Judarne; utan att wi anamme det af allt hjerta, derefter bättre vårt lefwerne, och sätte all vår förtröstan allena på din nåd och din älskelige Sons, Jesu Kristi förskyllan, hwilken med dig och den Heliga Anda lefwer och regerar ifrån ewighet till ewighet. Amen.

26 Söndagen efter Trefaldighets-Söndag.

Coll. O Herre Gud! regera du så våra hjertan och tankar med din Helige Anda, att wi alltid tänke på andan och din rättwisa dom, och deraf uppväckas att här gudeligen lefwa, på det wi der ewinnerligen med dig blifwa måge genom din Son, Jesum Kristum, vår Herr. Amen.

Episteln: 2 Theß. 1: 3—10.

Wi skole tacka Gudi alltid för eder, käre bröder, såsom tillbörligt är; ty eder tro föröfvas storligen, och allas eder kärlek öfwerflödar inbördes;

4. Så att wi sjelfwe berömmе oss i Guds församling af edert tålmod och tro, uti alla edra förföljelser och bedröfwelser, som I liden;

5. Såsom ett bewis till Guds rättwisa dom; på det I mågen warða wärdiga till Guds rike, för hwilket I oc liden.

6. Efter det är rättwist för Gudi gifwa dem bedröfwelse igen, som eder bedröfwa;

7. Men eder, som bedröfwens, rolighet med oss, då Herren Jesus uppenbar warder af himmelen, samt med sin krafts Englar;

8. Och med eldslåga, till att hämnas öfwer dem, som icke känna Gud, och öfwer dem som icke lydige äro vår Herras Jesu Kristi Evangelium;

9. Hwilka pina lida skola, det ewiga förderfwet, af Herrans ansigte och af hans härliga makt;

10. Då han skall komma till att förklarås i sina helgon, och underlig warda i alla dem som tro; ty vårt vittnessbörd till eder om den dagen hafwen I trott.

Evangelium: Matt. 25: 31—46.

Men när människones Son kommer i sitt Majestät och alla heliga Englar med honom, då skall han sitta på sin härlighets stol.

32. Och för honom skola församlas all' folk; och han skall skilja dem, den ena från den andra, såsom en herde skiljer fåren ifrån getterna.

33. Och fåren skall han ställa på sin högra sida och getterna på den wenstra.

34. Då skall Konungen säga till dem, som äro på hans högra sida: Kommer, I min Faderns wälsignade, och besitter det riket, som eder tillredt är ifrån werldens begynnelse.

35. Ty jag war hungrig, och I gäfwen mig äta; jag war törstig, och I gäfwen mig dricka, jag war huswill, och I herbergeraden mig;

36. Naken, och I klädden mig; sjuk, och I sökten mig; jag war i häktelse, och I kommen till mig.

37. Då skola de rättfärdiga svara honom och säga: Herre, när sågo wi dig hungrig och spisade dig, eller törstig och gafswo dig dricka?

38. När sågo wi dig wara huswill och herbergerade dig, eller naken och klädde dig?

39. Eller när sågo wi dig sjuk eller i häktelse och kommo till dig?

40. Då skall Konungen svara och säga till dem: Sannerligen säger jag eder: Det I hafwen gjort en af dessa minsta mine bröder, det hafwen I gjort mig.

41. Då skall han också säga till dem på wänstra sidan: Går bort ifrån mig, I förbannade, uti ewinnerlig eld, som djefwulen och hans Englar tillredd är;

42. Ty jag war hungrig, och I gafswen mig icke äta; jag war törstig, och I gafswen mig icke dricka;

43. Jag war huswill, och I herbergeraden mig icke; naken, och I klädden mig icke; jag war sjuk och i häktelse, och I sökten mig icke.

44. Då skola också de svara honom och säga: Herre, när sågo wi dig hungrig, eller törstig, eller huswill, eller naken, eller sjuk, eller i häktelse, och hafwa icke tjent dig?

45. Då skall han svara dem och säga: Sannerligen säger jag eder: Swad I icke hafwen gjort en af dessa minsta, det hafwen I också icke gjort mig.

46. Och desse skola då gå uti ewig pina, men de rättfärdige i ewinnerligt lif.

1 ärg. Högm.: Joh. 5: 22—29.

Jesus sade: Icke dömer heller Fadren någon; utan hafwer all dom gifwit Sonen;

23. På det alle skola hedra Sonen, såsom de hedra Fadren. Swilken som icke hedrar Sonen, han hedrar icke Fadren, som honom sändt hafwer.

24. Sannerligen, sannerligen säger jag eder: Swilken som hör mitt tal och tror honom, som mig sändt hafwer, han

hafwer ewinnerligt lif och kommer icke i domen; utan är gången ifrån döden till lifwet.

25. Sannerligen, sannerligen säger jag eder: Den tiden skall komma och är nu allaredan, att de döde skola höra Guds Söns röst; och de henne höra, de skola lefwa.

26. Ty såsom Fadren hafwer lif i sig sjelf, så hafwer han och gifwit Sonen hafwa lif i sig sjelf;

27. Och hafwer deßlikes gifwit honom makt att döma; derföre att han menniskones Son är.

28. Förundrer eder icke öfwer detta; ty den stund skall komma, i hwilken alla de i grifterna äro, skola höra hans röst.

29. Och de, som wäl hafwa gjort, skola framgå till lifwets uppståndelse; men de, som illa hafwa gjort, till domens uppståndelse.

1 ärg. Aftons.: 1 Cor. 15: 22—28.

Såsom alle dö uti Adam, så skola och alle i Kristo warda lefwande gjorde;

23. Hwar och en uti sin egen ordning; förstlingen Kristus sedan de som Kristo tillhöra uti hans tillkommelse.

24. Sedan änden, då han öfwerantwardar åt Gud och Fadren riket, och aflägger allt herradöme, och all öfwerhet, och wäldighet.

25. Ty han måste regera, tilldeß han lägger alla sina fiender, under sina fötter.

26. Den yttersta fienden döden skall warda borttagen.

27. Ty allting hafwer han lagt under hans fötter; så, när han säger, att allting honom undergifne äro, är nog uppenbart, att han undantagen är, som honom all ting undergifwit hafwer.

28. Då nu all ting honom undergifne äro; så warder och då Sonen sjelf undergifwen honom, som honom all ting undergifwit hafwer; på det att Gud blifwer allt i allom.

2 ärg. Högm.: Matt. 13: 47—50.

Jesuz sade: Åter är himmelriket likt en not, som kastades i hafwet och förjamlade allehanda fiskar.

48. Och när hon wardt full, drogo de henne till lands

och suto så, och hemtade ut de goda i sina kärl; men de onda kastade de bort.

49. Så skall det också ske på världens ände: Englarne skola utgå och skilja de onda ifrån de rättvisa;

50. Och kasta dem i en brinnande ugn; der skall wara gråt och tandagnisplan.

2 ärg. . . . . Afton s.: Upp. B. 20: 11—15.

Doch jag såg en stor hvit stol, och en sitta på honom, för hwil-
kens ansigte flydde jord och himmel, och dem wardt intet
rum funnet.

12. Och jag såg de döda, stora och små, stå i Guds åsyn,
och böckerna wordo upplåtna; och en annan bok wardt upplåten,
som är lifsens; och de döde wordo dömda, efter som skrifwet
war i böckerna, efter deras gerningar.

13. Och hafwet gaf igen de döda, som deruti woro; och
döden och helwetet gafswo igen de döda, som uti dem woro; och
det blef dömdt om hwar och en, efter deras gerningar.

14. Och döden och helwetet wordo kastade uti den brin-
nande sjön; denne är den andra döden.

15. Och den der icke wardt funnen skrifwen i lifsens bok,
han wardt kastad uti den brinnande sjön.

Bön. Herre Jesu Kriste, du allmänna Domare öfwer lefwande och
döda! wi bedje dig af hjertat, att, när du warder kommande i himmelens
skj med stor kraft och härlighet, och alla heliga Englar med dig, till att döma
och församla för dig allt folk, på det hwar och en skall få efter som han haf-
wer förtjent medan han lefde, ehwad det är godt eller ondt, du wille då
genom din Helige Anda förlåna oss nåd, att wi icke äro säkre, utan alltid
derpå tänke, waka och bedje, antingen wi äte eller dricke, uppstå eller till hwila
gå, på det wi derigenom måge ifrån synden affsträffe warda och till sann
bättring bewelte, och på sistone saligheten och det ewiga lifwet ärfwa måge.
Du som lefwer och regerar med Fadren och den Helige Anda, wälsignad
erwinnerligen! Amen.

27 Söndagen efter Trefaldighets-Söndag.

Coll. Gif oss, Herre Gud! att wi icke insomne i synden, såsom de få-
witiska Jungfrur, utan alltid waka och bedje, på det wi måge ingå uti din
ewiga härlighet, genom din Son, Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

Episteln: 2 Petr. 3: 3—13.

Aäre bröder! Weter det i förstone, att i yttersta dagarna warda kommande bespottare, som wandra efter sin egen lusta;

4. Och säga: Hwar är nu det löftet om hans tillkommelse? Ty ifrån den dagen fäderna äro affomnade, blifwer allt, såsom det af creaturens begynnelse varit hafwer.

5. Men sjelswiljande wilja de icke weta, att himlarne hafwa ock varit i förtiden, och jorden af watten, och i watttnet bestånd haft, genom Guds ord.

6. Likwäl wardt på den tid werlden genom desamma, med floden förderfwad.

7. Sammalunda ock nu himlarne och jorden warda genom hans ord sparade, att de skola wara elden förwarade till domedag, då de ogudaktiga menniskor fördömas skola.

8. Men ett skall eder icke fördoldt wara, mina kärafte, att en dag för Herranom är såsom tusende år, och tusende år såsom en dag.

9. Herren fördröjer intet sitt löfte, såsom somliga mena det wara fördröjelse; men han hafwer tålmod med oss, och will icke, att någre skola förgås, utan att hwar och en wänder sig till bättring.

10. Men Herrans dag warder kommande, såsom en tjuft om natten; och då skola himlarne med stor hastighet förgås, och elementerna skola försmälta af hetta, och jorden med de verk, som derpå äro, skola afbrännas.

11. Efter nu allt detta skall förgås, hurudana bör eder då wara, uti helig umgängelse och gudaktighet?

12. Så att I wänta och åstunden efter Guds dags tillkommelse, på hwilken himlarne af eld förgås skola, och elementerna försmälta af hetta.

13. Men nya himlar och en ny jord wänte wi, efter hans löfte, der rättfärdighet uti bor.

Ewangelium: Matt. 25: 1—13.

Då warder himmelriket lift tio jungfrur, som togo sina lampor och gingo ut emot brudgummen.

2. Men fem af dem woro wijsa, och fem säwitsta.

3. De fåwitska togo sina lampor och togo ingen olja med sig;

4. Men de wisa togo olja i sina färl, samt med lamporna.

5. Då nu brudgummen dröjde, blefwo de alla fömniga och söfwo.

6. Men om midnattstid wardt ett anfri: Si, brudgummen kommer; går ut emot honom.

7. Då stodo alla de jungfrur upp och redde sina lampor till.

8. Då sade de fåwitska till de wisa: Gifwer oss af eder olja; ty våra lampor slockna.

9. Då swarade de wisa, sägande: Ingalunda, på det både oss och eder icke skall fattas; utan går heldre till dem, som sälja, och köper åt eder sjelfwa.

10. När de gingo och skulle köpa, kom brudgummen; och de, som redo woro, gingo in med honom i bröllopet, och dörren tillstängdes.

11. På det sista kommo ock de andra jungfrurna, och sade: Herre, Herre, låt upp för oss.

12. Då swarade han och sade: Sannerligen säger jag eder: Jag känner eder icke.

13. Waker fördensfull; ty I weten hwarken dag eller stund, när menniskones Son warder kommande.

1 årg.

Högm.: Luc. 13: 22—29.

Och Jesus gick igenom städer och byar och lärde; och tog vägen åt Jerusalem.

23. Och en sade till honom: Herre, äro de ock få, som warda salige? Då sade han till dem:

24. Winnlägger eder derom, att I kunnen ingå igenom den tränga porten; ty många, säger jag eder, skola söka derefter, att de måga inkomma, och skola dock icke kunna.

25. Sedan husbonden hafwer uppstått och låtit dörren igen; och I. beghunnen stå ute och bulta på dörren, sägande: Herre, Herre, låt upp för oss; och han swarar och säger till eder: Jag wet intet af eder, hwadan I ären;

26. Då skolen I begynna säga: Vi hafwe ätit och druckit med dig, och du hafwer lärt på våra gator.

27. Och han skall säga: Jag säger eder, jag wet intet af eder, hwadan I ären; går ifrån mig alle, I ogerningsmän.

28. Och der skall warda gråt och tandagnisplan, när I fån se Abraham, Isaac och Jacob och alle Profeterna i Guds rike, och eder utdrifwas.

29. Och de skola komma från östan och westan, och nordan och sunnan, och skola sitta till bords i Guds rike.

1 årg. . . . . Afstons.: Upp. B. 21: 9 - 22: 5.

Och till mig kom en af de sju Englar, som hade sju skålar fulla med de sju yttersta plågor; och han talade med mig, och sade: Kom, och jag will wisa dig bruden, Lammetz hustru.

10. Och han förde mig i andanom på ett stort och högt berg, och wiste mig den staden, det heliga Jerusalem, nederkomma af himmelen ifrån Gud;

11. Och hade Guds härlighet; och hans ljus war lika som den aldra ädlaste stenen, en klar jaspis.

12. Och han hade en stor och hög mur, den der tolf portar hade, och i portarne tolf Englar, och inskrifna namn, hwilka äro de tolf Israels söners slägters namn.

13. Östantill tre portar, nordantill tre portar, sunnantill tre portar, westantill tre portar.

14. Och stadsmuren hade tolf grundwalar, och i dem de tolf Lammets apostlars namn.

15. Och den, som talade med mig, hade en gyllene rö, der han med mäta skulle staden, och hans portar, och hans mur.

16. Och staden ligger fyrkant, och hans längd är så stor som bredden; och han mätte staden med rön, tolf tusen stadier; och hans längd, och bredd, och höjd äro lika.

17. Och han mätte hans mur, hundra och fyra hundra alnar, efter en menniskas mått, som Engelen hade.

18. Och hans murs byggning war af jaspis; men sjelfwa staden af klart guld, lik wid rent glas.

19. Och stadsmurens grundwalar woro pryddas med all dyrbar sten; första grundwalen war en jaspis, den andre en saphir, den tredje en chalcodonier, den fjerde en smaragd;

20. Den femte en sardonix, den sjette en sardis, den sjunde en chrysolith, den åttonde en beryll, den nionde en topacier, den tionde en chrysopras, den elfte en hyacinth, den tolfte en amethyst.

21. Och de tolf portar woro tolf perlor, hwar för sig, och hwar port war af en perla; och stadens gator woro klart guld, såsom genomskinande glas.

22. Och jag såg der intet tempel uti, ty Herren allsmåldig Gud är templet deruti, och Lammet.

23. Och staden behöfwer icke sol eller måne, att de skola lysa deruti; ty Guds härlighet upplyser honom, och hans ljus är Lammet.

24. Och hedningarne, som salige warda, skola wandra i hans ljus; och konungarne på jorden skola föra sin härlighet och ära in uti honom.

25. Och hans portar låtas intet till om dagen; ty der warder ingen natt.

26. Och de skola föra hedningarnes härlighet och ära in uti honom.

27. Der skall intet inkomma, som besmitteligt är, eller det styggelse gör och lögn; utan de, som skrifne äro i Lammets lefwande bok.

Ap. 22: 1. Och han wiste mig en klar elf, med lefwande watten, klar som kryställ, den gick ifrån Guds stol och Lammets.

2. Midt uppå hans gator, och på båda sidor wid elfwen, stod lifsens träd, bärande tolffald frukt, och bar sin frukt alla månader; och löfwen af trädet tjente till hedningarnes helbregda.

3. Och intet förbannadt skall wara mer; utan Guds och Lammets stol skall blifwa deruti; och hans tjenare skola honom tjena.

4. Och de skola se hans ansigte, och hans namn skall wara på deras anleten.

5. Och natt blifwer icke mer der, och de behöfwa icke ljus, icke heller solens ljus; ty Herren Gud upplyser dem, och de skola regera ifrån ewighet till ewighet.

2 ärg. Högm.: Matt. 25: 14—30.

In likasom en man, den utländes för, kallade sina tjenare och fick dem sina ägodelar i händer.

15. Och fick en fem pund, en tu, och en ett, hvarje efter hans makt, och för straxt bort.

16. Då gick den bort, som fem pund hade fått, och handlade med dem och vann andra fem pund.

17. Sammaledes också den, som tu hade fått, vann också andra tu.

18. Men den som ett hade fått, gick bort, gruf i jorden, och bortgömde sin herres penningar.

19. En lång tid derefter kom de tjenares herre och höll räkenskap med dem.

20. Då steg han fram, som hade fått fem pund, och bar fram andra fem pund och sade: Herre, du fick mig fem pund; si, andra fem pund hafwer jag vunnit med dem.

21. Då sade hans herre till honom: Åh, du gode och trogne tjenare, öfwer en ringa ting hafwer du varit trogen, jag skall sätta dig öfwer mycket; gå in i din herres glädje.

22. Då gick också den fram, som hade fått tu pund och sade: Herre, du fick mig tu pund; si, andra tu hafwer jag vunnit dermed.

23. Då sade hans herre till honom: Åh, du gode och trogne tjenare, öfwer en ringa ting hafwer du varit trogen, jag skall sätta dig öfwer mycket; gå in i din herras glädje.

24. Då kom också den fram, som hade fått ett pund, och sade: Herre, jag visste att du är en sträng man; du uppskrädder du intet sådde, och upphemtar der du intet strödde;

25. Och jag fruktade mig, gick bort, och gömde ditt pund i jorden; si, här hafwer du det dig tillhör.

26. Då svarade hans herre, och sade till honom: Du onde och late tjenare; visste du, att jag uppskrädder der jag intet sådde, och upphemtar der jag intet strödde;

27. Så skulle du hafwa fått weglarena mina penningar; och rår jag hade kommit, hade jag ju fått mitt med winning.

28. Därföre tager af honom pundet, och gifwer honom, som tio pund hafwer.

29. En hvar och en, som hafwer, skall warda gifwet,

och han skall hafwa nog; men den som icke hafwer, det som han hafwer, det skall också tagas ifrån honom.

30. Och den onyttige tjenaren fastar uti det yttersta mörkret, der skall wara gråt och tandagnißlan.

2 årg. *den 11de af Måns.* Aftonsf.: Upp. B. 22: 10—21.

Och han sade till mig: Besegla icke denna prophetias ord i denna bok; ty tiden är nära.

11. Den som ond är, han ware ännu ond; och den som oren är, han ware ännu oren; men den som from är, han warde ännu frommare; och den helig är, warde ännu heligare.

12. Och si, jag kommer snart, och min lön med mig, till att wedergälla hwar och en, såsom hans gerning är.

13. Jag är A och O, begynnelsen och änden, den förste och den siste.

14. Salige äro de som hålla hans bud, på det deras makt skall wara i lifsens träd, och ingå genom portarne i staden.

15. Ty utantill äro hundar, och trollskarlar, och bolare, och mandråpare, och asgudadyrkare, och alla de som älska och göra lögnen.

16. Jag, Jesus, sände min Engel, att han skulle betyga eder detta i församlingarne: Jag är Davids rot och slägte, en klar morgonstjerna.

17. Och Anden och bruden säga kom. Och den det hör, han säge: Kom. Och den der törstar, han komme; och den der will han tage lifsens watten för intet.

18. Men jag betygar hwar och en som hörer prophetians ord i denna bok: Ho som lägger något härtill, på honom skall Gud lägga de plågor, som skrifua äro i denna bok.

19. Och om någon tager något ifrån denna boks prophetias ord, hans del skall Gud borttaga utur lifsens bok, och utur den heliga staden, och utur det som skrifwet är i denna bok.

20. Det säger han, som vittnesbörd bär härtill: Ja, jag kommer snart: Amen. Ja, kom, Herre Jesu.

21. Vår Herres Jesu Kristi nåd ware med eder alla. Amen.

Bön. Herre Jesu Kriste! vår käre Brudgum, som hafwer dig med oss trolofwat uti nåd och barmhertighet, i det du vårt kött och blod på dig tog

och ditt lif för oss i döden utgaf: wi bedje dig, af allt hjerta, du wille förlåna oss nåd, att wi war lofwen, som wi dig i war heliga Döpelje gifwit hafwe, troget hålla måge, alltid wäntande i tron och ett godt samwete, din tillkommelse till domen, att när du kommande warder, wi icke, såsom de fåwitsta jungfrur, finnas oberedde, utan såsom de wisa, hafwa våra lampor brinnande, och wäke uti all gudaktighet och ingå med dig uti det himmelska Bröllops-huset, som är det ewiga lifwet och saligheten, och så der fröjdas med dig samt med din Fader och den Helige Ande, alla heliga Englar och de wisa Jungfrur ewinnerligen. Amen.

Sögtidsdagar, som årligen firas.

Jungfru Marie Kyrkogång, eller Ryndelsmessodagen.

(Firas på Söndag.)

Coll. O allsmäktige, ewige Gud! hwilkens enfödde Son på denna dag i mandom inför dig i templet framhafd wardt, gif oss, dina fattiga barn, nåd, att wi, rengjorde af alla våra synder, måge inför ditt heliga ansigte alltid trngge och dig behaglige framkomma, genom din Son, Jesum Kristum, war Herre. Amen.

Episteln: Malach. 3: 1—4.

Detta säger Herren: Si, jag will utsända min Engel, den der wägen för mig bereda skall; och med hast skall komma till sitt tempel Herren, den I söken, och förbundets Engel, den I begären; si, han kommer, säger Herren Zebaoth.

2. Men ho kan lida hans tillkommelses dag? och ho kan bestå, då han låter sig se? ty han är likasom en guldsmeds eld, och som en wasterskas såpa.

3. Han skall sitta och smälta och seja silfret; han skall seja och rensa Levi söner, likasom silfwer och guld; så skola de då offra spisoffer uti rättfärdighet Herranom.

4. Och Juda och Jerusalems spisoffer skall wäl behaga Herranom, likasom fordomdags och i de förra år.

Ewangelium: Luc. 2: 22—32.

I den tiden då deras renfjelsedagar woro fullkomnade, efter Mose lag, hade de Jesum till Jerusalem, på det de skulle bära honom fram för Herran;

23. Såsom skrifwet är i Herrans lag: Allt mantön, som först öppnar moderlifwet, skall kallas heligt Herran;

24. Och på det de skulle offra, såsom sagdt war i Herrans lag, ett par turturdufwor eller två unga dufwor.

25. Och si, i Jerusalem war en man benämnd Simeon; och den mannen war rättfärdig och gudfruktig och wäntade efter Israels tröst, och den Helige Ande war med honom.

26. Och han hade fått swar af den Helige Ande, att han icke skulle se döden, utan han hade sett tillförene Herrans Krist.

27. Och han kom af Andans tillskyndelse i templet; och föräldrarne buro in barnet Jesum, att de skulle göra för honom såsom sedwänja war i lagen.

28. Då tog han honom i sin famn, lofwade Gud, och sade:

29. Herre, nu låter du din tjenare fara i frid, efter som du sagt hafwer;

30. Ty mina ögon hafwa sett din salighet;

31. Hvilken du beredt hafwer för allt folk;

32. Ett ljus till hedningarnes upplysning, och ditt folk Israel till pris.

1 ärg.

Högm.: Joh. 1: 16—18.

Af Jesu Kristi fullhet hafwe wi alle fått, och nåd för nåd.

17. Ty genom Moses är lagen gifwen; nåd och sanning är kommen genom Jesum Kristum.

18. Ingen hafwer någon tid sett Gud; ende Sonen, som är i Fadrens sköte, han hafwer det kungjort.

2 ärg.

Högm.: Matt. 13: 31—33.

Jesus sade: Himmelriket är likt ett senapskorn, som en man tog och sådde i sin åker;

32. Hvilket minst är af alla frön; men när det warder uppväxt, är det störst ibland alla fröddor och blifwer ett träd, så att fåglarne under himmelen komma och göra sina nästen på dess qwistar.

33. En annan liknelse sade han till dem: Himmelriket är likt en surdeg, hvilken en qwinna tog och blandade i treffäppor mjöl, till dess det blef alltsammans furt.

Bön. Herre Gud, himmelske Fader! som hafwer gifwit oss din Son till en Frälsare, att han skulle wara hedningarnes ljus och Judarnes pris; wi bedje dig, upplys våra hjertan, att wi måge i honom känna ditt nåd och faderliga wilja och hafwa honom till hjelp emot djefwulen, ihnden och fördömsen, samt få genom honom en ewig salighet. Amen.

Jungfru Marie Behådelsedag.

Coll. Gud! som af din blotta nåd och barmhertighet lät oss till salighet din ende Son, den af dig i ewighet född war, timligen i Jungfru Marie lif aflas, och af henne födas; gif oss, käre himmelske Fader! att wi dig för sådana wälgerningar måge tackjamme wara och alltid din heliga wilja med kärlek efterfölja, genom samme din Son, Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

Episteln: Ef. 7: 10—15.

Och Herren talade åter till Ahas, och sade:

11. Åska dig ett tecken af Herranom din Gud, antingen ned i helwetet, eller ofwantill i höjden.

12. Men Ahas sade: Jag äskar intet, att jag icke skall försöka Herran.

13. Då sade han: Nu wäl, så hörer I af Davids hus; är det eder litet, att I gören menniskor emot, utan att I och gören min Gud emot?

14. Dersför skall Herren sjelf gifwa eder ett tecken: Si, en Jungfru är hafwande, och skall föda en Son, den skall hon kalla Immanuel;

15. Smör och honung skall han äta, att han skall weta förkasta det onda, och utwälja det goda.

Evangelium: Luc. 1: 26—38.

I den tiden wardt Gabriel, Engelen, utsänd af Gud uti en stad i Galileen, benämnd Nazareth;

27. Till en jungfru, som förlofwad war en man, hwilens namn war Joseph af Davids hus; och jungfruns namn Maria.

28. Och Engelen kom in till henne och sade: Hel, full med nåd! Herren är med dig; wälsignad du ibland qwinnor.

29. Då hon såg honom, wardt hon förfärad af hans tal, och tänkte uppå, hurudan helsning detta war.

30. Då sade Engelen till henne: Frukta dig icke Maria, ty du hafwer funnit nåd för Gud.

31. Si, du skall aflla i ditt lif och föda en Son, hwilkens namn du skall kalla Jesus.

32. Han skall warda stor och kallas den Högstes Son; och Herren Gud skall gifwa honom hans Faders, Davids säte.

33. Och han skall wara en Konung öfwer Jakobs hus i ewig tid; och på hans rike skall ingen ände wara.

34. Då sade Maria till Engelen: Huru skall detta tillgå, ty jag wet af ingen man?

35. Engelen swarade och sade till henne: Den Helige Ande skall komma öfwer dig, och den Högstes kraft skall öfverstyggga dig; derföre och det Heliga, som af dig födt warder, skall kallas Guds Son.

36. Och si, Elisabeth, din fränka, hafwer och afslat en son på sin ålderdom, och detta är sjetten månaden åt henne, som hetes wara ofruktsam;

37. Ty för Gud är ingenting omöjligt.

38. Då sade Maria: Si, Herrans tjenarinna; warde mig efter ditt tal. Och Engelen skildes ifrån henne.

1 ärg. Högm.: Luc. 1: 39–45.

Uti de dagar stod Maria upp och gick i bergsbygden med hast uti Jude stad;

40. Och kom uti Zacharie hus och helsade Elisabeth.

41. Och det begaf sig, då Elisabeth hörde Marie helsning, sprang barnet uti hennes lif; och Elisabeth wardt uppfyllt med den Helige Ande.

42. Och hon ropade med hög röst och sade: Wälsignad du ibland qvinnor, och wälsignad din lifsfrukt.

43. Och hwadan kommer mig detta, att min Herres moder kommer till mig?

44. Si, då rösten af din helsning kom i mina öron, sprang barnet af glädje i mitt lif.

45. Och salig är du, som trodde; ty all' ting warda fullbordade, som dig sagde äro af Herranom.

1 årg.

Aftonsj.: 1 Tim. 2: 13—15.

Adam wardt först skapad, och sedan Eva.

14. Och Adam wardt icke bedragen; utan qwinnan wardt bedragen, och kom öfwerträdelsen åstad.

15. Men hon warder likwäl salig genom barnsbörden, om hon blifwer i tron, och kärleken, och i helgelse, med kyskhet.

2 årg.

Högm.: Luc. 1: 46—55.

Och Maria sade: Min själ prisar storligen Herren;

47. Och min ande fröjdar sig i Gud, min Frälsare;

48. Ty han hafwer sett till sin tjenarinnas ringhet; si, härefter warda alla släkten mig salig kallande.

49. Ty den mäktige hafwer gjort mäktiga ting med mig, och hans namn är heligt;

50. Och hans barmhertighet warar ifrån slägte till slägte öfwer dem som frukta honom.

51. Han hafwer bedrifwit makt med sin arm och förfingrat dem, som högfärdige äro, uti deras hjertans sinne.

52. De mäktiga hafwer han satt af sätet och uppsatt de ringa.

53. De hungriga hafwer han med goda ting uppfyllt, och de rika hafwer han låtit tomma blifwa.

54. Han hafwer upptagit sin tjenare Israel; tänkande på sin barmhertighet;

55. Såsom han sagt hafwer till våra fäder, Abraham och hans fäd till ewig tid.

2 årg.

Aftonsj.: Upp. 21: 1—7.

Och jag såg en ny himmel och en ny jord; ty den första himmelen och den första jorden förgingos, och hafwet är icke mer.

2. Och jag, Johannes, såg den heliga staden, det nya Jerusalem, nederkomma af himmelen ifrån Gud, tillredd såsom en prydd brud till sin man.

3. Och jag hörde en stor röst af himmelen säga: Si, Guds tabernakel ibland menniskorna, och han skall bo med dem,

och de skola wara hans folk, och sjelfwer Gud med dem skall wara deras Gud.

4. Och Gud skall astorka alla tårar af deras ögon och ingen död skall sedan wara; icke heller gråt, icke heller rop, icke heller någon wärk warder mer; ty det första är förgånget.

5. Och den der satt på stolen sade: Si, jag gör allting ny. Och han sade till mig: Skrif; ty dessa ord äro wissta och sanna.

6. Och han sade till mig: det är gjort. Jag är A och O, begynnelsen och änden; jag skall gifwa honom, som törstar, af lefwande wattenets källa för intet.

7. Den som winner, han skall allt detta få äga; och jag skall wara honom hans Gud, och han skall wara min son.

Bön. Wi tacke dig, Herre Gud, himmelske Fader! för din outhärliga nåd, att du på oss arma syndare tänkt hafwer och låtit din Son för vår skull taga mandom, och bedje dig, att du wille genom din Heliga Ande så regera våra hjertan, att wi måge trösta oss med samma hans heliga mandoms anammelse, pina och död, undfå och bekänna honom för vår Herre och Konung och, genom honom med dig och den Helige Ande, få en ewig salighet. Amen.

Den Helige Johannis Döparens Dag.

Coll. O Herre Gud! som din utkorade män, Johannes Döparen, utsände, att han genom sin predikan och döpelse skulle bereda vägen för din Son, Jesu Kristo, gif din nåd, att wi efter hans lärdom måge bättra vårt syndiga lefwerne och stadeligen hålla oss intill den, han utwißt hafwer, genom Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

Episteln: Ef. 40: 1-8.

Tröster, tröster mitt folk, säger eder Gud.

2. Taler ljufliga med Jerusalem, och prediker för det, att dess tid är fullbordad; ty dess misgerning är förlåten; ty det hafwer fått dubbelt af Herrans hand för alla sina synder.

3. En predikares röst är i öken: Bereder Herranom väg, görer en jemn stig på markene warom Gudi.

4. Alla dalar skola upphöjde warda, och alla berg och högar skola förnedrade warda, och det ojemnt är, skall jemnas, och det oslätt är, skall slätt warda.

5. Ty Herrans härlighet skall uppenbarad warda, och allt kött skall tillsammans se, att Herrans mun talar.

6. En röst säger: Predika. Och han sade: Hvad skall jag predika? Allt kött är hö, och all deß godhet är såsom ett blomster i marken.

7. Höet torfas bort, blomstret förwißnar; ty Herrans aude blåser derin; ja, folket är höet.

8. Höet torfas bort, blomstret förwißnar; men vår Guds ord blifwer ewinnerligen.

Evangeliu:m: Luc. 1: 57—80.

Så wardt då Elisabeth tiden fullbordad, att hon skulle föda; och hon födde en son.

58. Och hennes grannar och fränder fingo höra, att Herren hade gjort stor barmhertighet med henne och fröjdade sig med henne.

59. Och det begaf sig, på åttonde dagen kommo de till att omskära barnet, och kallade honom, efter hans fader, Zacharias.

60. Då swarade hans moder och sade: Ingalunda, men han skall heta Johannes.

61. Då sade de till henne: Uti din släkt är ingen, som hafwer det namnet.

62. Så tecknade de hans fader, hwad han wille kalla honom.

63. Och han äskade en tafsla, deruppå han skref, sägande: Johannes är hans namn. Och alle förundrade sig deröfwer.

64. Och straxt öppnades hans mun och hans tunga, och han talade, lofwande Gud.

65. Och stor fruktan kom öfwer alla deras grannar, och ryktet om allt detta gick ut öfwer hela Judiska bergsbygden.

66. Och alla de, som det hörde, fäste det i sitt hjerta säga: Hvad månne warda utaf detta barnet? Ty Herrans hand war med honom.

67. Och hans fader Zacharias, wardt uppfyllt med den Helige Anda, profeterade och sade:

68. Lofwad ware Herran, Israels Gud; ty han hafwer besökt och förlossat sitt folk;

69. Och hafwer upprättat öf salighetens horn uti sin tjenares Davids hus;

70. Såsom han i förtiden talat hafwer genom sina heliga Profeters mun;

71. Att han skulle frälssa öf ifrån våra owänner och utur allas deras hand, som hata öf;

72. Och bewisa barmhertighet med våra fäder och minnas på sitt heliga Testamente;

73. Och på den ed, som han swurit hafwer vår fader Abraham, att gifwa öf;

74. Att wi, frälste utur våra owänners hand, måtte honom tjena utan fruktan;

75. I helighet och rättfärdighet för honom i alla våra lifsdagar.

76. Och du barn skall kallas den Högstes Profet, du skall gå för Herran till att bereda hans vägar;

77. Och gifwa hans folk salighetens kunskap, till deras synders förlåtelse;

78. Genom vår Guds innerliga barmhertighet, genom hwilken uppgången af höjden hafwer öf besökt;

79. Till att uppenbaras dem, som sitta i mörkret och dödens skugga, och sthira våra fötter på fridens väg.

80. Och barnet växte upp, stärktes i andan och wistades i öfnen till den dagen, han skulle framkomma för Israels folk.

1 ärg. *Engl. det 3:de kap. Hög m.: Luc. 1: 5—25.*

Uti Herodis, Jude konungs, tid, war en Prest, utaf Abieskifte, benämnd Zacharias; och hans hustru af Arons dött-rar, benämnd Elisabeth.

6. De woro båda rättfärdige för Gud, wandrade i alla Herrans bud och stadgar ostraffligen.

7. Och de hade inga barn; ty Elisabeth war ofruktsam, och båda woro de framlidne i sin ålder.

8. Så begaf det sig, då han i sitt skifte skulle hålla sitt Presta-embete för Gud;

9. Efter Presterskapets sed, och det föll på honom, att han skulle upptända rökelse, gick han in i Herrans tempel;

10. Och allt folket war utantill och bad, så länge röfelsen steddde.

11. Så syntes honom Herrans Engel, ståndande på högra sidan wid rökaltaret.

12. Och Zacharias wardt förskräckt, då han såg honom; och en räddhåga föll öfwer honom.

13. Då sade Engelen till honom: War icke förfärad, Zacharias; ty din bön är hörd, och din hustru Elisabeth skall föda dig en son, hwilkens namn du skall kalla Johannes.

14. Och dig skall warda glädje och fröjd; och många skola fröjdas af hans födelse.

15. Ty han skall warda stor för Herren; win och starka drycker skall han icke dricka; och skall straxt i moderlifwet uppfyllt warda med den Helige Andä.

16. Och han skall omwända många af Israels barn till Herren, deras Gud.

17. Och han skall gå för honom, med Elie andä och kraft, till att omwända fädernas hjertan till barnen, och de ohöriga till de rättfärdigas snällhet, och göra åt Herren ett beredt folk.

18. Då sade Zacharias till Engelen: Hwaraf skall jag detta weta? Ty jag är gammal, och min hustru är framliden i ålder.

19. Engelen svarade och sade till honom: Jag är Gabriel, som står i Guds åsyn, och är utsänd till att tala dig till, och båda dig denna goda tidenden.

20. Och si, du skall warda mållös och skall intet kunna tala, intill den dagen då detta sker, dertfore att du icke trodde mina ord, hwilka skola fullkomnade warda i sin tid.

21. Och folket förbidde Zacharias, och förundrade sig, att han så länge dwaldes i templet.

22. Men då han utgick, kunde han intet tala med dem; och så förmärkte de, att han hade sett någon syn i templet; och han tecknade dem, och blef mållös.

23. Och det begaf sig, då hans embetes dagar ute woro, gick han hem i sitt hus.

24. Och efter de dagar wardt hans hustru Elisabeth hafwande, och fördolde sig i fem månader och sade:

25. Så hafwer nu Herren gjort med mig, i de dagar då han såg till mig, på det han skulle borttaga min försmädelse ibland menniskorna.

1 årg.

Aftonsj.: Ap. G. 17: 22—31.

Då stod Paulus midt på domplatsen, och sade: I män af Athen, jag ser, att I uti all stycken umgån med wantro.

23. Ty jag hafwer gått omkring, och stådat eder gudsdyrkan, och fann ett altare, derpå skrifwet stod: Åt den okända guden. Den I nu dyrken owetande, honom förkunnar jag eder.

24. Gud, som hafwer gjort werlden, och allt det deruti är, efter han är Herre öfwer himmel och jord, bor han icke uti de tempel, som med händer uppbyggda äro;

25. Ej heller dyrkas med menniskohänder, behöfwande någonting, efter han gifwer allom lif, anda och allt;

26. Och hafwer gjort allt menniskoslägtet af ett blod, till att bo på hela jorden; och satt dem före bestärda tider, och skickat huru widt och långt de bo skola;

27. På det att de skola söka Herren, om de måtte kunna känna och finna, ändock han är icke långt ifrån hwar och en af oss.

28. Ty i honom lefwa wi, röras och hafwa warelse; såsom ock några af edra poeter sagt hafwa: Ty wi äro ock hans slägte.

29. Äro wi nu Guds slägte, så skola wi icke tänka, att Gudomen är lik wid guld och silfwer, eller stenar, konsteligen uthuggne, eller wid menniskors fund.

30. Och ändock Gud hafwer öfversett härtilldags sådan fåwitshets tid, förkunnar han dock nu för menniskorna, att alla allestädes skola bättra sig.

31. Ty han hafwer satt en dag före, på hwilken han skall döma jordens krets med rättfärdighet, genom den man, i hwilken han det beslutit hafwer, gifwande allom tron före, i det han honom uppväckt hade ifrån de döda.

2 årg.

Sögm.: Marc. 6: 14—29.

Och fick konung Herodes detta höra; ty Jesu namn war redan kunnigt och sade: Den Johannes, som döpte, är uppstånden ifrån de döda, och derföre gör han sådana krafter.

15. Somlige sade: Det är Elias, och somlige sade: Det är en Profet, eller såjom en af Profeterna.

16. Då Herodes sådant hörde, sade han: Denne är Johannes, som jag halshög; han är uppstånden ifrån de döda.

17. Ty Herodes hade sändt bort och låtit gripa Johannes och satt honom i fängelse, för Herodias, sin broders Philippi hustrus skull; ty han hade tagit henne till hustru.

18. Men Johannes sade till Herodes: Dig är icke löfligt att hafwa din broders hustru.

19. Men Herodias gick efter hans argesta och hade gerna dräpt honom och kunde dock icke komma der wid;

20. Ty Herodes fruktade Johannes, wetande att han war en from och helig man, och åttade honom och lydde honom i många stycken och hörde honom gerna.

21. Då nu en belägen dag kom, att Herodes, på sin födelsedag, gaf de öfwerste och höfwitsmän och de ypperste i Galileen en afontkost;

22. Gick Herodias dotter in och dansade, och det behagade Herodes och dem, der med honom sutto wid bordet. Då sade konungen till pigan: Bed utaf mig, hwad du will, jag will gifwa dig det.

23. Och han swor henne en ed: Hwad du bedjande warder af mig, will jag gifwa dig, allt intill hälften af mitt rike.

24. Hon gick ut och sade till sin moder: Hwad skall jag bedja? Hon sade: Johannes Döparens hufwud.

25. Och hon gick straxt med hast in till konungen och bad, sägande: Jag will att du gifwer mig nu straxt på ett fat Johannes Döparens hufwud.

26. Då wardt konungen bedröfwad; dock för edens skull och för deras skull, som der sutto wid bordet, wille han icke wisa henne af.

27. Utan straxt sände konungen bödeln och böd inhemta hans hufwud. Han gick åstad och halshög honom i fångahuset;

28. Och bar fram hans hufwud på ett fat och fick pigan; och pigan fick det sin moder.

29. Då hans lärjungar det sporde, kommo de och togo hans lekamen upp och begrofwö honom.

2 ärg. Aftonsj.: Ap. G. 13: 16—26.

Då stod Paulus upp, och gaf tecken med handen, att de skulle wara thyste, och sade: I män af Jsrael, och I som frukten Gud, hörer härtill.

17. Detta folks Jsraels Gud hafwer utwalt våra fäder, och upphöjt folket, då de främlingar woro uti Egypti land; och fört dem derut med hög arm.

18. Och wid fyratio år långt, led han deras seder uti öfnen;

19. Och nederlade sjuhanda folk uti Canaans land, och skiftade deras land emellan dem med lott.

20. Och sedan, wid femtio och fyrahundrade år, gaf han dem domare, intill Profeten Samuel.

21. Och derefter begärde de konung; och Gud gaf dem Saul, Kis son, en man af Benjamins släkt, i fyratio år.

22. Sedan satte han honom af, och uppsatte öfwer dem David till en konung, hwilken han gaf wittnesbörd, och sade: Jag hafwer funnit David, Jesse son, en man efter mitt hjerta, han skall göra all min wilje.

23. Af hans säd hafwer Gud upptagit Jsraels Trälsare Jesum, efter som han lofwat hade;

24. Såsom Johannes predikade för Jsraels folk döpelse till bättring, förr än han beghute.

25. Och när Johannes hade uppfyllt sitt lopp, sade han: Den I hållen mig före, den är jag icke; men si, han kommer efter mig, hwilken skör jag icke wärdig är draga af hans fötter.

26. I män och bröder, Abrahams släktes barn, och de som ibland eder frukta Gud, eder är denna salighetens ord sändt.

Bön. Wi tacke dig, Herre Gud, himmelske Fader af allt hjerta för din stora nåd, att du icke allenast hafwer låtit predika oss din heliga Lag och Budord, utan oss skickat till oss den helige Johannes, att han skulle wisa oss Kristus med sitt finger och tillsägga oss genom honom syndernas förlåtelse, helighet och rättfärdighet; wi bedje dig också, att du wille genom den Helige Ande upplysa våra hjertan, att wi måge sådan hans predikan med en rätt tro anamma och tjena dig utan fruktan, i helighet och rättfärdighet i alla våra lifsdagar. Amen.

Den Helige Michaelis Dag.

(Firas på Söndag.)

Coll. O Gud! som dina heliga Englar uti din obegripliga wißdom dertill skickat hafwer, att de dina utforade wänner till salighet tjena skola, gif der, käre himmelske Fader! nåden till, att wi genom deras tjenst måge war fiende djefwulen, med allt det onda, som han oss tillskyndar, manneligen öfwerwinna, genom din Son Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

Episteln: Upp. B. 12: 7—12.

Och det wardt en stor strid i himmelen: Michael och hans Englar stridde med draken, och draken stridde och hans englar;

8. Och de munno intet, och deras rum wardt icke mer funnet i himmelen.

9. Och den store draken, den gamle ormen, den der heter djefwul och satanas, wardt utkastad, den der bedrager hela werlden; och han wardt kastad på jorden, och hans englar woro och bortkastade med honom.

10. Och jag hörde en stor röst, som sade i himmelen: Nu är vår Guds salighet, och kraft, och rike, och makt, hans Kristi worden efter våra bröders ålagare är förkastad, den dem ålagade för Gud dag och natt.

11. Och de munno honom för Lammets blods skull, och för deß witnessbörds ords skull, och de hafwa icke älskat sitt lif allt intill döden.

12. Derföre glädjens, I himlar, och de, som bo i dem. We dem, som bo på jorden och på hafwet; ty djefwulen stiger ned till eder, och hafwer en stor wrede, wetande att han icke lång tid hafwer.

Evangelium: Matt. 18: 1—11.

I den tiden gingo Lärjungarne till Jesum och sade: Hvilken är den störste i himmelriket?

2. Då kallade Jesus fram ett barn och ställde det midt ibland dem.

3. Och sade: Sannerligen säger jag eder, utan I omwänden eder och warden såsom barn, skolen I icke komma i himmelriket.

4. Hvilken nu sig sjelf så förnedrar som detta barnet, han är den störste i himmelriket;

5. Och hwilken som undfår ett sådant barn i mitt namn, han undfår mig.

6. Men hwilken som förargar en af dessa små, som tro på mig, honom wore bättre, att en qwarnsten wore bunden wid hans hals, och han sänktes ned i hafwets djup.

7. We werlden för förargelses skull, ty förargelse måste ju komma; dock we den menniska, genom hwilken förargelse kommer.

8. Är det så, att din hand eller fot är dig till förargelse, så hugg honom af, och kastan ifrån dig; bättre är dig ingå uti lifwet halt eller lemmalös, än du skulle hafwa två händer och två fötter och kastas i ewinnerlig eld.

9. Och är det så, att ditt öga är dig till förargelse, rif det ut, och kastat ifrån dig; bättre är dig, att du ingår i lifwet enögd, än du skulle hafwa två ögon, och kastas i helwetets eld.

10. Ser till, att I förakten ingen af dessa små; ty jag säger eder, att deras Englar i himmelen se alltid min Faders ansigte i himmelen.

11. Ty menniskones Son är kommen till att frälja det, som förtappadt war.

1 ärg. Högm.: Marc. 10: 13—16.

Doch de hade barn till Jesum, att han skulle taga på dem; men lärjungarne näpste dem, som dem fram hade.

14. Mer när Jesus det såg, wardt han misshynt, och sade till dem: Låter barnen komma till mig och förmener dem icke; ty sådana hörers Guds rike till.

15. Sannerligen säger jag eder: Hwilken som icke undfår Guds rike såsom ett barn, han kommer der aldrig in.

16. Och han tog dem upp i famnen, och lade händerna på dem, och wälsignade dem.

2 ärg. Högm.: Marc. 9: 33—50.

Så kom Jesus till Capernaum; och när han war kommen i huset, sporde han dem: Hvad handlade I eder emellan i wägen?

34. Men de tego; förth de hade handlat emellan sig i wägen, hwilken af dem hypperst war.

35. Och då han hade satt sig, kallade han de tolf och sade till dem: Hvilken som vill den främste wara, han skall wara ytterst af alla och allas tjenare.

36. Och så tog han ett barn och ställde det midt ibland dem; och då han hade tagit det i sin famn, sade han till dem:

37. Hvilken som anammar ett sådant barn i mitt namn, han anammar mig; och hvilken mig anammar, han anammar icke mig, utan honom, som mig sändt hafwer.

38. Men Johannes swarade honom, sägande: Mästare, wi sågo en utdrifwa djeflar uti ditt namn, och han följer oss icke; och wi förbjödo honom det, efter han icke följer oss.

39. Då sade Jesus: Förbjuder honom icke; ty ingen är den, som gör krafter i mitt namn, som snarligen kan tala ondt om mig;

40. Förty den der icke är emot oss, han är med oss.

41. Men hvilken som gifwer eder dricka en bägare watten i mitt namn, derföre att I Kristus tillhören, saunerligen säger jag eder, han skall ingalunda mista sin lön.

42. Och hvilken som förargar en af de små, som tro på mig, bättre wore honom att wid hans hals hängdes en qwarnsten, och han bortkastades uti hafwet.

43. Nu, om din hand wore dig till förargelse, hugg henne af; bättre är dig enhändt ingå uti lifwet, än att du hafwer två händer och far till helwetet, uti ewig eld;

44. Der deras matk icke dör, och elden icke utsläcks.

45. Och om din fot wore dig till förargelse hugg honom af. Dig är bättre, att du ingår uti lifwet halt, än att du hafwer två fötter och warder kastad till helwetet, uti ewig eld;

46. Der deras matk icke dör, och elden icke utsläcks.

47. Och om ditt öga wore dig till förargelse, rif det ut: bättre är dig, att du enögd ingår uti Guds rike, än att du skulle hafwa tu ögon och bortkastas i helwetets eld;

48. Der deras matk icke dör, och elden icke utsläcks.

49. Ty hwar och en måste med eld saltad warda, och allt offer måste med salt saltas.

50. Salt är ett godt ting. Swar nu saltet mister sin sälta, hwarmed skall man salta? Hafwer salt uti eder, och hafwer frid emellan eder inbördes.

Bön. Vi tacke dig, Herre Gud, himmelske Fader! för din Faderliga barmhertighet, att du dina heliga Englar dertill skickat hafwer, att de skola wakta på oss och beskydda oss för djefwulens onda anslag, och bedje dig, att du så styrer och regerar våra hjertan och sinnen med din Helige Anda, att wi måge hålla oss i din fruktan och icke göra emot din wilja, utan i allehanda åkommande nöd behålla den trösten, att dina heliga Englar hafwa allt på oss och allt det wi hafwe, och göra ett starkt wärn om oss, så att hwarfen djefwulen eller den arga werlden oss öfwerfalla och skada kunna, på det att, såsom syndernas förlåtelse och det ewiga lifwet är oss tillsagdt genom din Son, Jesum Kristum, må också genom dina heliga Englars beskydd vår tropp och allt det wi hafwa, förwaradt och fredadt wara. Amen.

All-Helgona Dag.

(Firas på Söndag.)

Coll. Förläna oss, allsmäktige Gud! att dina Helgons exempel och eftersyn må uppwäcka oss till ett bättre lefwerne, och såsom wi hälle deras äminnelse, måge också i tron och goda gerningar följa dem efter, genom samme din Son, Jesum Kristum, vår Herre. Amen.

Episteln: Upp. B. 7: 2—12.

S den tiden såg jag, Johannes, en annan Engel uppstiga ifrån solens uppgång; han hade lefwande Guds insigel, och ropade med hög röst till de fyra englar, hwilka gifwet war skada göra jorden och hafwet;

3. Och sade: Görer icke jorden skada, eller hafwet, eller träden, så länge wi med insigel teckne vår Guds tjenare på deras anleten.

4. Och jag hörde talet på dem, som tecknade woro, hundra och fyratiotusen, som tecknade woro af alla Israels barns släfter.

5. Af Juda slägte tolstusen tecknade; af Rubens slägte tolstusen tecknade; af Gads slägte tolstusen tecknade;

6. Af Aijers slägte tolstusen tecknade; af Naphtali slägte tolstusen tecknade; af Manasse slägte tolstusen tecknade;

7. Af Simeons slägte tolstusen tecknade; af Levi slägte tolstusen tecknade; af Isaschars slägte tolstusen tecknade;

8. Af Zebulons slägte tolstusen tecknade; af Josephs slägte tolstusen tecknade; af Benjamins slägte tolstusen tecknade.

9. Sedan såg jag, och si, en stor skara, den ingen räknade, af alla hedningar, och släfter, och folk, och tungomål

stående för stolen, och för Lammet, klädda i vida hvita kläder, och palmer i deras händer;

10. Och de ropade med hög röst och sade: Salighet honom, som sitter på stolen, vår Gud och Lammet.

11. Och alle Englar stodo kring om stolen, och om de äldsta, och om de fyra djuren, och föllo på sina ansigten framför stolen, och tillbådo Gud;

12. Och sade: Amen, lof och ära, och wisshet, och tack, och pris, och kraft, och starkhet ware vår Gud, ifrån ewighet till ewighet: Amen.

Evangelium: Matt. 5: 1—12.

S den tiden, då Jesus såg folket, steg han upp på ett berg; och som han hade satt sig, gingo hans Lärjungar fram till honom.

2. Då öppnade han sin mun, lärde dem och sade:

3. Salige äro de, som äro andeligen fattige; ty himmelriket hörer dem till.

4. Salige äro de bedröfwade; ty de skola få hugswalelse.

5. Salige äro de saktmodige; ty de skola besitta jorden.

6. Salige äro de, som hungra och törsta efter rättfärdigheten; ty de skola bliwa mättade.

7. Salige äro de barmhertige; ty dem skall ske barmhertighet.

8. Salige äro de renhertade; ty de skola se Gud.

9. Salige äro de fridsamme; ty de skola kallas Guds barn.

10. Salige äro de, som lida förföljelse för rättwisans skull; ty dem hörer himmelriket till.

11. Salige ären I, när menniskorna försmäda och förfölja eder, och säga allt ondt emot eder, ljugande, för min skull.

12. Glädjens och fröjdes eder; ty eder lön är stor i himmelen; förty de hafwa sammalunda förföljt Profeterne, som hafwa varit före eder.

1 årg.

Högm.: Matt. 5: 13—16.

S ären jordens salt. Är det så, att saltet mister sin salta, hwarmed skall man då salta? Till intet mer är det nyttigt, utan att man kastar det ut, och låter det trampas af menniskorna.

14. J ären werldens ljus; icke kan den staden döljas, som ligger på ett berg.

15. Icke tänder man heller ljuset och sätter det under en skäppa, utan på en ljusastake; att det lyser alla dem, som i huset äro.

16. Så låter edert ljus lysa för menniskorna, att de måga se edra goda gerningar och prisä eder Fader som är i himmelen.

2 ärg.

Högm.: Luc. 6: 20—26.

Och Jesus lyfte upp sina ögon öfver sina Lärjungar och sade: Salige ären J fattige; ty Guds rike hörer eder till.

21. Salige ären J, som nu hungren; ty J skolen blifwa mättade. Salige ären J, som nu gråten; ty J skolen le.

22. Salige warden J, då menniskorna hata eder, och affsilja eder, och banna eder, och bortkasta edert namn, såsom det ondt wore, för menniskones Sons skull.

23. Glädjens och fröjdens på den dagen, ty si, eder lön är mycken i himmelen; sammalunda hafwa deras fäder och gjort Profeterna.

24. Men we eder, som rike ären; ty J hafwen eder hugnad.

25. We eder, som mätte ären; ty J skolen hungra. We eder, som nu len; ty J skolen gråta och sörja.

26. We eder, då alla menniskor lofwa eder; ty sammalunda hafwa och deras fäder gjort de falske Profeterna.

Bönen, såsom den 18 Söndagen efter H. Trefaldighets-Söndag.

Kristi Pinas Historia

samt

Utdrag ur Kyrkohandboken

jemte

Böner för offentlig och enskild andakt.

Journal of the American Medical Association

1914

Published in the English Language

Volume

Number 1

Kristi Pinas Historia.

Utdrag ur alla evangelisternas skrifter.

(Nya öfversättningen.)

Första Aften.

Swad Kristus medan det stämplas efter hans lif gör och lider hos sina lärjungar i Jerusalem och på vägen till örtagården före sin blodiga dödskamp.

Då fötebrödshögtiden tillstundande, sade Jesus till sina lärjungar: I weten att två dagar härefter warder påsk, och Menniskojonen skall antwardas till att korsfästas. Då församlade sig öfwerstepresterna och de skriftlärde och folkets äldste i öfwersteprestens palats, hwilken hette Kaisas och rådslogo att de måtte gripa Jesus med list och döda honom ty de fruktade för folket. Då sade de: Icke under högtiden att ett upplopp icke må warda bland folket. Och for Satan in i Judas, som hade tillnamnet Iskariot och war en af de tolf. Han gick bort och talade med öfwerstepresterna och befälhafwarne för watten, huruledes han skulle förråda honom åt dem och sade till dem: Swad wiljen I gifwa mig för att jag skall förråda honom åt eder? Och när de det hörde bleswo de glade och kommo öfwerens samt uppwägde åt honom trettio silfwerpenningar. Och han gaf löfte och sökte efter lägligt tillfälle att förråda honom åt dem utan någon folkskoening. Men på första fötebrödsdagen, när de slagade påskalammet, gingo lärjungarne till Jesus och sade till honom: Swar will du att wi skola tillreda för dig att äta påskalammet. Då sände han två af sina lärjungar, Petrus och Johannes, och sade till dem: Gån in i staden och der skall en man möta eder, som bär en kruka watten,

följen honom in i det hus der han ingår och sägen till husbonden: Mästaren säger dig: Min tid är nära; hwar är herberget, der jag må äta påskalammet med mina lärjungar? Och han skall wisa eder en stor sal i öfra wåningen, stäld i ordning och tillredd; reden till der för oss. Och hans lärjungar gingo ut och kommo in i staden och funno såsom han hade sagt dem och tillredde påskalammet.

Men före påsthögtiden, då Jesus wistte att hans stund war inne, att han skulle gå bort ifrån denna werlden till Fadren, sedan han hade älskat de sina, som woro i werlden, älskade han dem intill änden. Och när det hade blifwit aften satte han sig till bords med de tolf apostlarna och han sade till dem: Jag har högeligen åstundat äta detta påskalam med eder, förr än jag lider, ty jag säger eder, att jag icke mer skall äta deraf, förr än det warder fullkomnad i Guds rike. Och han tog en kalk, tackade och sade: Tagen honom och skiften eder emellan; ty jag säger eder, att jag icke skall dricka af winträdets frukt intill den dagen, då jag dricker det nytt med eder i min Faders rike.

Och medan de äto (om natten då Herren Jesus förrådes) tog han ett bröd, tackade och bröt det och gaf lärjungarne och sade: Tagen, äten. Detta är min lefamen, som för eder warder utgifwen. Sammalunda tog han också kalken efter måltiden, tackade, gaf dem och sade: Dricken häraf alla. Denna kalk är det nya förbundet i mitt blod, hwilket warder utgjutet för eder och för många till syndernas förlåtelse, gören detta, så ofta I dricken, till min åminnelse. Och de drucko deraf alla.

Och då aftenmåltid wardt (fullbordad) och djefwulen redan hade ingifwit Judas Iskariot, Simons son, i hjertat, att han skulle förråda honom, och Jesus wistte, att Fadren hade gifwit allt i hans händer, och att han hade utgått från Gud och gick till Gud, stod han upp från måltiden, lade af sig öfverklädnaden och tog ett linnekläde och band om sig. Sedan slog han watten i twätbäckenet och begynte twå lärjungarnas fötter och torka dem med det linnekläde, hwarmed han war ombunden. Då kom han till Simon Petrus och denne sade till honom: Herre, skulle du twå mina fötter? Jesus swarade och sade till honom: Hwad jag gör, wet du icke nu, men framdeles skall du få weta det. Petrus sade till honom: Aldrig någon-

sin skall du två mina fötter. Jesus svarade honom: Om jag icke twär dig, så har du ingen del med mig. Simon Petrus sade till honom: Herre, icke blott mina fötter, utan äfwen mina händer och mitt hufvud! Jesus sade till honom: Den som har badat behöfwer icke mer än två fötterna, utan han är hel och hållen ren; och I ären rene, dock icke alla; ty han wiste, hwem som skulle förråda honom; derföre sade han: I ären icke alla rene.

Sedan han nu hade twagit deras fötter och tagit på sig sin öfverklädnad och åter satt sig, sade han till dem: Förstån I hwad jag har gjort eder? I fallen mig mästare och Herre, och I sägen rätt; ty jag är det. Har nu jag, Herren och Mästaren, twagit edra fötter, så bören ock I två hwarandras fötter. Ty jag har gifwit eder ett föredöme, på det att ock I skolen göra såsom jag har gjort eder. Sannerligen, sannerligen säger jag eder: En tjenare är icke för mer än hans herre, icke heller ett sändebud för mer än den som har sändt det. Om I weten detta, saliga ären I, om I gören det. Icke talar jag om eder alla: jag wet hwilka jag har utkorat; men på det att skriften må fullbordas: "Den som åt brödet med mig, han lyfte mot mig sin häl". Redan nu säger jag eder det, förr än det sker, på det att, när det har skett, I skolen tro att det är jag. Sannerligen, sannerligen säger jag eder: Den som mottager en som jag sänder, han mottager mig, men den som mottager mig, han mottager den, som har sändt mig. När Jesus hade sagt detta wardt han bedröfwad i sin ande och betngade och sade: Sannerligen, sannerligen säger jag eder: En af eder skall förråda mig.

Men lärjungarne beghnte bedröfwas och sågo på hwarandra, twessamme om hwilken han talade och de beghnte fråga fins emellan, hwilken af dem wäl den wore, som skulle göra detta, och de sade till honom den ene efter den andre: Icke är det wäl jag? Men han svarade och sade: En af de tolf. Den, som doppar med mig i fatet skall förråda mig. Menniskosonen går bort, såsom det är skrifwet om honom; men we den menniskan, genom hwilken Menniskosonen warder förrådd! Det wore godt för den menniskan, att hon icke wore född. Och Judas, som förrådde honom, svarade och sade: Rabbi, icke är

det wäl jag? Då sade han till honom: Du sade det. Men det war en af hans lärjungar som satt till bords inwid Jesu bröst, och hwilken Jesus älskade; till honom winkade då Simon Petrus, att han skulle fråga, hwem den kunde wara, om hwilken han talade. Då lutade sig denne intill Jesu bröst och sade till honom: hwilken är det? Jesus swarade: Den är det, åt hwilken jag räcker det indoppade brödstycket. Och när han hade indoppat brödstycket gaf han det åt Judas Iskariot, Simons son. Och efter det brödstycket for satan in i honom. Då sade Jesus till honom: Hwad du gör, gör snart. Men ingen af dem, som wid bordet sutto förstod hwarför han sade detta till honom, ty några menade att Jesus emedan Judas hade pungen, sade till honom: köp hwad wi behöfwa till högtiden, eller att han skulle gifwa något till de fattiga. När han nu hade tagit brödstycket, gick han strax ut; och det war natt. Och när han hade gått ut sade Jesus: Nu är Menniskosonen förhärliagd och Gud är förhärliagd i honom. Är nu Gud förhärliagd i honom, så skall ock Gud förhärliiga honom i sig sjelf och skall snart förhärliiga honom.

Och när de hade sjungit lofsången gick Jesus med sina lärjungar öfwer bäcken Kidron ut till oljeberget. Då wardt en twist mellan dem, hwem af dem skulle anses wara störst. Då sade Jesus till dem: Folkens konungar herska öfwer dem, och de som hafwa magt öfwer dem kallas nådige herrar, men I icke så; utan den som är störst ibland eder ware såsom den yngste, och den förnämste ware såsom den som tjänar. Ty hwilkendera är större, den som sitter till bords, eller den som tjänar? Wänne icke den, som sitter till bords? Men jag är midt ibland eder såsom den som tjänar; men I ären de som hafwa förblifwit hos mig i mina frestelser. Och jag öfwerläter ett rike åt eder såsom min Fader har öfwerlätit det åt mig, på det att I mån äta och dricka wid mitt bord i mitt rike och sitta på troner och döma Israels tolf slägter. Och Jesus sade till dem: I denna natt skolen I alla taga anstöt af mig, ty det är skrifwet; "Sag skall slå herden, och fåren skola wara förstingrade." Men sedan jag har uppstått, skall jag gå före eder till Galileen. Och Herren sade: Simon, Simon, se, satan har begärt eder för att sälla eder såsom hwete; men jag

har bedt för dig, att din tro icke må warda om intet. Och när du en gång har blifwit omvänd, så styrk dina bröder. Då sade Petrus till honom: Om än alla taga anstöt, skall jag det icke. Och Jesus sade till honom: Sannerligen säger jag dig: I dag, i denna natt, förr än hanen har två gånger galit, skall du tre gånger förneka mig. Då sade han än kraftigare: Om jag än måste dö med dig, skall jag dock icke förneka dig. Sammalunda sade de ock alla. Och Jesus sade till dem: När jag utsände eder utan penningpung och rensel och skor, icke har wäl eder något fattats? Och de swarade: Intet. Då sade han till dem. Men nu, den som har penningpung, han tage honom med sig, sammalunda ock rensel; och den som icke har, han sälje sin mantel och köpe sig ett swärd; ty jag säger eder, att på mig måste ännu fullbordas det som är skrifwet: "Och bland ogerningsmän war han räknad." Ty det som rör mig når nu sitt slut. Då sade de: Herre, se här äro två swärd. Och han sade till dem: Det är nog.

Andra Aften.

Swad Kristus gör och lider hos sin himmelske Fader i örtagården innan han gripes.

Då kom Jesus med dem till en landtgård, som kallas Getsemane; der war en örtagård, i hwilken han gick in och hans lärjungar. Men äfwen Judas, som förrådde honom, kände detta ställe, ty Jesus hade ofta der kommit tillsammans med sina lärjungar. Och Jesus sade till lärjungarne: Sitten här, medan jag går dit bort och beder. Och han tog Petrus samt Jakob och Johannes, Sebedei två söner, med sig och begynte förfäras, bedröfwad och ängslas. Då sade han till dem: Min själ är djupt bedröfwad intill döden: blifwen här och waken med mig och bedjen, att I icke mån komma i frestelse. Och han skilde sig från dem wid påß ett stenkast, föll ned på sitt ansigte och bad, att, om möjligt wore, denna stunden måtte gå från honom. Och han sade Abba, Fader! Allt är möjligt för dig; om det är möjligt gånge denne kalk ifrån mig. Dock icke såsom jag will, utan såsom du. Och han gick till lärjungarne och fann dem sofwande och sade till Petrus:

Förmädden J så icke waka en enda timme med mig? Waken och bedjen, ätt J icke mån komma i frestelse. Anden är willig, men köttet är swagt.

Åter gick han bort för andra gången och bad, sägande: Min Fader, om denna kalk icke kan gå från mig, med mindre jag dricker honom, så ske din wilja. Så kom han och fann dem åter sofwande, ty deras ögon woro tunga, och de wiste icke hwad de skulle swara honom. Och han lät dem wara och gick åter bort och bad för tredje gången, sägande: Fader, o att du wille taga denna kalk ifrån mig! Ske dock icke min wilja, utan din! Och honom syntes en ängel från himmelen, som styrkte honom. Och han kom i mycket stor ångest och bad ännu ifrigare: och hans swett wardt såsom blodsdroppar, som föllo ned på jorden; och då han stod upp från bönen och kom till sina lärjungar fann han dem insomnade af bedröfwelse och sade till dem: Sofwen nu och hwilen eder. Det är nog. Stunden har kommit. Se, Menniskosonen skall antwardas i syndares händer. Stån upp, låtom oss gå; se den är nära, som förråder mig.

Tredje Aftnen.

Hwad Kristus gör och lider hos de andliga fäderna, Hannas och Kaifas samt står till rätta inför rådet.

Och medan han ännu talade, se, då kom Judas, en af de tolf, och med honom en stor folkstara, med swärd och stafwar, lampor och bloß, från öfwerstepresterna, fariseerna, de skriftlärdade och de äldste. Men den, som förrådde honom, hade gifwit dem ett tecken, sägande: Den som jag kysser, han är det; gripen honom och bortfören honom säkert. Då nu Jesus wiste allt hwad som skulle wedersaras honom, gick han ut och sade till dem: Hwem söken J? De swarade: Jesus från Nasaret. Jesus sade till dem! Det är jag. Och äfwen Judas, som förrådde honom, stod ibland dem. När han nu sade till dem: det är jag, drogo de sig tillbaka och föllo till marken. Då frågade han dem åter: Hwem söken J? De swarade honom: Jesus från Nasaret. Jesus swarade: Jag sade eder att det är jag. Söken J nu mig, så låten dessa gå; på det

att det ord skulle fullbordas, som han hade sagt: Af dem du har gifwit mig förlorade jag ingen.

Då gick Judas fram till Jesus och sade: Hell dig, Rabbi. och kysste honom ifrigt. Och Jesus sade till honom: Min vän, för hwad är du här? Judas, förräder du Menniskojen med en kyss? Då gingo de fram och buro händer på Jesus och grepo honom. När nu de som woro omkring honom sågo hwad som war på färde, sade de till honom: Herre, skola wi slå till med swärd? Simon Petrus, som hade ett swärd, drog då ut det och slog öfwersteprestens tjenare och afhöggh hans högra öra. Och tjenarens namn war Malkus. Då swarade Jesus och sade: Låten det blifwa wid detta, och sade till Petrus: Stick ditt swärd tillbaka i deß rum; ty alla de som taga till swärd skola förgås med swärd. Eller menar du, att jag nu icke kunde bedja min Fader, och han skulle sända till min hjelp mer än tolf legioner änglar? Den kalk, som min Fader har gifwit mig, skall jag icke dricka den? Huru bleswe då skrifterna fullbordade, att så måste ske? Och han tog på tjenarens öra och helade honom.

Och Jesus sade till öfwerstepresterna och till befälhafwaren öfwer tempelwakten och till de äldste och till folket, som hade kommit till honom: Såsom mot en röfware hafwen I gått ut med swärd och stafwar för att fästtaga mig. Ehuru jag hwar dag war med eder i templet, uträcken I icke edra händer mot mig, men detta är eder stund och mörkrets magt. Då öfwergåfwo alla lärjungarne honom och flydde.

Men frigsiskan och befälhafwaren och Judarnes tjenare grepo Jesus, bundo honom och förde honom bort, först till Hannas, ty han war swärfar till Kaisas, som war öfwersteprest det året. Och Kaisas war den som hade gifwit Judarne det rådet, att det war nyttigt, att en menniska dog för folket. Och med Jesus följde en ung man, som hade ett linnekläde fastadt öfwer sin nakna kropp och honom grepo de unge männen. Men han lemnade linneklädet qwar och flydde naken från dem.

Men de som hade gripit Jesus förde honom bort till öfwerstepresten Kaisas, hos hwilken de skriftlärde och äldste

woro församlade. Och Simon Petrus och en annan lärjunge följde Jesus. Men denne lärjunge war bekant med öfwerstepresten och gick med Jesus in i öfwersteprestens palats. Och Petrus stod utanför wid porten. Då gick den andre lärjungen, som war bekant med öfwerstepresten ut och talade med portwakterstän och förde Petrus in. Och en tjenstegwinna, som fick se honom sitta wid elden, fäste ögonen på honom och sade: Du war ock med Jesus, Galileern. Men han nekade inför alla och sade: Qwinna, jag känner honom icke och jag wet icke hwad du säger. Och han gick ut på yttre gården och hanen gol.

Då frågade öfwerstepresten Jesus om hans lärjungar och om hans lära. Jesus svarade honom: Jag har öppet talat för werlden, jag har alltid lärt i synagogan och i templet, der alla Judar komma tillsammans, och hemligen har jag intet talat. Hwarföre spörjer du mig? Spörj dem, som hafwa hört hwad jag har talat till dem. Se, dessa weta hwad jag har sagt. När han hade sagt detta, gaf en af tjänarne, som stod bredwid, Jesus en kinnpust och sade: Skall du så swara öfwerstepresten? Jesus svarade honom: Har jag talat orätt, så wisa att det är orätt, men har jag talat rätt, hwarföre slår du mig? Och Hannas sände honom bunden till öfwerstepresten Kaifas.

Men Simon Petrus stod och wärmde sig med drängarne och tjänarne, som hade gjort upp en koleld midt på gården, emedan det war kallt. Då såg honom en annan qwinna och sade till dem, som woro der: Denne war ock med Jesus, Nasareen. Då sade de till honom: Icke är wäl äfwen du en af hans lärjungar? Han nekade och swor och sade: Jag är det icke. Och wid pass en timme derefter försäkrade en annan och sade: För wisso är du en af dem, ty du är ock en Galileer och äfwen ditt uttal röjer dig. Sade ock en af öfwersteprestens tjenare, en frände till den, på hwilken Petrus hade afhuggit örat: Säg jag dig icke med honom i örtagården. Då beghnte han förbanna sig och swärja: Jag känner icke denna menniska, om hwilken I talen talen. Och strax, medan han ännu talade, gol hanen. Och Herren wände sig om och såg på Petrus. Och då kom Petrus ihåg Herrens

ord, huru han hade sagt till honom: Förr än hanen har galit två gånger, skall du tre gånger förneka mig. Och Petrus gick ut och grät bitterligen.

Men öfwerstepresterna och de äldste och hela rådet sökte falskt vittnesbörd mot Jesus för att kunna låta döda honom; men de funno intet, ty ehuru många vittnade falskt mot honom, woro vittnesbörden icke samstämmiga. Slutligen framträdde två falska vittnen och sade: Wi hafwa hört honom säga: Jag skall bryta ned detta tempel, som är gjort med händer, och på tre dagar bygga upp ett annat, som icke är gjort med händer. Men icke ens så blef deras vittnesbörd samstämmigt.

Då stod öfwerstepresten upp ibland dem och frågade Jesus sägande: Swarar du intet till det som dessa vittna mot dig. Men han teg och svarade intet. Åter frågade öfwerstepresten honom och sade till honom: Är du Kristus, den wälsignades Son? Jag beswår dig wid den lefwande Gudens, att du säger oss, om du är Kristus, Guds Son. Jesus sade till honom: Du sade det, jag är det; dock säger jag eder: Härefter skolen I få se Menniskosonen sitta på kraftens högra sida och komma på himmelens skyar. Då ref öfwerstepresten sönder sina kläder och sade: Han har hädat. Hvad behöfwa wi mera några vittnen? Se, I hafwen nu hört hans hädelse. Hvad synes eder? Men de svarade och sade. Han är skyldig till döden. Och de män, som fasthöllo Jesus, begabbade honom, spottade honom i ansigtet och slogo honom med knytnäswarne och somliga bundo för hans ögon och slogo hans ansigte och frågade honom, sägande: Profetera för oss, Kristus, hwem det war, som slog dig. Och många andra händelser sade de mot honom.

Och när det hade blifwit dag församlade sig alla öfwerstepresterna med de skriftlärde och folkets äldste och hela det stora rådet mot Jesus att de måtte döda honom och de förde honom upp inför sitt råd och sade: Är du Kristus, så säg oss det. Och han sade till dem: Om jag säger eder det, så tron I det icke, och äfwen om jag frågar, så swaren I mig icke, ej heller gifwen I mig lös. Men härefter skall Menniskosonen sitta på Guds krafts högra sida. Då sade de alla: Så är du då Guds Son? Och han sade till dem: I sägen det, ty jag är så.

Och de sade: Hvad mittnesbörd behöfwa wi nu mera? Ty wi hafwa sjelfwa hört det af hans mun.

Fjerde Aften.

Hwad Kristus gör och lider hos de werldsliga domarne Pilatus och Herodes och står till rätta på rådhuset.

Och hela hopen af dem stod upp och bortförde Jesus bunden och antwardade honom åt landshöfdingen Pontius Pilatus. När då Judas, som förrådde honom, såg att han war dömd, ångrade han sig och bar igen de trettio silfwerpenningarne till öfwerstepresterne och de äldste och sade: Jag har syndat, då jag förrådde oskyldigt blod. Då sade de: Hvad kommer det of wid? Du må se dig om. Och han kastade silfwerpenningarne i templet och begaf sig derifrån och gick bort och hängde sig. Men öfwerstepresterne togo silfwerpenningarne och sade: Det är icke lofligt att kasta dem i offerkistan, ty det är blodswärde. Och när de hade hållit råd, köpte de för dem krukofakarens åker till begravningsplats för främlingarna. Derföre har den återn blifwit kallad blodsåker intill denna dag. Då wardt fullbordadt det som war sagdt genom profeten Jeremias som sade: "Och de togo de trettio silfwerpenningarna, wärdet för den wärderade, hwilken de hade wärderat å Israels barns wägnar; och de gafswo dem för krukofakarens åker, såsom Herren hade befalt mig."

När Judarne kommo med Jesus till landshöfdingens palats, gingo de sjelfwa icke in i palatset för att icke blifwa orenade, utan kunna hålla påskmåltid. Då gick Pilatus ut till dem och sade: Hvad klagomål fören I mot denne man? De swarade och sade till honom: Wore denne icke en illgerningsman så hade wi icke antwardat honom åt dig. Då sade Pilatus till dem: Tagen I honom och dömen honom efter eder lag. Då sade Judarne till honom: Of är icke lofligt att döda någon, på det att Jesu ord skulle fullbordas, hwilka han hade sagt, då han gaf tillkänna, hurudan död han skulle dö. Och de begynte anklaga honom, sägande: Denne hafwa wi funnit förwända folket och förbjuda att gifwa kejsaren skatt och säga sig sjelf wara Kristus, en konung. Pilatus gick då åter

in i palatset och tillkallade Jesus och sade till honom: Är du Judarnes konung? Jesus svarade honom: Säger du detta af dig sjelf eller hafwa andra sagt dig det om mig? Pilatus svarade: Icke är wäl jag en Jude? Ditt folk och öfwerste-presterna hafwa antwardat dig åt mig; hwad har du gjort? Jesus svarade: Mitt rike är icke af denna werlden. Om mitt rike wore af denna werlden, så skulle ju mina tjenare kämpa dertill, att jag icke blefwe antwardad åt Judarne; men nu är mitt rike icke härifrån. Då sade Pilatus till honom: Så är du då en konung? Jesus svarade: Du säger det; dertill är jag född, och dertill har jag kommit i werlden, att jag skall vittna för sanningen. Svar och en som är af sanningen han hör min röst. Pilatus sade till honom: Hwad är sanning?

Och när han hade sagt detta, gick han åter ut till Judarne och sade till dem: Jag finner intet brott hos honom. Och de öfwerstepresterna och de äldste framstälde många anklagelser mot Jesus, men han svarade intet. Då sade Pilatus till honom: Hör du icke huru mycket de vittna mot dig? Och han svarade honom icke på ett enda ord, så att landshöfdingen förundrade sig storligen. Men de blefwo ifrigare och sade: Han uppviglar folket, lärande i hela Judiska landet, från Galileen och ända hit.

Och när Pilatus hörde nämnas Galileen, frågade han, om mannen war en Galileer. Och då han förnam att han war från det land, som lhydde under Herodes, sände han honom till Herodes, som också sjelf war i Jerujalem under desja dagar. Men när Herodes fick se Jesus, wardt han ganska glad, ty han hade länge welat se honom, emedan han hade hört mycket om honom och hoppades få se något tecken göras af honom. Och han frågade honom om många stycken, men han svarade honom intet. Men öfwerstepresterna och de skriftlärde stodo och anklagade honom häftigt; och Herodes med sitt krigsfolk föraktade och bespottade honom och klädde honom i en lyfande klädnad och sände honom tillbaka till Pilatus. Och Pilatus och Herodes blefwo wänner med hwarandra på den dagen, ty mellan dem hade tillförne warit owänskap.

Och Pilatus kallade tillhopa öfwerstepresterna och råds-herrarne och folket och sade till dem: J hafwen fört till mig denne man, såsom den der förwänder folket, och se, jag har förhört honom i eder närvaro och icke funnit hos denne man något af de brott, för hwilka J anklagen honom; men ej heller Herodes, ty jag sände eder till honom och se, intet som förtjenar döden är gjordt af honom, derföre will jag tukta honom och gifwa honom lös.

Men wid högtiden plägade landshöfdingen gifwa åt folket en fånge lös, hwilken de wille. Och der war en beröfstad fånge, en röfware, som hette Barrabas, som war fängslad tillika med sina medbrottsliga i ett upplopp, hwilka under upploppet hade begått dråp. Då ropade folket och begynte begära, att han wille göra såsom han alltid plägade göra åt dem. Pilatus swarade dem och sade: Det är en sed hos eder, att jag wid påsten gifwer eder en fånge lös. Hwilkens wiljen J, att jag skall gifwa eder lös, Barrabas, eller Jesus, som kallas Kristus? Ty han wiste att öfwerstepresterna af afund hade utlemnat honom. Men öfwerstepresterna och de äldste öfwer-talade folket, att de skulle begära Barrabas och förgöra Jesus. Då ropade hela hopen och sade: Rök denne ur wägen, och gif oss Barrabas lös. Åter talade Pilatus till dem och wille gifwa Jesus lös, och sade till dem: Hwad wiljen J då, att jag skall göra med den, som J kallen Judarnes konung? Då ropade alla emot och sade: Korsfäst, korsfäst honom? Då sade han till dem för tredje gången: Hwad ondt har han då gjort? Jag har icke funnit något hos honom, som förtjenar döden. Derföre will jag tukta honom och gifwa honom lös. Men de lågo åt med höga rop och begärde, att han skulle korsfästas, och deras och öfwerstepresternas rop blef allt starkare.

Så tog då Pilatus Jesus och lät gifwa honom, och landshöfdingens frigsmän togo Jesus till sig in i palatset och samlade hela skaran omkring honom och aflädde honom och klädde på honom en röd mantel och flätade en krona af törnen, hwilken de satte på hans hufwud, och gafswo honom ett rör i hans högra hand och föllo på knä framför honom och sade: Hell dig, Judarnes konung! Och de spottade på honom och togo röret och slog hans hufwud.

Och Pilatus gick åter ut och sade till dem: Se, jag för honom ut till eder, att I mån förstå, att jag icke finner något brott hos honom. Då gick Jesus ut, bärande törnekronan och den purpurfärgade manteln; och han sade till dem: Se, menniskan! När nu öfverstepresterna och tjänarne sågo honom, ropade de och sade: Korsfäst, korsfäst! Pilatus sade till dem: Tagen I honom och korsfästen honom, ty jag finner icke något brott hos honom. Judarne swarade honom: Wi hafwa en lag och efter vår lag måste han dö, ty han har gjort sig sjelf till Guds Son.

När nu Pilatus hörde detta tal fruktade han ännu mer och gick åter in i palatset och sade till Jesus: Swarifran är du? Men Jesus gaf honom intet swar. Då sade Pilatus till honom: Talar du icke till mig? Wet du icke att jag har magt att gifwa dig lös och att jag har magt att korsfästa dig? Jesus swarade: Du hade ingen magt öfwer mig, om det ej wore dig gifwet öfwanefter. Derföre har den större synd, som har anwardat mig åt dig. Derefter sökte Pilatus gifwa honom lös, men Judarne ropade och sade: Gifwer du denne lös, så är du icke kejsarens vän. Swar och en som gör sig till konung han sätter sig upp mot kejsaren.

Då Pilatus hörde detta tal, förde han ut Jesus och satte sig på domstolen på en plats, som kallas Litostroton, på ebreiska Gabbata*). Och det war påskens tillredelsedag, och det war wid sjetten timmen. Men medan han satt på domaresätet, sände hans hustru till honom och sade: Befatta dig icke med denne rättfärdige man, ty jag har i dag i drömmen lidit mycket för hans skull.

Då sade han till Judarne: Se, eder konung! Men de ropade: Bort, bort med honom, korsfäst honom! Pilatus sade till dem: Skall jag korsfästa eder konung? Öfverstepresterna swarade: Wi hafwa ingen annan konung än kejsaren. När nu Pilatus såg, att han icke kunde uträtta något utan att sorlet ökades, wille han göra folket till wiljes och dömde, att det skulle ske såsom de begärde. Och han tog watten och twådde sina händer i folkets åsyn och sade: Öfnldig är jag i denne rättfär-

*) En med stengolf belagd upphöjning utanför stathållarens palats, på hwilken domarestolen war uppställd.

dige mans blod. I mån se eder om. Och allt folket svarade och sade: Hans blod komme öfwer oss och våra barn. Då gaf han dem Barrabas lös, men Jesus öfwerlemnade han åt deras wilja till att korsfästas.

Femte Akten.

Hwad Kristus gör och lider, då domen verkställles å Golgata och hwad som sker i hans dödsstund.

Men frigsmännen togo Jesus och afläddde honom purpurmanteln och klädde honom i hans egna kläder, samt förde honom bort till att korsfästas; och han bar sitt kors. Och när de gingo ut funno de en man från Cyrene, som hette Simon, Alexanders och Rufi fader, hwilken kom från landet och gick förbi, honom togo de och twingade honom att bära hans kors och lade korset på honom, att han skulle bära det efter Jesus.

Men honom följde en stor hop folk och qvinnor, som jemrade sig och gråto öfwer honom. Och Jesus wände sig om till dem och sade: I Jerusalems döttrar, gråten icke öfwer mig, utan gråten öfwer eder sjelfwa och öfwer edra barn; ty se dagar skola komma, då de skola säga: Saliga äro de ofruktsamma och de qwedar, som icke hafwa födt, och de spenar, som icke hafwa gifwit di. Då skola de beghinna säga till bergen: fallen öfwer oss, och till fullarne: skylar oss. Ty om de göra detta med det friska trädet, hwad skall då ske med det torra.

Och äfwen två andra, som woro ogerningsmän, utfördes med honom till att aflifwas. Och de förde honom till det ställe, som kallas hufwudskalleplatsen, på ebreiska Golgata. Och de gafwo honom att dricka myrrablandadt win eller ättika blandad med galla, men när han hade smakat derpå wille han icke dricka.

Och de korsfäste honom å Golgata och med honom de två ogerningsmän, en på hwardera sidan och Jesus i midten. Och så blef skriften fullbordad, som säger: "Och ibland ogerningsmän wardt han räknad". Och det war den tredje timmen, då de korsfäste honom. Och Jesus sade: Fader förlåt dem, ty de weta icke hwad de göra. Men Pilatus skref en öfverskrift och satte den på korset; och det war skrifwet: Jesus från Nasaret,

Judarnes konung. Denna öfwerstrift läste många af Judarne, ty det ställe der Jesus war korsfäst, låg nära staden, och det war skrifwet på ebreiska och grekiska och latin. Då sade Judarnes öfwersteprester till Pilatus: Skrif icke Judarnes konung, utan att denne har sagt: Jag är judarnes konung. Pilatus svarade: Hvad jag har skrifwit det har jag skrifwit.

Då nu frigsmännen hade korsfäst Jesus, togo de hans kläder och gjorde fyra delar, en del åt hwarje frigsmän, och lifflädnaden med. Men lifflädnaden war icke sömmad, utan väfd, uppifrån och allt igenom. Derföre sade de sins emellan: Låtom oss icke skära sönder denna, utan kasta lott om honom, hwem han skall tillhöra; på det att skriften skulle fullbordas som säger: "De hafwa skiftat mina kläder mellan sig och kastat lott om min klädnad". Och detta gjorde nu frigsmännen. Men wid Jesu kors stodo hans moder och hans moders syster Maria, Klopas hustru, och Maria Magdalena. När nu Jesus fick se sin moder och bredwid henne den lärjunge, som han älskade, sade han till sin moder: Qwinna, se din son! Sedan sade han till lärjungen: Se din moder! Och från den stunden tog lärjungen henne hem till sig.

Och folket stod och såg på. Och de som gingo förbi hädade honom, riste sina hufvud och sade: Är du, som bryter ned templet och bygger upp det på tre dagar. Hjelp dig sjelf! Är du Guds Son så stig ned af korset! Sammaledes begabbade honom och öfwerstepresterna med de äldste och sade: Andra har han hulpt; sig sjelf kan han icke hjälpa. Är han Israels konung, så stige han nu ned från korset och wi skola tro honom. Han har förtröstat på Gud; han frälse honom nu, om han har lust till honom, ty han har sagt: Jag är Guds Son. Och äfwen frigsmännen begabbade honom och gingo fram och räckte honom ättika och sade: Är du Judarnes konung, så hjelp dig sjelf.

Och en af de ogerningsmän, som woro upphängde, hädade honom och sade: Är du Kristus, så hjelp dig sjelf och oss. Då svarade den andre, näpste honom och sade: Fruktar du icke ens Gud, då du är under samma dom. Och oss sker rätt, ty wi lida det våra gerningar äro värda, men denne har intet ondt gjort. Och han sade till Jesus: Herre, kom ihåg mig, då du

kommer i ditt rike. Och Jesus sade till honom: Sannerligen säger jag dig; I dag skall du wara med mig i paradiset.

Och wid sjette timmen wardt mörker öfwer hela landet ända till nionde timmen och solen miste sitt sken. Och i nionde timmen ropade Jesus med hög röst och sade; Eli, Eli, lama sabaktani? hwilket bethder; Min Gud, min Gud, hwarföre har du öfvergifwit mig? Och några af dem som stodo der bredwid och hörde detta sade; Se, han åkallar Elias. Deres-ter, emedan Jesus wiste, att allt redan war fullkomnad, sade han, på det att skriften skulle fullbordas: Jag törstar. Och der stod ett käril fullt af ättika. Och strax lopp en af dem och fyllde en swamp med ättika och satte den på en isopstängel och förde den till hans mun. Men de andra sade: Håll, låtom oss se, om Elias kommer för att taga honom ned. Då nu Jesus hade tagit ättikan sade han: Det är fullkomnad, och ropade med hög röst och sade: Fader! i dina händer befaller jag min ande! Och då han hade sagt detta böjde han ned hufvudet och gaf upp andan.

Och se, förlåten i templet remnade i två stycken, från öfwan och ända ned, och jorden skalf och hällebergen remnade; och grafwarne öppnades och många de affomnade heligas kroppar stodo upp och de gingo ut ur sina grafwar efter hans uppståndelse och ingingo i den heliga staden och uppenbarades för många.

Men när höfwtzmannen, som stod der midt emot honom, och de som med honom höllo waft om Jesus sågo att han med ett sådant rop gaf upp andan och sågo jordbäfsningen och de ting som skeddde, blefwo de högeligen försträckte, prisade Gud och sade: Förwisso war denne en rättfärdig man och Guds son. Och allt folket, som hade sammankommit till att se derpå, då de sågo hwad som hade skett, slogo de sig för sina bröst och wände tillbaka.

Men alla hans wänner och de qwinnor, som hade följt med honom från Galileen, stodo långt ifrån och sågo detta. Och bland dessa woro Maria Magdalena och Maria, Jakob den lilles och Joses' moder och Salome, Sebedei söners moder, hwilka, medan han war i Galileen hade följt och tjenat honom,

och många andra qvinnor, som med honom hade gått upp till Jerusaleml.

På det att nu kropparne icke skulle blifwa qwar på korset öfver sabbaten, emedan det war tillredelsedag, och den sabbatsdagen war stor, bådo Judarne Pilatus, att deras ben måtte sönderslås och kropparne borttagas. Då kommo frigsmännen och sönderslogo benen både på den förste och på den andre, som war korsfäst med honom. Men när de kommo till Jesus och sågo honom redan wara död, slogo de icke sönder hans ben, men en af frigsmännen stack upp hans sida med ett spjut och strax gick der ut blod och watten.

Och den som har sett detta har wittnat derom, och hans wittnesbörd är sant, på det att ock J och skolen tro. Ty detta skedde på det att skriften skulle fullbordas: "Intet ben skall sönderslås på honom". Och åter säger en annan skrift: "De skola se upp till den som de hafwa stungit.

Sjette Aften.

Huru Kristus warder begrafwen af Josef och Nikodemus i en örtagård och hwad derwid tilldrager sig.

Nedan om aftenen, emedan det war tillredelsedag, det är dagen före sabbaten gick Josef, som war från en judisk stad, Arimatea, en rik man och ansedd rådsherre, god och rättfärdig, hwilken icke hade samtyckt till deras råd och gerning, ty han wäntade, äfwen han, efter Guds rike och war en Jesu lärjunge, fastän i hemlighet af fruktan för Judarne — dristeligen in till Pilatus och begärde Jesu kropp. Men Pilatus undrade om han redan war död, och kallade till sig höfswitzmannen och frågade honom om han länge sedan dött. Och då han hade fått weta det af höfswitzmannen, skänkte han Jesu kropp åt Josef; och denne köpte en linneduk. Äfwen Nikodemus, som första gången hade kommit till Jesus om natten, kom och bar en blandning af myrra och aloe, wid påß ett hundra skålpund. Så togo de nu Jesu kropp och swepte honom i linnebindlar med de wälluktande kryddorna såsom Judarne hafwa för sed att tillreda till begrafning. Men i den trakt der han war korsfäst

var en örtagård, och i örtagården en ny graf, hwilken Josef hade uthuggit i hälleberget och i hwilken ännu ingen hade blifwit lagd. Der lade de då Jesus, för Gudarnes tillredelsedags skull, emedan grafwen war nära. Och de wältrade en stor sten för dörren till grafwen och gingo derifrån. Och de qwinnor, som hade kommit med honom från Galileen: Maria Magdalena och Maria Josefs moder sittande midt emot grafwen, besågo grafwen och huru hans kropp lades. Och de gingo tillbaka och tillredde wälluktande kryddor och smörjelser; men om sabbaten woro de stilla, efter budordet.

Dagen efter tillredelsedagen kommo öfwerstepresterna och fariseerna tillsamman till Pilatus och sade: Herre, wi hafwa erinrat oss, att denne förförare sade, när han ännu lefde: Efter tre dagar skall jag uppstå. Bjud fördensfull, att grafwen bewakas intill den tredje dagen, att icke tilläfwenthyrs lärjungarne komma och stjåla honom bort och säga till folket: Han är uppstånden från de döda; och så blifwer den sista willan wärre än den första. Då sade Pilatus till dem: Der hafwen I wakt; gån och bewaken bäst I kunnen. Och de gingo bort och bewakade grafwen med wakten, sedan de hade förseglat stenen.

(Copyrighted.)

Utdrag ur Ahrko-Handboken.

I. Om den allmänna gudstjänsten.

A. Högmässo gudstjänsten,

när Herrens nattvard icke hålles.

Gudstjänsten börjas med en lämplig psalm eller vers, hvarunder prästen träder framför altaret. Efter sångens slut vänder han sig till församlingen och säger:

Helig, Helig, Helig är Herren Sebaot! Hela jorden är full af hans härlighet.

Herren är i sitt heliga tempel, hans tron är i himmelen; Han är och nära dem, som hafwa en ödmjuk och förkrossad ande. Han hör de botfärdigas suckar och vänder sig till deras bön. Våtom och därför trösteligen gå fram till hans nådetron och bekänna vår synd och skuld, så sägande:

(Prästen tillika med församlingen knäböjer och beder)

Jag fattig, syndig människa, som med synd född, jämväl sedan i alla mina lifsdagar på mångfaldigt sätt har brutit emot Dig, bekänner af allt hjärta inför Dig, helige och rättfärdige Gud, kärleksrike Fader, att jag icke har älskat Dig öfver allting, icke min nästa såsom mig själf. Emot Dig och dina heliga bud har jag syndat med tankar, ord och gärningar och wet mig fördensfull vara värd en ewig fördömmelse, om Du skulle så döma mig, som din rättvisa kräver och mina synder hafwa förtjänt. Men nu har Du, käre himmelske Fader, utlofwat att med mildhet och nåd omfatta alla botfärdiga syndare, som omvända sig till Dig och med en lefwande tro fly

en faderliga barmhärtighet och Frälsarens, Jesu Kristi, förtjänst. Med dem vill Du öfwerse, ehwad de hafwa brutit emot Dig, och aldrig mer tillräkna dem deras synder. Däruppå förlitar jag mig, arme syndare, och beder Dig trösteligen, att Du efter samma ditt löfte wärdes wara mig miskundsam och nådig samt förlåta mig alla mina synder, ditt heliga namn till pris och ära.

Den allsmåttige, ewige Gud förlåte oss alla våra synder efter sin stora, outgrundliga barmhärtighet för Frälsarens, Jesu Kristi, skull samt gifwe oss nåd att bättra vårt lefwerne och så med honom ett ewigt lif. Amen.

Prästen och församlingen uppstå och sjunga:

Herre, förbarma Dig öfwer oss!

Kriste, förbarma Dig öfwer oss!

Herre, förbarma Dig öfwer oss!

Prästen, fortfarande wänd till församlingen, sjunger eller läser:

Vra ware Gud i höjden och frid på jorden, till människorna ett godt behag!

Församlingen sjunger: Allen a Gud i himmelrik — under fastlags-tiden: Guds rena Lam —, eller också:

Wi prisa Dig; wi tillbedja Dig; wi tacka Dig för dina under, Herre Gud, himmelske Konung, Gud Fader allsmåttig! Herre, den allrahögstes enfödde Son, Jesus Kristus! Helige Ande, nådens, fanningens och fridens Ande! Amen, Amen, Amen.

Prästen sjunger:

Herren ware med eder!

Församlingen:

Med dig ware också Herren!

Prästen:

Låtom oss bedja!

Prästen wänder sig mot altaret och beder på sönd- och högtidsdagar den därtill hörande kollektbönen, eller wid särstilda tillfällen någon af de följande:

Herre Gud, himmelske Fader, Du, som icke har lust till syndares böd, utan vill, att de omvända sig och lefwa: wi bedja Dig, att

Du värdes i nåd afvända från oss våra synders förtjanta straff, för Jesu Kristi, vår Herres, skull.

Församlingen sjunger:

Amen.

Eller:

Vi bedja Dig, allsmäktige Gud, himmelske Fader, att Du förläsnar oss en sann tro, ett fast hopp till Din barmhärtighet och en rättfärdig kärlek till vår nästa, genom Jesus Kristus, vår Herre.

Församlingen sjunger:

Amen.

Reformationensbön.

Herre Gud, himmelske Fader, som genom ditt evangelium har förläsnat oss frälsningens kunskap till våra synders förlåtelse: vi bedja Dig, bewara oss, att vi icke förakta ditt ord, utan af hjärtat anamma det, därefter bättra vårt lefverne och sätta vår förtröstan allenast till din nåd och din käre Son, Jesu Kristi, förtjänst, som med Dig och den Helige Ande lefver och regerar från ewighet till ewighet.

Församlingen sjunger:

Amen.

Missionsbön.

Allsmäktige Gud, gif din församling din Helige Ande, att genom hennes tjänst ditt rike må utbredas och stadfästas bland alla jordens folk! Förläna dina tjänare nåd att frimodigt förkunna ditt ord, och stärk oss alla att med lefwande tro wara Dig lydiga och förblifwa fasta wid ditt namns bekännelse, genom Jesus Kristus, vår Herre.

Församlingen sjunger:

Amen.

Bön på Tacksägelsedagen.

Allsmäktige, himmelske Fader, af hwilken wi oafslätligen undfå alla goda gästgör och dagligen bewaras för skada och olycka; wi bed-

ja Dig, gif oss din nåd att i sann tro erkänna all din godhet samt prisa och lofva dig i tid och ewighet, genom Jesus Kristus, vår Herre.

Församlingen sjunger:

Amen.

Prästen vänder sig till församlingen och säger:

Hören Herrens ord genom aposteln (profeten m. m.) *N. N.*!

Därefter föreläses dagens Epistel.

Här må, om så önskas, sjungas en gradualpsalm. Prästen fortsätter:

Upplyften edra hjärtan till Gud och hören dagens evangelium!

Så skrifwer evangelisten (profeten m. m.) *N. N.*

Därpå läses Trosofbekännelsen, eller sjunges psalmen 17.

Vi tro på Gud Fader allsmäktig, himmelens och jordens skapare.

Vi tro också på Jesus Kristus, hans enfödde Son, vår Herre, hwilken är afslad af den Helige Ande; född af jungfrun Maria; pinad under Pontius Pilatus, korsfäst, död och begrafwen; nederstigen till dödsriket; på tredje dagen uppstånden igen ifrån de döda; uppstigen till himmelen; sittande på allsmäktig Gud Faders högra sida; därifrån igenkommande till att döma lefwande och döda.

Vi tro också på den Helige Ande; en helig allmännelig kyrka, de heligas samfund; syndernas förlåtelse, lefamens uppståndelse och ett ewigt lif.

Där man vill och kan wid gudstjänsten sjunga någon kyrklig hymn, passande för den innewarande dagen, må den få sin plats näst efter Tron.

Efter trosofbekännelsen sjunges en kort psalmvers såsom inledning till predikan. När tron sjunges, bortfaller denna predikstolspsalm, hvar dan prästen mot slutet af densamma begifwer sig från altaret.

Därefter hålles Predikan, hwilken avslutas med en fri bön eller följande:

Loftwad ware Gud och wälsignad i ewighet, som med sitt ord har tröstat, lärt, förmanat och warnat oss. Hans Helige Ande stadfäste ordet i våra hjärtan, att wi icke må wara glömske hörare, utan dagligen tillwäga i tro, hopp, kärlek och tålamod intill ändan och warda salige; genom Jesus Kristus, vår Herre. Amen.

Efter denna bön kan den i evangeliiboken näst efter evangeliet intagna kollektbönen läsas.

Därpå må de tyrliga tillkännagifwandena uppläsas. Omnämmandet af dödsfall inom församlingen sker sålunda:

En ny påminnelse om vår dödlighet lämnas öf i dag, då härmed tillkännagifwes, att Herren Gud efter sitt allwiså råd behagat hädanfålla N. N. i en ålder af m. m.

Herren lære öf att så betänka vår egen förestående bortgång, att, när han genom döden fallar öf härifrån, wi må wara beredda till en salig hädanfärd!

Förrättningen på predikstolen afflutas med:

Vår Herres, Jesu Kristi, nåd och Guds kärlek och den Helige Andes delaktighet war med eder alla. Amen. (2 Kor. 13: 13.)

Eller öf:

All nåds Gud, som har kallat eder till sin ewiga härlighet i Kristus Jesus, jedañ J en liten tid lidit, han skall fullkomna, stödjå, styrka och stadfåsta eder. Honom war åra och makt i ewigheters ewighet! Amen. (1 Petr. 5: 10, 11.)

Därefter sjunges en kort psalm, hwarunder kollekten upptages. Prästen träder för altaret och, wänd till församlingen, sjunger:

Herren war med eder!

Församlingen svarar:

Med dig war öf Herren!

Prästen:

Låtom öf bedja!

Allmän tyrlöbön.*

Dig, ewige och allsmåttige Gud, alltings skapare och bestrårmare, åfalla wi. War öf nådig för Jesu Kristi skull, och tänk icke på våra synder! Helga och regera öf med din Helige Ande, och gif öf nåd att efter ditt ord wandra i ett heligt lefwerne! Försåmla, styrk och bewara din kristenhet genom ordet och de heliga sakramen-

*) På särskilda högtidsdagar läses före denna de särskildt för dem affsedda böner. Desutom förbigås efter omständigheterna de bönepunkter, hwilka åsyfta förhållanden, som ej alltid förefinnas, såsom förböner för tyrlömöte, nattwardsungdom m. m.

ten! Förbarma Dig, Herre, öfver alla folk, som ännu äro fångna i blindhetens och dödens mörker, och låt din frälsande nåd med ljus och lif uppgå för dem genom evangelium!

Wälsigna dem, som nu äro församlade för att öfverlägga om din kyrkas angelägenheter, så att deras rådslag må främja din ära och ditt rikes uppbyggelse ibland oss.

Wälsigna och skydda vårt lands president, denna stats guvernör, alla trogna ämbetsmän, krigsmakten till lands och watten och landets alla inbyggare, ditt heliga namn till ära och oss alla till inbördes wälfärd! Gif fridsam och lycklig sammanlesnad, god och tjänlig wäderlek, rättfinniga och kristliga råd i allt hwad wi företaga! Befrämja hwarje godt werk, och afwänd ifrån oss allt ondt och skadligt! Låt din wälsignelse hwila öfver markens gröda samt öfver alla löfliga yrken och stånd!

Helga och wälsigna, o Herre, våra hem; bewara i ditt saliga förbund de döpta barnen, och gif alla föräldrar och lärare nåd att kristligt uppfostra dem. Låt din nåd hwila öfver alla undervisningswerk, och gör dem till plantskolor för ditt rike.

Tänk i nåd på de unga, som beredas till sin första nattwardsgång. Förlåna dem kristlig insikt och oskrymtad tro, att de såsom dina rätta lärjungar alltid må wandra på din sannings väg.

Wälsigna oss gästerna wid ditt heliga bord, att de där må stärkas i tro och kärlek och det ewiga lifwets hopp.

Hjälp och hugswala alla sjuka och fattiga, anskämda och döende! Wårda dig i nåd om alla änkor och wärnlösa! Hjälp oss omsider i vår sista stund, och förlåna oss efter detta förgängliga lifwet en ewig salighet; genom Jesus Kristus, din Son, vår Herre.

Församlingen sjunger:

Amen.

I stället för dessa böner må under passionstiden och wid särskilda tillfällen litanian användas.

Prästen fortsar:

Fader vår, som är i himmelen! Helgadt warde ditt namn: tillkomme ditt rike; ske din wilja, såsom i himmelen, så och på jorden;

vårt dagliga bröd gif oss i dag; och förlåt oss våra skulder, såsom och vi förlåta dem oss skyldiga äro; och inled oss icke i frestelse; utan fräls oss ifrån ondo; ty riket är ditt och makten och härligheten i ewighet. Amen.

Prästen sjunger:

Tackom och lofwom Herren!

Församlingen svarar:

Herren ware tack och lof!

Halleluja! Halleluja! Halleluja!

Sist säger prästen:

Böjen edra hjärtan till Gud och mottagen wälsignelsen!

Herren wälsigne eder och beware eder; Herren låte sitt ansikte lysa öfwer eder och ware eder nådig; Herren wände sitt ansikte till eder och gifwe eder frid!

I Guds, Faderns och Sonens och den Helige Andes, namn. Amen.

Församlingen sjunger:

Amen, Amen, Amen.

Gudstjänsten avslutas med en psalm.

B. Högmässfogudstjänsten,

när Herrens nattward hålles.

Gudstjänsten begynnes med en lämplig psalm, och sedan sången är slutad, säger prästen:

I Guds, Faderns och Sonens och den helige Andes, namn.

Därefter hålles skriftermålstalet, som bör rädda högst en halftimme, och hwarifrån prästen på lämpligt sätt öfvergår till syndabekännelsen:

Jag fattig, syndig människa, som, med synd född, jämnväl sedan i alla mina lifsdagar på mångfaldigt sätt har brutit emot Dig, bekänner af allt hjärta inför Dig, helige och rättfärdige Gud, kärleksrike Fader, att jag icke har älskat Dig öfwer all ting, icke min nästa såsom mig själf. Emot Dig och dina heliga bud har jag syndat

med tankar, ord och gärningar och wet mig fördensfull wara wärd en ewig fördömmelse, om Du skulle så döma mig, som din rättwisa kräfter och mina synder hafwa förtjänst. Men nu har Du, käre himmelske Fader, utlofwat att med mildhet och nåd omfatta alla botfärdiga syndare, som omvända sig till Dig och med en lefwande tro fly till din faderliga barmhärtighet och Frälsarens, Jesu Kristi, förtjänst. Med dem will Du öfwerse, ehwad de hafwa brutit emot Dig, och aldrig mer tillräkna dem deras synder. Däruppå förlitar jag mig, arme syndare, och beder Dig trösteligen, att Du efter samma ditt löfte wärdes wara mig miskundsam och nådig samt förlåta mig alla mina synder, ditt heliga namn till pris och ära.

Prästen uppstår och säger:

Är denna eder syndabekännelse uppriktig, och begären I alltså med botfärdiga hjärtan edra synders förlåtelse för Jesu Kristi skull, så är också, i kraft af Guds ord och löfte, fast och wißt, att Gud af nåd förlåter eder alla synder; och denna edra synders förlåtelse till- säger jag eder på vår Herres, Jesu Kristi, befallning, i Guds, Faderns och Sonens och den Helige Andes, namn. Amen.

Därefter säger prästen:

Ära ware Gud i höjden, m. m.

Gudstjänsten fortsättes i wanlig ordning till efter den allmänna kyrko-bönen, då, medan församlingen sjunger: Guds rena Lamm o s k y l- dig, eller någon annan tjänlig psalm, prästen ordnar sakraments- häfworna och, efter sångens slut, wänd mot församlingen, sjunger:

Upplyften edra hjärtan till Gud!

Församlingen uppstår och svarar:

Gud upplyfte våra hjärtan!

Prästen:

Tackom Gud, vår Herre!

Församlingen:

Allena han är wärdig tack och lof!

Prästen wänder sig till altaret och sjunger eller uttalar följande tack- sägelse:

Ja, sannerligen är det tillbörligt, rätt och saligt, att wi alltid och allstädes tacka och lofwa Dig, allsmäktige Fader, helige Gud, ge-

nom Jesus Kristus, vår Herre. Han är vårt påskalamm, offradt för oss, Guds rena Lamm, som burit världens synd allt intill döden. Och liksom han har öfvervunnit döden och uppstått igen och ewigt lefwer, så skola oss alla, som förtrösta på honom, genom honom öfvervinna synd och död och ärfwa ewigt lif. Och på det att wi icke må förgäta denna hans outsägliga wälgärning, har han instiftat sin heliga nattward.

Sedan sjunger eller uttalar prästen den heliga nattwardens Instiftelseord:

Vår Herre Jesus Kristus, i den natt, då han wardt förrädd, tog brödet, tackade, bröt det och gaf sina lärjungar och sade: Tagen och äten! Detta är min lefamen, som för eder warder utgifwen. Gören det till min åminnelse!

Sammalunda tog han oss kalfen, tackade och gaf sina lärjungar och sade: Tagen och dricken häraf alla! Denna kalk är det nya testamentet i mitt blod, som för eder och för många warder utgjutet till syndernas förlåtelse. Så ofta som I det gören, gören det till min åminnelse!

Därefter säger prästen:

Låtom oss nu alla bedja så, som vår Herre Jesus Kristus själf har lärt oss:

Fader vår, som är i himmelen! Helgadt warde ditt namn; tillkomme ditt rike; ske din wilja, såsom i himmelen, så oss på jorden; vårt dagliga bröd gif oss i dag; och förlåt oss våra skulder, såsom oss wi förlåta dem oss skyldiga äro; och inled oss icke i frestelse; utan fräls oss ifrån ondo; ty riket är ditt och makten och härligheten i ewighet. Amen.

Därefter sjunga prästen och församlingen:

Helig, Helig, Helig, Herre Gud allsmäktige! Fulla äro himlarna och jorden af din härlighet. Gif salighet af höjden! Wälsignad ware han, som kommer i Herrens namn! Gif salighet af höjden!

Prästen wänder sig till församlingen och sjunger:

Herrens frid ware med eder!

Nu framträda nattwardsgästerna, och församlingen sjunger:

O Guds Lamm, som borttager världens synder, fräls oss, milde Herre Gud!

O Guds Lamm, som borttager världens synder, hör oss, milde Herre Gud!

O Guds Lamm, som borttager världens synder, gif oss din frid och välsignelse!

Därefter sjunges af församlingen under utdelandet af den heliga måltiden lämpliga psalmer, heledsagade af dämpadt orgelpel.

Åt hvarje nattwardsgäst meddelar prästen först brödet med dessa ord:

Kristi Iefamen, för dig utgiftwen!

Och därefter kalken med dessa ord:

Kristi blod, för dig utgjutet.

För hvarje afdelning af gäster, som lämnar nattwardsbordet, säger prästen:

Herren Jesus Kristus, hwilkens Iefamen och blod I hafwen undfått, beware eder till ewigt lif! Amen.

Eller också säger prästen wid meddelandet af brödet:

Jesus Kristus, hwilkens Iefamen du mottager, beware dig till ewigt lif!

Och wid kalkens meddelande:

Jesus Kristus, hwilkens blod du mottager, beware dig till ewigt lif!

För hvarje afdelning af gäster, som lämnar nattwardsbordet, säger prästen:

Vår Herres, Jesu Kristi, nåd och frid ware med eder alla! Amen.

Eller något annat tjänligt språk ur den heliga skrift.

Sedan utdelningen af den heliga måltiden är slutad, säger prästen:

Låtom oss bedja!

Wänd mot altaret, beder han följande bön;

Vi tacka Dig, allsmäktige Fader, som genom din Son, Jesus Kristus, oss till tröst och salighet har stiftat denna heliga nattward, och bedja Dig, förlåna oss nåd att så begå Jesu åminnelse på jor-

den, att wi också måtte warda delaktiga af den stora nattwarden i himmelen.

Församlingen sjunger:

Amen.

Prästen, wänd till församlingen, sjunger:

Tackom och lofwom Herren!

Församlingen uppstår och svarar:

Herren ware tack och lof!

Halleluja! Halleluja! Halleluja!

Sist säger prästen:

Böjen edra hjärtan till Gud och mottagen wälsignelsen!

Herren wälsigne eder och beware eder; Herren låte sitt ansikte lyfva öfwer eder och ware eder nådig; Herren wände sitt ansikte till eder och gifwe eder frid!

I Guds, Faderns och Sonens och den Helige Andes, namn.
Amen.

Församlingen sjunger:

Amen, Amen, Amen.

Efter wälsignelsen sjunges en kort psalm eller psalmvers, hwarmed gudstjänsten avslutas.

G. Nattwardsgång utan högmässfogudstjänst.

När sådan hålles, begynner den med en psalm, hwarefter skriftermålet följer. Efter aflösningen läses följande bön:

Låtom oss bedja!

Allsmäktige, himmelske Fader! Wi tacka Dig af hjärtat, att Du i den trösterika aflösningen har tillsagt oss våra synders förlåtelse, och wi bedja Dig, att Du wille genom din Helige Ande så bereda oss, att wi i sann botfärdighet och tro må undfå din Sons, Jesu Kristi, lefamens och blods sakrament och därigenom stärkas i kristligt tålamod och det ewiga lifwets hopp, tills du omsider förlänar oss en salig hädanfärd; genom Jesus Kristus, vår Frälsare. Amen.

Därefter sjunges psalmen 94, och nattwardsgången firas på wanligt sätt.

D. Afstonsång eller tillfällig gudstjänst.

Först sjunges en psalm eller sång, hvarunder prästen träder för altaret.
Efter sångens slut vänder han sig till församlingen, sägande:

Nåd ware med eder af Gud, vår Fader, och Herren Jesus Kristus.
Amen.

Kommen, låtom oss tillbedja vår Gud och nedfalla för Herren!

Därefter knäböjer prästen och beder:

Barmhärtige Gud, allgode Fader, hwilkens nåd warar från släkte till släkte! Du är tålig, långmodig och förlåter alla botfärdiga deras misgärningar och synder. Se mildeligen till ditt folk och hör dina barns suckar! Wi hafwa syndat, wi hafwa warit ogudaktiga och därigenom gjort oss owärdiga din godhet och kärlek; emot Dig hafwa wi syndat och gjort illa inför Dig; men tänk icke på våra öfwerträdelser! Förbarma Dig öfwer oss; hjälp oss, Gud, vår Frälsare, för ditt namns skull! Fräls oss och förlåt oss alla våra synder, och gif oss din Helige Andes nåd att bättra vårt syndiga lefwerne och få med Dig ett ewigt lif, genom din Son, Jesus Kristus, vår Herre. Amen.

Prästen och församlingen sjunga:

Ura ware Fadern och Sonen och den Helige Ande, såsom det war af beghynnelsen, nu är, och skall wara från ewighet till ewighet!
Amen.

Prästen säger:

Hören Guds ord genom N. N. i N. N. kapitel!

Efter texten läses den apostoliska tron eller of följande Nicenska symbolum:

Jag tror på en Gud, allsmäktig Fader, skapare af himmel och jord och allt det, som är synligt och osynligt.

Och på en Herre Jesus Kristus, Guds enfödde Son, af Fadern född före hela världen, Gud af Gud, ljus af ljus, sann Gud af sann Gud, född och icke skapad, af samma wäsende med Fadern, genom hwilken allt är skapadt. Hwilken för oss människor och för vår salighets skull nedersteg af himmelen och tog mandom genom den

Helige Ande af jungfru Maria och wardt människa; blef och för oss forskäfst under Pontius Pilatus, död och begrafven; och på tredje dagen uppståndnen efter skrifterna; och uppför till himlen, sitter på Faderns högra sida, dådan igenkommande med härlighet till att döma lefwande och döda, på hwilkens rike ingen ände wara skall.

Och på den helige Ande, Herren och lifgifswaren, hwilken af Fadern och Sonen utgår; den tillika med Fadern och Sonen tillbeden och ärad warder; den genom profeterna talat hafwer.

Och en, helig, allmännelig och apostoliskt kyrka.

Jag bekänner en döpelse till syndernas förlåtelse och den tillkommande världens lif. Amen.

Efter en psalm eller sång följer predikan, hwilken avslutas med en fri bön. Under den därpå följande psalmen eller sången träder prästen för altaret och sjunger eller säger:

Herren ware med eder!

Församlingen svarar:

Med dig ware och Herren!

Prästen säger:

Låtom oss bedja!

Waka öfwer oss, Herre, himmelske Fader, och bewara oss för allt ondt både till kropp och själ! Gif oss nåd att i denna natt trygga hwila under ditt beskärm! Och när omsider vår sista afton kommer, låt oss då få insomna i din frid; genom din Son, Jesus Kristus, vår Herre. Amen.

Fader vår, som är i himmelen! Helgadt warde ditt namn; tillkomme ditt rike; ske din wilja, såsom i himmelen, så och på jorden; vårt dagliga bröd gif oss i dag; och förlåt oss våra skulder, såsom och wi förlåta dem oss skyldiga äro; och inled oss icke i frestelse; utan fräls oss ifrån ondo; ty riket är ditt och makten och härligheten i ewighet. Amen.

Herren wälsigne eder och beware eder; Herren låte sitt ansikte lysa öfwer eder och ware eder nådig; Herren wände sitt ansikte till eder och gifwe eder frid!

I Guds, Faderns och Sonens och den Helige Andes, namn. Amen.

Gudstjänsten avslutas med en psalm eller sång.

II Ahrfoböner.

1. Vitanian*.

Prästen: } Ewige, allsmåttige Gud!
 } Förbarma Dig öfwer oss!
 } Herre! Hör vår bön!
 } Herre Gud Fader i himmelen!
 } Herre Guds Son, världens Frälsare!
 } Herre Gud, Du Helige Ande!

Församlingen sjunger: Förbarma dig öfwer oss!

Prästen: } Var oss nådig!

Församlingen sjunger: Hjälp oss, milde Herre Gud!

Prästen: } För alla synder,
 } För all willfarelse,
 } För allt ondt,
 } För djäfwulens försåt och list,
 } För pest och hungernöd,
 } För krig och blodsutgjutelse,
 } För uppror och tvedräkt,
 } För hagel och owäder,
 } För eld och wattungöd,
 } För ond bråd död,
 } För den ewiga döden

Församlingen sjunger: Bewara oss, milde Herre Gud!

Prästen: } Genom din heliga födelse,
 } Genom ditt kors och din död,
 } Genom din heliga uppståndelse och himmelsfärd,
 } I ansäktning och nöd,
 } I wälgång och lycka,
 } I dödens stund,
 } På yttersta domen

*) Vitanian må i sin helhet af prästen läsas, där omständigheterna icke medgifwa en responsorisk anordning af densamma.

Församlingen sjunger: Hjälp oss, milde Herre Gud!

Prästen:

Vi, arme syndare, bedja Dig,
 Att Du wärdes styrka och beskärma din heliga
 kristna kyrka,
 Att Du wärdes bewara alla lärare och åhörare i
 sann lära och heligt lefwerne,
 Att Du wärdes afstyra falsk lära och all förförelse,
 Att Du wärdes återkalla alla villfarande och för-
 förda,
 Att Du wärdes förlåna oss seger öfwer våra and-
 liga fiender,
 Att Du wärdes sända trogna arbetare i din sförd,
 Att Du wärdes med ordet gifwa din Ande och
 kraft,
 Att Du wärdes hjälpa och trösta alla bedröfwade
 och swärmodiga,

Församlingen sjunger: Hör oss, milde Herre Gud!

Prästen:

Att Du wärdes gifwa alla konungar och furstar
 frib och endräkt,
 Att Du wärdes wälsigna, leda och beskärma vårt
 lands öfwerhet samt alla trogna ämbetsmän,
 Att Du wärdes styrka och bewara krigsmakten
 till lands och watten,

Församlingen sjunger: Hör oss, milde Herre Gud!

Prästen:

Att Du wärdes hjälpa och undsätta alla dem, som
 äro i nöd och fara,
 Att Du wärdes bewara och hjälpa alla hafwande
 twinnor och barnaföderskor,
 Att Du wärdes mederkwida och trösta alla sjuka,
 Att Du wärdes förlossa alla oskyldiga fångar,
 Att Du wärdes förswara och försörja alla änkor
 och faderlösa, fattiga och förtryckta,
 Att Du wärdes gifwa oss ett försonligt hjärta
 emot våra fiender och omvända dem,

- Att Du med dina heliga änglar wärdes ledsaga
 och bewara alla wägfärande till lands eller
 watten,
- Att Du wärdes wälsigna frukten på jorden, bergs-
 bruken, sjöfarten och andra lösliga näringsme-
 del och förläna oss nåd att rätt bruka dem,
- Att Du wärdes förbarma dig öfwer alla män-
 niskor,
- Att Du wärdes nådigt höra oss,
- Församlingen sjunger: Hör oss, milde Herre Gud!
- Prästen:
  - O Jesus Kristus, Guds Son!
  - Förbarma Dig öfwer oss!
- Prästen och församlingen sjunga:
  - O Guds Lamm, som borttager världens synder, Fräls oss, milde Herre Gud!
  - O Guds Lamm, som borttager världens synder, Hör oss, milde Herre Gud!
  - O Guds Lamm, som borttager världens synder, Gif oss din frid och wälsignelse!
- Prästen: Kristus! Hör vår bön!
-
- Församlingen sjunger:
  - Herre! Förbarma dig öfwer oss!
  - Kristus! Förbarma Dig öfwer oss!
  - Herre! Förbarma Dig öfwer oss!
- Prästen: Herre, handla icke med oss efter våra synder
- Församlingen: Och wedergäll oss icke efter våra misgärningar!
- Prästen:
  - Herre, allsmäktige Gud, som hör de botsfärdigas suckar och tröstar de bedröfwade hjärtan: hör den bön, som wi uti vår nöd frambara, och hjälp oss, att allt det onda, som djäfwulen, världen och vårt eget kött tillfogat oss, må genom din Andes kraft warda förstördt och till intet; på det att wi, frästa från allt ondt, må i din församling alltid tacka och lofwa Dig; genom din Son, Jesus Kristus, vår Herre.

Församlingen sjunger: Amen.

Eller:

Prästen: Herre, hjälp ditt folk och välsigna ditt arf

Församlingen: Och föd dem och upphöj dem till ewig tid!

Prästen:

Allsmäktige Fader, ewige Gud, himmelens och jordens Herre, Du, som genom din förshyn skickar och regerar allting wäl: wi bedja Dig, att Du förlåter oss alla våra synder och nådeligen förlänar oss endräktighet och beständig frid, så att wi må lefwa i din fruktan och alltid prisa och ära ditt heliga namn; genom Jesus Kristus, vår Herre.

Församlingen sjunger: Amen.

2. Bön på Adventsöndagen.

Herre Jesus Kristus! Wi tacka Dig, att Du, som kom till Israel, en rättfärdig och en hjälpare, än i dag med samma nåd kommer till din församling i ditt ord och i dina sakrament att predika evangelium för de fattiga, att läka de i hjärtat förfrossade, att förkunna de fångna frihet och de blinda syn. Gif oss genom din Helige Ande, att wi med williga hjärtan mottaga Dig och med fröjd hylla Dig såsom vår Konung. Stärk oss till att frimodigt bekänna Dig inför världen och förläna oss nåd, att wi med waksamhet förwänta din sista tillkommelse, och att wi då må finnas redo att stå inför Dig och med Dig få ingå i din ewiga glädje. Amen.

3. Bön på Juldagen.

Barmhjärtige Gud, kärleksrike Fader! Wi tacka och lofwa Dig, att Du så nådigt fullbordat ditt löstesord till fäderna och låtit din enfödde Son till vår frälsning och salighet blifwa människa. Herre Jesus Kristus, Dig ware ewigt lof, att Du, ehuru rik, blef fattig för vår skull, på det att wi genom din fattigdom skulle warda rika; att Du har blifwit vår broder, på det att wi med Dig skulle blifwa

Guds barn. Låt Dig nu också födas i våra hjärtan, och såsom Du, fastän Du är alla herrars Herre, har för vår skull blifwit ett barn, så gif oss det rätta barnasinnet! Du Faderns härlighets återsten och hans wäsens afbild, förnya oss efter din heliga bild! Du himmelska ljus, lys oss genom denna världens mörker! Du ewiga lif, gör oss lefwande i Dig! Du store fridsfurste, förlåna oss din frid och behåll oss ewigt i ditt rike, att wi må i din härlighet prisa och lofwa Dig, Du, som med Fadern och den Helige Ande lefwer och regerar i ewighet. Amen.

4. Bön på Nyårsdagen.

Ewige, allsmåttige Gud, stor i nåd och oföränderlig i trohet! Du förblifwer, såsom Du är, och dina år hafwa ingen ända. Dig hembära wi på detta årets första dag vårt tack och lof för all barmhärtighet, som Du under den förslutna tiden så rikligen bewisat oss. Wi bedja Dig, att Du allt framgent wille låta oss åtnjuta den wälgärning, som Du i Kristus Jesus, din Son, beredt oss. Skapa med detta nya år i oss ett nytt hjärta! Lär oss att först söka ditt rike och din rättfärdighet, så skall allt, hwad wi af jordiskt godt behöfwa, därjämte tillfalla oss. I ditt namn, Herre Jesus, wilja wi börja och fullborda allt vårt werk. Utbred din wälsignelse öfwer oss och öfwer alla, som med oss åkalla ditt namn. Amen.

5. Bön efter Passionspredikan.

Dutsägligen stor, Herre Jesus, war din kärlek till oss, fallna människor, att Du för vår skull blef människa samt led smälek, ångest, pina och död för oss syndare, som eljest hade måst ewigt dö. Gif oss nåd, att wi alltid föra oss till sinnes och i tron mottaga denna dyra wälgärning, och att wi därför lofwa Dig tillika med Fadern och den Helige Ande, alltid föra ett kristligt lefwerne och i all nöd och motgång trösta oss därmed, att Du är vår Frälsare, som förlossat oss från dödens och djäwulens wäld och slutligen skall taga oss från denna mödosamma värld till Dig i himmelen, där wi skola i ewighet fullkomna ditt lof. Amen.

6. Bön på Långfredagen.

Herre Jesus, Du Guds Lamm, som borttager världens synder! Vi tacka Dig för din stora kärlek till oss arme syndare, att Du för vår skull ödmjukade Dig själf och wardt lydig intill döden, ja, intill korsets död. Du bar vår fränkhet och lade uppå Dig vår sweda. Du tog näpsten på Dig, på det wi skulle hafwa frid och genom dina sår warda helade. Lofwadt ware därför ditt heliga namn! Rena nu oss från våra synder genom ditt blod och gif oss din frid! Hjälp oss genom din döds kraft att dö från synden och att taga vårt kors på oss och följa Dig! Bewara oss i din gemenskap, på det att wi med alla dem, som öfwerwunnit genom ditt blod, må omsider få ewigt tacka och lofwa Dig. Amen.

7. Bön på Påskdagen.

Allsmäktige Gud, himmelske Fader! Inför Dig komma wi med tack och lof, att Du, som för våra synders skull utgaf din enfödde Son, har för vår rättfärdiggörelses skull uppväckt honom och gjort honom till en segerwinnare öfwer synd och död. Herre Jesus, Du lifwets furste, gif genom din Helige Ande, att wi i din uppståndelses kraft må uppstå och wandra i ett heligt lefwerne. Förläna oss det lefwande hoppets tröst! Kom till oss, såsom Du kom till dina första lärjungar, och gif oss din frid! Behåll oss i denna frid intill ändan och låt oss i dödens stund få förnimma, att Du är uppståndelsen och lifwet. Gör omsider våra dödliga kroppar åter lefwande och din förhärligade lefamen lifa, så att wi en gång med den segerfirande församlingen få sjunga: "Gud ware tack, som har gifwit oss segern genom vår Herre Jesus Kristus!" Amen.

8. Bön på Kristi Himmelsfärdsdag.

Helige Frälsare! Du har fullbordat ditt stora återlösningswerk! Såsom ewig Konung har Du satt Dig wid Guds högra sida, och himmelens härskaror tillbedja Dig. Afwen wi komma inför Dig med tillbedjan, tack och lof, att Du har återlöst åt oss Gud med ditt

blod och banat öf wägen till himmelen. Men ännu äro wi gäster och pilgrimer på jorden; hjälp öf wäl igenom denna tidens nöd! Werka hos öf ett himmelskt sinne, så att wi söka det, som är där öfwan, och icke det, som är på jorden. Herre Jesus, Du, som är din församlings hufwud, uppfyll henne med din Andes rika gåfwor och hjälp öf att med alla dina trogna en gång komma dit, där Du är, och se din härlighet! Amen.

9. Bön på Pingstdagen.

O Gud, wi tacka Dig, att du på kristenhetens första pingstdag begåfwat dina trognas hjärtan med din Helige Ande och därigenom grundat din kyrka på jorden. Wi tacka Dig, att Du har upptagit äfwen öf i denna din församling, och att Du gifwit öf ditt ord och dina sakrament, hwarigenom Du i den Helige Andes kraft will helga öf. Wi bedja Dig, utgjut din Helige Ande öfwer öf, öfwer våra församlingar och våra hem! Kom, Helige Ande, upplifwa våra fallna, tröga hjärtan, rena öf från synden, föröka vår tro och uppmäkt hos öf en brinnande kärlek till hwarandra, så att wi bewara Andens enhet genom fridens band. Sanningens Ande, led öf i din sanning och förläna öf allt, hwad som tjänar till lif och gudsaktighet, Dig till ära och öf till salighet. Amen.

10. Bön på Heliga Treenighetsjöndag.

Helige, treenige Gud! Wi tacka Dig, att Du i din nådefulla uppenbarelse har gjort Dig känd för öf såsom vår Gud, genom dopet upptagit öf till dina nådebarn och födt öf på nytt till ewigt lif. O Du vår Herres, Jesu Kristi, Fader, Du ewiga kärlek och barmhärtighet! Nåderike Frälsare, Herre Jesus Kristus, Du vår wisdom, vår rättfärdighet, vår helgelse och vår förlofning! Helige Ande, sanningens, barnaskapets och bönens Ande! Dig, treenige Gud, lofwa, ära och tillbedja wi. Kom till öf och gör Dig en boning i våra hjärtan! Werka i öf en sann tro och ett lefwande hopp och låt öf en gång med dina heliga änglar och alla utwalda så tillbedja, prisa och tjäna Dig i din himmelska helgedom! Amen.

11. Bön wid Reformationsfester.

Himmelske Fader, wi frambära i dag inför Dig vårt tack och lof, att Du åter upptände för våra fäder det klara ljuset af ditt evangelium, och att Du gaf dina tjänare nåd att frimodigt bekänna din sanning. Wi tacka Dig och, att Du allt hittills låtit oss få behålla ditt rena och klara ord, fastän wi för vår otacksamhets skull förtjänt att mista det. Wi bedja Dig, bewara oss från allt missbruk af den evangeliska läran till själfswäld och falskt frihet! Afswärj nådeligen ifrån oss all willfarelse! Låt ditt ord och dina sakrament bewaras oförfälskade åt våra efterkommande! Gif ditt ords tjänare i våra dagar, liksom de första bekännarne, kraft och wisshet till att rätt wittna om Dig och att öfwerwinna motståndarne till ditt evangelium! Låt din församling blifwa allt mer endrättig i sanningen och kärleken! Och war själf, o Gud, mot all fiendens makt vårt wärn och wapen, så att wi äftwen på den onda dagen må i din kraft allting wäl uträtta och blifwa beståndande, ditt stora namn till pris och ära. Amen.

12. Bön wid Missionsfester.*

Allsmäktige Gud, kärleksrike Fader, Du, som utgaf din enfödde Son, att wärlden skulle warda salig genom honom, wi bedja Dig, se i nåd och förbarmande till dem, som ännu sitta i mörkret och dödens skugga. Upptänd i våra hjärtan en brinnande kärlek till Dig, att wi måtte i sanning nitälska för ditt rikets utbredande på jorden. O Du skördens Herre, sänd arbetare i din myckna skörd! Styrk och wälsigna dina tjänare i deras werk! Låt ditt namn genom evangelium warda förhärlicgadt utöfwer jordens krets och låt oss en gång tillsammans med den oräkneliga skaran af alla slakten, folk och tungomål ewigt tjäna och lofwa Dig i din härlighet! Amen.

13. Bön på Tadjägeljedagen.

Käre himmelske Fader, wi tacka Dig af hjärtat för allt det goda wi undfått af din milda hand. Du har låtit ditt ord rikligen bo

*) Denna bön kan och användas wid färskilda missionsgudstjänster.

ibland oss, och Du har äfwen bekräftat oss mycken timlig välsignelse. Herre, wi äro allt för ringa till all den barmhärtighet och trohet Du bewisat oss. Men wi bedja Dig, att Du än vidare wille wara oss nådig, gifwa oss allt, som är oss nödigt och hälsofamt, och förläna oss, att wi alltid förblifwa ett folk, som under alla skiften förtröstar på din mäktiga hjälp, genom Jesus Kristus, vår Herre. Amen.

14. Bön för församlingens nattwardsungdom.*

Store Gud, kärleksrike Fader! Du, som redan genom dopet till dina bekännare upptagit de barn, hwilka nu beredas att första gången blifwa gäster wid Jesu bord, gif, att de under denna sin beredelse-tid lära rätt känna den nåd, som Du i pånyttfödelsens bad rikligen utgjutit öfwer dem. Öppna, böj och rör deras hjärtan, att de i botfärdig tro tillägna sig denna salighet. Och när de en dag (i dag**) inför Dig och din församling själfwa aflägga sin trosbekännelse, gif då därtill din Helige Andes nåd, så att de värdigt undfå sin Frälsares nattward och sedan intill ändan stadigt framhärda i sin kristliga tros bekännelse och utöfning; genom din Son Jesus Kristus, vår Herre. Amen.

15. Bön i frigstider.

Herre, allsmäktige Gud, ewige Fader! Dig anropa wi; bönhör oss och bete oss din nåd! Förlåt oss, att wi på mångahanda sätt i synd misbrukat den fredens välsignelse, som Du förlänat vårt land. Fräls oss ur all nöd, hwarmed kriget hotar. Beskydda, uppehåll och hjälp alla dem, som till fosterlandets förswar gå ut att möta farorna och döden. Utan din hjälp, Herre, förmå mänsklig wisdom och makt intet. Du är allena den, som upphöjer de ringa och i stoftet nedslår de stolta. I ditt namn uppresa wi baneret: på

---

*) När det ämne, som denna bön offer, finnes intaget i Allmänna kyrkobönen, bör denna bön icke användes wid högmässa-gudstjänsten.

**) Den dag, då ungdomen konfirmeras, nyttjas orden: "i dag"; eljest orden: "en dag".

ditt namn förtrösta wi. War öf biståndig, o härarnas Gud, och förläna öf seger, att wi, frälste ur våra fienders hand, må i fredens lugn hembära Dig ett ostördt lof för fredens frukter. Hör öf, milde Gud och Fader, för din Sons, vår Frälsares, skull. Amen.

16. Bön i dyr tid och hungersnöd.

Allsmäktige och nådige Gud, som låter allt wäxa på jorden, människa och alla djur till uppehälle och föda! Wi hafwa med våra syndes afwändt ifrån öf din wälsignelse, så att landet försmäktar af hunger. Herre, vår Gud, se till vår nöd! Lindra, o Herre, af nåd detta straff, att wi icke uppgifwas och förtwisla. Gif öf tålmod och undergiftwenhet! Wälsigna vårt ringa förråd! Wälsigna åter jorden med fruktbarhet, gif tjänlig wäderlek, skänk öf nödtorftigt uppehälle och förläna öf nåd att hädanefter alltid tacksam och måttligt njuta dina gåfwor! Gif öf med vårt dagliga bröd, tillika sjä-lens näring, på det att wi nu och i all ewighet må lofwa Dig; genom din Son, Jesus Kristus, vår Herre. Amen.

17. Bön under smittosamma sjukdomar.

Ewige, rättfärdige Gud! Inför Dig nedfalla wi och bekänna med förkrossade hjärton vår synd. Wi bekänna, att wi wäl förtjänt denna hemsökelse, hwilken Du nu genom swår och smittosam farsot låter öfswergå öf. Men wi anropa din miskund: o Herre, war öf nådig och skona öf! Handla icke med öf efter våra syndes och wedergäll öf icke efter våra misshärningar! Fräls öf från den plåga, som nu ibland öf sprider förfäran, saknad och sorg. Lär öf att bära din tuftan i tålmod och att hwarje stund hålla öf redo att ställas inför ditt ansikte! Wi öfwerlämna öf i dina händer, ty din barmhärtighet är stor. Gif öf din Helige Andes nåd, att hwarcken dödd eller lif må skilja öf från din kärlek, som är i Kristus Jesus, vår Herre. Amen.

18. Bön wid läggandet af grundsten till ny kyrka.

Allsmäktige, nådefulle Gud! Wärdes förläna din wälsignelse till det werk, som wi nu här till din ära beghynt, och låt på denna grundwal en helgedom höja sig, där din menighet kan samlas att tillbedja Dig, och där hon kan warda bespisad med ditt lefwande ord och dina nådiga sakrament. Tag alla dem, som här skola arbeta, i ditt nådiga beskydd och gif dem ett gudfruktigt sinne, att de må förrätta sin gärning på ett Dig behagligt sätt. Låt werkets fortgång ej förhindras genom någon ofärd! Men såsom wi bedja Dig, Herre, om bistånd wid detta jordiska tempels byggande, så anropa wi Dig ännu mer därom, att Du wärdes själf uppbygga din församling till ett andligt hus, till ett heligt prästerskap till att offra Dig andliga offer, som äro Dig wälbehagliga; genom Jesus Kristus, vår Herre. Amen.

19. Bön i församling, där kyrkobygge förhafwes.

O Herre Jesus Kristus, Du, som har grundat och ännu genom dina tjänare uppbygger ditt andliga Sion! Se i nåd till det arbete, som wi här förhafwa, då wi uppbygga en helgedom, där dina återlösta wilja församlas att höra ditt ord och warda delaktiga af dina heliga sakrament samt tillbedja och lofwa ditt heliga namn. Främja Du våra händers werk, ty om Du icke bygger huset, så arbeta de såfängst, som därpå bygga. Bewara för skada och farlighet alla dem, som här äro sysselsatta. Förläna din församling enig håg och wilja och gif framför allt, att din Helige Andes tempel må warda uppbyggdt och besästä i våra hjärtan. Amen.

20. Bön wid kyrkomöten.

Allsmäktige, ewige och barmhärtige Gud, vår Herres, Jesu Kristi, Fader! Du, som har satt din Son till din församlings hufwud och herre, och som genom din Helige Ande utur hela människosläktet församlar kyrkan och uti henne uppehåller och bewarar din sanna känedom: wi bedja dig ödmjukligen, att Du förlänar åt oss (dem),

som nu äro församlade för att rådpläga om ditt rikes angelägenheter, din nåd, att wi (de) må så öfwerlägga och besluta om dessa högwiktiga ting, att de må lända ditt namn till ära och ditt rike till sann förkofran ibland oss. Hegera Du oss (dem) genom sanningens, fridens och kärlekens Ande, att wi (de) må älska sanning och i din frid och i din kärlek och fruktan sköta det wärf, som oss (dem) åligger; genom din Son, Jesus Kristus, vår Herre. Amen.

III. Om döpselen.

A. Barndop.

I Guds, Faderns och Sonens och den Helige Andes, namn.

Käre kristne! Genom Guds ord weta wi, att alla människor födas med synd, men wi weta också, att Jesus Kristus har kommit i världen till att frälsa syndare. Emedan nu vår Herre Jesus har betygat och sagt: "Utan att en warder född af watten och Ande, kan han icke ingå i Guds rike" (Joh. 3: 5), så wilja wi efter hans befallning* genom nya födelsens bad upptaga detta (dessa) barn i den kristna församlingen, bedjande af allt hjärta, att vår Herre och Frälsare wille i nåd mottaga det (dem) och förlåna det (dem) sin Helige Andes kraft till lefwande tro och sann gudaktighet. Härtill gifwe Gud sin wälsignelse för Jesu Kristi skull! Amen.

Upplyften edra hjärtan till Gud!

Vår Herre Jesus Kristus har själf instiftat den heliga döpselen, då han sade till sina lärjungar:

Mig är gifwen all makt i himmelen och på jorden. Gån fördenfull ut och gören alla folk till lärjungar, döpande dem till Faderns och Sonens och den Helige Andes namn, lärande dem att hålla allt det jag befallt eder. Och se, jag är när eder alla dagar intill världens ände. (Matt. 28: 18—20.)

---

*) Wid hittebarns dop instjutas här orden: "Då det är omiåft, om detta barn undfått det heliga dopet".

Hören nu jämväl det heliga och trösterika evangelium, hwilket läses hos evangelisten Markus:

De buro fram barn till Jesus, att han skulle taga på dem, men lärjungarne näpste dem, som framburo dem. Och när Jesus såg det, wardt han misshynt och sade till dem: Låten barnen komma till mig och förmenen dem icke; ty sådana hörer Guds rike till. Sannerligen säger jag eder: Hwilken som icke mottager Guds rike såsom ett barn, han kommer aldrig därin. Och han tog dem upp i famnen och lade händerna på dem och wälsignade dem. (Mark. 10: 13—16.)

Därefter lägger prästen sin hand på barnets hufvud och beder:

Fader vår, som är i himmelen! Helgadt warde ditt namn; tillkomme ditt rike; ske din wilja, såsom i himmelen, så ock på jorden vårt dagliga bröd gif oss i dag; och förlåt oss våra skulder, såsom ock wi förlåta dem oss skyldiga äro; och inled oss icke i frestelse; utan fräls oss ifrån ondo; ty riket är ditt och makten och härligheten i ewighet. Amen.

Herren Gud, den ewige Förbarmaren, som allena frälsar från allt ondt, och som af nåd har kallat dig till delaktighet i ljuset genom vår Frälsare Jesus Kristus, uttage dig från mörkrets wäldighet och behålle dig i sin sanning och fruktan nu och till ewig tid! Amen.

Låtom oss höra den kristna tro, som wi bekänna, och till hwilken detta (dess) barn skall (skola) döpas:

Jag tror på Gud Fader allsmäktig, himmelens och jordens skapare.

Jag tror ock på Jesus Kristus, hans enfödde Son, vår Herre, hwilken är afslad af den Helige Ande; född af jungfrun Maria; pinad under Pontius Pilatus, korsfäst, död och begravd; nederstigen till dödsriket; på tredje dagen uppstånden igen ifrån de döda; uppstigen till himmelen; sittande på allsmäktig Gud Faders högra sida; därifrån igenkommande till att döma lefwande och döda.

Jag tror ock på den Helige Ande; en helig, allmännelig kyrka, de heligas samfund; syndernas förlåtelse, lefwandens uppståndelse och ett ewigt lif.

Prästen fortsar:

Wiljen J, att detta (dessa) barn skall (skola) på denna tro war-
da döpt (döpta) och genom dopet i Kristi och hans kyrkas gemenskap
upptagas?

Faddrarne svara: Ja.

Nu begjuter prästen barnets hufwud tre gånger med watten och säger:

Jag döper dig N. N. till Faderns och Sonens och den Helige
Andes namn. Amen.

Därefter säger prästen:

Låtom oss tåda och bedja!

Allsmäktige, ewige Gud, käre himmelske Fader! Wi tåda Dig
af allt hjärta, att Du alltid håller wid makt och förökar din heliga
fristna kyrka och nu har låtit detta (dessa) barn födas på nytt till
ewigt lif. Wi bedja Dig, att Du wärdes bewara det (dem) i döpsel-
sens nåd, så att det (de) må uppwäxa i din fruktan och i Kristi upp-
ståndelses kraft wandra i ett nytt lefwerne, alltid wara Dig behag-
ligt (behagliga) och efter detta lifwet undså de saligas arfweidel i
himmelen; genom samme din Son, Jesus Kristus, vår Herre.
Amen.

Sedan uttalar prästen öfwer barnet wälsignelsen.

Herren wälsigne dig (eder) och beware dig (eder); Herren låte
sitt ansikte lysa öfwer dig (eder) och ware dig (eder) nådig; Herren
wände sitt ansikte till dig (eder) och gifwe dig (eder) frid!

J Guds, Faderns och Sonens och den Helige Andes, namn.
Amen.

Därefter förmanar prästen faddrarne sålunda:

Käre kristne! Emedan detta (dessa) barn i nya födelsens bad
har (hafwa) blifwit Guds barn och Jesu Kristi medarfwinge (med-
arfwingar); så låten J, som bewittnat denna heliga handling, wara
eder angeläget att i kristlig kärlek och troгна förböner framgent un-
derstödjå detta (dessa) barn; och läggen sårskildt på edra hjärtan
församlingens allmänna plikt att jämte barnets (barnens) föräld-
rar och i synnerhet wid deras frånsfålle i barnets (barnens) omhyn-
diga år tillse, att det (de) uppwäxer (uppwäxa) i Herrens tuft och

förmaning och sålunda troget förwarar (förwara) hwad det (de) i dopet har (hafwa) undfått. Hårtill förläne eder Herren sin nåd!

Prästen slutar med följande förmaning:

Låtom oss nu höra Guds ords förmaning till oss, som hafwa undfått döpselsens nåd:

Såsom J nu hafwen mottagit Herren Kristus Jesus, så wandren i honom, rotade och uppbyggda i honom, och befästa i tron, såsom J hafwen blifwit lärda, öfwerflödande i henne med tackfägelse. (Kol. 2: 6, 7.)

Ära ware Fadern och Sonen och den Helige Ande, såsom det war af begynnelsen, nu är och skall wara från ewighet till ewighet. Amen.

Därefter säger prästen till faddrarne:

Gån i Herrens frid!

B. Röddop.

När barnets swaga tillstånd icke tillåter att kalla präst, må en annan konfirmerad, gudfruktig person, man eller kvinna, döpa barnet. Sedan rent watten framstafvats, förrättas dopet på följande sätt:

Upplyften edra hjärtan till Gud!

Vår Herre Jesus Kristus har själf instiftat den heliga döpselsen, då han sade till sina lärjungar:

Mig är gifwen all makt i himmelen och på jorden. Gån förden skull ut och gören alla folk till lärjungar, döpande dem till Faderns och Sonens och den Helige Andes namn, lärande dem att hålla allt det jag har befällt eder. Och se, jag är med eder alla dagar intill världens ände. (Matt. 28: 18—20.)

Därefter begjuter dopförrättaren barnets hufvud tre gånger med watten och säger:

Jag döper dig N. N. till Faderns och Sonens och den Helige Andes namn. Amen.

Därefter läses:

Fader vår, som är i himmelen! Helgadt warde ditt namn; tillkomme ditt rike; ske din wilja, såsom i himmelen, så också på jorden;

vårt dagliga bröd gif oss i dag; och förlåt oss våra skulder, såsom och vi förlåta dem oss skyldiga äro; och inled oss icke i frestelse; utan fräls oss ifrån ondo; ty riket är ditt och makten och härligheten i ewighet. Amen.

Herren wälsigne oss och beware oss; Herren låte sitt ansikte lysa öfwer oss och ware oss nådig; Herren wände sitt ansikte till oss och gifwe oss frid!

I Guds, Faderns och Sonens och den Helige Andes, namn. Amen.

IV. Om ungdomens första nattwardsgång.

På den utsatta dagen, och sedan barnen äro samlade omkring altaret, begynnes atten med afsjungandet af en psalm.

Då psalmen är slutad, håller pastorn från altaret till barnen ett kort tal, hwarester förhöret widtager. Detta bör så inrättas, att de allra hufvudsakligaste delarna af salighetsläran blifwa genomgångna. Därefter öfwergår prästen till nedanstående frågor genom att tilltala ungdomen på detta sätt:

Älskade barn! I hafwen nu korteligen redogjort för eder insitt i den lära, hwilken vår Herre Jesus Kristus i sitt heliga ord har oss uppenbarat, och som i hans församling förkunnas och bekännes. Detta är och den tro, till hwilken I ären döpta. Jag uppmanar nu eder att inför Gud och denna kristna församling swara och bekänna:

Tron I på Gud Fader allsmäktig, himmelens och jordens skapare?

Svar: Ja.

Tron I på Jesus Kristus, hans enfödde Son, vår Herre, hwilken är afslad af den Helige Ande; född af jungfrun Maria; pinad under Pontius Pilatus, korsfäst, död och begravd; nederstigen till dödsriket; på tredje dagen uppstånden igen ifrån de döda; uppstigen till himmelen; sittande på allsmäktig Gud Faders högra sida; därifrån igenkommande till att döma lefwande och döda?

Svar: Ja.

Tron J på den Helige Ande, en helig, allmännelig kyrka, de heligas samsfund; syndernas förlåtelse, lefamens uppståndelse och ett ewigt lif?

Svar: Ja.

Är det edert allvarliga uppsåt att, i kraft af döparens nåd, förblifwa fasta i denna tro intill änden och, såsom Kristi efterföljare, genom tron wandra i ett nytt lefwerne, så att J älsken Herren, eder Gud, öfwer allting och eder nästa såsom eder själfwa?

Svar: Ja.

Wiljen J därför med Guds hjälp, under waksamhet och bön flitigt bruka Guds ord och troget söka eder Frälsare i hans heliga nattward?

Svar: Ja.

Wiljen J och undfly alla falska läror och troget hålla eder fasta wid Guds ord efter vår evangelisk-lutherska trosbekännelse?

Svar: Ja.

Sedan dessa frågor äro af barnen samsäldt beswarade med Ja, säger prästen:

Älskade barn! Jnför Gud, den allwetande och allestädes närvarande, hafwen J nu med egen mun afslagt eder trosbekännelse och edra trohetslöften. Herren förläne genom sin nåd, att hela edert lif och alla edra krafter må wara helgade till hans wilja och tjänst i Kristus Jesus!

Här falla barnen på knä, och prästen fortsfar:

Wår Herres, Jesu Kristi, Fader gifwe eder efter sin härlighets rikedom, att J genom hans Ande warden stärkta med kraft till den inwärtas människan och uppfyllda intill all Guds fullhet. Amen.

Prästen knäböjer, wänd mot barnen, och beder:

Fader wår, som är i himmelen! Helgadt warde ditt namn; tillkomme ditt rike; ske din wilja, såsom i himmelen, så och på jorden; wårt dagliga bröd gif oss i dag; och förlåt oss våra skulder, såsom och wi förlåta dem oss skuldiga äro; och inled oss icke i frestelse; utan

fräls oss ifrån ondo; ty riket är ditt och makten och härligheten i ewighet. Amen.

Därefter stiger prästen upp och säger:

Latom oss nu förena oss i trogna förböner för dessa barn!

Prästen vänder sig till altaret och beder:

Allsmächtige, barmhärtige Gud, himmelske Fader, Du, som i oss begynner och fulländar allt godt! Vi bedja Dig för dessa barn, som Du genom ditt dop har födt på nytt och genom ditt ord har låtit komma till den kunskap, att de själwa nu hafwa kunnat inför din församling bekänna din nåd och kärlek i Kristus Jesus, vår Herre: fullborda det goda verk, som Du i dem begynt! Lär deras hjärtan allt mera känna värdet af den salighet, hwilken din enfödde Son genom sin återlösning har beredt dem! De äro swaga: styrk Du dem med din kraft! De skola wandra genom en farlig värld: led Du dem efter ditt råd! De komma i hwarjehanda frestelser: hjälp Du dem att kämpa och att segra! Gif din wissdoms och styrk-hets Ande, som är din Söns Ande, i deras hjärtan! Bered dem genom samme din Ande ett saligt åtnjutande af den heliga nattwarden, och låt deras första nattwardsgång och alla deras nattwardsgångar stärka och hugswala deras hjärtan! Trösta dem i all nöd och anfäktning med din Andes frid och fröjd och hjälp dem att utan återwändo waka och bedja och wara redo, på det att de må med alla trogna trösteligen förbida din käre Söns tillkommelse och allt mer och mer känna, älska och inför all världen med ord och gärningar bekänna och prisa Dig med samme din Son och den Helige Ande. Amen.

Om handpåläggning brukas, lägger prästen handen på hwarje barns hufvud och uttalar ett passande bibelspråk, t. eg. den apostoliska wälsignelsen.

Därefter vänder prästen sig till församlingen och säger:

Böjen edra hjärtan till Gud och mottagen wälsignelsen:

Herren wälsigne eder och beware eder; Herren låte sitt ansikte Ihsa öfwer eder och ware eder nådig; Herren wände sitt ansikte till eder och gifwe eder frid!

J Guds, Faderns och Sonens och den Helige Andes, namn.
Amen.

Sedan barnen därefter uppstigit, slutas förrättningen med en psalm.

V. Om brudvigsel.

Först gör prästen denna förmaning:

J Guds, Faderns och Sonens och den Helige Andes, namn.

Dyre kristne! Äktenskapet är af Gud själf stiftadt, till samhällets bestånd och till förenade makars inbördes hjälp, att lätta lifwets mödor, mildra mötande bekymmer och genom en sorgfällig uppfostran bereda efterkommandes sällhet. Denna stiftelse är helig; heliga äro dess förbindelser; heliga dess ändamål. Mannens plikt är att älska sin hustru och genom förstånd och wälwilja mer och mer söka att vinna hennes förtroende. Så bör också hustrun med kärlek och tillgifwenhet möta sin man, ömt deltaga med honom i omsorgen om deras hus och så sticka sig, att hon må täckas den make, hwilken hon gifwen är till hjälp. Man och hustru böra wäl besinna, att de ingått i det stånd, där deras gemensamma sällhet fordrar, att de å ömse sidor obrottsligen hålla sitt äktenskapsförbund, genom sorgfällig uppmärksamhet på sig själwa och sina plikter söka att förtjäna hwarandras aktning och kärlek samt städse förelhysa hwarandra i en sann gudsfruktan. Därför ligger det makt uppå att bedja Gud om en sådan make, hwilken hjärta, öppet för sanning och dygd, känner sina plikter och sällheten i deras utöfning. Då begynnes och fortsättes äktenskapet efter Guds wilja. Då främjas genom denna förëning den högsta lycksalighet på jorden. Därtill wi också öfwer detta brudpar bedja den allsmäktige om nåd och wälsignelse.

Sedan frågar prästen dem, först brudgummen:

Inför Gud den allwetande och i denna församlings närvaro frågar jag dig N. N., om du will hafwa denna N. N. till din äkta hustru och älska henne i nöd och lust?

Svar: Ja.

Därnäst bruden :

Inför Gud den allvetande och i denna församlings närvaro frågar jag dig N. N., om du vill hafwa denne N. N. till din äkta man och älska honom i nöd och lust?

Svar: Ja.

Nu mottager prästen ringen af brudgummen och beder:

Herre, allsmåttige Gud, hwilzens ändamål med äktenskapets stiftelse äro heliga, wiså och wälgörande! Wi bedja Dig: se nådeligen till det förbund, hwilket dessa dina tjänare med detta wårdsdecken inför Dig besegla, och låt upå dem uppfyllas de löften, hwilka Du har tillsagt alla dem, som ostraffligen lefwa efter ditt ord och troget hålla de förbindelser, dem Du till människors bästa stiftat. Amen.

Därefter tager brudgummen ringen och säger, under det han tillika med bruden håller densamma:

Jag N. N. tager dig N. N. nu till min äkta hustru att älska dig i nöd och lust, och till ett wårdsdecken gifwer jag dig denna ring.

Bruden svarar:

Jag N. N. tager dig N. N. nu till min äkta man att älska dig i nöd och lust, och till ett wårdsdecken emottager jag denna ring.

Sedan sätter brudgummen ringen på det brudens finger å wänstra handen, som är näst till lillfingeret, hwarwid prästen säger:

I Guds, Faderns och Sonens och den Helige Andes, namn. Amen.

Ötterligare säger prästen:

Emedan I nu tagit hwarandra till äkta och sådant här offentligen inför Gud och denna kristna församling bekänner; alltså stadfäster jag, såsom Kristi tjänare, detta edert äktenkapetsförbund, i Guds, Faderns och Sonens och den Helige Andes, namn. Amen.

Därefter läses:

Fader vår, som är i himmelen! Helgadt warde ditt namn; tillkomme ditt rike; ske din wilja, såsom i himmelen, så ock på jorden; wårt dagliga bröd gif oss i dag; och förlåt oss våra skulder, såsom ock wi förlåta dem oss skyldiga äro; och inled oss icke i frestelse;

utan fräls och ifrån ondo; ty riket är ditt och makten och härligheten i ewighet. Amen.

Att äktenskapet är ett heligt förbund, som efter godtycke af människor icke kan upplösas, lärar oss vår Frälsare i evangelisten Mattei 19 kapitel:

Fariseerna gingo till Jesus och sade: Är det lofligt för en man att skilja sin hustru ifrån sig för hwilken orsak som helst? Men han svarade och sade till dem: Hafwen I icke läst, att den, som skapade från begynnelsen, skapade dem man och kvinna och sade: "Förbundsfull skall en man öfvergifwa sin fader och moder och hålla sig till sin hustru, och de tu skola wara ett kött"? Så äro de icke mer tu, utan ett kött. Hvad således Gud har sammanfogat, må människan icke åtskilja.

Sedan säger prästen till brudparet:

Betänken dessa Herrens, Jesu Kristi, ord! Förgäten aldrig, att edert äktenskapsförbund är oryggligt, och upptagen med tålmod och tadsägelse allt, hvad eder efter Guds skidelse kan wedersaras.

Prästen säger ytterligare:

Herren ware med eder och ledsage eder i sin sanning och fruktan nu och till ewig tid! Amen.

Sedan brudparet nedfallit på knä, fortfar prästen:

Låtom oss bedja!

Allsmäktige, ewige Gud! Öföränderlig i nåd och barmhärtighet! Wi bedja Dig, att Du wärdes uppfylla dessa dina tjänares hjärtan med din Helige Ande och nådeligen omfatta dem med all andlig och lekamlig wälsignelse. Wälsigna det förbund, som de i dag införa Dig stadfäst. Gif nåd, att sällhet och trohet alltid må mötas i deras hus, enighet och kärlek förljuswa deras mödor (och efterkommandes dygder till tredje och fjärde släkte glädja deras ålderdom)! Hör, milde Gud, deras böner, och war deras bestärm, när de åkalla Dig. Led dem efter ditt råd, att de efter fulländad wandring må samlas i de saligas ewiga boningar; genom din Son, Jesus Kristus, vår Herre! Amen.

Gud, allsmäktig, sände sitt ljus och sin sanning, som beware eder i alla edra lifsdagar! Guds hand beskärme eder! Hans heliga änglar ledsage eder! Gud, Fader och Son och den Helige Ande, låte sin nåd wara mäktig öfwer eder! Amen.

Därefter läser prästen öfwer brudparet Wälsignelsen:

Herren wälsigne eder och beware eder; Herren låte sitt ansikte Ihsa öfwer eder och ware eder nådig; Herren wände sitt ansikte till eder och gifwe eder frid!

Å Guds, Faderns och Sonens och den Helige Andes, namn. Amen.

VI. Om jordfästning.

Wid jordfästning lastar prästen med skofweln tre gånger jord på liket och säger:

Åf jord är du kommen. Jord skall du åter warda. Jesus Kristus, vår Frälsare, skall uppväcka dig på den yttersta dagen.

Låtom oss bedja!

Allsmäktige, barmhärtinge och ewige Gud! Du, som för syndens skull har förelagt människan, att hon måste dö! Du, som oss, på det att wi icke till ewig tid skulle förblifwa i dödens wäld, har lagt döden på din enfödde Son, Jesus Kristus, hwilken ingen synd hade, och har så genom hans död förwandlat vår död, att den icke skall wara oss skadlig! Wänd nu ditt faderliga ansikte till oss och gif nåd därtill, att wi hwar för sig måtte så begå denna begrafning, att wi med allwar besinna, hurusom äfwen våra kroppar, när Du behagar hädanfalla oss, skola åter warda jord, och märka det granneligen i vårt hjärta, att wi i denna wärlden icke hafwa någon waraktig stad. Gif oss, barmhärtinge Fader, nåd att söka det, som ewigt är, och att alltid wandra så efter din heliga wilja, att wi på den yttersta dagen må uppstå till ewigt lif; genom din Son, Jesus Kristus, vår Herre Amen.

Därefter läses Fader vår och Wälsignelsen:

Fader vår, som är i himmelen! Helgadt warde ditt namn; tillkomme ditt rike; ske din wilja, såsom i himmelen, så ock på jorden; vårt dagliga bröd gif oss i dag; och förlåt oss våra skulder, såsom ock wi förlåta dem oss skyldiga äro; och inled oss icke i frestelse; utan fräls oss ifrån ondo; ty riket är ditt och makten och härligheten i ewighet. Amen.

Herren wälsigne oss och beware oss; Herren låte sitt ansikte lysa öfwer oss och ware oss nådig; Herren wände sitt ansikte till oss och gifwe oss frid!

I Guds, Faderns och Sonens och den Helige Andes, namn. Amen.

VII. Om intagning i församlingen.

Sådana, som äro döpta och konfirmerade i Sverige och icke förut tillhört någon af synodens församlingar, intagas på följande sätt, sedan deras namn uppropats och de framträdt till altarringen.

Prästen säger:

I Guds, Faderns och Sonens och den Helige Andes, namn. Amen.

Käre wänner! I hafwen begärt att blifwa medlemmar af denna vår kristliga församling, och i Herrens och församlingens namn hälsar jag eder wälfomna att med oss dela Guds rikets förmåner och Guds rikets strider.

Det är i sanning en stor och owärderlig förmån redan det, att få tillhöra Kristi stridande kyrka på jorden. Här hafwa wi evangelii predikan, det ord, som är fast och wißt och kan frälsa våra själar; här hafwa wi de heliga och högwördiga sakramenten efter Kristi ord och instiftelse; här är det, som Guds Helige Ande genom dessa nådemedel skänkes åt syndare, som werkar i deras hjärtan den bättring, som är inför Gud, och den tro, som är till vår Herre Jesus Kristus; här är det, som den rätta trösten gifwes mot alla forger och allt lidande, mot synd och död; ja, här i Kristi nåderike på jorden är det, som wi skola uppfostras och beredas att en gång blifwa saliga medlemmar af Guds triumferande församling i himmelen.

J denna Guds nådesinrättning på jorden blefwen J redan i eder späda barndom genom det heliga dopet intagna. J hafwen och wid mögnare år afslagt eder trosbekännelse och lofwat att bli eder Herre och Frälsare trogna. Wi wilja därför icke affordra eder någon ny bekännelse, wi önska blott iweta, om J äfwen i detta land wiljen widblifwa vår gamla oförgängliga tro och lära.

J församlingens namn får jag därför inför Gud tillfråga eder:

1. Wiljen J troget widblifwa den bekännelse, som J redan en gång inför Gud och hans församling hafwen afslagt, och erkännen J de löften, som J då gåfwen eder Gud och Frälsare?

Swar: Ja.

2. Tron och bekännen J således, att den heliga Skrift är Guds ord, den enda regeln och rättesnöret för människornas tro och lefwerne, samt att Augsburgiska bekännelsen och Luthers lilla katekes utgöra en kort men sann sammanfattning af kristendomens hufvudläror?

Swar: Ja.

4. Lofwen J också att redligen iakttaga de plikter, hwartill denna bekännelse i allmänhet och ledamotskapet af församlingen i synnerhet förbinda eder, i enlighet med församlingens konstitution?

Swar: Ja.

Till följd af hwad J nu hafwen betygat får jag härmed förklara eder wara medlemmar af denna vår ev. luthersta församling, och hafwen J, såsom sådana, lifa med oss, en fri tillgång till nådemedlens bruk. Herren förläne eder sin nåd att betjäna eder af denna förmån till eder ewiga salighet!

Låtom oss bedja!

(Prästen beder fritt eller och denna bön):

Ewige, allsmåttige Gud, som sändt din ende Son i wärlden att upprätta ditt rike och öfverwinna synden, djäfwulen och helwetet: wi tacka Dig, att Du ännu uppehåller, bewarar och föröfkar din församling på jorden och genom ditt ord och de heliga sakramenten gifwer oss din Helige Andes gåfwa. Wi bedja Dig, att Du wärdes

wälsigna och bewara denna församling, så att hon i en sann tro må Dig rätteligen tjäna. Låt ditt ord förblifwa rent och klart ibland oss och bära rättshaffens frukter till ewinnerligt lif. Wälsigna dessa dina tjänare, som i dag förenat sig med denna din församling, att de i sanning må wara förenade med Dig och tjäna Dig i en sann tro och ett heligt lefwerne. Beskrämja allt godt werk i och genom oss här i detta lifwet, och när det är slutadt, så låt oss af nåd för Kristi skull lossjunga Dig i den stora församlingen i himmelen; genom Jesus Kristus, vår Herre! Amen.

Vår Herres, Jesu Kristi, nåd och frid, Guds kärlek och den Helige Andes delaktighet ware med och öfwer eder alla! Amen.

VIII. **Suru kyrkotjänare stola i sina ämbeten inställas.**

De kyrkotjänare, som böra inställas i sina ämbeten, äro diakoner och kyrkowärdar (Trustees), och bör detta verkställas så snart som möjligt efter deras wal. Denna förrättning försiggår efter predikan och, sedan en psalm eller vers blifwit sjungen, på följande sätt:

De nywalda diakonerna och kyrkowärdarne framträda till altarringen, och prästen wänder sig till dem och säger:

I Guds, Faderns och Sonens och den Helige Andes, namn. Amen.

Ålskade bröder i Herren!

Emedan I blifwit walda till detta wiktiga ämbete i Guds församling, så hören Guds förmaning och löfte!

Men i dessa dagar, då lärjungarnes antal förökades, beghnte de grefiske judarne att knorra mot ebreerna däröfwer, att deras änkor blifwit förbisedda wid det dagliga betjänandet. Då kallade de tolf hopen af lärjungarne tillsammans och sade: Det är icke tillbörligt, att wi öfwergeifwa Guds ord för att tjäna wid borden. Utusen därför, bröder, sju män bland eder, som hafwa godt rykte om sig och äro fulla af den Helige Ande och wisdom, hwilka wi kunna anställa för detta behof. Men wi wilja ägna oss ständigt åt bönen och ordets tjänst. (Apg. 6: 1—4.)

Så förmanar jag nu eder, mina bröder, wid Guds barmhärtighet, att I frambären edra kroppar till ett offer, som är lefwande, heligt och Gud behagligt, eder förnuftiga gudstjänst. — Ty såsom wi i en enda kropp hafwa många lemmar, men alla lemmarna icke hafwa samma förrättningar, så äro wi, de många, en enda kropp i Kristus, men hwar för sig äro wi hwarandras lemmar och hafwa olika gäfwor efter den nåd, som blifwit oss gifwen. Har någon profetia, så ware hon i öfwerensstämmelse med tron; har någon en tjänst, afte han på tjänsten; är någon en lärare, afte han på lärandet; förmanar någon, afte han på förmanandet; gifwer någon, gifwe han i ensald; styr någon, göre han det med nit; öfwar någon barmhärtighet; göre han det med glädje. (Rom. 12: 1, 4—8.)

De, som hafwa tjänat wäl, winna en god ställning och mycken frimodighet i den tro, som är i Kristus Jesus. (1 Tim. 3: 13.)

Därefter säger prästen:

Herren gifwe eder nåd att wäl behjärta dessa Guds ord!

De färskilda plikter, som eder åligga, äro dessa:

1) Diafonerna skola med Guds hjälp i sitt eget hus och inför hela församlingen iakttaga och ådagalägga ett kristligt lefwerne i ord och wandel;

2) De skola i pastors fränwaro leda den offentliga andakten samt i allmänhet uppmäna till och söka befrämja en sann och lefwande kristendom;

3) De skola besöka sjuka samt winnlägga sig om att anskaffa hjälp åt behöfwande och nödställda medlemmar inom församlingen;

4) De skola tillse, att församlingens lärare enligt Guds ord färditt tillbörliga underhåll;

5) De skola draga försorg om att församlingens barn och ungdom blifwa behörigen undervisade i kristendomen, och att skolor för detta ändamål inrättas och underhållas;

6) De skola verka för missionens befrämjande;

7) De skola slutligen i allmänhet tillse, att allting inom församlingen och färskildt wid den offentliga gudstjänsten tillgår med ordning och skick.

Ahrfowärdarne (Trustees) skola

1) Hålla församlingens egendom i troget förwar, till dess bruk och förmån; hafwa om händer och troget förwara alla dess fastebref och andra nyttiga och wiktiga papper;

2) De skola troget utföra församlingens beslut rörande dess ekonomiska angelägenheter; verkställa nödiga reparationer å kyrka och andra församlingsbyggnader i öfwerensstämmelse med församlingens konstitution och beslut; för skada och förstörelse bewara all annan egendom, som tillhör församlingen;

3) De skola uppbära och redowisa alla församlingens räntor och inkomster m. m. samt wid hwarje årsstämma redogöra för sina åligganden.

Därefter säger han:

Deßa äro de plifter, som församlingens förtroende har pålagt eder. Jag frågar eder nu: Lofwen J att, med Guds hjälp, dem redligen uppfylla, så widt eder görligt är?

Swar: Ja.

Prästen säger:

Gud styrke och hjälpe eder att allt detta hålla! Och härmed förklarar jag, att J ären i edra ämbeten inställde i Faderns och Sonens och den Helige Andes namn. Amen.

Fader wår, som är i himmelen! Helgadt warde ditt namn; tillkomme ditt rike; ske din wilja, såsom i himmelen, så ock på jorden; wårt dagliga bröd gif oss i dag; och förlåt oss våra skulder, såsom ock wi förlåta dem oss skuldiga äro; och inled oss icke i frestelse; utan fräls oss ifrån ondo; ty riket är ditt och makten och härligheten i ewighet. Amen.

Därefter säger prästen:

Böjen edra hjärtan till Gud, och anammen wälsignelsen!

Herren wälsigne eder och beware eder; Herren låte sitt ansikte lysa öfwer eder och ware eder nådig; Herren wände sitt ansikte till eder och gifwe eder frid!

J Guds, Faderns och Sonens och den Helige Andes, namn. Amen.

Böner på alla dagar i wedan.

Om brinnande andakt och om bönegåfwa.

Barmhjärtige, nådige, kärleksrike Fader i himmelen! Du har befallt mig att bedja. Din käre Son har lärt mig bedja och med en dyr ed lofwat mig bönhörelse. Din helige Ande gifwer mig ofta i mitt hjärta erinring om bönen. Och jag wet, att all god gåfwa och all fullkomlig gåfwa kommer ofwanester från ljuSETS Fader; jag wet ock, att ingen sann, waraktig och wälsignad förmån, himmelsk eller jordisk, timlig eller ewig, kan winnas utan bön, och att bönen angår din ära, och att min högsta nödorst den fordrar, äfwen som hwilket ljufligt samtal med dig bönen är, och huru du swarar medelst tröst och heliga tankar, och att ingen hjälp och sann tröst kan winnas utan bön. Därpå har jag så många heliges och min Herres, Jesu Kristi, exempel. Likwäl är jag så försumlig och trög till bön och litar mer på mitt arbete och min kloshet än på din hjälp och nåd. Åk, förlåt mig sådan säkerhet och dårskap och förakt för ditt gudomliga löfte. Åfwänd från mig det swåra straff, hwarmed du hotar dem, som förakta din nåd, nämligen att du will förakta dem igen, och att de, som löpa ester en annan, skola få stor bedröfwelse. Gif mig nådens och bönenS ande. Låt mig betänka dina hugneliga ord och löften: hwar och en, som åkallar Herrens namn, han skall wara salig; innan de ropa, will jag höra, och medan de ännu tala, will jag swara; Herren är när dem, som åkalla honom; allt hwad I bedjen Fadern i mitt namu, det skall han gifwa eder; hwilken ibland eder är, som gifwer sitt barn en sten, när det beder om bröd? Upptänd mitt hjärta genom innerlig brinnande andakt och med din nåds ljuS. Låt min bön wara dig en söt luft, såsom Noaks offer. Uppenbara dig för mig, såsom du uppenbarade dig för Abraham i de tre männernas gestalt, och gå icke framom din tjänare. Wäl-

signa mig i min bön, lifasom Jsaï. Wiså himlastegen för mig, lifasom för Jakob. Låt mig upplyfta mina händer till dig lifasom Moses. Upplåt mitt hjärta, lifasom Lydias, så att jag i min bön förgäter allt jordiskt. Ack, Herre, alla hjärtans ransakare, som pröfwar hjärtan och njurar! Du wet, huru obeständiga mänskliga hjärtan och sinnen äro, mycket ofstadigare än watten, som röres af winden. Ack, förlåna mig andakt, att jag icke må föras hit och dit af så mångahanda tankar. Ack, du kan hålla mitt hjärtas skepp stilla, fästa det och styrka det mycket bättre än jag själf. Statt upp, Herre, näps mitt hjärtas stormwind och oroliga haf, att det må wara stilla, hwila i dig, utan hinder se på dig och förblifwa med dig förenadt. För mig ut i den andliga öfnen, där jag intet hör eller ser af det, som världsligt är, utan endast dig, att du må tala med mig i ensamheten, att jag må vänligen kyssa dig, och ingen se det och begabba mig. Förnya mitt hjärta, sinne och håg. Upptänd i mig ditt ljus, att det må lysa i mig, så att mitt hjärta blir brinnande och upptändt uti din kärlek och andakt. Tag bort stenhjärtat, att jag må känna din Andes låga, kärlek, tröst och wänliga swar. Ack, tag genom din nåd bort allt, som förhindrar min andakt, det ware sig världen eller min köttsliga wilja, såsom wrede, hämndlusta, otålighet, otro, högfärd, oförsonlighet, obotsfärdighet. Låt din helige Ande sucka, ropa, bedja, lofwa, tacka, wittna uti mitt hjärta och gifwa min ande wittnesbörd om barnaskap hos Gud. Låt honom med sin himmelska eld upptända och uppvärma mitt falla hjärta och mana godt för mig hos Gud med outhärlig suckan. Låt din helige Ande bo uti mig, göra mig till Guds tempel och helgedom och uppfylla mig med gudomlig kärlek, ljus, andakt, himmelska tankar, lif, tröst, styrka, fröjd och frid. Låt din helige Ande göra mitt hjärtas tempel ljusligt och wälluktande med andaktens himmelska rökelse. Låt oss genom din helige Ande, o Fader, blifwa förenade med din käre Son Jesus Kristus, såsom med vårt hufwud, så att wi bedja i honom, genom honom och med honom. Låt oss också genom den helige Ande blifwa förenade med alla trogna hjärtan och med hela den heliga kyrkan, att wi med hela kyrkan, för hela kyrkan och uti kyrkan,

isåsom i din helgedom, bedja och i Jesu Kristi namn blifwa bönhörde. Amen.

Allmän morgonbön.

Det är en kostlig ting att tacka Herren och lofsjunga ditt namn, du allra högste; om morgonen förkunna din nåd, och om aftonen din sanning. Ps. 92: 2, 3.

Barmhärtige och nådige Gud, hwilkens godhet och trohet är hwarje morgon ny! Dig ware lof, ära och tack för dagens wälsignade ljus och att du mig i denna natt nådeligen bewarat hafwer och förlänat mig en ljuf sömn och en god hwila. Låt mig äfwen under ditt nådiga och kärleksrika beskydd framleswa denna dag och med nytta och glädje begagna dagens ljus och werka, medan dagen warar. Men framsför allting upplys mig med det ewiga ljuset, som är min Herre, Jesus Kristus, att han må förskingra mörkret i min själ, med sin nåd och med sin kunskap. Upptänd hos mig trons ljus och föröka och stärk det. Uppwäck din kärlek i mig. Befästa mitt hopp. Gif mig en sann ödmjukhet och saktmodighet, att jag må wandra i min Herres, Jesu Kristi fotspår, och låt din fruktan styra allt mitt görande och låtande. Drif bort ifrån mig allt andens mörker och all hjärtats blindhet. Bewara mig i dag och alla dagar för widskopelse och afguderi, för högfärd och ditt namns misßbruk, för ditt ords förakt och olydnad emot dina bud. Bewara mig för fiendskap, hat och afund, så att solen denna dag icke må gå ned öfwer min wrede. Bewara mig för orättfärdighet, falskhet och lögn, för den skändliga girigheten och för alla andra onda lustar. Och om jag icke kan undgå att frestas af onda lustar, så gif mig din nåd att icke duka under i frestelsen, utan i din kraft stå frestaren emot och öfwerwinna honom. Uppwäck däremot hos mig hunger och törst efter dig och din rättfärdighet och lär mig göra efter ditt behag. Din gode Ande före mig på en jämn wäg. Låt mig, isåsom Jacob möta dina heliga änglar, att de bewara mig på alla mina vägar och bära mig på sina händer. Låt allt, hwad jag talar och gör, tänker och begärer, lända till ditt namns ära. Gör mig

till din barmhertighets käril och din nåds werktng. Gif wälsignelse till min kallelses arbete och låt allt lyckas wäl. Wälsigna min föda och låt mig efter din wilja min affstilda spis få. Jag befaller i dina händer min kropp och min själ, mitt gods och min ära. Gör nåd med mig och alla mennistor. Bewara oss för frig, pest och hungernöd och för en ond bråddöd. Beskräm mig en gång en salig ändalykt och låt mig med glad åstundan wänta den stora yttersta dagen och min Herres, Jesu Kristi härliga uppenbarelse.

Gud Fader wälsigne mig och beware mig! Guds Son låte sitt ansigte lyssa öfwer mig och wara mig nådig! Gud den Helige Ande upplyfte sitt ansigte öfwer mig och gifwe mig sin frid! Amen.

Allmän aftonbön.

Loftwa Herren, min själ, och allt det uti mig är, hans heliga namn. Loftwa Herren, min själ, och förgät icke, hwad godt han dig gjort hafwer; den dig alla dina synder förlåter och helar alla dina brister; den ditt lif förlofer från förderf och kröner dig med nåd och barmhertighet. Ps. 103: 4.

Barmhertige Gud och Fader! Dig hembär jag lof och tack för alla dina wälgerningar och i synnerhet derför, att du genom din gudomliga nåd har låtit mig fullända den sistförflutna dagen och hulptit mig att öfwerwinna des beswärlighet och plåga. Hwar dag har ju här på jorden sin egen plåga, men du hjälper oss, så att wi öfwerwinna den ena plågan och beswärligheten efter den andra, till des wi slutligen komma till ro och till den ewiga dag, der all plåga och nöd skall upphöra. Ack Herre, jag är alltför ringa till all den barmhertighet och trohet, som du på mig bewisar, ty jag gör mycket ondt och försummar mycket godt. Ho kan märka, huru ofta han felar? Förlåt mig alla synder, som jag i denna dag begått hafwer med tankar, ord och gerningar. Tillgif alla mina synder under hela min lefnad och war mig nådig för Jesu Kristi skull. Hjelp, att jag måtte få dö ifrån alla synder och blifwa allt mera gudfruktig, helig, from och rättfärdig. Wälsigna min hwila, att min sömn icke må wara en sömn i synden, utan att jag fastmera, såsom Jakob, i drömmen må skåda dig och se himmelen öppen, från hwilken Guds änglar öfwer mig stiga upp och ned. Jag wake eller sofwe, så blifwe ditt heliga namn uti mitt hjerta. Gif

att jag icke må försträckas för nattens fasa eller frukta för en plötslig försträckelse; låt mig under ditt beskydd sofwa alldeles i frid. Bewara mig för satans bedrägeri, för fiendens anfall, för eld och wattennöd! Du, Israels wäktare, är icke fömnig eller sofwer, war derför också ett skydd och beskärm för mig och de mina. Låt dina heliga änglar bewara oss och alla menniskor och gif oss wedergäwelse ifrån ditt ansigte. Uppwäck mig, om dig så behagligt är, åter i morgon med helsa och styrkta krafter. Men skulle under denna natt min sista stund komma, så förläna mig ett saligt afsked ifrån denna werlden och en salig hwila och rolighet med Jesus Kristus, min Frälsare. Amen.

Morgonbön på Söndagen.

J begynnelsen skapade Gud himmel och jord. Och jorden war öde och tom, och mörker war på djupet, och Guds ande swäfwade öfwer wattenet och Gud sade: Warde ljus, och det wardt ljus. Och Gud såg ljuset, att det war godt. Då skilde Gud ljuset ifrån mörkret. Och kallade ljuset dag och mörkret natt. Och wardt af aften och morgon den första dagen. 1 Moj. 1: 1—5.

Herre Gud! du är wärdig att taga pris, ära och tack. Du har tillförene grundat jorden, och himlarne äro dina händers werk; du talar, så sker det, du bjuder, så står det der. Du har på denna dag kallat ljuset ut ur mörkret och i detta ljus ser mitt öga dina händers werk. Herre, huru äro dina werk så stora och många; du hafwer dem alla wisligen ordnat och jorden är full af din godhet; detta befinnar min själ wäl och tackar dig för alla dina wälgerningar, jemwäl för ditt nådiga bewarande i den framlidna natten och för den nya dagens ljus, som du låtit mig upplefwa. Hjelp, att jag nu må hata och öfwergifwa alla mörkrets gerningar och såsom ditt barn wandra i ljuset. Du har gifwit oss ett ännu skönare ljus, än det blott naturliga. Din käre Son, Jesus Kristus, är det samfärdiga ljuset, som upplyser själen; den som följer detta ljuset, han skall icke wandra i mörkret. Upplys då, Herre Jesu! äfwen min ande med den rätta tron och låt ett klart sken af din nåd intränga i mitt hjerta, på det jag i dig må hafwa frid, lif och salighet. Du har på denna morgonstunden uppstått ifrån de döda och lifwet och ett oförgängligt wäsende framburit i ljuset för dina återlösta. Gif ditt lif uti mig, lär mig förja för min

odödliga själ och gör mig beredd för ditt himmelska rike! Och du, Helige Ande, som på denna dagen blef utgjuten öfver vår Herres apostlar, kom äfwen i mitt hjerta, förnya och föröka hos mig din nåd, wälsigna min gång upp till Herrens hus och stadfäst ditt evangelium på min själ och på alla, som höra det med mig. Bewara mig, att jag icke bedröfwar dig genom något wanhelgande af din sabbat eller wänder din wälsignelse i förbannelse. Gif mig din wälsignelse, treenige Gud! din kärlek, Gud Fader, och din nåd, Guds Son, och din delaktighet, Gud, du Helige Ande, ware och förblifwe med mig ewinnerligen. Amen.

Afsonbön på Söndagen.

Såsom Kristus är uppväckt ifrån de döda genom Fadrens härlighet, så skola wi också wandra i ett nytt lefwerne. Rom. 6: 4.

Herre Jesus! Du har helgat denna dagen genom din uppståndelse ifrån de döda och genom din Helige Andas utgjutande. Frid ware eder! så helsade du dina lärjungar, då du återwände ur grafwen; och, tillsäg äfwen min själ din frid och wisa henne dina genomborrade händer, på det jag må warda glad i tron derpå, att du äfwen har tecknat mig på dina händer och i ewighet icke skall förgäta mig. Blås på min ande med din Helige Ande och låt mig höra af din mun de orden: dina synder äro dig förlåtna! Ja, förlåt mig alla mina skulder och uppväck mig till ett nytt lif, att jag må tjena dig i helighet och rättfärdighet. Hvad jag felat och syndat det ångrar jag af hjertat, och jag affägar mig, såsom jag redan i mitt dop gjort, nu ånyo djefwulen och allt hans wäsende och allt hans werk samt förpligtar mig att lefwa efter ditt ord och wilja. Omgjorda mig dertill med din gudomliga kraft, att jag må wandra wärdigt ditt kära evangelium. Tag tackar dig för detta ditt kära evangelium och för alla wälgärningar, som du ända till denna stund mig bewisat. Låt din barmhertighet öfwer mig icke taga någon ända. Tag mig och mina kära under denna natt i ditt nådiga beskydd, afwärij i nåder allt ondt och låt oss under ditt bestärmt trugge hwila. Trösta alla bekymrade och anskämda och wedergått alla sjuka och döende och låt dem icke dö i sina synder, utan så, förr än de skiljas hädan, sina blickar rigtade på Guds lam, som bär werldens synder; låt din nåd

och godhet wara wäldig öfwer vår öfwerhet, som du hafwer satt öfwer oss, samt öfwer alla menniskors barn. Skall denna natt blifwa min sista natt på jorden, så befall dina änglar, att de föra min själ dit der du är, och till det rätta lifwet och det ljufliga wäsendet på din högra hand ewinnerligen. Schwad jag wakar eller sofwer, hörer jag dig till, Herre Jesus, och warder genom dig ewigt salig. Amen.

Morgonbön på Måndagen.

Och Gud sade: Warde ett fäste emellan watten och åtskilje watten ifrån watten. Och Gud gjorde fästet, och åtskilde det wattenet, som war under fästet, ifrån det watten, som war ofwan fästet. Och det skedde så. Och Gud kallade fästet himmel. Och wardt af aften och morgon den andre dagen. 1 Mos. 1: 6—8.

Jag prijar dig, himmelske Fader, all tings skapare, du som hafwer skapat himmelen öfwer mig tillika med lusten, som jag andas, och molnen, som swäfwa öfwer mig. Din godhet räcker så långt som himmelen är, och din sauning så långt som skynne gå. Derifrån fuktas du jorden och gör landet fullt med frukt, så att allt, som lefwer warder mättadt till behaglighet. Du, som är rik öfwer alla, du har äfwen wälsignelse att skänka åt mig och mina kära. Gif oss i dag och alla dagar vårt dagliga bröd. Du har satt fridens regnbåge i skyn, att han skall wara ett tecken till din godhet och kärlek. Gif mig ett barnsligt förtroende i mitt hjerta, att ditt nådesförbund icke skall förfalla, och lär mig att alltid taga allting såsom ifrån dig, såsom wäl menadt och wäl gjordt. Dig befaller jag mina wägar och hoppas på dig, att du skall wäl görat. Du visar vinden sin väg och skickar molnen dit du will, och du förer äfwen mig på rätta vägen för ditt namns skull. Låt mig blott icke själf wälja någon ond väg, utan alltid wandra på den vägen, som drager till det ewiga lifwet. Hjelp mig dertill, min käre Herre och Gud, på det jag må fröjdas och glädjas på den dag, då din Son, Jesus Kristus, skall komma i himmelens sky för att döma lefwande och döda. Utströf mina misgärningar såsom ett moln och mina synder såsom en dimma. Drag mitt hjerta till dig, du som hafwer återlöst mig, på det jag må wandra inför dig och wara ostraffelig både i ord och gerningar. Hör mig för Jesu Kristi skull. Amen.

Aftonbön på Måndagen.

När jag i min säng ligger, så tänker jag uppå dig; när jag uppvaknar, så talar jag om dig, ty du är min hjälpare, och under dina vingars skugga vill jag fröjda mig. Ps. 63: 7, 8.

Allsmäktige, ewige Gud! Dig tackar jag af hjertats grund för din vändliga godhet, att du under den förflutna dagen uppehållit mig med din rättfärdighets högra hand och beskyddat mig med din nåd, utan hwilken jag wore hemfallen åt den timliga och ewiga döden. Öfvergif mig icke heller hädanester och drag icke din hand från mig. Fastän solens förgängliga ljus nu har wifit ifrån mig, så wif du dock icke ifrån mig, uti uppljys min själs, att hon må befrias ifrån syndens mörker och i en sann tro skåda dig och med frimodighet wänta efter dig. War du, o Gud, under denna natt min klippa och min hjälpare, om satan will anfälla mig, och afwärij allt, som kunde wara min tropp eller min själs skadligt. Låt mig insomna med heliga tankar och med ett till dig wänt hjerta åter uppvakna. Bewara mig för onda drömmar och låt min ande äfwen då, när jag insomnat, umgås med dig och tänka på dig. O, du gode och nådige Fader, förlåt alla mina synder! Bortdrif mig icke i din wrede, utan twå mig wäl ifrån min misgärning och rensa mig ifrån min synd. Låt mitt efter din Ande nådehungrande hjerta finna frid i din älskade Son och i det offer, som han till vår försoning framburit. Förbarma dig öfwer alla stånd, lärare och åhörare, öfwerhet och underjäter, och lär alla menniskor att wandra på dina vägar. Upprätta din fruktan öfwer allt och afstyr alla de förargelser, som ibland oss äro gängse. Men bewara mig för allt snudigt dömande af min nästa och gif mig nåd att akta på mig själf och upptänd hos mig den kristliga kärlek, som uppjöker de förwillade och gör godt emot hwar man. Bewara mig i denna natt för allt ondt och stärk mina trötta lemmar, att jag äfwen i morgon må kunna uträtta min kallelsets wärf. Låt mig hwila ljust och säkert i dina faders-
armar och tag alla mina anförwandter, wälgörare, wänner och fiender uti ditt beskydd. Ac, blif nu och alltid min barmhertige Gud och kärleksrike Fader, och förhjelp mig, när och hwar och huru det dig behagar, ifrån denna oroliga werld till den ewiga roligheten genom Jesus Kristus. Amen.

Morgonbön på Tisdagen.

Och Gud sade: Församle sig wattnet, som är under himmelen, uti besynnerligt rum, att det torra må synas. Och det skedde så. Och Gud kallade det torra jord och wattnets samlingar kallade han haf. Och Gud såg, att det war godt. Och Gud sade: Väre jorden gräs och örter, som frö hafwa, och fruktigamma träd, att hwart och ett bär frukt efter sin art och hafwer sitt eget frö i sig sjelf på jorden. Och det skedde så. Och jorden bar gräs och örter, som frö hade, hwart efter sin art, och träd, som frukt buro, och hade sitt eget frö i sig sjelfwa, hwart efter sin art. Och Gud såg, att det war godt. Och wardt af aften och morgon den tredje dagen. 1 Mos. 1: 9—13.

Du wet, käre Fader i himmelen! hwad wi behöfwa, förr än wi bedja dig; ja, du har, innan ännu lefwande warelser funnos på jorden, i kärlek och wisshet förjt dertför, att de skulle få boning och näring, hwart efter sin art; du har skapat gräs för djuren och såd menniskorna till nytta och uppfyllt jorden med din godhet. Du wet också, hwad jag och mina kära behöfwa och skall icke låta oss lida brist på det nödvändiga. Jag tröstar deruppå, att du så nådelig är, och mitt hjerta gläder sig, att du så gerna hjälper! Hjelp oss i dag uti allt, som wi efter din wilja företaga. Gif oss hwad wi behöfwa och låt oss i god ro och med tacksägelse njuta det. Men bewara i synnerhet oss för, att för det lekamliga förgäta det andeliga och för det timliga förgäta det ewiga. Wattnet samlade sig uti de rum, du wille, och jorden frambragte hwad du bjöd henne; sålunda skall äfwen jag verka på det rum, som du åt mig bestämmt, och göra det, som du will hafwa af mig. Styr mitt hjerta dertill genom din Helige Ande och gör detta hjerta till en god jord, som gömmer ditt ord och bär frukt hundradesfaldt! Menniskornas dagar förgå såsom hafwets wågor, som hastigt höja sig och lika hastigt sjunka ned igen; ja, wi fara bort såsom en ström och äro såsom gräs, som bittida blomstrar och snart förwisnar och om aftenen afhugget warder och förtorkas. Ännu före aftenen kan det blifwa annorlunda med mig. Lär mig att med allwar betänka detta och förja för min odödliga själ. Jag anbefaller henne åt dig, min Frälsare, afwärij allt ondt ifrån henne; du har åtelöst henne till din egendom. Behåll mig i din saning och gör mig skicklig till alla goda gerningar, att jag må något warda din heliga nåd till pris! Amen.

Aftonbön på Tisdagen.

Och Jesus fick se ett fikonsträd wid vägen och gick till det och fann intet annat än löf derpå, och sade till det: Aldrig mer warde frukt af dig. Och strax förtorkades fikonsträdet. Matt. 21: 19.

Herre, du utransafar mig och känner mig! Se, det är intet ondt på min tunga, det du, Herre, icke allt wet; du förstår mina tankar fjerran. Hvad finner du hos mig? Frukt som du söker eller endast blad, onyttigt tal och ett fåfängt wäsende? Är jag så bestaffad, att jag kan kallas ett rättfärdighetens träd till ditt pris, du skapare, i goda gerningar? Ad, Herre, du finner äfwen i dag icke allt wäl beställt med mig, du finner mycken försummelse och synd; men haf tålmod med mig och befall icke, att jag skall borthuggas som ett ofruktfamt träd, utan skapa du i mig det godt är, att jag må uppfyllt wara med rättfärdighetens frukt. Tag icke din barmhertighet ifrån mig, utan fullborda fastmer det goda werk, som du i mig begynt hafwer, genom Jesus Kristus. Jag tackar och lofwar dig för all den godhet och trohet, som du i dag bewisat på mig och beder dig: bewara och wälsigna mig och mina kära äfwen i denna natt; afvänd ifrån oss all skada både till kropp och själ och gif oss din frid! Amen.

Morgonbön på Onsdagen.

Och Gud sade: Warde ljus uti himmelens fäste och åtskilje dag och natt och gifwe tecken, månader, dagar och år. Och ware för ljus uti himmelens fäste och lyse på jorden. Och det skedde så. Och Gud gjorde två stora ljus; ett stort ljus, som regerade dagen, och ett litet ljus, som regerade natten; och stjernor. Och Gud satte dem uti himmelens fäste, att de skina skulle på jorden och regera dagen och natten och åtskilja ljuset och mörkret. Och Gud såg, att det war godt. Och wardt af afton och morgon den sjerde dagen. 1 Mos. 1: 14—19.

Herre, du werldens allsmäktige skapare och menniskornas Fader! Himlarne förtälja din ära och fästet förkunnar dina händers werk. Du har satt stjernorna på himmelen, att de skola skina på jorden och åtskilja dag och natt och gifwa tecken, årstider, dagar och år. Jag tackar dig, att du åter låtit mig skåda dagens ljus och i denna natt nådeligen bewarat mig. En dag säger det den andra och en natt fungör det den andra, att du är nådig, barmhertig, långmodig och af stor mildhet. Gif

oß efter din barmhertighet solifen och regn i rättan tid, wäl-
 signa mitt och hwarje menniskas arbete i sin fallelse, att wi må
 glädjas åt wår flit och genom din nåd winna, hwad wi till
 detta lifwets nödtorft behöfwa. Men framför allt upplys mig
 genom sanningens och rättfärdighetens sol, som i Jesus Kristus
 för oß uppgått. Bortdrif ifrån min själ allt andeligt mörker
 och öppna mig ögonen, att jag må se rättfärdighetens under i
 din lag och nådens under i Jesu evangelium. Ware i dag och
 alltid ditt ord mina fötters lyfta och ett ljus på alla mina wä-
 gar. Beware mig för wantro och otro, för afgudereri och girig-
 het, för högfärd och hädelse, för wrede och twedrägt, för all
 orätt emot min nästa. Utgjut Kristi kärlek i mitt hjerta, på
 det att allt, som jag talar och gör må ske i hans kärlek, dig till
 wälbehag och mig till ewig salighet. Wåra dagar förrinna,
 såsom slöge de bort; uppväck mig att rätt använda hwarje
 stund af min nådatid och att verka, medan dagen är. Och när
 natten kommer, då ingen kan verka, så för mig till det ewiga
 lifwets ljus för ditt namns skull. Amen.

Aftonbön på Onsdagen.

Jesus sade till sina lärjungar: Edert hjerta warè icke oroligt. Tron
 på Gud, och tron på mig. I min Faders hus äro många boningar; om så
 icke wore, skulle jag hafwa sagt eder det; jag går bort för att bereda eder
 rum. Joh. 14: 1, 2.

Nu är afton, och dagen är förliden, men du Herre Jesus,
 mitt ljus och min klippa, du wiser icke ifrån mig; du är min
 herde och låter mig intet fattas! Liksom solens glans förtäljer
 om dagen, så förtälja månen och stjernorna om natten din kär-
 leksfulla godhet och din stora magt och mana oß att söka din
 Faders hus med deß många boningar. Derjöre försträcker mig
 icke heller nattens mörker. Om jag od wandrade i en mörk
 dal, så fruktade jag intet ondt, ty du är när mig; genom din
 nåd är allting mig godt och nyttigt. Pris och tack för din tro-
 het, hwarmed du i dag bewarat mig, och för allt godt, som du
 bewisat mig både till kropp och själ. Ack, om du wille tillräkna
 mig synderna, Herre, så skulle helt annat wedersaras mig, men
 när dig är mycken förlåtelse. Så långt som öster är ifrån
 mejter, låter du wår öfwerträdelse wara ifrån oß. Deruppå

förtröstar jag och lägger min kropp till hvila i min fäng, men min själ lägger jag wid ditt hjerta, Herre Jesus; der ligger jag och sofwer alldeles i frid, ty du allena, Herre, hjälper mig, att jag må säker bo. Vill du i denna natt kalla mig hädan ifrån denna werlden, så dörr jag salig uti din nåd. Du har beredt mig ett rum, som är mera lysande än himmelen med sina stjernor, mera saligt än alla menniskor kunna tänka och begripa. Der du är, der skall ock din tjenare wara. Men är det din wilje, att jag skall längre lefwa på denna jorden, så låt mig i morgon sund och glad uppvakna och förnya mig hwarje dag allt mer och mer efter ditt beläte! Låt din nåd wara wäldig öfwer mig och öfwer alla menniskor, öfwer öfwerhet och undersåter, fattige och rike, bedröfwade och glade, friske och sjuke. Gif oss alla mederqwickelse och ro inför ditt ansigte! Amen.

Morgonbön på Thorsdagen.

Och Gud sade: Göre watten af sig krälände och lefwande djur och foglar, som på jorden flyga under himmelens fäste. Och Gud skapade stora hwalor och allehanda lefwande och krälände djur, som watten af sig gör, hwar efter sin art. Och Gud såg att det war godt. Och wälsignade dem och sade: Water fruktamme och förökens och uppfyller hafwets watten, och foglarne föröke sig på jorden. Och wardt af afton och morgon den femte dagen. 1 Mojs. 1: 20—23.

Herre, vår Gud, du är allena den, som gifwer lif, anda och allt! I hafwet der wimla utan tal både stora och små djur, under molnen flyga himmelens foglar och sitta och sjunga på trädens grenar; men du förgäter ingen af dem, du gifwer korpungarna sin föda och närer fiskarna i watten. Skulle du icke göra detta ännu mera emot mig och de mina? Du gör det och bestär oss allt, som wi till lifwets nödort behöfwa. Lif och wälgerning har du hittills gifwit mig och ditt uppteende bewarar min anda. Jag tackar dig, du lifwets gifware och uppehållare, och hoppas på dig, att du icke skall öfwergifwa eller förgäta mig. Bewara mig, att jag icke betungar mitt hjerta med näringsomsorger, utan kastar all min omsorg på dig, du förjer för mig! Gif mig också i dag din wälsignelse. Skänk mig kraft och helsa till mitt arbete och låt mig genom ärlig flit förwärfsa mitt lifs uppehälle. Afvänd ifrån mig och mina kära all fara och nöd efter din faderliga barmhertighet; låt din

godhet glädja oss. Behåll hos mig den tanken, att jag dock är wida mer än alla djur på jorden, att jag är en menniska af dig, Gud Fader, odödligt skapad, af Jesus din enfödde Son, dyrt återlöst genom hans blod, och genom den Helige Ande utwald och kallad att wara helig och ostrafflig i kärleken. Hjelp du mig att wara detta både i dag och alla dagar. Bewara mig för all satans och werldens förförelse och stärk mig, att jag må öfwerwinna alla köttets lustar; hjelp mig att kämpa en god kamp emot alla mina andeliga fiender, att hålla tron och fullborda loppet i Jesu Kristi efterföljd, att jag må få trons ända-lyft, nämligen själens ewiga salighet. Amen.

Aftonbön på Thursdagen.

Och Jesus tog Petrus och Sebedei två söner med sig och beghnte bedröfwad och ängslas. Då sade han till dem: Min själ är bedröfwad intill döden; blifwen här och waken med mig. Matt. 26: 37, 38.

Kärleksrike, nådige Herre Jesus Kristus! Du har i denna natt öfwerlemnadt dig åt ett bittert lidande för att förlossa mig ifrån det ewiga förderfwet. Mina och hela werldens synder lågo på dig och bedröfwade din heliga själ intill döden. Låt minnet af denna din bedröfwelse bewara mig för säkerhet och uppwäck hos mig en botfärdig sorg och bedröfwelse öfwer mina synder, att på mig må fullbordas, det du sagt hafwer: salige äro de bedröfwade, ty de skola få hugswalelse. Skänk mig äfwen förlåtelse för denna dagens synder. Du har ängslats och bärwat, på det jag icke skulle bäfwa för Guds dom och ewigt ängslas i helwetets pina. Åh, jag kan icke nog tacka dig för din barmhertighet, icke nog älska dig för din kärlek. Gif du sjelf mig nåd att känna och erkänna längden och bredden och djupet och höjden af din kärlek. Hjelp mig waka, att jag aldrig förgäter ditt lidande eller bedröfwar dig genom uppsåtliga synder! Gif mig nåd att wara undergifwen min himmelske Faders wilja, så att jag af hjertats grund beder som du: ske icke min, utan din wilje! Inplanta hos mig en sådan saktmodighet, hwarmed du har talat till Judas, och ett sådant tålmod, hwarmed du lät dig bindas och föras till döden. Du will att wi skola älska hwarandra såsom du har älskat oss. Borttag derföre all bitterhet och wrede ur mitt hjerta och uppfyll mig med

wänlighet, medlidande och wälwilja emot hwar man. Våt mig äfwen nu gå till hwila i frid med alla mina medmenniskor och i morgon uppstå och werka i kärlek till dig, till desß jag kommer dit, du genom lidande och död har gått förut. Dig ware ära och pris ifrån ewighet till ewighet. Amen.

Morgonbön på Fredagen.

Och Gud sade: Göre jorden af sig lefwande djur, hwart efter sin art, fånad, krälände djur, och wilddjur på jorden, hwart efter sin art. Och det skedde så. Och Gud gjorde wilddjur på jorden, hwart efter sin art, fånad efter sin art, allahanda krälände djur på jorden efter sin art. Och Gud såg, att det war godt. Och Gud sade: Våt oß göra människan till ett beläte, det oß likt är, den råda skall öfwer fiskarne i hafwet och öfwer foglarne under himmelen och öfwer fånaden och öfwer hela jorden och öfwer allt som krälar på jorden. Och Gud skapade människan sig till ett beläte, till Guds beläte skapade han honom, man och qwinna skapade han dem. Och Gud wälsignade dem och sade till dem: Warer fruktsamme, och föröcker eder, och uppfyller jorden och hafwer henne under eder, och råder öfwer fiskarne i hafwet och öfwer foglarne under himmelen och öfwer alla djur, som kräla på jorden. Och Gud sade: Se, jag hafwer gifwit eder allahanda örter, som frö hafwa på hela jorden, och allahanda fruktsamma träd, som frö hafwa i sig sjelfwa, eder till mat. Och åt alla djur på jorden och alla foglar under himmelen och allt det som krälar på jorden och lif hafwer, att de skola hafwa allahanda gröna örter till att äta. Och det skedde så. Och Gud såg på allt det han gjort hade, och si, det war allt ganska godt. Och wardt af aften och morgon den sjettede dagen. 1 Mos. 1: 24—31.

Helige, ewige Gud och Fader! Dig prisar jag för din stora godhet, att du har kallat människan, som icke war, att hon skulle wara, och skapat henne efter ditt beläte. O! huru stor war icke människans härlighet och salighet, då hon egde fullkomlig kunskap om dig och om naturen, hade i dig allena sin lust, efter dig allena sitt begär och hennes wilja fullkomligt öfwerensstämd med din wilja, då hon ingenting wiste af synd och deraf härflytande död och elände; då hon, såsom ett barn i sin faders hus, hade allt af dig utan omsorg och bekymmer och allting på jorden stod henne till buds. Huru stort deremot har icke den naturliga människans elände blifwit genom det bedröfliga syndafallet och huru förskräcklig den dom, som efter döden wäntar oß! Men du, käre himmelske Fader, har äfwen deruti förbarmat dig öfwer oß, att du i din outgrundliga kärlek skänkt oß, djupt fallne syndare, din enfödde Son, Jesus Kristus, att han skulle hjälpa oß

ur syndens elände. Han är försoningen för mina och hela världens synder. Jag tackar dig för denna outfägliga kärlek, du nåderike Gud och Fader, och beder dig, låt nu genom Kristus allt detta åter bliwa botadt, som satan och synden hos mig förderjwat. Af, låt mig bliwa aftwagen, helgad och rättfärdigad genom min Herres Jesu Kristi namn och genom din krafts Ande. Gif att jag icke blott förer min återlösares namn i munnen, utan dagligen warder allt mer och mer förnyad efter hans och ditt beläte. Upprätta åter hos mig din förlorade afbild. Upplys mitt förstånd, att jag rätt må känna dig och rena mitt hjerta, att jag icke må utwälja det, som kött och blod wilja, utan hwad du will, och att jag må hafwa min lust i dig och dina bud. Na, lär mig att i dag och alla dagar inrätta mitt lewne efter dina bud och led mig med din nåd på alla mina vägar. Amen.

Aftonbön på Fredagen.

Kristus har lidit för oss, och lemnat oss en föresyn, på det att vi skullen efterfölja hans fotspår. 1 Pet. 2: 21.

Lof och pris och tack ware dig, Herre Jesus, du Guds lam som för oss dödad är och nu lewne och regerar i ewighet. Du har tagit våra synder uppå dig och sjelf offrat dem i din lefamen på trädet, på det vi skulle wara döde synden och lefwa rättfärdigheten. Genom dina sår äro wi helade. Hela afwen mig, Herre, ifrån all min själastkada; genom dig allena kan jag warda helad. Ware afwen denna dagens synder förlåtna och öfwerstylda genom ditt försoningsblod, och hjelp mig så, att jag dagligen allt mer afdör från synden och blifwer lif din heliga förebild. Utplåna ur mitt hjerta all ondskan, wrede, hädelse, afund, högfärd, girighet och allt gudlöst wäsende. Skapa i mig ett rent hjerta och gif mig en ny i tron och lydnaden wijs ande. Förfasta mig icke ifrån ditt ansigte och tag icke din Helige Ande ifrån mig! Inplanta genom denne din Helige Ande uti mig din kärlek och ödmjukhet, din sakmodighet och nitälskan, ditt tålmod och din lydnad. Lef du i mig, att jag må bliwa ett hjerta och en ande med dig och wandra, såsom du wandrade! Lände ditt lidande afwen i denna natt alla besym-

råde till tröst och din död alla döende till wedergwälfelse. Förbarma dig öfwer dem, öfwer mig och alla menniskor! Tänk nu, der du sitter uppå din härlighets thron, på hwar och en af oss med samma kärlek, hwarmed du på korset älskat oss. Amen.

Morgonbön på Lördagen.

Så wardt nu himmel och jord fullkomnad med all sin här. Och Gud fullkomnade på sjunde dagen sitt werk, som han gjort hade, och hvilade på sjunde dagen af all sitt werk, som han gjort hade, och wälsignade sjunde dagen och helgade honom, derföre att han på honom hwilade af alla sina werk, som Gud skapade och gjorde. 1 Moj. 2: 1—3.

Öra, pris och tack ware dig, allsmäktige Gud, himmelens och jordens skapare! Du såg på allt, hwad du gjort hade, och si, det war allt ganska godt; det motswarade fullkomligt din allwisa och heliga kärlets rådslag, derföre lät du dig nöja at det skapade och hwilade sålunda af dina werk, att du icke skapade en ny werld; du werkar likwäl intill nu och wälsignar allt utan uppehåll. Du uppehåller och bär allting med ditt kraftiga ord och handlar med allting i himmelen och på jorden, såsom du will. Dig förutan sker ingenting. Du onwisar solen des upp- och nedergång och förer jorden i sin bana och ingen sparf faller ifrån tafet, din wilja förutan; äfwen mina hufwudhår äro af dig alla räknade. Du är stor och stor är din kraft och ho kan utransaka eller begripa, huru du regerar! All werlden frukte dig och för dig rädes allt det, som på jorden bor. Uppfyll äfwen mitt hjerta med barnslig fruktan för dig, att jag må hafwa en djup affky för alla synder och ingenting tänka och begära, ingenting tala och göra, som är emot din heliga wilja! Uppwäck hos mig en hjertlig tacksamhet för din godhet, att jag må älska dig öfwer all ting, du som först har älskat mig, och att jag må hålla dina bud såsom ditt tackjamma barn. Gif mig en glad tillförsigt till dig, att jag icke må frukta någon olycka, utan wara wiß derpå, att dem som hafwa Gud för tjenar all ting till det bästa! Gör äfwen i dag med mig såsom du will, din wilja är alltid wis och god; led mig efter ditt råd och lär mig göra efter ditt behag. Hör mig för Jesu Kristi skull. Amen.

Aftonbön på Lördagen.

Och man gaf honom bland ogudaktige sin graf och med en rik i sin död; ändock han ingen orätt gjort hade, ej heller något swet uti hans mun war. Ef. 53: 9.

Herre Jesus! lifasom din Fader hwilade från skapelsens werk, så hwilade du på denna dag ifrån vår förlofnings werk. Din själ arbetade för oss och kämpade med döden, till dess allt war fullkomnad, som våra själar's ewiga frälsning kräfde. Sedermera blef du slutligen sårad och dödad som en mißdådare; men du är sargad för våra mißgerningar's skull och slagen för våra synder's skull, och ehuru du hängde naken och blottad på forjet och man wille gifwa dig din graf bland ogudaktige, så war du dock efter din död hos en rik (Josef af Arimatia) och nu har du gäfwor för alla arma syndare. Du skänkte paradiset åt rönswaren och gifwer förlåtelse och salighet åt alla, som på dig förtrösta. Den som tror på dig, han hafwer det ewiga lifwet. Så stärk då också min tro och gif förlåtelsens tröst i mitt hjerta; låt min synd och skuld wara med dig begrafwen. Tänk på mig, Herre, såom du tänkte på rönswaren, och öppna äfwen ditt paradys för mig wid min hädanfärd. Låt mig i hoppet derom gå till hwila i denna natt, och om jag i morgon åter uppwaknar, så hjelp mig att lesa såsom den der med dig är begrafwen genom dopet och genom tron med dig uppstånden. Då behöfwer jag icke förskräckas för grafwen. Min kropp skall då der finna hwila och jag skall åter höra din röst och framgå till det ewiga lifwet. Leswer jag, så leswer jag dig, dör jag, så dör jag dig, derföre, ehwad jag leswer eller dör, så är och förblifwer jag din; du har mig återlöst, du trofaste Frälsare, och gör mig ewigt salig. Amen.

Böner wid särskilda tillfällen.

Bön före skriftermålet.

Store Gud, du har i ditt ord sagt: pröfwe menniskan sig jfjels och äte så i den heliga nattwarden af det wälsignade brödet

och dricke af den wälsignade kalken. Då jag nu är sinnad att äta af detta bröd och dricka af denna kalk, så framträder jag inför dig och beder dig, att du till min sjelfspröfning wärdes förlåna mig nödigt ljus, för mig upptäcka mitt sjelatillstånd och i mitt hjerta bestraffa mig för mina ofända synder, på det jag med ett ödmjukt och förkrossadt hjerta, och i den andens fattigdom, som dig behagar, må kunna anamma den heliga nattwarden. Du, o Gud känner icke blott hwad menniskorna tala och göra, utan också deras hjertans anslag, hwilka ofta äro onda, änskönt deras ord och gerningar, som derifrån flyta synas wara goda. Därföre upplys mig nu och undervis mig, på det jag icke måtte framhärda i ett dåraktigt sjelfbedrägeri, och warda till skam på domedag. Wärdes i stället för lätt sinnigheten hos mig uppväcka den gudliga sorg, som åstadkommer bättring till salighet, den man icke ångrar, och verka hos mig en afsky för alla synder, till hwilka mitt förderfwade hjerta hittills ännu haft någon böjelse och lust. Men låt mig också finna nåd för dina ögon. Förlåt mig alla mina synder för din käre Söns skull och rena min själ ifrån all odhgd. Låt det ordet, som jag nu får höra, med en heljsosam krafft intränga i mitt hjerta, befria mig under min bön och sång och under ordets afhörande ifrån alla onyttiga tankar, och hindra de onda andar, att de icke må störa min andakt. Wälsigna i allmänhet mitt tillämnade skriftermål och det derpå följande åtnjutandet af den heliga nattwarden till min själs salighet, på det ditt namn af och på mig må helgas, ditt rike till mig komma och din wilja, som åsynst min benådning, helgelse och salighet, på mig fullbordas. Amen.

Bön efter skriftermålet.

Helige och rättfärdige Gud! jag har med blygsel och ånger appriktigt bekänt min natur's medfödda förderf, det jag dagligen och äfwen nu förnimmer, och den till det onda retande lustan, som ännu hos mig finnes. Jag tillstår, att jag ofta med onda tankar, begärelser, ord och gerningar öfwerträdt dina bud. Om du, Herre, wille tillräkna synderna, så kan jag icke bestå; men hos dig är förlåtelse, att man må frukta dig. Så förlåt mig då, o himmelske Fader! för din Söns skull, allt

ondt, som jag har gjort. Jag kan icke erbjuda eller gifwa dig något eget försoningsoffer, någon tillfyllestgörrelse och betalning för mina synder. Men denne din käre Son har offrat sig sjelf, såsom det ewigt gällande försoningsoffret, för mina och hela werldens synder. Genom sin lydnad intill döden på korset har han tillfyllestgjort dina höga fordringar. Han har betalt de skulder, som menniskorna, hwilkas löftesman han blifwit, åsamkat sig. Låt då ock mig häraf hugnas; låt mig inträda i åtnjutande af denna återlösning, låt mig för densammas skull finna nåd för dig, och åtnjuta din frid. Emedan jag nu åter hört, att aflösning och syndernas förlåtelse blifwit i kyrkan förkunnad de botfärdige och troende och dem som genom din kraft wilja bättra sitt lefwerne, så wärdes genom din Helige Ande tillegna mig detta trösteliga ord, och låta mig, såsom rättfärdiggjord, återwända till mitt hem, såsom det wedersfors publikanen. Åh, barmhertige Fader! förkasta mig icke ifrån ditt ansigte, såsom jag det förtjent, utan låt barmhertighet mig wedersfaras. Herre Jesus! arme syndares nådige Frälsare, låt din förtjenst och förbön komma mig till godo. Helige Ande! föröka och bewara tron i mig, och förhjelp mig till mitt lefwerne förbättring och min hela naturs helgelse. Se ock, o treenige Gud, nådeligen till mina medkristna, hwilka med mig gå till skrift, och wilja anamma den heliga nattwarden, och skaffa uti dem, hwad dig täckt är. Amen.

Bön före åtnjutandet af den heliga nattwarden.

Herre Jesus! jag skall nalkas ditt bord och åtnjuta det nya testamentets offermåltid, nämligen din för mig offrade lekamen såsom en spis och ditt till syndernas förlåtelse utgjutna blod såsom en dryck. Genom detta heliga sakrament och genom de ord, dem du wid dess instiftande talat, förwiissar du mig, att du för mig sannfärdeligen offrat din lekamen och gifwit den i döden, emedan han derförutan icke kunde wara någon spis, och att du wid detta offer och till det nya testamentets bekräftande merkligen utgjutit ditt blod, emedan det derförutan icke skulle blifwit någon dryck. Jag tackar dig alltså först och främst för det ewigt gällande försoningsoffret, hwilket du för mig och alla

arma syndare offrat. Jag tackar dig för din heliga lefamens frivilliga utgifwande i döden, och för ditt blods frivilliga utgjutande. Jag tackar dig ock för den fortsarande förvaltningen af ditt prestadöme, och isynnerhet för din förbön hos Fadren, hwilken ock skall komma mig till godo. Låt mig nu genom åtnjutandet af din lekamen och ditt blod på nytt blifwa förjättrad om min andel uti den återlösning som du på korset fullbordat. Och emedan din lekamen och blod äro fulla af gudomlig kraft, så låt genom dessas åtnjutande det andeliga lifwet, hwaraf jag förnimmer en swag början, och alltså min tro, min kärlek, mitt hopp och mitt tålamod i lidandet derigenom blifwa förökade. Din gode Ande werke uti mig den wördnadsfulla och troende sinnesförfattning, med hwilken jag bör äta din heliga lekamen och dricka ditt heliga blod, och din hand skydde mig mot de onda andarne, hwilka kunde wilja hindra min andakt, samt förwilla och besläcka min själ. Låt ock dem, hwilka med mig undfå den heliga nattwarden, förnimma kraftiga rörelser och helsojamma verkningar af din gode Ande och låt wid denna heliga handling ditt namn till menniskornas salighet i alla afseenden helgadt warda. Amen.

Bön efter den heliga nattwardens åtnjutande.

Jag tackar dig, Herre Jesus Kristus, att du bewärdigat mig att wara en gäst och deltagare wid din heliga nattward. Jag har af dina tjenare undfått bröd och win; men du war ock ofynligen närwarande och gaf mig din heliga lekamen till att äta, och ditt heliga blod till att dricka. Hwilken nåd är icke detta! Hwilket djupt nedlåtande till en arm syndare! Huru högeligen är jag icke derigenom förpligtad att hädanefter försaka det ogudaktiga wäsendet och de werldsliga lustarna, och lefwa tufteligen, rättfärdeligen och andeligen i werlden, ja icke mer lefwa mig sjelf, utan dig, som för mig död och uppståndnen är! Werlden, i hwilken jag lefwer, är wisserligen en farlig werld. Satan och hans onda änglar anfälla menniskorna, och min egen natur är genomträngd af syndaförderfwet. Men förhärliga dig på mig eländige, håll mig wid din högra hand, för mig, såsom en stark och trofast fader förer sitt swaga barn under

deß wandring på en klippig wäg, bewara mig för nya syndafall, och fullborda ditt goda werk hos mig intill din dag. Jag måste lefwa i werlden så länge dig behagar, och bör mot hwarje menniska hafwa ett kärleksriff hjerta och wisa den heder, som heder tillkommer. Men bewara mig derwid, att jag icke genom syndande ställer mig lif werlden, som är stadd i det onda, utan bekänner ditt namn så wäl med ord, hwar det behöfwes, som ock med en werksam och helig wandel, utan fruktan låter mitt ljus lyja för menniskorna, och för din skull äfwen gerna låter gå öfwer mig smälek och förakt. Drif mig till wakamhet och bön. Låt de onda andars anslag aldrig hos mig lyckas, stärk mig till att lida och hjelp mig till att segra öfwer alla frestelser. Drag ock mina wänner och mitt hufvud till dig, på det att jag må kunna hafwa gemenfkap med dem i åtnjutandet af din nåd, och i ditt tillbedjande, och utbred också i dessa dagar ditt rike mer och mer på jorden. Hjelp mig ock till ett godt slut på min kamp och mitt lopp, och upptag min själ då hon skiljes ifrån kroppen, i ditt himmelska rike, men uppwäck också min kropp till det ewiga lifwet. Ditt heliga namn ware lof och ära ewinnerligen. Amen.

Morgonbön på födelsedagen.

Herre Gud Fader och mitt lifs Herre, dig prisar jag, dig tackar, dig tillbeder jag, och dertill är jag isynnerhet förpligtigad på denna dag, på hwilken du för flera år sedan dragit mig ur moderlifwet. Jag tackar dig isynnerhet derföre att du gifwit mig fristliga föräldrar, gjort mig genom det heliga dopet delaktig af din nåd, och derefter jemte uppehållandet af mitt lekamliga lif, och jemte många lekamliga wälgerningar, låtit mig genom ditt ord få kunskap om den saliga sanningen. Herre, jag är allt för ringa till all den barmhertighet och trohet, som du med mig gjort hafwer. Låt min mun dagligen wara full af din berömmelse och din pris. Men emedan jag wid åtanken på mina tillryggalagda år, måste med blygsel och ånger bekänna, att jag ofta och på många sätt syndat, och icke så tjenat dig, som jag bort; så beder jag dig hjerteligen, att du wärdes för din Söns skull förlåter mig alla mina synder och för ewig tid aldrig tänker på dem. Gör mig ock skickad att bättre tillbringa

mina kommande dagar. Gif mig nådens och bönens Ande rikeligen. Förläna mig alla andegäfwor, som mitt stånd, såsom fristen, och min yttre kallelse fordra. Gör mig klok såsom ormar och utan falskhet såsom dufwor, och rensa mig såsom en gren i din käre Son, att jag måtte bära mer frukt. Dig öfwerlemnar jag mig ånyo. Dig uppoffrar jag mitt hjerta. Dig ware mitt hela lif inwigdt. Dig warde af mig härlighet gifwen. Amen.

Aftonbön på födelsedagen.

Herre Jesus! Du arme syndares Frälsare. Dig nalkas jag på aftonen af den dag, på hwilken jag blifwit född och fått börja ett nytt år af min jordiska lefnad. Du war ifrån din afsielse och födelse helig; men jag har blifwit aflad af syndelig fäd och född med arssynd. Du war under hela din lefnad på jorden det ofkyldiga och obefläckade Guds lam; men jag har under loppet af min lefnad genom det godas underlåtande och det ondass begående samlat en ganska stor syndaskuld. Åh, ware ditt heliga lefwerne och ofkyldiga lidande min rättfärdighet. Din förbön hos Fadren komme mig tillgodo, och din nåd beware mig för fördömmelsen, som jag har förtjent. Mina tillryggalagda år hafwa hastigt flugit sin kos, och med de kommande skall det gå likaså. Min lefnad är blott en twärhand. Låt mig derföre dagligen erfara ett kraftigt pådriswande af din Helige Ande, att jag icke må wara trög i det mig åligger att göra, och att jag må fara efter helgelsen, utan hwilken ingen kan få se dig. Ja, fortsätt du sjelf det goda werk i mig så, att jag på min dödsdag, hwilken bör wara bättre än min födelsedag, må kunna fara hädan i frid och så ingå i ditt himmelska tempel. O, du ewige öfwersteprest! bestänk mig med ditt blod och helga mig alltigenom. O, du ewige konung! bekydda mig mot alla fienders list och magt, och låt mig under min korta wandring till min tröst förnimma, huru du herskar midt ibland dina fiender samt uppehåller och utbreder ditt rike på jorden. O, du sannfärdige lärare! påminn mig dagligen genom din Ande, hwad du talat, att jag må det tro och wandra derefter. Jag öfwerlemnar mig på nytt åt dig, till att lefwa dig och wara din egendom ewinnerligen. Amen.

Bön om en sann bättring och syndens lämnedom.

Åh, du helige, rättfärdige Gud! Jag klagar och bekänner för dig med ångerfullt, sönderbrutet och förfrossadt hjerta och en förbråkad ande min öfwerträdelse och misgärning. Åh, Herre! många äro mina synder, såsom sanden i hafwet, de gå öfwer mitt hufvud, och såsom en tung börda äro de mig för swåra wordne; huru stor är min misgärning, att hon stiger upp åt himmelen och skriar! Vill du gå med mig till rätta, så kan jag icke swara dig ett till tusende. Åh, hwad för en ören massa och waresse jag är! Huru är jag genom arfsyndens dödliga gift så jemmerligen till kropp och själ förderfwad! Si, jag är af syndelig jäd född, och min moder hafwer mig i synd afslat; ifrån jotabjellet allt upp till hufvudet är intet helt uppå mig. Åh, Herre, ho vill finna en ren, der ingen ren är? Åh, jag är en ond gren af ett förgiftadt träd; alla mina krafter äro förderfwade, mitt förstånd är förmörkadt, min wilja är dig motsträfwig, jag känner dig icke rätt, jag älskar dig icke af hjer-tat, jag förtröstar icke helt uppå dig; mitt hjertas diktan och traktan är ond allt ifrån ungdomen. Såsom en brunn utgjuter sitt watten, så utgjuter mitt hjerta synder; derifrån utgår förakt, försmädelse, högfärd, lögn, egenfärlighet och ära, olydnad, fiendskap, wrede, hämndgirighet, otålighet, otuft, orättfärdighet, girighet och alla slags onda lustar, öfwer hwilka du, rättfärdige Gud, har afsagt domen: att de som sådana göra skola icke ärfwa Guds rike. Åh, min Gud, min skapare och återlöf-sare! jag klagar för dig, att jag wäl är skapad efter ditt beläte, men har förlorat det samma och är blifwen satans beläte. Hela satans rike är, tywärr, uti mig med all ondskap och odugd, och jag har blifwit ett satans verktyg. Åh, Herre min Gud! mitt elände är större än jag det för dig klaga kan. Jag är en styg-gelse i allt mitt görande och låtande; all min rättfärdighet är såsom ett örent kläde, jag falnar bort i mina synder såsom löf, mina synder warda mig wäl och bortförande såsom ett wäder. Åh, Herre! jag har misbrukat alla dina wälgärningar, med alla mina lemmar och kroppens och själens krafter har jag mot-sträfwat dig, med kropp och själ har jag tjenat synden och djef-wulen. Åh, jag är utur din nåd fallen i din ewiga wrede.

utur saligheten i den ewiga fördömmelsen, utur lifwet i den ewiga döden, ur himmelen till nedersta helwetet. Åh, Herre! jag är den förlorade sonen, som sina egodelar så skamligen förfarit hafwer; jag är icke wärd att kallas din son; jag wore wärd att du försköte mig ur ditt hus och aldrig mer upptog mig; jag är den tjenaren, som är skyldig dig, min Herre, tio tusen pund, och har i ewighet intet att betala med; jag är den mannen, som är fallen i röfwarehänder, de hafwa afflädt mig, beröfwat mig det sköna Guds beläte, och hafwa till kropp och själ så swåra fargat mig, att ingen menniska mig hela kan. Fördensfull hjälp du mig, min Gud och Herre! skaffa mig bistånd i denna nöd, ty människors hjälp är här såfång. Omvänd du mig, Herre, så warder jag omvänd, hjälp du mig, så är mig hulpet, ty du är min berömmelse. O Herre! ho kan förändra det onda hjertat och skapa ett nytt? Du allena, Herre, du trofaste skapare uti goda verk! Ho kan hela de djupa och wederstyggliga syndasåren? Du Herre, och ditt ord, som allt helar. Tag bort sten-hjertat, och skapa i mig, Gud, ett rent hjerta, och gif mig en ny wiß ande; förfasta mig icke ifrån ditt ansigte, och tag icke din Helige Ande ifrån mig. Trösta mig igen med din hjälp, och den frimodige Anden uppehålle mig. Jag är det förtappade fåret; om du mig icke uppsöker, så far jag ewinnerligen wilse, och blifwer ewigt förlorad. Tag mig på dina axlar och bär mig till din himmelska fårahjord. Gif mig en gudelig sorg, den der kommer åstad en helsofam bättring till salighet, den man icke ångrar, och att mitt hjerta må genom tron blifwa beredt att taga emot din tröst och den högwärdiga syndernas förlåtelse. Gif mig en förtrossad ande, ett förbråkad, ångersfullt hjerta. Låt mina ögon wara tårefällor, till att med Petrus och Maria Magdalena hjerteligen begråta mina synder. O min Herre och Gud! om jag än gräte dag och natt, kunde jag icke nog begråta mitt elände, icke nog beklaga mina synder, icke nog sucka öfwer min olydnad. Åh, min Gud! det ångrar mig icke så mycket och gör mig icke så ondt, att jag har förtjent döden, helwetet och fördömmelsen (ty det har jag wäl förskyllat), som att jag dig, min Gud, min skapare, min käre Fader, min uppehållare, min återlösare, min saliggörare, min trogne herde, min ende sannskyldige tröstare, så högeligen, så ofta, så mång-

fäldigt, så groft, så fämligt förolämpat och förtörnat hafwer, och warit mot dig så otäckfäm för din stora kärlek och trohet, godhet och barmhertighet. Åk, huru fäall jag för ditt anfigte, för din rättfärdiga dom, för alla heliga änglar och utwalda tunna befå? Åk, hwart fäall jag fä undan för ditt anfigte! din högra hand fäall dock på alla orter finna och hålla mig. Jag kan och wet ingenting mer än detta enda: Fader, jag hafwer fändat i himmelen och för dig, och är icke wärd att kallås ditt barn! Åk, jag har gjort mig förluftig barnafkapet, jag har upphört att wara ditt barn, genom min olydnad, och har förlorat all min barnarätt; men jag tror, att du dock ännu icke har upphört att wara min Fader, ty din barmhertighet är stor och warar ifrån ewighet till ewighet. Derföre förbarma dig öfwer mig, och fe icke på mina fänder, utan på din oändliga, ewiga nåd och barmhertighet, för din käre Scns Jefu Krifti fäall. Amen.

Bön om fändernas förlåtelse.

O, helige och rättfärdige Gud! en Gud, hwilken ett ogudaktigt wäfende icke behagar, hwilken fäal hatar de ogudaktiga och förgör de mißgerningsmän, hwilken har en fäggelse wid de blodgiriga och fälfå; du fom förgör de lögnaktiga, och för hwilken den onda icke blifwa kan; du fom har hotat att härdeligen fträffa dem, fom dina bud öfwerträda! Du har ju gjort mig till ditt fofterfår, kallat mig till ditt folks arfwedel, och med din Sons dyra blod återlöst mig, du har låtit mig höra ditt ord och weta din wilja, derföre borde jag billigt öfwer all ting älfå dig af allt hjerta, fäal och håg, och gifwa mina lemmar till ett offer, fom wore lefwande, heligt och dig behagligt. Dig fäulle jag i alla mina lifsdagar tjena i helighet och rättfärdighet, och icke hålla mig efter denna werlden, utan förwandla mig med mitt finnes förnyeffe. Men jag har, thwärr, warit olydig, och icke fruktat och älfåat dig; jag har wetat din wilja, men icke beredt mig, eller gjort hwad du har befålt. Jag har, genom mitt kött förderfwade egenfkap, werldens förargelfe och djefwulens retelfe, mångfäldigt fändat emot din lag, och har derigenom retat dig, min fäapare och mitt lif uppehål-

lare, till wrede och straff. Derföre har du med rätta icke skonat mig; slagen har jag wäl förskyllat, och gifwit orsak nog, att du wedergäلت mig, såsom jag det förtjent hafwer. Sådant erkänner och bekänner jag hjerteligen; du är rättfärdig, men wi måste skämma oss, ja skämmas måste jag uti mitt hjerta, ty du ser i det fördolda och pröfwar hjertan och njurar. Ack Herre! gack icke till doms med din tjenare, ty din wrede är odräglig, der du med hotar syndaren. Om du, Herre, will tillräkna synder, ho kan då bestå? Men du, barmhertighetens Fader och all hugswalelses Gud, hos hwilken är nåd och mycket förbarmande, du som är gansta nådelig och af stort tålmod, af hwilkens godhet himmel och jord full är! tänk på din barmhertighet, som af werldens begynnelse warit hafwer, och utplåna alla mina misgerningar genom din öfwerfwinneliga godhet och stora nåd. Och emedan jag ingenting hafwer, hwarpå jag mig förlita kan, och hwarmed jag inför din domstol kan bestå och icke komma på skam, utan allena din käre Son, Jesus Kristus, och hans dyra förtjenst, hwarmed han förlossat mig från synden; så framhafwer jag honom inför dig, emedan du till honom har wälbehag, och ställer honom, såsom en medlare, emellan dig och mig, och emellan din stränga dom. Se uppå honom, käre Fader, huru han för mina synder har låtit sig sargas; se uppå hans ofskildigt genomborrade händer, huru han för mig arbetat; se uppå hans genomstungna fötter, som för mig hafwa gått en så swår gång; betrakta hans sårade sida, ur hwilken, såsom ur en helso-brunn, blod och watten har runnit till rening för mina synder. Se, huru jemmerligen han till sin lefamen för mina synders skull är sönderslagen; tänk uppå hans jemmerfulla gestalt, i hwilken han, såsom den sanne öfwerstepresten, har offrat sig för mig på korset; och war mig nådig, och låt mig i ewighet åtnjuta hans tillfyllestgörelse och betalning. Men förnya mig genom din Andas kraft, att jag warder en ny menniska och hafwer lust till dina bud; att jag stark warder, genom din Andä, till den inwärtas menniskan i tron, kärleken och hoppet, i ödmjukhet, saktmodighet och tålmod; att Kristus må bo i mig genom tron, lefwa i mig genom kärleken, stärka mig genom hoppet, på det jag icke må warda till skam, utan blifwa till det ewiga lifwet behållen. Amen.

Om kroppens bräckligheter och sjukdomar.

Öf bland alla lidanden äro kroppens bräckligheter och sjukdomar de vanligaste; ty de äro förebud för döden, hwilken är kommen öfwer alla menniskor, efter de alle syndat hafwa. Menniskor gifwas, hwilka länge dragas med en sjuk, bräcklig och swag kropp, och atminstone erfara de, som blifwa gamla, att de onda dagar komma och de år nalkas, om hwilka man måste säga: de behaga mig icke; emedan deras kroppar då få de swagheter och bräckligheter, hwilka Salomo beskriwer uti Predikarebokens 12: 2—6. Om Abraham står skrifwet, att han tog af*), innan han dödde, 1 Mos. 25: 8. Isaac har redan några och tjugo år före sin död haft så swaga ögon, att han icke mer kunde igenkänna sina båda söner, Esau och Jakob, 1 Mos. 27: 1, 22, 23. David har i sin ålderdom känt en särdeles kyla i sin kropp, 1 Kon. 1: 1, och det är intet twifwel, att alla patriarker, profeter och apostlar, hwilka uppnådde en hög ålder, hafwa erfårit dylika beswärligheter och swagheter. Har det nu gått så för dessa Guds älsklingar: hwarjäre skulle andre, som äro större syndare, wägra att lida sådant? För öfrigt förmåler den heliga skrift äfwen om många sjuka och bräckliga menniskor, nämligen många blinda, lama, döfwa, spetälska, och dylika, af hwilka många ännu icke måtte hafwa uppnått någon hög ålder, och det är ingen ort eller tid, der man icke får se menniskor, som äro behäftade med en märklig kroppensbräcklighet, eller hafwa att klaga öfwer en ihållande kroppslig swaghet. Åtskilde från dessa äro de, som öfwerfallas af häftiga sjukdomar, hwilka antingen snart tillskynda dem döden eller snart slutas med tillfrisknande. För dessa lidanden skyddar hwarken rikedom eller högt stånd; ja, erfarenheten wijar, att fattiga och ringa menniskor gemenligen åtnjuta mer hellsa, än rika och förnåma.

Den som börjar känna ett lidande i sin kropp, wände sig genast till Gud, och bedje till honom, såsom konung Hiskia gjorde, Es. 38. Det, hwarom man må bedja, är förnämligast själens helbregd och syndernas förlåtelse, såsom Hiskia, sedan han hade öfwerstått sin sjukdom, bekände: Si, om tröst war

*) Sw. öfversättningen har: blef sjuk.

mig stor ängslan; men du lät dig wårda om mine själ ganska hjerteliga, att hon icke förderfwas skulle; ty du fastade alla mina synder bakom dig, Es. 38: 17. Detta sinne hade ock den borttagne, som uti sin säng blef bragt till Jesus, hwarföre Herren Jesus, innan han gjorde honom helbregda, sade till honom: War wid godt mod, min son, dina synder förlåtas dig, Matt. 9: 2. Hvad skulle det ock på sistone hjälpa en menniska, om Gud, den ena gången efter den andra, förhulpe henne till helsan, men derwid icke förlåte synden? Måste hon dock icke till slut dö utan tröst och hopp, och fara till helmetet? Den som således beghnner spörja en sjukdom eller swaghet i sin kropp, han bör tro, att han derigenom kallas till bättring och att han icke kan göra något bättre, än om han straxt i början undersöker sin wandel, går till sitt eget hjerta, och allwarligen och fortsarande beder Gud om alla sina kända och okända synders förlåtelse. Skriften säger ju: Herre, när bedröfwelse på färde är, så söker man dig, o Gud, och när du tuktar dem, så ropa de med ängslan, Es. 26: 16. Men hwarföre skulle icke detta förnämligast ske i sjukdomar, som omedelbart träffa kroppen och sätta lifwet i fara? Ja, detta måste ske innan sjukdomen tager öfwerhand, innan plågorna blifwa allt för häftiga och sinnena swaga, och innan en oförmodad död gör slut på nådatiden. Många tillsluta sina öron och hjertan för Guds ord, och emotstå den Helige Andas, så länge de hafwa något hopp om tillfrisknande: just liksom om det endast wore godt att dö Herren Jesus, men icke godt att lefwa honom. Men dessa äro dåraktiga och olycksaliga menniskor; ty utom det att hoppet om tillfrisknande icke är någon wißhet derom, och att döden wid de fleste sjukdomar till slut kommer hastigt då hoppet om tillfrisknande upphör, och då ingen omwändelse mera är möjlig; så måste det ock ganska myckhet misshaga den trofaste Guden och Trälsaren, när menniskan så länge som möjligt uppskjuter att wända sig till honom eller bedja om hans nåd, som om det wore ett stort ondt. Om en menniska också med wißhet wisste, att hon skulle lefwa så länge som Methusala lefde, så borde hon dock utan uppskof omwända sig, på det hon måtte kunna lefwa 969 år i Guds nåd och frid och göra myckhet godt, hwaraf hon derefter i ewigheten skulle hafwa att insamla en rik skörd. Men nu wet ingen,

huru länge han ännu hafwer att lefwa, emedan en frist kan hastigt dö, och hwarenda kroppens swaghet eller sjukdom kan genom en ny tillfällighet blifwa dödlig. Besinna således, min käre fristen, du som genom en lindrig eller swår sjukdom erinras om din dödlighet, huru det står till med din själ. Säg icke i lätt sinnighet eller otålighet: jag är redo; lifwet är mig widrigt, måtte jag blott dö! utan besinna dig och, hwarthän din själ skulle fara, om hon nu skildes från kroppen. Hafwer du dina synders förlåtelse? Står du i frid med Gud och menniskor? Är uti dig verkad en början till helgelse, utan hwilken ingen kan se Gud? Har du undfått det gudomliga barnaskepets insegel, den gudomliga kärlekens pant, det himmelska arfwets handpenning, nämligen den Helige Ande? Twiflar du derpå, eller wet du alldeles wißt, att detta allt ännu fattas dig; så ödmjuka dig skynsammanligen för Gud, sök hans ansigte med bön och åkallan, hungra och törsta efter hans nåd, och låt det öfwerhuswud wara ett rätt allwar med din omvändelse. Håll fort dermed, äfwen om någon förbättring i din sjukdom skulle inträffa, emedan den dock äfwen oförmodadt kunde kasta om och blifwa farligare. Förströ dig icke med onyttiga samtal, hwar till du kunde blifwa förledd genom säfängliga wänner, då de besöka dig, utan gif heldre anledning, att de, som komma till dig, tala eller tala något uppbyggligt. Kalla också din lärare till dig, om han icke kommer af sig sjelf och tänk icke på ett widstepligt sätt, att hans sjukbesök är ett dödstecken. Hör till, då han visar dig vägen till lifwet. Wredgas icke, om han påminner dig om dina synder. Tag emot, då han i rätt ordning tröstar dig. Har du förut lefwat med någon i fiendskap, så försona dig med honom. Hafwer du orättfånget gods ibland din egendom, så skilj det ifrån dig. Har du något att anbefalla de dina, så beställ också i detta stycke om ditt hus och wänta med undergifwenhet, hwad för en utgång Gud will gifwa din sjukdom.

Den som uti sin sjukdom lider häftiga smärtor, får bedja som Hiskia, Es. 38: 14: Herre, jag lider nöd, lisa mig! och den som känner hos sig en åstundan att längre lefwa, får också bedja Gud om ny helsa och lifwets förlängande, hwarwid dock är nödigt, att icke blott med munnen säga, utan också i hjertat

dertill tänka: Herre, ske icke min wilje, utan din; ty ehuruwäl en menniska kunde anföra några orsaker, hwarföre det synes henne vara nödigt och nyttigt att längre lefwa, så äro dock ofta Guds tankar icke våra tankar och hans vägar icke våra vägar; och så omätligt hög, som himmelen är öfwer jorden, så omätligt högre, förträffligare, wisare och heligare äro Guds tankar, än våra tankar, och Guds vägar än våra vägar. Den som dock menar, att hans stund att dö ännu icke är kommen, må göra ett försök och bedja Herren om lifwets förlängning. Men han göre det med all ödmjukhet och möjligaste uppoffring af den egna wiljan. Om Herren och icke willfarar din bön, så skall han dock icke svara dig omänligare, än han swarade Salome och hennes söner, till hwilka han i ett dyligt fall endast sade: *J* weten icke hwad *J* begären, Matt. 20: 22; ja, om han och icke gifwer dig din bön, så skall han deremot gifwa dig något bättre, och du skall således icke hafwa bedit förgäfwes.

Wid detta allt är det rådligt, att man, om man annars har tillfälle dertill, frågar en läkare till råds och brukar läkemedel, ty Herren låter läkedom wäxa af jordene, och en förnuftig föraktar honom icke. Wardt dock det bittra wattenet sött af ett trä, på det man dess kraft känna skulle (2 Mos. 15: 25), och han hafwer sådana konst gifwit menniskorna, på det han skulle prisad warda uti sin underverk. Dermed delar han och fördrifwer sweda, och apotekaren gör läkedom deraf, Syr. 38: 4, 5, 6, 7. Likasom Gud, nämligen såsom Syrach säger, hafwer gjort det bittra wattenet i Mara sött genom ett träd, och likasom Kristus genom sin spott gjorde blinda seende, och likasom Esaias genom ett plåster af fikon gjorde Hiskias helbregda, Es. 38: 21, då detta allt också hade kunnat ske utan medel; alltså skänker Gud ännu i många sjuka genom läkemedel en lindring i deras plågor eller en förlängning af deras lif, ehuru hans allmagt äfwen utan läkemedel kunde hjälpa. Den som således förmår det och har tillfälle dertill, skall betjena sig af dem såsom rättmätiga medel, som Gud redan ofta har wälsignat, dock icke såsom konung Usa, som i sin framhet blott sökte läkare, men icke Herren, 2 Kröb. 16: 12. Man söke således först Herran i bönen och derefter läkare, såsom hans tjenare, hwilka icke förmå mer än Gud låter lyckas för dem. Allra

minst skall man betjena sig af widſkepliga och trolldomsmedel, ty genom deras bruk öfvergifwer och förnekar man Gud och råkar ännu mer än förut under djefwulens wåld. Om det ock kunde ſynas att en kroppslig hjälp, derigenom ſkedde, ſå är dock den ſkada, ſom man lider till ſin ſjäl, omätligt större, än denna kroppsliga hjälp och denna warar gemenligen ock icke länge och drager efter ſig en deſto wiſſare jemmer. Job blef till ſin kropp angripen af ſatan. Paulus har af denſamme blifwit kindpuſtad, 2 Kor. 12: 7, och en wiſſ qwinna har genom en ond ande, hwilken Lukas kallar en frankhetens ande, warit bunden, Luk. 13: 11. Men man läſer icke, att Job eller Paulus eller denna qwinna haſwa hos trollkarlar ſökt råd och hjälp emot ſatan. Nej, de haſwa förtrott ſig till Gud och åkallat honom, och han haſwer äſwen i rätt tid hulpt dem. Deras hjälp ſtod i Herrens namn, den himmel och jord gjort haſwer och hwilken alla ſynliga och oſynliga ting äro underdåniga.

Slutligen är i ſjukdomar intet nödigare, än att man flitigt tänker på den lidande Frälsaren; men hwartill wiſſerligen hugſwalarens, den Helige Andas, werkan är nödig. Den, för hwars ögon denne hugſwalaren målar Jeſus, huru han på oljoberget darrat och bäſwat och legat på jorden, och ſwettats blodſwett, eller huru han blifwit hudſlängd och törnekrönt, eller huru han naken hängt på korſet, känt ſtora ſmärtor, lidit törſt och till en tid warit af ſin Gud öfvergifwen, den, ſäger jag, för hwars ögon den Helige Ande målar Jeſus, han ſhall wara tålig och bida efter Herrens hjälp. Wille egenwiljan derwid ännu ſträſwa emot, ſå kunde den Helige Ande med en rättwis ſkärpa erinra menniſkan, att hon haſwer ſyndat med alla de lemmar, uti hwilka hon nu känner Guds tuſtan.

Den ſom är worden friſk efter en ſjukdom, låte ock wara jagdt till ſig det ſom ſtår i Ps. 107: 17 o. följ.: De galne wordo plågade för deras öfwerträdelſes ſkull och för deras ſynderſ ſkull: de wämjade wid all mat och wordo dödsſjuka. Och de ropade till Herren i deras nöd och han halp dem ur deras ångest. Han ſände ſitt ord och gjorde dem helbregda, och frälſte dem, att de icke bleſwo döde. De ſkola tacka Herren för hans godhet och för hans under, ſom han med menniſtors barn gör, och offra tackſägelse och förtälja hans werk med glädje. Äſwen

skall en sådan människa lägga på hjertat, hwad Frälsaren i Joh. 5: 14, sade till en jude: se, du har blifwit helbregda; synda icke härefter, att dig icke må wedersaras något wärre. Sålledes hwad David har sagt i Ps. 50: 14: Offra Gudi tackoffer och betala den högste ditt löfte, det är: håll det löfte, som du har gjort i din sjukdom. Han skall således lefwa Herren, på det han ock en gång må kunna dö Herren.

Betraktelse wid sjukfängen.

Sag tackar dig, att du näpste mig och hjälpte mig, Ps. 118: 21. Herrens vägar äro alltid sådana, att en troende fristen från mörker framtränger till ljus, från bedröfwelse till tröst, från nöd till hjälp, från förödmjukelse till upphöjelse, från smälet till härlighet. På det sättet förhårligar sig Gud på honom mycket mer, än om vägen alltid blefwe sig lik. Också är detta förande svarande emot människans behof och bestämelse. Hennes högmod, hennes förmåtenhet, hennes hängande wid kreaturen, hennes förlitande på det fåfängliga, fordna förödmjukelser, och hennes swaghet, hennes elände, hennes till modlöshet benägna hjerta har behof af att tröst och hjälp i rättan tid henne wedersfares. Också är Guds systemål med alla sina barn, att de skola warda hans Sons beläte like. Men nu har Guds Son sjelf förnedrat sig, och Gud Fader har derföre upphöjt honom. Han har nedsänkt sig i in- och utwärtas nöd, och Fadren har i behaglig tid bönhört honom och hulptit honom på salighetens dag. Han har, såsom i Ps. 118: 22 säges, warit förkastad af byggningsmännen, d. ä. af judarnes styresmän, men blifwit en kyrkans hörnsten. Den vägen måste alla Guds barn gå, i den mån deras förmåga tål; denne föregångare måste alla följa, och hans bild måste alla komma att likna. På denna bild äro drag som man ej annorlunda, än genom lidande, kan få på sig. Hans bild war nämligen äfwen en marterbild. Af hans stilla tålmod kan man ej utan lidanden blifwa delaktig, och i gemenenskap med hans lydnad kan man ej komma, utan att swåra omständigheter inträffa, der man genom den Helige Andas kraft kan uppoffra sin wilja åt den store Guden.

Den som grufwar sig för denna wäg, han besinne att alla heliga hafwa gått densamma och tackat derföre. Den Helige

Anda lärde en hwar af dem säga: Jag tackar dig, att du näpser mig och hjälper mig, eller såsom i Ps. 119. 67, 71: Förr än jag späkt war, för jag will, men nu håller jag ditt ord. Det är mig ljust, att du hafwer späkt mig, att jag må lära dina rätter. Wäl synes oss det förödmjukande lidandet ej glädjefullt, utan bedröfligt; men fastän köttet derwid känner sin swaghet, så är dock anden willig att dermed uthärda och att säga till Gud: Litwäl blifwer jag städje wid dig. Han ser på den himmelske Fadrens wilja, på föregångaren Kristus, på alla heligas föredöme och på nyttan af bedröfwelsen, som består i själens rening och bepröfwelse och i erfarenheten af Guds tröst, hwaraf man utan bedröfwelse ej skulle blifwit delaktig, och han väntar på detta sätt den gudomliga hjälp, som ock wisserligen i rättan tid kommer. Om än, så länge det jordiska lifwet warar, ett nytt kånbart förödmjukande följer efter hwarje gudomlig hjälp, så skall dock den sista hjälpen för ewigt göra slut på all nöd. Herren skall nämligen förlossa de sina ifrån allt ondt, och hjälpa dem in i sitt himmelska rike. Då skall man till Guds ära med den allra klaraste insigt kunna säga: Jag tackar dig, att du hafwer näpst mig och hjälpt mig.

Bön i sjukdom.

Himmelske Fader! det har behagat dig att tukta mig med en sjukdom, och att derigenom påminna mig, att icke blott arfsynden inträngt uti min natur, utan att jag också ofta har missbrukat mina lemmar till synd. Jag böjer mig därför under din wilja, och bekänner, att den är rätt, men jag en syndare. Förlåt mig nu mina synder, och låt nåd mig wedersaras för din Söns Jesu Kristi skull. Herre, gåck icke till doms med mig: ty för dig är ingen lefwande rättfärdig. Låt dig hjertligen wårda om min själ, att hon icke förderwas, och fasta alla mina synder bakom dig. Åh Herre, wid hwad skall jag trösta mig? Uppå dig hoppas jag. Fräls mig ifrån alla mina synder, och låt mig icke komma på skam eller de galna till spott warda. Jag will tiga och icke upplåta min mun, du skall wäl görat. Wänd din plåga ifrån mig, ty jag är försmäktad af din hands straff. När du tuktar en för syndens skull, så warer hans sägning förtärd såsom af mal. Åh, huru platt intet

äro dock alla menniskor! Hör min bön, Herre! och förnim mitt rop, och tig icke öfwer mina tårar; ty jag är en främling och gäst för dig, såsom alla mina fäder. Håll upp af mig, att jag wedergifwer mig, förr än jag bortfar och är icke mera här (Ps. 39: 8—14). Stänk mig och dem, som sköta mig, tålmod, och gif att å båda sidor uppstår en frukt af din tuftan. Ser du, att mitt lifs förlängning länder till din ära, och är mig och andra helsofam, så stärk mina krafter, wälsigna de medel, jag brukar till mitt återställande, och fräls mitt lif ifrån förderf. Men gör mig då ock skicklig att lefwa till din ära och att, som ett godt träd, bära god frukt. Men är mitt slut efter ditt råd nära, så bered mig fulldeligen, att jag må kunna fara hädan i frid och med fröjd, werka än vidare uti mig allt hwad nödigt är till att saligt dö, och låt den korta tid, som jag ännu har öfrig, wara för mig en wälsignad nådetid. Låt din hand icke ligga allt för tungt uppå mig, lindra min plåga och då mitt slut kommer, så upptag i nåde min själ, och låt henne komma till ro i en af de boningar, som äro i ditt himmelska hus. Ja, drag mig till dig, du upphöjde Frälsare, att jag må se din härlighet, hwilken Fadren dig gifwit hafwer.

Betraktelser om döden.

Menniskorna är förelagdt att en gång dö och sedan domen. Ebr. 9: 27.

Hwarje menniska dör en gång, och de som blifwit till det jordiska lifwet uppväcka och således två gånger dött, utgöra ett ganska litet undantag från denna allmänna regel. Hwar och en menniska dör en gång; derföre om det wid detta döende aflöper olyckligt, så kan skadan ej mer ersättas. Med många saker gör man försök mer än en gång, då man wid ett senare försök kan bättra, hwad man wid det förutgående förderfwat, men dödsprofwet gör man blott en gång. Dock är Gud så trofast, att han innan menniskan verkligen dör, gemenligen förer henne en eller flera gånger genom sjukdom nära intill döden; på det hon i någon mån måtte komma att förstå, hwad det är att dö, och på den ännu återstående tiden göra sig genom bot och bättring derpå beredd. Menniskan är förelagden en gång dö, och Kristus är en gång blifwen offrad till att borttaga mångas synder. Detta Kristi ena uppoffrande bör derföre

hafwa inslytande på vårt ena döende, och wälsigna det samma och göra det till en winning för oss. Detta sker och, när för Kristi offers skull, på hwilken wi tro, alla synder warda oss förlättna. Ware då hwar och en dödlig menniska betänkt på att hon under lefnadsdagarna må genom Jesu död få sina synder förlättna. Kristus har genom sitt offer i så måtto borttagit hela werldens synder, att han för dem alla tillsytlestgjort; men nu måste hwar och en menniskas synder wara borttagna genom deras nådiga förlåtelse. Wi äro förlikte med Gud genom hans Söns död. Men en hwar måste och för sin egen person undfå denna försoning. Man frukte ej någon smärta, någon försärelse, något roflande wid aflidandet. Detta allt är en kort och lätt bedröfwelse. Man frukte endast för synden, hwilken är det enda, som kan göra döden till den största olycka. Må derföre ingen ligga på sotsängen, utan att han har förlofning genom Jesu blod, nämligen syndernas förlåtelse.

Efter döden är domen menniskan förelagd, nämligen domen på yttersta dagen, på hwilken alla aflidna själar wänta med fruktan eller glädje. När nu synderna warit den aflidande förlättna och aflidandet genom Jesu Kristi nåd wäl aflupit; så har det ej mer någon fara med honom. Kristus skall då af dem, som med längtan och glädje wäntat honom, lata sig ses till salighet, och det utan synd: nämligen utan att då hafwa på sig någon främmande synd, som ännu ej wore godtgjord och betald; men just detta skall och bewisa, att hans uppoffring på korset warit fullt gällande, och att de, som genom tron undfått wälsignelsen och frukten deraf, allena derigenom äro från all skuld och straff fria, eller, såsom Kristus sjelf säger, icke komma i domen.

Så låte då den ewige öfwersteprästen Jesus Kristus mig i min död njuta wälsignelsen af hans försoningsoffer. Han förlåte mig alla mina synder, och låte mig i sin nåd och frid hädanfara, så skall hans härliga uppenbarelsedag wara min gladaste dag, och insätta mig i fullt åtnjutande af det goda, som han åt mig förwärfwat och beredt hafwer.

Bön om en salig hädanfärd.

Ewige Gud! du som allena eger obödlighet, och hwars årtaga ingen ända! jag eländiga menniska är för syndens skull,

som i min natur inträngt, bräcklig och dödlig. Jag är såsom gräset, som om morgonen står och om aftonen afslås och wißnar. Jag har i min friska ungdomstid blomstrat som en blomma, men nu wißnar jag och skall snart affalla. Förbarma dig öfwer mig och verka, i den ännu återstående korta del af min lefnad, hwad som nödigt är för min beredelse till en salig ewighet. Verka i mig bot och bättring till lifs. Förlåt mig mina synder, och sänd den Helige Ande i mitt hjerta, att han må deri bo och blifwa, och äfwen i döden wara min inwärtas tröstare. Herre Jesus Kristus! du som på oljeberget offrat bön och åkallan med starkt rop och tårar och äfwen blifwit af din Fader bönhörd; förlös mig för din kamp och offers skull från fasa för döden, och skänk mig icke blott willighet utan också frimodighet att dö. Låt mig då jag afslider, erfara, att min död ej har någon udd, eller att den, som håller ditt ord, ej behöfwer se döden, för så widt som den är fruktansvärd. Nedbryt min kropps hydda lindrigt, och bewara mig för widriga åtbörder, då jag skall nedböja mitt hufwud. Skänk rikligen mig och de mina, från hwilka jag genom döden skiljes, den Helige Andas tröst, så att ditt namn må af oss alla genom tro och tålamod helgadt warda. Ö dina händer befaller jag min anda. Du har mig återlöst, Herre du trofaste Gud. Låt min själ, då hon skiljes wid kroppen, komma till ro, låt henne ur mörkret komma till ljus, från främlingslandet till hemmet. Fullborda i henne helgelsen wid öfvergången i ewigheten. Sänd henne dina heliga änglar till hjälp, och låt henne, såsom Lasari själ, efter utstånd den wedermöda njuta huggnad. Har du wid min födelse dragit mig ur min moders lif, så drag också i rätta stunden min själ ur kroppen och ur denna werlden, som welat blifwa för henne allt för trång, och flytta henne in i en bättre werld, ja, in i din Faders hus, der du sjelf är, att hon må få se din härlighet. Låt min dödsdag wara bättre, än min födelsedag, och slutet af min wandring bättre, än dess början. Genom din dödsstrid och blodswett, genom ditt kors och din död, genom din heliga uppståndelse och himmelsfärd, i min sista nöd, på domedagen hjälp mig, käre, milde Herre Gud! Amen.

Ord, som man kan säga till en döende.

Treenige Gud, Fader, Son och Helige Ande, till hwilken vi döpte äro! war oss syndare nådig. Herre Gud, Fader i himmelen, förbarma dig öfwer oss. Herre Guds Son, werldens Frälsare, förbarma dig öfwer oss. Herre Gud, Helige Ande, förbarma dig öfwer oss. War oss nådig, förskona oss, milde Herre Gud. War oss nådig, hjälp oss, milde Herre Gud. Genom din heliga födelse, genom din dödskamp och blodiga swett, genom ditt kors och död, genom din heliga uppståndelse och himmelsfärd, i vår sista nöd, wid yttersta domen, hjälp oss, milde Herre Gud. O Guds lam, som bar werldens synder, förbarma dig öfwer oss.

Öfvergif mig icke, Herre min Gud; war icke långt borta ifrån mig; stönda dig till att göra mig bistånd, Herre min hjälp.

Se på min jemmer och mitt elände och förlåt mig alla mina synder. Låt mig ej frestas öfwer min förmåga, och skänkt mig kraft att tåligt uthärda mitt lidande. Låt det oss dermed snart lida till ett saligt slut.

Himmelste Fader! jag beropar mig på din Söns lidande och död och beder, att du wille derföre bete mig nåd, icke tänka på mina synder, upptaga min själ i den ewiga hwilan och upp-
wäcka min kropp till ett ewigt lif.

Nej, Gud Fader! jag är en stor syndare och har icke förtjent himmelen, utan helweter. Men din Söns rättfärdighet, hwilken war lydig ända intill döden på korset, ware oss min rättfärdighet. Genom den samma will jag bestå i din dom, och ingå i ditt himmelska rike.

Herre Jesus! jag befaller min anda i dina händer. Herre Jesus! upptag min anda. Herre Jesus! låt mig komma dit, der du är, och låt mig snart se din härlighet, som din Fader dig gifwit hafwer. Herre Jesus! nedbrut med en skonsam fadershand min kroppshyddad, och för, sedan detta skett, min själ genom dina änglars tjenst, i en af de ewiga hyddorna, som i himmelen äro. Twå henne emellertid än widare med ditt blod, och låt henne i mitt eländes ugn warda rätt luttrad och ren.

Herre Jesu! du som i dina köttis dagar offrat bön och åkallan med starkt rop och tårar, borttag från mig all fasa för döden, och gör mig skickad att fara hädan i frid, såsom Simeon

Herre Jesus; jag befaller dig min tropp och själ, och alla de mina, hwilka jag lemnar efter mig i werlden. Tänk på mig och dem alla till det bästa. Haf omsorg om dem. Drag dem till dig. Låt ingen af dem gå förlorad. Gif att de, hwilka jag efterlemnar, må wara förenade i ett rätt sinne, och att i rätt kärlek och trohet den ene må wara den andres tillflykt.

O Gud! jag blygs inför dig för min förda wandel. Mycket ondt har jag gjort, mycket godt försummat. War mig nådig, min Gud, för din Sons Jesu Kristi skull. Emedan han i mitt ställe undergått den allra strängaste, gudomliga och menfulliga dom, så gack icke till doms med mig, utan tillgif mig nådeligen min skuld och mitt straff, och skänk mig andel i ditt himmelska rike.

Åh Gud! mina smärtor äro swåra. Styrk mig. Hjelp mig. Herre, jag lider nöd, lindra den. Mitt hjertas ångest är stor. För mig utur min nöd. Se på min jemmer och mitt elände, och förlåt mig alla mina synder.

Store Gud! jag kan icke mer bruka och njuta något af alla jordiska gåfwor och egodelar. Wederqwick mig inwärtens genom din käre Son, som är lifwets watten. War du mitt hjertas tröst och min del. Närma dig till mig, när jag dig anropar, och säg till mig: war icke förfärad.

Efter dig, Herre, längtar jag, min Gud. Jag hoppas på dig; låt mig ej på skam komma. Jag hafwer lust att skiljas hädan och wara när dig, Herre Jesus. Såsom en trött trängtar jag efter hwila, såsom en främling efter hemmet, såsom en plågad efter full wedergwickelse. Mina ögon hafwa sett mycket ondt och ömkligt, mina öron hört mycket sådant, och i mitt hjerta har jag i min lifstid haft många bekymmer. Och nu önskar jag att komma till den sköna himmel, hwarom jag så mycket godt och skönt hört och läst, der intet ondt och intet bekymmer är, der man skådar din wedergwickande härlighet, der ett stort antal af heliga själar äro församlade, och der endast frid och fröjd äro rådande. Uppfyll denna min önskan. Låt mig snart se min önskans och böns uppfyllelse, dock allena efter din wilje, och fullborda på mig alla dina löften för ditt nämns skull. Amen.

